

МКБ-10

Международна
статистическа
класификация
на болестите
и проблемите,
свързани
със здравето

Десета ревизия

Том 1 (част 1)

Световна здравна организация
Женева

ICD - 10

International
Statistical
Classification
of Diseases and
Related Health
Problems

Tenth Revision

Volume 1

World Health Organization

Geneva

1992

МКБ - 10

Международна
статистическа
класификация
на болестите
и проблемите,
свързани със здравето

Десета ревизия

Том 1 (част 1)

Генералният директор на СЗО дава правата за превод и издаване в България на Министерството на здравеопазването на Р България, което е единствено отговорно за българското издание.

Световна здравна организация

Женева

2003

- Том 1***   Въведение
Колабориращи центрове към СЗО за Класификацията на болестите
Отчет на международната конференция по Десетата ревизия на МКБ
Списък на тризначните рубрики
Пълнен списък на тризначните рубрики и четиризначните подрубрики, и съдържанието им
Морфология на новообразуванията
Специални списъци за статистическа разработка на данните за смъртността и заболяемостта
Дефиниции
Номенклатурни правила, отнасящи се до болестите и причините за смърт
- Том 2**   Ръководство с инструкции за работа
- Том 3**   Азбучен указател

---

* В българското издание том 1 се състои от две части за по-голямо удобство при ползване. Първата част включва въведение и класовете I–XIII, а втората – класовете XIV–XXI, морфология на новообразуванията, специални списъци за статистическа разработка на данните за смъртността и заболяемостта, дефиниции и номенклатурни правила.

Каталогизация на публикациите, Библиотечна служба СЗО
Международна класификация на болестите; 10 ревизия

Съдържание: том 1 – Специални списъци за статистическа разработка;
том 2 – Ръководство с инструкции; том 3 – Азбучен указател

1. Класификация I. Заглавие: МКБ–10

(NLM Classification: WB 15)

ISBN 92 4 154419 8 (v. 1)	ISBN 954-8541-12-2 (т. 1)
ISBN 92 4 154420 1 (v. 2)	ISBN 954-8541-13-0 (т. 2)
ISBN 92 4 154421 X (v. 3)	ISBN 954-8541-14-9 (т. 3)

© World Health Organization, 1992

© Световна здравна организация, 2003

За публикациите на Световната здравна организация са в сила правилата на Протокол №2 на Световната конвенция за защита на авторските права. Заявки за разрешение за препечатване или превод на публикация на СЗО, частично или изцяло, трябва да се подават в отдела за публикации на Световната здравна организация, Женева, Швейцария. Световната здравна организация приветства такива заявления.

Предпечатна подготовка: *Национален център по здравна информация*

Печат: *ПК "Д. Благоев" ООД*

Съдържание

Въведение	1
Колабориращи центрове към СЗО за Класификацията на болестите	5
Отчет на Международната конференция по Десетата ревизия на Международната класификация на болестите	7
Списък на тризначните рубрики	30
Пълен списък на тризначните рубрики и четиризначните подрубрики, и съдържанието им	
I Някои инфекциозни и паразитни болести	119
II Новообразувания	204
III Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	289
IV Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	313
V Психични и поведенчески разстройства	359
VI Болести на нервната система	453
VII Болести на окото и придатъците му	499
VIII Болести на ухото и мастоидния израстък	533
IX Болести на органите на кръвообращението	547
X Болести на дихателната система	597
XI Болести на храносмилателната система	636
XII Болести на кожата и подкожната тъкан	691
XIII Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	726

Подготовката за издаването на МКБ–10 беше извършена по поръчение на Министерството на здравеопазването от Националния център по здравна информация със съдействието на националните консултанти по съответните медицински специалности.

Въведение

Класификацията на болестите може да се определи като система от рубрики, в която отделните патологични състояния са включени в съответствие с определени установени критерии. Съществуват много възможни отправни точки за построяването на класификацията и изборът на позицията зависи от това, с каква цел се събират статистически данни. Статистическата класификация на болестите трябва да вмести широкия спектър от патологични състояния в определен брой рубрики.

Десетата ревизия на Международната класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето, е последната от серията ревизии на класификацията, представена през 1893 г. като Класификация на Бертйон или Международен списък на причините за смърт. Подробен обзор на историята на приемането на класификацията е направен в том 2. След като наименованието на Класификацията започва да отразява нейното съдържание и цели, а също така позволява да се разширят рамките ѝ, като се включат не само болестите и травмите, се приема известната днес аббревиатура – МКБ. В съвременната класификация патологичните състояния трябва да се групират така, че да осигурят нейната максимална приемливост при използването ѝ за общи епидемиологични цели и за оценка на качеството на медицинската помощ.

Работата по Десетата ревизия на МКБ започна през септември 1983 г., когато в Женева се състоя Подготвително съвещание по МКБ–10. Програмата се определяше от редовни срещи на ръководителите на колабориращите центрове към СЗО по класификацията на болестите. Ръководството на работата осигуриха няколко специални съвещания, включително съвещанията на Комитета на експертите по МКБ (10-та ревизия) през 1984 и 1987 г.

Освен техническия принос на много групи от специалисти и отделни експерти, се получи много забележки и предложения от държавите-членки на СЗО и регионалните бюра, тъй като проектните предложения по ревизията бяха широко разпространени във всички точки на света през 1984 и 1986 г. Получените забележки показват, че много от ползващите класификацията смятат за полезно, в МКБ да се включи не само обикновената “диагностична информация” (в широкия смисъл на тер-

мина), а и други видове данни. За да бъдат задоволени различните изисквания на потребителите, се създаде концепция за “семейството” на класификациите, където централно място заема традиционната МКБ с характерните ѝ форми и структури. По такъв начин самата МКБ удовлетворява нуждите от диагностична информация за общи цели, а другите (допълнителните) класификации биха могли да се използват заедно с нея и да имат различни подходи към същата тази или към друга информация (особено отнасящата се до терапевтичните, хирургичните процедури и инвалидността).

Използвайки постъпилите предложения при разработването и усъвършенстването на Деветата ревизия на класификацията, бяха разгледани няколко алтернативни модела за създаването на различни основни структури, които биха могли най-добре да задоволят изискванията на много и различни потребители. Оказа се обаче, че традиционният модел на класификацията с единствен променлив критерий и други аспекти на структурата ѝ, наблюдаващи на често срещаните състояния, които са много важни за общественото здравеопазване и изискват значителни финансови средства, издържã проверката на времето. Стана ясно, че много от ползващите класификацията не биха били удовлетворени от приемането на други модели, предложени като алтернативни.

Така, при разглеждането на Десетата ревизия, може да се види, че традиционната структура е запазена, но е въведена азбучно-цифрова система на кодиране, която заменя цифровата. Това позволява да се разширят рамките на класификацията и да се направи по-нататъшната ѝ ревизия, без да бъде нарушена целостта на цифровата система (както това стана в предишните ревизии).

За да бъде осигурено максималното използване на възможностите на класификацията, в класа “Болести на кръвта и кръвотворните органи” (клас III) са включени някои нарушения в имунния механизъм. Създадени са нови класове за болестите на окото и неговите придатъци, и за болестите на ухото и мастоидния израстък. Предишните допълнителни класификации на външните причини и факторите, влияещи върху здравното състояние и контакта със здравните служби, сега формират основната класификация.

Въведената в Деветата ревизия система на двойно кодиране, използваща специален знак (†) и звездичка (*) за някои диагностични състояния, е запазена и разширена, като оста по “звездичката” се съдържа в еднородните рубрики на тризначно ниво.

Съдържание на трите тома на МКБ–10

Формата на представяне на класификацията беше променена и сега тя се състои от три тома:

Том 1. Специален списък за статистическа разработка. Той съдържа: отчет на Международната конференция по Десетата ревизия, класификация на ниво три- и четиризначни рубрики, класификация на морфологията на новообразуванията, специални списъци за разработка на данните за заболяемостта и смъртността, дефиниции и номенклатурни правила.

Том 2. Ръководство с инструкции. Тук са събрани в значителна степен актуализираните препоръки по оформянето на медицинските свидетелства и класификациите, които по-рано се съдържаха в том 1, инструкции и препоръки за използването на том 1, за специалните списъци и плановете за използването на МКБ. В този том са включени също така и историческите материали, които преди бяха в том 1.

Том 3. Азбучен указател. Този том съдържа самия указател с въведение и подробни инструкции към неговото използване.

* * *

Класификацията беше одобрена на Международната конференция за Десетата ревизия на Международната класификация на болестите през 1989 г. и беше приета на Четиридесет и третата сесия на Световната асамблея по здравеопазване със следната резолюция:

Четиридесет и третата сесия на Световната асамблея по здравеопазване,

разглеждайки доклада на Международната конференция за Десетата ревизия на МКБ,

1. УТВЪРЖДАВА следните материали, препоръчани от Конференцията:

- (1) подробен списък на тризначните рубрики и допълнителни четиризначни подрубрики, а също така и кратки списъци на причините за смъртност и заболяемост, които трябва да влязат в Десетата ревизия на Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето, влизаща в сила от 1 януари 1993 г.;

- (2) дефиниции, стандарти и изисквания към отчетността, свързана с майчината, феталната, перинаталната, неонаталната и детската смъртност;
  - (3) правила и инструкции, отнасящи се до кодирането на основните причини за смърт и кодирането на основните състояния, обуславящи заболяемостта.
2. ВЪЗЛАГА на генералния директор да издаде *Ръководство по Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето*.
3. ПОДДЪРЖА препоръките на Конференцията, отнасящи се до:
- (1) концепцията и прилагането на блока от класификации на болестите и проблемите, свързани със здравето в Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето, която е основна класификация и към която съществуват редица свързани с нея и допълнителни класификации, а освен това – и международна номенклатура на болестите;
  - (2) създаването на процедура по осъвременяване на данните в рамките на десетгодишен период на ревизия.

Благодарност

Периодичните ревизии на МКБ, които започват с Шестата ревизия през 1948 г., се координират от Световната здравна организация. Във връзка с разширяването на приложението на класификацията, у нейните потребители възникна естественото желание да участват в процеса на нейната ревизия. Десетата ревизия е резултат от огромна международна дейност, сътрудничество и компромиси. СЗО благодари на участниците от многобройните международни и национални работни групи и на отделните специалисти от много страни.

Колабориращи центрове към СЗО за Класификацията на болестите

В помощ на страните, които се сблъскват с трудности, отнасящи се до развитието и използването на класификацията на проблемите, свързани със здравето, и в частност при използването на МКБ, бяха създадени 9 колабориращи центъра към СЗО за класификацията на болестите.

От голямо значение е фактът, че страните насочиха вниманието на съответния център към редица съществени проблеми, с които те биха се сблъскали при използването на МКБ, особено в тези случаи, когато няма подходящ код за нова болест, което става доста често. Макар досега МКБ да не се е усъвършенствала в периода между ревизиите, се внесе предложение, с помощта на централните, да се намери такъв механизъм, който да осигурява, в случай на необходимост, въвеждането на съответстващ код за ново заболяване.

Наред с официалните колабориращи центрове към СЗО, има и няколко национални справочни центъра или съответстващи им национални учреждения, където отделните потребители, при необходимост, могат веднага да получат консултация.

Създадени са три центъра за англоезичните потребители. Връзка може да се осъществява чрез ръководителя на колабориращия център към СЗО по класификацията на болестите на следните адреси:

Australian Institute of Health
GPO Box 570
Canberra ACT 2601,
Australia

Office of Population Censuses and Surveys
St. Catherine's House
Kingsway 10
London WC2B 6JP
England

National Center for Health Statistics
6525 Belcrest Road
Hyattsville, MD 20782
United States of America

Останалите 6 центъра (всеки, работещ на националния си език или на група езици) са със следните адреси:

Peking Union Medical College Hospital
Chinese Academy of Medical Sciences
Beijing 100730
China (китайски език)

INSERM
44 Chemin de Ronde
F-78110 Le Vésinet
France (френски език)

Department of Social Medicine
University Hospital
S-751 85 Uppsala
Sweden (за страните от Северна Европа)

Faculdade de Saúde Publica/Universidade de São Paulo
Avenida Dr Arnaldo 715,
0255 São Paulo, SP
Brazil (португалски език)

Российская Федерация
Г. Москва, 103064
Ул. Воронцово поле, 12
НИИ социальной гигиены, экономики и управления здравоохранением
Им. Н.А.Семашко (руски език)

Centro Venezolano de Clasificación de Enfermedades
Edificio Sur, 9º Piso
M.S.A.S.,
Centro Simon Bolivar,
P.O. Box 6653
Caracas
Venezuela (испански език)

Отчет на Международната конференция по Десетата ревизия на Международната класификация на болестите

Международната конференция по Десетата ревизия на Международната класификация на болестите се осъществи от Световната здравна организация в щаб-квартирата ѝ в Женева на 25 септември – 2 октомври 1989 г. В Конференцията участваха делегати от 43 страни-членки на СЗО, а именно:

Австралия	Мали
Ангола	Малта
Бахамските острови	Мозамбик
Белгия	Нигерия
Бразилия	Обединени Арабски Емирства
Бурунди	Обединено Кралство на
България	Великобритания и Северна Ирландия
Венецуела	Португалия
Германска Демократична Република	Сенегал
Дания	Сингапур
Израел	Съединени Американски Щати
Индия	Съюз на Съветските Социалистически Републики
Индонезия	Тайланд
Испания	Уганда
Канада	Унгария
Кипър	Федерална Република Германия
Китай	Финландия
Корейска Република	Франция
Куба	Холандия
Кувейт	Швейцария
Люксембург	Швеция
Мадагаскар	Япония

За участие в Конференцията бяха изпратили свои представители Организацията на Обединените Нации, Международната организация на труда и регионалните бюра на СЗО, а също така и Съветът на международните медицински научни организации, и 12 други неправителствени организации, чиято дейност е от областите на: регистриране на раковите заболявания, глухотата, епидемиологията, семейната медицина, акушерството и гинекологията, хипертонията, здравната статистика, профилактичната и социалната медицина, неврологията, психиатрията, рехабилитацията и болестите, предавани по полов път.

От името на генералния директор на СЗО, Конференцията беше открита от д-р J.-P. Jardel, помощник на генералния директор. Д-р Jardel съобщи, че резултатите от обширната консултативна и подготвителна работа са влезли в предложенията по ревизията и са изисквали по-дълго време от обичайния интервал между ревизиите. Той отбеляза, че Десетата ревизия има ново име, *Международна статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето*, което засилва нейната статистическа насоченост и отразява разширяването на рамките ѝ. Въпреки това, удобната абrevиатура МКБ вероятно ще се запази. Д-р Jardel обърна внимание на въвеждането на нова азбучно-цифрова схема на кодиране, която осигурява по-добро балансиране на съдържанието на отделните класове и оставя място за внасяне на по-нататъшни допълнения и изменения; той съобщи и за намерението да се създаде ръководство по МКБ с тризначните рубрики и азбучен указател за използване в случаите, когато по-сложната детайлизирана четиризначна версия би се оказала неуместна.

На Конференцията бяха избрани следните длъжностни лица:

Председател:

Д-р R. H. C. Wells (Австралия)

Заместник-председатели:

Д-р H. Bay-Nielsen (Дания)

Д-р R. Braun (ГДР)

Д-р R. A. Israel (САЩ)

Д-р R. Laurenti (Бразилия)

Докладчици:

Д-р P. Maguin (Франция)

Г-жа E. Taylor (Канада)

В състава на секретариата на Конференцията влязоха:

Д-р J.-P. Jardel, помощник на генералния директор, СЗО, Женева, Швейцария

Д-р Н. R. Narsara, директор, отдел по епидемиологичен контрол, оценка на състоянието на здравеопазването и съществуващите тенденции, СЗО, Женева, Швейцария

Д-р J.-C. Alary, главен медицински специалист, развитие на епидемиологичните и статистическите служби, СЗО, Женева, Швейцария

Д-р G. R. Brämer, медицински специалист, развитие на епидемиологичните и статистическите служби, СЗО, Женева, Швейцария (*секретар*)

Г-н A. L'Hours, технически специалист, служба по развитие на епидемиологичните и статистическите служби, СЗО, Женева, Швейцария

Проф. W. Jänisch, ГДР (*временен съветник*)

Г-н T. Kruse, Дания (*временен съветник*)

Д-р K. Kurka, Франция (*временен съветник*)

Д-р L. Leowski, Полша (*временен съветник*)

Г-жа R. M. Loy, Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия (*временен съветник*)

Г-н R. H. Seeman, САЩ (*временен съветник*)

В работата на Секретариата участваха представители и на други технически отдели на щаб-квартирата на СЗО.

Конференцията прие дневен ред, в който бяха включени предложения по съдържанието на класовете от Десетата ревизия и материали, които трябва да влязат в публикуваното ръководство, относно процеса на внедряването му, блока (“семейството”) на класификациите и свързаните с това въпроси.

1. История и развитие на практиката на прилагането на Международната класификация на болестите (МКБ)

На Конференцията беше отделено място на впечатляващата история по създаването на статистическата класификация, която започва през XVIII век. Първите ревизии на класификацията са засягали само причините за смърт, но при Шестата ревизия (през 1948 г.) класификацията е била разширена, като са били включени и състояния, които не довеждат до летален изход. Това разширяване продължава чак до Деветата ревизия, като някои нововъведения бяха направени, за да задоволят статистическите потребности на широк кръг от различни организации. По-нататък, на Международната конференция по Деветата ревизия (Женева, 1975 г.) [1] бяха препоръчани, а след това и одобрени за публикуване, допълнителни класификации на процедурите в медицината и класификация на нарушенията, намалената трудоспособност и инвалидността.

2. Преглед на дейността по подготовката на предложенията към Десетата ревизия на МКБ

Предложенията, които бяха получени на Конференцията, са резултат от широката дейност на СЗО на ниво щаб-квартира и в целия свят. Програмата на работата се контролираше на периодични срещи между ръководителите на колабориращите центрове към СЗО по класификацията на болестите.

Най-важните указания бяха дадени на специални съвещания и от Комитета на експертите на СЗО по МКБ (Десета ревизия). Неговите заседания се състояха през 1984 г. [2] и 1987 г. [3] и си поставиха за цел да приемат решения по насоките за работа и оформянето на крайните предложения.

Голяма подготвителна работа беше посветена на радикалния анализ на приемливостта на структурата на МКБ, особено на статистическата класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето, така че тя да съответства на различните потребности на статистическия отчет за смъртността и на медико-статистическите данни. Бяха проучени

пътищата за стабилизация на системата на кодиране в интерес на минималното ѝ нарушаване в следващите ревизии и възможностите за осигуряване на най-добро балансиране на съдържанието на отделните класове на МКБ.

Очевидно е, че дори при наличието на нова структура, една класификация не би могла да удовлетвори максималните изисквания. Затова беше разработена концепцията за “семејство” на класификациите, в чиито център е основната МКБ като сърцевина, която позволява да се решават проблемите на традиционната статистика на смъртността и заболяемостта, като потребностите от повече или по-малко детайлизирани или други класификации ще се “удовлетворяват” от другите членове на блока. Колабориращите центрове проучиха различните алтернативни модели на структурата на МКБ и стигнаха до извода, че всеки от тях има недостатъци и нито един няма явни преимущества, които да оправдават замяната на съществуващата структура. Специалните съвещания, които се състояха, за да се оцени Деветата ревизия, потвърдиха, че, макар и отделните потребители на класификацията да намират съществуващата структура на МКБ за недостатъчно удобна, много от тях са удовлетворени от нея, виждайки немалкото ѝ силни страни, дори при всичките ѝ очевидни недостатъци, и биха искали да се запази сегашната ѝ форма.

Различните схеми, въвеждащи азбучно-цифровите кодове, бяха проучени от гледна точка на създаването на кодиращ модел, който би помогнал за по-добрия баланс на рубриките и за образуването на достатъчно свободно пространство за внасянето на по-нататъшни допълнения и изменения, без да се нарушават кодовете.

Решенията, които се приеха въз основа на тези материали, продължиха пътя към подготвянето на сполучливи проекти на новите класове, предложени за Десетата ревизия. Те бяха обсъждани два пъти на съвещанията на ръководителите на центрoвете и в Комитета от експерти, от страните-членки на СЗО, а и от други заинтересовани страни. Много международни асоциации на специалисти-професионалисти, отделни специалисти и експерти, отделите на щаб-квартирата на СЗО и регионалните бюра даваха своите съвети и препоръки на отделите на СЗО, отговарящи за МКБ, на колабориращите центрове по подготовката на предложението и съответни материали. СЗО е изключително благодарна за тази помощ.

3. Общи характеристики и съдържание на предложенията към Десетата ревизия

Главното нововъведение в предложенията към Десетата ревизия е използването на азбучно-цифрова система на кодиране, предполагаща наличието в четиризначната рубрика на една буква, след която има три цифри. Тази система позволява да се увеличат повече от два пъти (в сравнение с Деветата ревизия) размерите на структурата за кодиране. Въвеждането на букви или групи от букви в рубриците позволява да се кодират във всеки клас до 100 тризначни категории. От 26 букви от азбуката са използвани 25; буквата U е оставена свободна, за да може да се използва при внасянето на следващи допълнения и изменения или при възможни разработки на междинни класификации, които биха решили проблемите, възникващи на национално или международно равнище в периода до следващата ревизия.

Някои тризначни рубрики също умишлено са оставени свободни, за да могат да бъдат разширявани и преразглеждани в бъдеще, като броят на тези свободни рубрики в различните класове не е еднакъв. Така например блоковете с преимуществен анатомичен принцип на построяване имат по-малко свободни рубрики, защото се предполага, че по-нататъшните изменения в съдържанието им няма да са големи.

Деветата ревизия съдържаше 17 класа и 2 допълнителни класификации – Допълнителна класификация на външните причини за травмите и отравянията (код E) и Допълнителна класификация на факторите, влияещи върху здравето, и на мотивите за прибягване на населението до помощта на здравните служби (код V). Според препоръките на подготвителното съвещание по Десетата ревизия (Женева, 1983 г.) [4], поддържани и от други съвещания, беше решено двата последни класа да не бъдат допълнителни раздели, а съставна част от основната класификация.

Редът на включване на класовете в предложенията по Десетата ревизия не се отличава от този в Деветата ревизия. В интерес на по-ефективното използване на пространството беше направено прегрупиране и разместване на реда на класовете в общия списък, а именно: нарушенията на имунния механизъм, които в Деветата ревизия спадаха към класа “Болести на ендокринните жлези, на храненето и обмяната, и разстройствата на имунитета”, са включени в класа “Болести на кръвта и кръвотворните органи”. Новият клас “Болести на кръвта и кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм” сега е след кла-

са “Новообразувания” и се означава с буквата D.

При обсъждането на по-рано предложения вариант на класа “Болести на нервната система и сетивните органи” се изясни, че е невъзможно да се изброят всички необходими детайли под една и съща буква в границите на 100 тризначни рубрики. Затова беше решено да се създадат три самостоятелни класа: “Болести на нервната система” (буква G) и два нови – “Болести на окото и придатъците му” и “Болести на ухото и мастоидния израстък” (последните два класа са нови и се означават с буквата H).

Класовете “Болести на пикочо-половата система”, “Усложнения на бременността, раждането и послеродовия период”, “Някои състояния, възникващи през перинаталния период” и “Вродени аномалии” сега следват един след друг, образувайки XIV-XVII клас в общия списък.

Въвеждането на старите допълнителни класове в основната класификация и създаването на два нови класа увеличи общото количество класове, предложени за Десетата ревизия, на 21. Наименованията на някои класове бяха променени, за да може съдържанието им да бъде означено по-точно.

Преди радикалното изменение на МКБ бяха направени изследвания, които засегнаха следните класове:

V. Психични разстройства

XIX. Травми и отравяния

XX. Външни причини за заболяемостта и смъртността

Клас II, “Новообразувания”, също бе предмет на изследвания, макар че промените в неговото съдържание са минимални.

С Десетата ревизия се предлагат следните препоръки:

- Записите за изключване от класа на редица нозологични форми, представени в началото на всеки клас, значително се разширяват, за да се обясни относителната йерархия в класовете и точно да се покаже, че специфично групирани класове имат приоритет пред класовете, чието построяване се основава на патологични изменения на отделни органи и системи, и че специфично групирани класове “Усложнения на бременността, раждането и послеродовия период” и “Някои състояния, възникващи през перинаталния период” имат приоритет пред другите.
- В началото на всеки клас е даден обзорен блок на включените в него тризначни рубрики, а и (ако това е необходимо) на категориите, озна-

чени със “звездичка”; това е направено, за да се покаже структурата на класовете и да се улесни използването на рубриките, означени със “звездичка”.

- Забележките в списъците са приемливи за всички случаи на използване на класификацията; ако забележката се отнася само до заболяемостта или само до смъртността, тя е включена в специалните забележки, които придружават правилата за кодиране на заболяемостта или смъртността.
- Деветата ревизия вече идентифицира редица нозологични форми като предизвикани от лекарствени средства. Този подход получи по-нататъшното си развитие при подготовката на МКБ-10 и редица такива състояния сега са отделени.

Важна новост беше въвеждането в края на някои класове на списък от рубрики, предназначени за нарушения, възникнали след медицински процедури. Тези рубрики идентифицират сериозни състояния, възникнали вследствие на различни намеси, например ендокринни и метаболитни разстройства след отстраняване на орган или други специфични патологични състояния, като например дъмпинг-синдрома след операция на стомаха. Постпроцедурните състояния, които нямат такъв специфичен за организма характер, включващи внезапните усложнения – например въздушната емболия или постоперационния шок – както и преди, са включени в класа “Травми и отравяния”.

Другите промени се състоят в това, че, ако в Деветата ревизия значителен брой рубрики, които се означаваха с четиризначни кодове, много често трябваше да се четат във връзка с тризначните, за да се добие пълна представа за съдържанието и смисъла на подрубриките, то сега в проекта, предложен на Конференцията, наименованията, като правило, са пълни и самостоятелни.

Обект на критика беше системата на двойното кодиране, отчитаща етиологията и проявите на заболяването, известна като система на “кръстчето” и “звездичката”, въведена с Деветата ревизия. Критикуван беше преди всичко фактът, че класификацията често пъти съдържа едновременно описание на проявата на заболяването и друга информация на равнището на три- и четиризначни рубрики и подрубрики с еднакви диагностични означения, които се появяват и по двете оси. Освен това, според много от специалистите, тази система беше недостатъчно пълна. За да бъдат отстранени тези недостатъци, в Десетата ревизия информацията, означена със звездичка, е концентрирана в 82 еднородни тризначни рубрики за факултативно ползване. Този подход позволява да се

направи двойно кодиране, събирайки и обработвайки информацията по две оси: за общия процес на основното заболяване и за неговата конкретна проява или усложнение на нивото на органите или системите.

Тези особености на предложената Десета ревизия бяха приети от Конференцията.

Беше направено представяне на всеки клас, в който са внесени промени в сравнение с Деветата ревизия, и основната информация за нововъведенията. Някои въпроси, засягащи промените в структурата на класа и неговото съдържание, предизвикаха дискусия на Конференцията. Извършената от секретариата работа по усъвършенстването на тези раздели доведе до постигане на съгласие по спорните въпроси.

4. Стандарти и дефиниции, отнасящи се до здравето на майката и детето

Конференцията се отнесе с интерес към препоръчаните дефиниции, стандарти и други предложения по Десетата ревизия, отнасящи се до статистиката на майчината смъртност, а и на феталната, перинаталната, неонаталната и детската смъртност. Тези препоръки бяха резултат от работата на редица специални съвещания и консултации, направени с цел да се подобри съпоставимостта на данните.

Конференцията се съгласи да остави в сила дефинициите за живораждане и мъртворождаване, приети от Деветата ревизия.

След известна дискусия Конференцията създаде работна група по въпросите на майчината смъртност и въз основа на нейните препоръки дефиницията за майчина смъртност, приета от Деветата ревизия, остана в сила.

За подобряването на качеството на статистическите данни за майчината смъртност и въвеждането на алтернативни методи за събиране на данни, засягащи смъртността по време на бременността или свързана с нея, а също така и за усъвършенстване на регистрацията на смъртността, непосредствено свързана с акушерски причини, в случаите, когато смъртта е настъпила по-късно от 42 дена след раждането, са въведени две допълнителни определения: “смърт, свързана с бременността” и “късна майчина смъртност”, формулирани от работната група (дефинициите са дадени на с. 669–672, т. 1, част 2).

Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА на страните да разгледат включването в свидетелството за смърт на въпросите, засягащи текущата бременност и бременността през годината преди смъртта.

Конференцията се съгласи, че тъй като броят на живоражданията е по-универсален показател от сумарния брой на ражданията (броя на живоражданията и мъртворажданията), той трябва да бъде въведен като знаменател в коефициентите, отнасящи се до майчината смъртност (вж. т. 2).

Що се отнася до перинаталната, неонаталната и детската смъртност, настоятелно се препоръчва да се идентифицират и диференцират публикуваните показатели, основани на кохортите родени.

Конференцията потвърди практиката на изразяване на възрастта в пълни единици от време, означавайки първия ден от живота като нулев ден.

Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА да се включат в Десетата ревизия на МКБ дефиниции, стандарти и изисквания към отчетността, засягаща майчината, феталната, перинаталната, неонаталната и детската смъртност.

5. Кодиране, правила за избор и списъци за статистическа разработка

5.1 Кодиране и правила за избор на причина за смърт за статистическа разработка на данните за смъртността

Конференцията беше информирана за процеса на разглеждане на правила за избор и модификации, отнасящи се до основната причина за смърт и съответните инструкции (както те са отразени в Деветата ревизия); в резултат на това в правилата бяха внесени някои промени, а инструкциите бяха подложени на значително преработване.

Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА да се заменят правилата в Деветата ревизия относно избора на причина за смърт за първична разработка на

смъртността с правилата, представени в Десетата ревизия (те се съдържат в том 2).

На Конференцията беше направено съобщение за подготовката и разглеждането на допълнителни инструкции за използване при кодирането на първоначалната причина за смърт и интерпретацията на съпътстващите причини. Доколкото тези указания ще позволят да се подобри съпоставимостта на данните при кодирането, Конференцията изрази съгласие с необходимостта от тяхното въвеждане в Десетата ревизия.

На Конференцията беше отбелязано, че продължава кодирането на множествените състояния и техния анализ във връзка с причините за смърт. Тази дейност получи подкрепата на Конференцията, но в Десетата ревизия не се предвижда включването на каквито и да било специални правила или методи за анализ, които е необходимо да се спазват.

Разглеждайки международната форма на медицинското свидетелство за причините за смърт, Комитетът на експертите призна, че ситуацията, характеризираща се с остаряване на населението и голям дял на смъртните случаи, предизвикан от множествени болести и следствие от медицински намеси, обуславя тенденция към увеличаване на броя на възможните записи, внасяни между първоначалната причина за смърт и непосредствената причина за смърт; това означава, че в свидетелството за смърт в много страни се въвеждат все повече патологични състояния. Затова Комитетът препоръчва в част I от свидетелството за смърт да се въведе допълнителен ред (d).

По този начин Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА на страните-участнички да разгледат при необходимост въвеждането на допълнителен ред (d) в част I от медицинското свидетелство за смърт.

5.2 Кодиране и правила за избор за статистическа разработка на данните за заболяемостта

В Деветата ревизия за пръв път се съдържат препоръки за регистрацията и кодирането на заболяемостта и особено по избора на единично състояние за представяне в статистката на заболяемостта. Опитът от използването на дефинициите и правилата за избор от Деветата ревизия

показа тяхната целесъобразност и необходимостта от изясняване, а също и по-нататъшно усъвършенстване на регистрацията на диагностичната информация от здравните работници, и внасянето на по-ясни препоръки при специфичните проблемни ситуации.

На тази среща бяха одобрени препоръките, направени на Конференцията по ревизията на МКБ през 1975 г., засягащи състоянията, избирани за анализ по единична причина на епизода на предоставяне на медицинска помощ, и виждането, че (ако това е оправдано) кодирането на множествените състояния трябва да става като допълнение на рутинната статистика. Беше подчертано, че Десетата ревизия напълно очевидно трябва да покаже, че повечето указания са приемливи само тогава, когато кодирането на “основното състояние”, отнасящо се до “епизода”, е адекватно и когато концепцията за “епизода” *per se* съответства на метода, чрез който е организирано събирането на данните.

Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА да се въведат в Десетата ревизия допълнителни указания по записите и кодирането на заболяемостта; освен това, дефинициите на понятията “основно състояние” и “други състояния” трябва да се обединят с модифицираните правила на записите, така че да се отстрани явно некоректната регистрация на “основното състояние”. (Всичките са включени в т. 2.)

Конференцията също така

ПРЕПОРЪЧВА за диагнозите, в които “основното състояние” се кодира по двойната система, предложена в МКБ, задължително да се регистрират двата кода (със знаците † и *), тъй като това позволява да се осъществяват алтернативни варианти на анализ.

Конференцията се съгласи с необходимостта от внасяне на подробни разяснения и примери, за да се осигури по-нататъшна помощ за потребителите.

5.3 Списък на причините за статистическа разработка на данните за смъртността и заболяемостта

На Конференцията беше направено съобщение за трудностите, които възникват при използването на основния списък на рубриците от Деветата ревизия, и за дейността, която беше предприета, в частност от

СЗО, за разработването на нови списъци на рубриките, предназначени за статистически анализ и публикуване на данните за смъртността. В хода на извършената работа се изясни, че в много страни показателят за смърт на децата във възрастта до 5 години би бил по-показателен отколкото този за детска смъртност. Следователно би било целесъобразно да има списък на причините за разработване на данните за детската смъртност и смъртността на децата до 5 години, вместо списък на причините само за детската смъртност.

На Конференцията бяха представени за разглеждане две версии на общия списък на детската смъртност и смъртността на децата, подготвени от втория вариант, включващ наименованията на класовете и резервни рубрики, които да се използват при необходимост.

Отчитайки отбелязаната загриженост във връзка с представения списък на причините за разработване на данните за смъртността, беше събрана неголяма работна група, която да разгледа евентуалното включване на няколко допълнителни рубрики. Отчетът на работната група беше приет от Конференцията и намери отражение в списъците на причините за смъртността на с. 644–657 (т. 1, част 2).

В началото на списъка за сводни статистически разработки на заболяемостта Конференцията направи обзор както на предложения общ списък, така и на моделния списък за публикация, направен на основата на наименованията на класовете с избрани рубрики като примери за всеки клас. Бяха посочени сериозни съмнения за относителната практическа приемливост на такива списъци за разработката на заболяемостта, в най-широк смисъл. Участниците в Конференцията се съгласиха, че представените списъци в голяма степен са приложими за статистическа разработка на болестите, изискващи стационарно лечение, и че бъдещите усилия трябва да се насочат към създаването на списъци, подходящи за прилагане и при другите видове заболяемост. Освен това, сводните списъци за статистическа разработка на смъртността и заболяемостта в Десетата ревизия трябва да се съпровождат от съответстващи обяснения и инструкции за използването им.

В светлината на съображенията, посочени на Конференцията, и заключението на работната група, беше решено в Десетата ревизия да се въведат списъци за разработване и публикуване, като се направят максимални усилия за постигането на точност и по-голяма информативност на наименованията в тези списъци. Участниците стигнаха до съгласие и по въпроса за необходимостта от създаване на втора версия на списъка за разработка на заболяемостта, в който да се използват рубрики, оз-

начени със “звездичка”, за да се улеснят алтернативните разработки на тези категории.

6. Блок (“семейство”) на класификациите

6.1 Концепцията за “семейство” на класификациите

В процеса на подготовка на Деветата ревизия стана ясно, че само МКБ не може да обхване цялата необходима информация и единствено “семейството” на класификациите на болестите и проблемите, имащи отношение към здравето, вероятно ще отговори на различните потребности на общественото здравеопазване. Затова в края на 70-те години се разглеждаха разни варианти на възможно решение. Един от тях предвиждаше основна МКБ със серии от модули, при което някои от тях са свързани с нея в йерархичен порядък, а други служат като допълнения.

След направените изследвания и дискусии, с участието на различни колабориращи центрове, концепцията за “семейство” на класификациите беше детайлно разработена и през 1987 г. беше разгледана от Комитета на експертите, който препоръча представената на следващата страница схема на класификации.

Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА на СЗО да доработи концепцията за “семейството” на класификациите на болестите и проблемите, свързани със здравето.

С цел поддържането на интеграцията на самата МКБ и тази концепция за “семейството”, Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА, в интерес на международната съпоставимост на данните при подготовката на превода или адаптацията, да не се внасят никакви промени в съдържанието (както е посочено в наименованията) на тризначните рубрики и четиризначните подрубрики на Десетата ревизия, с изключение на тези, които са санкционирани от СЗО. Секретариатът на СЗО носи отговорност за МКБ и действа като централен консултативен орган за всякакви издания (с изключение на националните статистически издания) или преводи на основата на тази класификация. СЗО трябва незабавно да бъде уведомявана за намерения да се превежда или адаптира

МКБ или да се разработват други класификации, имащи отношение към МКБ.

Блок (“семейство”) на класификациите на болестите и проблемите, свързани със здравето

Конференцията с интерес разгледа използването и връзката между различните членове на “семейството” на МКБ в медикосоциалната и многостранната оценка на старостта, приложима не само към здравето, но

и към всекидневната активност, а и относно социалната и физическата среда. Беше показано, че при използването на МКБ и Международната класификация на нарушенията, намаляването на трудоспособността и инвалидността може да се получи ценна информация, особено при прилагането на кодовете, предложени в ХХІ клас на Десетата ревизия.

6.2 Адаптации на МКБ за специалисти

Конференцията беше информирана за плановете за разработване на адаптации на Десетата ревизия в областта на програмите за психично здраве. Трябва да бъдат разработени препоръки, които ще съпровождат версията, предназначена за клиницистите, работещи в областта на практическата психиатрия, научни критерии за използване от специалисти-изследователи на проблемите за опазване на психичното здраве, многоосевни класификации за нарушенията в детската възраст и проблемите на възрастните, а също така и версия за специалистите с общ профил. Кодовете на МКБ, отнасящи се до психиатрията и неврологията, също трябва да са в съответствие с препоръките за тези дисциплини.

На Конференцията беше отбелязано, че при създаването на една от първите адаптирани версии за прилагане в стоматологията (ICD-DA) са били запазени основната структура и функции на МКБ. Новата ревизия на ICD-DA, свързана с Десетата ревизия, преминава през заключителния етап на подготовка.

На Конференцията беше представено второто издание на Международната класификация на болестите в онкологията (МКБ-О); това е многоосева класификация, отразяваща както топографията, така и морфологията на новообразуванията. Морфологичните кодове на МКБ-О, които са въведени дълго време, успяха да минат през интензивни изследвания. Топографските кодове на второто издание са основани на рубриците С00-С80 от Десетата ревизия, и публикуването им ще бъде представено на Световната асамблея по здравеопазване във връзка с одобряването на Десетата ревизия.

Беше постигнато съгласие за значимостта на адаптацията в общата медицинска практика. Конференцията беше информирана за желанието на групите, работещи в тази област, да си сътрудничат със СЗО. Що се отнася до адаптацията в другите медицински специалности, чиито брой вероятно ще нарасне, то тук много важна роля ще играят препоръките на СЗО в качеството ѝ на център на събирането, обработката и разпространението на информацията.

6.3 Информационно осигуряване на първичната медикосанитарна помощ

В съответствие с препоръките на Конференцията по ревизията от 1975 г., Регионалното бюро на СЗО за югоизточна Азия в Делхи създаде през 1976 г. работна група. Беше разработен детайлизиран списък на свързани симптоми, на чиято основа бяха създадени 2 кратки списъка (един – за причините за смърт, а другият – за поводите за контакт със здравните служби). Изследванията на системата се извършиха в страните от този регион, а получените резултати са използвани за ревизията на списъка на свързани симптоми и учетни форми. Тази преразгледана версия беше публикувана от СЗО през 1978 г. в брошурата *Регистрация и съобщаване на данни за здравето от немедицински персонал* [5].

Глобалната стратегия “Здраве за всички до 2000 г.”, която започна да се осъществява през 1978 г., допринесе за увеличаването на броя на проблемите при разработването на информационните системи в страните-членки на СЗО. На международната конференция по медикосанитарна статистика за 2000 г. (Беладжо, Италия, 1982 г.) [6] трудностите в интегрирането на съобщенията, предоставени от немедицинския персонал, с другите видове информация, получена и използвана за управленчески цели в здравеопазването, бяха оценени като сериозно препятствие за по-широкото внедряване на системата на регистрация на материалите от немедицинския персонал. Консултативното съвещание по статистическата класификация на първичната медицинска помощ (Женева, 1985 г.) [7] подчерта необходимостта от приемане на подход, който би позволил да се унифицира информационното осигуряване, управлението на здравните служби и обслужването на общинско ниво с помощта на информация, основана на съобщенията от немедицинския персонал.

На Конференцията беше съобщено за опита на страните в развитието и прилагането на информация за състоянието на здравето на населението в общините, в които са обхванати проблемите и потребностите, отнасящи се до здравето, рисковите фактори и здравните ресурси. Този опит потвърждава концепцията за необходимостта от разработване на нетрадиционни статистически методи на общинско ниво, като способ за попълване на информационните празнини в отделните страни и укрепване на информационните им системи. Беше подчертано, че развитите и развиващите се страни трябва да усъвършенстват тези методи или системи, доколкото простото пренасяне на тези методи в други региони и страни не е възможно поради различията в характера на заболяемостта, езика и културата.

6.4 Нарушение, намалена трудоспособността и инвалидност

Международната класификация на нарушенията, намалената трудоспособност и инвалидността [8] беше публикувана от СЗО през 1980 г. на английски език за целите на апробацията в съответствие с препоръките на Конференцията по ревизията от 1975 г. и резолюция WHA29.35 [9], приета от Световната асамблея по здравеопазване през 1976 г. Оттогава изследванията и разработките на класификацията тръгнаха в различни направления.

Главните определения на трите елемента – нарушение, намалена трудоспособност и инвалидност, несъмнено станаха важен инструмент за промяната на отношението към проблемите на намалената трудоспособност. Понятието “нарушение”, в значителна степен извън пределите на термините, включени в МКБ, получи всеобщо признание. Определението “намалена трудоспособност” в общи линии съответства на областта на дейност на специалистите по рехабилитация и рехабилитационните групи, въпреки че се усеща необходимост от отделянето на повече внимание върху подходящото кодиране, за да се наблегне на това състояние, което често предхожда инвалидността. Освен това, все повече се забелязва необходимост от ревизия на понятието “инвалидност”, за да се подчертае влиянието на взаимодействието между индивида и околната среда.

Бързото развитие на идеите и практическите действия в сферата на грижите за ограничено трудоспособните лица не позволи своевременното завършване на ревизията на класификацията, за да може да бъде представена на Конференцията. Беше заявено, че до въвеждането на Десетата ревизия публикуването на нова версия е малко вероятно.

6.5 Класификация на процедурите в медицината

Международната класификация на процедурите в медицината (ICPM) [10] беше публикувана от СЗО през 1978 г., за да се направи апробация в съответствие с препоръките на Конференцията по ревизията от 1975 г. и резолюция WHA29.35 [9], приета от Световната асамблея по здравеопазване през 1976 г. Класификацията беше приета от няколко страни и беше използвана като основа за национални класификации на хирургичните операции в някои други страни.

Ръководителите на колабориращите центрове по класификацията на болестите признаха, че процесът на разработване на предложенията, направените забележки към тях и работата по отстраняване на недостатък-

ците, които СЗО смята за необходимо да направи до окончателното решение и публикуване, е невъзможно да завърши в такава бързо развиваща се област като процедурите. Затова ръководителите на централните препоръчаха ревизията на класификацията на процедурите да не се свързва с Десетата ревизия на МКБ.

През 1987 г. Комитетът на експертите се обърна с молба към СЗО своевременно да разгледа за Десетата ревизия, дори и в общи линии, опитна версия на раздел 5 (“Хирургични процедури”) IСРМ. Изхождайки от тази молба и от нуждите на редица страни, Секретариатът се опита да изготви списък на рубриците за статистическа разработка на тези процедури.

Този списък беше представен на срещата на ръководителите на централните през 1989 г., където се стигна до съгласие, че той ще служи като ръководство за национални презентации и публикации на статистиката на хирургичните процедури и ще допринесе за сравнимостта на подобни класификации. Представеният списък цели да идентифицира процедурите (и групите процедури) и на тази основа да се разработят национални класификации, за да се подобри съпоставимостта им.

На Конференцията беше постигнато съгласие за относителната ценност на този списък, а също така и за необходимостта от продължаване на работата по усъвършенстването му, дори и ако някои публикации бъдат направени след въвеждането на Десетата ревизия.

6.6 Международна номенклатура на болестите

Към подготовката на Международната номенклатура на болестите (МНБ), която трябва да допълва МКБ, от 1970 г. е привлечен Съветът на международните медицински научни организации (СММНО).

Главната цел на създаването на МНБ се състои в това, да бъдат дадени единни наименования на всяка нозологична форма. Основните критерии за избор на наименование са: неговата специфика, липсата на двусмисленост, простота, изразяване на същността на болестта и указание за причините, които я предизвикват (доколкото това е възможно). При определянето на всички болести и синдроми, за които са препоръчани наименования, кратки и недвусмислени (доколкото това е възможно), всяко определение е допълнено със списък на синоними.

По време на Конференцията бяха разгледани списъци на болестите на долните дихателни пътища, инфекциозните болести (вирусни, бактериални и паразитни, а и микотични), сърдечно-съдовите болести. Продъл-

жи работата по списъците на болестите на храносмилателната система, женските полови органи, пикочо-половата система, мъжките полови органи, болестите на обмяната на веществата и ендокринните заболявания, болестите на кръвта, на кръвотворните органи и имунната система, костно-мускулната система и нервната система. Следващите издания ще включват списъци на психичните болести, УНГ-болестите, и болестите на окото и неговите придатъци.

Конференцията призна, че съвременната нормативна международна номенклатура на болестите играе голяма роля в развитието на МКБ и в подобряването на съпоставимостта на медицинската информация. Във връзка с това Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА да се поддържат усилията на СЗО и СММНО в търсенето на най-икономични пътища за своевременното завършване и внедряване на тази номенклатура.

7. Въведение в Десетата ревизия на МКБ

Конференцията беше информирана за намерението на СЗО да публикува детайлизиран списък на четиризначните рубрики на Десетата ревизия в три тома. Първият том включва списък на рубриците за статистическа разработка, вторият – съответните дефиниции, стандарти, правила и инструкции, третият – азбучен указател.

По-нататък на Конференцията беше съобщено, че версията на списъка на тризначните рубрики на Десетата ревизия ще бъде публикуван като отделно издание, съдържащо всички забележки за включени и изключени болести. Това издание съдържа и всички съответни дефиниции, стандарти, правила, инструкции и съкратен азбучен указател.

Държавите-членки, които имат намерение да създадат версия на Десетата ревизия на националния си език, са длъжни да уведомят за това СЗО. Копия от проектите на МКБ на ниво три- и четиризначни рубрики те могат да получат от СЗО в печатен вид или на електронни носители.

Придавайки голямо значение на външното оформяне на списъците и азбучните указатели, Конференцията заяви, че ще бъде обърнато внимание на всички препоръки на ръководителите на центровете и молбите на кодиручиците, и ще бъдат подкрепени всички усилия, насочени към подобряването на тези аспекти от публикуването, в сравнение с Деветата ревизия.

Както и в Деветата ревизия, със съдействието на колабориращите центрове, беше решено да се издадат учебни материали за преориентация на обучените кодировчици. Регионалните бюра на СЗО и отделните страни трябва да носят отговорността за реализирането на ефективни учебни курсове. Целесъобразно е тези курсове да се състоят от края на 1991 г. до края на 1992 г.

Материалите за базовото обучение на новите потребители на МКБ също трябва да бъдат разработени от СЗО, като организацията на тези курсове трябва да започне не по-рано от 1993 г.

Както беше казано по-горе, СЗО е длъжна да подготви превод на Десетата ревизия (списък на рубриките за статистическа разработка и азбучен указател) на електронни носители. В бъдеще, с помощта на колабориращите центрове, могат да станат достъпни и други средства на програмно осигуряване. До влизането в сила на Десетата ревизия трябва да бъде достъпен ключовият механизъм на конверсията от Деветата ревизия в Десетата и обратно.

Доколкото осъществяването на дейностите, одобрени от Комитета на експертите, върви по график, Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА Десетата ревизия на Международната класификация на болестите да влезе в сила от 1 януари 1993 г.

8. Бъдещата ревизия на МКБ

Конференцията обсъди трудностите, които съществуваха в продължение на дългия период на действие на Деветата ревизия, обусловени от появата на нови болести и липсата на механизъм за корекция на пропуските.

Бяха разгледани различни механизми за преодоляване на тези трудности и предотвратяване на възникването на аналогични проблеми в Десетата ревизия. Откри се необходимостта да продължи обменът на информация с цел стандартизация на използването на Десетата ревизия в различните страни, а също така внимателно да се проучат всички изменения, появили се по време на действието на ревизията и оказали влияние на методите за анализ и тенденциите. Състоя се дискусия (форум) по всяко такова изменение и възможностите да се използва свободната

буква U в нов или временен код. Постигна се съгласие, че конференция за ревизия на класификацията е невъзможно да се прави по-често от един път на 10 години.

Отчитайки изразените пожелания и фактът, че не е целесъобразно да се правят опити за определянето на срок на реализация, Конференцията

ПРЕПОРЪЧВА следващата Международна конференция за ревизия да се състои в близкото десетилетие. Освен това, СЗО трябва да одобри концепция за процеса на модернизация в периода между ревизиите и да представи съображения за ефективния механизъм на организация на тази работа.

9. Приемане на Десетата ревизия на МКБ

Конференцията,

разглеждайки предложенията, подготвени от Организацията, на основата на препоръките на Комитета на експертите по Десетата ревизия на Международната класификация на болестите,

признавайки потребностите на държавите-членки, изразени на Конференцията, по отношение на разработването на няколко малки модификации за детайлно разяснение на въвеждащите пунктове,

ПРЕПОРЪЧВА да се приемат предложените ревизирани класове с техните тризначни рубрики и четиризначни подрубрики, кратките списъци за статистическа разработка на данните за заболяемостта и смъртността на Десетата ревизия на Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето.

Литература

1. *Международная классификация болезней, Пересмотр 1975 г.*, Т. 1. Женева, Всемирная организация здравоохранения, 1977, с. xiii - xxiv.
2. *Report of the Expert Committee on the Internatioinal Classification of Diseases - 10th Revision: First Meeting.* Geneva, World Health Organization, 1984 (unpublished document DES/EC/ICD-10/84.34).
3. *Report of the Expert Committee on the Internatioinal Classification of Diseases - 10th Revision: Second Meeting.* Geneva, World Health Organization, 1987 (unpublished document WHO/DES/EC/ICD-10/83.38).
4. *Report of the Preparatory Meeting on ICD-10.* Geneva, World Health Organization, 1983 (unpublished document DES/ICD-10/83.19).
5. *Lay reporting of health information.* Geneva, World Health Organization, 1978.
6. *International Conference on Health Statistics for the Year 2000.* Budapest, Statistical Publishing House, 1984.
7. *Report of the Consultation on Primary Care Classification.* Geneva, World Health Organization, 1985 (unpublished document DES/PHC/85.7).
8. *International Classification of Impairments, Disabilities, and Handicaps.* Geneva, World Health Organization, 1980.
9. *WHO Official Records*, No. 233, 1976, p. 18.
10. *International Classification of Procedures in Medicine.* Geneva, World Health Organization, 1978.

Списък на тризначните рубрики

Клас I

Някои инфекциозни и паразитни болести

(A00–B99)

Чревни инфекции (A00–A09)

- A00 Холера
- A01 Тиф и паратиф
- A02 Други салмонелозни инфекции
- A03 Шигелоза
- A04 Други бактериални чревни инфекции
- A05 Други бактериални хранителни отравяния
- A06 Амебиаза
- A07 Други протозойни чревни болести
- A08 Вирусни и други уточнени чревни инфекции
- A09 Диария и гастроентерит с предполагаем инфекциозен произход

Туберкулоза (A15–A19)

- A15 Туберкулоза на дихателните органи, потвърдена бактериологично и хистологично
- A16 Туберкулоза на дихателните органи, непотвърдена бактериологично или хистологично
- A17† Туберкулоза на нервната система
- A18 Туберкулоза на други органи
- A19 Милиарна туберкулоза

Някои бактериални зоонози (A20–A28)

- A20 Чума
- A21 Туларемия
- A22 Антракс
- A23 Бруцелоза
- A24 Сап и мелиоидоза
- A25 Треска при ухапване от плъх
- A26 Еризипелоид
- A27 Лептоспироза
- A28 Други бактериални зоонози, неklasифицирани другаде

Други бактериални болести (A30–A49)

- A30 Проказа [болест на Hansen]
- A31 Инфекции, предизвикани от други микобактерии
- A32 Листериоза
- A33 Тетанус на новородено
- A34 Акушерски тетанус
- A35 Други форми на тетанус
- A36 Дифтерия
- A37 Коклюш
- A38 Скарлатина
- A39 Менингококова инфекция
- A40 Стрептококова септицемия
- A41 Друга септицемия
- A42 Актиномикоза
- A43 Нокардиоза
- A44 Бартонелоза
- A46 Еризипел
- A48 Други бактериални болести, неklasифицирани другаде
- A49 Бактериална инфекция с неуточнена локализация

Инфекции, предавани предимно по полов път (A50–A64)

- A50 Вроден сифилис
- A51 Ранен сифилис
- A52 Късен сифилис
- A53 Други и неуточнени форми на сифилис
- A54 Гонококова инфекция
- A55 Хламиден лимфогранулом (венеричен)
- A56 Други хламидийни болести, предавани по полов път
- A57 Шанкроид
- A58 Гранулом, ингвинален
- A59 Трихомониаза
- A60 Аногенитална херпесна вирусна [herpes simplex] инфекция
- A63 Други болести, предавани предимно по полов път, неklasифицирани другаде
- A64 Болести, предавани предимно по полов път, неуточнени

Други болести, предизвикани от спирохети (A65–A69)

- A65 Невенеричен сифилис
- A66 Фрамбезия

- A67 Пинта [карате]
- A68 Възвратни трески
- A69 Други инфекции, предизвикани от спирохети

Други болести, предизвикани от хламидии (A70–A74)

- A70 Инфекция, предизвикана от *Chlamydia psittaci*
- A71 Трахома
- A74 Други болести, предизвикани от хламидии

Рикетсиози (A75–A79)

- A75 Петнист тиф
- A77 Петниста треска [кърлежови рикетсиози]
- A78 Ку-треска
- A79 Други рикетсиози

Вирусни инфекции на централната нервна система (A80–A89)

- A80 Остър полиомиелит
- A81 Атипични вирусни инфекции на централната нервна система
- A82 Бяс
- A83 Вирусен енцефалит, предаван от комари
- A84 Вирусен енцефалит, предаван от кърлежи
- A85 Други вирусни енцефалити, неклассифицирани другаде
- A86 Вирусен енцефалит, неуточнен
- A87 Вирусен менингит
- A88 Други вирусни инфекции на централната нервна система, неклассифицирани другаде
- A89 Вирусна инфекция на централната нервна система, неуточнена

Вирусни трески, предавани от членестоноги и вирусни хеморагични трески (A90–A99)

- A90 Денга [класическа треска денга]
- A91 Хеморагична треска, предизвикана от денга-вирус
- A92 Други вирусни трески, предавани от комари
- A93 Други вирусни трески, предавани от членестоноги, неклассифицирани другаде
- A94 Вирусна треска, предавана от членестоноги, неуточнена
- A95 Жълта треска
- A96 Аренавирусна хеморагична треска
- A98 Други вирусни хеморагични трески, неклассифицирани другаде
- A99 Вирусна хеморагична треска, неуточнена

Вирусни инфекции, характеризиращи се с увреждания на кожата и лигавиците (B00–B09)

- B00 Херпес-вирусни [herpes simplex] инфекции
- B01 Лещенка [varicella]
- B02 Herpes zoster
- B03 Вариола
- B04 Инфекции, предизвикани от вируса на маймунската вариола
- B05 Брусница
- B06 Рубеола [немска брусница]
- B07 Вирусни брадавици
- B08 Други вирусни инфекции, характеризиращи се с увреждания на кожата и лигавиците, неклассифицирани другаде
- B09 Вирусна инфекция, характеризираща се с увреждания на кожата и лигавиците, неуточнена

Вирусен хепатит (B15–B19)

- B15 Остър хепатит А
- B16 Остър хепатит В
- B17 Други остри вирусни хепатити
- B18 Хроничен вирусен хепатит
- B19 Вирусен хепатит, неуточнен

Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV] (B20–B24)

- B20 Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като инфекциозни и паразитни болести
- B21 Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като злокачествени новообразувания
- B22 Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като други уточнени болести
- B23 Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като други състояния
- B24 Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], неуточнена

Други вирусни болести (B25–B34)

- B25 Цитомегалвирусна болест
- B26 Епидемичен паротит
- B27 Инфекциозна мононуклеоза
- B30 Вирусен конюнктивит

- V33 Други вирусни болести, неклассифицирани другаде
- V34 Вирусна инфекция с неуточнена локализация

Микози (В35–В49)

- V35 Дерматофития
- V36 Други повърхностни микози
- V37 Кандидоза
- V38 Кокцидиоидомикоза
- V39 Хистоплазмоза
- V40 Бластомикоза
- V41 Паракокцидиоидомикоза
- V42 Споротрихоза
- V43 Хромомикоза и феомикотичен абсцес
- V44 Аспергилоза
- V45 Криптококоза
- V46 Зигомикоза
- V47 Мицетом
- V48 Други микози, неклассифицирани другаде
- V49 Микоза, неуточнена

Протозойни болести (В50–В64)

- V50 Малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*
- V51 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax*
- V52 Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae*
- V53 Други видове паразитологично потвърдена малария
- V54 Малария, неуточнена
- V55 Лайшманиоза
- V56 Африканска трипанозомоза
- V57 Болест на Chagas
- V58 Токсоплазмоза
- V59 Пневмоцистоза
- V60 Други протозойни болести, неклассифицирани другаде
- V64 Протозойна болест, неуточнена

Хелминтози (В65–В83)

- V65 Шистозомиаза [билхарциоза]
- V66 Други трематодози
- V67 Ехинококоза
- V68 Тениоза
- V69 Цистицеркоза

- V70 Дифилоботриоза и спарганоза
- V71 Други инвазии, предизвикани от цестоуди
- V72 Дракункулоза
- V73 Онхоцеркоза
- V74 Филариоза
- V75 Трихинелоза
- V76 Анкилостомидоза
- V77 Аскаридоза
- V78 Стронгилоидоза
- V79 Трихуриоза
- V80 Ентеробиоза
- V81 Други чревни хелминтози, неклассифицирани другаде
- V82 Чревна паразитоза, неуточнена
- V83 Други хелминтози

Педикулоза, акаридоза и други инфестации (V85–V89)

- V85 Педикулоза и фтириоза
- V86 Краста
- V87 Миаза
- V88 Други инфестации
- V89 Паразитна болест, неуточнена

Последици от инфекциозни и паразитни болести (V90–V94)

- V90 Последици от туберкулоза
- V91 Последици от полиомиелит
- V92 Последици от лепра
- V94 Последици от други неуточнени инфекциозни и паразитни болести

Бактериални, вирусни и други инфекциозни агенти (V95–V97)

- V95 Стрептококи и стафилококи като причина за болести, класифицирани другаде
- V96 Други бактериални агенти като причина за болести, класифицирани другаде
- V97 Вирусни агенти като причина за болести, класифицирани другаде

Други инфекциозни болести (V99)

- V99 Други и неуточнени инфекциозни болести

Клас II Новообразувания (C00–D48)

Злокачествени новообразувания (C00–C97)

Злокачествени новообразувания на устните, устната кухина и фаринкса (C00–C14)

- C00 Злокачествено новообразувание на устната
- C01 Злокачествено новообразувание на основата на езика
- C02 Злокачествени новообразувания на други и неуточнени части на езика
- C03 Злокачествено новообразувание на венците
- C04 Злокачествено новообразувание на пода на устната кухина
- C05 Злокачествено новообразувание на небцето
- C06 Злокачествено новообразувание на други и неуточнени части на устната кухина
- C07 Злокачествено новообразувание на околоушната слюнчена жлеза
- C08 Злокачествено новообразувание на друга и неуточнена част на големите слюнчени жлези
- C09 Злокачествено новообразувание на сливицата
- C10 Злокачествено новообразувание на орофаринкса
- C11 Злокачествено новообразувание на назофаринкса
- C12 Злокачествено новообразувание на пириформения синус
- C13 Злокачествено новообразувание на хипофаринкса
- C14 Злокачествено новообразувание с други и неточно определени локализации на устните, устната кухина и фаринкса

Злокачествени новообразувания на храносмилателните органи (C15–C26)

- C15 Злокачествено новообразувание на хранопровода
- C16 Злокачествено новообразувание на стомаха
- C17 Злокачествено новообразувание на тънките черва
- C18 Злокачествено новообразувание на дебелото черво
- C19 Злокачествено новообразувание на ректосигмоидалната област
- C20 Злокачествено новообразувание на правото черво
- C21 Злокачествено новообразувание на ануса и аналния канал
- C22 Злокачествено новообразувание на черния дроб и интрахепаталните жлъчни пътища

- C23 Злокачествено новообразувание на жлъчния мехур
- C24 Злокачествено новообразувание на други и неуточнени части на жлъчните пътища
- C25 Злокачествено новообразувание на панкреаса
- C26 Злокачествено новообразувание на храносмилателните органи с друга и неточно определена локализация

Злокачествени новообразувания на дихателните органи и гръдния кош (C30–C39)

- C30 Злокачествено новообразувание на носната кухина и средното ухо
- C31 Злокачествено новообразувание на синусите
- C32 Злокачествено новообразувание на ларинкса
- C33 Злокачествено новообразувание на трахеята
- C34 Злокачествено новообразувание на бронхите и белия дроб
- C37 Злокачествено новообразувание на тимуса
- C38 Злокачествено новообразувание на сърцето, медиастинума и плеврата
- C39 Злокачествено новообразувание с други и неточно определени локализации на дихателните органи и гръдния кош

Злокачествени новообразувания на костите и ставните хрущяли (C40–C41)

- C40 Злокачествено новообразувание на костите и ставните хрущяли на крайниците
- C41 Злокачествено новообразувание на костите и ставните хрущяли с други и неуточнени локализации

Меланом и други злокачествени новообразувания на кожата (C43–C44)

- C43 Злокачествен меланом на кожата
- C44 Други злокачествени новообразувания на кожата

Злокачествени новообразувания на мезотелиалната и меките тъкани (C45–C49)

- C45 Мезотелиом
- C46 Сарком на Kaposi
- C47 Злокачествено новообразувание на периферните нерви и вегетативната нервна система

C48 Злокачествено новообразуване на ретроперитонеума и перитонеума

C49 Злокачествено новообразуване на съединителната и другите меки тъкани

Злокачествено новообразуване на млечната жлеза (C50)

C50 Злокачествено новообразуване на млечната жлеза

Злокачествени новообразувания на женските полови органи (C51–C58)

C51 Злокачествено новообразуване на вулвата

C52 Злокачествено новообразуване на влагалището

C53 Злокачествено новообразуване на шийката на матката

C54 Злокачествено новообразуване на тялото на матката

C55 Злокачествено новообразуване на матката с неуточнена локализация

C56 Злокачествено новообразуване на яйчника

C57 Злокачествено новообразуване на други и неуточнени части на женските полови органи

C58 Злокачествено новообразуване на плацентата

Злокачествени новообразувания на мъжките полови органи (C60–C63)

C60 Злокачествено новообразуване на пениса

C61 Злокачествено новообразуване на простатата

C62 Злокачествено новообразуване на тестиса

C63 Злокачествено новообразуване на други и неуточнени части на мъжките полови органи

Злокачествени новообразувания на пикочната система (C64–C68)

C64 Злокачествено новообразуване на бъбрека, с изключение на бъбречното легенче

C65 Злокачествено новообразуване на бъбречното легенче

C66 Злокачествено новообразуване на уретера

C67 Злокачествено новообразуване на пикочния мехур

C68 Злокачествено новообразуване на други и неуточнени части на пикочните органи

Злокачествени новообразувания на окото, главния мозък и други части на централната нервна система (C69–C72)

C69 Злокачествено новообразуване на окото и неговите придатъци

C70 Злокачествено новообразуване на мозъчните обвивки

- C71 Злокачествено новообразувание на главния мозък
C72 Злокачествено новообразувание на гръбначния мозък, черепно-мозъчните нерви и други части на централната нервна система

Злокачествени новообразувания на щитовидната и други ендокринни жлези (C73–C75)

- C73 Злокачествено новообразувание на щитовидната жлеза
C74 Злокачествено новообразувание на надбъбречната жлеза
C75 Злокачествено новообразувание на други ендокринни жлези и сродни структури

Злокачествени новообразувания с неточно определени, вторични и неуточнени локализации (C76–C80)

- C76 Злокачествено новообразувание с други и неточно определени локализации
C77 Вторично и неуточнено злокачествено новообразувание на лимфните възли
C78 Вторично злокачествено новообразувание на дихателната и храносмилателната системи
C79 Вторично злокачествено новообразувание с други локализации
C80 Злокачествено новообразувание с неуточнена локализация

Злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани (C81–C96)

- C81 Болест на Hodgkin [лимфогрануломатоза]
C82 Фоликуларен [нодуларен] нехочкинов лимфом
C83 Дифузен нехочкинов лимфом
C84 Периферни и кожни Т-клетъчни лимфони
C85 Други и неуточнени типове на нехочкинов лимфом
C88 Злокачествени имунопролиферативни болести
C90 Множествен миелом и злокачествени плазмоклетъчни новообразувания
C91 Лимфоидна левкемия [лимфолевкемия]
C92 Миелоидна левкемия [миелолевкемия]
C93 Моноцитна левкемия
C94 Други левкемии с уточнен клетъчен вид
C95 Левкемия с неуточнен клетъчен вид
C96 Други и неуточнени злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани

Злокачествени новообразувания със самостоятелни (първични) множествени локализации (C97)

C97 Злокачествени новообразувания със самостоятелни (първични) множествени локализации

Новообразувания in situ (D00–D09)

D00 Карцином in situ на устната кухина, хранопровода и стомаха

D01 Карцином in situ на други и неуточнени храносмилателни органи

D02 Карцином in situ на средното ухо и дихателната система

D03 Меланом in situ

D04 Карцином in situ на кожата

D05 Карцином in situ на млечната жлеза

D06 Карцином in situ на шийката на матката

D07 Карцином in situ на други и неуточнени полови органи

D09 Карцином in situ с други и неуточнени локализации

Доброкачествени новообразувания (D10–D36)

D10 Доброкачествено новообразувание на устните, устната кухина и фаринкса

D11 Доброкачествено новообразувание на големите слюнчени жлези

D12 Доброкачествено новообразувание на колона, ректума, ануса и аналния канал

D13 Доброкачествено новообразувание на други и неточно определени части на храносмилателната система

D14 Доброкачествено новообразувание на средното ухо и дихателната система

D15 Доброкачествено новообразувание на други и неуточнени органи в гръдния кош

D16 Доброкачествено новообразувание на костите и ставните хрущяли

D17 Доброкачествено новообразувание на мастната тъкан

D18 Хемангиом и лимфангиом с каквато и да е локализация

D19 Доброкачествено новообразувание на мезотелиалната тъкан

D20 Доброкачествено новообразувание на меката тъкан на ретроперитонеума и перитонеума

D21 Други доброкачествени новообразувания на съединителната и други меки тъкани

D22 Меланоцитен невус

- D23 Други доброкачествени новообразувания на кожата
D24 Доброкачествено новообразувание на млечната жлеза
D25 Лейомиом на матката
D26 Други доброкачествени новообразувания на матката
D27 Доброкачествено новообразувание на яйчника
D28 Доброкачествено новообразувание на други и неуточнени части на женските полови органи
D29 Доброкачествено новообразувание на мъжките полови органи
D30 Доброкачествено новообразувание на пикочните органи
D31 Доброкачествено новообразувание на окото и неговите придатъци
D32 Доброкачествено новообразувание на мозъчните обвивки
D33 Доброкачествено новообразувание на главния мозък и други части на централната нервна система
D34 Доброкачествено новообразувание на щитовидната жлеза
D35 Доброкачествено новообразувание на други и неуточнени ендокринни жлези
D36 Доброкачествено новообразувание с други и неуточнени локализации

Новообразувания с неопределен или неизвестен характер (D37–D48)

- D37 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на устната кухина и храносмилателните органи
D38 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на средното ухо, дихателната система и органите в гръдния кош
D39 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на женските полови органи
D40 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на мъжките полови органи
D41 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на пикочните органи
D42 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на мозъчните обвивки
D43 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на главния мозък и централната нервна система
D44 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на ендокринните жлези
D45 Полицитемия вера
D46 Миелодиспластични синдроми

- D47 Други новообразувания с неопределен или неизвестен характер на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани
- D48 Новообразование с неопределен или неизвестен характер с други и неуточнени локализации

Клас III

Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм (D50–D89)

Анемии, свързани с храненето (D50–D53)

- D50 Желязонеодоимъчна анемия
- D51 Витамин В₁₂-неодоимъчна анемия
- D52 Фолиевонеодоимъчна анемия
- D53 Други анемии, свързани с храненето

Хемолитични анемии (D55–D59)

- D55 Анемия, дължаща се на ензимни нарушения
- D56 Таласемия
- D57 Сърповидно-клетъчни нарушения
- D58 Други наследствени хемолитични анемии
- D59 Придобита хемолитична анемия

Апластични и други анемии (D60–D64)

- D60 Придобита (чиста) аплазия на еритроцитите [еритробластопения]
- D61 Други апластични анемии
- D62 Остра постхеморагична анемия
- D63* Анемия при хронични болести, класифицирани другаде
- D64 Други анемии

Нарушения на съсирването на кръвта, пурпура и други хеморагични състояния (D65–D69)

- D65 Дисеминирано вътресъдово съсирване [синдром на дефибринация]
- D66 Вроден дефицит на фактор VIII
- D67 Вроден дефицит на фактор IX
- D68 Други нарушения на кръвосъсирването

D69 Пурпура и други хеморагични състояния

Други болести на кръвта и кръвотворните органи (D70–D77)

D70 Агранулоцитоза

D71 Функционални нарушения на полиморфно-ядрените неутрофили

D72 Други нарушения на белите кръвни клетки

D73 Болест на далака

D74 Метхемоглобинемия

D75 Други болести на кръвта и кръвотворните органи

D76 Отделни болести, протичащи с включване на лимфоретикулната тъкан и ретикулохистиоцитарната система

D77* Други нарушения на кръвта и кръвотворните органи при болести, класифицирани другаде

Други нарушения, включващи имунния механизъм (D80–D89)

D80 Имунодефицит с преобладаващ недостиг на антитела

D81 Комбинирани имунодефицитни състояния

D82 Имунодефицит, свързан с други значителни дефекти

D83 Обикновен променлив имунодефицит

D84 Други имунодефицити

D86 Саркоидоза

D89 Други нарушения с включване на имунния механизъм, неклассифицирани другаде

Клас IV

Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)

Болести на щитовидната жлеза (E00–E07)

E00 Синдром на вроден йоден недоимък

E01 Болести на щитовидната жлеза, свързани с йоден недоимък, и сродни състояния

E02 Субклиничен хипотиреоидизъм, причинен от йоден недоимък

E03 Други видове хипотиреоидизъм

E04 Други видове нетоксична гуша

E05 Тиреотоксикоза [хипертиреоидизъм]

- E06 Тиреоидит
- E07 Други болести на щитовидната жлеза

Захарен диабет (E10–E14)

- E10 Инсулинозависим захарен диабет
- E11 Ненсулинозависим захарен диабет
- E12 Захарен диабет, свързан с недоимъчно хранене
- E13 Други уточнени видове захарен диабет
- E14 Захарен диабет, неуточнен

Други разстройства на глюкозната регулация и ендокринната секреция на панкреаса (E15–E16)

- E15 Недиабетна хипогликемична кома
- E16 Други разстройства на ендокринната секреция на панкреаса

Разстройства на други ендокринни жлези (E20–E35)

- E20 Хипопаратиреоидизъм
- E21 Хипопаратиреоидизъм и други разстройства на паращитовидните жлези
- E22 Хиперфункция на хипофизата
- E23 Хипофункция и други разстройства на хипофизата
- E24 Синдром на Cushing
- E25 Адреногенитални разстройства
- E26 Хипералдостеронизъм
- E27 Други разстройства на надбъбречните жлези
- E28 Дисфункция на яйчниците
- E29 Дисфункция на тестисите
- E30 Нарушения в пубертета, неклассифицирани другаде
- E31 Полигландуларна дисфункция
- E32 Болести на тимуса
- E34 Други ендокринни разстройства
- E35* Разстройства на ендокринните жлези при болести, класифицирани другаде

Недоимъчно хранене (E40–E46)

- E40 Квашиоркор
- E41 Алиментарен маразм
- E42 Квашиоркор при маразм
- E43 Тежко белтъчно-калорийно недохранване, неуточнено
- E44 Белтъчно-калорийно недохранване от умерена и лека степен

- E45 Изоставане в развитието, дължащо се на белтъчно-калорийно недохранване
- E46 Белтъчно-калорийно недохранване, неуточнено

Други видове недоимъчно хранене (E50–E64)

- E50 Недоимък на витамин А
- E51 Недоимък на тиамин
- E52 Недоимък на ниацин [пелагра]
- E53 Недоимък на други витамини от групата В
- E54 Недоимък на аскорбинова киселина
- E55 Недоимък на витамин D
- E56 Недоимък на други витамини
- E58 Недоимък на калций в храната
- E59 Недоимък на селен в храната
- E60 Недоимък на цинк в храната
- E61 Недоимък на други хранителни елементи
- E63 Други видове недоимък в храната
- E64 Последици от недохранване и друг хранителен недоимък

Затлъстяване и други разстройства поради прехранване (E65–E68)

- E65 Локализирано затлъстяване
- E66 Затлъстяване
- E67 Други видове прехранване
- E68 Последици от прехранване

Разстройства на обмяната на веществата (E70–E90)

- E70 Разстройства на обмяната на ароматните аминокиселини
- E71 Разстройства на обмяната на аминокиселините с разклонена верига и на мастните киселини
- E72 Други разстройства на обмяната на аминокиселините
- E73 Непоносимост към лактоза
- E74 Други разстройства на обмяната на въглехидратите
- E75 Разстройства на обмяната на сфинголипидите и други нарушения на натрупване на липидите
- E76 Разстройства на обмяната на глюкозаминогликаните
- E77 Разстройства на обмяната на глюкпротеините
- E78 Разстройства на обмяната на липопротеините и други липидемии
- E79 Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина
- E80 Разстройства на обмяната на порфирина и билирубина

- E83 Разстройства на минералната обмяна
- E84 Кистозна фиброза
- E85 Амилоидоза
- E86 Намаляване обема на течностите [хиповолемия]
- E87 Други разстройства във водно-електролитния и алкално-киселинния баланс
- E88 Други разстройства на обмяната на веществата
- E89 Ендокринни и метаболитни разстройства, възникнали след медицински процедури, неклассифицирани другаде
- E90* Разстройства на храненето и на обмяната на веществата при болести, класифицирани другаде

Клас V

Психични и поведенчески разстройства (F00–F99)

Органични, включително симптоматични, психични разстройства (F00–F09)

- F00* Деменция при болестта на Alzheimer
- F01 Съдова деменция
- F02* Деменция при други болести, класифицирани другаде
- F03 Деменция, неуточнена
- F04 Органичен амнестичен синдром, непредизвикан от алкохол и други психоактивни вещества
- F05 Делир, непредизвикан от алкохол и други психоактивни вещества
- F06 Други психични разстройства, дължащи се на увреждане и дисфункция на главния мозък или на соматична болест
- F07 Разстройства на личността и поведението, дължащи се на болест, увреждане и дисфункция на главния мозък
- F09 Органично или симптоматично психично разстройство, неуточнено

Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на психоактивни вещества (F10–F19)

- F10 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на алкохол

- F11 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на опиоиди
- F12 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на канабиноиди
- F13 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на седативни или сънотворни средства
- F14 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на кокаин
- F15 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на други стимуланти (включително кофеин)
- F16 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на халюциногени
- F17 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на тютюн
- F18 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на летливи разтворители
- F19 Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на комбинирана употреба или употреба на други психоактивни вещества

Шизофрения, шизотипни и налудни разстройства (F20–F29)

- F20 Шизофрения
- F21 Шизотипно разстройство
- F22 Персистиращи налудни разстройства
- F23 Остри и преходни психотични разстройства
- F24 Индуцирано налудно разстройство
- F25 Шизоафективни разстройства
- F28 Други неорганични психотични разстройства
- F29 Неорганична психоза, неуточнена

Разстройства на настроението [афективни разстройства] (F30–F39)

- F30 Маниен епизод
- F31 Биполярно афективно разстройство
- F32 Депресивен епизод
- F33 Рецидивиращо депресивно разстройство
- F34 Персистиращи разстройства на настроението [афективни разстройства]
- F38 Други разстройства на настроението [афективни]
- F39 Разстройство на настроението [афективно], неуточнено

Невротични, свързани със стрес и соматоформни разстройства (F40–F48)

- F40 Фобийни тревожни разстройства
- F41 Други тревожни разстройства
- F42 Обсесивно-компулсивно разстройство
- F43 Реакция на тежък стрес и разстройства в адаптацията
- F44 Дисоциативни [конверсионни] разстройства
- F45 Соматоформни разстройства
- F48 Други невротични разстройства

Поведенчески синдроми, свързани с физиологични разстройства и соматични фактори (F50–F59)

- F50 Разстройства на храненето
- F51 Неорганични разстройства на съня
- F52 Сексуална дисфункция, непредизвикана от органично разстройство или заболяване
- F53 Психични и поведенчески разстройства, свързани с послеродовия период, неклассифицирани другаде
- F54 Психологични или поведенчески фактори, свързани с разстройства или болести, класифицирани другаде
- F55 Злоупотреба с вещества, непредизвикващи зависимост
- F59 Поведенчески синдроми, свързани с физиологични нарушения и соматични фактори, неуточнени

Разстройства на личността и поведението в зряла възраст (F60–F69)

- F60 Специфични разстройства на личността
- F61 Смесени и други разстройства на личността
- F62 Трайни промени на личността, недължащи се на мозъчно увреждане или заболяване
- F63 Разстройства на навиците и влеченията
- F64 Разстройства на половия идентитет
- F65 Разстройства на сексуалното влечение
- F66 Психологични и поведенчески разстройства, свързани със сексуалното развитие и насоченост
- F68 Други разстройства на личността и поведението в зряла възраст
- F69 Разстройство на личността и поведението в зряла възраст, неуточнено

Умствена изостаналост (F70–F79)

- F70 Лека умствена изостаналост
- F71 Умерена умствена изостаналост
- F72 Тежка умствена изостаналост
- F73 Дълбока умствена изостаналост
- F78 Друга умствена изостаналост
- F79 Умствена изостаналост, неуточнена

Разстройства в психологичното развитие (F80–F89)

- F80 Специфични разстройства в развитието на речта и езика
- F81 Специфични разстройства в развитието на училищните умения
- F82 Специфични разстройства в развитието на двигателната функция
- F83 Смесени специфични разстройства в психологичното развитие
- F84 Генерализирани разстройства в развитието
- F88 Други разстройства в психологичното развитие
- F89 Разстройство в психологичното развитие, неуточнено

Поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството (F90–F98)

- F90 Хиперкинетични разстройства
- F91 Разстройства в поведението
- F92 Смесени разстройства в поведението и емоциите
- F93 Емоционални разстройства с начало, типично за детството
- F94 Разстройства на социалното функциониране с начало, типично за детството и юношеството
- F95 Тикови разстройства
- F98 Други поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството

Неуточнени психични разстройства (F99)

- F99 Психично разстройство без допълнителни уточнения

Клас VI

Болести на нервната система

(G00–G99)

Възпалителни болести на централната нервна система (G00–G09)

- G00 Бактериален менингит, неклассифициран другаде
- G01* Менингит при бактериални болести, класифицирани другаде
- G02* Менингит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
- G03 Менингит, дължащ се на други и неуточнени причини
- G04 Енцефалит, миелит и енцефаломиелит
- G05* Енцефалит, миелит и енцефаломиелит при болести, класифицирани другаде
- G06 Вътречерепен и вътрегръбначен абсцес и гранулом
- G07* Вътречерепен и вътрегръбначен абсцес и гранулом при болести, класифицирани другаде
- G08 Вътречерепен и вътрегръбначен флебит и тромбофлебит
- G09 Последици от възпалителни болести на централната нервна система

Системни атрофии, засягащи предимно централната нервна система (G10–G13)

- G10 Болест на Huntington
- G11 Наследствена атаксия
- G12 Спинална мускулна атрофия и сродни синдроми
- G13* Системни атрофии, засягащи предимно централната нервна система при болести, класифицирани другаде

Екстрапирамидни и други двигателни нарушения (G20–G26)

- G20 Болест на Parkinson
- G21 Вторичен паркинсонизъм
- G22* Паркинсонизъм при болести, класифицирани другаде
- G23 Други дегенеративни болести на базалните ганглии
- G24 Дистония
- G25 Други екстрапирамидни и двигателни нарушения
- G26* Екстрапирамидни и други двигателни нарушения при болести, класифицирани другаде

Други дегенеративни болести на централната нервна система (G30–G32)

- G30 Болест на Алцхаймер
- G31 Други дегенеративни болести на нервната система, неклассифицирани другаде
- G32* Други дегенеративни нарушения на нервната система при болести, класифицирани другаде

Демиелизиращи болести на централната нервна система (G35–G37)

- G35 Множествена склероза
- G36 Друга форма на остра дисеминирана демиелизация
- G37 Други демиелинизиращи болести на централната нервна система

Епизодични и пароксизмални разстройства (G40–G47)

- G40 Епилепсия
- G41 Епилептичен статус
- G43 Мигрена
- G44 Други синдроми на главоболие
- G45 Преходни церебрални исхемични пристъпи [атаки] и сродни синдроми
- G46* Мозъчносъдови синдроми при цереброваскуларни болести
- G47 Нарушения на съня

Увреждания на отделни нерви, нервни коренчета и плексуси (G50–G59)

- G50 Увреждания на троичния нерв
- G51 Увреждания на лицевия нерв
- G52 Увреждания на други черепномозъчни нерви
- G53* Увреждания на черепномозъчни нерви при болести, класифицирани другаде
- G54 Увреждания на нервни коренчета и плексуси
- G55* Притискане на нервни коренчета и плексуси при болести, класифицирани другаде
- G56 Мононевропатии на горен крайник
- G57 Мононевропатии на долен крайник
- G58 Други мононевропатии
- G59* Мононевропатия при болести, класифицирани другаде

Полиневропатии и други увреждания на периферната нервна система (G60–G64)

- G60 Наследствена и идиопатична невропатия
- G61 Възпалителна полиневропатия
- G62 Други полиневропатии
- G63* Полиневропатии при болести, класифицирани другаде
- G64 Други увреждания на периферната нервна система

Болести на нервно-мускулния синапс и мускулите (G70–G73)

- G70 Myasthenia gravis и други увреждания в нервно-мускулния синапс
- G71 Първични мускулни увреждания
- G72 Други миопатии
- G73* Увреждания на нервно-мускулния синапс и мускулите при болести, класифицирани другаде

Детска церебрална парализа и други паралитични синдроми (G80–G83)

- G80 Детска церебрална парализа
- G81 Хемиплегия
- G82 Параплегия и тетраплегия
- G83 Други паралитични синдроми

Други разстройства на нервната система (G90–G99)

- G90 Разстройства на вегетативната [автономната] нервна система
- G91 Хидроцефалия
- G92 Токсична енцефалопатия
- G93 Други увреждания на главния мозък
- G94* Други увреждания на главния мозък при болести, класифицирани другаде
- G95 Други болести на гръбначния мозък
- G96 Други увреждания на централната нервна система
- G97 Увреждания на нервната система след медицински процедури, неклассифицирани другаде
- G98 Други увреждания на нервната система, неклассифицирани другаде
- G99* Други увреждания на нервната система при болести, класифицирани другаде

Клас VII**Болести на окото и придатъците му
(H00–H59)****Болести на клепача, слъзните пътища и орбитата (H00–H06)**

- H00 Хордеолум и халацион
- H01 Други възпаления на клепача
- H02 Други болести на клепача
- H03* Увреждания на клепача при болести, класифицирани другаде
- H04 Болести на слъзния апарат
- H05 Болести на орбитата
- H06* Увреждания на слъзния апарат и орбитата при болести, класифицирани другаде

Болести на конюнктивата (H10–H13)

- H10 Конюнктивит
- H11 Други болести на конюнктивата
- H13* Увреждания на конюнктивата при болести, класифицирани другаде

Болести на склерата, роговицата, ириса и цилиарното тяло (H15–H22)

- H15 Болести на склерата
- H16 Кератит
- H17 Цикатрикси и мътнини на роговицата
- H18 Други болести на роговицата
- H19* Увреждания на склерата и роговицата при болести, класифицирани другаде
- H20 Иридоциклит
- H21 Други болести на ириса и цилиарното тяло
- H22* Увреждания на ириса и цилиарното тяло при болести, класифицирани другаде

Болести на лещата (H25–H28)

- H25 Старческа катаракта
- H26 Други видове катаракта
- H27 Други болести на лещата
- H28* Катаракта и други увреждания на лещата при болести, класифицирани другаде

Болести на хориоидеята и ретината (Н30–Н36)

- Н30 Хориоретинално възпаление
- Н31 Други болести на хориоидеята
- Н32* Хориоретинални нарушения при болести, класифицирани другаде
- Н33 Отлепване и разкъсване на ретината
- Н34 Оклузия на съдовете на ретината
- Н35 Други болести на ретината
- Н36* Увреждания на ретината при болести, класифицирани другаде

Глаукома (Н40–Н42)

- Н40 Глаукома
- Н42* Глаукома при болести, класифицирани другаде

Болести на стъкловидното тяло и очната ябълка (Н43–Н45)

- Н43 Болести на стъкловидното тяло
- Н44 Болести на очната ябълка
- Н45* Увреждания на стъкловидното тяло и очната ябълка при болести, класифицирани другаде

Болести на зрителния нерв и зрителните пътища (Н46–Н48)

- Н46 Неврит на зрителния нерв
- Н47 Други болести на зрителния [2-я] нерв и зрителните пътища
- Н48* Увреждания на зрителния [2-я] нерв и зрителните пътища при болести, класифицирани другаде

Болести на мускулите на окото, нарушения на бинокулярното движение на очите, акомодацията и рефракцията (Н49–Н52)

- Н49 Паралитичен страбизъм
- Н50 Други форми на страбизъм
- Н51 Други нарушения на бинокулярното движение
- Н52 Нарушения на рефракцията и акомодацията

Зрителни разстройства и слепота (Н53–Н54)

- Н53 Разстройства на зрението
- Н54 Слепота и намалено зрение

Други болести на окото и придатъците му (Н55–Н59)

- Н55 Нистагъм и други произволни движения на очите
- Н57 Други болести на окото и придатъците му

- H58* Други увреждания на окото и придатъците му при болести, класифицирани другаде
H59 Увреждане на окото и придатъците му след медицински процедури

Клас VIII

Болести на ухото и мастоидния израстък (H60–H95)

Болести на външното ухо (H60–H62)

- H60 Външен отит
H61 Други болести на външното ухо
H62* Увреждания на външното ухо при болести, класифицирани другаде

Болести на средното ухо и мастоидния израстък (H65–H75)

- H65 Негнойно възпаление на средното ухо
H66 Гнойно и неуточнено възпаление на средното ухо
H67* Възпаление на средното ухо при болести, класифицирани другаде
H68 Възпаление и запушване на слуховата [Евстахиевата] тръба
H69 Други болести на слуховата [Евстахиевата] тръба
H70 Мастоидит и сродни състояния
H71 Холестеатом на средното ухо
H72 Перфорация на тъпанчето
H73 Други болести на тъпанчето
H74 Други болести на средното ухо и мастоидния израстък
H75* Други увреждания на средното ухо и мастоидния израстък при болести, класифицирани другаде

Болести на вътрешното ухо (H80–H83)

- H80 Отосклероза
H81 Нарушение на вестибуларната функция
H82* Вестибуларни синдроми при болести, класифицирани другаде
H83 Други болести на вътрешното ухо

Други болести на ухото (H90–H95)

- H90 Глухота, свързана с нарушение в провеждането на звука (кондуктивна) и невросензорна загуба на слуха
- H91 Друга загуба на слуха
- H92 Оталгия и отделяния от ухото
- H93 Други болести на ухото, неклассифицирани другаде
- H94* Други увреждания на ухото при болести, класифицирани другаде
- H95 Увреждания на ухото и мастоидния израстък след медицински процедури, неклассифицирани другаде

Клас IX

Болести на органите на кръвообращението (I00–I99)

Остър ревматизъм (I00–I02)

- I00 Ревматизъм без данни за засягане на сърцето
- I01 Ревматизъм със засягане на сърцето
- I02 Ревматична хорея

Хронични ревматични болести на сърцето (I05–I09)

- I05 Ревматични болести на митралната клапа
- I06 Ревматични болести на аортната клапа
- I07 Ревматични болести на трикуспидалната клапа
- I08 Болести на няколко клапи
- I09 Други ревматични болести на сърцето

Хипертонични болести (I10–I15)

- I10 Есенциална [първична] хипертония
- I11 Хипертонична болест на сърцето
- I12 Хипертоничен бъбрек [хипертонична бъбречна болест]
- I13 Съчетание на хипертонично сърце с хипертоничен бъбрек
- I15 Вторична хипертония

Ишемична болест на сърцето (I20–I25)

- I20 Стенокардия
- I21 Остър инфаркт на миокарда
- I22 Повторен инфаркт на миокарда

- I23 Някои текущи усложнения на острия инфаркт на миокарда
- I24 Други форми на остра исхемична болест на сърцето
- I25 Хронична исхемична болест на сърцето

Белодробно сърце и болести на белодробното кръвообращение (I26–I28)

- I26 Белодробен емболизъм
- I27 Други форми на белодробно сърце
- I28 Други болести на белодробните съдове

Други болести на сърцето (I30–I52)

- I30 Остър перикардит
- I31 Други болести на перикарда
- I32* Перикардит при болести, класифицирани другаде
- I33 Остър и подостър ендокардит
- I34 Неревматични болести на митралната клапа
- I35 Неревматични болести на аортната клапа
- I36 Неревматични болести на трикуспидалната клапа
- I37 Болести на пулмоналната клапа
- I38 Ендокардит без уточняване на засегнатата клапа
- I39* Ендокардит и увреждания на сърдечните клапи при болести, класифицирани другаде
- I40 Остър миокардит
- I41* Миокардит при болести, класифицирани другаде
- I42 Кардиомиопатия
- I43* Кардиомиопатия при болести, класифицирани другаде
- I44 Атриовентрикуларен блок и ляв бедрен блок
- I45 Други проводни нарушения
- I46 Спиране на сърцето
- I47 Пароксизмална тахикардия
- I48 Предсърдно мъждене и трептене
- I49 Други сърдечни аритмии
- I50 Сърдечна недостатъчност
- I51 Усложнения и неточно определени болести на сърцето
- I52* Други увреждания на сърцето при болести, класифицирани другаде

Мозъчносъдови болести (I60–I69)

- I60 Субарахноидален кръвоизлив
- I61 Вътремозъчен кръвоизлив

- I62 Друг нетравматичен вътремозъчен кръвоизлив
- I63 Мозъчен инфаркт
- I64 Инсулт, неуточнен като кръвоизлив или инфаркт
- I65 Оклузия и стеноза на прецеребрални артерии, които не са предизвикали мозъчен инфаркт
- I66 Оклузия и стеноза на церебрални артерии, които не са предизвикали мозъчен инфаркт
- I67 Други мозъчносъдови болести
- I68* Мозъчносъдови увреждания при болести, класифицирани другаде
- I69 Последници от мозъчносъдова болест

Болести на артериите, артериолите и капилярите (I70–I79)

- I70 Атеросклероза
- I71 Аневризма и дисекация на аортата
- I72 Други видове аневризма
- I73 Други болести на периферните съдове
- I74 Артериална емболия и тромбоза
- I77 Други болести на артериите и артериолите
- I78 Болести на капилярите
- I79* Увреждания на артериите, артериолите и капилярите при болести, класифицирани другаде

Болести на вените, лимфните съдове и лимфните възли, неклассифицирани другаде (I80–I89)

- I80 Флебит и тромбофлебит
- I81 Тромбоза на порталната вена
- I82 Емболия и тромбоза на други вени
- I83 Варикозни вени на долните крайници
- I84 Хемороиди
- I85 Варици на хранопровода
- I86 Варикозни вени с други локализации
- I87 Други увреждания на вените
- I88 Неспецифичен лимфаденит
- I89 Други неинфекциозни болести на лимфните съдове и лимфните възли

**Други и неуточнени болести на органите на кръвообращението
(I95–I99)**

- I95 Хипотония
I97 Постпроцедурни болести на органите на кръвообращението, неклассифицирани другаде
I98* Други болести на органите на кръвообращението при болести, класифицирани другаде
I99 Други и неуточнени болести на органите на кръвообращението

**Клас Х
Болести на дихателната система
(J00–J99)****Остри инфекции на горните дихателни пътища (J00–J06)**

- J00 Остър назофарингит [хрема]
J01 Остър синусит
J02 Остър фарингит
J03 Остър тонзилит
J04 Остър ларингит и трахеит
J05 Остър обструктивен ларингит [круп] и епиглотит
J06 Остри инфекции на горните дихателни пътища с множествена и неуточнена локализация

Грип и пневмония (J10–J18)

- J10 Грип, предизвикан от идентифициран вирус на грипа
J11 Грип, неидентифициран вирус
J12 Вирусна пневмония, неклассифицирана другаде
J13 Пневмония, причинена от *Streptococcus pneumoniae*
J14 Пневмония, причинена от *Haemophilus influenzae*
J15 Бактериална пневмония, неклассифицирана другаде
J16 Пневмония, причинена от други инфекциозни агенти, неклассифицирана другаде
J17* Пневмония при болести, класифицирани другаде
J18 Пневмония без уточнен причинител

Други остри респираторни инфекции на долните дихателни пътища (J20–J22)

- J20 Остър бронхит
- J21 Остър бронхиолит
- J22 Остра респираторна инфекция на долните дихателни пътища, неуточнена

Други болести на горните дихателни пътища (J30–J39)

- J30 Вазомоторен и алергичен ринит
- J31 Хроничен ринит, назофарингит и фарингит
- J32 Хроничен синусит
- J33 Полип на носа
- J34 Други болести на носа и носните синуси
- J35 Хронични болести на тонзилите и аденоидите
- J36 Перитонзиларен абсцес
- J37 Хроничен ларингит и ларинготрахеит
- J38 Болести на гласните връзки и ларинкса, неклассифицирани другаде
- J39 Други болести на горните дихателни пътища

Хронични болести на долните дихателни пътища (J40–J47)

- J40 Бронхит, неуточнен като остър или хроничен
- J41 Обикновен и слузно-гноен хроничен бронхит
- J42 Хроничен бронхит, неуточнен
- J43 Емфизем
- J44 Друга хронична обструктивна белодробна болест
- J45 Астма
- J46 Астматичен статус [status asthmaticus]
- J47 Бронхиектатична болест

Болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60–J70)

- J60 Пневмокониоза на въглекопачите
- J61 Пневмокониоза, причинена от азбест и други минерални вещества
- J62 Пневмокониоза, причинена от прах, съдържаща силиций
- J63 Пневмокониоза, причинена от друга неорганична прах
- J64 Пневмокониоза, неуточнена
- J65 Пневмокониоза, свързана с туберкулоза
- J66 Болест на дихателните пътища, предизвикана от специфична органична прах

- J67 Хиперсензитивен пневмонит, предизвикан от органична прах
J68 Респираторни състояния, причинени от вдишване на химични вещества, газове, дим и пàри
J69 Пневмонит, причинен от твърди вещества и течности
J70 Респираторни състояния, причинени от други външни агенти

Други респираторни болести, увреждащи главно интерстициалната тъкан (J80–J84)

- J80 Синдром на респираторно разстройство [дистрес] при възрастни
J81 Белодробен оток
J82 Белодробна еозинофилия, неклассифицирана другаде
J84 Други интерстициални белодробни болести

Гнойни и некротични състояния на долните дихателни пътища (J85–J86)

- J85 Абсцес на белия дроб и медиастинума
J86 Пиоторакс

Други болести на плеврата (J90–J94)

- J90 Плеврален излив, неклассифициран другаде
J91* Плеврален излив при състояния, класифицирани другаде
J92 Плеврално срастване
J93 Пневмоторакс
J94 Други увреждания на плеврата

Други болести на дихателната система (J95–J99)

- J95 Респираторни нарушения след медицински процедури, неклассифицирани другаде
J96 Дихателна недостатъчност, неклассифицирана другаде
J98 Други респираторни нарушения
J99* Респираторни нарушения при болести, класифицирани другаде

Клас XI

Болести на храносмилателната система (K00–K93)

Болести на устната кухина, слюнчените жлези и челюстите (K00–K14)

- K00 Нарушения в развитието и никненето на зъбите
- K01 Вложени и импактни зъби
- K02 Зъбен кариес
- K03 Други болести на твърдите тъкани на зъбите
- K04 Болести на пулпата и периапикалните тъкани
- K05 Гингивит и болести на пародонта
- K06 Други изменения на венците и беззъбата алвеоларна криста
- K07 Челюстнолицеви аномалии [включително аномалии на захапката]
- K08 Други нарушения на зъбите и пародонта
- K09 Кисти в устната кухина, неклассифицирани другаде
- K10 Други болести на челюстите
- K11 Болести на слюнчените жлези
- K12 Стоматит и сродни увреждания
- K13 Други болести на устните и устната лигавица
- K14 Болести на езика

Болести на хранопровода, стомаха и дванадесетопръстника (K20–K31)

- K20 Езофагит
- K21 Гастроезофагеална рефлуксна болест
- K22 Други болести на хранопровода
- K23* Увреждания на хранопровода при болести, класифицирани другаде
- K25 Язва на стомаха
- K26 Язва на дванадесетопръстника
- K27 Пептична язва с неуточнена локализация
- K28 Гастрейюнална язва
- K29 Гастрит и дуоденит
- K30 Диспепсия
- K31 Други болести на стомаха и дванадесетопръстника

Болести на апендикса (K35–K38)

- K35 Остър апендицит
- K36 Други форми на апендицит

- K37 Апендицит, неуточнен
K38 Други болести на апендикса

Хернии (K40–K46)

- K40 Ингвинална херния
K41 Феморална херния
K42 Пъпна херния
K43 Вентрална херния
K44 Диафрагмална херния
K45 Други абдоминални хернии
K46 Абдоминална херния, неуточнена

Неинфекциозни ентерити и колити (K50–K52)

- K50 Болест на Chron [регионарен ентерит]
K51 Улцерозен колит
K52 Други неинфекциозни гастроентерити и колити

Други болести на червата (K55–K63)

- K55 Съдови болести на червата
K56 Паралитичен илеус и непроходимост на червата без херния
K57 Дивертикули на червата
K58 Синдром на раздразненото черво
K59 Други функционални чревни нарушения
K60 Фисура и фистула на ануса и ректума
K61 Абсцес на ануса и ректума
K62 Други болести на ануса и ректума
K63 Други болести на червата

Болести на перитонеума (K65–K67)

- K65 Перитонит
K66 Други увреждания на перитонеума
K67* Увреждания на перитонеума при инфекциозни болести, класифицирани другаде

Болести на черния дроб (K70–K77)

- K70 Алкохолна болест на черния дроб
K71 Токсично увреждане на черния дроб
K72 Чернодробна недостатъчност, неклассифицирана другаде
K73 Хроничен хепатит, неклассифициран другаде
K74 Фиброза и цироза на черния дроб

- K75 Други възпалителни болести на черния дроб
- K76 Други болести на черния дроб
- K77* Увреждания на черния дроб при болести, класифицирани другаде

Болести на жлъчния мехур, жлъчните пътища и задстомашната жлеза (K80–K87)

- K80 Жлъчнокаменна болест [холелитиаза]
- K81 Холецистит
- K82 Други болести на жлъчния мехур
- K83 Други болести на жлъчните пътища
- K85 Остър панкреатит
- K86 Други болести на задстомашната жлеза
- K87* Увреждания на жлъчния мехур, жлъчните пътища и задстомашната жлеза при болести, класифицирани другаде

Други болести на храносмилателните органи (K90–K93)

- K90 Нарушена резорбция в червата
- K91 Увреждания на храносмилателните органи след медицински процедури, неклассифицирани другаде
- K92 Други болести на храносмилателните органи
- K93* Увреждания на други храносмилателни органи при болести, класифицирани другаде

Клас XII

Болести на кожата и подкожната тъкан (L00–L99)

Инфекции на кожата и подкожната тъкан (L00–L08)

- L00 Стафилококов синдром на изгорената кожа
- L01 Импетиго
- L02 Абсцес на кожата, фурункул и карбункул
- L03 Целулит
- L04 Остър лимфаденит
- L05 Пилонидална киста
- L08 Други локални инфекции на кожата и подкожната тъкан

Булозни увреждания (L10–L14)

- L10 Пемфигус
- L11 Други акантолични увреждания
- L12 Пемфигоид
- L13 Други булозни увреждания
- L14* Булозни увреждания на кожата при болести, класифицирани другаде

Дерматит и екзема (L20–L30)

- L20 Атопичен дерматит
- L21 Себореен дерматит
- L22 Дерматит от пелени
- L23 Алергичен контактен дерматит
- L24 Иритативен [irritant] контактен дерматит
- L25 Контактен дерматит, неуточнен
- L26 Ексфолиативен дерматит
- L27 Дерматит от вътрешно приети субстанции
- L28 Лихен симплекс хроникус и пруриго
- L29 Пруритус
- L30 Други дерматити

Папулосквамозни увреждания (L40–L45)

- L40 Псориазис
- L41 Парапсориазис
- L42 Питириазис розеа
- L43 Лихен планус
- L44 Други папулосквамозни увреждания
- L45* Папулосквамозни увреждания при болести, класифицирани другаде

Уртикария и еритем (L50–L54)

- L50 Уртикария
- L51 Erythema multiforme
- L52 Erythema nodosum
- L53 Други еритематозни състояния
- L54* Еритем при болести, класифицирани другаде

Болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация (L55–L59)

- L55 Слънчево изгаряне
- L56 Други остри изменения на кожата, причинени от ултравиолетовата радиация
- L57 Изменения на кожата, дължащи се на хронична експозиция на нейонизираща радиация
- L58 Радиационен дерматит
- L59 Други болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация

Болести на кожните придатъци (L60–L75)

- L60 Болести на ноктите
- L62* Изменения на ноктите при болести, класифицирани другаде
- L63 Алопеция ареата
- L64 Андрогенна алопеция
- L65 Други нецикатризиращи форми на опадане на косата
- L66 Цикатрициална алопеция
- L67 Аномалии в цвета на косата и в косъма
- L68 Хипертрихоза
- L70 Акне
- L71 Розацея
- L72 Фоликуларни кисти на кожата и подкожната тъкан
- L73 Други фоликуларни увреждания
- L74 Болести на екринните потни жлези
- L75 Болести на апокринните потни жлези

Други болести на кожата и подкожната тъкан (L80–L99)

- L80 Витилиго
- L81 Други пигментни нарушения
- L82 Себорейна кератоза
- L83 Acanthosis nigricans
- L84 Образуване на мазоли
- L85 Други болести със задебеляване на епидермиса
- L86* Кератодермия при болести, класифицирани другаде
- L87 Болести с трансепидермална елиминация
- L88 Гангренозна пиодермия
- L89 Декубитална язва
- L90 Атрофични увреждания на кожата
- L91 Хипертрофични увреждания на кожата

- L92 Грануломатозни изменения на кожата и подкожната тъкан
L93 Лупус еритематодес
L94 Други локализирани изменения на съединителната тъкан
L95 Кожен васкулит, неклассифициран другаде
L97 Язва на долен крайник, неклассифицирана другаде
L98 Други болести на кожата и подкожната тъкан, неклассифицирани другаде
L99* Други увреждания на кожата и подкожната тъкан при болести, класифицирани другаде

Клас XIII

Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан (M00–M99)

Артропатии (M00–M25)

Инфекциозни артропатии (M00–M03)

- M00 Пиогенен артрит
M01* Директно инфектиране на става при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
M02 Реактивни артропатии
M03* Постинфекциозни и реактивни артропатии при болести, класифицирани другаде

Възпалителни полиартропатии (M05–M14)

- M05 Серопозитивен ревматоиден артрит
M06 Други ревматоидни артрити
M07* Псориатични и ентеропатични артропатии
M08 Юношески [ювенилен] артрит
M09* Юношески [ювенилен] артрит при болести, класифицирани другаде
M10 Подагра
M11 Други кристалоидни артропатии
M12 Други специфични артропатии
M13 Други артрити
M14* Артропатии при други болести, класифицирани другаде

Артрози (M15–M19)

- M15 Полиартроза
- M16 Коксартроза [артроза на тазобедрената става]
- M17 Гонартроза [артроза на колянната става]
- M18 Артроза на първа карпо-метакарпална става
- M19 Други артрози

Други увреждания на ставите (M20–M25)

- M20 Придобити деформации на пръстите на ръката и крака
- M21 Други придобити деформации на крайниците
- M22 Увреждания на капачката
- M23 Вътреставни увреждания на колянната става
- M24 Други специфични увреждания на ставите
- M25 Други увреждания на ставите, неклассифицирани другаде

Системни увреждания на съединителната тъкан (M30–M36)

- M30 Възлест полиартериит и наследствени състояния
- M31 Други некротизиращи васкулопатии
- M32 Дисеминиран lupus erithematodes
- M33 Дерматополимиозит
- M34 Системна склероза
- M35 Други системни увреждания на съединителната тъкан
- M36* Системни увреждания на съединителната тъкан при болести, класифицирани другаде

Дорзопатии (M40–M54)

Деформиращи дорзопатии (M40–M43)

- M40 Кифоза и лордоза
- M41 Сколиоза
- M42 Остеохондрит на гръбначния стълб
- M43 Други деформиращи дорзопатии

Спондилопатии (M45–M49)

- M45 Анкилозиращ спондилит
- M46 Други възпалителни спондилопатии
- M47 Спондилоза
- M48 Други спондилопатии
- M49* Спондилопатии при болести, класифицирани другаде

Други дорзопатии (M50–M54)

- M50 Увреждания на междупрешленните дискове в шийния отдел
M51 Увреждания на междупрешленните дискове в други отдели
M53 Други дорзопатии, неклассифицирани другаде
M54 Дорзалгия

Болести на меките тъкани (M60–M79)*Миопатии (M60–M63)*

- M60 Миозит
M61 Калцификация и осификация в мускулите
M62 Други увреждания на мускулите
M63* Увреждания на мускулите при болести, класифицирани другаде

Увреждания на синовиалните обвивки и сухожилията (M65–M68)

- M65 Синовити и теносиновити
M66 Спонтанна руптура на синовията и сухожилията
M67 Други увреждания на синовията и сухожилията
M68* Увреждания на синовиалните обвивки и сухожилията при болести, класифицирани другаде

Други увреждания на меките тъкани (M70–M79)

- M70 Увреждания на меките тъкани, свързани с натоварване, претоварване и натиск
M71 Други бурсопатии
M72 Фибробластични увреждания
M73* Увреждания на меките тъкани при болести, класифицирани другаде
M75 Увреждания на рамото
M76 Ентезопатии на долен крайник, с изключение на стъпалото
M77 Други ентезопатии
M79 Други увреждания на меките тъкани, неклассифицирани другаде

Остеопатии и хондропатии (M80–M94)*Нарушения в плътността и структурата на костта (M80–M85)*

- M80 Остеопороза с патологична фрактура
M81 Остеопороза без патологична фрактура
M82* Остеопороза при болести, класифицирани другаде
M83 Остеомалация при възрастни

- M84 Нарушения в целостта на костите
- M85 Други нарушения в плътността и структурата на костта

Други остеопатии (M86–M90)

- M86 Остеомиелит
- M87 Остеонекроза
- M88 Болест на Paget [деформиращ остейт]
- M89 Други болести на костите
- M90* Остеопатии при болести, класифицирани другаде

Хондропатии (M91–M94)

- M91 Юношеска остеохондроза на таза и бедрената кост
- M92 Други юношески остеохондрози
- M93 Други остеохондропатии
- M94 Други увреждания на хрущяла

Други увреждания на костно-мускулната система и съединителната тъкан (M95–M99)

- M95 Други придобити деформации на костно-мускулната система и съединителната тъкан
- M96 Увреждания на костно-мускулната система след медицински процедури, неклассифицирани другаде
- M99 Биомеханични нарушения, неклассифицирани другаде

Клас XIV

Болести на пикочо-половата система (N00–N99)

Гломерулни болести (N00–N08)

- N00 Остър нефритен синдром
- N01 Бързо прогресиращ нефритен синдром
- N02 Рецидивираща и постоянна хематурия
- N03 Хроничен нефритен синдром
- N04 Нефрозен синдром
- N05 Нефритен синдром, неуточнен
- N06 Изолирана протеинурия с уточнено морфологично увреждане
- N07 Наследствена нефропатия, неклассифицирана другаде
- N08* Гломерулни увреждания при болести, класифицирани другаде

Тубулоинтерстициални болести на бъбреците (N10–N16)

- N10 Остър тубулоинтерстициален нефрит
N11 Хроничен тубулоинтерстициален нефрит
N12 Тубулоинтерстициален нефрит, неуточнен като остър или хроничен
N13 Обструктивна и рефлуксна нефропатия
N14 Тубулоинтерстициални и тубулни увреждания, предизвикани от лекарства и от тежки метали
N15 Други тубулоинтерстициални болести на бъбреците
N16* Тубулоинтерстициални увреждания на бъбреците при болести, класифицирани другаде

Бъбречна недостатъчност (N17–N19)

- N17 Остра бъбречна недостатъчност
N18 Хронична бъбречна недостатъчност
N19 Бъбречна недостатъчност, неуточнена

Бъбречнокаменна болест (N20–N23)

- N20 Камък в бъбрека и в уретера
N21 Камък в долните пикочни пътища
N22* Камък в пикочните пътища при болести, класифицирани другаде
N23 Бъбречна колика, неуточнена

Други нарушения на бъбреците и уретера (N25–N29)

- N25 Нарушения, които са резултат от увредена функция на бъбречните тубули
N26 Сбръчкан бъбрек, неуточнен
N27 Малък бъбрек по неизвестна причина
N28 Други нарушения на бъбреците и уретера, неклассифицирани другаде
N29* Други увреждания на бъбреците и уретера при болести, класифицирани другаде

Други болести на пикочната система (N30–N39)

- N30 Цистит
N31 Невромускулна дисфункция на пикочния мехур, неклассифицирана другаде
N32 Други увреждания на пикочния мехур

- N33* Увреждания на пикочния мехур при болести, класифицирани другаде
- N34 Уретрит и уретрален синдром
- N35 Стриктура на уретрата
- N36 Други болести на уретрата
- N37* Увреждания на уретрата при болести, класифицирани другаде
- N39 Други увреждания на отделителната система

Болести на мъжките полови органи (N40–N51)

- N40 Хиперплазия на простатата
- N41 Възпалителни болести на простатата
- N42 Други увреждания на простатата
- N43 Хидроцеле и сперматоцеле
- N44 Завъртане на тестиса
- N45 Орхит и епидидимит
- N46 Безплодие при мъжа
- N47 Изобилен препуциум, фимоза и парафимоза
- N48 Други увреждания на половия член
- N49 Възпалителни увреждания на мъжките полови органи, неклассифицирани другаде
- N50 Други увреждания на мъжките полови органи
- N51* Увреждания на мъжките полови органи при болести, класифицирани другаде

Болести на млечните жлези (N60–N64)

- N60 Доброкачествена дисплазия на млечната жлеза
- N61 Възпалителни болести на млечната жлеза
- N62 Хипертрофия на млечната жлеза
- N63 Образуване в млечната жлеза, неуточнено
- N64 Други болести на млечната жлеза

Възпалителни болести на женските тазови органи (N70–N77)

- N70 Салпингит и оофорит
- N71 Възпалителна болест на матката, без шийката на матката
- N72 Възпалителна болест на шийката на матката
- N73 Други възпалителни болести на женските тазови органи
- N74* Възпалителни увреждания на женските тазови органи при болести, класифицирани другаде
- N75 Болести на Бартолиновата жлеза
- N76 Други възпалителни болести на влагалището и на вулвата

N77* Вулвовагинално разязвяване и възпаление при болести, класифицирани другаде

Невъзпалителни болести на женските полови органи (N80–N98)

- N80 Ендометриоза
N81 Пролапс на женските полови органи
N82 Фистули със засягане на женските полови органи
N83 Невъзпалителни болести на яйчника, маточната тръба и широката връзка на матката
N84 Полип на женските полови органи
N85 Други невъзпалителни болести на матката, без шийката на матката
N86 Ерозио и ектропион на шийката на матката
N87 Дисплазия на шийката на матката
N88 Други невъзпалителни болести на шийката на матката
N89 Други невъзпалителни болести на вагината
N90 Други невъзпалителни болести на вулвата и перинеума
N91 Липса на менструация, оскъдна и рядка менструация
N92 Обилна, честа и нередовна менструация
N93 Други аномални кръвотечения от матката и вагината
N94 Болка и други състояния, свързани с женските полови органи и менструалния цикъл
N95 Нарушения на менопаузата и други нарушения в периода около менопаузата
N96 Хабитуален аборт
N97 Безплодие при жената
N98 Усложнения, свързани с изкуствено оплождане

Други увреждания на пикочо-половата система (N99)

- N99 Увреждания на пикочо-половата система след медицински процедури, неклассифицирани другаде

Клас XV

Бременност, раждане и послеродов период (O00–O99)

Бременност, завършваща с аборт (O00–O08)

- O00 Извънматочна [ектопична] бременност
- O01 Гроздовидна бременност
- O02 Други анормални продукти на зачеването
- O03 Спонтанен аборт
- O04 Терапевтичен аборт
- O05 Други видове аборт
- O06 Аборт, неуточнен
- O07 Неуспешен опит за аборт
- O08 Усложнения след аборт, извънматочна и гроздовидна бременност

Отоци, протеинурия и хипертонични усложнения по време на бременността, раждането и послеродовия период (O10–O16)

- O10 Предшестваща хипертония, усложняваща бременността, раждането и послеродовия период
- O11 Предшестваща хипертония с прибавила се протеинурия
- O12 Предизвикани от бременността отоци и протеинурия без хипертония
- O13 Предизвикана от бременността хипертония без масивна протеинурия
- O14 Предизвикана от бременността хипертония с масивна протеинурия
- O15 Еклампсия
- O16 Хипертония при майката, неуточнена

Други болести на майката, свързани предимно с бременността (O20–O29)

- O20 Кръвотечение в ранна бременност
- O21 Ексцесивно повръщане по време на бременността
- O22 Венозни усложнения по време на бременността
- O23 Възпалителни болести на пикочо-половата система по време на бременността
- O24 Захарен диабет по време на бременността
- O25 Недоимъчно хранене по време на бременността

- O26 Медицински грижи за майката във връзка с други състояния, свързани предимно с бременността
- O28 Отклонения от нормата при антенатален скрининг на майката
- O29 Усложнения от анестезия по време на бременността

Медицински грижи за майката, свързани със състоянието на плода и околоплодния мехур и възможни усложнения в хода на родоразрешаването (O30–O48)

- O30 Многоплодна бременност
- O31 Усложнения, специфични за многоплодна бременност
- O32 Медицински грижи за майката при диагностицирано или предполагаемо неправилно предлежание на плода
- O33 Медицински грижи за майката при диагностицирана или предполагаема пелвеофетална диспропорция
- O34 Медицински грижи за майката при диагностицирани или предполагаеми аномалии на тазовите органи
- O35 Медицински грижи за майката при установени или предполагаеми аномалии и увреждания на плода
- O36 Медицински грижи за майката при други установени или предполагаеми патологични състояния на плода
- O40 Полихидрамнион
- O41 Други нарушения на околоплодната течност и околоплодните мембрани
- O42 Преждевременно пукнат околоплоден мехур
- O43 Плацентарни нарушения
- O44 Предлежача плацента
- O45 Преждевременно отлепване на плацентата [abruptio placentae]
- O46 Кръвотечение преди раждането, неклассифицирано другаде
- O47 Лъжливо раждане
- O48 Преносена бременност

Усложнения на раждането и родоразрешаването (O60–O75)

- O60 Преждевременно раждане
- O61 Неуспешна индукция на раждането
- O62 Нарушения на родовата дейност
- O63 Удължено раждане
- O64 Затруднено раждане поради неправилно положение или предлежание на плода
- O65 Затруднено раждане поради аномалии в таза на майката
- O66 Други видове затруднено раждане

- O67 Раждане и родоразрешаване, усложнени с кръвотечение по време на раждането, неклассифицирани другаде
- O68 Раждане и родоразрешаване, усложнени с фетален стрес [дистрес]
- O69 Раждане и родоразрешаване с усложнения от страна на пъпната връв
- O70 Разкъсвания на перинеума в хода на раждането
- O71 Други акушерски травми
- O72 Послеродово кръвотечение
- O73 Задържане на плацентата и на ципите без кръвотечение
- O74 Усложнения от анестезия в хода на раждането и родоразрешаването
- O75 Други усложнения на раждането и родоразрешаването, неклассифицирани другаде

Родоразрешаване (O80–O84)

- O80 Спонтанно раждане при едноплодна бременност
- O81 Раждане с форцепс или вакуум-екстрактор при едноплодна бременност
- O82 Цезарево сечение при едноплодна бременност
- O83 Родоразрешаване при едноплодна бременност чрез използване на друг акушерски способ
- O84 Родоразрешаване при многоплодна бременност

Усложнения, свързани предимно с послеродовия период (O85–O92)

- O85 Послеродов сепсис
- O86 Други послеродови инфекции
- O87 Венозни усложнения в послеродовия период
- O88 Акушерска емболия
- O89 Усложнения от анестезия в послеродовия период
- O90 Усложнения в послеродовия период, неклассифицирани другаде
- O91 Възпаления на гърдата, свързани с раждането
- O92 Други увреждания на гърдата и нарушения на лактацията, свързани с раждането

Други акушерски състояния, неклассифицирани другаде (O95–O99)

- O95 Акушерска смърт с неуточнена причина
- O96 Смърт на майката от всякаква акушерска причина, настъпваща повече от 42 дни, но по-малко от една година след раждането
- O97 Смърт на майката като последица на пряка акушерска причина

- O98 Инфекциозни и паразитни болести на майката, класифицирани другаде, но усложняващи бременността, раждането и послеродовия период
- O99 Други болести на майката, класифицирани другаде, но усложняващи бременността, раждането и послеродовия период

Клас XVI

Някои състояния, възникващи през перинаталния период (P00–P96)

Увреждания на плода и новороденото от патологични състояния на майката, усложнения на бременността, раждането и родоразрешаването (P00–P04)

- P00 Увреждания на плода и новороденото от състояния на майката, които могат да не са свързани с настоящата бременност
- P01 Увреждания на плода и новороденото от усложнения на бременността на майката
- P02 Увреждания на плода и новороденото от усложнения, свързани с плацентата, пъпната връв и околоплодните обвивки
- P03 Увреждания на плода и новороденото от други усложнения на раждането и родоразрешаването
- P04 Увреждания на плода и новороденото от въздействия на вредни вещества, преминали чрез плацентата или майчиното мляко

Разстройства, свързани с продължителността на бременността и растежа на плода (P05–P08)

- P05 Забавен фетален растеж и хипотрофия на плода
- P07 Разстройства, свързани със скъсяване срока на бременността и ниско тегло при раждането, неклассифицирани другаде
- P08 Разстройства, свързани с удължаване срока на бременността и високо тегло при раждането

Родова травма (P10–P15)

- P10 Вътречерепно разкъсване и кръвоизлив, причинени от родова травма
- P11 Други родови травми на централната нервна система
- P12 Родова травма на окосмената част на главата

- P13 Родова травма на скелета
- P14 Родова травма на периферната нервна система
- P15 Други родови травми

Дихателни и сърдечно-съдови нарушения, характерни за перинаталния период (P20–P29)

- P20 Вътреутробна хипоксия
- P21 Асфиксия по време на раждане
- P22 Респираторен дистрес у новороденото
- P23 Вродена пневмония
- P24 Неонатални аспирационни синдроми
- P25 Интерстициален емфизем и сродни състояния, възникващи през перинаталния период
- P26 Белодробен кръвоизлив, възникващ в перинаталния период
- P27 Хронични болести на дихателните органи, възникващи в перинаталния период
- P28 Други респираторни нарушения, възникващи в перинаталния период
- P29 Сърдечно-съдови нарушения, възникващи в перинаталния период

Инфекциозни болести, характерни за перинаталния период (P35–P39)

- P35 Вродени вирусни болести
- P36 Неонатален бактериален сепсис
- P37 Други вродени инфекциозни и паразитни болести
- P38 Неонатален омфалит с необилно или липсващо кървене
- P39 Други инфекциозни болести, характерни за перинаталния период

Хеморагични и хематологични нарушения у плода и новороденото (P50–P61)

- P50 Фетална кръвозагуба
- P51 Кървене от пъпния остатък на новородено
- P52 Вътречерепен нетравматичен кръвоизлив у плода и новороденото
- P53 Хеморагична болест на плода и новороденото
- P54 Други видове неонатално кървене
- P55 Хемолитична болест на плода и новороденото
- P56 Фетален хидропс, причинен от хемолитична болест
- P57 Ядрена жълтеница

- P58 Неонатална жълтеница, причинена от масивна хемолиза
P59 Неонатална жълтеница от други и неуточнени причини
P60 Дисеминирана интравазална коагулация у плода и новороденото
P61 Други перинатални хематологични нарушения

Преходни ендокринни нарушения и нарушения на обмяната на веществата, характерни за плода и новороденото (P70–P74)

- P70 Преходни нарушения на въглехидратната обмяна, характерни за плода и новороденото
P71 Преходни неонатални нарушения на калциевата и магнезиевата обмяна
P72 Други преходни неонатални ендокринни нарушения
P74 Други преходни неонатални метаболитни и електролитни нарушения

Разстройства на храносмилателната система у плода и новороденото (P75–P78)

- P75* Мекониум илеус
P76 Други видове чревна непроходимост у новороденото
P77 Некротизиращ ентероколит у плода и новороденото
P78 Други разстройства на храносмилателната система в перинаталния период

Състояния, засягащи кожата, кожните придатъци и терморегулацията на плода и новороденото (P80–P83)

- P80 Хипотермия на новородено
P81 Други нарушения на терморегулацията у новородено
P83 Други изменения на кожата и кожните придатъци, характерни за плода и новороденото

Други нарушения, възникващи в перинаталния период (P90–P96)

- P90 Неонатални гърчове
P91 Други нарушения на церебралния статус у новородено
P92 Проблеми, свързани с храненето на новородено
P93 Реакции и интоксикации, предизвикани от лекарствени средства, прилагани на плода и новороденото
P94 Нарушения на мускулния тонус у новородено
P95 Смърт на плода от неуточнена причина
P96 Други нарушения, възникващи в перинаталния период

Клас XVII

Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)

Вродени аномалии [пороци на развитието] на нервната система (Q00–Q07)

- Q00 Аненцефалия и подобни пороци на развитието
- Q01 Енцефалоцеле
- Q02 Микроцефалия
- Q03 Вродена хидроцефалия
- Q04 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на мозъка
- Q05 Spina bifida
- Q06 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на гръбначния мозък
- Q07 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на нервната система

Вродени аномалии [пороци на развитието] на окото, ухото, лицето и шията (Q10–Q18)

- Q10 Вродени аномалии [пороци на развитието] на клепача, слъзния апарат и орбитата
- Q11 Анофталм, микрофталм и макрофталм
- Q12 Вродени аномалии [пороци на развитието] на лещата
- Q13 Вродени аномалии [пороци на развитието] на предния сегмент на окото
- Q14 Вродени аномалии [пороци на развитието] на задния сегмент на окото
- Q15 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на окото
- Q16 Вродени аномалии [пороци на развитието] на ухото, които причиняват увреждане на слуха
- Q17 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на ухото
- Q18 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на лицето и шията

Вродени аномалии [пороци на развитието] на системата на кръвообращението (Q20–Q28)

- Q20 Вродени аномалии [пороци на развитието] на сърдечните камери и съобщителните отвори

- Q21 Вродени аномалии [пороци на развитието] на сърдечната преграда
- Q22 Вродени аномалии [пороци на развитието] на пулмоналната и трикуспидалната клапа
- Q23 Вродени аномалии [пороци на развитието] на аортната и митралната клапа
- Q24 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на сърцето
- Q25 Вродени аномалии [пороци на развитието] на големите артерии
- Q26 Вродени аномалии [пороци на развитието] на големите вени
- Q27 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на периферната съдова система
- Q28 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на системата на кръвообращението

Вродени аномалии [пороци на развитието] на дихателната система (Q30–Q34)

- Q30 Вродени аномалии [пороци на развитието] на носа
- Q31 Вродени аномалии [пороци на развитието] на ларинкса
- Q32 Вродени аномалии [пороци на развитието] на трахеята и бронхите
- Q33 Вродени аномалии [пороци на развитието] на белия дроб
- Q34 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на дихателната система

Цепка на устната и небцето [заешка устна и вълча уста] (Q35–Q37)

- Q35 Цепка на небцето [вълча уста]
- Q36 Цепка на устната [заешка устна]
- Q37 Цепка на небцето с цепка на устната [вълча уста със заешка устна]

Други вродени аномалии [пороци на развитието] на храносмилателната система (Q38–Q45)

- Q38 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на езика, устната кухина и фаринкса
- Q39 Вродени аномалии [пороци на развитието] на хранопровода
- Q40 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на горната част на храносмилателния тракт
- Q41 Вродена липса, атрезия и стеноза на тънкото черво
- Q42 Вродени липса, атрезия и стеноза на дебелото черво
- Q43 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на червата

- Q44 Вродени аномалии [пороци на развитието] на жлъчния мехур, жлъчните пътища и черния дроб
- Q45 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на храносмилателната система

Вродени аномалии [пороци на развитието] на половите органи (Q50–Q56)

- Q50 Вродени аномалии [пороци на развитието] на яйчниците, фалопиевите тръби и широките връзки
- Q51 Вродени аномалии [пороци на развитието] на матката и шийката на матката
- Q52 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на женските полови органи
- Q53 Недесцендирал тестис
- Q54 Хипоспадия
- Q55 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на мъжките полови органи
- Q56 Неопределен пол и псевдохермафродитизъм

Вродени аномалии [пороци на развитието] на отделителната система (Q60–Q64)

- Q60 Бъбречна агенезия и други редукционни дефекти на бъбрека
- Q61 Кистозна болест на бъбрека
- Q62 Вродени нарушения в проходимостта на бъбречното легенче и вродени аномалии на уретера
- Q63 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на бъбрека
- Q64 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на отделителната система

Вродени аномалии [пороци на развитието] и деформации на костно-мускулната система (Q65–Q79)

- Q65 Вродени деформации на бедрото
- Q66 Вродени деформации на стъпалото
- Q67 Вродени костно-мускулни деформации на черепа, лицето, гръбначния стълб и гръдния кош
- Q68 Други вродени костно-мускулни деформации
- Q69 Полидактилия
- Q70 Синдактилия
- Q71 Редукционни дефекти на горен крайник
- Q72 Редукционни дефекти на долен крайник

- Q73 Редукционни дефекти на неуточнен крайник
Q74 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на крайник (крайници)
Q75 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на костите на черепа и лицето
Q76 Вродени аномалии [пороци на развитието] на гръбначния стълб и гръдния кош
Q77 Остеохондродисплазия с дефекти в растежа на тръбестите кости и гръбначния стълб
Q78 Други остеохондродисплазии
Q79 Вродени аномалии [пороци на развитието] на костно-мускулната система, неклассифицирани другаде

Други вродени аномалии [пороци на развитието] (Q80–Q89)

- Q80 Вродена ихтиоза
Q81 Epidermolysis bullosa
Q82 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на кожата
Q83 Вродени аномалии [пороци на развитието] на гърдата
Q84 Други вродени аномалии [пороци на развитието] на кожните придатъци
Q85 Факоматози, неклассифицирани другаде
Q86 Синдроми на вродени аномалии [пороци на развитието], дължащи се на познати екзогенни фактори, неклассифицирани другаде
Q87 Други уточнени синдроми на вродени аномалии [пороци на развитието], засягащи няколко системи
Q89 Други вродени аномалии [пороци на развитието], неклассифицирани другаде

Хромозомни аберации, неклассифицирани другаде (Q90–Q99)

- Q90 Синдром на Down
Q91 Синдром на Edward и синдром на Patau
Q92 Други пълни и частични тризомии на автозоми, неклассифицирани другаде
Q93 Монозомии и делеции на автозоми, неклассифицирани другаде
Q95 Балансирани хромозомни преустройства и структурни маркери, неклассифицирани другаде
Q96 Синдром на Turner
Q97 Други аберации на половите хромозоми с женски фенотип, неклассифицирани другаде

- Q98 Други аберации на половите хромозоми с мъжки фенотип, не-
ласифицирани другаде
- Q99 Други хромозомни аберации, неласифицирани другаде

Клас XVIII

Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неласифицирани другаде (R00–R99)

Симптоми и признаци, отнасящи се до сърдечно-съдовата и дихателна- та система (R00–R09)

- R00 Отклонения на сърдечния ритъм от нормата
- R01 Сърдечни шумове и други сърдечни звуци
- R02 Гангрена, неласифицирана другаде
- R03 Анормални показатели на кръвното налягане при липса на диаг-
ноза
- R04 Кръвотечение от дихателните пътища
- R05 Кашлица
- R06 Анормално дишане
- R07 Болка в гърлото и гърдите
- R09 Други симптоми и признаци, отнасящи се до сърдечно-съдова-
та и дихателната система

Симптоми и признаци, отнасящи се до храносмилателната система и коремната кухина (R10–R19)

- R10 Болки в областта на корема и таза
- R11 Гадене и повръщане
- R12 Киселини
- R13 Дисфагия
- R14 Метеоризъм и сродни състояния
- R15 Незадържане на изпражнения
- R16 Хепатомегалия и спленомегалия, неласифицирани другаде
- R17 Неуточнена жълтеница
- R18 Асцит
- R19 Други симптоми и признаци, отнасящи се до храносмилателна-
та система и коремната кухина

Симптоми и признаци, отнасящи се до кожата и подкожната тъкан (R20–R23)

- R20 Нарушение на кожата чувствителност
- R21 Обрив и други неспецифични кожни ерупции
- R22 Локализирано подуване, уплътнение или слаб оток на кожата и подкожната тъкан
- R23 Други кожни изменения

Симптоми и признаци, отнасящи се до нервната и костно-мускулната система (R25–R29)

- R25 Анормални произволни движения
- R26 Нарушения на походката и подвижността
- R27 Друго нарушение на координацията
- R29 Други симптоми и признаци, отнасящи се до нервната и костно-мускулната система

Симптоми и признаци, отнасящи се до отделителната система (R30–R39)

- R30 Болка, свързана с отделянето на урина
- R31 Неспецифична хематурия
- R32 Незадържане на урина, неуточнено
- R33 Ретенция на урина
- R34 Анурия и олигурия
- R35 Полиурия
- R36 Секрети от уретрата
- R39 Други симптоми и признаци, отнасящи се до отделителната система

Симптоми и признаци, отнасящи се до познавателната способност, възприемането, емоционалното състояние и поведението (R40–R46)

- R40 Сомнолентност, ступор и кома
- R41 Други симптоми и признаци, отнасящи се до познавателната способност и осъзнаването
- R42 Световъртеж и нарушение на устойчивостта
- R43 Нарушения на обонянието и вкусовата чувствителност
- R44 Други симптоми и признаци, отнасящи се до общите усещания и възприятия
- R45 Симптоми и признаци, отнасящи се до емоционалното състояние

R46 Симптоми и признаци, отнасящи се до външния вид и поведението

Симптоми и признаци, отнасящи се до речта и гласа (R47–R49)

R47 Нарушения на речта, неклассифицирани другаде

R48 Дислексия и други нарушения на опознаването и разбирането на символи и знаци, неклассифицирани другаде

R49 Нарушения на гласа

Общи симптоми и признаци (R50–R69)

R50 Треска с неясен произход

R51 Главоболие

R52 Болка, неклассифицирана другаде

R53 Отпадналост и уморяемост

R54 Старост

R55 Припадък [синкоп] и колапс

R56 Гърчове, неклассифицирани другаде

R57 Шок, неклассифициран другаде

R58 Кръвотечение, неклассифицирано другаде

R59 Увеличени лимфни възли

R60 Оток, неклассифициран другаде

R61 Хиперхидроза

R62 Липса на очакваното нормално физиологично развитие

R63 Симптоми и признаци, свързани с приемането на храна и течности

R64 Кахексия

R68 Други общи симптоми и признаци

R69 Неизвестни и неуточнени причини за заболяване

Отклонения от нормата, открити при изследване на кръвта, при липса на установена диагноза (R70–R79)

R70 Ускорено утаяване на еритроцитите и аномалии на вискозитетата на плазмата [кръвта]

R71 Аномалия на еритроцитите

R72 Аномалия на левкоцитите, неклассифицирана другаде

R73 Повишено съдържание на глюкоза в кръвта

R74 Отклонения от нормата за съдържание на ензими в серума

R75 Лабораторно потвърждаване на вируса на човешкия имунодефицит [HIV]

- R76 Други отклонения от нормата, открити при имунологично изследване на серума
- R77 Други отклонения от нормата на белтъците в плазмата
- R78 Откриване на лекарствени средства и други вещества, които нормално не се намират в кръвта
- R79 Други отклонения от нормата на химичния състав на кръвта

Отклонения от нормата, открити при изследване на урината, при липса на установена диагноза (R80–R82)

- R80 Изолирана протеинурия
- R81 Гликозурия
- R82 Други отклонения от нормата, открити при изследване на урината

Отклонения от нормата, открити при изследване на други течности, субстанции и тъкани на организма, при липса на установена диагноза (R83–R89)

- R83 Отклонения от нормата, открити при изследване на ликвор
- R84 Отклонения от нормата, открити при изследване на препарати от дихателните органи и гръдния кош
- R85 Отклонения от нормата, открити при изследване на препарати от храносмилателните органи и коремната кухина
- R86 Отклонения от нормата, открити при изследване на препарати от мъжките полови органи
- R87 Отклонения от нормата, открити при изследване на препарати от женските полови органи
- R89 Отклонения от нормата, открити при изследване на препарати от други органи, системи и тъкани

Отклонения от нормата, открити при получаване на диагностични изображения и провеждане на изследвания, при липса на установена диагноза (R90–R94)

- R90 Отклонения от нормата, открити при получаване на диагностични изображения в хода на изследване на централната нервна система
- R91 Отклонения от нормата, открити при получаване на диагностични изображения в хода на изследване на белите дробове
- R92 Отклонения от нормата, открити при получаване на диагностични изображения в хода на изследване на млечната жлеза

- R93 Отклонения от нормата, открити при получаване на диагностични изображения в хода на изследване на други органи и части на тялото
- R94 Отклонения от нормата, открити при провеждане на функционални изследвания

Недобре определени и неизвестни причини за смърт (R95–R99)

- R95 Внезапна смърт на кърмаче
- R96 Други видове внезапна смърт от неизвестна причина
- R98 Смърт без свидетели
- R99 Други недобре определени и неуточнени причини за смърт

Клас XIX

Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)

Травми на главата (S00–S09)

- S00 Повърхностна травма на главата
- S01 Открита рана на главата
- S02 Счупване на черепа и лицевите кости
- S03 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на главата
- S04 Травма на черепномозъчните нерви
- S05 Травма на окото и очната орбита
- S06 Вътречерепна травма
- S07 Смазване на главата
- S08 Травматична ампутация на част от главата
- S09 Други и неуточнени травми на главата

Травми на шията (S10–S19)

- S10 Повърхностна травма на шията
- S11 Открита рана на шията
- S12 Счупване на шийния отдел на гръбначния стълб
- S13 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на ниво шия
- S14 Травма на нервите и гръбначния мозък на ниво шия
- S15 Травма на кръвоносните съдове на ниво шия

- S16 Травма на мускули и сухожилия на ниво шия
S17 Смазване на шията
S18 Травматична ампутация на ниво шия
S19 Други и неуточнени травми на шията

Травми на гръдния кош (S20–S29)

- S20 Повърхностна травма на гръдния кош
S21 Открита рана на гръдния кош
S22 Счупване на ребро (ребра), стернум и гръдната част от гръбначния стълб
S23 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на гръдния кош
S24 Травма на нервите и гръбначния мозък на ниво гръден кош
S25 Травма на кръвоносните съдове на гръдния кош
S26 Травма на сърцето
S27 Травма на други и неуточнени органи на гръдната кухина
S28 Смазване на гръдния кош и травматична ампутация на част от гръдния кош
S29 Други и неуточнени травми на гръдния кош

Травми на корема, долната част на гърба, поясния отдел на гръбначния стълб и таза (S30–S39)

- S30 Повърхностна травма на корема, долната част на гърба и таза
S31 Открита рана на корема, долната част на гърба и таза
S32 Счупване на лумбосакралната част на гръбначния стълб и таза
S33 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки в лумбосакралната област на гръбначния стълб и таза
S34 Травма на нервите и лумбосакралния отдел на гръбначния мозък на ниво корем, седалище и таз
S35 Травма на кръвоносните съдове на ниво корем, седалище и таз
S36 Травма на органите на корема
S37 Травма на пикочните и тазовите органи
S38 Смазване и травматична ампутация на част от корема, седалището и таза
S39 Други и неуточнени травми на корема, седалището и таза

Травми на раменния пояс и мишницата (S40–S49)

- S40 Повърхностна травма на раменния пояс и мишницата
S41 Открита рана на раменния пояс и мишницата
S42 Счупване на ниво раменен пояс и мишницата

- S43 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на раменния пояс
- S44 Травма на нервите на ниво раменен пояс и мишница
- S45 Травма на кръвоносните съдове на ниво раменен пояс и мишница
- S46 Травма на мускулите и сухожилията на ниво раменен пояс и мишница
- S47 Смазване на раменния пояс и мишницата
- S48 Травматична ампутация на раменния пояс и мишницата
- S49 Други и неуточнени травми на раменния пояс и мишницата

Травми на лакътя и предмишницата (S50–S59)

- S50 Повърхностна травма на предмишницата
- S51 Открита рана на предмишницата
- S52 Счупване на костите на предмишницата
- S53 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на лакътната става
- S54 Травма на нервите на ниво предмишница
- S55 Травма на кръвоносните съдове на ниво предмишница
- S56 Травма на мускулите и сухожилията на ниво предмишница
- S57 Смазване на предмишницата
- S58 Травматична ампутация на предмишницата
- S59 Други и неуточнени травми на предмишницата

Травми на дланта и китката (S60–S69)

- S60 Повърхностна травма на дланта и китката
- S61 Открита рана на дланта и китката
- S62 Счупване на ниво длан и китка
- S63 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на ниво длан и китка
- S64 Травма на нервите на ниво длан и китка
- S65 Травма на кръвоносните съдове на ниво длан и китка
- S66 Травма на мускулите и сухожилията на ниво длан и китка
- S67 Смазване на дланта и китката
- S68 Травматична ампутация на дланта и китката
- S69 Други и неуточнени травми на дланта и китката

Травми в областта на тазобедрената става и бедрото (S70–S79)

- S70 Повърхностна травма в областта на тазобедрената става и бедрото

- S71 Открита рана в областта на тазобедрената става и бедрото
S72 Счупване на бедрената кост
S73 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на тазовия пояс и тазобедрената става
S74 Травма на нервите на ниво тазобедрена става и бедро
S75 Травма на кръвоносните съдове на ниво тазобедрена става и бедро
S76 Травма на мускулите и сухожилията в областта на тазобедрената става и бедрото
S77 Смазване в областта на тазобедрената става и бедрото
S78 Травматична ампутация в областта на тазобедрената става и бедрото
S79 Други и неуточнени травми в областта на тазобедрената става и бедрото

Травми на коляното и подбедрицата (S80–S89)

- S80 Повърхностна травма на подбедрицата
S81 Открита рана на подбедрицата
S82 Счупване на костите на подбедрицата, включително и на глезена
S83 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на коляното
S84 Травма на нервите на ниво подбедрица
S85 Травма на кръвоносните съдове на ниво подбедрица
S86 Травма на мускулите и сухожилията на ниво подбедрица
S87 Смазване на подбедрицата
S88 Травматична ампутация на подбедрицата
S89 Други и неуточнени травми на подбедрицата

Травми в областта на глезена и стъпалото (S90–S99)

- S90 Повърхностна травма в областта на глезена и стъпалото
S91 Открита рана в областта на глезена и стъпалото
S92 Счупване на стъпалото без счупване на глезена
S93 Изкълчване, навяхване и разтягане на ставите и ставните връзки на ниво глезен и стъпало
S94 Травма на нервите на ниво глезен и стъпало
S95 Травма на кръвоносните съдове на ниво глезен и стъпало
S96 Травма на мускулите и сухожилията на ниво глезен и стъпало
S97 Смазване в областта на глезена и стъпалото
S98 Травматична ампутация на ниво глезен и стъпало

S99 Други и неуточнени травми на глезена и стъпалото

Травми, обхващащи няколко области от тялото (T00–T07)

- T00 Повърхностни травми, обхващащи няколко области от тялото
- T01 Открити рани, обхващащи няколко области от тялото
- T02 Счупвания, обхващащи няколко области от тялото
- T03 Изкълчвания, навяхвания и разтягания, обхващащи няколко области от тялото
- T04 Смазвания, обхващащи няколко области от тялото
- T05 Травматични ампутации, обхващащи няколко области от тялото
- T06 Други травми, обхващащи няколко области от тялото, неклассифицирани другаде
- T07 Множествени травми, неуточнени

Травми на неуточнена част от тялото, крайниците или области от тялото (T08–T14)

- T08 Счупване на гръбначния стълб на неуточнено ниво
- T09 Други травми на гръбначния стълб и тялото на неуточнено ниво
- T10 Счупване на горен крайник на неуточнено ниво
- T11 Други травми на горен крайник на неуточнено ниво
- T12 Счупване на долен крайник на неуточнено ниво
- T13 Други травми на долен крайник на неуточнено ниво
- T14 Травма с неуточнена локализация

Последици от проникване на чуждо тяло през естествени отвори (T15–T19)

- T15 Чуждо тяло във външното око
- T16 Чуждо тяло в ухото
- T17 Чуждо тяло в дихателните пътища
- T18 Чуждо тяло в храносмилателния тракт
- T19 Чуждо тяло в пикочо-половите пътища

Термични и химични изгаряния (T20–T32)

Термични и химични изгаряния на външната повърхност на тялото, уточнени по локализацията им (T20–T25)

- T20 Термични и химични изгаряния на главата и шията
- T21 Термични и химични изгаряния на тялото

- T22 Термични и химични изгаряния в областта на раменния пояс и горния крайник, без дланта и китката
- T23 Термични и химични изгаряния на дланта и китката
- T24 Термични и химични изгаряния в областта на тазобедрената става и долния крайник, без глезена и стъпалото
- T25 Термични и химични изгаряния в областта на глезена и стъпалото

Термични и химични изгаряния на окото и вътрешните органи (T26–T28)

- T26 Термични и химични изгаряния, ограничени в областта от окото и придатъците му
- T27 Термични и химични изгаряния на дихателните пътища
- T28 Термични и химични изгаряния на други вътрешни органи

Термични и химични изгаряния с множествена и неуточнена локализация (T29–T32)

- T29 Термични и химични изгаряния на няколко области от тялото
- T30 Термични и химични изгаряния с неуточнена локализация
- T31 Термични изгаряния, класифицирани според площта на поразената телесна повърхност
- T32 Химични изгаряния, класифицирани според площта на поразената телесна повърхност

Измръзване (T33–T35)

- T33 Повърхностно измръзване
- T34 Измръзване с некроза на тъканите
- T35 Измръзване, обхващащо няколко области от тялото, и неуточнено измръзване

Отравяне с лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества (T36–T50)

- T36 Отравяне със системнодействащи антибиотици
- T37 Отравяне с други антиинфекциозни и антипаразитни средства със системно действие
- T38 Отравяне с хормони, синтетичните им заместители и антагонисти, неклассифицирани другаде
- T39 Отравяне с неопиоидни обезболяващи, антипиретични и противоревматични средства
- T40 Отравяне с наркотични и психодислептични [халюциногенни] средства

- T41 Отравяне с анестетични средства и терапевтични газове
- T42 Отравяне с антиепилептични, седативни, сънотворни и антипаркинсонови средства
- T43 Отравяне с психотропни лекарствени средства, неклассифицирани другаде
- T44 Отравяне с лекарствени средства, действащи предимно на вегетативната нервна система
- T45 Отравяне с препарати, предимно със системно действие, и хематологични агенти, неклассифицирани другаде
- T46 Отравяне с лекарствени средства, действащи предимно на сърдечно-съдовата система
- T47 Отравяне с лекарствени средства, действащи предимно на храносмилателната система
- T48 Отравяне с лекарствени средства, действащи предимно на гладката и набраздената мускулатура и дихателната система
- T49 Отравяне с лекарствени средства, действащи предимно върху кожата и лигавиците, и с лекарства, използвани в офталмологията, оториноларингологията и стоматологията
- T50 Отравяне с диуретици и други неуточнени лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества

Токсично въздействие на вещества, предимно с нелекарствен произход (T51–T65)

- T51 Токсично въздействие на алкохола
- T52 Токсично въздействие на органични разтворители
- T53 Токсично въздействие на халогенпроизводните алифатни и ароматни въглеводороди
- T54 Токсично въздействие на разяждащи вещества
- T55 Токсично въздействие на сапуни и детергенти
- T56 Токсично въздействие на метали
- T57 Токсично въздействие на други неорганични вещества
- T58 Токсично въздействие на въглекиси
- T59 Токсично въздействие на други газове, дим и пари
- T60 Токсично въздействие на пестициди
- T61 Токсично въздействие на отровни вещества, съдържащи се в изядени хранителни морски продукти
- T62 Токсично въздействие на други отровни вещества, съдържащи се в изядени хранителни продукти
- T63 Токсичен ефект от контакт с отровни животни

- T64 Токсичен ефект в замърсени хранителни продукти от афлатоксин и други микотоксини
- T65 Токсичен ефект от други и неуточнени вещества

Други и неуточнени ефекти от въздействие на външни причини (T66–T78)

- T66 Неуточнени въздействия от радиация
- T67 Вредно въздействие от топлина и светлина
- T68 Хипотермия
- T69 Други въздействия от ниска температура
- T70 Въздействие на атмосферното налягане и налягането на водата
- T71 Асфиксия
- T73 Ефекти от други форми на неблагоприятно въздействие [депривация]
- T74 Синдром на малтретиране
- T75 Въздействие на други външни причини
- T78 Неблагоприятни въздействия, неклассифицирани другаде

Някои ранни усложнения на травми (T79)

- T79 Някои ранни усложнения на травми, неклассифицирани другаде

Усложнения от хирургични интервенции и терапевтични грижи, неклассифицирани другаде (T80–T88)

- T80 Усложнения, свързани с инфузия, трансфузия и лечебно инжектиране
- T81 Усложнения на процедури, неклассифицирани другаде
- T82 Усложнения, свързани със сърдечни и съдови протезни устройства, имплантати и трансплантати
- T83 Усложнения, свързани с пикочо-полови протезни устройства, имплантати и трансплантати
- T84 Усложнения, свързани с вътрешни ортопедични протезни устройства, имплантати и трансплантати
- T85 Усложнения, свързани с други вътрешни протезни устройства, имплантати и трансплантати
- T86 Отмиране и отхвърляне на присадени органи и тъкани
- T87 Усложнения, свързани с реплантация и ампутация
- T88 Други усложнения от хирургични намеси и терапевтични грижи, неклассифицирани другаде

Последици от травми, отравяния и други въздействия на външни причини (T90–T98)

- T90   Последици от травми на главата
- T91   Последици от травми на шията и тялото
- T92   Последици от травми на горен крайник
- T93   Последици от травми на долен крайник
- T94   Последици от травми, обхващащи няколко области от тялото, и травми с неуточнена локализация
- T95   Последици от термични и химични изгаряния, и измръзване
- T96   Последици от отравяне с лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества
- T97   Последици от токсично въздействие на вещества, предимно с нелекарствен произход
- T98   Последици от други и неуточнени въздействия на външни причини

Клас XX

Външни причини за заболяемост и смъртност (V01–Y98)

Транспортни злополуки (V01–V99)

Пешеходец, пострадал при транспортна злополука (V01–V09)

- V01   Пешеходец, пострадал при сблъскване с велосипед
- V02   Пешеходец, пострадал при сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела
- V03   Пешеходец, пострадал при сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон
- V04   Пешеходец, пострадал при сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус
- V05   Пешеходец, пострадал при сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство
- V06   Пешеходец, пострадал при сблъскване с друго немоторно транспортно средство
- V09   Пешеходец, пострадал при други и неуточнени транспортни злополуки

Велосипедист, пострадал при транспортна злополука (V10–V19)

- V10 Велосипедист, пострадал при сблъскване с пешеходец или животно
- V11 Велосипедист, пострадал при сблъскване с друг велосипедист
- V12 Велосипедист, пострадал при сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела
- V13 Велосипедист, пострадал при сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон
- V14 Велосипедист, пострадал при сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус
- V15 Велосипедист, пострадал при сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство
- V16 Велосипедист, пострадал при сблъскване с друго немоторно транспортно средство
- V17 Велосипедист, пострадал при сблъскване със закрепен или стационарен обект
- V18 Велосипедист, пострадал при транспортна злополука без сблъскване
- V19 Велосипедист, пострадал при други и неуточнени транспортни злополуки

Мотоциклетист, пострадал при транспортна злополука (V20–V29)

- V20 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване с пешеходец или с животно
- V21 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване с велосипедист
- V22 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела
- V23 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон
- V24 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус
- V25 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство
- V26 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване с друго немоторно транспортно средство
- V27 Мотоциклетист, пострадал при сблъскване със закрепен или стационарен обект
- V28 Мотоциклетист, пострадал при транспортна злополука без сблъскване

V29 Мотоциклетист, пострадал при други и неуточнени транспортни злополуки

Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела, пострадало при транспортна злополука (V30–V39)

V30 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване с пешеходец или с животно

V31 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване с велосипедист

V32 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела

V33 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон

V34 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус

V35 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство

V36 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване с друго немоторно транспортно средство

V37 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при неговото сблъскване със закрепен или стационарен обект

V38 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при транспортна злополука без сблъскване

V39 Лице, намиращо се в моторно превозно средство на три колела и пострадало при други и неуточнени транспортни злополуки

Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при транспортна злополука (V40–V49)

V40 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване с пешеходец или с животно

V41 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване с велосипедист

- V42 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела
- V43 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон
- V44 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус
- V45 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство
- V46 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване с друго немоторно транспортно средство
- V47 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при неговото сблъскване със закрепен или стационарен обект
- V48 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при транспортна злополука без сблъскване
- V49 Лице, намиращо се в лек автомобил и пострадало при друга и неуточнена транспортна злополука

Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при транспортна злополука (V50–V59)

- V50 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване с пешеходец или с животно
- V51 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване с велосипедист
- V52 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела
- V53 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон
- V54 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус
- V55 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство

- V56 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване с друго немоторно транспортно средство
- V57 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при неговото сблъскване със закрепен или стационарен обект
- V58 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при транспортна злополука без сблъскване
- V59 Лице, намиращо се в товарен автомобил тип пикап или фургон и пострадало при други и неуточнени транспортни злополуки

Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при транспортна злополука (V60–V69)

- V60 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване с пешеходец или с животно
- V61 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване с велосипедист
- V62 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела
- V63 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон
- V64 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус
- V65 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство
- V66 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване с друго немоторно транспортно средство
- V67 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при неговото сблъскване със закрепен или стационарен обект
- V68 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при транспортна злополука без сблъскване
- V69 Лице, намиращо се в тежкотоварен автомобил и пострадало при други и неуточнени транспортни злополуки

Лице, намиращо се в автобус и пострадало при транспортна злополука (V70–V79)

- V70 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване с пешеходец или с животно
- V71 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване с велосипедист
- V72 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване с моторно превозно средство на две или три колела
- V73 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване с лек автомобил, товарен автомобил тип пикап или фургон
- V74 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване с тежкотоварен автомобил или автобус
- V75 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване с влак или друго железопътно транспортно средство
- V76 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване с друго немоторно транспортно средство
- V77 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при неговото сблъскване със закрепен или стационарен обект
- V78 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при транспортна злополука без сблъскване
- V79 Лице, намиращо се в автобус и пострадало при други и неуточнени транспортни злополуки

Злополуки, свързани с други наземни транспортни средства (V80–V89)

- V80 Конник или лице, намиращо се в превозно средство с животинска тяга, пострадало при транспортна злополука
- V81 Лице, намиращо се във влак или друго железопътно превозно средство и пострадало при транспортна злополука
- V82 Лице, намиращо се в трамвай и пострадало при транспортна злополука
- V83 Лице, намиращо се в специално превозно средство, използвано предимно на територията на промишлени предприятия, пострадало при транспортна злополука
- V84 Лице, намиращо се в специално превозно средство, използвано предимно в селското стопанство, пострадало при транспортна злополука

- V85 Лице, намиращо се в специално превозно средство, използвано предимно в строителството, пострадало при транспортна злополука
- V86 Лице, намиращо се във въздухоход или моторно превозно средство за движение по всякакъв терен, или в друго моторно превозно средство, предназначено предимно за придвижване, пострадало при транспортна злополука
- V87 Пътна злополука с уточнен характер, но с неизвестен начин на придвижване на пострадалия
- V88 Непътна злополука с уточнен характер, но с неизвестен начин на придвижване на пострадалия
- V89 Злополука с моторно или немоторно превозно средство с не-уточнен вид

Злополуки при воден транспорт (V90–V94)

- V90 Потъване във водата и удавяне поради авария на водно превозно средство
- V91 Други увреждания поради авария на водно превозно средство
- V92 Потъване под водата и удавяне, свързано с водно превозно средство, непредизвикано от авария на него
- V93 Злополука на борда на водно превозно средство, непредизвикана от авария на него и не довеждаща до потъване във водата и удавяне
- V94 Други и неуточнени злополуки при воден транспорт

Злополуки при въздушен транспорт и при космически полети (V95–V97)

- V95 Авария на моторен двигател на въздушно превозно средство, която е причина за травма на лице, намиращо се на него
- V96 Авария на въздушно превозно средство, неснабдено с моторен двигател, която е причина за травма на лице, намиращо се на него
- V97 Други уточнени аварии при въздушен транспорт

Други и неуточнени транспортни злополуки (V98–V99)

- V98 Други уточнени транспортни злополуки
- V99 Транспортна злополука, неуточнена

Други външни причини за травми при злополуки (W00–X59)*Падания (W00–W19)*

- W00 Падане на равна повърхност, покрита с лед или със сняг
- W01 Падане на равна повърхност поради подхлъзване, погрешно стъпване или спъване
- W02 Падане при пързаяне с кънки на лед, ски, ролкови кънки или скейт-борд
- W03 Друго падане на равна повърхност поради сблъскване с друго лице или блъскане от друго лице
- W04 Падане на лице при пренасянето му или при поддържането му от други лица
- W05 Падане, свързано с инвалидна количка
- W06 Падане, свързано с легло
- W07 Падане, свързано със стол
- W08 Падане, свързано с други предмети
- W09 Падане, свързано с оборудване на спортна площадка
- W10 Падане на стълби и стъпала или от стълби и стъпала
- W11 Падане на ескалатор или от него
- W12 Падане на строително скеле или от него
- W13 Падане от(в) сграда или съоръжение
- W14 Падане от дърво
- W15 Падане от скала (стръмна пропаст)
- W16 Гмуркане или скачане във вода, причина за травма, различна от удавяне или потъване във вода
- W17 Други случаи на падане от едно равнище на друго
- W18 Други случаи на падане на равна повърхност
- W19 Падане, неуточнено

Въздействие на неживи механични сили (W20–W49)

- W20 Удар от хвърлен, рушащ се или падащ предмет
- W21 Удар от спортно оборудване или със спортно оборудване
- W22 Удар от друг предмет или с друг предмет
- W23 Притискане, смачкване, заклещване или защипване в обект или между обекти
- W24 Съприкосновение с подечни и предавателни устройства, неклассифицирани другаде
- W25 Съприкосновение с остър край на стъкло
- W26 Съприкосновение с нож, сабя или кинжал
- W27 Съприкосновение с ръчен инструмент без моторен двигател

- W28 Съприкосновение с моторна косачка
- W29 Съприкосновение с други моторни ръчни инструменти и битови машини
- W30 Съприкосновение със селскостопански машини
- W31 Съприкосновение с други и неуточнени машини
- W32 Изстрел от ръчно огнестрелно оръжие
- W33 Изстрел от пушка, оръжие със сачми и голямокалибрено оръжие
- W34 Изстрел от друго и неуточнено огнестрелно оръжие
- W35 Експлозия, спукване на парен котел
- W36 Експлозия, спукване на цилиндър за газ
- W37 Спукване на автомобилна гума, тръбопровод или шланг, под налягане
- W38 Експлозия, спукване на друго уточнено устройство под налягане
- W39 Залп на фейерверки
- W40 Експлозия на други вещества
- W41 Въздействие на струи под налягане
- W42 Въздействие на шум
- W43 Въздействие на вибрации
- W44 Попадане на чуждо тяло във или през око или естествен отвор
- W45 Проникване на чуждо тяло чрез кожата
- W49 Въздействие на други и неуточнени неживи механични сили

Въздействие на живи механични сили (W50–W64)

- W50 Удар, тласкане, ритане, изкълчване, ухапване или одраскване от друго лице
- W51 Удар от друго лице или сблъскване с него
- W52 Смазване, тласкане или сгазване от тълпа или при паническо бягство на хора
- W53 Ухапване от плъх
- W54 Ухапване или удар от куче
- W55 Ухапване или удар от друго млекопитаещо
- W56 Контакт с морско животно
- W57 Ухапване или ужилване от неотровно насекомо и други неотровни членестоноги
- W58 Ухапване или удар от крокодил
- W59 Ухапване или разкъсване от други рептилии
- W60 Контакт с шипове и бодли на растения или листа с остри краища

W64 Въздействие на други и неуточнени живи механични сили

Случайно удавяне и потъване във вода (W65–W74)

W65 Удавяне и потъване във вода при къпане във вана

W66 Удавяне и потъване във вода при падане във вана

W67 Удавяне и потъване във вода при къпане в плувен басейн

W68 Удавяне и потъване във вода при падане в плувен басейн

W69 Удавяне и потъване във вода при къпане в естествен водоем

W70 Удавяне и потъване във вода при падане в естествен водоем

W73 Други уточнени случаи на удавяне и потъване във вода

W74 Случаи на удавяне и потъване във вода, неуточнени

Други злополуки със заплаха за дишането (W75–W84)

W75 Случайно задушаване и задавяне в леглото

W76 Други случайни задушавания и задавяния

W77 Заплаха за дишането поради засипване с ронливи вещества от срутена земя и други материали

W78 Вдишване на стомашно съдържимо

W79 Вдишване и задавяне с храна, водещо до запушване на дихателните пътища

W80 Вдишване и задавяне с друго чуждо тяло, водещо до запушване на дихателните пътища

W81 Случайно или умишлено попадане в среда с ниско съдържание на кислород

W83 Други случаи с уточнена заплаха за дишането

W84 Заплаха за дишането, неуточнена

Злополуки, предизвикани от въздействие на електрически ток, облъчване и екстремни стойности на температурата на околната среда или атмосферното налягане (W85–W99)

W85 Злополука, свързана с електропровод

W86 Злополука, свързана с друг уточнен източник на електрически ток

W87 Злополука, свързана с неуточнен източник на електрически ток

W88 Въздействие на йонизиращо излъчване

W89 Въздействие на изкуствени видими и ултравиолетови лъчи

W90 Въздействие на друго нейонизиращо излъчване

W91 Въздействие на излъчване, неуточнено

W92 Въздействие на прекомерна топлина от изкуствен източник

W93 Въздействие на прекомерен студ от изкуствен източник

- W94 Въздействие на високо и ниско атмосферно налягане и промени на атмосферното налягане
- W99 Въздействие на други и неуточнени изкуствено създадени фактори на външната среда

Въздействие на дим, огън и пламък (X00–X09)

- X00 Въздействие на неконтролируем огън (пожар) в сграда или съоръжение
- X01 Въздействие на неконтролируем огън (пожар) извън сграда или съоръжение
- X02 Въздействие на контролируем огън в сграда или съоръжение
- X03 Въздействие на контролируем огън извън сграда или съоръжение
- X04 Увреждане при запалване на леснозапалими вещества
- X05 Увреждане при запалване или разтапяне на пижама (риза)
- X06 Увреждане при запалване или разтапяне на друга дреха и допълнения към нея
- X08 Въздействие на други уточнени източници на дим, огън и пламък
- X09 Въздействие на неуточнени източници на дим, огън и пламък

Съприкосновение с горещи и нажежени вещества (предмети) (X10–X19)

- X10 Съприкосновение с горещи напитки, хранителни продукти, мазнини и кулинарни масла
- X11 Съприкосновение с гореща течаща вода
- X12 Съприкосновение с други горещи течности
- X13 Въздействие на пара и горещи изпарения
- X14 Въздействие на горещ въздух и газове
- X15 Съприкосновение с горещи битови прибори
- X16 Съприкосновение с горещи нагревателни уреди, отоплителни радиатори и тръби
- X17 Съприкосновение с горещи двигатели, машини и инструменти
- X18 Съприкосновение с други нажежени метали
- X19 Съприкосновение с други и неуточнени нажежени и горещи вещества

Контакт с отровни животни и растения (X20–X29)

- X20 Контакт с отровни змии и гущери
- X21 Контакт с отровни паяци
- X22 Контакт със скорпиони

- X23 Контакт със стършели, оси и пчели
X24 Контакт със стоножки и отровни многокраки (тропически) артроподи
X25 Контакт с други уточнени отровни членестоноги
X26 Контакт с отровни морски животни и растения
X27 Контакт с други уточнени отровни животни
X28 Контакт с други уточнени отровни растения
X29 Контакт с неуточнени отровни растения и животни

Въздействие на природни сили (X30–X39)

- X30 Въздействие на прекомерно висока природна температура
X31 Въздействие на прекомерно ниска природна температура
X32 Въздействие на слънчевата светлина
X33 Жертва на удар от мълния
X34 Жертва на земетресение
X35 Жертва на вулканично изригване
X36 Жертва на лавина, свлачище и разместванията на почвата от тях
X37 Жертва на разрушителна буря
X38 Жертва на наводнение
X39 Въздействие на други и неуточнени природни сили

Случайно отравяне и въздействие на отровни вещества (X40–X49)

- X40 Случайно отравяне и въздействие на неопиатни аналгетици, антипиретици и противоревматични средства
X41 Случайно отравяне и въздействие на антиконвулсивни, седативни, сънотворни, антипаркинсонови и психотропни средства, не-класифицирани другаде
X42 Случайно отравяне и въздействие на наркотици и психодислептици [халюциногени], не-класифицирани другаде
X43 Случайно отравяне и въздействие на други лекарствени средства, влияещи на вегетативната нервна система
X44 Случайно отравяне и въздействие на други и неуточнени лекарствени средства, медикаменти и биологични субстанции
X45 Случайно отравяне и въздействие на алкохол
X46 Случайно отравяне и въздействие на органични разтворители, халогенсъдържащи въглеродороди и техните пари
X47 Случайно отравяне и въздействие на други газове и парообразни вещества

- X48 Случайно отравяне и въздействие на пестициди
- X49 Случайно отравяне и въздействие на други и неуточнени химични и отровни вещества

Пренапрягане, пътешествия и лишения (X50–X57)

- X50 Пренапрягане и резки или повтарящи се движения
- X51 Пътешествия и преходи
- X52 Продължителен престой в безтегловно състояние
- X53 Липса на храна
- X54 Липса на вода
- X57 Лишения, неуточнени

Случайно въздействие на други и неуточнени фактори (X58–X59)

- X58 Въздействие на други уточнени фактори
- X59 Въздействие на неуточнен фактор

Умишлено самоотравяване (X60–X84)

- X60 Умишлено самоотравяне и въздействие на неопиатни аналгетици, антипиретици и противоревматични средства
- X61 Умишлено самоотравяне и въздействие на антиконвулсивни, седативни, сънотворни, антипаркинсонови и психотропни средства, неклассифицирани другаде
- X62 Умишлено самоотравяне и въздействие на наркотици и психодислептици [халюциногени], неклассифицирани другаде
- X63 Умишлено самоотравяне и въздействие на други лекарствени средства, влияещи на вегетативната нервна система
- X64 Умишлено самоотравяне и въздействие на други и неуточнени лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества
- X65 Умишлено самоотравяне и въздействие на алкохол
- X66 Умишлено самоотравяне и въздействие на органични разтворители и халогенсъдържащи въглеродороди и техните пари
- X67 Умишлено самоотравяне и въздействие на други газове и паробразни вещества
- X68 Умишлено самоотравяне и въздействие на пестициди
- X69 Умишлено самоотравяне и въздействие на други и неуточнени химични и отровни вещества
- X70 Умишлено самоотравяване чрез обесване, удавяне и удушаване
- X71 Умишлено самоотравяване чрез потъване във вода и потапяне
- X72 Умишлено самоотравяване чрез изстрел от ръчно огнестрелно оръжие

- X73 Умишлено самонараняване чрез изстрел от пушка, оръжие със сачми и голямокалибрено оръжие
- X74 Умишлено самонараняване чрез изстрел от друго и неуточнено огнестрелно оръжие
- X75 Умишлено самонараняване чрез използване на взривни вещества
- X76 Умишлено самонараняване от дим, огън и пламък
- X77 Умишлено самонараняване от пара, горещи изпарения и горещи предмети
- X78 Умишлено самонараняване от остри предмети
- X79 Умишлено самонараняване от тъпи предмети
- X80 Умишлено самонараняване чрез скачане от високо
- X81 Умишлено самонараняване чрез скачане под движещ се обект или лягане пред него
- X82 Умишлено самонараняване от авария в моторно превозно средство
- X83 Умишлено самонараняване чрез други уточнени действия
- X84 Умишлено самонараняване чрез неуточнени действия

Нападение (X85–Y09)

- X85 Нападение с прилагане на лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества
- X86 Нападение с прилагане на отровни вещества
- X87 Нападение с прилагане на пестициди
- X88 Нападение с прилагане на газове и парообразни вещества
- X89 Нападение с прилагане на други уточнени химични и отровни вещества
- X90 Нападение с прилагане на неуточнени химични или отровни вещества
- X91 Нападение чрез обесване, удушаване и удавяне
- X92 Нападение чрез потапяне и потъване във вода
- X93 Нападение чрез изстрел от ръчно огнестрелно оръжие
- X94 Нападение чрез изстрел от пушка, оръжие със сачми и голямокалибрено огнестрелно оръжие
- X95 Нападение чрез изстрел от друго и неуточнено огнестрелно оръжие
- X96 Нападение чрез използване на взривни вещества
- X97 Нападение с прилагане на дим, огън и пламък
- X98 Нападение с прилагане на пара, горещи изпарения и горещи предмети

- X99 Нападение с прилагане на остър предмет
- Y00 Нападение с прилагане на тъп предмет
- Y01 Нападение чрез блъскане от високо
- Y02 Нападение чрез тласкане под движещ се обект или слагане на жертвата пред него
- Y03 Нападение чрез връхлитане с моторно превозно средство
- Y04 Нападение чрез прилагане на физическа сила
- Y05 Сексуално нападение с прилагане на физическа сила
- Y06 Лишаване от грижи или оставяне без надзор
- Y07 Други форми на лошо отношение
- Y08 Нападение с други уточнени средства
- Y09 Нападение с неуточнено средство

Нараняване с неопределени намерения (Y10–Y34)

- Y10 Отравяне и въздействие на неопиатни аналгетици, антипиретици и противоревматични средства, с неопределени намерения
- Y11 Отравяне и въздействие на антиконвулсивни, седативни, сънотворни, антипаркинсонови и психотропни средства, неклассифицирани другаде, с неопределени намерения
- Y12 Отравяне и въздействие на наркотици и психодислептици [халюциногени], неклассифицирани другаде, с неопределени намерения
- Y13 Отравяне и въздействие на други лекарствени средства, влияещи върху вегетативната нервна система, с неопределени намерения
- Y14 Отравяне и въздействие на други и неуточнени лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества, с неопределени намерения
- Y15 Отравяне и въздействие на алкохол, с неопределени намерения
- Y16 Отравяне и въздействие на органични разтворители, халогенсъдържащи въглеводороди и техните пари, с неопределени намерения
- Y17 Отравяне и въздействие на други газове и парообразни вещества, с неопределени намерения
- Y18 Случайно отравяне и въздействие на пестициди, с неопределени намерения
- Y19 Случайно отравяне и въздействие на други и неуточнени химични и отровни вещества, с неопределени намерения
- Y20 Обесване, удушаване и удавяне, с неопределени намерения
- Y21 Потъване под вода и потапяне, с неопределени намерения

- Y22 Увреждане от изстрел от ръчно огнестрелно оръжие, с неопределени намерения
- Y23 Увреждане от изстрел от пушка, оръжие със сачми и голямокалибрено огнестрелно оръжие, с неопределени намерения
- Y24 Увреждане от изстрел от друго и неуточно огнестрелно оръжие, с неопределени намерения
- Y25 Контакт с взривни вещества, с неопределени намерения
- Y26 Въздействие на дим, огън и пламък, с неопределени намерения
- Y27 Контакт с пара, горещи изпарения и горещи предмети, с неопределени намерения
- Y28 Контакт с остър предмет, с неопределени намерения
- Y29 Контакт с тъп предмет, с неопределени намерения
- Y30 Падане, скачане или блъскане от високо, с неопределени намерения
- Y31 Падане, лягане или бягане пред движещ се обект или в него, с неопределени намерения
- Y32 Удар от моторно превозно средство, с неопределени намерения
- Y33 Други уточнени увреждания, неуточнени като случайни или умишлени
- Y34 Неуточно увреждане с неопределени намерения

Законни действия и военни операции (Y35–Y36)

- Y35 Законни действия
- Y36 Военни действия

Усложнения от терапевтични и хирургични интервенции (Y40–Y84)

Лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества, причинили неблагоприятни реакции при терапевтично прилагане (Y40–Y59)

- Y40 Антибиотици със системно действие
- Y41 Други противоифекциозни и противопаразитни средства със системно действие
- Y42 Хормони и техните синтетични заместители и антагонисти, не-класифицирани другаде
- Y43 Препарати предимно със системно действие
- Y44 Препарати, влияещи предимно на кръвните съставки
- Y45 Обезболяващи, понижаващи температурата и противовъзпалителни средства
- Y46 Антиконвулсивни и антипаркинсонови средства

- Y47 Седативни, сънотворни и анксиолитични [противотревожни] средства
- Y48 Обезболяващи и терапевтични газове
- Y49 Психотропни средства, неклассифицирани другаде
- Y50 Препарати, стимулиращи централната нервна система, неклассифицирани другаде
- Y51 Препарати, действащи предимно на вегетативната нервна система
- Y52 Препарати, действащи предимно на сърдечно-съдовата система
- Y53 Препарати, действащи предимно на храносмилателната система
- Y54 Препарати, влияещи предимно на обмяната на водата, солите и пикочната киселина
- Y55 Препарати, действащи предимно на гладката и набраздената мускулатура и на дихателните органи
- Y56 Препарати с локално действие, влияещи предимно на кожата и лигавиците, и средства, използвани в офталмологията, оториноларингологията и стоматологията
- Y57 Други и неуточнени лекарствени средства и медикаменти
- Y58 Бактериални ваксини
- Y59 Други и неуточнени ваксини и биологични вещества

Случайно вредно въздействие върху болния при терапевтични и хирургични интервенции (Y60–Y69)

- Y60 Случайно порязване, убождане, пробождање или кръвотечение при хирургична и терапевтична процедура
- Y61 Случайно оставяне на чуждо тяло в организма при хирургична и терапевтична процедура
- Y62 Недостатъчна стерилност при хирургична и терапевтична процедура
- Y63 Грешка в дозирането при хирургични и терапевтични процедури
- Y64 Инфектирани медицински или биологични вещества
- Y65 Други злополуки по време на оказване на хирургична и терапевтична помощ
- Y66 Непредоставяне на хирургична и терапевтична помощ
- Y69 Злополука по време на оказване на хирургична и терапевтична помощ, неуточнена

Медицински прибори и устройства, с които са свързани злополуки, при използването им за диагностични и терапевтични цели (Y70–Y82)

- Y70 Прибори за анестезия, с които са свързани злополуки
- Y71 Прибори и устройства за диагностика и лечение на болести на сърдечно-съдовата система, с които са свързани злополуки
- Y72 Прибори и устройства, използвани в оториноларингологията, с които са свързани злополуки
- Y73 Прибори и устройства, използвани в гастроентерологията и урологията, с които са свързани злополуки
- Y74 Прибори и устройства за общоболнично и индивидуално ползване, с които са свързани злополуки
- Y75 Прибори и устройства, използвани в неврологията, с които са свързани злополуки
- Y76 Прибори и устройства, използвани в акушерството и гинекологията, с които са свързани злополуки
- Y77 Прибори и устройства, използвани в офталмологията, с които са свързани злополуки
- Y78 Радиологични прибори и устройства, с които са свързани злополуки
- Y79 Ортопедични прибори и устройства, с които са свързани злополуки
- Y80 Физиотерапевтични прибори и устройства, с които са свързани злополуки
- Y81 Прибори и устройства, прилагани в общата и пластичната хирургия, с които са свързани злополуки
- Y82 Други и неуточнени медицински прибори и устройства, с които са свързани злополуки

Хирургични и други медицински процедури, причина за аномална реакция или късно усложнение у пациента, без споменаване за случайно вредно въздействие по време на изпълнението им (Y83–Y84)

- Y83 Хирургични операции и други хирургични процедури, причина за аномална реакция или късно усложнение у пациента, без споменаване за случайно вредно въздействие по време на изпълнението им
- Y84 Други медицински процедури, причина за аномална реакция или късно усложнение у пациента, без споменаване за случайно вредно въздействие по време на изпълнението им

Последици от въздействието на външни причини за заболяемост и смъртност (Y85–Y89)

- Y85   Последици от транспортна злополука
- Y86   Последици от други злополуки
- Y87   Последици от умишлени самонаранявания, нападения и събития [увреждания], неуточнени като случайни или умишлени
- Y88   Последици от терапевтични и хирургични интервенции като външни причини за заболяемост и смъртност
- Y89   Последици от други външни причини

Допълнителни фактори, имащи отношение към причините за заболяемост и смъртност, класифицирани другаде (Y90–Y98)

- Y90   Доказателство за влиянието на алкохол, определено по съдържанието му в кръвта
- Y91   Доказателство за влиянието на алкохол, определено по степента на опияняване
- Y95   Състояние на хоспитализиране
- Y96   Фактори, имащи отношение към работа
- Y97   Фактори, свързани със замърсяване на околната среда
- Y98   Фактори, свързани с начина на живот

Клас XXI

Фактори, влияещи върху здравето състояние на населението и контакта със здравните служби (Z00–Z99)

Лица, обърнали се към здравни служби за медицински преглед и изследване (Z00–Z13)

- Z00   Общ преглед и изследване на лица, които нямат оплаквания или установена диагноза
- Z01   Други специални прегледи и изследвания на лица, които нямат оплаквания или установена диагноза
- Z02   Изследване и обръщане с административни цели
- Z03   Медицинско наблюдение и оценка при съмнение за заболяване или патологично състояние
- Z04   Изследване и наблюдение с други цели
- Z08   Последващо изследване след лечение на злокачествено новообразуване

- Z09 Последващо изследване след лечение на състояния, които не се отнасят до злокачествени новообразувания
- Z10 Рутинна обща проверка на здравето на определени подгрупи от населението
- Z11 Специално скринингово изследване за откриване на инфекциозни и паразитни болести
- Z12 Специално скринингово изследване за откриване на злокачествени новообразувания
- Z13 Специално скринингово изследване за откриване на други болести и нарушения

Лица с потенциална опасност за здравето, свързана с инфекциозни болести (Z20–Z29)

- Z20 Контакт с болен и възможност от заразяване с инфекциозни болести
- Z21 Безсимптомен инфекциозен статус, предизвикан от вируса на човешкия имунодефицит [HIV]
- Z22 Носителство на причинител на инфекциозна болест
- Z23 Необходимост от имунизация против една бактериална болест
- Z24 Необходимост от имунизация против една определена вирусна болест
- Z25 Необходимост от имунизация против една от другите вирусни болести
- Z26 Необходимост от имунизация против една от другите инфекциозни болести
- Z27 Необходимост от имунизация против комбинации от инфекциозни болести
- Z28 Непроведена имунизация
- Z29 Необходимост от други профилактични мерки

Лица, обърнали се към здравни служби във връзка с обстоятелства, отнасящи се до репродуктивната функция (Z30–Z39)

- Z30 Наблюдение върху прилагането на противозачатъчни средства
- Z31 Възстановяване и запазване на детеродната функция
- Z32 Изследване и тестове за установяване на бременност
- Z33 Състояние, присъщо на бременността
- Z34 Наблюдение върху протичането на нормална бременност
- Z35 Наблюдение върху протичането на бременност при жена, подложена на висок риск

- Z36 Дородово изследване за откриване на патология в плода [антенатален скрининг]
- Z37 Изход от раждане
- Z38 Живородени деца според мястото на раждане
- Z39 Послеродова помощ и изследване

Лица, обърнали се към здравни служби във връзка с необходимостта от извършване на специфични процедури и получаване на медицинска помощ (Z40–Z54)

- Z40 Профилактична хирургична намеса
- Z41 Процедури, които нямат лечебни цели
- Z42 Последваща помощ с възстановителна хирургична намеса
- Z43 Грижа за изкуствени отвори
- Z44 Проба и нагласяне на външно протезно устройство
- Z45 Поставяне и регулиране на имплантирано устройство
- Z46 Проба и нагласяне на други устройства
- Z47 Други видове последваща ортопедична помощ
- Z48 Други видове последваща хирургична помощ
- Z49 Помощ, включваща диализа
- Z50 Помощ, включваща използване на рехабилитационни процедури
- Z51 Други видове медицинска помощ
- Z52 Донори на органи и тъкани
- Z53 Лица, обърнали се към здравни служби във връзка с неизпълнени специфични процедури
- Z54 Реконвалесценция

Лица с потенциална опасност за здравето, свързана със социално-икономически и психосоциални обстоятелства (Z55–Z65)

- Z55 Проблеми, свързани с обучението и грамотността
- Z56 Проблеми, свързани с работата и безработицата
- Z57 Въздействие на производствени рискови фактори
- Z58 Проблеми, свързани с физически фактори на околната среда
- Z59 Проблеми, свързани с обстоятелства от жилищен и икономически характер
- Z60 Проблеми, свързани със социалната адаптация
- Z61 Проблеми, свързани с неблагоприятни жизнени събития в детството
- Z62 Други проблеми, свързани с възпитанието на детето

- Z63 Други проблеми, свързани с близки хора, включително семейни обстоятелства
- Z64 Проблеми, свързани с определени психосоциални обстоятелства
- Z65 Проблеми, свързани с други психосоциални обстоятелства

Лица, обърнали се към здравни служби във връзка с други обстоятелства (Z70–Z76)

- Z70 Консултации относно сексуалните отношения, поведение и ориентация
- Z71 Лица, обърнали се към здравни служби за получаване на други консултации и медицински съвети, неклассифицирани другаде
- Z72 Проблеми, свързани с начина на живот
- Z73 Проблеми, свързани с трудности за поддържане на нормален начин на живот
- Z74 Проблеми, свързани със зависимост от лице, осигуряващо помощ и грижа
- Z75 Проблеми, свързани с медицинско осигуряване и друга медицинска помощ
- Z76 Лица, обърнали се към здравни служби във връзка с други обстоятелства

Лица с потенциална опасност за здравето, свързана с личната и семейната анамнеза и определени състояния, влияещи върху здравето (Z80–Z99)

- Z80 В семейната анамнеза има злокачествено новообразувание
- Z81 В семейната анамнеза има психични и поведенчески разстройства
- Z82 В семейната анамнеза има някои болести, намаляващи трудоспособността и хронични болести, водещи до инвалидност
- Z83 В семейната анамнеза има други специфични нарушения
- Z84 В семейната анамнеза има други патологични състояния
- Z85 В личната анамнеза има злокачествено новообразувание
- Z86 В личната анамнеза има някои други болести
- Z87 В личната анамнеза има други болести и патологични състояния
- Z88 В личната анамнеза има алергия към лекарствени средства, медикаменти и биологични вещества
- Z89 Придобита липса на крайник

- Z90 Придобита липса на органи, неклассифицирана другаде
- Z91 В личната анамнеза има наличие на рискови фактори, неклассифицирани другаде
- Z92 В личната анамнеза има лечение
- Z93 Състояние, свързано с наличие на изкуствен отвор
- Z94 Наличие на трансплантирани органи и тъкани
- Z95 Наличие на сърдечни и съдови имплантати и трансплантати
- Z96 Наличие на други функционални имплантати
- Z97 Наличие на други устройства
- Z98 Други постхирургични състояния
- Z99 Зависимост от поддържащи жизнената дейност механизми и устройства, неклассифицирана другаде

Някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)

Включва: болести, които обикновено се разглеждат като предаващи се или трансмисивни

Не включва: носителство или подозирано носителство на причинител на инфекциозна болест (Z22.–)

някои локализирани инфекции – виж класовете, отнасящи се към системите от органи

инфекциозни и паразитни болести, усложняващи бременността, раждането и послеродовия период (с изключение на акушерския тетанус и болестите, свързани с вируса на човешкия имунодефицит [HIV]) (O98.–)

инфекциозни и паразитни болести, характерни за перинаталния период (с изключение на перинатален тетанус, вроден сифилис, перинатална гонококова инфекция и перинатално заболяване, предизвикано от вируса на човешкия имунодефицит [HIV]) (P35–P39)

грип и други остри респираторни инфекции (J00–J22)

Този клас съдържа следните блокове:

A00–A09 Чревни инфекции

A15–A19 Туберкулоза

A20–A28 Някои бактериални зоонози

A30–A49 Други бактериални болести

A50–A64 Инфекции, предавани предимно по полов път

A65–A69 Други болести, предизвикани от спирохети

A70–A74 Други болести, предизвикани от хламидии

A75–A79 Рикетсиози

A80–A89 Вирусни инфекции на централната нервна система

A90–A99 Вирусни трески, предавани от членестоноги и вирусни хеморагични трески

B00–B09 Вирусни инфекции, характеризиращи се с увреждания на кожата и лигавиците

B15–B19 Вирусен хепатит

- B20–B24 Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV]
- B25–B34 Други вирусни болести
- B35–B49 Микози
- B50–B64 Протозойни болести
- B65–B83 Хелминтози
- B85–B89 Педикулоза, акаридоза и други инфестации
- B90–B94 Последици от инфекциозни и паразитни болести
- B95–B97 Бактериални, вирусни и други инфекциозни агенти
- B99 Други инфекциозни болести

Чревни инфекции (A00–A09)

A00 Холера

- A00.0 Холера, предизвикана от холерен вибрион 01, биовар *cholerae*
Класическа холера
- A00.1 Холера, предизвикана от холерен вибрион 01, биовар *eltor*
Холера Ел-Тор
- A00.9 Холера, неуточнена

A01 Тиф и паратиф

- A01.0 Кореман тиф
Инфекция, предизвикана от *Salmonella typhi*
- A01.1 Паратиф А
- A01.2 Паратиф В
- A01.3 Паратиф С
- A01.4 Паратиф, неуточнен
Инфекция, предизвикана от *Salmonella paratyphi* БДУ

A02 Други салмонелозни инфекции

Включва: инфекция (или хранително отравяне), предизвикана от *Salmonella* от всеки серотип, различен от *S. typhi* и *S. paratyphi*

A02.0 Салмонелозен ентерит

Салмонелоза

A02.1 Салмонелозна септицемия**A02.2† Локализирана салмонелозна инфекция**

Салмонелозен(-на):

- артрит (M01.3*)
- менингит (G01*)
- остеомиелит (M90.2*)
- пневмония (J17.0*)
- тубулоинтерстициална болест на бъбреците (N16.0*)

A02.8 Друга уточнена салмонелозна инфекция**A02.9 Салмонелозна инфекция, неуточнена****A03 Шигелоза****A03.0 Шигелоза, предизвикана от *Shigella dysenteriae***

Шигелоза група А [дизентерия Shiga-Kruse]

A03.1 Шигелоза, предизвикана от *Shigella flexneri*

Шигелоза група В

A03.2 Шигелоза, предизвикана от *Shigella boydii*

Шигелоза група С

A03.3 Шигелоза, предизвикана от *Shigella sonnei*

Шигелоза група D

A03.8 Друга шигелоза**A03.9 Шигелоза, неуточнена**

Бактериална дизентерия БДУ

A04 Други бактериални чревни инфекции

Не включва: бактериални хранителни отравяния (A05.–)
туберкулозен ентерит (A18.3)

A04.0 Ентеропатогенна инфекция, предизвикана от *Escherichia coli*

A04.1 Ентеротоксигенна инфекция, предизвикана от *Escherichia coli*

A04.2 Ентероинвазивна инфекция, предизвикана от *Escherichia coli*

A04.3 Ентерохеморагична инфекция, предизвикана от *Escherichia coli*

A04.4 Други чревни инфекции, предизвикани от *Escherichia coli*

Ентерит, предизвикан от *Escherichia coli* БДУ

A04.5 Ентерит, предизвикан от *Campylobacter*

A04.6 Ентерит, предизвикан от *Yersinia enterocolitica*

Не включва: екстраинтестинална иерсиниоза (A28.2)

A04.7 Ентероколит, предизвикан от *Clostridium difficile*

A04.8 Други уточнени бактериални чревни инфекции

A04.9 Бактериална чревна инфекция, неуточнена

Бактериален ентерит БДУ

A05 Други бактериални хранителни отравяния

Не включва: инфекция, предизвикана от *Escherichia coli* (A04.0–A04.4)

листериоза (A32.–)

салмонелозно хранително отравяне и инфекция (A02.–)

токсично действие на отровни хранителни продукти (T61–T62)

A05.0 Стафилококово хранително отравяне

- A05.1 Ботулизъм**
Класическо хранително отравяне, предизвикано от *Clostridium botulinum*
- A05.2 Хранително отравяне, предизвикано от *Clostridium perfringens* [*Clostridium welchii*]**
Некротичен ентерит
Pig-bel
- A05.3 Хранително отравяне, предизвикано от *Vibrio parahaemolyticus***
- A05.4 Хранително отравяне, предизвикано от *Bacillus cereus***
- A05.8 Други уточнени бактериални хранителни отравяния**
- A05.9 Бактериално хранително отравяне, неуточнено**

A06

Амебиаза

Включва: инфекция, предизвикана от *Entamoeba histolytica*

Не включва: други протозойни чревни болести (A07.–)

- A06.0 Остра амебна дизентерия**
Остра амебиаза
Чревна амебиаза БДУ
- A06.1 Хронична чревна амебиаза**
- A06.2 Амебен недизентериен колит**
- A06.3 Амебом на чревния тракт**
Амебом БДУ
- A06.4 Амебен абсцес на черния дроб**
Чернодробна амебиаза
- A06.5† Амебен абсцес на белия дроб (J99.8*)**
Амебен абсцес на белия дроб (и черния дроб)
- A06.6† Амебен абсцес на главния мозък (G07*)**
Амебен абсцес на главния мозък (и черния дроб)(и белия дроб)

A06.7 Кожна амебиаза

A06.8 Амебна инфекция с друга локализация

Амебен:

- апендицит
- баланит† (N51.2*)

A06.9 Амебиаза, неуточнена

A07 Други протозойни чревни болести

A07.0 Балантидиаза

Инфузорна дизентерия

A07.1 Жиардиаза [ламблиаза]

A07.2 Криптоспоридиоза

A07.3 Изоспороза

Инфекция, предизвикана от *Isospora belli* и *Isospora hominis*

Чревна кокцидиоза

Изоспориаза

A07.8 Други уточнени протозойни чревни болести

Чревна трихомониаза

Саркоцистоза

Саркоспоридиоза

A07.9 Протозойна чревна болест, неуточнена

Диария, предизвикана от камшичести

Протозоен(-на):

- колит
- диария
- дизентерия

A08 Вирусни и други уточнени чревни инфекции

Не включва: грип с включване на стомашно-чревния тракт (J10.8, J11.8)

A08.0 Ротавирусен ентерит

A08.1 Остра гастроентеропатия, предизвикана от Norwalk вирус

Small round structured virus enteritis

A08.2 Аденовирусен ентерит

A08.3 Други вирусни ентерити

A08.4 Вирусна чревна инфекция, неуточнена

Вирусен(-на):

- ентерит БДУ
- гастроентерит БДУ
- гастроентеропатия БДУ

A08.5 Други уточнени чревни инфекции

A09

Диария и гастроентерит с предполагаем инфекциозен произход

Забележка. В страните, където диагнозите, изброени в рубриката A09, при липса на уточняване, могат да се разглеждат като болести с неинфекциозен произход, посочените състояния трябва да се класифицират в рубриката K52.9.

Чревен катар [интестинален]

Колит	}	БДУ
Ентерит		хеморагичен
Гастроентерит		септичен

Диария

- БДУ
- дизентерийна
- епидемична

Инфекциозна диария БДУ

Не включва: предизвикани от бактерии, протозои, вируси и други уточнени инфекциозни агенти (A00–A08)

неинфекциозна диария (K52.9)

- неонатална (P78.3)

Туберкулоза (A15–A19)

Включва: инфекции, предизвикани от *Mycobacterium tuberculosis* и *Mycobacterium bovis*

Не включва: вродена туберкулоза (P37.0)
пневмокониоза, свързана с туберкулоза (J65)
последници от туберкулоза (B90.–)
силикотуберкулоза (J65)

A15 Туберкулоза на дихателните органи, потвърдена бактериологично и хистологично

A15.0 Туберкулоза на белите дробове, потвърдена бактериоскопично с наличие или отсъствие на културелен растеж

Туберкулозен(-на):

- бронхиектазия
  - фиброза на белия дроб
  - пневмония
  - пневмоторакс
- } потвърдени бактериоскопично с наличие или отсъствие на културелен растеж

A15.1 Туберкулоза на белите дробове, потвърдена само с културелен растеж

Състояния, изброени в рубриката A15.0, потвърдени само с културелен растеж

A15.2 Туберкулоза на белите дробове, потвърдена хистологично

Състояния, изброени в рубриката A15.0, потвърдени хистологично

A15.3 Туберкулоза на белите дробове, потвърдена с неуточнени методи

Състояния, изброени в рубриката A15.0, потвърдени, но без бактериологично или хистологично уточняване

A15.4 Туберкулоза на интраторакалните лимфни възли, потвърдена бактериологично и хистологично

Туберкулоза на лимфните възли:

- хилусни
  - медиастинални
  - трахеобронхиални
- } потвърдена бактериологично
и хистологично

Не включва: ако е уточнена като първична (A15.7)

A15.5 Туберкулоза на ларинкса, трахеята и бронхите, потвърдена бактериологично и хистологично

Туберкулоза на:

- бронхите
  - ларинкса
  - глотиса
  - трахеята
- } потвърдена бактериологично
и хистологично

A15.6 Туберкулозен плеврит, потвърден бактериологично и хистологично

Туберкулозен плеврит } потвърден бактериологично
Туберкулозен емпием } и хистологично

Не включва: туберкулозен плеврит при първична туберкулоза на дихателните органи, потвърдена бактериологично и хистологично (A15.7)

A15.7 Първична туберкулоза на дихателните органи, потвърдена бактериологично и хистологично

A15.8 Туберкулоза на други дихателни органи, потвърдена бактериологично и хистологично

Туберкулоза на медиастиналните лимфни възли }
Назофарингеална туберкулоза } потвърдена
Туберкулоза на: } бактериологично
и хистологично

- носа
- околоносните кухини

A15.9 Туберкулоза на дихателни органи с неуточнена локализация, потвърдена бактериологично и хистологично

A16 **Туберкулоза на дихателните органи, непотвърдена бактериологично или хистологично**

A16.0 **Туберкулоза на белите дробове с отрицателни бактериологични и хистологични изследвания**

Туберкулозен(-на):

- бронхиектазия
  - фиброза на белия дроб
  - пневмония
  - пневмоторакс
- } с отрицателни бактериологични и хистологични изследвания

A16.1 **Туберкулоза на белите дробове без провеждане на бактериологични и хистологични изследвания**

Състояния, изброени в рубриката A16.0, без провеждане на бактериологични и хистологични изследвания

A16.2 **Туберкулоза на белите дробове без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване**

Туберкулоза на белите дробове

Туберкулозен(-на)

- фиброза на белия дроб
  - бронхиектазия
  - пневмония
  - пневмоторакс
- } БДУ (без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване)

A16.3 **Туберкулоза на интраторакалните лимфни възли, без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване**

Туберкулоза на лимфните възли:

- хилусни
  - интраторакални
  - медиастинални
  - трахеобронхиални
- } БДУ (без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване)

Не включва: туберкулоза на интраторакалните лимфни възли, уточнена като първична (A16.7)

A16.4 Туберкулоза на ларинкса, трахеята и бронхите, без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване

Туберкулоза на:

- бронхите
  - глотиса
  - ларинкса
  - трахеята
- } БДУ (без указание за бактериологично потвърждаване)

A16.5 Туберкулозен плеврит, без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване

Туберкулоза на плеврата

Туберкулозен:

- емпием
  - плеврит
- } БДУ (без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване)

Не включва: туберкулоза на дихателните органи (A16.7)

A16.7 Първична туберкулоза на дихателните органи, без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване

Първичен(-на):

- туберкулоза на дихателните органи БДУ
- туберкулозен комплекс

A16.8 Туберкулоза на други дихателни органи, без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване

Туберкулоза на медиастиналните лимфни възли

Назофарингеална туберкулоза

Туберкулоза на:

- носа
  - околоносните кухини
- } БДУ (без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване)

A16.9 Туберкулоза на дихателните органи с неуточнена локализация, без указание за бактериологично или хистологично потвърждаване

Туберкулоза на дихателните органи БДУ

Туберкулоза БДУ

A17† Туберкулоза на нервната система

A17.0† Туберкулозен менингит (G01*)

Туберкулоза на мозъчните обвивки (на главния мозък)(на гръбначния мозък)

Туберкулозен лептоменингит

A17.1† Менингеална туберкулома (G07*)

Туберкулома на мозъчните обвивки

A17.8† Туберкулоза на нервната система с друга локализация

Туберкулом } на { главния мозък (G07*)
Туберкулоза } { гръбначния мозък (G07*)

Туберкулозен(-на):

- абсцес на главния мозък (G07*)
- менингоенцефалит (G05.0*)
- миелит (G05.0*)
- полиневропатия (G63.0*)

A17.9† Туберкулоза на нервната система, неуточнена (G99.8*)

A18 Туберкулоза на други органи

A18.0† Туберкулоза на костите и ставите

Туберкулоза на:

- тазобедрената става (M01.1*)
- колянната става (M01.1*)
- гръбначния стълб (M49.0*)

Туберкулозен(-на):

- артрит (M01.1*)
- мастоидит (H75.0*)
- некроза на костите (M90.0*)
- остеит (M90.0*)
- остеомиелит (M90.0*)
- синовит (M68.0*)
- теносиновит (M68.0*)

A18.1† Туберкулоза на пикочо-половите органи

Туберкулоза на:

- пикочния мехур (N33.0*)
- шийката на матката (N74.0*)
- бъбреците (N29.1*)
- мъжките полови органи (N51.–*)
- уретера (N29.1*)

Туберкулозно възпаление на органите и тъканите на малкия таз при жени (N74.1*)

A18.2 Туберкулозна периферна лимфоаденопатия

Туберкулозен аденит

Не включва: туберкулоза на лимфните възли:

- интраторакалните (A15.4, A16.3)
- мезентериалните и ретроперитонеалните (A18.3)

туберкулозна трахеобронхиална аденопатия (A15.4, A16.3)

A18.3 Туберкулоза на червата, перитонеума и мезентериалните лимфни възли

Туберкулоза на:

- ануса и ректума† (K93.0*)
- червата (дебело)(тънко)† (K93.0*)
- ретроперитонеалните лимфни възли

Туберкулозен:

- асцит
- ентерит† (K93.0*)
- перитонит† (K67.3*)

A18.4 Туберкулоза на кожата и подкожната тъкан

Еритем индуративен, туберкулозен

Лупус:

- улцерозен
- обикновен:
  - БДУ
  - на клепача† (H03.1*)

Скрофулодерма

Не включва: Лупус еритематодес (L93.–)

- дисеминиран (M32.–)

A18.5† Туберкулоза на окото

Туберкулозен:

- хориоретинит (H32.0*)
- еписклерит (H19.0*)
- интерстициален кератит (H19.2*)
- иридоциклит (H22.0*)
- кератоконюнктивит (интерстициален) (фликтенозен) (H19.2*)

Не включва: лупус на клепача, обикновен (A18.4)

A18.6† Туберкулоза на ухото

Туберкулозен среден отит (H67.0*)

Не включва: туберкулозен мастоидит (A18.0†)

A18.7† Туберкулоза на надбъбреците (E35.1*)

Болест на Addison с туберкулозна етиология

A18.8† Туберкулоза на други уточнени органи

Туберкулоза на:

- ендокарда (I39.8*)
- миокарда (I41.0*)
- хранопровода (K23.0*)
- перикарда (I32.0*)
- щитовидната жлеза (E35.0*)

Туберкулозен артериит на мозъчните артерии (I68.1*)

A19 Милиарна туберкулоза

Включва: туберкулоза:

- дисеминирана
  - генерализирана
- туберкулозен полисерозит

A19.0 Остра милиарна туберкулоза с една уточнена локализация

A19.1 Остра милиарна туберкулоза с множествена локализация

A19.2 Остра милиарна туберкулоза с неуточнена локализация

A19.8 Други форми на милиарна туберкулоза

A19.9 Милиарна туберкулоза с неуточнена локализация

Някои бактериални зоонози (A20–A28)

A20 Чума

Включва: инфекция, предизвикана от *Yersinia pestis*

- A20.0 Бубонна чума
- A20.1 Целуларно-кожна чума
- A20.2 Белодробна чума
- A20.3 Чумен менингит
- A20.7 Септична чума
- A20.8 Други форми на чума
  - Абортивна форма на чума
  - Безсимптомна форма на чума
  - Малка чума
- A20.9 Чума, неуточнена

A21 Туларемия

Включва: треска на еленовата муха
инфекция, предизвикана от *Francisella tularensis*
заешка треска

- A21.0 Улцеро-жлезна туларемия
- A21.1 Очно-жлезна туларемия
  - Очна туларемия
- A21.2 Белодробна туларемия
- A21.3 Гастроинтестинална туларемия
  - Абдоминална туларемия
- A21.7 Генерализирана туларемия
- A21.8 Други форми на туларемия
- A21.9 Туларемия, неуточнена

A22

Антракс

Включва: инфекция, предизвикана от *Bacillus anthracis*

A22.0 Кожна форма на антракс

Злокачествен(-а):

- карбункул
- пустула

A22.1 Белодробна форма на антракс

Респираторна форма на антракс

Болест на вехтошарите

Болест на сортировчиците на вълна

A22.2 Стомашно-чревна форма на антракс

A22.7 Септицемия при антракс

A22.8 Други форми на антракс

Менингит при антракс† (G01*)

A22.9 Антракс, неуточнен

A23

Бруцелоза

Включва: треска:

- малтийска
- средиземноморска
- ундулираща

A23.0 Бруцелоза, предизвикана от *Brucella melitensis*

A23.1 Бруцелоза, предизвикана от *Brucella abortus*

A23.2 Бруцелоза, предизвикана от *Brucella suis*

A23.3 Бруцелоза, предизвикана от *Brucella canis*

A23.8 Други форми на бруцелоза

A23.9 Бруцелоза, неуточнена

A24

Сап и мелиоидоза

A24.0 Сап

Инфекция, предизвикана от *Pseudomonas mallei*

A24.1 Остра и фулминантна мелиоидоза

Мелиоидоза:

- пневмония
- септицемия

A24.2 Подостра и хронична мелиоидоза**A24.3 Друга уточнена мелиоидоза****A24.4 Мелиоидоза, неуточнена**

Инфекция, предизвикана от *Pseudomonas pseudomallei* БДУ
Болезт на Whitmore

A25 Треска при ухапване от плъх**A25.0 Спирилоза**

Содоку

A25.1 Стрептобацилоза

Епидемичен артритен еритем

Хейвърхилска треска

Стрептобациларна треска при ухапване от плъх

A25.9 Треска при ухапване от плъх, неуточнена**A26 Еризипелоид****A26.0 Кожен еризипелоид**

Мигриращ еритем

A26.7 Септицемия, предизвикана от *Erysipelothrix***A26.8 Други форми на еризипелоид****A26.9 Еризипелоид, неуточнен****A27 Лептоспироза****A27.0 Лептоспироза иктеро-хеморагична**

Лептоспироза, предизвикана от *Leptospira interrogans*, серо-
вар icterohaemorrhagiae

A27.8 Други форми на лептоспироза**A27.9 Лептоспироза, неуточнена**

A28 Други бактериални зоонози, неклассифицирани другаде

A28.0 Пастъорелоза

A28.1 Треска от одрасване от котка
Болест на котешкото одрасване

A28.2 Екстраинтестинална иерсиниоза
Не включва: ентерит, предизвикан от *Yersinia enterocolitica* (A04.6)
чума (A20.–)

A28.8 Други уточнени бактериални зоонози, неклассифицирани другаде

A28.9 Бактериални зоонози, неуточнени

Други бактериални болести (A30–A49)

A30 Проказа [болест на Hansen]

Включва: инфекция, предизвикана от *Mycobacterium leprae*

Не включва: последици от проказа (B92)

A30.0 Недиференцирана проказа
Проказа I

A30.1 Туберкулоидна проказа
Проказа TT

A30.2 Гранична туберкулоидна проказа
Проказа BT

A30.3 Гранична проказа
Проказа BB

A30.4 Гранична лепроматозна проказа
Проказа BL

A30.5 Лепроматозна проказа
Проказа LL

A30.8 Други форми на проказа

A30.9 Проказа, неуточнена

A31 Инфекции, предизвикани от други микобактерии

Не включва: проказа (A30.–)
туберкулоза (A15–A19)

A31.0 Белодробна инфекция, предизвикана от *Mycobacterium*

Инфекция, предизвикана от *Mycobacterium*:

- *avium*
- *intracellulare* [Battey bacillus]
- *kansasii*

A31.1 Кожна инфекция, предизвикана от *Mycobacterium*

Язва на Buruli

Инфекция, предизвикана от *Mycobacterium*:

- *marinum*
- *ulcerans*

A31.8 Други инфекции, предизвикани от *Mycobacterium*

A31.9 Инфекция, предизвикана от *Mycobacterium*, неуточнена

Атипична микобактериална инфекция БДУ

Микобактериоза БДУ

A32 Листериоза

Включва: листериозна хранителна инфекция

Не включва: неонатална (дисеминирана) листериоза
(P37.2)

A32.0 Кожна листериоза

A32.1† Листериозен менингит и менингоенцефалит

Листериозен:

- менингит (G01*)
- менингоенцефалит (G05.0*)

A32.7 Листериозна септицемия

- A32.8**   **Други форми на листериоза**
Листериозен:
• церебрален артериит† (I68.1*)
• ендокардит† (I39.8*)
Очно-жлезна листериоза
- A32.9**   **Листериоза, неуточнена**
- A33**   **Тетанус на новородено**
- A34**   **Акушерски тетанус**
- A35**   **Други форми на тетанус**
Тетанус БДУ
Не включва: тетанус (на):
• новороденото (A33)
• акушерски (A34)
- A36**   **Дифтерия**
- A36.0**   **Дифтерия на фаринкса**
Дифтерийна мембранозна ангина
Тонзиларна дифтерия
- A36.1**   **Назофарингеална дифтерия**
- A36.2**   **Ларингеална дифтерия**
Дифтериен ларинготрахеит
- A36.3**   **Дифтерия на кожата**
Не включва: еритразма (L08.1)
- A36.8**   **Друга дифтерия**
Дифтериен:
• конюнктивит† (H13.1*)
• миокардит† (I41.0*)
• полиневрит† (G63.0*)
- A36.9**   **Дифтерия, неуточнена**

A37 Коклюш

- A37.0 Коклюш, предизвикан от *Bordetella pertussis*
- A37.1 Коклюш, предизвикан от *Bordetella parapertussis*
- A37.8 Коклюш, предизвикан от друга уточнена *Bordetella*
- A37.9 Коклюш, неуточнен

A38 Скарлатина

Не включва: стрептококова ангина (J02.0)

A39 Менингококова инфекция

- A39.0† Менингококов менингит (G01*)
- A39.1† Синдром на Weterhouse-Friderichsen (E35.1*)
Менингококов хеморагичен адреналит
Менингококов адренален синдром
- A39.2 Остра менингококцемия
- A39.3 Хронична менингококцемия
- A39.4 Менингококцемия, неуточнена
Менингококова бактериемия БДУ
- A39.5† Менингококова болест на сърцето
Менингококов:
  - кардит БДУ (I52.0*)
  - ендокардит (I39.8*)
  - миокардит (I41.0*)
  - перикардит (I32.0*)
- A39.8 Други менингококови инфекции
Менингококов:
  - артрит† (M01.0*)
  - конюнктивит† (H13.1*)
  - енцефалит† (G05.0*)
  - неврит на зрителния нерв† (H48.1*)
Постменингококов артрит† (M03.0*)

A39.9   **Менингококова инфекция, неуточнена**
Менингококова болест БДУ

A40

Стрептококова септицемия

Не включва: по време на раждане (O75.3)

след:

- аборт или извънматочна, или гроздовидна бременност (O03–O07, O08.0)
- имунизация (T88.0)

• инфузия, трансфузия или терапевтична инжекция (T80.2)

неонатална (P36.0–P36.1)

следпроцедурна (T81.4)

послеродова (O85)

A40.0   **Септицемия, предизвикана от стрептокок група А**

A40.1   **Септицемия, предизвикана от стрептокок група В**

A40.2   **Септицемия, предизвикана от стрептокок група D**

A40.3   **Септицемия, предизвикана от *Streptococcus pneumoniae***

Пневмококова септицемия

A40.8   **Други стрептококови септицемии**

A40.9   **Стрептококова септицемия, неуточнена**

A41**Друга септицемия**

Не включва: бактериемия БДУ (A49.9)

по време на раждане (O75.3)

след:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O03–O07, O08.0)
- имунизация (T88.0)
- инфузия, трансфузия или терапевтична инжекция (T80.2)

септицемия (предизвикана от)(при):

- актиномикозна (A42.7)
  - антраксна (A22.7)
  - кандидозна (B37.7)
  - *Erysipelothrix* (A26.7)
  - екстраинтестинална иерсиниоза (A28.2)
  - гонококова (A54.8)
  - херпес-вирус (B00.7)
  - листериозна (A32.7)
  - менингококова (A39.2–A39.4)
  - неонатална (P36.–)
  - следпроцедурна (T81.4)
  - послеродова (O85)
  - стрептококова (A40.–)
  - туларемийна (A21.7)
- септицемична:
- мелиоидоза (A24.1)
  - чума (A20.7)

токсичен шок синдром (A48.3)

A41.0 Септицемия, предизвикана от *Staphylococcus aureus*

A41.1 Септицемия, предизвикана от други уточнени стафилококи

Септицемия, предизвикана от коагулазоотрицателен стафилокок

A41.2 Септицемия, предизвикана от неуточнен вид стафилокок

A41.3 Септицемия, предизвикана от *Haemophilus influenzae*

- A41.4**   **Септицемия, предизвикана от анаероби**
Не включва: газова гангрена (A48.0)
- A41.5**   **Септицемия, предизвикана от други грамотрицателни микроорганизми**
Септицемия, предизвикана от грамотрицателен микроорганизъм БДУ
- A41.8**   **Друга уточнена септицемия**
- A41.9**   **Септицемия, неуточнена**
Септичен шок

A42   **Актиномикоза**

Не включва: актиномицетом (B47.1)

- A42.0**   **Белодробна актиномикоза**
- A42.1**   **Абдоминална актиномикоза**
- A42.2**   **Цервикофациална актиномикоза**
- A42.7**   **Актиномикозна септицемия**
- A42.8**   **Друга актиномикоза**
- A42.9**   **Актиномикоза, неуточнена**

A43   **Нокардиоза**

- A43.0**   **Белодробна нокардиоза**
- A43.1**   **Нокардиоза на кожата**
- A43.8**   **Други форми на нокардиоза**
- A43.9**   **Нокардиоза, неуточнена**

A44   **Бартонелоза**

- A44.0**   **Системна бартонелоза**
Треска на Oroya
- A44.1**   **Кожна и кожнолигавична бартонелоза**
Перуанска брадавица
- A44.8**   **Други форми на бартонелоза**

A44.9 Бартонелоза, неуточнена

A46 Еризипел

Не включва: в послеродовия период или послеродов еризипел (O86.8)

A48 Други бактериални болести, неклассифицирани другаде

Не включва: актиномицетом (B47.1)

A48.0 Газова гангрена

Предизвикан(-а) от *Clostridium*:

- целулит
- мускулна некроза

A48.1 Болест на легионерите

A48.2 Болест на легионерите без пневмония [треска Pontiac]

A48.3 Токсичен шок синдром

Не включва: ендотоксичен шок БДУ (R57.8)
септицемия БДУ (A41.9)

A48.4 Бразилска пурпурна треска

Системна инфекция, предизвикана от *Haemophilus aegyptius*

A48.8 Други уточнени бактериални болести

A49 Бактериална инфекция с неуточнена локализация

Не включва: бактериални агенти като причинители на заболявания, класифицирани другаде (B95–B96)

инфекция, предизвикана от хламидии БДУ (A74.9)

менингококова инфекция БДУ (A39.9)

инфекция, предизвикана от рикетсии БДУ (A79.9)

инфекция, предизвикана от спирохети БДУ (A69.9)

- A49.0** Стафилококова инфекция, неуточнена
- A49.1** Стрептококова инфекция, неуточнена
- A49.2** Инфекция, предизвикана от *Haemophilus influenzae*, неуточнена
- A49.3** Инфекция, предизвикана от микоплазма, неуточнена
- A49.8** Други бактериални инфекции с неуточнена локализация
- A49.9** Бактериална инфекция, неуточнена
Бактериемия БДУ

Инфекции, предавани предимно по полов път (A50–A64)

Не включва: болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV] (B20–B24)
неспецифични и негонококови уретрити (N34.1)
болест на Reiter (M02.3)

A50 Вроден сифилис

A50.0 Ранен вроден сифилис със симптоми

Всяко вродено състояние на сифилис, уточнено като ранно или проявило се до двегодишна възраст

Ранен вроден сифилис (на):

- кожата
- кожата и лигавиците
- висцерален

Ранен вроден сифилитичен(-на):

- ларингит
- офталмопатия
- остеохондропатия
- фарингит
- пневмония
- ринит

- A50.1 Ранен вроден латентен сифилис**
 Вроден сифилис, без клинична изява, с положителна серологична реакция и отрицателен тест на гръбначно-мозъчната течност до двегодишна възраст
- A50.2 Ранен вроден сифилис, неуточнен**
 Вроден сифилис БДУ, проявен до двегодишна възраст
- A50.3 Късно вродено сифилитично увреждане на очите**
 Късен вроден сифилитичен интерстициален кератит† (H19.2*)
 Късна вродена сифилитична офталмопатия, НКД (H58.8*)
Не включва: триада на Hutchinson (A50.5)
- A50.4 Късен вроден невросифилис [ювенилен невросифилис]**
 Паралитична ювенилна деменция
 Ювенилен(-на):
- прогресивна парализа
  - табес дорзалис
  - табопаретичен невросифилис
- Късен вроден сифилитичен(-на):
- енцефалит† (G05.0*)
  - менингит† (G01*)
  - полиневропатия† (G63.0*)
- При необходимост от идентифициране на всяко свързано с даденото заболяване психично разстройство се използва допълнителен код.
- Не включва:* триада на Hutchinson (A50.5)

A50.5 Други форми на късен вроден сифилис със симптоми

Всяко вродено състояние на сифилис, уточнено като по-късно или проявяващо се след две и повече години след раждането

Стави на Clutton† (M03.1*)

Hutchinson-ови(-а):

- зъби
- триада

Късен(-на) вроден(-а):

- кардиоваскуларен сифилис† (I98.*)
- сифилитична:
  - артропатия† (M03.1*)
  - остеохондропатия† (M90.2*)

Сифилитичен седловиден нос

A50.6 Късен латентен вроден сифилис

Вроден сифилис, без клинични прояви, с положителна серологична реакция и отрицателен тест на гръбначно-мозъчната течност на две- и повече годишна възраст

A50.7 Късен вроден сифилис, неуточнен

Вроден сифилис БДУ на две- и повече годишна възраст

A50.9 Вроден сифилис, неуточнен

A51 Ранен сифилис

A51.0 Първичен сифилис на половите органи

Сифилитичен шанкър БДУ

A51.1 Първичен сифилис на ануса

A51.2 Първичен сифилис с други локализации

A51.3 Вторичен сифилис на кожата и лигавиците

Широк кондилом

Сифилитична(-ни):

- алопеция† (L99.8*)
- левкодерма† (L99.8*)
- огнища на лигавиците

A51.4 Други форми на вторичен сифилис

Вторичен(-на)(-но) сифилитичен(-на)(-но):

- възпаление на женските тазови органи† (N74.2*)
- иридоциклит† (H22.0*)
- лимфаденопатия
- менингит† (G01*)
- миозит† (M63.0*)
- офталмопатия, НКД† (H58.8*)
- периостит† (M90.1*)

A51.5 Ранен латентен сифилис

Сифилис (придобит), без клинични прояви, с положителна серологична реакция и отрицателна проба на гръбначно-мозъчната течност с давност по-малка от две години след заразяването

A51.9 Ранен сифилис, неуточнен

A52

Късен сифилис

A52.0† Сифилис на сърдечно-съдовата система

Сифилис на сърдечно-съдовата система БДУ (I98.0*)

Сифилитичен(-на):

- аневризма на аортата (I79.0*)
- аортен дефект (I39.1*)
- аортит (I79.1*)
- церебрален артериит (I68.1*)
- ендокардит БДУ (I39.8*)
- миокардит (I41.0*)
- перикардит (I32.0*)
- дихателна недостатъчност (I39.3*)

A52.1 Невросифилис със симптоми

Артропатия на Charcot (M14.6*)

Късен(-на) сифилитичен(-на):

- неврит на слуховия нерв† (H94.0*)
- енцефалит† (G05.0*)
- менингит† (G01*)
- атрофия на зрителния нерв† (H48.0*)
- полиневропатия† (G63.0*)
- ретробулбарен неврит† (H48.1*)

Сифилитичен паркинсонизъм† (G22*)

Табес дорзалис

A52.2 Асимптоматичен невросифилис

A52.3 Невросифилис, неуточнен

Гума (сифилитична)
Сифилис (късен)
Сифилома } на централната нервна система БДУ

A52.7 Други симптоми на късен сифилис

Гломерулонефрит при сифилис† (N08.0*)

Гума (сифилитична)
Сифилис късен или третичен } с всякакви локализации, освен класифицираните в рубриците A52.0–A52.3

Късен(-на)(-но) сифилитичен(-на)(-но):

- бурсит† (M73.1*)
- хориоретинит† (H32.0*)
- еписклерит† (H19.0*)
- възпаление на женските тазови органи† (N74.2*)

• левкодерма† (L99.8*)

• офталмопатия, НКД† (H58.8*)

• перитонит† (K67.2*)

Сифилис (на) (без уточняване на стадия):

- кости† (M90.2*)
- черен дроб† (K77.0*)
- бял дроб† (J99.8*)
- мускули (M63.0*)
- синовиален† (M68.0*)

A52.8 Късен латентен сифилис

Сифилис (придобит), без клинични прояви, с положителна серологична реакция и отрицателна проба на гръбначно-мозъчната течност, с давност две и повече години след заразяването

A52.9 Късен сифилис, неуточнен

A53 Други и неуточнени форми на сифилис

A53.0 Латентен сифилис, неуточнен като ранен или късен

Латентен сифилис БДУ

Положителна серологична реакция за сифилис

A53.9 Сифилис, неуточнен

Инфекция, предизвикана от *Treponema pallidum* БДУ

Сифилис (придобит) БДУ

Не включва: сифилис БДУ като причина за смърт до двегодишна възраст (A50.2)

A54

Гонококова инфекция

A54.0 Гонококова инфекция на долните отдели на пикочо-половия тракт без абсцедиране на периуретрални или придатъчни жлези

Гонококов:

- цервицит БДУ
- цистит БДУ
- уретрит БДУ
- вулвовагинит БДУ

Не включва: с:

- абсцес на пикочо-половите жлези (A54.1)
- периуретрален абсцес (A54.1)

A54.1 Гонококова инфекция на долните отдели на пикочо-половия тракт с абсцедиране на периуретрални и придатъчни жлези

Гонококов абсцес на бартолиновите жлези

A54.2† Гонококов пелвеоперитонит и други гонококови инфекции на пикочо-половия тракт

Гонококов(-о):

- епидидимит (N51.1*)
- възпаление на тазовите органите при жени (N74.3*)
- орхит (N51.1*)
- простатит (N51.0*)

Не включва: гонококов перитонит (A54.8)

A54.3 Гонококова инфекция на окото

Гонококов:

- конюнктивит† (H13.1*)
- иридоциклит† (H22.0*)

Гонококова офталмия при новородено

A54.4† Гонококова инфекция на костно-мускулната система

Гонококов:

- артрит (M01.3*)
- бурсит (M73.0*)
- остеомиелит (M90.2*)
- синовит (M68.0*)
- теносиновит (M68.0*)

A54.5 Гонококов фарингит

A54.6 Гонококова инфекция на ануса и ректума

A54.8 Други гонококови инфекции

Гонококов(-а)(-и):

- абсцес на мозъка† (G07*)
- ендокардит† (I39.8*)
- менингит† (G01*)
- миокардит† (I41.0*)
- перикардит† (I32.0*)
- перитонит† (K67.1*)
- пневмония† (J17.0*)
- септицемия
- кожни лезии

Не включва: гонококов пелвеоперитонит (A54.2)

A54.9 Гонококова инфекция, неуточнена

A55

Хламидиен лимфогранулом (венеричен)

Климатичен или тропически бубон

Болест на Durand-Nicolas-Favre

Естиомен

Ингвинален лимфогранулом

A56 Други хламидийни болести, предавани по полов път

Включва: болести, предавани по полов път, предизвикани от *Chlamydia trachomatis*

Не включва: хламидиен(-на):

- лимфогранулом (A55)
- неонатален(-на):
  - конюнктивит (P39.1)
  - пневмония (P23.1)

състояния, класифицирани в рубриците A74.–

A56.0 Хламидийни инфекции на долните отдели на пикочо-половия тракт

Хламидиен:

- цервицит
- цистит
- уретрит
- вулвовагинит

A56.1† Хламидийни инфекции на органите в малкия таз и други пикочо-полови органи

Хламидиен(-ни):

- епидидимит (N51.1*)
- възпалителни болести на тазовите органите при жени (N74.4*)
- орхит (N51.1*)

A56.2 Хламидийна инфекция на пикочо-половия тракт, неуточнена

A56.3 Хламидийна инфекция на ануса и ректума

A56.4 Хламидиен фарингит

A56.8 Хламидийни инфекции, предавани по полов път с друга локализация

A57 Шанкرويد

Мек шанкър

A58 Гранулом, ингвинален

Донованоза

A59 Трихомониаза

Не включва: чревна трихомониаза (A07.8)

A59.0 Урогенитална трихомониаза

Левкорей (вагинална) } предизвикани от
Простатит† (N51.0*) } *Trichomonas (vaginalis)*

A59.8 Трихомониаза с други локализации

A59.9 Трихомониаза, неуточнена

**A60 Аногенитална херпес-вирусна
[herpes simplex] инфекция**

**A60.0 Херпес-вирусни инфекции на половите органи и
пикочо-половия тракт**

Херпесни инфекции на половите органи:

- женските† (N77.1–N77.1*)
- мъжките† (N51.–*)

**A60.1 Херпес-вирусни инфекции на перианалната кожа и
ректума**

**A60.9 Аногенитална херпес-вирусна инфекция, неуточне-
на**

**A63 Други болести, предавани предимно
по полов път, неклассифицирани другаде**

Не включва: контагиозен молускум (B08.1)
папилом на шийката на матката (D26.0)

A63.0 Аногенитални (венерични) брадавици

**A63.8 Други уточнени болести, предавани предимно по
полов път**

A64   **Болести, предавани предимно по полов път, неуточнени**
 Венерична болест БДУ

Други болести, предизвикани от спирохети (A65–A69)

Не включва: лептоспироза (A27.–)
 сифилис (A50–A53)

A65   **Невенеричен сифилис**
 Bejel
 Ендемичен сифилис
 Njovera

A66   **Фрамбезия**
Включва: bouba
                   фрамбезия (тропическа)
                   rian

A66.0   **Първични поражения при фрамбезия**
 Шанкър при фрамбезия
 Фрамбезия, начална или първична
 Първична фрамбезийна язва
 Фрамбезия, получена от майката

A66.1   **Множествени папиломи и мокреща краб-фрамбезия**
 Фрамбезом
 Пианом
 Фрамбезиен папилом на дланите или ходилата

- A66.2 Други ранни кожни поражения при фрамбезия**
 Кожна фрамбезия с давност по-малка от пет години от момента на заразяване
 Ранна фрамбезия (кожна) (макулозна) (макулопапулозна) (микропапулозна) (папулозна)
 Фрамбезид при ранна фрамбезия
- A66.3 Фрамбезийна хиперкератоза**
 “Вампирска ръка”
 Хиперкератоза на дланта или ходилото (ранна) (късна) при фрамбезия
 “Червиво стъпало”
- A66.4 Фрамбезийни гуми и язви**
 Гумозен фрамбезид
 Късна възловидна фрамбезия (язвена)
- A66.5 Гангоза**
 Мутилиращ ринофарингит
- A66.6 Увреждания на костите и ставите при фрамбезия**
 Ганглион
 Хидрартроза
 Остеит
 Периостит (хипертрофичен) } при фрамбезия (ранна) (късна)
 Гунду
 Гума на костите
 Гумозен остеит или периостит } при фрамбезия (късна)
- A66.7 Други симптоми при фрамбезия**
 Околоставни възли при фрамбезия
 Фрамбезия на лигавиците
- A66.8 Латентна фрамбезия**
 Фрамбезия, без клинични прояви, с положителна серологична реакция
- A66.9 Фрамбезия, неуточнена**

A67 Пинта [карате]

- A67.0 Първични поражения при пинта**
 Шанкър (първичен) } при пинта [карате]
 Папула (първична) }

A67.1 Междинни поражения при пинта

Еритематозни плаки	}	при пинта [карате]
Хиперхромни лезии		
Хиперкератоза		
Пинтид		

A67.2 Късни поражения при пинта

Сърдечно-съдови поражения† (I98.1*)	}	при пинта [карате]
Кожни поражения:		
• депигментации		
• цикатрикси		
• диспигментации		

A67.3 Смесени поражения при пинта

Депигментиращи и хиперхромни поражения на кожата при пинта [карате]

A67.9 Пинта, неуточнена

A68

Възвратни трески

Включва: възвратен тиф

Не включва: Лаймска болест (A69.2)

A68.0 Въшкова възвратна треска

Възвратна треска, предизвикана от *Borrelia recurrentis*

A68.1 Кърлежова възвратна треска

Възвратна треска, предизвикана от всеки вид *Borrelia*, с изключение на *Borrelia recurrentis*

A68.9 Възвратна треска, неуточнена

A69

Други инфекции, предизвикани от спирохети

A69.0 Некротизиращ язвен стоматит

Гангренозен стоматит

Фузоспирохетозна гангрена

Нома

Бързонекротизиращи язви на устната кухина

A69.1 Други инфекции на Vincent

Фузоспирохетозен фарингит

Некротизиращ улцерозен (остър):

- гингивит
- гингивостоматит

Спирохетозен стоматит

Язвено-некротична ангина на Vincent:

- ангина
- гингивит

A69.2 Лаймска болест

Хроничен мигриращ еритем, предизвикан от *Borrelia burgdorferi*

A69.8 Други уточнени спирохетозни инфекции

A69.9 Спирохетозна инфекция, неуточнена

**Други болести, предизвикани
от хламидии
(A70–A74)**

**A70 Инфекция, предизвикана от
*Chlamydia psittaci***

Орнитоза

Папагалска болест

Пситакоза

A71 Трахома

Не включва: последици от трахома (B94.0)

A71.0 Начален стадий на трахома

Съмнения за трахома

A71.1 Активен стадий на трахома

Гранулозен конюнктивит (трахоматозен)

Трахоматозен:

- фоликуларен конюнктивит
- паннус

A71.9 Трахома, неуточнена

A74 Други болести, предизвикани от хламидии

Не включва: хламидийна пневмония (J16.0)
неонатален(-на) хламидиен(-на):

- конюнктивит (P39.1)
- пневмония (P23.1)

предавани по полов път болести, предизвикани от хламидии (A55–A56)

A74.0† Хламидиен конюнктивит (H13.1*)
Паратрахома

A74.8 Други хламидийни болести
Хламидиен перитонит† (K67.0*)

A74.9 Хламидийна инфекция, неуточнена
Хламидиоза БДУ

Рикетсиози (A75–A79)

A75 Петнист тиф

Не включва: рикетсиоза, предизвикана от *Ehrlichia sennetsu* (A79.8)

A75.0 Епидемичен въшков петнист тиф, предизвикан от *Rickettsia prowazekii*
Класически тиф (треска)
Епидемичен (въшков) тиф

A75.1 Рецидивиращ тиф [болест на Brill]
Болест на Brill-Zinsser

A75.2 Тиф, предизвикан от *Rickettsia typhi*
Плъхов (епидемичен бълхов) тиф

A75.3 Тиф, предизвикан от *Rickettsia tsutsugamushi*
Храстов (кърлежов) тиф
Японска речна треска (Tsutsugamushi)

A75.9   **Петнист тиф, неуточнен**
Тиф (треска) БДУ

A77   **Петниста треска**
[кърлежови рикетсиози]

A77.0   **Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia rickettsii***

Петниста треска на Скалистите планини
Треска Sao Paulo

A77.1   **Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia conorii***

Африкански кърлежов тиф
Пароксизмална треска
Индийски кърлежов тиф
Кенийски кърлежов тиф
Марсилска треска
Средиземноморска кърлежова треска

A77.2   **Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia siberica***

Северноазиатска кърлежова треска
Сибирски кърлежов тиф

A77.3   **Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia australis***

Куинслендски кърлежов тиф

A77.8   **Други петнисти трески**

A77.9   **Петниста треска, неуточнена**
Кърлежов тиф БДУ

A78   **Ку-треска**

Инфекция, предизвикана от *Coxiella burnetti*
Треска на “деветата миля”
Квадрилатерална треска

A79 Други рикетсиози

- A79.0 Окопна треска**
Петдневна пароксизмална треска
Волинска треска
- A79.1 Вариолоподобна рикетсиоза, предизвикана от *Rickettsia akari***
Kew Garden треска
Везикулозна рикетсиоза
- A79.8 Други уточнени рикетсиози**
Рикетсиоза, предизвикана от *Ehrlichia sennetsu*
- A79.9 Рикетсиоза, неуточнена**
Инфекция, предизвикана от рикетсии БДУ

Вирусни инфекции на централната нервна система (A80–A89)

- Не включва:* последици от:
- полиомиелит (B91)
  - вирусен енцефалит (B94.1)

A80 Остър полиомиелит

- A80.0 Остър паралитичен полиомиелит, свързан с ваксина**
- A80.1 Остър паралитичен полиомиелит, предизвикан от внесен див вирус**
- A80.2 Остър паралитичен полиомиелит, предизвикан от див природен вирус**
- A80.3 Остър паралитичен полиомиелит, друг и неуточнен**
- A80.4 Остър непаралитичен полиомиелит**
- A80.9 Остър полиомиелит, неуточнен**

A81   **Атипични вирусни инфекции на централната нервна система**

Включва: prion болести на централната нервна система

- A81.0**   **Болест на Creutzfeldt-Jakob**
Подостра спонгиформена енцефалопатия
- A81.1**   **Подостър склерозиращ паненцефалит**
Енцефалит с включвания на Dawson-ови телца
Склерозиращ левкоенцефалит на Van Bogaert
- A81.2**   **Прогресираща многоогнищна левкоенцефалопатия**
Многоогнищна левкоенцефалопатия БДУ
- A81.8**   **Други атипични вирусни инфекции на централната нервна система**
Куру
- A81.9**   **Атипична вирусна инфекция на централната нервна система, неуточнена**
Prion болест на централната нервна система НКД

A82   **Бяс**

- A82.0**   **Горски бяс**
- A82.1**   **Градски бяс**
- A82.9**   **Бяс, неуточнен**

A83   **Вирусен енцефалит, предаван от комари**

Включва: вирусен менингоенцефалит, предаван от комари

Не включва: венецуелски конски енцефалит (A92.2)

- A83.0**   **Японски енцефалит**
- A83.1**   **Западен конски енцефалит**
- A83.2**   **Източен конски енцефалит**
- A83.3**   **Енцефалит St Louis**

- A83.4**   **Австралийски енцефалит**
 Болест, предизвикана от Kunjin-вирус
- A83.5**   **Калифорнийски енцефалит**
 Калифорнийски менингоенцефалит
 Енцефалит на La Crosse
- A83.6**   **Болест, предизвикана от Rosio-вирус**
- A83.8**   **Други вирусни енцефалити, предавани от комари**
- A83.9**   **Вирусен енцефалит, предаван от комари, неуточнен**

A84

Вирусен енцефалит, предаван от кърлежи

Включва: кърлежов вирусен менингоенцефалит

- A84.0**   **Далекоизточен кърлежов енцефалит [руски пролетно-летен енцефалит]**
- A84.1**   **Централноевропейски кърлежов енцефалит**
- A84.8**   **Други кърлежови вирусни енцефалити**
 Болест на Louping
 Болест, предизвикана от Powassan-вирус
- A84.9**   **Кърлежов вирусен енцефалит, неуточнен**

A85

Други вирусни енцефалити, неклассифицирани другаде

Включва: уточнен вирусен:

- енцефаломиелит, НКД
- менингоенцефалит, НКД

Не включва: доброкачествен миалгичен енцефаломиелит (G93.3)

енцефалит, предизвикан от:

- херпес-вирус [herpes simplex] (B00.4)
- морбили-вирус (B05.0)
- вирус на епидемичния паротит (B26.2)
- полиомиелитен вирус (A80.–)
- зостер-вирус (B02.0)
- лимфоцитарен хориоменингит (A87.2)

A85.0† **Ентеровирусен енцефалит (G05.1*)**

Ентеровирусен енцефаломиелит

A85.1† **Аденовирусен енцефалит (G05.1*)**

Аденовирусен менингоенцефалит

A85.2 **Вирусен енцефалит, предаван от членестоноги, не-
уточнен**

A85.8 **Други уточнени вирусни енцефалити**

Летаргичен енцефалит

Болест на Economo-Cruchet

A86

Вирусен енцефалит, неуточнен

Вирусен:

- енцефаломиелит БДУ
- менингоенцефалит БДУ

A87

Вирусен менингит

Не включва: менингит, предизвикан от:

- херпес-вирус [herpes simplex] (B00.3)
- морбили-вирус (B05.1)
- вирус на епидемичния паротит (B26.1)
- полиомиелитен вирус (A80.–)
- зостер-вирус (B02.1)

A87.0† **Ентеровирусен менингит (G02.0*)**

Коксакивирусен менингит

Еховирусен менингит

A87.1† **Аденовирусен менингит (G02.0*)**

A87.2 **Лимфоцитарен хориоменингит**

Лимфоцитарен менингоенцефалит

A87.8 **Друг вирусен менингит**

A87.9 **Вирусен менингит, неуточнен**

A88 Други вирусни инфекции на централната нервна система, неклассифицирани другаде

Не включва: вирусен:

- енцефалит БДУ (A86)
- менингит БДУ (A87.9)

A88.0 Ентеровирусна екзантематозна треска [Бостънски екзантем]

A88.1 Епидемично вертиго

A88.8 Други уточнени вирусни инфекции на централната нервна система

A89 Вирусна инфекция на централната нервна система, неуточнена

Вирусни трески, предавани от членестоноги и вирусни хеморагични трески (A90–A99)

A90 Денга [класическа треска денга]

Не включва: хеморагична треска, предизвикана от dengue-вирус (A91)

A91 Хеморагична треска, предизвикана от dengue-вирус

A92 Други вирусни трески, предавани от комари

Не включва: болест на река Рос (B33.1)

A92.0   **Болест, предизвикана от Chikungunya-вирус**
Хеморагична треска Chikungunya

A92.1   **Треска O'nyong-nyong**

A92.2   **Венецуелска конска треска**
Венецуелски(-а) конски(-а):
• енцефалит
• болест, предизвикана от енцефаломиелитен вирус

A92.3   **Западно-Нилска треска**

A92.4   **Рифт-Вали треска [на долината Рифт]**

A92.8   **Друга уточнена вирусна треска, предавана от комари**

A92.9   **Вирусна треска, предавана от комари, неуточнена**

A93   **Други вирусни трески, предавани от членестоноги, неклассифицирани другаде**

A93.0   **Болест, предизвикана от Оропуш-вирус**
Треска Оропуш

A93.1   **Москитова треска**
Папатачиева треска
Флеботомна треска

A93.2   **Колорадска кърлежова треска**

A93.8   **Други уточнени вирусни трески, предавани от членестоноги**
Болест, предизвикана от Pigy-вирус
Болест, предизвикана от вируса на везикуларния стоматит [треска Индиана]

A94   **Вирусна треска, предавана от членестоноги, неуточнена**

Арбовирусна треска БДУ
Арбовирусна инфекция БДУ

A95 Жълта треска

- A95.0 Горска жълта треска
Жълта треска на джунглата
- A95.1 Градска жълта треска
- A95.9 Жълта треска, неуточнена

A96 Аренавирусна хеморагична треска

- A96.0 Хеморагична треска Junin
Аржентинска хеморагична треска
- A96.1 Хеморагична треска Machupo
Боливийска хеморагична треска
- A96.2 Треска Lassa
- A96.8 Други аренавирусни хеморагични трески
- A96.9 Аренавирусна хеморагична треска, неуточнена

**A98 Други вирусни хеморагични трески,
некласифицирани другаде**

Не включва: хеморагична треска chikungunya (A92.0)
хеморагична треска dengue (A91)

- A98.0 Кримска хеморагична треска (предизвикана от
Конго-вирус)
Централноазиатска хеморагична треска
- A98.1 Хеморагична треска Omsk
- A98.2 Горска болест Kyasanur
- A98.3 Вирусна болест Marburg
- A98.4 Хеморагична треска Ebola

A98.5 Хеморагична треска с бъбречен синдром

Хеморагична треска:

- епидемична
- корейска
- руска

Болест, предизвикана от Hantaan-вирус

Епидемична нефропатия

A98.8 Други уточнени вирусни хеморагични трески

A99 Вирусна хеморагична треска, неуточнена

Вирусни инфекции, характеризиращи се с увреждания на кожата и лигавиците (B00–B09)

B00 Херпес-вирусни [herpes simplex] инфекции

Не включва: аногенитална херпес-вирусна инфекция (A60.–)
вродена херпес-вирусна инфекция (P35.2)
гама-херпес-вирусна моноклеоза (B27.0)
херпангина (B08.5)

B00.0 Херпесна екзема

Варицелиформена Капоши ерупция

B00.1 Херпес-вирусен везикуларен дерматит

Херпес симплекс:

- фациалис
- лабиалис

Везикуларен дерматит на:

- ухо
  - устни
- } предизвикан от човешкия (алфа) херпес-вирус 2

- В00.2**   **Херпес-вирусен гингивостоматит и фаринготонзилит**
Херпес-вирусен фарингит
- В00.3†**   **Херпес-вирусен менингит (G02.0*)**
- В00.4†**   **Херпес-вирусен енцефалит (G05.1*)**
Херпес-вирусен менингоенцефалит
Маймунска болест В
- В00.5†**   **Херпес-вирусна болест на очите**
Херпес симплекс-вирусен:
- конюнктивит (Н13.1*)
  - дерматит на клепач (Н03.1*)
  - иридоциклит (Н22.0*)
  - ирит (Н22.0*)
  - кератит (Н19.1*)
  - кератоконюнктивит (Н19.1*)
  - преден увеит (Н22.0*)
- В00.7**   **Дисеминирана херпес-вирусна болест**
Херпес-вирусна септицемия
- В00.8**   **Други форми на херпес-вирусна инфекция**
Херпес-вирусен(-но):
- хепатит† (К77.0*)
  - възпаление на меките дистални фаланги на пръстите
- В00.9**   **Херпес-вирусна инфекция, неуточнена**
Херпес симплекс инфекция БДУ
- В01**   **Лещенка [varicella]**
- В01.0†**   **Варицела с менингит (G02.0*)**
- В01.1†**   **Варицела с енцефалит (G05.1*)**
Постварицелен енцефалит
Варицелен енцефаломиелит
- В01.2†**   **Варицела с пневмония (J17.1*)**
- В01.8**   **Варицела с други усложнения**
- В01.9**   **Варицела без усложнения**
Варицела БДУ

B02 Херпес зостер [herpes zoster]

Включва: херпес зостер
zона

B02.0† Херпес зостер с енцефалит (G05.1*)

Херпес зостер с менингоенцефалит

B02.1† Херпес зостер с менингит (G02.0*)

B02.2† Херпес зостер с други усложнения на нервната система

Постхерпесен(-на):

- ганглионит на лицевия нерв (G53.0*)
- полиневропатия (G63.0*)
- невралгия на троичния нерв (G53.0*)

B02.3† Херпес зостер с очни усложнения

Херпес зостерен:

- блефарит (H03.1*)
- конюнктивит (H13.1*)
- иридоциклит (H22.0*)
- ирит (H22.0*)
- кератит (H19.2*)
- кератоконюнктивит (H19.2*)
- склерит (H19.0*)

B02.7 Дисеминирана херпес зостер инфекция

B02.8 Херпес зостер с други усложнения

B02.9 Херпес зостер без усложнения

Херпес зостер БДУ

B03 Вариола¹

B04 Инфекции, предизвикани от вируса на маймунската вариола

---

¹ През 1980 г. Световна Здравна Асамблея на Тридесет и третата си сесия обяви вариолата за ликвидирана, но тя е запазена в класификацията за целите на епидемиологичния надзор.

B05 Брусница

Включва: morbilli

Не включва: подостър склерозиращ паненцефалит (A81.1)

- B05.0† Брусница, усложнена с енцефалит (G05.1*)**
Постморбилозен енцефалит
- B05.1† Брусница, усложнена с менингит (G02.0*)**
Постморбилозен менингит
- B05.2† Брусница, усложнена с пневмония (J17.1*)**
Постморбилозна пневмония
- B05.3† Брусница, усложнена със среден отит (H67.1*)**
Постморбилозен среден отит
- B05.4 Брусница с интестинални усложнения**
- B05.8 Брусница с други усложнения**
Морбилозен кератит и кератоконюнктивит† (H19.2*)
- B05.9 Брусница без усложнения**
Брусница БДУ

B06 Рубеола [немска брусница]

Не включва: вродена рубеола (P35.0)

- B06.0† Рубеола с неврологични усложнения**
Рубеолен:
  - енцефалит (G05.1*)
  - менингит (G02.0*)
  - менингоенцефалит (G05.1*)
- B06.8 Рубеола с други усложнения**
Рубеолен(-на):
  - артрит† (M01.4*)
  - пневмония† (J17.1*)
- B06.9 Рубеола без усложнения**
Рубеола БДУ

B07 Вирусни брадавици

Верукоза:

- симплекс
- вулгарис

Не включва: аногенитални (венерични) брадавици (A63.0)
папилом на:

- пикочния мехур (D41.4)
- шийката на матката (D26.0)
- ларинкса (D14.1)

B08 Други вирусни инфекции, характеризиращи се с увреждания на кожата и лигавиците, неклассифицирани другаде

Не включва: болест, предизвикана от везикуларен стоматитен вирус (A93.8)

B08.0 Други ортопоксвирусни инфекции

Кравешка вариола

Орф вирусна инфекция

Псевдокравешка вариола [възли на доячката]

Ваксиния

Не включва: инфекции, предизвикани от вируса на маймунската вариола (B04)

B08.1 Контагиозен молускус

B08.2 Внезапна екзантема (шеста болест)

B08.3 Инфекциозен еритем (пета болест)

B08.4 Ентеровирусен везикуларен стоматит с екзантема

Вирусна везикулоза на лигавицата на устната кухина и крайниците

B08.5 Ентеровирусен везикуларен фарингит

Херпангина

- B08.8** Други уточнени вирусни инфекции, характеризирани се с увреждане на кожата и лигавиците
 Ентеровирусен лимфнодуларен фарингит
 Шап
 Тапа-вирус инфекция
 Yaba-вирус инфекция

B09 Вирусна инфекция, характеризираща се с увреждане на кожата и лигавиците, неуточнена

- Вирусна:
- енантема БДУ
  - екзантема БДУ

Вирусен хепатит (B15–B19)

Не включва: цитомегалвирусен хепатит (B25.1)
 херпес-вирусен [herpes simplex] хепатит (B00.8)
 усложнения на вирусния хепатит (B94.2)

B15 Остър хепатит А

- B15.0** Хепатит А с хепатална кома
B15.9 Хепатит А без хепатална кома
 Хепатит А (остър) (вирусен) БДУ

B16 Остър хепатит В

- B16.0** Остър хепатит В с делта-агент (коинфекция) с хепатална кома
B16.1 Остър хепатит В с делта-агент (коинфекция) без хепатална кома
B16.2 Остър хепатит В без делта-агент с хепатална кома

V16.9   **Остър хепатит В без делта агент и без хепатална кома**

Хепатит В (остър)(вирусен) БДУ

V17   **Други остри вирусни хепатити**

V17.0   **Остра делта-(супер)инфекция при хепатит В носителство**

V17.1   **Остър хепатит С**

V17.2   **Остър хепатит Е**

V17.8   **Други уточнени остри вирусни хепатити**

Хепатит нито А, нито В (остър)(вирусен), НКД

V18   **Хроничен вирусен хепатит**

V18.0   **Хроничен вирусен хепатит В с делта-агент**

V18.1   **Хроничен вирусен хепатит В без делта-агент**

Хроничен вирусен хепатит В

V18.2   **Хроничен вирусен хепатит С**

V18.8   **Друг хроничен вирусен хепатит**

V18.9   **Хроничен вирусен хепатит, неуточнен**

V19   **Вирусен хепатит, неуточнен**

V19.0   **Неуточнен вирусен хепатит с хепатална кома**

V19.9   **Неуточнен вирусен хепатит без хепатална кома**

Вирусен хепатит БДУ

Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV] (B20–B24)

Забележка: Четиризначните подрубрики B20–B23 се предлагат за факултативно използване с идентификация на специфични състояния в случаите, когато е невъзможно или нецелесъобразно да се използва кодиране по множествена причина.

Не включва: безсимптомна инфекция, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV] (Z21)

B20

Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като инфекциозни и паразитни болести

Не включва: остър HIV инфекциозен синдром (B23.0)

B20.0 Болест, предизвикана от HIV, с прояви на микобактериална инфекция

Болест, предизвикана от HIV, с прояви на туберкулоза

B20.1 Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други бактериални инфекции

B20.2 Болест, предизвикана от HIV, с прояви на цитомегал-вирусно заболяване

B20.3 Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други вирусни инфекции

B20.4 Болест, предизвикана от HIV, с прояви на кандидоза

B20.5 Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други микози

B20.6 Болест, предизвикана от HIV, с прояви на пневмония, предизвикана от *Pneumocystis carinii*

- V20.7** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на множествени инфекции
- V20.8** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други инфекциозни и паразитни болести
- V20.9** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на неуточнени инфекциозни и паразитни болести
Болест, предизвикана от HIV, с прояви на инфекция, БДУ
- V21** Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като злокачествени новообразувания
- V21.0** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на Kaposi-сарком
- V21.1** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на Burkitt-лимфом
- V21.2** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други нехочкинови лимфоми
- V21.3** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани
- V21.7** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на множествени злокачествени новообразувания
- V21.8** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други злокачествени новообразувания
- V21.9** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на неуточнени злокачествени новообразувания

- B22** Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като други уточнени болести
- B22.0** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на енцефалопатия
HIV деменция
- B22.1** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на лимфен интерстициален пневмонит
- B22.2** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на синдром на изтощение
Болест, предизвикана от HIV, с прояви на угасваща животност
Кахектична болест [синдром на рязкото отслабване]
- B22.7** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на множествени заболявания, класифицирани другаде
Забележка: При използване на тази рубрика следва да се направи преглед на съответните инструкции по кодиране на заболяемостта и смъртността в т. 2.
- B23** Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], проявяваща се като други състояния
- B23.0** Остър HIV-инфекциозен синдром
- B23.1** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на (персистираща) генерализирана лимфаденопатия
- B23.2** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на хематологични и имунологични нарушения, неклассифицирани другаде
- B23.8** Болест, предизвикана от HIV, с прояви на други уточнени състояния

B24   **Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], неуточнена**

Синдром на придобита имунна недостатъчност [СПИН] БДУ
СПИН-свързан комплекс [ССК] БДУ

**Други вирусни болести
(B25–B34)**

B25   **Цитомегалвирусна болест**

Не включва: вродена цитомегалвирусна инфекция (P35.1)
цитомегалвирусна монопнуклеоза (B27.1)

- B25.0†   Цитомегалвирусна пневмония (J17.1*)
- B25.1†   Цитомегалвирусен хепатит (K77.0*)
- B25.2†   Цитомегалвирусен панкреатит (K87.1*)
- B25.8   Други цитомегалвирусни болести
- B25.9   Цитомегалвирусна болест, неуточнена

B26   **Епидемичен паротит**

Включва: паротит:

- епидемичен
- инфекциозен

- B26.0†   Паротитен орхит (N51.1*)
- B26.1†   Паротитен менингит (G02.0*)
- B26.2†   Паротитен енцефалит (G05.1*)
- B26.3†   Паротитен панкреатит (K87.1*)

B26.8 Епидемичен паротит с други усложнения

Паротитен(-на):

- артрит† (M01.5*)
- миокардит† (I41.1*)
- нефрит† (N08.0*)
- полиневропатия† (G63.0*)

B26.9 Епидемичен паротит, неусложнен

Епидемичен паротит:

- БДУ
- паротит БДУ

B27

Инфекциозна мононуклеоза

Включва: жлезна треска
моноцитна ангина
болест на Pfeiffer

B27.0 Гама-херпес-вирусна мононуклеоза

Мононуклеоза, предизвикана от Epstein-Barr вирус

B27.1 Цитомегалвирусна мононуклеоза

B27.8 Друга инфекциозна мононуклеоза

B27.9 Инфекциозна мононуклеоза, неуточнена

B30

Вирусен конюнктивит

Не включва: очна болест, предизвикана от:
• херпес вирус [herpes simplex] (B00.5)
• херпес зостер (B02.3)

B30.0† Кератоконюнктивит, предизвикан от аденовирус (H19.2*)

Епидемичен кератоконюнктивит
Око на корабостроител

B30.1† Конюнктивит, предизвикан от аденовирус (H13.1*)

Остър аденовирусен фоликуларен конюнктивит
Конюнктивит на плувците

B30.2 Вирусен фарингоконюнктивит

V30.3† Остър епидемичен хеморагичен конюнктивит (ентеровирусен) (H13.1*)

Конюнктивит, предизвикан от:

- коксаки-вирус 24
- ентено-вирус 70

Хеморагичен конюнктивит (остър)(епидемичен)

V30.8† Друг вирусен конюнктивит (H13.1*)

Конюнктивит на Newcastle

V30.9 Вирусен конюнктивит, неуточнен

V33 Други вирусни болести, неклассифицирани другаде

V33.0 Епидемична миалгия

Болест на Bornholm

V33.1 Ross River болест

Епидемичен полиартрит и екзантема
Ross River треска

V33.2 Вирусен кардит

V33.3 Ретровирусни инфекции, неклассифицирани другаде

Ретровирусна инфекция БДУ

V33.8 Други уточнени вирусни болести

V34 Вирусна инфекция с неуточнена локализация

Не включва: цитомегалвирусна болест БДУ (V25.9)

херпес-вирус [herpes simplex] инфекция БДУ (V00.9)

ретровирусна инфекция БДУ (V33.3)

вируси като причинители на заболявания, класифицирани другаде (V97.–)

V34.0 Аденовирусна инфекция, неуточнена

- В34.1**   **Ентеровирусна инфекция, неуточнена**
 Коксакивирусна инфекция БДУ
 Еховирусна инфекция БДУ
- В34.2**   **Коронавирусна инфекция, неуточнена**
- В34.3**   **Парвовирусна инфекция, неуточнена**
- В34.4**   **Паповавирусна инфекция, неуточнена**
- В34.8**   **Други вирусни инфекции с неуточнена локализация**
- В34.9**   **Вирусна инфекция, неуточнена**
 Виремия БДУ

Микози (В35–В49)

Не включва: хиперсензитивен пневмонит, предизвикан от органична прах (J67.–)
 фунгоидна микоза (G84.0)

В35   **Дерматофития**

Включва: фавус
 инфекции, предизвикани от род *Epidermophyton*, *Microsporum* и *Trichophyton*
 фавус от всеки тип, с изключение на описаните в рубриката В36.–

В35.0   **Микоза на брадата и главата**

Микоза на главата
 Керион
 Микоза на брадата
 Микотична сикоза

В35.1   **Микоза на ноктите**

Ониходерматофития
 Дерматофития на ноктите
 Онихомикоза
 Микоза на ноктите

- V35.2**   **Микоза на ръцете**
Дерматофития на ръцете
Микоза на ръцете
- V35.3**   **Микоза на стъпалото**
Атлетично стъпало
Дерматофития на стъпалото
Микоза на стъпалото
- V35.4**   **Микоза на тялото**
Корпорална микоза
- V35.5**   **Имбрикативна микоза**
Токело
- V35.6**   **Ингвинална епидермофития**
Ингвинална дерматомикоза
- V35.8**   **Други дерматофитии**
Дерматофития:
• дисеминирана
• грануломатозна
- V35.9**   **Дерматофития, неуточнена**
Микоза БДУ
- V36**   **Други повърхностни микози**
- V36.0**   **Разноцветен лишей**
Микози:
• жълт лишей
• разноцветен лишей
- V36.1**   **Черна микоза**
Черна кератомикоза на дланите
Черна микроспория
Черен питириазис
- V36.2**   **Бяла пиедра**
Бяла микоза
- V36.3**   **Черна пиедра**
- V36.8**   **Други уточнени повърхностни микози**
- V36.9**   **Повърхностна микоза, неуточнена**

В37   **Кандидоза**

Включва: кандидоза
                      монилиаза

Не включва: неонатална кандидоза (P37.5)

В37.0   **Кандидозен стоматит**

Млечница

В37.1   **Белодробна кандидоза****В37.2**   **Кандидоза на кожата и ноктите**

Кандидозна:

- онихия
- паронихия

Не включва: дерматит от пелени (L22)

В37.3†   **Кандидоза на вулвата и вагината (N77.1*)**

Кандидозен вулвовагинит

Монилиазен вулвовагинит

Вагинална млечница

В37.4†   **Кандидоза с други урогенитални локализации**

Кандидозен:

- баланит (N51.2*)
- уретрит (N37.0*)

В37.5†   **Кандидозен менингит (G02.1*)****В37.6†**   **Кандидозен ендокардит (I39.8*)****В37.7**   **Кандидозна септицемия****В37.8**   **Кандидоза с други локализации**

Кандидозен:

- хеилит
- ентерит

В37.9   **Кандидоза, неуточнена**

Млечница БДУ

В38   **Кокцидиоидомикоза****В38.0**   **Остра белодробна кокцидиоидомикоза****В38.1**   **Хронична белодробна кокцидиоидомикоза**

- V38.2** Белодробна кокцидиоидомикоза, неуточнена
- V38.3** Кожна кокцидиоидомикоза
- V38.4†** Кокцидиоидомикозен менингит (G02.1*)
- V38.7** Дисеминирана кокцидиоидомикоза
Генерализирана кокцидиоидомикоза
- V38.8** Други видове кокцидиоидомикоза
- V38.9** Кокцидиоидомикоза, неуточнена

V39 Хистоплазмоза

- V39.0** Остра белодробна инфекция, предизвикана от *Histoplasma capsulatum*
- V39.1** Хронична белодробна инфекция, предизвикана от *Histoplasma capsulatum*
- V39.2** Белодробна хистоплазмоза, неуточнена
- V39.3** Дисеминирана хистоплазмоза
Генерализирана хистоплазмоза
- V39.4** Хистоплазмоза капсулати, неуточнена
Американска хистоплазмоза
- V39.5** Инфекция, предизвикана от *Histoplasma duboisii*
Африканска хистоплазмоза
- V39.9** Хистоплазмоза, неуточнена

V40 Бластомикоза

Не включва: бразилска бластомикоза (B41.–)
келоидна бластомикоза (B48.0)

- V40.0** Остра белодробна бластомикоза
- V40.1** Хронична белодробна бластомикоза
- V40.2** Белодробна бластомикоза, неуточнена
- V40.3** Кожна бластомикоза

B40.7 Дисеминирана бластомикоза
Генерализирана бластомикоза

B40.8 Други видове бластомикоза

B40.9 Бластомикоза, неуточнена

B41 Паракокцидиоидомикоза

Включва: бразилска бластомикоза
болест на Lutz

B41.0 Белодробна паракокцидиоидомикоза

B41.7 Дисеминирана паракокцидиоидомикоза
Генерализирана паракокцидиоидомикоза

B41.8 Други видове паракокцидиоидомикоза

B41.9 Паракокцидиоидомикоза, неуточнена

B42 Споротрихоза

B42.0† Белодробна споротрихоза (J99.8*)

B42.1 Лимфокожна споротрихоза

B42.7 Дисеминирана споротрихоза
Генерализирана споротрихоза

B42.8 Други видове споротрихоза

B42.9 Споротрихоза, неуточнена

B43 Хромомикоза и феомикотичен абсцес

B43.0 Кожна хромомикоза
Верукозен дерматит

B43.1 Феомикотичен мозъчен абсцес
Церебрална хромомикоза

B43.2 Подкожен феомикотичен абсцес и киста

B43.8 Други видове хромомикоза

B43.9 Хромомикоза, неуточнена

B44   **Аспергилоза**

Включва: аспергилом

- B44.0**   **Инвазивна белодробна аспергилоза**
- B44.1**   **Други видове белодробна аспергилоза**
- B44.2**   **Тонзиларна аспергилоза**
- B44.7**   **Дисеминирана аспергилоза**
Генерализирана аспергилоза
- B44.8**   **Други видове аспергилоза**
- B44.9**   **Аспергилоза, неуточнена**

B45   **Криптококоза**

- B45.0**   **Белодробна криптококоза**
- B45.1**   **Церебрална криптококоза**
Криптококов менингит† (G02.1*)
Менингоцеребрална криптококоза
- B45.2**   **Кожна криптококоза**
- B45.3**   **Костна криптококоза**
- B45.7**   **Дисеминирана криптококоза**
Генерализирана криптококоза
- B45.8**   **Други видове криптококоза**
- B45.9**   **Криптококоза, неуточнена**

B46   **Зигомикоза**

- B46.0**   **Белодробна мукормикоза**
- B46.1**   **Риноцеребрална мукормикоза**
- B46.2**   **Гастроинтестинална мукормикоза**
- B46.3**   **Кожна мукормикоза**
Подкожна мукормикоза
- B46.4**   **Дисеминирана мукормикоза**
Генерализирана мукормикоза

В46.5   **Мукормикоза, неуточнена**

В46.8   **Други зигомикози**
Ентомофторомикоза

В46.9   **Зигомикоза, неуточнена**
Фикомикоза БДУ

В47   **Мицетом**

В47.0   **Еумицетом**
Мадурско стъпало, микотично
Мадуромикоза

В47.1   **Актиномицетом**

В47.9   **Мицетом, неуточнен**
Мадурско стъпало БДУ

В48   **Други микози, неклассифицирани другаде**

В48.0   **Лобомикоза**
Келоидна бластомикоза
Болест на Lobo

В48.1   **Риноспоридиоза**

В48.2   **Алешериоза**
Инфекция, предизвикана от *Pseudallescheria boydii*
Не включва: еумицетом (В47.0)

В48.3   **Геотрихоза**
Геотрихозен стоматит

В48.4   **Пеницилоза**

В48.7   **Опортюнистични микози**

Микози, обусловени от слабопатогенни гъби, които могат да предизвикат инфекция само вследствие влиянието на редица фактори като наличие на изтощаващо заболяване, лечение с имуносупресивни и други лекарствени препарати или провеждане на лъчева терапия. Повечето от тези гъби са обичайни сапрофити, пребиваващи в почвата и гниещите растения.

B48.8 Други уточнени микози
Адиаспиромикоза

B49 Микоза, неуточнена
Фунгемия БДУ

Протозойни болести (B50–B64)

Не включва: амебиаза (A06.–)
други протозойни чревни инфекции (A07.–)

B50 Малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*

Включва: смесени инфекции, предизвикани едновременно от *Plasmodium falciparum* и други видове маларийни плазмодии

B50.0 Малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum* с церебрални усложнения
Церебрална малария БДУ

B50.8 Други форми на тежко протичаща или усложнена малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*
Тежко протичаща или усложнена малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*, БДУ

B50.9 Малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*, неуточнена

B51 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax*

Включва: смесени инфекции, предизвикани едновременно от *Plasmodium vivax* и всеки друг вид плазмодий, с изключение на *Plasmodium falciparum*

Не включва: инфекции, смесени с *Plasmodium falciparum* (B50.–)

B51.0 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax* с руптура на слезката

B51.8 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax* с други усложнения

B51.9 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax* без усложнения

Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax*, БДУ

B52

Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae*

Включва: смесени инфекции, предизвикани едновременно от *Plasmodium malariae* и всеки друг вид плазмодий, освен *Plasmodium falciparum* и *Plasmodium vivax*

Не включва: случаи на смесена инвазия с *Plasmodium*:

- *falciparum* (B50.–)
- *vivax* (B51.–)

B52.0 Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae* с нефропатия

B52.8 Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae* с други усложнения

B52.9 Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae* без усложнения

Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae*, БДУ

B53

Други видове паразитологично потвърдена малария

B53.0 Малария, предизвикана от *Plasmodium ovale*

Не включва: смесени случаи с *Plasmodium*:

- *falciparum* (B50.–)
- *malariae* (B52.–)
- *vivax* (B51.–)

B53.1   **Малария, предизвикана от маймунски плазмодии**

Не включва: смесени случаи с *Plasmodium*:

- *falciparum* (B50.–)
- *malariae* (B52.–)
- *ovale* (B53.–)
- *vivax* (B51.–)

B53.8   **Други паразитологично потвърдени маларии, не-
класифицирани другаде**

Паразитологично потвърдена малария БДУ

B54   **Малария, неуточнена**

Клинично диагностицирана малария без паразитологично потвърждаване

B55   **Лайшманиоза**

B55.0   **Висцерална лайшманиоза**

Кала-азар

Пост-кала-азарна кожна лайшманиоза

B55.1   **Кожна лайшманиоза**

B55.2   **Кожно-лигавична лайшманиоза**

B55.9   **Лайшманиоза, неуточнена**

B56   **Африканска трипанозомоза**

B56.0   **Гамбийска трипанозомоза**

Инфекция, предизвикана от *Trypanosoma brucei gambiense*

Западно-африканска сънна болест

B56.1   **Родезийска трипанозомоза**

Източно-африканска сънна болест

Инфекция, предизвикана от *Trypanosoma brucei rhodesiense*

B56.9   **Африканска трипанозомоза, неуточнена**

Сънна болест БДУ

Трипанозомоза БДУ, в районите с преобладаване на африканска трипанозомоза

B57 Болест на Chagas

Включва: американска трипанозомоза
инфекция, предизвикана от *Trypanosoma cruzi*

B57.0† Остра форма на болестта на Chagas с увреждане на сърцето (I41.2*, I98.1*)

Остра форма на болестта на Chagas с:

- кардиоваскуларно увреждане, НКД (I98.1*)
- миокардит (I41.2*)

B57.1 Остра форма на болестта на Chagas без увреждане на сърцето

Остра форма на болестта на Chagas БДУ

B57.2† Болест на Chagas (хронична) с увреждане на сърцето (I41.2*, I98.1*)

Американска трипанозомоза БДУ

Болест на Chagas (хронична) (с):

- БДУ
- кардиоваскуларно увреждане, НКД (I98.1*)
- миокардит (I41.2*)

Трипанозомоза БДУ, в районите с преобладаване на болестта на Chagas

B57.3 Болест на Chagas (хронична) с увреждане на храносмилателната система**B57.4 Болест на Chagas (хронична) с увреждане на нервната система****B57.5 Болест на Chagas (хронична) с увреждане на други органи****B58 Токсоплазмоза**

Включва: инфекция, предизвикана от *Toxoplasma gondii*

Не включва: вродена токсоплазмоза (P37.1)

B58.0† Токсоплазмозна окулопатия

Токсоплазмозен хориоретинит (H32.0*)

B58.1† Токсоплазмозен хепатит (K77.0*)**B58.2† Токсоплазмозен менингоенцефалит (G05.2*)**

B58.3† Белодробна токсоплазма (J17.3*)

B58.8 Токсоплазма с увреждане на други органи

Токсоплазмозен:

- миокардит† (I41.2*)
- миозит† (M63.1*)

B58.9 Токсоплазма, неуточнена

B59 Пневмоцистоза

Пневмония, предизвикана от *Pneumocystis carinii*

B60 Други протозойни болести,
некласифицирани другаде

Не включва: криптоспоридиоза (A07.2)
изоспориоза (A07.3)
чревна микроспоридиоза (A07.8)

B60.0 Бабезиоза

Пироплазма

B60.1 Акантамебиаза

Конюнктивит, предизвикан от *Acanthamoeba*† (H13.1*)
Кератоконюнктивит, предизвикан от *Acanthamoeba*† (H19.2*)

B60.2 Неглериаза

Първичен амебен менингоенцефалит† (G05.2*)

B60.8 Други уточнени протозойни болести

Микроспоридиоза

B64 Протозойна болест, неуточнена

Хелминтози (B65–B83)

B65 Шистозомиаза [билхарциоза]

Включва: охлювна треска

B65.0 Шистозомиаза, предизвикана от *Schistosoma haematobium* [уринарна шистозомиаза]

В65.1 Шистозомиаза, предизвикана от *Schistosoma mansoni* [чревна шистозомиаза]

В65.2 Шистозомиаза, предизвикана от *Schistosoma japonicum* [азиатска шистозомиаза]

В65.3 Церкариален дерматит
Краста на плувците

В65.8 Други шистозомиази
Инвазия, предизвикана от *Schistosoma*:

- *intercalatum*
- *mattheei*
- *mekongi*

В65.9 Шистозомиаза, неуточнена

В66 Други трематодози

В66.0 Описаторхоза
Инвазия, предизвикана от:

- котешки чернодробен плосък червей
- *Opisthorchis (felineus)(viverrini)*

В66.1 Клонорхоза
Болест, предизвикана от китайски чернодробен плосък червей
Инвазия, предизвикана от *Clonorchis sinensis*
Болест, предизвикана от ориенталски чернодробен плосък червей

В66.2 Дикроцелиоза
Инвазия, предизвикана от *Dicrocoelium dendriticum*
Инвазия, предизвикана от ланцетовиден хелминт

В66.3 Фасциолоза
Инвазия, предизвикана от *Fasciola*:

- *gigantica*
- *hepatica*
- *indica*

Инвазия, предизвикана от овчи чернодробен метил

B66.4 Парагонимиоза

Инвазия, предизвикана от различни видове *Paragonimus*
Болест, предизвикана от белодробен хелминт
Белодробна дистоматоза

B66.5 Фасциолопсиаза

Инвазия, предизвикана от *Fasciolopsis buski*
Чревна дистомииоза

B66.8 Инвазии, предизвикани от други хелминти

Ехиностомииоза
Хетерофиоза
Метагонимиоза
Нанофиетоза
Уотсониоза

B66.9 Инвазия с хелминти, неуточнена

B67 Ехинококоза

Включва: еднокамерна [хидатидозна] ехинококоза

B67.0 Инвазия на черния дроб, предизвикана от *Echinococcus granulosus*

B67.1 Инвазия на белия дроб, предизвикана от *Echinococcus granulosus*

B67.2 Инвазия на костите, предизвикана от *Echinococcus granulosus*

B67.3 Инвазия с друга локализация и множествена ехинококоза, предизвикана от *Echinococcus granulosus*

B67.4 Инвазия, предизвикана от *Echinococcus granulosus*, неуточнена

B67.5 Инвазия на черния дроб, предизвикана от *Echinococcus multilocularis*

B67.6 Инвазия с друга локализация и множествена ехинококоза, предизвикана от *Echinococcus multilocularis*

В67.7 Инвазия, предизвикана от *Echinococcus multilocularis*, неуточнена

В67.8 Ехинококоза на черния дроб, неуточнена

В67.9 Ехинококоза, друга и неуточнена
Ехинококоза БДУ

В68 Тениоза

Не включва: цистицеркоза (В69.–)

В68.0 Инвазия, предизвикана от *Taenia solium*
Свинска тения (инфекция)

В68.1 Инвазия, предизвикана от *Taenia saginata*
Говежда тения (инфекция)
Инвазия, предизвикана от възрастна тения *Taenia saginata*

В68.9 Тениоза, неуточнена

В69 Цистицеркоза

Включва: цистицеркоза, предизвикана от личинковата форма на свинската тения *Taenia solium*

В69.0 Цистицеркоза на централната нервна система

В69.1 Цистицеркоза на окото

В69.8 Цистицеркоза с други локализации

В69.9 Цистицеркоза, неуточнена

В70 Дифилоботриоза и спарганоза

В70.0 Дифилоботриоза

Инвазия, предизвикана от *Diphyllobothrium (latum)(pacificum)* (половозряла форма)

Рибна тения (инфекция)

Не включва: личинкова дифилоботриоза (В70.1)

B70.1   **Спарганоза**

Инвазия, предизвикана от:

- *Sparganum (mansoni)(proliferum)*
- *Spirometra larvae*

Личинкова дифилоботриоза

Спиромертоза

B71   **Други инвазии, предизвикани от цестоди**

B71.0   **Хименолепидоза**

Малка тения (инвазия)

Плъхова тения (инвазия)

B71.1   **Дипилидиоза**

Кучешка или тиквовидна тения (инвазия)

B71.8   **Инвазия с други уточнени цестоди**

Ценуроза

B71.9   **Инвазия с цестоди, неуточнена**

Инвазия, предизвикана от тения, БДУ

B72   **Дракункулоза**

Инвазия с гвинейски червей

Инвазия, предизвикана от *Dracunculus medinensis*

B73   **Онхоцеркоза**

Инвазия, предизвикана от *Onchocerca volvulus*

Речна слепота

B74   **Филариоза**

Не включва: онхоцеркоза (B73)

тропическа (белодробна) еозинофилия БДУ (J82)

B74.0   **Филариоза, предизвикана от *Wuchereria bancrofti***

Вухерериозна:

- елефантиаза
- филариоза

В74.1 Филариоза, предизвикана от *Brugia malayi*

В74.2 Филариоза, предизвикана от *Brugia timori*

В74.3 Лоаоза

Калабарски оток

Африканска болест, предизвикана от очен червей

Инвазия, предизвикана от *Loa loa*

В74.4 Мансонелоза

Инвазия, предизвикана от *Mansonella*:

- *ozzardi*

- *perstans*

- *streptocerca*

В74.8 Други видове филариоза

Дирофилариоза

В74.9 Филариоза, неуточнена

В75

Трихинелоза

Инвазия, предизвикана от *Trichinella species*

Трихиноза

В76

Анкилостомидоза

Включва: унцинариоза

В76.0 Анкилостомидоза

Инвазия, предизвикана от *Ancylostoma species*

В76.1 Некаторидоза

Инвазия, предизвикана от *Necator americanus*

В76.8 Други анкилостомидози

В76.9 Анкилостомидоза, неуточнена

Кожна ларва мигранс БДУ

В77

Аскаридоза

Включва: аскаридоза

инвазия с кръгъл червей

В77.0 Аскаридоза с чревни усложнения

В77.8 Аскаридоза с други усложнения

В77.9 Аскаридоза, неуточнена

В78 **Стронгилоидоза**

Не включва: трихостронгилоидоза (В81.2)

В78.0 Чревна стронгилоидоза

В78.1 Кожна стронгилоидоза

В78.7 Дисеминирана стронгилоидоза

В78.9 Стронгилоидоза, неуточнена

В79 **Трихуриоза**

Трихоцефалоза

Инвазия с камшичест червей

В80 **Ентеробиоза**

Оксиуроза

Острици (инвазия)

В81 **Други чревни хелминтози,
некласифицирани другаде**

Не включва: ангиостронгилоидоза, предизвикана от *Parastrongylus cantonensis* (В83.2)

В81.0 Анизакиоза

Инвазия, предизвикана от личинкова форма *Anisakis*

В81.1 Чревна капилариоза

Капилариоза БДУ

Инвазия, предизвикана от *Capillaria philippinensis*

Не включва: капилариоза на черния дроб (В83.8)

В81.2 Трихостронгилоидоза

В81.3 Чревна ангиостронгилоидоза

Ангиостронгилоидоза, предизвикана от *Parastrongylus costaricensis*

- В81.4**   **Чревни хелминтози със смесена етиология**
 Инвазия на чревни хелминти, класифицирани в повече от една подрубрика от подрубриките В65.0–В81.3 и В81.8
 Смесени хелминтози БДУ
- В81.8**   **Други уточнени чревни хелминтози**
 Инвазии, предизвикани от:
 • видовете *Oesophagostomum* [езофагостомиоза]
 • *Ternidens diminutus* [тернидензиоза]
- В82**   **Чревна паразитоза, неуточнена**
- В82.0**   **Чревна хелминтоза, неуточнена**
- В82.9**   **Чревна паразитоза, неуточнена**
- В83**   **Други хелминтози**
Не включва: капилариоза:
 • БДУ (В81.1)
 • чревна (В81.1)
- В83.0**   **Висцерална форма на заболяване, предизвикано от миграция на личинките на хелминтите [висцерална *Larva migrans*]**
 Токсокариоза
- В83.1**   **Гнатостомиоза**
 Подвижен тумор
- В83.2**   **Ангиостронгилоидоза, предизвикана от *Parastrongylus cantonensis***
 Еозинофилен менингоенцефалит† (G05.2*)
Не включва: чревна ангиостронгилоидоза (В81.3)
- В83.3**   **Сингамиоза**
 Сингамоза
- В83.4**   **Вътрешна хирудиниоза (В88.3)**
Не включва: външна хирудиниоза (В88.3)
- В83.8**   **Други уточнени хелминтози**
 Акантоцефалоза

Гонгилонемиоза
Чернодробна капилариоза
Метастронгилоза
Телазиоза

B83.9 Хелминтоза, неуточнена
Глисти БДУ
Не включва: чревни хелминтози БДУ (B82.0)

Педикулоза, акаридоза и други инфестации (B85–B89)

B85 Педикулоза и фтириоза

B85.0 Педикулоза, предизвикана от *Pediculus humanus capitis*
Инфестация с въшки по главата

B85.1 Педикулоза, предизвикана от *Pediculus humanus corporis*
Инфестация с въшки по тялото

B85.2 Педикулоза, неуточнена

B85.3 Фтириоза
Инфестация, предизвикана от:
• въшка
• *Phthirus pubis*

B85.4 Смесена педикулоза и фтириоза
Инфестация с въшки, класифицирана в повече от една под-
рубрика от подрубриките B85.0–B85.3

B86 Краста

Инфестация, предизвикана от кърлежа на крастата

B87 Миаза

Включва: инфестация, предизвикана от личинки на мухи

- B87.0**   **Кожна миаза**
 Пълзяща миаза
- B87.1**   **Ранева миаза**
 Травматична миаза
- B87.2**   **Очна миаза**
- B87.3**   **Назофарингеална миаза**
 Ларингеална миаза
- B87.4**   **Ушна миаза**
- B87.8**   **Миаза с друга локализация**
 Урогенитална миаза
 Чревна миаза
- B87.9**   **Миаза, неуточнена**

B88   **Други инфестации**

- B88.0**   **Друга акаридоза**
 Акародерматит
 Дерматит, предизвикан от:
 • *Demodex species*
 • *Dermanyssus gallinae*
 • *Liponyssoides sanguineus*
 Тромбикулоза
Не включва: краста (B86)
- B88.1**   **Тунгиоза [инфестация с тропическа пясъчна бълха]**
- B88.2**   **Други инфестации с членестоноги**
 Скарабиоза
- B88.3**   **Външна хирудиниоза**
 Инфестация с пиявици БДУ
Не включва: вътрешна хирудиниоза (B83.4)
- B88.8**   **Други уточнени инфестации**
 Ихтиопаразитоза, предизвикана от *Vandellia cirrhosa*
 Лингватулоза
 Пороцефалоза

V88.9   **Инфестация, неуточнена**

Инфестация (кожна) БДУ
Инфестация с кърлежи БДУ
Кожни паразити БДУ

V89   **Паразитна болест, неуточнена**

**Последици от инфекциозни
и паразитни болести
(V90–V94)**

Забележка: Тези рубрики следва да се използват за обозначаване на състоянията, изброени в рубриците A00–V89, като причини за последиците. Понятието “последици” включва състояния, уточнени като такива, а също и остатъчни явления на заболяванията, класифицирани в споменатите по-горе рубрики, ако е очевидно, че причинното заболяване сега липсва. При използването на тази категория, следва да се ръководим от предложенията и правилата за кодиране на заболяемостта и смъртността, посочени в т. 2.

V90   **Последици от туберкулоза**

V90.0   **Късни последици от туберкулоза на централната нервна система**

V90.1   **Късни последици от туберкулоза на пикочо-половите органи**

V90.2   **Късни последици от туберкулоза на костите и ставите**

V90.8   **Късни последици от туберкулоза на други уточнени органи**

V90.9   **Късни последици от туберкулоза на дихателните органи и неуточнена туберкулоза**
Късни последици от туберкулоза БДУ

V91   **Последици от полиомиелит**

B92   Последици от лепра**B94**   Последици от други и неуточнени инфекциозни и паразитни болести

- B94.0   Късни последици от трахома
- B94.1   Късни последици от вирусен енцефалит
- B94.2   Късни последици от вирусен хепатит
- B94.8   Късни последици от други уточнени инфекциозни и паразитни болести
- B94.9   Късни последици от неуточнени инфекциозни и паразитни болести

Бактериални, вирусни и други инфекциозни агенти (B95–B97)

Забележка: Тези рубрики не следва да се използват при първичното кодиране. Те са предназначени за използване като допълнителни кодове, когато е целесъобразно да се идентифицират причинителите на болестите, класифицирани другаде.

B95   Стрептококи и стафилококи като причина за болести, класифицирани другаде

- B95.0   Стрептококи група А като причина за болести, класифицирани другаде
- B95.1   Стрептококи група В като причина за болести, класифицирани другаде
- B95.2   Стрептококи група D като причина за болести, класифицирани другаде
- B95.3   *Streptococcus pneumoniae* като причина за болести, класифицирани другаде

- V95.4** Други стрептококи като причина за болести, класифицирани другаде
- V95.5** Неуточнени стрептококи като причина за болести, класифицирани другаде
- V95.6** *Staphylococcus aureus* като причина за болести, класифицирани другаде
- V95.7** Други стафилококи като причина за болести, класифицирани другаде
- V95.8** Неуточнени стафилококи като причина за болести, класифицирани другаде

V96

Други бактериални агенти като причина за болести, класифицирани другаде

- V96.0** *Mycoplasma pneumoniae* [*M. pneumoniae*] като причина за болести, класифицирани другаде
Pleuro-pneumonia-like-organism [PPLO]
- V96.1** *Klebsiella pneumoniae* [*K. pneumoniae*] като причина за болести, класифицирани другаде
- V96.2** *Escherichia coli* [*E. coli*] като причина за болести, класифицирани другаде
- V96.3** *Haemophilus influenzae* [*H. influenzae*] като причина за болести, класифицирани другаде
- V96.4** *Proteus (mirabilis)(morganii)* като причина за болести, класифицирани другаде
- V96.5** *Pseudomonas (aeruginosa)(mallei)(pseudomallei)* като причина за болести, класифицирани другаде
- V96.6** *Bacillus fragilis* [*B. fragilis*] като причина за болести, класифицирани другаде
- V96.7** *Clostridium perfringens* [*C. perfringens*] като причина за болести, класифицирани другаде
- V96.8** Други уточнени бактериални агенти като причина за болести, класифицирани другаде

- B97** Вирусни агенти като причина за болести, класифицирани другаде
- B97.0** Аденовирус като причина за болести, класифицирани другаде
- B97.1** Ентеровирус като причина за болести, класифицирани другаде
Коксакивирус
ЕСНО-вирус
- B97.2** Коронавирус като причина за болести, класифицирани другаде
- B97.3** Ретровирус като причина за болести, класифицирани другаде
Лентивирус
Онковирус
- B97.4** Респираторно-синцитиален вирус като причина за болести, класифицирани другаде
- B97.5** Реовирус като причина за болести, класифицирани другаде
- B97.6** Парвовирус като причина за болести, класифицирани другаде
- B97.7** Папиломавирус като причина за болести, класифицирани другаде
- B97.8** Други вирусни агенти като причина за болести, класифицирани другаде

Други инфекциозни болести (B99)

- B99** Други и неуточнени инфекциозни болести

Новообразувания (C00–D48)

Този клас съдържа следните блокове:

- C00–C75 Злокачествени новообразувания с уточнена локализация, определени като първични или предполагаеми като първични, с изключение на лимфната, кръвотворната (хемопоетичната) и сродните им тъкани
- C00–C14 Злокачествени новообразувания на устните, устната кухина и фаринкса
- C15–C26 Злокачествени новообразувания на храносмилателните органи
- C30–C39 Злокачествени новообразувания на дихателните органи и гръдния кош
- C40–C41 Злокачествени новообразувания на костите и ставните хрущяли
- C43–C44 Злокачествени новообразувания на кожата
- C45–C49 Злокачествени новообразувания на мезотелиалната и меките тъкани
- C50 Злокачествени новообразувания на млечната жлеза
- C51–C58 Злокачествени новообразувания на женските полови органи
- C60–C63 Злокачествени новообразувания на мъжките полови органи
- C64–C68 Злокачествени новообразувания на пикочната система
- C69–C72 Злокачествени новообразувания на окото, главния мозък и други части на централната нервна система
- C73–C75 Злокачествени новообразувания на щитовидната и други ендокринни жлези
- C76–C80 Злокачествени новообразувания с неточно определени, вторични и неуточнени локализации
- C81–C96 Злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани, определени като първични или предполагаеми като първични

- C97 Злокачествени новообразувания със самостоятелни (първични) множествени локализации
- D00–D09 Новообразувания *in situ*
- D10–D36 Доброкачествени новообразувания
- D37–D48 Новообразувания с неопределен или неизвестен характер (виж забележката на с. 280)

Забележки

1. Първични, неточно определени, вторични или с неуточнена локализация злокачествени новообразувания

Рубриците C76–C80 включват злокачествени новообразувания с неточно обозначена първична локализация или такива, определени като “дисеминирани”, “разсеяни” или “разпространени”, без указания за първичната локализация. И в двата случая първичната локализация се приема като неизвестна.

2. Функционална активност

Всички новообразувания са класифицирани в този клас, независимо от това дали проявяват или не функционална активност. Ако е необходимо да се определи функционалната активност на което и да е новообразувание, може да се използва допълнителен код от клас IV. Например, злокачествен феохромоцитом на надбъбречната жлеза, произвеждащ катехоламини, се кодира като C74, с допълнителен код E27.5; базофилен аденом на хипофизата, със синдром на Cushing, се кодира като D35.2, с допълнителен код E24.0.

3. Морфология

Обособени са няколко големи морфологични (хистологични) групи злокачествени новообразувания: карциноми, включващи плоскоклетъчни и аденокарциноми; саркоми; други тумори на меките тъкани, включително мезотелиоми; лимфоми (Хочкинови и нехочкинови); левкемии; други уточнени и със специфична локализация видове; неуточнен рак. Терминът “рак” е обединяващ и може да се използва за всяка от по-горните групи, независимо че рядко се употребява за злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани. Терминът “карцином” понякога се използва неправилно като синоним на термина “рак”.

В клас II новообразуванията се класифицират предимно по локализация, в широки групи, според характера на протичането им. Само в

изключителни случаи морфологията се посочва в названията рубрика и подрубрика.

Отделни разширени морфологични кодове са дадени на с. 616–643, том 1, част 2, за тези, които желаят да определят хистологичния тип на новообразуванието. Тези морфологични кодове са взети от второто издание на Международната класификация на болестите по онкология (МКБ–О), която представлява двуосна класификационна система, позволяваща независимо кодиране по топография и морфология. Морфологичните кодове имат 6 знака: първите четири определят хистологичния тип; петият знак определя характера на тумора (злокачествен първичен, злокачествен вторичен, т.е. метастатичен, *in situ*, доброкачествен, с неопределен тип – злокачествен или доброкачествен); шестият знак определя степента на диференциация на солидните тумори, а също се използва и като специфичен код за лимфомите и левкемиите.

4. Използване на подрубриките в клас II

В този клас е обърнато внимание на специалното използване на подрубриката със знак .8 (виж забележка 5). Там, където е необходимо да се даде подрубрика за “други”, обикновено се използва подрубриката със знак .7.

5. Злокачествени новообразувания, излизащи извън границите на дадена локализация и използването на подрубрика с четвърти знак .8 (лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации)

Рубриките C00–C75 класифицират първичните злокачествени новообразувания според мястото на тяхното възникване (произход). Много тризначни рубрики впоследствие се разделят на подрубрики, в съответствие с отделните части на разглеждания орган. Новообразуване, излизащо извън границите на две или повече гранични локализации, принадлежащи на една и съща тризначна рубрика и чието изходно начало не може да бъде определено, следва да бъде класифицирано в подрубриката с четвърти знак .8 (лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации), освен ако тази комбинация не се индексира специфично в други рубрики. Например, карцином на хранопровода и стомаха се кодира с C16.0 (кардиа), докато карцином, засягащ върха и долната повърхност на езика трябва да бъде отнесен към C02.8. От друга страна, карцином на върха на езика, разпространен по долната му повърхност, следва да бъде

класифициран в С02.1, тъй като е известно неговото изходно начало – върхът на езика. Понятието “лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации” означава, че засегнатите органи са гранични (един до друг). Последователността на номерирането на подрубриките често, но не винаги, съответства на анатомичното съседство (например, пикочен мехур С67.–) и в тези случаи е необходимо кодиращият да направи справка в анатомичен наръчник, за да определи топографската взаимовръзка.

Понякога дадено новообразование, в рамките на една и съща система от органи, излиза извън границите на една и повече посочени локализации по тризначната рубрика. За кодиране на такива случаи са предназначени следните подрубрики:

- С02.8 Лезия на езика, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С08.8 Лезия на големите слюнчени жлези, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С14.8 Лезия на устните, устната кухина и фаринкса, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С21.8 Лезия на ректума, ануса и аналния канал, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С24.8 Лезия на жлъчните пътища, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С26.8 Лезия на храносмилателната система, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С39.8 Лезия на дихателната система и гръдния кош, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С41.8 Лезия на костите и ставните хрущяли, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С49.8 Лезия на съединителната и меките тъкани, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С57.8 Лезия на женските полови органи, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С63.8 Лезия на мъжките полови органи, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации
- С68.8 Лезия на пикочните органи, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации

C72.8 Лезия на главния мозък и другите отдели на централната нервна система, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации

Например, карцином на стомаха и тънките черва трябва да се кодира в подрубриката C26.8 (Лезия на храносмилателната система, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации).

6. Злокачествени новообразувания на ектопична тъкан

Злокачествените новообразувания на ектопична тъкан следва да се кодират в съответствие със споменатата локализация, например – ектопично злокачествено новообразование на панкреаса се кодира при панкреас, неуточно (C25.9).

7. Използване на Азбучния указател при кодиране на новообразуванията

При кодиране на новообразуванията, освен локализацията, следва да се вземат под внимание морфологията и характера на тумора, като първо се използва Азбучният указател за описание на морфологията. Уводните страници на том 3 включват общи указания за правилното използване на Азбучния указател. За правилното използване на рубриките и подрубриките на клас II е необходимо да се обърне внимание на специфичните указания и примери, отнасящи се до новообразуванията.

8. Използване на второто издание на Международната класификация на болестите по онкология (МКБ–О)

Клас II дава доста рестриктивна топографска класификация за някои морфологични видове, или изобщо не дава такава. Топографските кодове на МКБ–О се прилагат за всички новообразувания по същество, с помощта на същите три- и четиризначни рубрики, които се използват в клас II за злокачествените новообразувания (C00–C77, C80). По този начин се осигурява голяма точност на локализацията за другите новообразувания [злокачествени вторични (метастатични), доброкачествени, *in situ* и такива с неопределен или неизвестен характер].

Ето защо се препоръчва на заинтересуваните институции (ракови регистри, онкологични болници, патологоанатомични отделения и други специализирани служби в областта на онкологията) да се използва МКБ–О при определяне на локализацията и морфологията на туморите.

Злокачествени новообразувания (C00–C97)

Злокачествени новообразувания на устните, устната кухина и фаринкса (C00–C14)

C00 Злокачествено новообразование на устната

Не включва: кожа на устната (C43.0, C44.0)

C00.0 Външна повърхност на горната устна

Горна устна:

- БДУ
- външна повърхност
- червена ивица [vermilion border]

C00.1 Външна повърхност на долната устна

Долна устна:

- БДУ
- външна повърхност
- червена ивица

C00.2 Външна устна, неуточнена

Червена ивица БДУ

C00.3 Горна устна, вътрешна повърхност

Горна устна:

- букална повърхност
- френулум
- лигавица (мукоза)
- устна повърхност

C00.4 Долна устна, вътрешна повърхност

Долна устна:

- букална повърхност
- френулум
- лигавица
- устна повърхност

C00.5 Устна, неуточнена, вътрешна повърхност

Устна, неуточнена като горна или долна:

- букална повърхност
- френулум
- лигавица
- устна повърхност

C00.6 Комисура на устните

C00.8 Лезия, излизаша извън границите на една и повече посочени локализации на устните

[виж забележка 5 на с. 206]

C00.9 Устна, неуточнена част

C01

Злокачествено новообразувание на основата на езика

Горна повърхност на основата на езика

Неподвижна част на езика БДУ

Задна трета на езика

C02

Злокачествено новообразувание на други и неуточнени части на езика

C02.0 Горна повърхност на езика

Предните две-трети на езика, горна повърхност

Не включва: горна повърхност на основата на езика (C01)

C02.1 Странични ръбове на езика

Врџх на езика

C02.2 Долна повърхност на езика

Предните две-трети на езика, долна повърхност

Френулум на езика

C02.3 Предните две-трети на езика, неуточнена част

Средна част на езика БДУ

Подвижна част на езика БДУ

C02.4 Езикова сливица

Не включва: сливица БДУ (C09.9)

C02.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на езика

[виж забележка 5 на с. 206]

Злокачествено новообразувание на езика, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриците C01–C02.4

C02.9 Език, неуточнена част

C03 Злокачествено новообразувание на венците

Включва: алвеоларна лигавица
гингива

Не включва: злокачествени одонтогенни новообразувания (C41.0–C41.1)

C03.0 Горен венец

C03.1 Долен венец

C03.9 Венец, неуточнен

C04 Злокачествено новообразувание на пода на устната кухина

C04.0 Предна част на пода на устната кухина
Предна част на премоларно-канинната област

C04.1 Странична част на пода на устната кухина

C04.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на пода на устната кухина
[виж забележка 5 на с. 206]

C04.9 Под на устната кухина, неуточнена част

C05 Злокачествено новообразувание на небцето

C05.0 Твърдо небце

C05.1   **Меко небце**

Не включва: назофарингеална повърхност на мекото небце (C11.3)

C05.2   **Увула (мъжец)**

C05.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на пода на небцето**

[виж забележка 5 на с. 206]

C05.9   **Небце, неуточнено**

Свод на устната кухина

C06

Злокачествено новообразувание на други и неуточнени части на устната кухина

C06.0   **Лигавица на бузите**

Вътрешна повърхност на бузите БДУ

Лигавица на бузите

C06.1   **Предверие на устната кухина**

Бразда (сулкус) на бузата (горна)(долна)

Бразда (сулкус) на устната (горна)(долна)

C06.2   **Ретромоларна област**

C06.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на други и неуточнени части на устната кухина**

[виж забележка 5 на с. 206]

C06.9   **Устна кухина, неуточнена част**

Малки слюнчени жлези, неуточнена част

Устна кухина БДУ

C07

Злокачествено новообразувание на околоушната слюнчена жлеза (паротис)

C08 Злокачествено новообразование на друга и неуточнена част на големите слюнчени жлези

Не включва: злокачествени новообразования на малките слюнчени жлези, които се класифицират според тяхната анатомична локализация злокачествени новообразования на малките слюнчени жлези БДУ (C06.9) паротидна жлеза (C07)

C08.0 Подчелюстна жлеза (субмандибуларна)

Субмаксиларна жлеза

C08.1 Подезична жлеза (сублингвална)

C08.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на големите слюнчени жлези

[виж забележка 5 на с. 206]

Злокачествено новообразование на големите слюнчени жлези, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриците C07–C08.1

C08.9 Голяма слюнчена жлеза, неуточнена част

Слюнчена жлеза (голяма) БДУ

C09 Злокачествено новообразование на сливицата (тонзила)

Не включва: езикова тонзила (C02.4) фарингеална тонзила (C11.1)

C09.0 Тонзиларна ямка

C09.1 Тонзиларна дъга (предна) (задна)

C09.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на тонзилата

[виж забележка 5 на с. 206]

C09.9   **Тонзила, неуточнена**

Тонзила:

- БДУ
- фауциална
- небна

C10   **Злокачествено новообразувание на орофаринкса (мезофаринкс)**

Не включва: тонзила (C09.-)

C10.0   **Валекула**

C10.1   **Предна повърхност на епиглотиса**

Епиглотис, свободен ръб

Глосо-епиглотисна гънка(-и)

Не включва: епиглотис (супрахиоидеум) БДУ (C32.1)

C10.2   **Странична стена на орофаринкса**

C10.3   **Задна стена на орофаринкса**

C10.4   **Бранхиална цепка**

Бранхиална киста [локализация на новообразувание]

C10.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на орофаринкса**

[виж забележка 5 на с. 206]

Гранична област на орофаринкса

C10.9   **Орофаринкс, неуточнен**

C11   **Злокачествено новообразувание на носоглътката (назофаринкс)**

C11.0   **Горна стена на назофаринкса**

Свод на назофаринкса

C11.1   **Задна стена на назофаринкса**

Аденоидни вегетации

Фарингеална тонзила

- C11.2**   **Странична стена на назофаринкса**
 Ямка на Rosenmuller
 Отвор на Евстахиевата тръба
 Фарингеален рецесус
- C11.3**   **Предна стена на назофаринкса**
 Под на назофаринкса
 Назофарингеална (предна)(задна) повърхност на мекото небце
 Заден край на носа:
 • раковини
 • преграда (септум)
- C11.8**   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на назофаринкса**
 [виж забележка 5 на с. 206]
- C11.9**   **Назофаринкс, неуточнен**
 Назофарингеална стена БДУ
- C12**   **Злокачествено новообразование на пириформения синус**
 Пириформена ямка
- C13**   **Злокачествено новообразование на хипофаринкса**
Не включва: пириформен синус (C12)
- C13.0**   **Посткрикоидна област**
- C13.1**   **Ариепиглотисна гънка, обърната към хипофаринкса**
 Ариепиглотисна гънка:
 • БДУ
 • гранична (маргинална) зона
Не включва: ариепиглотисна гънка, обърната към ларинкса (C32.1)
- C13.2**   **Задна стена на хипофаринкса**

- C13.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на хипофаринкса
[виж забележка 5 на с. 206]
- C13.9** Хипофаринкс, неуточнен
Хипофарингеална стена БДУ
- C14** **Злокачествено новообразувание с други и неточно определени локализации на устните, устната кухина и фаринкса**
Не включва: устна кухина БДУ (C06.9)
- C14.0** Фаринкс, неуточнен
- C14.2** Пръстен на Waldeyer (тонзиларен)
- C14.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на устните, устната кухина и фаринкса
[виж забележка 5 на с. 206]
Злокачествено новообразувание на устните, устната кухина и фаринкса, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриците C00–C14.2

Злокачествени новообразувания на храносмилателните органи (C15–C26)

C15 Злокачествено новообразование на хранопровода

Забележка: Предлагат се две алтернативни субкласификации:

.0–.2 по анатомично описание

.3–.5 по трета на органа

Това отклонение от принципа, според който рубриките следва да се изключват взаимно, е преднамерено, и въпреки че се използват и двете терминологични форми, отделните анатомични области не са сходни.

- C15.0** Шийната част на хранопровода
- C15.1** Гръдната част на хранопровода
- C15.2** Коремната част на хранопровода
- C15.3** Горната трета на хранопровода
- C15.4** Средната трета на хранопровода
- C15.5** Долната трета на хранопровода
- C15.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на хранопровода
[виж забележка 5 на с. 206]
- C15.9** Хранопровод, неуточнена част

C16   **Злокачествено новообразувание
на стомаха**

C16.0   **Кардиа**

Отвор на кардиата
Кардиоэзофагеална област
Гастроезофагеална област
Хранопровод и стомах

C16.1   **Дъно на стомаха**

C16.2   **Тяло на стомаха**

C16.3   **Анtrum на пилора**

Анtrum на стомаха

C16.4   **Пилор**

Препилор
Пилорен канал

C16.5   **Малка кривина на стомаха, неуточнена част**

Малка кривина на стомаха, неклассифицирана в C16.1–C16.4

C16.6   **Голяма кривина на стомаха, неуточнена част**

Голяма кривина на стомаха, неклассифицирана в C16.0–C16.4

C16.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече
посочени локализации на стомаха**

[виж забележка 5 на с. 206]

C16.9   **Стомах, неуточнена локализация**

Стомашен рак БДУ

C17   **Злокачествено новообразувание
на тънките черва**

C17.0   **Дванадесетопръстник (дуоденум)**

C17.1   **Иеюnum**

C17.2   **Илеум**

Не включва: илео-цекална клапа (C18.0)

C17.3   **Дивертикул на Meckel**

C17.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на тънките черва
[виж забележка 5 на с. 206]

C17.9 Тънки черва, неуточнена част

C18 **Злокачествено новообразование на дебелото черво (колон)**

C18.0 Цекум
Илео-цекална клапа

C18.1 Апендикс

C18.2 Колон асценденс

C18.3 Флексура хепатика

C18.4 Колон трансверзум

C18.5 Флексура лиеналис

C18.6 Колон десценденс

C18.7 Колон сигмоидеум
Сигмоидална (флексура)
Не включва: ректосигмоидална област (C19)

C18.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на дебелото черво
[виж забележка 5 на с. 206]

C18.9 Дебело черво, неуточнена част
Дебело черво БДУ

C19 **Злокачествено новообразование на ректосигмоидалната област**

Колон с ректум
Ректосигмоидална област (колон)

C20 **Злокачествено новообразование на правото черво (ректум)**

Ампула ректи

C21   **Злокачествено новообразувание на ануса и аналния канал**

C21.0   **Анус, неуточнена локализация**

Не включва: анален(-на):

- ръб (C43.5, C44.5)
  - кожа (C43.5, C44.5)
- перианална кожа (C43.5, C44.5)

C21.1   **Анален канал**

Сфинктер на ануса

C21.2   **Клоакогенна зона**

C21.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на ректума, ануса и аналния канал**

[виж забележка 5 на с. 206]

Аноректална област

Анус с ректум

Злокачествено новообразувание на ректума, ануса и аналния канал, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриците C20–C21.2

C22   **Злокачествено новообразувание на черния дроб и интрахепаталните жлъчни пътища**

Не включва: жлъчни пътища БДУ (C24.9)

вторично злокачествено новообразувание на черния дроб (C78.7)

C22.0   **Карцином на черния дроб, първичен**

Хепатоцелуларен карцином

Хепатом

C22.1   **Карцином на интрахепаталните жлъчни пътища**

Холангиокарцином

C22.2   **Хепатобластом**

C22.3   **Ангиосарком на черния дроб**

Сарком на клетките на Kupffer

- C22.4** Други саркоми на черния дроб
- C22.7** Други уточнени карциноми на черния дроб
- C22.9** Злокачествено новообразование на черен дроб, неуточнено

C23 Злокачествено новообразование на жлъчния мехур

C24 Злокачествено новообразование на други и неуточнени части на жлъчните пътища

Не включва: интрахепаталните жлъчни пътища (C22.1)

C24.0 Екстрахепатални жлъчни канали

Жлъчни канали или протоци БДУ

Общ жлъчен канал

Мехурен канал

Хепатален канал

C24.1 Ампула на Vater

C24.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на жлъчните пътища

[виж забележка 5 на с. 206]

Злокачествено новообразование, засягащо едновременно интрахепаталните и екстрахепаталните жлъчни канали

Злокачествено новообразование на жлъчните пътища, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриките C22.0–C24.1

C24.9 Злокачествено новообразование на жлъчните пътища, неуточнено

C25 Злокачествено новообразование на панкреаса

C25.0 Глава на панкреаса

C25.1 Тяло на панкреаса

- C25.2** Опашка на панкреаса
- C25.3** Панкреатичен канал
- C25.4** Ендокринна част на панкреаса
Лангерхансови острови
- C25.7** Други части на панкреаса
Шийна част на панкреаса
- C25.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на панкреаса
[виж забележка 5 на с. 206]
- C25.9** Злокачествено новообразувание на панкреас, неуточнено
- C26** Злокачествено новообразувание на храносмилателните органи с друга и неточно определена локализация
Не включва: перитонеум и ретроперитонеум (C48.–)
- C26.0** Чревен тракт, неуточнена част
Черва БДУ
- C26.1** Далак
Не включва: болест на Hodgkin (C81.–)
нехочкинов лимфом (C82–C85)
- C26.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на храносмилателната система
[виж забележка 5 на с. 206]
Злокачествено новообразувание на храносмилателните органи, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриците C15–C26.1
Не включва: кардиезофагеалната област (C16.0)
- C26.9** Неточно обозначени локализации на храносмилателната система
Храносмилателен канал или тракт БДУ
Гастроинтестинален тракт БДУ

Злокачествени новообразувания на дихателните органи и гръдния кош (C30–C39)

Включва: средно ухо

Не включва: мезотелиом (C45.–)

C30 Злокачествено новообразование на носната кухина и средното ухо

C30.0 Носна кухина

Хрущял на носа

Носни раковини

Вътрешна част на носа

Преграда (септум) на носа

Вестибулум на носа

Не включва: кост на носа (C41.0)

нос БДУ(C76.0)

обонятелна луковица (C72.2)

заден край на носната преграда и раковините
(C11.3)

кожа на носа (C43.3, C44.3)

C30.1 Средно ухо

Евстахиева тръба

Вътрешно ухо

Мастоидни клетки

Не включва: слухов канал (външен) (C43.2, C44.2)

кости на ухото (меатус) (C41.0)

хрущял на ухото (C49.0)

кожа на (външно) ухо (C43.2, C44.2)

C31 Злокачествено новообразование на синусите

C31.0 Максиларен синус

Анtrum (на Highmore) (максиларен)

C31.1 Етмоидален синус

C31.2 Фронтален синус

C31.3 Сфеноидален синус

C31.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на синусите
[виж забележка 5 на с. 206]

C31.9 Злокачествено новообразуване на синуси, неуточнено

C32 Злокачествено новообразуване на ларинкса

C32.0 Глотис
Ларинкс (вътрешен)
Гласна връзка (истинска) БДУ

C32.1 Супраглотис
Ариепиглотисна гънка, обърната към ларинкса
Епиглотис (супрахиоидна част) БДУ
Външен ларинкс
Лъжлива гласна връзка
Задна (ларингеална) повърхност на епиглотиса
Вентрикуларни гънки
Не включва: предна повърхност на епиглотиса (C10.1)
ариепиглотисна гънка:
• БДУ (C13.1)
• хипофарингеална част (C13.1)
• маргинална зона (C13.1)

C32.2 Субглотис

C32.3 Ларингеален хрущял

C32.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на ларинкса
[виж забележка 5 на с. 206]

C32.9 Злокачествено новообразуване на ларинкс, неуточнено

C33 Злокачествено новообразувание на трахеята**C34** Злокачествено новообразувание на бронхите и белия дроб**C34.0** Главни бронхи

Карина

Хилус (на белия дроб)

C34.1 Горен лоб, бронх или бял дроб**C34.2** Среден лоб, бронх или бял дроб**C34.3** Долен лоб, бронх или бял дроб**C34.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на бронха или белия дроб
[виж забележка 5 на с. 206]**C34.9** Бронх или бял дроб, с неуточнена локализация**C37** Злокачествено новообразувание на тимуса**C38** Злокачествено новообразувание на сърцето, медиастинома и плеврата*Не включва:* мезотелиом (C45.–)**C38.0** Сърце

Перикард

Не включва: големите кръвоносни съдове (C49.3)**C38.1** Преден медиастином**C38.2** Заден медиастином**C38.3** Медиастином, неуточнена част**C38.4** Плевра

C38.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на сърцето, медиастинума и плеврата

[виж забележка 5 на с. 206]

C39

Злокачествено новообразувание с други и неточно определени локализации на дихателните органи и гръдния кош

Не включва: гръден кош БДУ (C76.1)

гръдни органи БДУ (C76.1)

C39.0 Горни дихателни пътища, неуточнена част

C39.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на дихателната система и гръдния кош

[виж забележка 5 на с. 206]

Злокачествено новообразувание на дихателната система и гръдния кош, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриците C30–C39.0

C39.9 Неточно определени локализации на дихателната система

Дихателни пътища БДУ

Злокачествени новообразувания на костите и ставните хрущяли (C40–C41)

Не включва: костен мозък БДУ (C96.7)

синовиална мембрана (C49.–)

C40

Злокачествено новообразувание на костите и ставните хрущяли на крайниците

C40.0 Лопатка (скапула) и дълги кости на горен крайник

- C40.1** Къси кости на горен крайник
- C40.2** Дълги кости на долен крайник
- C40.3** Къси кости на долен крайник
- C40.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на костите и ставните хрущяли на крайниците
[виж забележка 5 на с. 206]
- C40.9** Кости и ставни хрущяли на крайниците, с неуточнена локализация

C41

Злокачествено новообразование на костите и ставните хрущяли с други и неуточнени локализации

Не включва: кости на крайниците (C40.–)

хрущял на:

- ухо (C49.0)
- ларинкс (C32.3)
- крайници (C40.–)
- нос (C30.0)

C41.0 Кости на черепа и лицето

Челюст (максила) (горна)

Орбитална кост

Не включва: карцином от всеки друг вид, освен вътрекостен или одонтогенен карцином на:

- максиларен синус (C31.0)
- горна челюст (C03.0)

кости на челюст (долна) (C41.1)

C41.1 Долна челюст (мандибула)

Кост на долна челюст

Не включва: карцином от всеки друг вид, освен вътрекостен или одонтогенен карцином на:

- челюст БДУ (C03.9)
- долна (C03.1)

кост на горна челюст (C41.0)

- C41.2**   **Гръбначен стълб**
Не включва: сакрална и опашна кост (C41.4)
- C41.3**   **Ребра, гръдна кост и ключица**
- C41.4**   **Кости на таза, сакрума и опашката**
- C41.8**   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на костите и ставните хрущяли**
[виж забележка 5 на с. 206]
Злокачествено новообразуване на костите и ставните хрущяли, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриките C40–C41.4
- C41.9**   **Злокачествено новообразуване на кости и ставни хрущяли, неуточнено**

Меланом и други злокачествени новообразувания на кожата (C43–C44)

- C43**   **Злокачествен меланом на кожата**
Включва: морфологични кодове M872–M879 с код за характера на новообразуването /3
Не включва: злокачествен меланом на кожата на половите органи (C51–C52, C60.–, C63.–)
- C43.0**   **Злокачествен меланом на устната**
Не включва: червена ивица на устната (C00.0–C00.2)
- C43.1**   **Злокачествен меланом на клепача, включително ъгъла на клепачната цепка**
- C43.2**   **Злокачествен меланом на ухото и външния слухов канал**
- C43.3**   **Злокачествен меланом на други и неуточнени части на лицето**

C43.4 Злокачествен меланом на окосмената част на главата и шията

C43.5 Злокачествен меланом на тялото

Анални:

- ръб
- кожа

Перианална кожа

Кожа на млечната жлеза

Не включва: анус БДУ (C21.0)

C43.6 Злокачествен меланом на горен крайник, включително областта на раменния пояс

C43.7 Злокачествен меланом на долен крайник, включително тазобедрената област

C43.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на злокачествения меланом на кожата

[виж забележка 5 на с. 206]

C43.9 Злокачествен меланом на кожата, неуточнен
Меланом (злокачествен) БДУ

C44

Други злокачествени новообразувания на кожата

Включва: злокачествено новообразование на:

- мастните жлези
- потните жлези

Не включва: сарком на Кароши (C46.–)

злокачествен меланом на кожата (C43.–)

кожа на половите органи (C51–C52, C60.–, C63.–)

C44.0 Кожа на устните

Базоцелуларен карцином на устните

Не включва: злокачествено новообразование на устните (C00.–)

- C44.1**   **Кожа на клепачите, включително ъглите на клепачните цепки**
Не включва: съединителна тъкан на клепачите (C49.0)
- C44.2**   **Кожа на ухото и външния слухов канал**
Не включва: съединителна тъкан на ухото (C49.0)
- C44.3**   **Кожа на други и неуточнени части на лицето**
- C44.4**   **Кожа на окосмената част на главата и шията**
- C44.5**   **Кожа на тялото**
Анални:
• ръб
• кожа
Перианална кожа
Кожа на млечната жлеза
Не включва: анус БДУ (C21.0)
- C44.6**   **Кожа на горен крайник, включително областта на раменния пояс**
- C44.7**   **Кожа на долен крайник, включително тазобедрената област**
- C44.8**   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на кожата**
[виж забележка 5 на с. 206]
- C44.9**   **Злокачествено новообразувание на кожата, с неуточнена локализация**

Злокачествени новообразувания на мезотелиалната и меките тъкани (C45–C49)

C45   **Мезотелиом**

Включва: морфологичен код M905 с код за характера на новообразуванието /3

C45.0 Мезотелиом на плеврата

Не включва: други злокачествени новообразувания на плеврата (C38.4)

C45.1 Мезотелиом на перитонеума

Мезентериум

Мезоколон

Оментум

Перитонеум (париетален)(тазов)

Не включва: други злокачествени новообразувания на перитонеума (C48.–)

C45.2 Мезотелиом на перикарда

Не включва: други злокачествени новообразувания на перикарда (C38.0)

C45.7 Мезотелиом с други локализации

C45.9 Мезотелиом, неуточнен

C46

Сарком на Kaposi

Включва: морфологичен код M9140 с код за характера на новообразуванието /3

C46.0 Сарком на Kaposi на кожата

C46.1 Сарком на Kaposi на меките тъкани

C46.2 Сарком на Kaposi на небцето (палатум)

C46.3 Сарком на Kaposi на лимфните възли

C46.7 Сарком на Kaposi с други локализации

C46.8 Сарком на Kaposi на множество органи

C46.9 Сарком на Kaposi, с неуточнена локализация

C47

Злокачествено новообразувание на периферните нерви и вегетативната нервна система

Включва: симпатикусови и парасимпатикусови нерви и ганглии

- C47.0**   **Периферни нерви на главата, лицето и шията**
Не включва: периферни нерви на орбитата (C69.6)
- C47.1**   **Периферни нерви на горен крайник, включително областта на раменния пояс**
- C47.2**   **Периферни нерви на долен крайник, включително тазобедрената област**
- C47.3**   **Периферни нерви на торакса**
- C47.4**   **Периферни нерви на корема**
- C47.5**   **Периферни нерви на таза**
- C47.6**   **Злокачествено новообразувание на периферни нерви на тялото, неуточнено**
- C47.8**   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на периферните нерви и вегетативната нервна система**
[виж забележка 5 на с. 206]
- C47.9**   **Периферни нерви и вегетативна нервна система, с неуточнена локализация**

C48

Злокачествено новообразувание на ретроперитонеума и перитонеума

Не включва: сарком на Kaposi (C46.1)
мезотелиом (C45.-)

- C48.0**   **Ретроперитонеум**
- C48.1**   **Уточнена част на перитонеума**
Мезентериум
Мезоколон
Оментум
Перитонеум:
• париетален
• тазов
- C48.2**   **Перитонеум, неуточнена част**

C48.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на ретроперитонеума и перитонеума

[виж забележка 5 на с. 206]

C49

Злокачествено новообразуване на съединителната и другите меки тъкани

Включва: кръвоносни съдове
 бурса
 хрущял
 фасция
 мастна тъкан
 лигамент, без този на матката
 лимфни съдове
 мускули
 синовиална мембрана
 сухожилие (сухожилно влагалище)

Не включва: хрущял на:

- става (C40–C41)
- ларинкс (C32.3)
- нос (C30.0)

съединителна тъкан на млечната жлеза (C50.–)
 сарком на Кароси (C46.–)
 мезотелиом (C45.–)
 периферни нерви и вегетативна нервна система (C47.–)
 перитонеум (C48.–)
 ретроперитонеум (C48.0)

C49.0 Съединителна и меки тъкани на главата, лицето и шията

Съединителна тъкан на:

- ухо
- клепач

Не включва: съединителна тъкан на орбитата (C69.6)

C49.1 Съединителна и меки тъкани на горен крайник, включително областта на раменния пояс

C49.2 Съединителна и меки тъкани на долен крайник, включително тазобедрената област

- C49.3 Съединителна и меки тъкани на гръдния кош**
Аксила
Диафрагма
Големи кръвоносни съдове
Не включва: млечна жлеза (C50.–)
сърце (C38.0)
медиастинум (C38.1–C38.3)
тимус (C37)
- C49.4 Съединителна и меки тъкани на корема**
Коремна стена
Хипохондриум
- C49.5 Съединителна и меки тъкани на таза**
Ингвинална област
Седалище
Перинеум
- C49.6 Съединителна и меки тъкани на тялото, с неуточнена локализация**
Гръб БДУ
- C49.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на съединителната и меките тъкани**
[виж забележка 5 на с. 206]
Злокачествено новообразувание на съединителната и меките тъкани, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриките C47–C49.6
- C49.9 Съединителна и меки тъкани, с неуточнена локализация**

Злокачествено новообразувание на млечната жлеза (C50)

C50 Злокачествено новообразувание на млечната жлеза

Включва: съединителна тъкан на млечната жлеза

Не включва: кожа на млечната жлеза (C43.5–C44.5)

- C50.0** Мамила и ареола
- C50.1** Централна част на млечната жлеза
- C50.2** Горен вътрешен квадрант на млечната жлеза
- C50.3** Долен вътрешен квадрант на млечната жлеза
- C50.4** Горен външен квадрант на млечната жлеза
- C50.5** Долен външен квадрант на млечната жлеза
- C50.6** Аксиларно удължение на млечната жлеза
- C50.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на млечната жлеза
[виж забележка 5 на с. 206]
- C50.9** Млечна жлеза, неуточнена част

Злокачествени новообразувания на женските полови органи (C51–C58)

Включва: кожа на женските полови органи

C51   Злокачествено новообразувание на вулвата

C51.0   Голяма срамна устна (лабия)
Бартолинова жлеза

C51.1   Малка срамна устна

C51.2   Клитор

C51.8   Лезия, излизаща извън границите на една и повече
посочени локализации на вулвата
[виж забележка 5 на с. 206]

C51.9   Вулва, неуточнена част
Външни женски полови органи БДУ
Срамна област

C52   Злокачествено новообразувание на влагалището (вагина)

C53   Злокачествено новообразувание на шийката на матката (цервикс)

C53.0   Ендоцервикс

C53.1   Екзоцервикс

C53.8   Лезия, излизаща извън границите на една и повече
посочени локализации на шийката на матката
[виж забележка 5 на с. 206]

C53.9   Шийка на матката, неуточнена част

C54 Злокачествено новообразование
на тялото на матката

- C54.0** Истмус на матката
Долен маточен сегмент
- C54.1** Ендометриум
- C54.2** Миометриум
- C54.3** Дъно (фундус) на матката
- C54.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на тялото на матката
[виж забележка 5 на с. 206]
- C54.9** Тяло на матката, с неуточнена локализация

C55 Злокачествено новообразование
на матката с неуточнена локализация**C56** Злокачествено новообразование
на яйчника**C57** Злокачествено новообразование
на други и неуточнени части
на женските полови органи

- C57.0** Фалопиева тръба
Овидукт
Маточна тръба
- C57.1** Широка връзка
- C57.2** Кръгла връзка
- C57.3** Параметриум
Маточна връзка БДУ
- C57.4** Придатъци на матката, неуточнени
- C57.7** Други уточнени части на женски полови органи
Волфово тяло или канал

C57.8 Лезия, излизаша извън границите на една и повече посочени локализации на женските полови органи

[виж забележка 5 на с. 206]

Злокачествено новообразувание на женските полови органи, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриките C51–C57.7, C58

Тубо-овариум

Утеро-овариум

C57.9 Женски полови органи, с неуточнена локализация

Пикочо-полов тракт при жената БДУ

C58 Злокачествено новообразувание на плацентата

Хорионкарцином БДУ

Хорионепителиом БДУ

Не включва: хориоаденом (деструктивен) (D39.2)

хидатиформена мола:

- БДУ (O01.9)
- инвазивна (D39.2)
- злокачествена (D39.2)

Злокачествени новообразувания на мъжките полови органи (C60–C63)

Включва: кожа на мъжките полови органи

C60 Злокачествено новообразувание на пениса

C60.0 Препуциум

Крайна плът

C60.1 Гланс пенис

C60.2 Тяло на пениса

Корпус кавернозум

C60.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на пениса
[виж забележка 5 на с. 206]

C60.9 Пенис, с неуточнена локализация
Кожа на пениса БДУ

C61 Злокачествено новообразувание на простатата

C62 Злокачествено новообразувание на тестиса

C62.0 Недесцендирал тестис
Ектопичен тестис [локализация на новообразувание]
Ретениран тестис [локализация на новообразувание]

C62.1 Десцендирал тестис
Скротален тестис

C62.9 Злокачествено новообразувание на тестис, неуточнено

C63 Злокачествено новообразувание на други и неуточнени части на мъжките полови органи

C63.0 Епидидим

C63.1 Семенна връв

C63.2 Скротум
Кожа на скротума

C63.7 Други уточнени части на мъжките полови органи
Семенно мехурче (везикула семиналис)
Туника вагиналис

C63.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на мъжките полови органи [виж забележка 5 на с. 206]

Злокачествено новообразувание на мъжките полови органи, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриките C60–C63.7

C63.9 Мъжки полови органи, с неуточнена локализация
Пикочо-полов тракт при мъжа БДУ

Злокачествени новообразувания на пикочната система (C64–C68)

C64 Злокачествено новообразувание
на бъбрека, с изключение
на бъбречното легенче

Не включва: бъбречни:

- чашки (C65)
- легенчета (C65)

C65 Злокачествено новообразувание
на бъбречното легенче

Пелвиоуретерална област

Бъбречни чашки

C66 Злокачествено новообразувание
на уретера

Не включва: уретерен отвор на пикочния мехур (C67.6)

C67 Злокачествено новообразувание
на пикочния мехур

C67.0 Триъгълник на пикочния мехур

- C67.1** Купол на пикочния мехур
- C67.2** Латерална стена на пикочния мехур
- C67.3** Предна стена на пикочния мехур
- C67.4** Задна стена на пикочния мехур
- C67.5** Шийка на пикочния мехур
Вътрешен уретрален отвор
- C67.6** Отвор на уретера (орифициум)
- C67.7** Урахус
- C67.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на пикочния мехур
[виж забележка 5 на с. 206]
- C67.9** Пикочен мехур, с неуточнена локализация

C68**Злокачествено новообразование на други и неуточнени части на пикочните органи***Не включва:* пикочо-полов тракт БДУ:

- женски (C57.9)
- мъжки (C63.9)

- C68.0** Уретра
Не включва: уретрален отвор на пикочния мехур (C67.5)
- C68.1** Парауретрални жлези
- C68.8** Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на пикочните органи
[виж забележка 5 на с. 206]
Злокачествено новообразование на пикочните органи, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриците C64–C68.1
- C68.9** Злокачествено новообразование на пикочни органи, неуточнено
Пикочна система БДУ

Злокачествени новообразувания на окото, главния мозък и други части на централната нервна система (C69–C72)

C69

Злокачествено новообразование на окото и неговите придатъци

Не включва: съединителна тъкан на клепачите (C49.0)
кожа на клепачите (C43.1, C44.1)
зрителен нерв (C72.3)

C69.0   **Конюнктива**

C69.1   **Роговица**

C69.2   **Ретина**

C69.3   **Хориоидея**

C69.4   **Цилиарно тяло**
Очна ябълка

C69.5   **Слезна жлеза и канали**
Слезна торбичка
Слезноносов канал

C69.6   **Орбита**
Съединителна тъкан на орбитата
Екстраокуларен мускул
Периферни нерви на орбитата
Ретробулбарна тъкан
Ретроокуларна тъкан
Не включва: орбитална кост (C41.0)

C69.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече
посочени локализации на окото и неговите при-
датъци**
[виж забележка 5 на с. 206]

C69.9   **Око, неуточнена част**

C70   **Злокачествено новообразование на мозъчните обвивки (менинги)****C70.0**   Церебрални менинги**C70.1**   Спинални менинги**C70.9**   Злокачествено новообразование на менинги, неуточнено**C71**   **Злокачествено новообразование на главния мозък***Не включва:* черепномозъчни нерви (C72.2–C72.5)
ретробулбарна тъкан (C69.6)**C71.0**   **Главен мозък, с изключение на дяловете (лобове) и стомахчетата (вентрикули)**

Мазолесто тяло (Corpus callosum)

Надмозъчна обвивка (супратенториум) БДУ

C71.1   **Фронтален лоб****C71.2**   **Темпорален лоб****C71.3**   **Париетален лоб****C71.4**   **Окципитален лоб****C71.5**   **Мозъчно стомахче***Не включва:* четвъртия вентрикул (C71.7)**C71.6**   **Малък мозък****C71.7**   **Мозъчен ствол**

Четвърти вентрикул

Подмозъчна обвивка (инфратенториум) БДУ

C71.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на главния мозък**

[виж забележка 5 на с. 206]

C71.9   **Главен мозък, с неуточнена локализация**

C72

Злокачествено новообразувание на гръбначния мозък, черепномозъчните нерви и други части на централната нервна система

Не включва: менинги (C70.–)
периферни нерви и вегетативна нервна система (C47.–)

C72.0   **Гръбначен мозък**

C72.1   **Конска опашка (кауда еквина)**

C72.2   **Обонятелен нерв (олфакторен)**
Обонятелна луковица

C72.3   **Зрителен нерв**

C72.4   **Слухов нерв**

C72.5   **Други и неуточнени черепномозъчни нерви**
Черепномозъчни нерви БДУ

C72.8   **Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на главния мозък и другите части на централната нервна система**

[виж забележка 5 на с. 206]

Злокачествено новообразувание на главния мозък и другите части на централната нервна система, което по място на възникване не може да бъде отнесено към нито една от рубриките C70–C72.5

C72.9   **Централна нервна система, неуточнена част**
Нервна система БДУ

Злокачествени новообразувания на щитовидната и други ендокринни жлези (C73–C75)

C73 Злокачествено новообразувание
на щитовидната жлеза

C74 Злокачествено новообразувание
на надбъбречната жлеза

C74.0 Кора (кортекс) на надбъбречната жлеза

C74.1 Медула на надбъбречната жлеза

C74.9 Надбъбречна жлеза, неуточнена част

C75 Злокачествено новообразувание
на други ендокринни жлези и сродни
структури

Не включва: надбъбречна жлеза (C74.–)
ендокринна част на панкреаса (C25.4)
яйчник (C56)
тестис (C62.–)
тимус (C37)
щитовидна жлеза (C73)

C75.0 Паращитовидна жлеза

C75.1 Хипофиза

C75.2 Краниофарингеален канал

C75.3 Епифизна (пинеална) жлеза

C75.4 Каротидни телца

C75.5 Аортно телце и други параганглии

C75.8 Лезия на повече от една ендокринна жлеза, неуточнена

Забележка: Ако локализациите на множествените лезии са известни, те трябва да бъдат кодирани поотделно.

C75.9 Злокачествено новообразувание на ендокринна жлеза, неуточнено

Злокачествени новообразувания с неточно определени, вторични и неуточнени локализации (C76–C80)

C76 Злокачествено новообразувание с други и неточно определени локализации

Не включва: злокачествено новообразувание на (с):

- урогениталния тракт БДУ:
  - при жените (C57.9)
  - при мъжете (C63.9)
- лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани (C81–C96)
- неуточнена локализация (C80)

C76.0 Глава, лице и шия

Буза БДУ

Нос БДУ

C76.1 Гръден кош

Подмишница БДУ

Вътрегръдни новообразувания БДУ

Гръден кош БДУ

C76.2 Корем

- C76.3 Таз**
 Ингвинална област БДУ
 Локализации, обхващащи няколко тазови органа, като:
- ректовагинална (преграда)
  - ректовезикална (преграда)
- C76.4 Горен крайник**
- C76.5 Долен крайник**
- C76.7 Други неточно определени локализации**
- C76.8 Лезия, излизаща извън границите на една и повече посочени локализации с други и неточно определени локализации**
 [виж забележка 5 на с. 206]

C77

Вторично и неуточно злокачествено новообразувание на лимфните възли

Не включва: злокачествено новообразувание на лимфните възли, уточнено като първично (C81–C88, C96.–)

- C77.0 Лимфни възли на глава, лице и шия**
 Надключечни лимфни възли
- C77.1 Интраторакални лимфни възли**
- C77.2 Интраабдоминални лимфни възли**
- C77.3 Лимфни възли на подмишницата и горния крайник**
 Пекторални лимфни възли
- C77.4 Лимфни възли на ингвиналната област и долния крайник**
- C77.5 Лимфни възли на таза**
- C77.8 Лимфни възли с множествени локализации**
- C77.9 Лимфни възли, с неуточнена локализация**

C78   **Вторично злокачествено новообразувание на дихателната и храносмилателната системи**

- C78.0   Вторично злокачествено новообразувание на белия дроб
- C78.1   Вторично злокачествено новообразувание на медиастинума
- C78.2   Вторично злокачествено новообразувание на плеврата
- C78.3   Вторично злокачествено новообразувание на други и неуточнени дихателни органи
- C78.4   Вторично злокачествено новообразувание на тънките черва
- C78.5   Вторично злокачествено новообразувание на дебелото черво и ректума
- C78.6   Вторично злокачествено новообразувание на ретроперитонеума и перитонеума
Злокачествен асцит БДУ
- C78.7   Вторично злокачествено новообразувание на черния дроб
- C78.8   Вторично злокачествено новообразувание на други и неуточнени храносмилателни органи

C79   **Вторично злокачествено новообразувание с други локализации**

- C79.0   Вторично злокачествено новообразувание на бъбрека и бъбречното легенче
- C79.1   Вторично злокачествено новообразувание на пикочния мехур, други и неуточнени пикочни органи

- C79.2** Вторично злокачествено новообразувание на кожата
- C79.3** Вторично злокачествено новообразувание на главния мозък и мозъчните обвивки
- C79.4** Вторично злокачествено новообразувание на други и неуточнени части на нервната система
- C79.5** Вторично злокачествено новообразувание на кости и костен мозък
- C79.6** Вторично злокачествено новообразувание на яйчник
- C79.7** Вторично злокачествено новообразувание на надбъбречната жлеза
- C79.8** Вторично злокачествено новообразувание с други уточнени локализации

C80

Злокачествено новообразувание с неуточнена локализация

Рак	}	с неуточнена локализация (първична) (вторична)
Карцином		
Карциноматоза		
Генерализиран:		
• рак		
• злокачествен тумор		
Злокачествен тумор		
Множествен рак		
Злокачествена кахексия		
Първичната локализация е неизвестна		

Злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани (C81–C96)

Забележка: Термините, използвани в рубриците C82–C85 за нехочки-новите лимфоми, представляват работна класификация, в която е направен опит да се намери обща основа на няколко главни класификационни схеми. Термините, използвани в тези схеми, не са дадени в основния списък на рубриците, но са представени в Азбучния указател; точно отъждествяване с термините на основния списък на рубриците не винаги е възможно.

Включва: морфологични кодове M959–M994 с код за характера на новообразуването /3

Не включва: вторично и неуточно новообразуване на лимфните възли (C77.–)

C81 Болест на Hodgkin

Включва: морфологични кодове M965–M966 с код за характера на новообразуването /3

- C81.0** Лимфоцитно преобладаване
Лимфоцитно-хистиоцитно преобладаване
- C81.1** Нодуларна склероза
- C81.2** Смесен целуларитет
- C81.3** Лимфоцитно изчерпване
- C81.7** Друга болест на Hodgkin
- C81.9** Болест на Hodgkin, неуточнена

C82 **Фоликуларен [нодуларен] нехочкинов лимфом**

Включва: фоликуларен нехочкинов лимфом със или без дифузни области
морфологичен код M969 с код за характера на новообразованието /3

- C82.0 Дребноклетъчен с назъбени ядра, фоликуларен
- C82.1 Смесен, дребноклетъчен с назъбени ядра и едроклетъчен, фоликуларен
- C82.2 Едроклетъчен, фоликуларен
- C82.7 Други видове на фоликуларен нехочкинов лимфом
- C82.9 **Фоликуларен нехочкинов лимфом, неуточнен**
Нодуларен нехочкинов лимфом БДУ

C83 **Дифузен нехочкинов лимфом**

Включва: морфологични кодове M9593, M9595, M967–M968 с код за характера на новообразованието /3

- C83.0 Дребноклетъчен (дифузен)
- C83.1 Дребноклетъчен с назъбени ядра (дифузен)
- C83.2 Смесен, дребноклетъчен и едроклетъчен (дифузен)
- C83.3 Едроклетъчен (дифузен)
Ретикулосарком
- C83.4 Имунобластен (дифузен)
- C83.5 Лимфобластен (дифузен)
- C83.6 Недиференциран (дифузен)
- C83.7 Тумор на Burkitt
- C83.8 Други видове дифузен нехочкинов лимфом
- C83.9 **Дифузен нехочкинов лимфом, неуточнен**

C84   **Периферни и кожни Т-клетъчни лимфоми**

Включва: морфологичен код M970 с код за характера на новообразуванието /3

C84.0   **Mycosis fungoides**

C84.1   **Болест на Sezary**

C84.2   **Т-зонов лимфом**

C84.3   **Лимфоепителоиден лимфом**
Лимфом на Lennert

C84.4   **Периферен Т-клетъчен лимфом**

C84.5   **Други и неуточнени Т-клетъчни лимфоми**

Забележка: Ако Т-клетъчният произход или включване се споменава във връзка със специфичен лимфом, следва да се кодира по-специфичното описание.

C85   **Други и неуточнени типове на неходжкинов лимфом**

Включва: морфологични кодове M9590–M9592, M9594, M971 с код за характера на новообразуванието /3

C85.0   **Лимфосарком**

C85.1   **В-клетъчен лимфом, неуточнен**

Забележка: Ако В-клетъчният произход или включване се споменава във връзка със специфичен лимфом, следва да се кодира по-специфичното описание.

C85.7   **Други уточнени типове на неходжкинов лимфом**

Злокачествена:

- ретикулоендотелиоза
- ретикулоза
- Микроглиом

C85.9 Нехочкинов лимфом, неуточнен

Лимфом БДУ
Злокачествен лимфом БДУ
Нехочкинов лимфом БДУ

C88 Злокачествени имунопролиферативни болести

Включва: морфологичен код M976 с код за характера на новообразуванието /3

C88.0 Макроглобулинемия на Waldenstrom

C88.1 Болест на алфа-тежките вериги

C88.2 Болест на гама-тежките вериги

Болест на Franklin

C88.3 Имунопролиферативна болест на тънките черва

Средиземноморски лимфом

C88.7 Други злокачествени имунопролиферативни болести

C88.9 Злокачествени имунопролиферативни болести, неуточнени

Имунопролиферативна болест БДУ

C90 Множествен миелом и злокачествени плазмоклетъчни новообразувания

Включва: морфологични кодове M973, M9830 с код за характера на новообразуванието /3

C90.0 Множествен миелом

Болест на Kahler
Миеломатоза

Не включва: солитарен миелом (C90.2)

C90.1 Плазмоклетъчна левкемия

C90.2 Плазмоцитом, екстрamedуларен

Злокачествен плазмоклетъчен тумор БДУ
Плазмоцитом БДУ
Солитарен миелом

C91 Лимфоидна левкемия

Включва: морфологични кодове M982, M9940–M9941 с код за характера на новообразуванието /3

C91.0 Остра лимфобластна левкемия

Не включва: остър пристъп на хронична лимфоцитна левкемия (C91.1)

C91.1 Хронична лимфоцитна левкемия

C91.2 Подостра лимфоцитна левкемия

C91.3 Пролимфоцитна левкемия

C91.4 Косматоклетъчна левкемия

Левкемична ретикулоендотелиоза

C91.5 Т-клетъчна левкемия при възрастни

C91.7 Друга лимфоидна левкемия

C91.9 Лимфоидна левкемия, неуточнена

C92 Миелоидна левкемия

Включва: левкемия:

- гранулоцитна
- миелогенна

морфологични кодове M986–M988, M9930 с код за характера на новообразуванието /3

C92.0 Остра миелоидна левкемия

Не включва: остър пристъп на хронична миелоидна левкемия (C92.1)

C92.1 Хронична миелоидна левкемия

C92.2 Подостра миелоидна левкемия

C92.3 Миелоиден сарком

Хлором

Гранулоцитен сарком

C92.4 Остра промиелоцитна левкемия

C92.5 Остра миеломоноцитна левкемия

C92.7 Друга миелоидна левкемия

C92.9 Миелоидна левкемия, неуточнена

C93 Моноцитна левкемия

Включва: моноцитоидна левкемия
морфологичен код M989 с код за характера на
новообразуванието /3

C93.0 Остра моноцитна левкемия

Не включва: остър пристъп на хронична моноцитна левкемия (C93.1)

C93.1 Хронична моноцитна левкемия

C93.2 Подостра моноцитна левкемия

C93.7 Друга моноцитна левкемия

C93.9 Моноцитна левкемия, неуточнена

C94 Други левкемии с уточнен клетъчен вид

Включва: морфологични кодове M984, M9850, M9900, M9910, M9931–M9932 с код за характера на
новообразуванието /3

Не включва: левкемична ретикулоендотелиоза (C91.4)
плазмоклетъчна левкемия (C90.1)

C94.0 Остра еритремия и еритролевкемия

Остра еритремична миелоза
Болест на Di Guglielmo

C94.1 Хронична еритремия

Болест на Heilmeyer-Schöner

C94.2 Остра мегакариобластна левкемия

Левкемия:
• мегакариобластна (остра)
• мегакариоцитна (остра)

C94.3 Мастоцитна левкемия

C94.4 Остра панмиелоза

C94.5 Остра миелофиброза

C94.7 Друга уточнена левкемия
Левкемия с лимфосаркомни клетки

C95 **Левкемия с неуточнен клетъчен тип**

Включва: морфологичен код M980 с код за характера на новообразуванието /3

C95.0 Остра левкемия с неуточнен клетъчен тип

Бластна левкемия
Стволоклетъчна левкемия

Не включва: остър пристъп на неуточнена хронична левкемия (C95.1)

C95.1 Хронична левкемия с неуточнен клетъчен тип

C95.2 Подостра левкемия с неуточнен клетъчен тип

C95.7 Друга левкемия с неуточнен клетъчен тип

C95.9 Левкемия, неуточнена

C96 **Други и неуточнени злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани**

Включва: морфологични кодове M972, M974 с код за характера на новообразуванието /3

C96.0 Болест на Letterer-Siwe

Нелипидна:
• ретикулоендотелиоза
• ретикулоза

C96.1 Злокачествена хистиоцитоза
Хистиоцитна медуларна ретикулоза

C96.2 Злокачествен мастоклетъчен тумор

Злокачествен(-а):

- мастоцитом
- мастоцитоза

Мастоклетъчен сарком

Не включва: мастоклетъчна левкемия (C94.3)
мастоцитоза (кожна) (Q82.2)

C96.3 Истински хистиоцитен лимфом

C96.7 Други уточнени злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани

C96.9 Злокачествено новообразование на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани, неуточнено

**Злокачествени новообразувания
със самостоятелни (първични)
множествени локализации
(C97)**

C97

**Злокачествени новообразувания със
самостоятелни (първични) множествени
локализации**

Забележка: При използване на тази категория следва да се спазват правилата за кодиране на умира-
нията и препоръките, залегнали в том 2.

Новообразувания in situ (D00–D09)

Забележка: Много новообразувания in situ се разглеждат като последователни морфологични изменения между дисплазия и инвазивен рак. Например, при цервикалната интраепителиална неоплазия (CIN) са установени три степени, третата от които (CIN III) включва както изразена дисплазия, така и карцином in situ. Тази система за градация е разширена и за други органи като вулва и влагалище. Тук е представено описанието на интраепителиална неоплазия степен III със или без указание за тежестта на дисплазията; степените I и II се класифицират като дисплазия на система от включени органи и трябва да се кодира по класове, съответстващи на тази система от органи.

Включва: болест на Bowen
еритроплазия
морфологични кодове с код за характера на новообразуванието /2
еритроплазия на Queyrat

D00

Карцином in situ на устната кухина, хранопровода и стомаха

Не включва: меланом in situ (D03.–)

D00.0

Устни, устна кухина и фаринкс

Ариепиглотисна гънка:

- БДУ
- страна, обърната към хипофаринкса
- гранична зона

Червена ивица на устните

Не включва: ариепиглотисна гънка, обърната към ларинкса (D02.0)

епиглотис:

- БДУ (D02.0)
- супрахиоидна част (D02.0)
- кожа на устните (D03.0, D04.0)

D00.1

Хранопровод

D00.2

Стомах

D01 Карцином *in situ* на други и неуточнени храносмилателни органи

Не включва: меланом *in situ* (D03.–)

- D01.0** Колон
Не включва: ректосигмоидална област (D01.1)
- D01.1** Ректосигмоидална област
- D01.2** Ректум
- D01.3** Анус и анален канал
Не включва: анални:
  - ръб (D03.5, D04.5)
  - кожа (D03.5, D04.5)
 перианална кожа (D03.5, D04.5)
- D01.4** Други и неуточнени части на червата
Не включва: ампула на Vater (D01.5)
- D01.5** Черен дроб, жлъчен мехур и жлъчни пътища
Ампула на Vater
- D01.7** Други уточнени храносмилателни органи
Панкреас
- D01.9** Храносмилателен орган, неуточнен

D02 Карцином *in situ* на средното ухо и дихателната система

Не включва: меланом *in situ* (D03.–)

- D02.0** Ларинкс
Ариепиглотисна гънка, обърната към ларинкса
Епиглотис (супрахиоидна част)
Не включва: ариепиглотисна гънка:
  - БДУ (D00.0)
  - страна, обърната към хипофаринкса (D00.0)
  - гранична зона (D00.0)
- D02.1** Трахея
- D02.2** Бронх и бял дроб

- D02.3 Други части на дихателната система**
Синуси
Средно ухо
Носни кухини
Не включва: ухо (външно) (кожа) (D03.2, D04.2)
нос:
• БДУ (D09.7)
• кожа (D03.3, D04.3)

D02.4 Дихателна система, неуточнена част

D03 Меланом in situ

Включва: морфологични кодове M872–M879 с код за характера на новообразуванието /2

D03.0 Меланом in situ на устни

D03.1 Меланом in situ на клепач, включително ръбовете му

D03.2 Меланом in situ на ухо и външен слухов канал

D03.3 Меланом in situ на други и неуточнени части на лицето

D03.4 Меланом in situ на окосмената част на главата и шията

D03.5 Меланом in situ на тялото

Анални:

- ръб
- кожа

Млечна жлеза (кожа)(мека тъкан)

Перианална кожа

D03.6 Меланом in situ на горен крайник, включително раменния пояс

D03.7 Меланом in situ на долен крайник, включително тазобедрената област

D03.8 Меланом in situ с други локализации

D03.9 Меланом in situ, неуточнен

D04 Карцином in situ на кожата

Не включва: еритроплазия на Queyrat (пенис) БДУ (D07.4)
меланом in situ (D03.–)

D04.0 Кожа на устни

Не включва: червена ивица на устните (D00.0)

D04.1 Кожа на клепач, включително ръбовете му**D04.2 Кожа на ухото и външния слухов канал****D04.3 Кожа на други и неуточнени части на лицето****D04.4 Кожа на окосмената част на главата и шията****D04.5 Кожа на тялото**

Анални:

- ръб
- кожа

Перианална кожа

Кожа на млечната жлеза

Не включва: анус БДУ (D01.3)

кожа на половите органи (D07.–)

D04.6 Кожа на горен крайник, включително раменния пояс**D04.7 Кожа на долен крайник, включително тазобедрената област****D04.8 Кожа с други локализации****D04.9 Кожа, с неуточнена локализация****D05 Карцином in situ на млечната жлеза**

Не включва: карцином in situ на кожата на млечната жлеза (D04.5)

меланом in situ на млечната жлеза (кожа) (D03.5)

D05.0 Лобуларен карцином in situ**D05.1 Интрадуктален карцином in situ****D05.7 Друг карцином in situ на млечната жлеза**

D05.9 Карцином in situ на млечната жлеза, неуточнен

D06 Карцином in situ на шийката на матката

Включва: цервикална интраепителиална неоплазия [CIN], III степен, със или без указание за тежестта на дисплазията

Не включва: меланом in situ на цервикса (D03.5)
тежка дисплазия на цервикса БДУ (N87.2)

D06.0 Ендоцервикс

D06.1 Екзоцервикс

D06.7 Други части на шийката на матката

D06.9 Шийка на матката, неуточнена част

D07 Карцином in situ на други и неуточнени полови органи

Не включва: меланом in situ (D03.–)

D07.0 Ендометриум

D07.1 Вулва

Интраепителиална неоплазия на вулвата [VIN], III степен, със или без указание за тежестта на дисплазията

Не включва: тежка дисплазия на вулвата БДУ (N90.2)

D07.2 Влагалище

Интраепителиална неоплазия на влагалището [VAIN], III степен, със или без указание за тежестта на дисплазията

Не включва: тежка дисплазия на влагалището БДУ (N89.2)

D07.3 Други и неуточнени женски полови органи

D07.4 Пенис

Еритроплазия на Queyrat БДУ

D07.5 Простата

D07.6 Други и неуточнени мъжки полови органи

D09 Карцином in situ с други и неуточнени локализации

Не включва: меланом in situ (D03.–)

D09.0 Пикочен мехур

D09.1 Други и неуточнени пикочни органи

D09.2 Око

Не включва: кожа на клепачите (D04.1)

D09.3 Щитовидна и други ендокринни жлези

Не включва: ендокринна част на панкреаса (D01.7)
яйчник (D07.3)
тестис (D07.6)

D09.7 Карцином in situ с други уточнени локализации

D09.9 Карцином in situ, с неуточнена локализация

Доброкачествени новообразувания (D10–D36)

Включва: морфологични кодове с код за характера на новообразуванието /0

D10 Доброкачествено новообразувание на устните, устната кухина и фаринкса

D10.0 Устни

Устни (френулум)(вътрешна част)(мукоза)(червена ивица)

Не включва: кожа на устните (D22.0, D23.0)

D10.1 Език

Езична сливица [Tonsilla Lingualis]

D10.2 Под на устната кухина

D10.3 Други и неуточнени части на устната кухина

Малка слюнчена жлеза БДУ

Не включва: доброкачествени одонтогенни новообразувания (D16.4, D16.5)
лигавица на устните (D10.0)
назофарингеална повърхност на мекото небце (D10.6)

D10.4 Сливица (тонзила)

Сливица (фауциална) (небна)

Не включва: езична сливица (D10.1)
фарингеална сливица (D10.6)
тонзиларни:
• ямка (D10.5)
• дъги (D10.5)

D10.5 Други части на орофаринкса

Епиглотис, предна повърхност

Тонзиларни:

- ямка
- дъги

Валекула

Не включва: епиглотис:
• БДУ (D14.1)
• супрахиоидна част (D14.1)

D10.6 Назофаринкс

Фарингеална сливица

Заден край на септума и раковините

D10.7 Хипофаринкс

D10.9 Фаринкс, неуточнен

D11

Доброкачествено новообразувание на големите слюнчени жлези

Не включва: доброкачествени новообразувания на уточнени малки слюнчени жлези, които се класифицират според тяхната анатомична локализация
доброкачествени новообразувания на малките слюнчени жлези БДУ (D10.3)

D11.0 Паротидна жлеза

D11.7 Други големи слюнчени жлези

Жлези:

- сублингвална
- субмандибуларна

D11.9 Голяма слюнчена жлеза, неуточнена част

D12 Доброкачествено новообразуване на колона, ректума, ануса и аналния канал

D12.0 Цекум

Илеоцекална клапа

D12.1 Апендикс

D12.2 Възходяща част (асценденс) на колона

D12.3 Напречна част (трансверзум) на колона

Хепатална флексура

Лиенална флексура

D12.4 Низходяща част (десценденс) на колона

D12.5 Сигмоидална част на колона

D12.6 Колон, неуточнена част

Аденоматоза на колона

Дебело черво БДУ

Полипоза (наследствена) на колона

D12.7 Ректосигмоидална област

D12.8 Ректум

D12.9 Анус и анален канал

Не включва: анални:

- ръб (D22.5, D23.5)
- кожа (D22.5, D23.5)
- перианална кожа (D22.5, D23.5)

D13 **Доброкачествено новообразувание на други и неточно определени части на храносмилателната система**

D13.0 **Хранопровод**

D13.1 **Стомах**

D13.2 **Дванадесетопръстник (дуоденум)**

D13.3 **Други и неуточнени части на тънките черва**

D13.4 **Черен дроб**

Интрахепатални жлъчни пътища

D13.5 **Екстрахепатални жлъчни пътища**

D13.6 **Панкреас**

Не включва: островни клетки на панкреаса (D13.7)

D13.7 **Ендокринна част на панкреаса**

Островноклетъчен тумор

Лангерхансови острови

D13.9 **Неточно определени локализации на храносмилателната система**

Храносмилателна система БДУ

Черва БДУ

Далак

D14 Доброкачествено новообразование на средното ухо и дихателната система

D14.0 Средно ухо, носна кухина и синуси

Хрущял на носа

Не включва: слухов канал (външен) (D22.2, D23.2)

кост на:

- ухо (D16.4)
- нос (D16.4)

хрущял на ухо (D21.0)

ухо (външно)(кожа) (D22.2, D23.2)

нос:

- БДУ (D36.7)
- кожа (D22.3, D23.3)
- очна ябълка (D33.3)

полип на:

- синуси (J33.8)
- ухо (средно) (H74.4)
- нос (кухина) (J33.–)

задан край на септума и раковините (D10.6)

D14.1 Ларинкс

Епиглотис (супрахиоидна част)

Не включва: епиглотис, предна повърхност (D10.5)

полип на гласните връзки и ларинкса (J38.1)

D14.2 Трахея

D14.3 Бронхи и бял дроб

D14.4 Дихателна система, с неуточнена локализация

D15 Доброкачествено новообразование на други и неуточнени органи в гръдния кош

Не включва: мезотелиална тъкан (D19.–)

D15.0 Тимус

D15.1 Сърце

Не включва: големи кръвоносни съдове (D21.3)

D15.2 Медиастинум

D15.7 Други уточнени органи в гръдния кош

D15.9 Орган в гръдния кош, неуточнен

D16 Доброкачествено новообразуване на костите и ставните хрущяли

Не включва: съединителна тъкан на:

- ухо (D21.0)
  - клепач (D21.0)
  - ларинкс (D14.1)
  - нос (D14.0)
- синовиална мембрана (D21.–)

D16.0 Скапула и дълги кости на горен крайник

D16.1 Къси кости на горен крайник

D16.2 Дълги кости на долен крайник

D16.3 Къси кости на долен крайник

D16.4 Кости на черепа и лицето

Горна челюст (максила)

Орбитална кост

Не включва: кост на долна челюст (D16.5)

D16.5 Кост на долна челюст

D16.6 Гръбначен стълб

Не включва: сакрална и опашна кост (D16.8)

D16.7 Ребра, гръдна кост и ключица

D16.8 Кости на таза, сакрума и опашката

D16.9 Кост и ставен хрущял, неуточнени

D17 Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан

Включва: морфологични кодове M885–M888 с код за характера на новообразуването /0

- D17.0** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан на кожата и подкожната тъкан на главата, лицето и шията
- D17.1** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан на кожата и подкожната тъкан на тялото
- D17.2** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан на кожата и подкожната тъкан на крайниците
- D17.3** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан на кожата и подкожната тъкан с други и неуточнени локализации
- D17.4** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан на органите в гръдния кош
- D17.5** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан на коремните органи
Не включва: перитонеум и ретроперитонеум (D17.7)
- D17.6** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан на семенната връв
- D17.7** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан с други локализации
Перитонеум
Ретроперитонеум
- D17.9** Доброкачествено новообразуване на мастната тъкан, с неуточнена локализация
Липом БДУ

D18 Хемангиом и лимфангиом с каквато и да е локализация

Включва: морфологични кодове M912–M917 с код за характера на новообразуването /0

Не включва: син или пигментен невус (D22.–)

- D18.0** Хемангиом с каквато и да е локализация
Ангиом БДУ

D18.1 Лимфангиом с каквато и да е локализация

D19 Доброкачествено новообразувание
на мезотелиалната тъкан

Включва: морфологичен код M905 с код за характера на новообразуванието /0

D19.0 Мезотелиална тъкан на плеврата

D19.1 Мезотелиална тъкан на перитонеума

D19.7 Мезотелиална тъкан с други локализации

D19.9 Мезотелиална тъкан, с неуточнена локализация
Доброкачествен мезотелиом БДУ

D20 Доброкачествено новообразувание
на меката тъкан на ретроперитонеума
и перитонеума

Не включва: доброкачествено липоматозно новообразуване на перитонеума и ретроперитонеума (D17.7)
мезотелиална тъкан (D19.-)

D20.0 Ретроперитонеум

D20.1 Перитонеум

D21**Други доброкачествени новообразования на съединителната и други меки тъкани**

Включва: кръвоносни съдове
 бурса
 хрущял
 фасция
 мастна тъкан
 лигамент, без този на матката
 лимфни съдове
 мускули
 синовиална мембрана
 сухожилие (сухожилно влагалище)

Не включва: хрущял на:

- става (D16.–)
- ларинкс (D14.1)
- нос (D14.0)

съединителна тъкан на млечната жлеза (D24)
 хемангиом (D18.0)
 липом (D17.–)
 лимфангиом (D18.1)
 периферни нерви и вегетативна нервна система (D36.1)
 перитонеум (D20.1)
 ретроперитонеум (D20.0)
 маточни:

- лейомиом (D25.–)
- връзка (лигамент), всякакви (D28.2)

тъкан на кръвоносните съдове (D18.–)

D21.0 Съединителна и други меки тъкани на главата, лицето и шията

Съединителна тъкан на:

- ухо
- клепач

Не включва: съединителна тъкан на орбитата (D31.6)

D21.1 Съединителна и други меки тъкани на горен крайник, включително областта на раменния пояс

D21.2 Съединителна и други меки тъкани на долен крайник, включително тазобедрената област

D21.3 Съединителна и други меки тъкани на гръдния кош

Аксила

Диафрагма

Големи кръвоносни съдове

Не включва: сърце (D15.1)

медиастинум (D15.2)

тимус (D15.0)

D21.4 Съединителна и други меки тъкани на корема

D21.5 Съединителна и други меки тъкани на таза

Не включва: маточни:

• лейомиом (D25.–)

• връзки (лигаменти), всякакви (D28.2)

D21.6 Съединителна и други меки тъкани на тялото, не-уточнена част

Гръб БДУ

D21.9 Съединителна и други меки тъкани, с неуточнена локализация

D22 Меланоцитен невус

Включва: морфологични кодове M872–M879 с код за характера на новообразованието /0

невус:

• БДУ

• син

• окосмен

• пигментен

D22.0 Меланоцитен невус на устните

D22.1 Меланоцитен невус на клепачите, включително ъглите на клепачните цепки

D22.2 Меланоцитен невус на ухото и външния слухов канал

D22.3 Меланоцитен невус на други и неуточнени части на лицето

D22.4 Меланоцитен невус на окосмената част на главата и шията

D22.5 Меланоцитен невус на тялото

Анални:

- ръб
- кожа

Перианална кожа

Кожа на млечната жлеза

D22.6 Меланоцитен невус на горен крайник, включително областта на раменния пояс

D22.7 Меланоцитен невус на долен крайник, включително тазобедрената област

D22.9 Меланоцитен невус, неуточнен

D23

Други доброкачествени новообразувания на кожата

Включва: доброкачествени новообразувания на:

- космени фоликули
- мастни жлези
- потни жлези

Не включва: доброкачествени липоматозни новообразувания (D17.0– D17.3)
меланоцитен невус (D22.–)

D23.0 Кожа на устните

Не включва: червена ивица на устните (D10.0)

D23.1 Кожа на клепачите, включително ъглите на клепачните цепки

D23.2 Кожа на ухото и външния слухов канал

D23.3 Кожа на други и неуточнени части на лицето

D23.4 Кожа на окосмената част на главата и шията

D23.5 Кожа на тялото

Анални:

- ръб
- кожа

Перианална кожа

Кожа на млечната жлеза

Не включва: анус БДУ (D12.9)

кожа на половите органи (D28– D29)

D23.6 Кожа на горен крайник, включително областта на раменния пояс

D23.7 Кожа на долен крайник, включително тазобедрената област

D23.9 Кожа, с неуточнена локализация

D24 Доброкачествено новообразувание на млечната жлеза

Млечна жлеза:

- съединителна тъкан
- меки тъкани

Не включва: доброкачествена дисплазия на млечната жлеза (N60.–)

кожа на млечната жлеза (D22.5, D23.5)

D25 Лейомиом на матката

Включва: доброкачествени новообразувания на матката с морфологичен код M889 и код за характера на новообразуванието /0
фибромиом на матката

D25.0 Субмукозен лейомиом на матката

D25.1 Интрамурален лейомиом на матката

D25.2 Субсерозен лейомиом на матката

D25.9 Лейомиом на матката, неуточнен

D26 Други доброкачествени новообразования на матката

- D26.0 Шийка на матката
- D26.1 Тяло на матката
- D26.7 Други части на матката
- D26.9 Матка, неуточнена част

D27 Доброкачествено новообразование на яйчника**D28** Доброкачествено новообразование на други и неуточнени части на женските полови органи

Включва: аденоматозен полип
кожа на женските полови органи

- D28.0 Вулва
- D28.1 Влагалище
- D28.2 Маточни тръби и връзки
  - Фалопиева тръба
  - Маточна връзка (широка) (кръгла)
- D28.7 Други уточнени женски полови органи
- D28.9 Женски полови органи, с неуточнена локализация

D29 Доброкачествено новообразование на мъжките полови органи

Включва: кожа на мъжките полови органи

- D29.0 Пенис

D29.1 Простата

Не включва: хиперплазия на простатата (аденоматозна)
(N40)

простатни:

- аденом (N40)
- увеличение (N40)
- хипертрофия (N40)

D29.2 Тестис

D29.3 Епидидим

D29.4 Скротум

Кожа на скротума

D29.7 Други мъжки полови органи

Семенно мехурче

Семенна връв

Вагинална туника

D29.9 Мъжки полови органи, с неуточнена локализация

D30

**Доброкачествено новообразувание
на пикочните органи**

D30.0 Бъбрек

Не включва: бъбречни:

- чашки (D30.1)
- легенчета (D30.1)

D30.1 Бъбречно легенче

D30.2 Уретер

Не включва: уретерен отвор на пикочния мехур (D30.3)

D30.3 Пикочен мехур

Отвор на пикочния мехур:

- уретрален
- уретерен

D30.4 Уретра

Не включва: уретрален отвор на пикочния мехур (D30.3)

D30.7 Други пикочни органи

Парауретрални жлези

D30.9 Пикочни органи, с неуточнена локализация
Пикочна система БДУ

D31 Доброкачествено новообразование
на окото и неговите придатъци

Не включва: съединителна тъкан на клепачите (D21.0)
зрителен нерв (D33.3)
кожа на клепачите (D22.1, D23.1)

D31.0 Конюнктива

D31.1 Роговица

D31.2 Ретина

D31.3 Хориоидея

D31.4 Цилиарно тяло

Очна ябълка

D31.5 Слезна жлеза и канали

Слезна торбичка

Слезно-носов канал

D31.6 Орбита, неуточнена част

Съединителна тъкан на орбитата

Екстраокуларен мускул

Периферни нерви на орбитата

Ретробулбарна тъкан

Ретроокуларна тъкан

Не включва: орбитална кост (D16.4)

D31.9 Око, неуточнена част

D32 Доброкачествено новообразование
на мозъчните обвивки (менингите)

D32.0 Обвивки на главния мозък

D32.1 Обвивки на гръбначния мозък

D32.9 Мозъчни обвивки, неуточнени

Менингиом БДУ

D33

Доброкачествено новообразуване на главния мозък и други части на централната нервна система

Не включва: ангиом (D18.0)
менинги (D32.–)
периферни нерви и вегетативна нервна система (D36.1)
ретроокуларна тъкан (D31.6)

D33.0

Главен мозък, супратенториум

Мозъчно стомахче

Церебрум

Фронтален

Окципитален

Париетален

Темпорален

} лоб

Не включва: четвърто стомахче (D33.1)

D33.1

Главен мозък, инфратенториум

Мозъчен ствол

Малък мозък

Четвърто стомахче

D33.2

Главен мозък, неуточнена част

D33.3

Черепномозъчни нерви

Обонятелна луковица

D33.4

Гръбначен мозък

D33.7

Други уточнени части на централната нервна система

D33.9

Централна нервна система, с неуточнена локализация

Нервна система (централна) БДУ

D34

Доброкачествено новообразуване на щитовидната жлеза

D35 Доброкачествено новообразуване на други и неуточнени ендокринни жлези

Не включва: ендокринна част на панкреаса (D13.7)
яйчник (D27)
тестис (D29.2)
тимус (D15.0)

- D35.0 Надбъбречна жлеза
- D35.1 Паращитовидна жлеза
- D35.2 Хипофиза
- D35.3 Краниофарингеален канал
- D35.4 Епифизна (пинеална) жлеза
- D35.5 Каротидно телце
- D35.6 Аортно телце и други параганглии
- D35.7 Други уточнени ендокринни жлези
- D35.8 Лезия на повече от една ендокринна жлеза
- D35.9 Ендокринна жлеза, неуточнена

D36 Доброкачествено новообразуване с други и неуточнени локализации

- D36.0 Лимфни възли
- D36.1 Периферни нерви и вегетативна нервна система
Не включва: периферни нерви на orbitата (D31.6)
- D36.7 Други уточнени локализации
Нос БДУ
- D36.9 Доброкачествено новообразуване, с неуточнена локализация

Новообразувания с неопределен или неизвестен характер (D37–D48)

Забележка: Рубриките D37–D48 класифицират по локализации новообразувания с неопределен или неизвестен характер, т.е. ако има съмнение дали новообразуванието е злокачествено или доброкачествено. В морфологичната класификация на новообразуванията те се означават с код за характера на новообразуванието /1.

D37

Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на устната кухина и храносмилателните органи

D37.0 Устна, устна кухина и фаринкс

Ариепиглотисна гънка:

- БДУ
- обърната към хипофаринкса
- маргинална зона

Големи и малки слюнчени жлези

Червена ивица на устната

Не включва: ариепиглотисна гънка, обърната към ларинкса (D38.0)

епиглотис:

- БДУ (D38.0)
- супрахиоидна част (D38.0)
- кожа на устната (D48.5)

D37.1 Стомах

D37.2 Тънки черва

D37.3 Апендикс

D37.4 Колон

D37.5 Ректум

Ректосигмоидална област

D37.6 Черен дроб, жлъчен мехур и жлъчни пътища
Ампула на Vater

D37.7 Други храносмилателни органи

Анални:

- канал
- сфинктер

Анус БДУ

Черва БДУ

Хранопровод

Панкреас

Не включва: анални:

- ръб (D48.5)
  - кожа (D48.5)
- перианална кожа (D48.5)

D37.9 Храносмилателни органи, неуточнени

D38

Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на средното ухо, дихателната система и органите в гръдния кош

Не включва: сърце (D48.7)

D38.0 Ларинкс

Ариепиглотисна гънка, обърната към ларинкса

Епиглотис (супрахиоидна част)

Не включва: ариепиглотисна гънка:

- БДУ (D37.0)
- обърната към хипофаринкса част (D37.0)
- маргинална зона (D37.0)

D38.1 Трахея, бронхи и бял дроб

D38.2 Плевра

D38.3 Медиастинум

D38.4 Тимус

D38.5 Други дихателни органи

Синуси

Хрущял на носа

Средно ухо

Носни кухини

Не включва: ухо (външно)(кожа) (D48.5)

нос:

• БДУ (D48.7)

• кожа (D48.5)

D38.6 Дихателни органи, неуточнени

D39

Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на женските полови органи

D39.0 Матка

D39.1 Яйчник

D39.2 Плацента

Хориоаденом (деструктивен)

Мола хидатидоза

• инвазивна

• злокачествена

Не включва: мола хидатидоза БДУ (O01.9)

D39.7 Други женски полови органи

Кожа на женските полови органи

D39.9 Женски полови органи, неуточнени

D40

Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на мъжките полови органи

D40.0 Простата

D40.1 Тестис

D40.7 Други мъжки полови органи

Кожа на мъжките полови органи

D40.9 Мъжки полови органи, неуточнени

D41 Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на пикочните органи

D41.0 Бъбрек

Не включва: бъбречно легенче (D41.1)

D41.1 Бъбречно легенче

D41.2 Уретер

D41.3 Уретра

D41.4 Пикочен мехур

D41.7 Други пикочни органи

D41.9 Пикочни органи, неуточнени

D42 Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на мозъчните обвивки

D42.0 Менинги на главния мозък

D42.1 Менинги на гръбначния мозък

D42.9 Менинги, неуточнени

D43 **Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на главния мозък и централната нервна система**

Не включва: периферни нерви и вегетативна нервна система (D48.2)

D43.0 **Главен мозък, супратенториум**

Мозъчно стомахче

Церебрум

Фронтален

Окципитален

Париетален

Темпорален

} лоб

Не включва: четвърто стомахче (D43.1)

D43.1 **Главен мозък, инфратенториум**

Мозъчен ствол

Малък мозък

Четвърто стомахче

D43.2 **Главен мозък, неуточнена част**

D43.3 **Черепномозъчни нерви**

D43.4 **Гръбначен мозък**

D43.7 **Други уточнени части на централната нервна система**

D43.9 **Централна нервна система, неуточнена част**

Нервна система (централна) БДУ

D44 **Новообразуване с неопределен или неизвестен характер на ендокринните жлези**

Не включва: ендокринна част на панкреаса (D37.7)

яйчник (D39.1)

тестис (D40.1)

тимус (D38.4)

D44.0 **Щитовидна жлеза**

- D44.1 Надбъбречна жлеза
- D44.2 Паращитовидна жлеза
- D44.3 Хипофиза
- D44.4 Краниофарингеален канал
- D44.5 Епифизна (пинеална) жлеза
- D44.6 Каротидно телце
- D44.7 Аортно телце и други параганглии
- D44.8 Лезия на повече от една ендокринна жлеза
Множествена ендокринна аденоматоза
- D44.9 Ендокринна жлеза, неуточнена

D45**Полицитемия вера**

Морфологичен код M9950 с код за характера на новообразуванието /1

D46**Миелодиспластични синдроми**

Включва: морфологичен код M998 с код за характера на новообразуванието /1

- D46.0 Рефрактерна анемия без сидеробласти, определена така
- D46.1 Рефрактерна анемия със сидеробласти
- D46.2 Рефрактерна анемия с повишен брой бласти
- D46.3 Рефрактерна анемия с повишен брой бласти в трансформация
- D46.4 Рефрактерна анемия, неуточнена
- D46.7 Други миелодиспластични синдроми
- D46.9 Миелодиспластичен синдром, неуточнен
Миелодисплазия БДУ
Прелевкемия (синдром) БДУ

D47

Други новообразувания с неопределен или неизвестен характер на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани

Включва: морфологични кодове M974, M976, M996–M997 с код за характера на новообразуването /1

D47.0 Хистиоцитни и мастоклетъчни тумори с неопределен или неизвестен характер

Мастоклетъчен тумор БДУ

Мастоцитом БДУ

Не включва: мастоцитоза (кожна) (Q82.2)

D47.1 Хронична миелопролиферативна болест

Миелофиброза (с миелоидна метаплазия)

Миелопролиферативна болест, неуточнена

Миелосклероза (мегакариоцитна) с миелоидна метаплазия

D47.2 Моноклонална гамопатия

D47.3 Есенциална (хеморагична) тромбоцитемия

Идиопатична хеморагична тромбоцитемия

D47.7 Други уточнени новообразувания с неопределен или неизвестен характер на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани

D47.9 Новообразувание с неопределен или неизвестен характер на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани, неуточнено

Лимфопролиферативна болест БДУ

D48

Новообразувание с неопределен или неизвестен характер с други и неуточнени локализации

Не включва: неврофиброматоза (не злокачествена) (Q85.0)

D48.0 Кости и ставни хрущали

Не включва: хрущял на:

- ухо (D48.1)
- ларинкс (D38.0)
- нос (D38.5)

съединителна тъкан на клепача (D48.1)

синовиална мембрана (D48.1)

D48.1 Съединителна и други меки тъкани

Съединителна тъкан на:

- ухо
- клепач

Не включва: хрущял на:

- става (D48.0)
- ларинкс (D38.0)
- нос (D38.5)

съединителна тъкан на млечната жлеза
(D48.6)

D48.2 Периферни нерви и вегетативна нервна система

Не включва: периферни нерви на орбитата (D48.7)

D48.3 Ретроперитонеум**D48.4 Перитонеум****D48.5 Кожа**

Анални:

- ръб
- кожа

Перианална кожа

Кожа на млечната жлеза

Не включва: анус БДУ (D37.7)

кожа на половите органи (D39.7, D40.7)

червена ивица на устните (D37.0)

D48.6 Млечна жлеза

Съединителна тъкан на млечната жлеза

Цистосарком листовиден (филоден)

Не включва: кожа на млечната жлеза (D48.5)

D48.7 Други уточнени локализации

Око

Сърце

Периферни нерви на орбитата

Не включва: съединителна тъкан (D48.1)

кожа на клепача (D48.5)

D48.9 Новообразуване с неопределен или неизвестен характер, неуточнено

“Образуване” БДУ

Новообразуване БДУ

Ново “образуване” БДУ

Тумор БДУ

Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм (D50–D89)

Не включва: автоимунна болест (системна) БДУ (M35.9)
някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E99)
болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV] (B20–B24)
травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)
новообразувания (C00–D48)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)

Този клас съдържа следните блокове:

- D50–D53 Анемии, свързани с храненето
- D55–D59 Хемолитични анемии
- D60–D64 Апластични и други анемии
- D65–D69 Нарушения в съсирването на кръвта, пурпура и други хеморагични състояния
- D70–D77 Други болести на кръвта и кръвотворните органи
- D80–D89 Отделни нарушения, включващи имунния механизъм

Със звездичка са означени следните категории:

- D63* Анемия при хронични болести, класифицирани другаде
- D77* Други нарушения на кръвта и кръвотворните органи при болести, класифицирани другаде

Анемии, свързани с храненето (D50–D53)

D50 Желязонедоимъчна анемия

Включва: анемия:
• сидеропенична
• хипохромна

D50.0 Желязонедоимъчна анемия, вторична, причинена от загуба на кръв (хронична)

Постхеморагична (хронична) анемия

Не включва: остра постхеморагична анемия (D62)
вродена анемия, причинена от кръвозагуба на плода (P61.3)

D50.1 Сидеропенична дисфагия

Синдром на Kelly-Paterson

Синдром на Plummer-Vinson

D50.8 Други желязонедоимъчни анемии

D50.9 Желязонедоимъчна анемия, неуточнена

D51 Витамин В₁₂-недоимъчна анемия

Не включва: недоимък на витамин В₁₂ (E53.8)

D51.0 Витамин В₁₂-недоимъчна анемия, причинена от недоимък на вътрешен фактор

Анемия:

- на Addison
- на Biermer
- пернициозна (вродена)

Вродена недостатъчност на вътрешен фактор

D51.1 Витамин В₁₂-недоимъчна анемия, причинена от избирателно нарушаване на усвояването на витамин В₁₂ при хранене

Синдром на Immerslund (-Grasbeck)

Мегалобластна наследствена анемия

- D51.2** Дефицит на транскобаламин II
- D51.3** Други витамин B₁₂-недоимъчни анемии, свързани с храненето
Анемия на вегетарианците
- D51.8** Други витамин B₁₂-недоимъчни анемии
- D51.9** Витамин B₁₂-недоимъчна анемия, неуточнена

D52 Фолиевонедоимъчна анемия

- D52.0** Фолиевонедоимъчна анемия, свързана с храненето
Мегалобластна алиментарна анемия
- D52.1** Фолиевонедоимъчна анемия, причинена от медикаменти
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- D52.8** Други фолиевонедоимъчни анемии
- D52.9** Фолиевонедоимъчна анемия, неуточнена
Анемия, предизвикана от недостиг на фолиева киселина, БДУ

D53 Други анемии, свързани с храненето

- Включва:* мегалобластна анемия, неподдаваща се на лечение с витамин B₁₂ или фолати
- D53.0** Анемия, причинена от белтъчен недоимък
Анемия от недоимък на аминокиселини
Оротацидурейна анемия
Не включва: синдром на Lesch-Nyhan (E79.1)
- D53.1** Други мегалобластни анемии, неклассифицирани другаде
Мегалобластна анемия БДУ
Не включва: болест на Di Guglielmo (C94.0)
- D53.2** Анемия при скорбут
Не включва: скорбут (E54)

D53.8 Други уточнени анемии, свързани с храненето

Анемия, свързана с недоимък на:

- мед
- молибден
- цинк

Не включва: недоимъчно хранене, без споменаване за анемия, като:

- недоимък на мед (E61.0)
- недоимък на молибден (E61.5)
- недоимък на цинк (E60)

D53.9 Анемия, свързана с храненето, неуточнена

Обикновена хронична анемия

Не включва: анемия БДУ (D64.9)

Хемолитични анемии (D55–D59)

D55 Анемия, дължаща се на ензимни нарушения

Не включва: ензимдефицитна анемия, предизвикана от лекарствени средства (D59.2)

D55.0 Анемия, дължаща се на недостиг на глюкозо-6-фосфат дехидрогеназа [G6PD]

Фавизъм

G6PD-дефицитна анемия

D55.1 Анемия, дължаща се на други нарушения на обмяната на глутатиона

Анемия, дължаща се на недостиг на ензими (освен G6PD), свързани с хексозомонофосфатния (HMP) шънт на метаболитната верига

Хемолитична, несфероцитна анемия (наследствена), тип I

D55.2 Анемия, дължаща се на нарушения на ензимите на гликолизата

Анемия:

- хемолитична, несфероцитна (наследствена), тип II
- при недостиг на хексокиназа
- при недостиг на пируват-киназа
- при недостиг на триозо-фосфат изомераза

D55.3 Анемия, дължаща се на нарушения в метаболизма на нуклеотидите**D55.8 Други анемии, дължащи се на ензимни нарушения****D55.9 Анемия, дължаща се на ензимно нарушение, не-уточнена****D56****Таласемия****D56.0 Алфа таласемия**

Не включва: хидропс на плода, дължащ се на хемолитична болест (P56.–)

D56.1 Бета таласемия

Анемия на Cooley

Тежка бета таласемия

Сърповидно-клетъчна бета таласемия

Таласемия

- междинна
- голяма

D56.2 Делта-бета таласемия**D56.3 Носителство на признака на таласемия****D56.4 Наследствено персистиране на фетален хемоглобин [H_FH]****D56.8 Други таласемии****D56.9 Таласемия, неуточнена**

Средиземноморска анемия (с друга хемоглобинопатия)

Таласемия (малка)(смесена)(с друга хемоглобинопатия)

D57

Сърповидно-клетъчни нарушения

Не включва: други хемоглобинопатии (D58.-)

сърповидно-клетъчна бета таласемия (D56.1)

D57.0

Сърповидно-клетъчна анемия с криза

Нб-SS болест с криза

D57.1

Сърповидно-клетъчна анемия без криза

Сърповидно-клетъчна(-о):

- анемия
  - болест
  - нарушение
- } БДУ

D57.2

Двойни хетерозиготни сърповидно-клетъчни нарушения

Болест:

- Нб-SC
- Нб-SD
- Нб-SE

D57.3

Носителство на признака на сърповидни клетки

Носителство на Нб-S

Хетерозиготен хемоглобин S

D57.8

Други сърповидно-клетъчни нарушения

D58

Други наследствени хемолитични анемии

D58.0

Наследствена сфероцитоза

Ахолурична (семейна) жълтеница

Вродена (сфероцитна) хемолитична жълтеница

Синдром на Minkowski-Chauffard

D58.1

Наследствена елиптоцитоза

Елиптоцитоза (вродена)

Овалоцитоза (вродена)(наследствена)

D58.2 Други хемоглобинопатии

Аномален хемоглобин БДУ

Вродена анемия с телца на Heinz

Болест:

- Hb-C
- Hb-D
- Hb-E

Хемоглобинопатия БДУ

Хемолитична анемия от нестабилен хемоглобин

Не включва: фамилна полицитемия (D75.0)

Hb-M болест (D74.0)

наследствено персистиране на фетален хемоглобин (D56.4)

полицитемия на големите височини (D75.1)

метхемоглобинемия (D74.-)

D58.8 Други уточнени наследствени хемолитични анемии

Стоматоцитоза

D58.9 Наследствена хемолитична анемия, неуточнена

D59 Придобита хемолитична анемия

D59.0 Медикаментозна автоимунна хемолитична анемия

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

D59.1 Други автоимунни хемолитични анемии

Автоимунна хемолитична болест (студен тип)(топъл тип)

Хронично заболяване, предизвикано от студови хемаглутини

Студови аглутинини:

- болест
- хемоглобинурия

Хемолитична анемия:

- студен тип (вторична)(симптоматична)
- топъл тип (вторична)(симптоматична)

Не включва: синдром на Evans (D69.3)

хемолитична болест на плода и новороденото (P55.-)

пароксизмална студова хемоглобинурия (D59.6)

D59.2 Медикаментозна неавтоимунна хемолитична анемия

Медикаментозна ензимодефицитна анемия

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

D59.3 Хемолитично-уремичен синдром

D59.4 Други неавтоимунни хемолитични анемии

Хемолитична анемия:

- механична
- микроангиопатична
- токсична

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

D59.5 Пароксизмална нощна хемоглобинурия [синдром на Marchiafava-Micheli]

Не включва: хемоглобинурия БДУ (R82.3)

D59.6 Хемоглобинурия, дължаща се на хемолиза от други външни причини

Хемоглобинурия:

- от пренапрежение
- от маршируване
- пароксизмална студова

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: хемоглобинурия БДУ (R82.3)

D59.8 Други придобити хемолитични анемии

D59.9 Придобита хемолитична анемия, неуточнена

Идиопатична хемолитична анемия, хронична

Апластични и други анемии (D60–D64)

D60 Придобита (чиста) аплазия на еритроцитите [еритробластопения]

Включва: аплазия на еритроцитите (придобита)(на възрастните)(с тимом)

- D60.0** Хронична придобита (чиста) аплазия на еритроцитите
- D60.1** Преходна придобита (чиста) аплазия на еритроцитите
- D60.8** Други придобити (чисти) аплазии на еритроцитите
- D60.9** Придобита (чиста) аплазия на еритроцитите, неуточнена

D61 Други апластични анемии

Не включва: агранулоцитоза (D70)

- D61.0** Конституционална апластична анемия
Аплазия (чиста) на еритроцитите:
- вродена
  - при деца
  - първична
- Синдром на Blackfan-Diamond
Фамилна хипопластична анемия
Анемия на Fanconi
Панцитопения с аномалии
- D61.1** Медикаментозно предизвикана апластична анемия
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- D61.2** Апластична анемия, предизвикана от други външни агенти
При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

D61.3   **Идиопатична апластична анемия**

D61.8   **Други уточнени апластични анемии**

D61.9   **Апластична анемия, неуточнена**

Хипопластична анемия БДУ
Хипоплазия на костния мозък
Панмиелофтиза

D62

Остра постхеморагична анемия

Не включва: вродена анемия, причинена от кръвозагуба на плода (P61.3)

D63*

Анемия при хронични болести, класифицирани другаде

D63.0*   **Анемия при новообразувания (C00–D48†)**

D63.8*   **Анемия при други хронични заболявания, класифицирани другаде**

D64

Други анемии

Не включва: рефрактерна анемия:

- БДУ (D46.4)
- с излишък от бластни клетки (D46.2)
- с трансформация (D46.3)
- със сидеробласти (D46.1)
- без сидеробласти (D46.0)

D64.0   **Наследствена сидеробластна анемия**

Свързана с пола, хипохромна сидеробластна анемия

D64.1   **Вторична сидеробластна анемия, дължаща се на друго заболяване**

При необходимост от идентифициране на болестта се използва допълнителен код.

D64.2   **Вторична сидеробластна анемия, предизвикана от лекарствени средства или токсини**

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

- D64.3 Други сидеробластни анемии**
Сидеробластна анемия:
  - БДУ
  - реагираща на пиридоксин, неклассифицирана другаде
- D64.4 Конгенитална дизеритропоеична анемия**
Дизхемопоеична анемия (вродена)
Не включва: синдром на Blackfan-Diamond (D61.0)
болест на Di Guglielmo (C94.0)
- D64.8 Други уточнени анемии**
Детска псевдолевкемия
Левкоеритробластна анемия
- D64.9 Анемия, неуточнена**

Нарушения на съсирването на кръвта, пурпура и други хеморагични състояния (D65–D69)

D65 Дисеминирано вътресъдово съсирване

[Синдром на дефибринация]

Афибриногенемия, придобита

Консумативна коагулопатия

Дифузна или дисеминирана вътресъдова коагулация [DIC]

Фибринолитична хеморагия, придобита

Пурпура:

- фибринолитична
- мълниеносна

Не включва: синдром на дефибринация (когато усложнява):

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.1)
- при новородено (P60)
- при бременност, раждане и послеродов период (O45.0, O46.0, O67.0, O72.3)

D66

Вроден дефицит на фактор VIII

Дефицит на фактор VIII (с функционално нарушение)

Хемофилия:

- БДУ
- А
- класическа

Не включва: дефицит на фактор VIII със съдова аномалия (D68.0)

D67

Вроден дефицит на фактор IX

Болест на Christmas

Дефицит на:

- фактор IX (функционален)
- съставка на плазмения тромбопластин

Хемофилия В

D68

Други нарушения на кръвосъсирването

Не включва: тези, които усложняват:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.1)
- бременност, раждане и послеродов период (O45.0, O46.0, O67.0, O72.3)

D68.0

Болест на von Willebrand

Ангиохемофилия

Дефицит на фактор VIII със съдова аномалия

Съдова хемофилия

Не включва: чупливост на капилярите (наследствена) (D69.8)

дефицит на фактор VIII:

- БДУ (D66)
- с функционално нарушение (D66)

D68.1

Вроден дефицит на фактор XI

Хемофилия С

Дефицит на прекурсора на плазмения тромбопластин

D68.2 Вроден дефицит на други фактори на кръвосъсирването

Вродена афибриногенемия

Дефицит на:

- АС глобулин
- проакцелерин

Дефицит на фактор:

- I [фибриноген]
- II [протромбин]
- V [лабилен]
- VII [стабилен]
- X [Stuart-Prower]
- XII [Hageman]
- XIII [фибринстабилизиращ]

Дисфибриногенемия (вродена)

Хипопроконвертинемия

Болест на Owren

D68.3 Хеморагични нарушения, дължащи се на циркулиращи антикоагуланти

Хиперхепаринемия

Повишаване на:

- антитромбин
- анти-VIIIa
- анти-IXa
- анти-Xa
- анти-XIa

При необходимост от идентифициране на приложения антикоагулант се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

D68.4 Придобит дефицит на факторите на кръвосъсирването

Дефицит на фактори на кръвосъсирването, дължащ се на:

- чернодробно заболяване
- дефицит на витамин К

Не включва: дефицит на витамин К при новородено (P53)

D68.8 Други уточнени нарушения на кръвосъсирването

Наличие на инхибитор при системен лупус еритематодес [SLE]

D68.9   **Нарушение на кръвосъсирването, неуточнено**

D69

Пурпура и други хеморагични състояния

Не включва: доброкачествена хипергамаглобулинемична пурпура (D89.0)
криоглобулинемична пурпура (D89.1)
идиопатична (хеморагична) тромбоцитемия (D47.3)
мълниеносна пурпура (D65)
тромботична тромбоцитопенична пурпура (M31.1)

D69.0   **Алергична пурпура**

Пурпура:

- анафилактоидна
- Henoch(-Schonlein)
- нетромбоцитопенична:
  - хеморагична
  - идиопатична
- съдова

Алергичен васкулит

D69.1   **Качествени дефекти на тромбоцитите**

Синдром на Bernard-Soulier [на гигантските тромбоцити]

Болест на Glanzmann

Синдром на сивите тромбоцити

Тромбастения (хеморагична)(наследствена)

Тромбоцитопатия

Не включва: болест на von Willebrand (D68.0)

D69.2   **Друга нетромбоцитопенична пурпура**

Пурпура:

- БДУ
- сенилна
- проста

D69.3   **Идиопатична тромбоцитопенична пурпура**

Синдром на Evans

- D69.4 Други първични тромбоцитопении**
Не включва: тромбоцитопения с липса на лъчева кост (Q87.2)
 преходна неонатална тромбоцитопения (P61.0)
 синдром на Wiskott-Aldrich (D82.0)
- D69.5 Вторична тромбоцитопения**
 При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- D69.6 Тромбоцитопения, неуточнена**
- D69.8 Други уточнени хеморагични състояния**
 Чупливост на капилярите (наследствена)
 Съдова псевдохемофилия
- D69.9 Хеморагично състояние, неуточнено**

Други болести на кръвта и кръвотворните органи (D70–D77)

D70

Агранулоцитоза

Агранулоцитна ангина
 Генетично обусловена агранулоцитоза у деца
 Болест на Kostmann

Неутропения:

- БДУ
- вродена
- циклична
- причинена от лекарства
- периодична
- хиперспленна (първична)
- токсична

Неутропенична спленомегалия

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикващо неутропения, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: преходна неонатална неутропения (P61.5)

D71

**Функционални нарушения
на полиморфно-ядрените неутрофили**

Дефект на рецепторния комплекс на клетъчната мембрана
Хронична (в детска възраст) грануломатозна болест
Вродена дисфагоцитоза
Прогресивна септична грануломатоза

D72

**Други нарушения на белите кръвни
клетки**

Не включва: базофилия (D75.8)
имунни нарушения (D80–D89)
неутропения (D70)
прелевкемия (синдром) (D46.9)

D72.0

Генетични аномалии на левкоцитите

Аномалия (в гранулацията)(на гранулоцита) или синдром:

- на Alder
- на May-Hegglin
- на Pelger-Huet

Наследствена:

- левкоцитна:
  - хиперсегментация
  - хипосегментация
- левкомеланопатия

Не включва: синдром на Chediak(-Steinbrinck)-Higashi
(E70.3)

D72.1

Еозинофилия

Еозинофилия:

- алергична
- наследствена

D72.8 Други уточнени нарушения на белите кръвни клетки

Левкемоидна реакция:

- лимфоцитна
- моноцитна
- миелоцитна

Левкоцитоза

Лимфоцитоза (симптоматична)

Лимфопения

Моноцитоза (симптоматична)

Плазмоцитоза

D72.9 Нарушение на белите кръвни клетки, неуточнено**D73 Болест на далака****D73.0 Хипоспленизъм**

Аспленизъм, следоперативен

Атрофия на далака

Не включва: аспленизъм (вроден) (Q89.0)**D73.1 Хиперспленизъм***Не включва:* спленомегалия:

- БДУ (R16.1)
- вродена (Q89.0)

D73.2 Хронична застойна спленомегалия**D73.3 Абсцес на далака****D73.4 Киста на далака****D73.5 Инфаркт на далака**

Руптура на далака, нетравматична

Усукване на далака

Не включва: травматична руптура на далака (S36.0)**D73.8 Други болести на далака**

Фиброза на далака БДУ

Периспленит

Спленит БДУ

D73.9 Болест на далака, неуточнена

D74   **Метхемоглобинемия**

D74.0   **Вродена метхемоглобинемия**

Вроден дефицит на NADH-метхемоглобин редуктаза
Хемоглобинопатия M [болест Hb-M]
Метхемоглобинемия, наследствена

D74.8   **Други метхемоглобинемии**

Придобита метхемоглобинемия (със сулфхемоглобинемия)
Токсична метхемоглобинемия

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

D74.9   **Метхемоглобинемия, неуточнена**

D75   **Други болести на кръвта и кръвотворните органи**

Не включва: увеличени лимфни възли (R59.-)
хипергамаглобулинемия БДУ (D89.2)
лимфаденит:
• БДУ (I88.9)
• остър (L04.-)
• хроничен (I88.1)
• мезентериален (остър)(хроничен) (I88.0)

D75.0   **Фамилна еритроцитоза**

Полицитемия:
• доброкачествена
• фамилна

Не включва: наследствена овалцитоза (D58.1)

D75.1 Вторична полицитемия

Полицитемия:

- придобита
- дължаща се на:
  - еритропоетин
  - намаление на плазмения обем
  - височина
  - стрес
- емоционална
- хипоксемична
- нефрогенна
- относителна

Не включва: полицитемия:

- на новородено (P61.1)
- vera (D45)

D75.2 Есенциална тромбоцитоза*Не включва:* есенциална (хеморагична) тромбоцитемия (D47.3)**D75.8 Други уточнени болести на кръвта и кръвотворните органи**

Базофилия

D75.9 Болест на кръвта и кръвотворните органи, неуточнена**D76****Отделни болести, протичащи с включване на лимфоретикулната тъкан и ретикулохистиоцитарната система***Не включва:* болест на Letterer-Siwe (C96.0)

злокачествена хистиоцитоза (C96.1)

ретикулоендотелиоза или ретикулоза:

- хистиоцитарна медуларна (C96.1)
- левкемична (C91.4)
- липомеланозна (I89.8)
- злокачествена (C85.7)
- нелипидна (C96.0)

D76.0 Хистиоцитоза от клетки на Langerhans, неклассифицирана другаде

Еузинофилен гранулом
Болест на Hand-Schuller-Christian
Хистиоцитоза Х (хронична)

D76.1 Хемофагоцитна лимфохистиоцитоза

Фамилна хемофагоцитна ретикулоза
Хистиоцитоза от мононуклеарни фагоцити, различни от клетките на Langerhans БДУ

D76.2 Хемофагоцитен синдром при инфекция

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент или болест се използва допълнителен код.

D76.3 Други хистиоцитозни синдроми

Ретикулохистиоцитом (гигантоклетъчен)
Синусна хистиоцитоза с масивна лимфаденопатия
Ксантогранулом

D77*

Други нарушения на кръвта и кръвотворните органи при болести, класифицирани другаде

Фиброза на далака при шистозомиаза [билхарциоза](B65.–†)

Други нарушения, включващи имунния механизъм (D80–D89)

Включва: дефекти в системата на комплемента
имунодефицитни нарушения, с изключение на болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV]
саркоидоза

Не включва: автоимунни заболявания (системни) БДУ (M35.9)
функционални нарушения на полиморфно-ядрените неутрофили (D71)
болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV] (B20–B24)

D80 Имунodefицит с преобладаващ недостиг на антитела

- D80.0** **Наследствена хипогамаглобулинемия**
Автозомна рецесивна агамаглобулинемия (швейцарски тип)
Свързана с X-хромозомата агамаглобулинемия [Bruton] (с дефицит в растежния хормон)
- D80.1** **Нефамилна хипогамаглобулинемия**
Агамаглобулинемия с В-лимфоцити, носещи имуноглобулини
Обикновена променлива агамаглобулинемия [CVAgamma]
Хипогамаглобулинемия БДУ
- D80.2** **Селективен дефицит на имуноглобулин А [IgA]**
- D80.3** **Селективен дефицит на подкласове на имуноглобулин G [IgG]**
- D80.4** **Селективен дефицит на имуноглобулин М [IgM]**
- D80.5** **Имунodefицит с повишен имуноглобулин М [IgM]**
- D80.6** **Дефицит на антитела с близки до нормата имуноглобулини или с хиперимуноглобулинемия**
Дефицит на антитела с хиперимуноглобулинемия
- D80.7** **Преходна хипогамаглобулинемия при деца**
- D80.8** **Други имунodefицитни състояния с преобладаващ дефект на антитела**
Дефицит на капа-леки вериги
- D80.9** **Имунodefицит с преобладаващ дефект на антитела, неуточнен**

D81 Комбинирани имунodefицитни състояния

Не включва: автозомна рецесивна агамаглобулинемия (швейцарски тип) (D80.0)

- D81.0** **Тежък комбиниран имунodefицит с ретикулна дисгенеза**

- D81.1** Тежък комбиниран имунодефицит с ниско съдържание на Т- и В-клетки
- D81.2** Тежък комбиниран имунодефицит с ниско или нормално съдържание на В-клетки
- D81.3** Дефицит на аденозиндезаминаза [ADA]
- D81.4** Синдром на Nezelof
- D81.5** Дефицит на пурин-нуклеозид-фосфорилаза [PNP]
- D81.6** Дефицит на главния хистокомпатибилен комплекс клас I
Синдром на оголените лимфоцити
- D81.7** Дефицит на главния хистокомпатибилен комплекс клас II
- D81.8** Други комбинирани имунодефицити
Дефицит на биотин-зависима карбоксилаза
- D81.9** Комбиниран имунодефицит, неуточнен
Тежко комбинирано имунодефицитно нарушение БДУ

D82

Имунодефицит, свързан с други значителни дефекти

Не включва: атаксия-телеангиектазия [Louis-Bar] (G11.3)

- D82.0** Синдром на Wiskott-Aldrich
Имунодефицит с тромбоцитопения и екзема
- D82.1** Синдром на Di George
Синдром на дивертикул на фаринкса
Тимус:
• алимфоплазия
• аплазия или хипоплазия с имунен дефицит
- D82.2** Имунодефицит с къси крайници
- D82.3** Имунодефицит като резултат от наследствен дефект, предизвикан от вируса на Epstein-Barr
Свързана с X-хромозомата лимфопролиферативна болест
- D82.4** Синдром на хиперимуноглобулин E [IgE]

D82.8 Имунodefицит, свързан с други уточнени значителни дефекти

D82.9 Имунodefицит, свързан със значителни дефекти, неуточнен

D83 Обикновен променлив имунodefицит

D83.0 Обикновен променлив имунodefицит с преобладаващи отклонения в броя и функцията на В-клетките

D83.1 Обикновен променлив имунodefицит с преобладаващи нарушения в имунорегулаторните Т-клетки

D83.2 Обикновен променлив имунodefицит с автоантитела към В- или Т-клетки

D83.8 Други обикновени променливи имунodefицитни състояния

D83.9 Обикновен променлив имунodefицит, неуточнен

D84 Други имунodefицити

D84.0 Дефект на функционалния антиген-1 [LFA-1] на лимфоцитите

D84.1 Дефекти в системата на комплемента
Дефицит на C1 естеразен инхибитор [C1-INH]

D84.8 Други уточнени имунodefицити

D84.9 Имунodefицит, неуточнен

D86 Саркоидоза

D86.0 Саркоидоза на белите дробове

D86.1 Саркоидоза на лимфните възли

D86.2 Саркоидоза на белите дробове със саркоидоза на лимфните възли

D86.3 Саркоидоза на кожата

D86.8 Саркоидоза с други комбинирани локализации
Иридоциклит при саркоидоза† (H22.1*)
Множествени парализи на черепномозъчни нерви при саркоидоза† (G53.2*)
Саркоидна(-ен):
• артропатия† (M14.8*)
• миокардит† (I41.8*)
• миозит† (M63.3*)
Увеопаротидна треска [Heerfordt]

D86.9 Саркоидоза, неуточнена

D89 Други нарушения с включване на имунния механизъм, неклассифицирани другаде

Не включва: хиперглобулинемия БДУ (R77.1)
моноклонална гамапатия (D47.2)
отмиране и отхвърляне на трансплантата (T86.-)

D89.0 Поликлонална хипергамаглобулинемия
Доброкачествена хипергамаглобулинемична пурпура
Поликлонална гамапатия БДУ

D89.1 Кримоглобулинемия
Кримоглобулинемия:
• есенциална
• идиопатична
• смесена
• първична
• вторична
Кримоглобулинемична(-ен):
• пурпура
• васкулит

D89.2 Хипергамаглобулинемия, неуточнена

D89.8 Други уточнени нарушения, включващи имунния механизъм, неклассифицирани другаде

D89.9 Нарушение, включващо имунния механизъм, неуточнено
Имунна болест БДУ

Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)

Забележка: Всички новообразувания, както функционално активните, така и неактивните, са включени в клас II. Съответните кодове в този клас (напр. E05.8, E07.0, E16–E31, E34.–), при необходимост може да се използват като допълнителни кодове за означаване на функционално активни новообразувания и ектопична ендокринна тъкан, а също и за хиперфункция и хипофункция на ендокринните жлези, свързани с новообразувания и други разстройства, класифицирани другаде.

Не включва: усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)
преходни ендокринни нарушения и нарушения на обмяната на веществата, специфични за плода и новороденото (P70–P74)

Този клас съдържа следните блокове:

E00–E07	Болести на щитовидната жлеза
E10–E14	Захарен диабет
E15–E16	Други разстройства на глюкозната регулация и ендокринната секреция на панкреаса
E20–E35	Разстройства на други ендокринни жлези
E40–E46	Недоимъчно хранене
E50–E64	Други видове недоимъчно хранене
E65–E68	Затлъстяване и други разстройства поради прехранване
E70–E90	Разстройства на обмяната на веществата

Със звездичка са означени следните категории:

- E35* Разстройства на ендокринните жлези при болести, класифицирани другаде
- E90* Разстройства на храненето и обмяната на веществата при болести, класифицирани другаде

Болести на щитовидната жлеза (E00–E07)

E00 Синдром на вроден йоден недоимък

Включва: ендемични състояния, свързани с дефицит на йода в околната природна среда, както непосредствено, така и поради недостиг на йод в организма на майката. Някои от тези състояния не могат да се смятат за истински хипотиреоидизъм, а са следствие от неадекватна секреция на тиреоидни хормони в развиващия се плод. Може да има връзка със струмигенни фактори от околната среда.

При необходимост от идентифициране на налично умствено изоставане се използва допълнителен код (F70–F79).

Не включва: субклиничен йод-недоимъчен хипотиреоидизъм (E02)

E00.0 Вроден йод-недоимъчен синдром, неврологичен тип

Ендемичен кретенизъм, неврологичен тип

E00.1 Вроден йод-недоимъчен синдром, микседематозен тип

Ендемичен кретенизъм:

- хипотиреоиден
- микседематозен тип

E00.2 Вроден йод-недоимъчен синдром, смесен тип

Ендемичен кретенизъм, смесен тип

E00.9 Вроден йод-недоимъчен синдром, неуточен

Вроден йод-недоимъчен хипотиреоидизъм БДУ
Ендемичен кретенизъм БДУ

E01   **Болести на щитовидната жлеза,
свързани с йоден недоимък,
и сродни състояния**

Не включва: вроден йод-недоимъчен синдром (E00.–)
                  субклиничен йод-недоимъчен хипотиреоиди-
                  зъм (E02)

E01.0   **Дифузна (ендемична) гуша, свързана с йоден недоимък**

E01.1   **Полинодозна (ендемична) гуша, свързана с йоден недоимък**

Нодозна гуша, свързана с йоден недоимък

E01.2   **Гуша (ендемична), свързана с йоден недоимък, не-
уточнена**

Ендемична гуша БДУ

E01.8   **Други болести на щитовидната жлеза, свързани с
йоден недоимък и сродни състояния**

Придобит хипотиреоидизъм, причинен от йоден недоимък
БДУ

E02   **Субклиничен хипотиреоидизъм,
причинен от йоден недоимък**

E03   **Други видове хипотиреоидизъм**

Не включва: хипотиреоидизъм, свързан с йоден недоимък
                  (E00–E02)
                  хипотиреоидизъм след медицинска намеса
                  (E89.0)

E03.0   **Вроден хипотиреоидизъм с дифузна гуша**

Гуша (нетоксична) вродена:

- БДУ
- паренхиматозна

Не включва: преходна вродена гуша с нормална функция
(P72.0)

E03.1 Вроден хипотиреоидизъм без гуша

Аплазия на щитовидната жлеза (с микседем)

Вродени:

- атрофия на щитовидната жлеза
- хипотиреоидизъм БДУ

E03.2 Хипотиреоидизъм, дължащ се на лекарства и други екзогенни вещества

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E03.3 Постинфекциозен хипотиреоидизъм

E03.4 Атрофия на щитовидната жлеза (придобита)

Не включва: вродена атрофия на щитовидната жлеза (E03.1)

E03.5 Микседемна кома

E03.8 Други уточнени видове хипотиреоидизъм

E03.9 Хипотиреоидизъм, неуточнен

Микседем БДУ

E04 Други видове нетоксична гуша

Не включва: вродена гуша:

- БДУ
- дифузна
- паренхиматозна

} (E03.0)

гуша, свързана с йоден недоимък (E00–E02)

E04.0 Нетоксична дифузна гуша

Гуша нетоксична:

- дифузна (колоидна)
- обикновена

E04.1 Нетоксичен единичен възел на щитовидната жлеза

Колоиден възел (кистозен)(тиреоиден)

Нетоксичен единичен възел

Тиреоиден (кистозен) възел БДУ

E04.2 Нетоксична полинодозна гуша

Кистозна гуша БДУ

Полинодозна (кистозна) гуша БДУ

E04.8 Други уточнени видове нетоксична гуша

E04.9 Нетоксична гуша, неуточнена

Гуша БДУ

Нодозна гуша (нетоксична) БДУ

E05

Тиреотоксикоза [хипертиреозидизъм]

Не включва: хроничен тиреоидит с преходна тиреотоксикоза (E06.2)

неонатална тиреотоксикоза (P72.1)

E05.0 Тиреотоксикоза с дифузна гуша

Екзофтальмична или токсична гуша БДУ

Болест на Graves

Токсична дифузна гуша

E05.1 Тиреотоксикоза с токсичен единичен тиреоиден възел

Тиреотоксикоза с токсична едновъзлеста гуша

E05.2 Тиреотоксикоза с токсична полинодозна гуша

Токсична възлеста гуша БДУ

E05.3 Тиреотоксикоза от ектопична тиреоидна тъкан

E05.4 Тиреотоксикоза, изкуствено предизвикана (factitia)

E05.5 Тиреотоксична криза или кома

E05.8 Други видове тиреотоксикоза

Хиперсекреция на тиреостимулиращ хормон

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E05.9 Тиреотоксикоза, неуточнена

Хипертиреозидизъм БДУ

Тиреотоксична болест на сърцето† (I43.8*)

E06

Тиреоидит

Не включва: тиреоидит след раждане (O90.5)

E06.0 Остър тиреоидит

Тиреоидит:

- пиогенен
- гноен

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

E06.1 Подостър тиреоидит

Тиреоидит:

- на de Quervain
- гигантоклетъчен
- грануломатозен
- негноен

Не включва: автоимунен тиреоидит (E06.3)

E06.2 Хроничен тиреоидит с преходна тиреотоксикоза

Не включва: автоимунен тиреоидит ((E06.3)

E06.3 Автоимунен тиреоидит

Тиреоидит на Hashimoto
Хашитоксикоза (преходна)
Лимфоаденоматозна гуша
Лимфоцитарен тиреоидит
Лимфоматозна гуша

E06.4 Медикаментозен тиреоидит

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E06.5 Други хронични тиреоидити

Тиреоидит:

- хроничен:
  - БДУ
  - фиброзен
- с дървесна плътност
- на Riedel

E06.9 Тиреоидит, неуточнен

E07 Други болести на щитовидната жлеза

E07.0 Хиперсекреция на калцитонин

С-клетъчна хиперплазия на щитовидната жлеза
Хиперсекреция на тиреокалцитонин

E07.1 Дисхормонална гуша

Фамилна дисхормонална гуша
Синдром на Pendred

Не включва: преходна вродена гуша с нормална функция
(P72.0)

E07.8 Други уточнени болести на щитовидната жлеза

Дефект на тироксин-свързващия глобулин

Кръвоизлив }
Инфаркт } в щитовидната жлеза

Синдром на болест с еутиреоидизъм

E07.9 Болест на щитовидната жлеза, неуточнена

Захарен диабет (E10–E14)

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало диабет, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Следните четвърти знаци се използват с рубриците E10–E14:

- .0 С кома**
 Диабетна:
  - кома със или без кетоацидоза
  - хиперосмоларна кома
  - хипогликемична кома
 Хипергликемична кома БДУ
- .1 С кетоацидоза**
 Диабетна:
  - ацидоза
  - кетоацидоза
 } без споменаване на кома
- .2† С бъбречни усложнения**
 Диабетна нефропатия (N08.3*)
 Интракапилярна гломерулонефроза (N08.3*)
 Синдром на Kimmelstiel-Wilson (N08.3*)
- .3† С очни усложнения**
 Диабетна:
  - катаракта (H28.0*)
  - ретинопатия (H36.0*)
- .4† С неврологични усложнения**
 Диабетна:
  - амиотрофия (G73.0*)
  - автономна невропатия (G99.0*)
  - мононевропатия (G59.0*)
  - полиневропатия (G63.2*)
    - автономна (G99.0*)
- .5 С периферни съдови усложнения**
 Диабетна:
  - гангрена
  - периферна ангиопатия† (I79.2*)
  - язва

- .6 С други уточнени усложнения
Диабетна артропатия† (M14.2*)
  - невропатична† (M14.6*)
- .7 С множествени усложнения
- .8 С неуточнени усложнения
- .9 Без усложнения

E10

Инсулинозависим захарен диабет

[виж посочените по-горе подрубрики]

Включва: захарен диабет

- лабилен
- с начало в млада възраст
- склонен към кетоза
- тип I

Не включва: захарен диабет (при):

- свързан с недोхранване (E12.–)
- неонатален (P72.2)
- бременност, раждане и послеродов период (O24.–)

глюкозурия:

- БДУ (R81)
- бъбречна (E74.8)

нарушен глюкозен толеранс (R73.0)

следхирургична хипоинсулинемия (E89.1)

E11

Неинсулинозависим захарен диабет

[виж посочените по-горе подрубрики]

Включва: диабет (захарен)(без затлъстяване)(със затлъстяване):

- с начало в зряла възраст
- некетогенен
- стабилен
- тип II

неинсулинзависим диабет при млади хора

Не включва: захарен диабет (при):

- свързан с недोхранване (E12.–)
- неонатален (P70.2)
- бременност, раждане и послеродов период (O24.–)

глюкозурия:

- БДУ (R81)
- бъбречна (E74.8)

нарушен глюкозен толеранс (R73.0)

следхирургична хипоинсулинемия (E89.1)

E12

Захарен диабет, свързан с недоимъчно хранене

[виж посочените по-горе подрубрики]

Включва: захарен диабет, свързан с недоимъчно хранене:

- инсулинозависим
- неинсулинозависим

Не включва: захарен диабет при бременност, раждане и послеродов период (O24.–)

глюкозурия:

- БДУ (R81)
- бъбречна (E74.8)

нарушен глюкозен толеранс (R73.0)

неонатален захарен диабет (P70.2)

следхирургична хипоинсулинемия (E89.1)

E13

Други уточнени видове захарен диабет

[виж посочените по-горе подрубрики]

Не включва: захарен диабет (при):

- инсулинозависим (E10.–)
- свързан с недоимъчно хранене (E12.–)
- неонатален (P70.2)
- неинсулинозависим (E11.–)
- бременност, раждане и послеродов период (O24.–)

глюкозурия:

- БДУ (R81)
- бъбречна (E74.8)

нарушен глюкозен толеранс (R73.0)

следхирургична хипоинсулинемия (E89.1)

E14

Захарен диабет, неуточнен

[виж посочените по-горе подрубрики]

Включва: диабет БДУ

Не включва: захарен диабет (при):

- инсулинозависим (E10.–)
- свързан с недоимъчно хранене (E12.–)
- неонатален (P70.2)
- неинсулинозависим (E11.–)
- бременност, раждане и послеродов период (O24.–)

глюкозурия:

- БДУ (R81)
- бъбречна (E74.8)

нарушен глюкозен толеранс (R73.0)

следхирургична хипоинсулинемия (E89.1)

Други разстройства на глюкозната регулация и ендокринната секреция на панкреаса (E15–E16)

E15 Недиабетна хипогликемична кома

Предизвикана от лекарства инсулинова кома при недиабетици

Хиперинсулинизм с хипогликемична кома

Хипогликемична кома БДУ

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало недиабетна хипогликемична кома, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E16 Други разстройства на ендокринната секреция на панкреаса

E16.0 Медикаментозна хипогликемия без кома

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E16.1 Други хипогликемии

Функционална нехиперинсулинемична хипогликемия

Хиперинсулинизм:

- БДУ
- функционален

Хиперплазия на островните бета-клетки на панкреаса БДУ

Енцефалопатия след хипогликемична кома

E16.2 Хипогликемия, неуточнена

E16.3 Повишена секреция на глюкагон

Хиперплазия на ендокринни клетки на панкреаса с хиперсекреция на глюкагон

- E16.4**   **Анормална секреция на гастрин**
Хипергастринемия
Синдром на Zollinger–Ellison
- E16.8**   **Други уточнени разстройства на ендокринната секреция на панкреаса**
Хиперсекреция на:
• рилизинг-хормон на растежния хормон
• панкреатичен полипептид
• соматостатин
• вазоактивен интестинален полипептид
- E16.9**   **Разстройство на ендокринната секреция на панкреаса, неуточнено**
Хиперплазия на островните клетки БДУ
Хиперплазия на ендокринните клетки на панкреаса БДУ

Разстройства на други ендокринни жлези (E20–E35)

Не включва: галакторея (N64.3)
гинекомастия (N62)

- E20**   **Хипопаратиреоидизъм**
Не включва: синдром на Di George (D82.1)
хипопаратиреоидизъм след медицински процедури (E89.2)
тетания БДУ (R29.0)
транзиторен хипопаратиреоидизъм на новородено (P71.4)
- E20.0**   **Идеопатичен хипопаратиреоидизъм**
- E20.1**   **Псевдохипопаратиреоидизъм**
- E20.8**   **Други форми на хипопаратиреоидизъм**

E20.9   **Хипопаратиреоидизъм, неуточнен**
Паратиреоидна тетания

E21   **Хиперпаратиреоидизъм и други
разстройства на паращитовидните
жлези**

Не включва: остеомалация:

- при възрастни (M83.–)
- в детска и юношеска възраст (E55.0)

E21.0   **Първичен хиперпаратиреоидизъм**
Хиперплазия на паращитовидните жлези
Генерализиран фиброкистозен остейт (болест на von Reck-
linghausen)

E21.1   **Вторичен хиперпаратиреоидизъм, некласифициран
другаде**

Не включва: вторичен хиперпаратиреоидизъм от ренален
произход (N25.8)

E21.2   **Други форми на хиперпаратиреоидизъм**

Не включва: семейна хипокалциурична хиперкалциемия
(E83.5)

E21.3   **Хиперпаратиреоидизъм, неуточнен**

E21.4   **Други уточнени разстройства на паращитовидните
жлези**

E21.5   **Разстройство на паращитовидните жлези, неуточ-
нено**

E22   **Хиперфункция на хипофизата**

Не включва: синдром на Cushing (E24.–)

синдром на Nelson (E24.1)

хиперсекреция на:

- АСТН, несвързана със синдром на Cushing
(E27.0)
- хипофизарен АСТН (E24.0)
- тиронд-стимулиращ хормон TSH (E05.8)

E22.0 Акромегалия и хипофизарен гигантизъм

Артропатия, свързана с акромегалия† (M14.5*)

Хиперсекреция на растежен хормон

Не включва: конституционален:

- гигантизъм (E34.4)
- висок ръст (E34.4)

хиперсекреция на рилизинг-хормон на растежния хормон (GHRH) (E16.8)

E22.1 Хиперпролактинемия

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало хиперпролактинемия, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E22.2 Синдром на неадекватна секреция на антидиуретичен хормон

E22.8 Други хиперфункции на хипофизата

Преждевременен пубертет с централен произход

E22.9 Хиперфункция на хипофизата, неуточнена

E23

Хипофункция и други разстройства на хипофизата

Включва: изброените състояния, предизвикани от заболявания на хипофизата и хипоталамуса

Не включва: хипопитуитаризъм след медицински процедури (E89.3)

E23.0 Хипопитуитаризъм

Фертилен евнухоиден синдром
Хипогонадотропен хипогонадизъм
Идиопатичен дефицит на растежния хормон
Изолиран дефицит от:

- гонадотропен хормон
- растежен хормон
- други хормони на хипофизата

Синдром на Kallmann
Нанизъм на Lorain-Levi
Некроза на хипофизната жлеза (след раждане)
Панхипопитуитаризъм
Хипофизарни:

- кахексия
- недостатъчност БДУ
- нанизъм

Синдром на Sheehan
Болест на Simmonds

E23.1 Медикаментозен хипопитуитаризъм

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E23.2 Безвкусен диабет

Не включва: нефрогенен безвкусен диабет (N25.1)

E23.3 Хипоталамична дисфункция, неклассифицирана другаде

Не включва: синдром на Prader-Willi (Q87.1)
синдром на Russell-Silver (Q87.1)

E23.6 Други болести на хипофизата

Абсцес на хипофизата
Адипозогенитална дистрофия

E23.7 Болест на хипофизата, неуточнена

E24 Синдром на Cushing

E24.0 Синдром на Cushing с хипофизарен произход

Хиперсекреция на хипофизарен АСТН

Хиперадренокортицизъм с хипофизарен произход

E24.1 Синдром на Nelson

E24.2 Медикаментозно предизвикан синдром на Cushing

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E24.3 Ектопичен АСТН синдром

E24.4 Индуциран от алкохол псевдо-Cushing синдром

E24.8 Други състояния с Cushing синдром

E24.9 Синдром на Cushing, неуточнен

E25 Адреногенитални разстройства

Включва: адреногенитални синдроми, вирилизация или феминизация, придобити или обусловени от хиперплазия на надбъбреците, която възниква вследствие на вродени ензимни дефекти в синтеза на хормоните

женски:

- адренален псевдохермафродитизъм
- хетеросексуален преждевременен псевдопубертет

мъжки:

- изосексуален преждевременен псевдопубертет
  - преждевременна макрогенитосомия
  - преждеременно полово узряване с хиперплазия на надбъбреците
- вирилизация (при жени)

E25.0 Вродени адреногенитални разстройства, свързани с ензимен дефицит

Вродена надбъбречна хиперплазия

Дефицит на 21-хидроксилаза

Вродена надбъбречна хиперплазия със загуба на соли

E25.8 Други адреногенитални разстройства
Идиопатично адреногенитално разстройство
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало адреногенитално разстройство, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E25.9 Адреногенитално разстройство, неуточнено
Адреногенитален синдром БДУ

E26 Хипералдостеронизъм

E26.0 Първичен хипералдостеронизъм
Синдром на Conn
Първичен алдостеронизъм, дължащ се на надбъбречна хиперплазия (двустранна)

E26.1 Вторичен хипералдостеронизъм

E26.8 Други форми на хипералдостеронизъм
Синдром на Bartter

E26.9 Хипералдостеронизъм, неуточнен

E27 Други разстройства на надбъбречните жлези

E27.0 Други видове хиперсекреция на кората на надбъбречите
Хиперсекреция на АСТН, несвързана с болестта на Cushing
Преждевременно адренархе
Не включва: синдром на Cushing (E24.–)

E27.1 Първична недостатъчност на кората на надбъбречите
Болест на Addison
Автоимунен адреналит
Не включва: амилоидоза (E85.–)
болест на Addison при туберкулоза (A18.7)
синдром на Waterhouse-Friderichsen (A39.1)

E27.2 Адисонова криза
Адренална криза
Адренокортикална криза

E27.3 Медикаментозно обусловена адренокортикална недостатъчност

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E27.4 Други видове и неуточнена адренокортикална недостатъчност

Адренални:

- кръвоизлив
- инфаркт

Недостатъчност на надбъбречната кора БДУ

Хипоалдостеронизъм

Не включва: адренолевкодистрофия [Addison-Schilder] (E71.3)

синдром на Waterhouse-Friderichsen (A39.1)

E27.5 Адреномедуларна хиперфункция

Адреномедуларна хиперплазия

Катехоламинова хиперсекреция

E27.8 Други уточнени нарушения на надбъбреците

Нарушение на кортизол-свързващия глобулин

E27.9 Болест на надбъбреците, неуточнена

E28 Дисфункция на яйчниците

Не включва: изолиран гонадотропен дефицит (E23.0)
недостатъчност на яйчниците след медицински процедури (E89.4)

E28.0 Хиперестрогения

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало хиперестрогения, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E28.1 Хиперандрогения

Хиперсекреция на овариални андрогени

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало хиперандрогения, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E28.2 Синдром на поликистоза на яйчниците

Склерокистозен овариален синдром
Синдром на Stein-Leventhal

E28.3 Първична яйчникова недостатъчност

Намалени естрогени
Преждевременна менопауза БДУ
Резистентен овариален синдром
Не включва: менопауза и женски климактериум (N95.1)
чиста гонадна дисгенезия (Q99.1)
синдром на Turner (Q96.–)

E28.8 Други овариални дисфункции

Овариална хиперфункция БДУ

E28.9 Овариална дисфункция, неуточнена

E29

Дисфункция на тестисите

Не включва: синдром на андрогенна резистентност (E34.5)
азооспермия или олигоспермия БДУ (N46)
изолиран гонадотропен дефицит (E23.0)
синдром на Klinefelter (Q98.0–Q98.2, Q98.4)
хипофункция на тестисите след медицински
процедури (E89.5)
тестикуларна феминизация (синдром) (E34.5)

E29.0 Тестикуларна хиперфункция

Хиперсекреция на тестикуларни хормони

E29.1 Тестикуларна хипофункция

Дефект в биосинтезата на тестикуларния андроген БДУ
5- α -редуктазен дефицит (с мъжки псевдохермафродитизъм)
Тестикуларен хипогонадизъм БДУ

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало тестикуларна хипофункция, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E29.8 Други тестикуларни дисфункции

E29.9 Тестикуларна дисфункция, неуточнена

E30 Нарушения в пубертета, неклассифицирани другаде

E30.0 Закъснял пубертет

Конституционално закъсняване на пубертета
Закъсняване на половото развитие

E30.1 Преждевременен пубертет

Преждевременна менструация

Не включва: синдром на Albright (-McCune)(-Sternberg) (Q78.1)

централно обусловен преждевременен пубертет (E22.8)

вродена надбъбречна хиперплазия (E25.0)

женски хетеросексуален преждевременен псевдопубертет (E25.-)

мъжки изосексуален преждевременен псевдопубертет (E25.-)

E30.8 Други нарушения на пубертета

Преждеременно телархе

E30.9 Нарушение в пубертета, неуточнено

E31 Полигландуларна дисфункция

Не включва: атаксия-телеангиектазия [Louis-Bar] (G11.3)
миотонична дистрофия [Steinert] (G71.1)
псевдохипопаратиреоидизъм (E20.1)

E31.0 Автоимунна полигландуларна недостатъчност

Синдром на Schmidt

E31.1 Полигландуларна хиперфункция

Не включва: множествена ендокринна аденоматоза (D44.8)

E31.8 Друга полигландуларна дисфункция

E31.9 Полигландуларна дисфункция, неуточнена

E32 Болести на тимуса

Не включва: аплазия или хипоплазия с имунодефицит (D82.1)

миастения гравис (G70.0)

E32.0 Персистираща хиперплазия на тимуса

Хипертрофия на тимуса

E32.1 Абсцес на тимуса

E32.8 Други болести на тимуса

E32.9 Болест на тимуса, неуточнена

E34 Други ендокринни разстройства

Не включва: псевдохипопаратиреоидизъм (E20.1)

E34.0 Карциноиден синдром

Забележка: При необходимост от идентифициране на функционална активност, свързана с карциноиден тумор, може да се използва допълнителен код.

E34.1 Други състояния на хиперсекреция на чревни хормони

E34.2 Ектопична хормонална секреция, неклассифицирана другаде

E34.3 Нанизъм, неклассифициран другаде

Нанизъм:

- БДУ
- конституционален
- тип Laron
- психосоциален

Не включва: прогерия (E34.8)

синдром на Russel-Silver (Q87.1)

къси крайници с имунодефицит (D82.2)

нанизъм:

- ахондропластичен (Q77.4)
- хипохондропластичен (Q77.4)
- при специфични дисморфични синдроми – код на синдрома (виж Азбучния указател)
- алиментарен (E45)
- хипофизен (E23.0)
- ренален (N25.0)

- E34.4**   **Конституционално висок ръст**
Конституционален гигантизъм
- E34.5**   **Синдром на андрогенна резистентност**
Мъжки псевдохермафродитизъм с андрогенна резистентност
Разстройство на периферния хормонален рецептор
Синдром на Reifenstein
Тестикуларна феминизация (синдром)
- E34.8**   **Други уточнени ендокринни разстройства**
Дисфункция на пинеалната жлеза
Прогерия
- E34.9**   **Ендокринно разстройство, неуточнено**
Разстройство:
• ендокринно БДУ
• хормонално БДУ
- E35***   **Разстройства на ендокринните жлези при болести, класифицирани другаде**
- E35.0***   **Разстройства на щитовидната жлеза при болести, класифицирани другаде**
Туберкулоза на щитовидната жлеза (A18.8†)
- E35.1***   **Разстройства на надбъбреците при болести, класифицирани другаде**
Адисонова болест с туберкулозна етиология (A18.7†)
Синдром на Waterhouse-Friderichsen (менингококов) (A39.1†)
- E35.8***   **Разстройства на други ендокринни жлези при болести, класифицирани другаде**

Недоимъчно хранене (E40–E46)

Забележка: Степента на недоимъчното хранене обикновено се измерва по теглото, изразено в стандартно отклонение от средното на съответното еталонно население. Когато са налице едно или повече предходни измервания, липсата на наддаване на тегло при деца или данни за загуба на тегло при деца или възрастни са обикновено показателни за недоимъчно хранене. Когато има само едно измерване, диагнозата се основава на предположения и не е окончателна без други клинични или лабораторни тестове. В изключителни случаи, когато няма данни за теглото, за основа се използват клинични данни.

Ако теглото на индивида е под средната стойност за еталонното население, то голяма вероятност за тежко недоимъчно хранене има тогава, когато наблюдаваната стойност е с 3 или повече стандартни отклонения под средната стойност за еталонното население; умерена степен на недоимъчно хранене – ако наблюдаваната стойност е между 2 и 3 стандартни отклонения под средната стойност; лека степен на недоимъчно хранене – ако наблюдаваната стойност е между 1 и 2 стандартни отклонения от средната стойност.

Не включва: разстройство на всмукването в червата (K90.–)
алиментарни анемии (D50–D53)
последници от белтъчно-калорийно недохранване (E64.0)
изтощително заболяване (B22.2)
гладуване (T73.0)

E40

Квашиоркор

Тежко разстройство на храненето с оток и диспигментация на кожата и косата

Не включва: квашиоркор при маразъм (E42)

E41

Алиментарен маразъм

Тежко разстройство на храненето с маразъм

Не включва: квашиоркор при маразъм (E42)

E42

Квашиоркор при маразъм

Тежко белтъчно-калорийно недохранване [както при E43]:

- междинна форма
- със симптоми на квашиоркор и на маразъм

E43

Тежко белтъчно-калорийно недохранване, неуточно

Тежка загуба на тегло [стопяване] при деца или възрастни, или липса на наддаване на тегло при деца, което води до наблюдавано тегло най-малко с 3 стандартни отклонения под средната стойност за еталонното население (или подобна загуба, изразена чрез други статистически методи). Когато има само едно измерване, има висока вероятност за тежко стопяване при наблюдавано тегло с 3 или повече стандартни отклонения под средното за еталонното население.

Оток от гладуване

E44

Белтъчно-калорийно недохранване от умерена и лека степен

E44.0

Умерено белтъчно-калорийно недохранване

Загуба на тегло при деца или възрастни, или липса на наддаване на тегло при деца, което води до наблюдавано тегло между 2 и 3 стандартни отклонения под средната стойност за еталонното население (или подобна загуба, изразена чрез други статистически методи). Когато има само едно измерване, има висока вероятност за умерено белтъчно-калорийно недохранване при наблюдавано тегло между 2 и 3 стандартни отклонения под средното за еталонното население.

E44.1

Леко белтъчно-калорийно недохранване

Загуба на тегло при деца или възрастни, или липса на наддаване на тегло при деца, което води до наблюдавано тегло между 1 и 2 стандартни отклонения под средната стойност за еталонното население (или подобна загуба, изразена чрез други статистически методи). Когато има само едно измерване, има висока вероятност за леко белтъчно-калорийно недохранване при наблюдавано тегло между 1 и 2 стандартни отклонения под средното за еталонното население.

E45 Изоставане в развитието, дължащо се на белтъчно-калорийно недохранване

Алиментарни:

- нанизъм
- изоставане в растежа

Изоставане във физическото развитие, причинено от недохранване

E46 Белтъчно-калорийно недохранване, неуточнено

Недохранване БДУ

Белтъчно-калориен дисбаланс БДУ

Други видове недоимъчно хранене (E50–E64)

Не включва: алиментарни анемии (D50–D53)

E50 Недоимък на витамин А

Не включва: последици от недоимък на витамин А (E64.1)

E50.0 Недоимък на витамин А с ксероза на конюнктивата

E50.1 Недоимък на витамин А с петно на Bitot и ксероза на конюнктивата

Петно на Bitot при малки деца

E50.2 Недоимък на витамин А с ксероза на корнеята

E50.3 Недоимък на витамин А с улцерация и ксероза на корнеята

E50.4 Недоимък на витамин А с кератомалация

E50.5 Недоимък на витамин А с нощна слепота

E50.6 Недоимък на витамин А с ксерофталмични цикатрикси на корнеята

E50.7 Други очни прояви при недоимък на витамин А
Ксерофталмия БДУ

E50.8 Други прояви на недоимък на витамин А
Фоликуларна кератоза } вследствие на недоимък
Ксеродермия } на витамин А† (L86*)

E50.9 Недоимък на витамин А, неуточнен
Хиповитаминоза А БДУ

E51 Недоимък на тиамин

Не включва: последици от недоимък на тиамин (E64.8)

E51.1 Бери-бери

Бери-бери:

- суха форма
- влажна форма† (I98.8*)

E51.2 Енцефалопатия на Wernicke

E51.8 Други прояви на недоимък на тиамин

E51.9 Недоимък на тиамин, неуточнен

E52 Недоимък на ниацин [пелагра]

Недоимък:

- ниацин (-триптофан)
- никотинамид

Пелагра (алкохолна)

Не включва: последици от недоимък на ниацин (E64.8)

E53 Недоимък на други витамини от групата В

Не включва: последици от недоимък на витамин В (E64.8)
витамин В₁₂-недоимъчна анемия (D51.–)

E53.0 Недоимък на рибофлавин

Арибофлавиноза

E53.1 Недоимък на пиридоксин

Недоимък на витамин В₆

Не включва: реагираща на пиридоксин сидеробластна анемия (D64.3)

E53.8 Недоимък на други уточнени витамини от група В

Недоимък на:

- биотин
- цианкобаламин
- фолат
- фолиева киселина
- пантотенова киселина
- витамин В₁₂

E53.9 Недоимък на витамини от група В, неуточнен

E54

Недоимък на аскорбинова киселина

Недоимък на витамин С

Скорбут

Не включва: анемия при скорбут (D53.2)
последници от недоимък на витамин С (E64.2)

E55

Недоимък на витамин D

Не включва: остеомаляция при възрастни (M83.–)
остеопороза (M80–M81)
последници от рахит (E64.3)

E55.0 Рахит, активен

Остеомаляция:

- детска
- ювенилна

Не включва: рахит:
• цьолиачен (K90.0)
• Crohn (K50.–)
• неактивен (E64.3)
• бъбречен (N25.0)
• витамин D-резистентен (E83.3)

E55.9 Недоимък на витамин D, неуточнен

Авитаминоза D

E56

Недоимък на други витамини

Не включва: последници от недоимък на други витамини
(E64.8)

E56.0 Недоимък на витамин E

E56.1 Недоимък на витамин К

Не включва: недоимък на коагуляционен фактор, дължащ се на недоимък на витамин К (D68.4)
недоимък на витамин К при новородено (P53)

E56.8 Недоимък на други витамини

E56.9 Витаминен недоимък, неуточнен

E58 Недоимък на калций в храната

Не включва: нарушения на калциевия метаболизъм (E83.5)
последници от калциев недоимък (E64.8)

E59 Недоимък на селен в храната

Болест на Keshan

Не включва: последници от селенов недоимък (E64.8)

E60 Недоимък на цинк в храната

E61 Недоимък на други хранителни елементи

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало недоимък, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: разстройства на минералния метаболизъм (E83.–)

разстройства на щитовидната жлеза, свързани с йоден недоимък (E00–E02)

последници от недохранване и друг хранителен недоимък (E64.–)

E61.0 Недоимък на мед

E61.1 Недоимък на желязо

Не включва: желязонеодоимъчна анемия (D50.–)

E61.2 Недоимък на магнезий

E61.3 Недоимък на манган

E61.4 Недоимък на хром

E61.5 Недоимък на молибден

- E61.6 Недоимък на ванадий
- E61.7 Недоимък на много елементи в храната
- E61.8 Недоимък на други, уточнени елементи в храната
- E61.9 Недоимък на елементи в храната, неуточнен

E63

Други видове недоимък в храната

Не включва: обезводняване (E86)

нарушение в развитието (R62.8)

проблеми на храненето при новородено
(P92.–)

последиви от недохранване и друг хранителен
недоимък (E64.–)

- E63.0 Недоимък на есенциални мастни киселини [EFA]
- E63.1 Дисбаланс на хранителните съставки
- E63.8 Друг, уточнен хранителен недоимък
- E63.9 Хранителен недоимък, неуточнен
Кардиомиопатия при хранителен недоимък БДУ† (I43.2*)

E64

Последиви от недохранване и друг хранителен недоимък

- E64.0 Последиви от белтъчно-калорийно недохранване
Не включва: забавено развитие, дължащо се на белтъчно-калорийно недохранване (E45)
- E64.1 Последиви от недоимък на витамин А
- E64.2 Последиви от недоимък на витамин С
- E64.3 Последиви от рахит
- E64.8 Последиви от недоимък на други витамини
- E64.9 Последиви от недоимък на хранителни вещества, неуточнени

Затлъстяване и други разстройства поради прехранване (E65–E68)

E65 Локализирано затлъстяване

Мастни възглавнички

E66 Затлъстяване

Не включва: адипозогенитална дистрофия (E23.6)

липоматоза:

- БДУ (E88.2)
- болезнена [болест на Dercum] (E88.2)
- синдром на Prader-Willi (Q87.1)

E66.0 Затлъстяване, дължащо се на излишък от калории

E66.1 Медикаментозно предизвикано затлъстяване

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E66.2 Екстремно затлъстяване с алвеоларна хиповентиляция

Синдром на Pickwick

E66.8 Други форми на затлъстяване

Болестно затлъстяване

E66.9 Затлъстяване, неуточнено

Обикновено затлъстяване БДУ

E67 Други видове прехранване

Не включва: преяждане БДУ (R63.2)

последници от прехранване (E68)

E67.0 Хипервитаминоза А

E67.1 Хиперкаротинемия

E67.2 Синдром на мегадоза витамин В₆

E67.3   **Хипервитаминоза D**

E67.8   **Други уточнени форми на прехранване**

E68   **Последици от прехранване**

**Разстройства на обмяната
на веществата
(E70–E90)**

Не включва: синдром на андрогенна резистентност (E34.5)
вродена надбъбречна хиперплазия (E25.0)
синдром на Ehlers-Danlos (Q79.6)
хемолитични анемии, дължащи се на ензимни разстройства (D55.–)
синдром на Marfan (Q87.4)
недоимък на 5-а редуктаза (E29.1)

E70   **Разстройства на обмяната на ароматните аминокиселини**

E70.0   **Класическа фенилкетонурия**

E70.1   **Други видове хиперфенилаланинемии**

E70.2   **Разстройства на обмяната на тирозина**

Алкаптонурия
Хипертирозинемия
Охроноза
Тирозинемия
Тирозиноза

E70.3 Албинизъм

Албинизъм:

- очен
- очно-кожен

Синдром на:

- Chediak(-Steinbrinck)-Higashi
- Cross
- Hermansky-Pudlak

E70.8 Други разстройства на обмяната на ароматните аминокиселини

Разстройства на:

- обмяната на хистидина
- обмяната на триптофана

E70.9 Разстройство на обмяната на ароматните аминокиселини, неуточнено

E71

Разстройства на обмяната на аминокиселините с разклонена верига и на мастните киселини

E71.0 Болест на “урина като кленов сироп”

E71.1 Други разстройства на обмяната на аминокиселините с разклонена верига

Хиперлевцин-изолевцинемия

Хипервалинемия

Изовалерианова ацидемия

Метилмалонова ацидемия

Пропионова ацидемия

E71.2 Разстройство на обмяната на аминокиселините с разклонена верига, неуточнено

E71.3 Разстройство на обмяната на мастните киселини

Адренолевкодистрофия [Addison-Schilder]

Дефицит на мускулната карнитин-палмитилтрансфераза

Не включва: болест на Refsum (G60.1)

болест на Schilder (G37.0)

синдром на Zellweger (Q87.8)

E72

Други разстройства на обмяната на аминокиселините

Не включва: отклонения от нормата без изявено заболяване (R70–R89)

разстройства на:

- обмяната на ароматните аминокиселини (E70.–)
- обмяната на аминокиселините с разклонена верига (E71.0–E71.2)
- обмяната на мастните киселини (E71.3)
- обмяната на пурина и пиримидина (E79.–) подагра (M10.–)

E72.0 Разстройства на транспортирането на аминокиселини

Цистиноза

Цистинурия

Синдром на Fanconi(-de Toni)(-Debre)

Болест на Hartnup

Синдром на Lowe

Не включва: разстройства на обмяната на триптофана (E70.8)

E72.1 Разстройства на обмяната на сяра-съдържащите аминокиселини

Цистатионинурия

Хомоцистинурия

Метионинемия

Дефицит на сулфитоксидаза

Не включва: дефицит на транскобаламин II (D51.2)

E72.2 Разстройства в метаболитния цикъл на уреята

Аргининемия

Аргининосукцинова ацидурия

Цитролинемия

Хиперамониемия

Не включва: разстройства на обмяната на орнитина (E72.4)

E72.3   Разстройства на обмяната на лизина и хидроксизина

Глутарова ацидурия
Хидроксизинемия
Хиперлизинемия

E72.4   Разстройства на обмяната на орнитина

Орнитинемия (тип I, II)

E72.5   Разстройства на обмяната на глицина

Хиперхидроксипролинемия
Хиперпролинемия (тип I, II)
Некетонова хиперглицинемия
Саркозинемия

E72.8   Други уточнени разстройства на обмяната на аминокиселините

Разстройства:
• на обмяната на β -аминокиселините
• в γ -глутамиловия цикъл

E27.9   Разстройство на обмяната на аминокиселините, не-уточнено

E73   Непоносимост към лактоза

E73.0   Вроден недоимък на лактаза

E73.1   Вторичен недоимък на лактаза

E73.8   Други видове непоносимост към лактоза

E73.9   Непоносимост към лактоза, неуточнена

E74   Други разстройства на обмяната на въглехидратите

Не включва: повишена секреция на глюкагон (E16.3)
захарен диабет (E10–E14)
хипогликемия БДУ (E16.2)
мукополизахаридоза (E76.0–E76.3)

E74.0 Болест на натрупването на гликоген

Сърдечна гликогеноза

Болест на:

- Andersen
- Cori
- Forbes
- Hers
- McArdle
- Pompe
- Tauri
- Von Gierke

Недоимък на чернодробна фосфорилаза

E74.1 Разстройства на обмяната на фруктозата

Есенциална фруктозурия

Недоимък на фруктозо-1,6-дифосфатаза

Наследствена непоносимост към фруктоза

E74.2 Разстройства на обмяната на галактозата

Недоимък на галактокиназа

Галактоземия

**E74.3 Други разстройства на чревната резорбция на въгле-
лехидратите**

Нарушено всмукване на глюкоза-галактоза

Недоимък на захараза

Не включва: непоносимост към лактоза (E73.–)

**E74.4 Разстройства на обмяната на пирувата и глюконе-
огенезата**

Недоимък на:

- фосфоенолпируват карбоксикиназа
- пируват:
  - карбоксилаза
  - дехидрогеназа

Не включва: с анемия (D55.–)

**E74.8 Други уточнени разстройства на обмяната на въгле-
хидратите**

Есенциална пентозурия

Оксалоза

Оксалурия

Ренална глюкозурия

E74.9   **Разстройство на обмяната на въглехидратите, не-
уточнено**

E75   **Разстройства на обмяната на
сфинголипидите и други нарушения
на натрупване на липидите**

Не включва: муколипидоза, тип I-III (E77.0–E77.1)
болест на Refsum (G60.1)

E75.0   **Ганглиозидоза GM₂**

Болест на:

- Sandhoff
- Tay-Sachs

GM₂ ганглиозидоза:

- БДУ
- при възрастни
- ювенилна

E75.1   **Други ганглиозидози**

Ганглиозидоза:

- БДУ
- GM₁
- GM₃

Муколипидоза IV

E75.2   **Други сфинголипидози**

Болест на:

- Fabry(-Anderson)
- Gaucher
- Krabbe
- Niemann-Pick

Синдром на Farber

Метахроматична левкодистрофия

Недоимък на сулфатаза

Не включва: адренолевкодистрофия [Addison-Schilder]
(E71.3)

E75.3   **Сфинголипидоза, неуточнена**

E75.4 Липофусциноза на невроните

Болест на:

- Batten
- Bielschowsky-Jansky
- Kufs
- Spielmeier-Vogt

E75.5 Други разстройства на натрупването на липиди

Церебротендинозна холестероза [van Bogaert-Scherer-Epstein]

Болест на Wolman

E75.6 Разстройство на липидното натрупване, неуточнено

E76 Разстройства на обмяната на глюкозаминогликаните

E76.0 Мукополизахаридоза, тип I

Синдром на:

- Hurler
- Hurler-Scheie
- Scheie

E76.1 Мукополизахаридоза, тип II

Синдром на Hunter

E76.2 Други мукополизахаридози

Недоимък на β -глюкуронидаза

Мукополизахаридоза, типове III, IV, VI, VII

Синдром на:

- Maroteaux-Lamy (лек)(тежък)
- Morquio(-подобен)(класически)
- Sanfilippo (тип B)(тип C)(тип D)

E76.3 Мукополизахаридоза, неуточнена

E76.8 Други разстройства на обмяната на глюкозаминогликаните

E76.9 Разстройство на обмяната на глюкозаминогликаните, неуточнено

E77   **Разстройства на обмяната
на глюкопротеините**

- E77.0**   **Дефекти в посттранслационната модификация на лизозомните ензими**
Муколипидоза II [I-клетъчна болест]
Муколипидоза III [псевдо-Hurler полидистрофия]
- E77.1**   **Дефекти в разграждането на глюкопротеините**
Аспартилглюкозаминурия
Фукозидоза
Маннозидоза
Сиалидоза [муколипидоза I]
- E77.8**   **Други разстройства на обмяната на глюкопротеините**
- E77.9**   **Разстройство на обмяната на глюкопротеините, не-
уточнено**

E78   **Разстройства на обмяната
на липопротеините и други липидемии**

Не включва: сфинголипидози (E75.0–E75.3)

- E78.0**   **Чиста хиперхолестеролемия**
Фамилна хиперхолестеролемия
Хиперлипопротеинемия на Fredrickson, тип IIa
Хипербеталипопротеинемия
Хиперлипидемия, група A
Хиперлипопротеинемия с липопротеини с ниска плътност [LDL]
- E78.1**   **Чиста хиперглицеридемия**
Ендогенна хиперглицеридемия
Хиперлипопротеинемия на Fredrickson, тип IV
Хиперлипидемия, група B
Хиперпребеталипопротеинемия
Хиперлипопротеинемия с липопротеини с много ниска плътност [VLDL]

E78.2 Смесена хиперлипидемия

Обширна или плаваща беталипопротеинемия
Хиперлипопротеинемия на Fredrickson, тип IIb или III
Хипербеталипопротеинемия с пребеталипопротеинемия
Хиперхолестеролемия с ендогенна хиперглицеридемия
Хиперлипидемия, група C
Туберо-еруптивен ксантом
Xanthoma tuberosum

Не включва: церебротендинозна холестероза [van Bogaert-Scherer-Epstein] (E75.5)

E78.3 Хиперхиломикронемия

Хиперлипопротеинемия на Fredrickson, тип I или V
Хиперлипидемия, група D
Смесена хиперглицеридемия

E78.4 Други хиперлипидемии

Фамилна комбинирана хиперлипидемия

E78.5 Хиперлипидемия, неуточнена

E78.6 Недоимък на липопротеини

Абеталипопротеинемия
Недоимък на липопротеини с висока плътност
Хипоалфалипопротеинемия
Хипобеталипопротеинемия (фамилна)
Недоимък на лецитин-холестерол-ацилтрансфераза
Танжерска болест

E78.8 Други разстройства на обмяната на липопротеините

E78.9 Разстройство на обмяната на липопротеините, неуточнено

E79 Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина

Не включва: камък на бъбрека (N20.0)
 комбинирани имунонедоимъчни разстройства (D81.–)
 подагра (M10.–)
 оротацидурична анемия (D53.0)
 пигментна ксеродермия (Q82.1)

E79.0 Хиперурикемия без признаци на възпалителен артрит и подагрозни възли
 Безсимптомна хиперурикемия

E79.1 Синдром на Lesch-Nyhan

E79.8 Други разстройства на обмяната на пурина и пиримидина
 Наследствена ксантинурия

E79.9 Разстройство на обмяната на пурина и пиримидина, неуточнено

E80 Разстройства на обмяната на порфирина и билирубина

Не включва: дефекти на каталаза и пероксидаза

E80.0 Наследствена еритропоеична порфирия
 Вродена еритропоеична порфирия
 Еритропоеична протопорфирия

E80.1 Порфирия кутанеа тарда

E80.2 Други порфирии
 Наследствена копропорфирия
 Порфирия:

- БДУ
- остра интермитентна (чернодробна)

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

E80.3 Дефекти на каталазата и пероксидазата
 Акаталазия [Takahara]

E80.4 Синдром на Gilbert

E80.5 Синдром на Crigler-Najjar

E80.6 Други разстройства на обмяната на билирубина
Синдром на Dubin-Johnson
Синдром на Rotor

E80.7 Разстройство на обмяната на билирубина, неуточнено

E83 Разстройства на минералната обмяна

Не включва: алиментарен недоимък на минерални вещества (E58–E61)
разстройства на парацитоvidната жлеза (E20–E21)
недоимък на витамин D (E55.–)

E83.0 Разстройства на обмяната на медта
Болест на Menkes (болест на къдравите коси) (болест на стоманените коси)
Болест на Wilson

E83.1 Разстройства на обмяната на желязото
Хемохроматоза
Не включва: анемия:
• желязонедоимъчна (D50.–)
• сидеробластна (D64.0–D64.3)

E83.2 Разстройства на обмяната на цинка
Ентеропатен акродерматит

E83.3 Разстройства на обмяната на фосфора
Недоимък на кисела фосфатаза
Фамилна хипофосфатемия
Хипофосфатазия
Витамин D-резистентни:
• остеомаляция
• рахит
Не включва: остеомаляция при възрастни (M83.–)
остеопороза (M80–M81)

E83.4 Разстройства на обмяната на магнезия
Хипермагнеземия
Хипомагнеземия

- E83.5**   **Разстройства на обмяната на калция**
Фамилна хипокалциурична хиперкалциемия
Идиопатична хиперкалциурия
Не включва: хондрокалциноза (M11.1–M11.2)
хиперпаратиреоидизъм (E21.0–E21.3)
- E83.8**   **Други разстройства на минералната обмяна**
- E83.9**   **Разстройство на минералната обмяна, неуточнено**
- E84**   **Кистозна фиброза**
Включва: муковисцидоза
- E84.0**   **Кистозна фиброза с белодробни прояви**
- E84.1**   **Кистозна фиброза с чревни прояви**
Мекониум илеус† (P75*)
- E84.8**   **Кистозна фиброза с други прояви**
- E84.9**   **Кистозна фиброза, неуточнена**
- E85**   **Амилоидоза**
Не включва: болест на Alzheimer (G30.–)
- E85.0**   **Наследствена фамилна амилоидоза без невропатия**
Фамилна средиземноморска треска
Наследствена амилоидна нефропатия
- E85.1**   **Наследствена фамилна амилоидоза с невропатия**
Амилоидна полиневропатия (португалска)
- E85.2**   **Наследствена фамилна амилоидоза, неуточнена**
- E85.3**   **Вторична системна амилоидоза**
Амилоидоза при хемодиализа
- E85.4**   **Ограничена амилоидоза**
Локализирана амилоидоза
- E85.8**   **Други форми на амилоидоза**
- E85.9**   **Амилоидоза, неуточнена**

E86

Намаляване обема на течностите

Обезводняване

Намаляване обема на плазмата или на екстрацелуларната течност

Хиповолемия

Не включва: обезводняване на новородено (P74.1)

хиповолемичен шок:

- БДУ (R57.1)
- следоперативен (T81.1)
- травматичен (T79.4)

E87

Други разстройства във водно-електролитния и алкално-киселинния баланс

E87.0

Хиперосмоларитет и хипернатриемия

Излишък на натрий [Na]

Претоварване с натрий [Na]

E87.1

Хипоосмоларитет и хипонатриемия

Недоимък на натрий [Na]

Не включва: синдром на несъответна секреция на антидиуретичен хормон (E22.2)

E87.2

Ацидоза

Ацидоза:

- БДУ
- млечно-кисела (лактацидоза)
- метаболитна
- респираторна

Не включва: диабетна ацидоза (E10–E14) с общ четвърти знак .1

E87.3

Алкалоза

Алкалоза:

- БДУ
- метаболитна
- респираторна

E87.4

Смесено разстройство на алкално-киселинното равновесие

E88.8 Други уточнени разстройства на обмяната на веществата

Аденолипоматоза на Launois-Bensaude

Триметиламинурия

E88.9 Разстройство на обмяната на веществата, неуточно

E89

Ендокринни и метаболитни разстройства, възникнали след медицински процедури, неклассифицирани другаде

E89.0 Следпроцедурен хипотиреоидизъм

Хипотиреоидизъм след облъчване

Следоперативен хипотиреоидизъм

E89.1 Следпроцедурна хипоинсулинемия

Хипергликемия след панкреатектомия

Следоперативна хипоинсулинемия

E89.2 Следпроцедурен хипопаратиреоидизъм

Паратиреопривна тетания

E89.3 Следпроцедурен хипопитуитаризъм

Хипопитуитаризъм след облъчване

E89.4 Следпроцедурно разстройство на функциите на яйчниците

E89.5 Следпроцедурна тестикуларна хипофункция

E89.6 Следпроцедурна адренкортикална(-медуларна) хипофункция

E89.8 Други ендокринни и метаболитни разстройства след медицински процедури

E89.9 Ендокринно и метаболитно разстройство след медицински процедури, неуточно

E90*

Разстройства на храненето и на обмяната на веществата при болести, класифицирани другаде

Психични и поведенчески разстройства (F00–F99)

Включва: разстройства на психологичното развитие

Не включва: симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)

Този клас съдържа следните блокове:

- F00–F09   Органични, включително симптоматични, психични разстройства
- F10–F19   Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на психоактивни вещества
- F20–F29   Шизофрения, шизотипни и налудни разстройства
- F30–F39   Разстройства на настроението [афективни разстройства]
- F40–F48   Невротични, свързани със стрес и соматоформни разстройства
- F50–F59   Поведенчески синдроми, свързани с физиологични разстройства и соматични фактори
- F60–F69   Разстройства на личността и поведението в зряла възраст
- F70–F79   Умствена изостаналост
- F80–F89   Разстройства в психологичното развитие
- F90–F98   Поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството
- F99   Неуточнени психични разстройства

Със звездичка са означени следните категории:

- F00*   Деменция при болестта на Alzheimer
- F02*   Деменция при други болести, класифицирани другаде

Органични, включително симптоматични, психични разстройства (F00–F09)

Този блок съдържа редица психични разстройства, групирани заедно във връзка с наличието на явни етиологични фактори, а именно причина за тези разстройства са болести на главния мозък, травма на главния мозък или инсулт, довели до церебрална дисфункция. Дисфункцията може да бъде първична (както при болести, травми на главния мозък и инсулти, които засягат мозъка пряко и селективно) и вторична (както при системни заболявания или разстройства, когато главният мозък се включва в патологичния процес наред с други органи и системи).

Деменцията [слабоумие] (F00–F03) е синдром, дължащ се на болест на мозъка, обикновено от хронично или прогресиращо естество, при който се увреждат множество висши корови функции, включително памет, мислене, ориентация, разбиране, смятане, възможност за заучаване, език и съждение. Съзнанието не е помрачено. Разстройствата на познавателните функции обикновено се придружават, а понякога се предшестват, от отслабване на контрола върху емоциите и деградация на социалното поведение или мотивацията. Този синдром се среща при болестта на Alzheimer, при мозъчносъдовата болест и при други състояния, засягащи първично или вторично мозъка.

При необходимост от идентифициране на първоначалното заболяване се използва допълнителен код.

F00*

Деменция при болестта на Alzheimer (G30.–†)

Алцхаймеровата болест е първично дегенеративно мозъчно заболяване с неизвестна етиология и с характерни невропатологични и неврохимични особености. Началото му обикновено е подмолно, а развитието му е бавно, но постоянно, в продължение на няколко години.

F00.0* Деменция при болестта на Alzheimer с ранно начало (G30.0†)

Деменция при болестта на Alzheimer, започваща преди 65-годишна възраст и показваща относително бърз упадък, с изразени множествени разстройства на висшите корови функции.

Болест на Alzheimer, тип 2

Пресенилна деменция, Алцхаймеров тип

Първична дегенеративна деменция от Алцхаймеров тип с пресенилно начало

F00.1* Деменция при болестта на Alzheimer с късно начало (G30.1†)

Деменция при болестта на Alzheimer, започваща след 65-годишна възраст, обикновено на 70 години и по-късно, с бавно развитие и с паметови смущения като основна особеност.

Болест на Alzheimer, тип 1

Първично дегенеративна деменция от Алцхаймеров тип със сенилно начало

Сенилна деменция, Алцхаймеров тип

F00.2* Деменция при болестта на Alzheimer, атипична или от смесен тип (G30.8†)

Атипична деменция от Алцхаймеров тип

F00.9* Деменция при болестта на Alzheimer, неуточнена (G30.9†)**F01** Съдова деменция

Съдовата деменция е резултат от инфаркт на главния мозък, дължащ се на съдово заболяване, включително хипертонична мозъчно-съдова болест. Инфарктите обикновено са малки, но последиците им кумулират. Началото обикновено е в късна възраст.

Включва: атеросклеротична деменция

F01.0 Съдова деменция с остро начало

Обикновено се развива бързо след поредица от инсулти в резултат на мозъчно-съдова тромбоза, емболия или кръвоизлив. По-рядко причина за деменцията може да бъде един масивен инфаркт.

F01.1 Мултиинфарктна деменция

Тя е с постепенно начало, свързано с повторни преходни исхемични състояния, които водят до натрупване на инфарктни огнища в паренхима на главния мозък.

Предимно корова деменция

F01.2 Подкорова съдова деменция

Включва случаи, при които е налице анамнеза за хипертония и данни за огнища на исхемично поражение в дълбоко разположеното бяло вещество на мозъчните хемисфери. Мозъчната кора обикновено е запазена и това контрастира с клиничната картина, която може много да напомня на деменция при болестта на Alzheimer.

F01.3 Смесена корова и подкорова съдова деменция**F01.8 Друга съдова деменция****F01.9 Съдова деменция, неуточнена****F02*****Деменция при други болести, класифицирани другаде**

Случаи на деменция, за които се знае или предполага, че се дължат на други болести, различни от болестта на Alzheimer или мозъчно-съдовата болест. Болестта може да започне във всяка възраст, по-рядко – в старческа.

F02.0* Деменция при болестта на Pick (G31.0†)

Прогресираща деменция, която се появява в средна възраст, характеризираща се с ранни, бавно напредващи изменения в характера и социална деградация, последвани от намаляване на интелекта, паметта и речевите функции, с апатия, еуфория и понякога с екстрапирамидни явления.

F02.1* Деменция при болестта на Creutzfeldt-Jacob (A81.0†)

Прогресираща деменция с множество неврологични признаци, дължащи се на специфични невропатологични изменения, вероятно причинявана от преносим агент. Началото обикновено е в средна или старческа възраст, но може да започне по всяко време в зрялата възраст. Протичането е подостро, смъртта настъпва в разстояние на една до две години.

F02.2* Деменция при болестта на Huntington (G10†)

Деменция, развиваща се като част от широко обхванат мозъчен дегенеративен процес. Разстройството се предава чрез единствен автосомен доминантен ген. Симптомите възникват обикновено в третото или четвъртото десетилетие. Развитието е бавно, водещо до смърт обикновено в рамките на 10-15 години.

Деменция при хорей на Huntington

F02.3* Деменция при болестта на Parkinson (G20†)

Деменция, която се развива в хода на вече установена болест на Parkinson. Засега не са установени специфични, отличителни клинични особености.

Деменция при:

- paralysis agitans
- паркинсонизъм

F02.4* Деменция при болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV] (B22.0†)

Деменция, развиваща се в хода на болест, предизвикана от HIV инфекция, при липса на друго придружаващо заболяване или състояние, освен HIV инфекцията, което би могло да обясни клиничната находка.

F02.8* Деменция при други уточнени болести, класифицирани другаде

Деменция при:

- церебрална липидоза (E75.-†)
- епилепсия (G40.-†)
- хепатолентикуларна дегенерация (E83.0†)
- хиперкалциемия (E83.5†)
- хипотиреоидизъм, придобит (E01, E03.-†)
- интоксикации (T36–T65†)
- множествена склероза (G35†)
- невросифилис (A52.1†)
- недоимък на ниацин [пелагра] (E52†)
- полиартериитис нодоза (M30.0†)
- системен лупус еритематодес (M32.-†)
- трипанозомиаза (B56.-†, B57.-†)
- недоимък на витамин B₁₂ (E53.8†)

F03

Деменция, неуточнена

Пресенилна:

- деменция БДУ
- психоза БДУ

Първично дегенеративна деменция БДУ

Сенилна:

- деменция:
  - БДУ
  - депресивен или параноиден тип
- психоза БДУ

Не включва: сенилна деменция с делир или остро състояние на обърканост (F05.1)
старост БДУ (R54)

F04

**Органичен амнестичен синдром,
непредизвикан от алкохол
и други психоактивни вещества**

Синдром на изразено нарушение на паметта за близки или отдалечени минали събития при запазена способност за непосредствено възпроизвеждане. Възможността за заучаване на нов материал е снижена и е налице дезориентация за време. Конфабулациите могат да бъдат изразен признак, но възприятието и другите познавателни функции, включително интелектът, обикновено са запазени. Прогнозата зависи от развитието на основното заболяване.

Корсакова психоза или синдром, неалкохолен

Не включва: амнезия:

- БДУ (R41.3)
- антероградна (R41.1)
- дисоциативна (F44.0)
- ретроградна (R41.2)

Корсаков синдром:

- алкохолен или неуточнен (F10.6)
- предизвикан от други психоактивни вещества (F11–F19 с общ четвърти знак .6)

F05**Делир, непредизвикан от алкохол и други психоактивни вещества**

Етиологично неспецифичен органичен мозъчен синдром, който се характеризира със съчетани нарушения на съзнанието и вниманието, възприятието, мисленето, паметта, психомоторното поведение, емоциите и цикъла бодърстване-сън. Продължителността е различна, а степента на тежест варира от лека до много тежка.

Включва: остър или подостър:

- мозъчен синдром
- състояние на обърканост (неалкохолно)
- инфекциозна психоза
- органична реакция
- психоорганичен синдром

Не включва: delirium tremens, предизвикан от алкохол или неуточнен (F10.4)

F05.0 Делир не на фона на деменция, описан така

F05.1 Делир на фона на деменция

Състояние, отговарящо на гореизброените критерии, но възникващо в протичането на съществуваща деменция (F00–F03).

F05.8 Делир, друг

Делир от смесен произход

F05.9 Делир, неуточнен

F06**Други психични разстройства, дължащи се на увреждане и дисфункция на главния мозък или на соматична болест**

Включва разнообразни състояния, свързани причинно с мозъчно разстройство, дължащо се на първични мозъчни заболявания, на системни заболявания, засягащи мозъка вторично, на екзогенни токсични вещества или хормони, на ендокринни разстройства или на други соматични заболявания.

Не включва: психични разстройства, свързани с:

- делир (F05.–)
  - деменция, класифицирана в рубриците F00–F03
- алкохол и други психоактивни вещества (F10–F19)

F06.0 Органична халюциноза

Разстройство с персистиращи или рекурентни халюцинации, обикновено зрителни или слухови, на фона на ясно съзнание, към които лицето може да има или да няма критичност. Може да се достигне до налудна разработка на халюцинациите, но налудностите не доминират в клиничната картина. Съзнанието за болест може да е запазено.

Органично халюцинаторно състояние (неалкохолно)

Не включва: алкохолна халюциноза (F10.5)
шизофрения (F20.–)

F06.1 Органично кататонно разстройство

Състояние на намалена (ступор) или увеличена (възбуда) психомоторна активност, придружена от кататонни симптоми. Тези две крайности в нарушението на психомоториката могат да се редуват.

Не включва: кататонна шизофрения (F20.2)

ступор:

- БДУ (R40.1)
- дисоциативен (F44.2)

F06.2 Органично налудно [шизофреноподобно] разстройство

Разстройство, в чиято клинична картина преобладават персистиращи или рекурентни налудности. Налудностите могат да се придружават от халюцинации. Могат да са налице черти, характерни за шизофрения, като например причудливи халюцинации или мисловни разстройства.

Параноидни и параноидно-халюцинаторни органични състояния

Шизофреноподобна психоза при епилепсия

Не включва: разстройство:

- остро и преходно психотично (F23.–)
- персистиращо налудно (F22.–)
- психотично, предизвикано от психоактивни вещества (F11–F19 с общ четвърти знак .5)
шизофрения (F20.–)

F06.3 Органични разстройства на настроението [афективни разстройства]

Разстройства, характеризиращи се с промяна в настроението или афекта, обикновено придружени от промяна в цялостното равнище на активност, с депресия, хипомания, мания или биполярни състояния (виж F30–F38), но възникващи като последица от органично заболяване.

Не включва: разстройства на настроението, неорганични или неуточнени (F30–F39)

F06.4 Органично тревожно разстройство

Разстройство, при което са налице съществените признаци на генерализирана тревожност (F41.1), на паническо разстройство (F41.0) или на съчетание от двете, но което възниква като следствие на органично разстройство.

Не включва: тревожни разстройства, неорганични или неуточнени (F41.–)

F06.5 Органично дисоциативно разстройство

Разстройство, което се характеризира с частична или цялостна загуба на нормалната интегрираност между спомените от миналото, осъзнаването на собствения идентитет и непосредствените усещания, и контрола върху движенията на тялото (виж F44.–), но възниква като последица от органично разстройство.

Не включва: дисоциативни [конверсионни разстройства], неорганични или неуточнени (F44.–)

F06.6 Органично емоционално лабилно [астенично] разстройство

Разстройство, което се характеризира с емоционална инконтинентност или лабилност, уморяемост и разнообразие от неприятни физически усещания (например световъртеж) и болки, но възниква като последица от органично разстройство.

Не включва: соматоформни разстройства, неорганични или неуточнени (F45.–)

F06.7 Леко разстройство на познавателните способности

Разстройство, което се характеризира с намаляване на паметта, трудности в заучаването и намалена способност за концентриране върху конкретна задача, освен за кратък период от време. Често има изразено усещане за психична умора при изпълнение на умствени задачи. Налице е субективно чувство за трудности в заучаването на нов материал, дори човек да се справя обективно добре. Нито един от тези симптоми не е толкова изразен, че да се постави или диагноза деменция (F00–F03), или делир (F05.–). Тази диагноза трябва да се поставя само във връзка с уточнено соматично разстройство и не бива да се поставя при наличие на някое от психичните и поведенческите разстройства, класифицирани в F10–F99. Разстройството може да предхожда, придружава или последва голямо разнообразие от инфекции и соматични заболявания, както мозъчни, така и системни, но не е задължително да са налице преки данни за мозъчно увреждане. Трябва да се отдиференцира от постенцефалитния (F07.1) и постконтузионния (F07.2) синдром по различната си етиология, по-тесния кръг от симптоми, по-леката симптоматика и, обикновено, по-малката продължителност.

F06.8 Други уточнени психични разстройства, дължащи се на увреждане и дисфункция на главния мозък или на соматично заболяване

Епилептична психоза БДУ

F06.9 Психично разстройство, дължащо се на увреждане и дисфункция на главния мозък или на соматично заболяване, неуточнено

Органичен(-но):

- мозъчен синдром БДУ
- психично разстройство БДУ

F07**Разстройства на личността и поведението, дължащи се на болест, увреждане и дисфункция на главния мозък**

Промяната на личността и поведението може да бъде остатъчно явление или съпътстващо разстройство при болест, увреждане или дисфункция на главния мозък.

F07.0 Органично разстройство на личността

Разстройство, което се характеризира със значителна промяна на обичайния преморбиден начин на поведение, включително изрази на емоциите, потребностите и мотивацията. В клиничната картина могат да се наблюдават също когнитивни и мисловни нарушения, както и промени в сексуалното поведение.

Органична:

- псевдопсихопатна личност
- псевдозадръжка на психичното развитие

Синдром (на):

- челния дял
- личностов при лимбична епилепсия
- при лоботомия
- състояние след левкотомия

Не включва: трайна личностова промяна след:

- преживяване на катастрофа (F62.0)
  - прекарано психично заболяване (F62.1)
- постконтузионен синдром (F07.2)
постенцефалитен синдром (F07.1)
специфично личностово разстройство (F60.–)

F07.1 Постенцефалитен синдром

Резидуална неспецифична и варираща поведенческа промяна след възстановяване от вирусен или бактериален енцефалит. Принципно различие между постенцефалитния синдром и органичното разстройство на личността е, че синдромът често е обратим.

Не включва: органично разстройство на личността (F07.0)

F07.2 Постконтузионен синдром

Синдромът възниква след травма на главата (обикновено достатъчно тежка, за да причини загуба на съзнание) и включва редица симптоми като главоболие, световъртеж, уморемост, раздразнителност, трудност при концентрацията и изпълнението на умствени задачи, паметови нарушения, безсъние и намалена поносимост към стрес, емоционална възбуда или алкохол.

Посткомозионен синдром (енцефалопатия)

Посттравматичен мозъчен синдром, непсихотичен

F07.8 Други органични разстройства на личността и поведението, дължащи се на болест, увреждане и дисфункция на главния мозък

Органично афективно разстройство при увреждане на дясната хемисфера

F07.9 Органично разстройство на личността и поведението, дължащо се на болест, увреждане и дисфункция на главния мозък, неуточнено

Органичен психосиндром

F09 Органично или симптоматично психично разстройство, неуточнено

Психоза:

- органична БДУ
- симптоматична БДУ

Не включва: психоза БДУ (F29)

Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на психоактивни вещества (F10–F19)

Този блок съдържа широк спектър от различни по тежест и клинични прояви разстройства, развитието на които винаги е свързано с употребата на едно или повече психоактивни вещества (предписани или не предписани от лекар). С третия кодов знак е обозначено употребяваното вещество, а с четвъртия се уточнява клиничното състояние. Според изискванията кодовете трябва да се посочват за всяко вещество, но трябва да се отбележи, че не всички обозначения с четвърти кодов знак са приложими за всички вещества.

Определянето на употребяваното психоактивно вещество трябва да се прави въз основа на колкото е възможно повече източници на информация. Те включват: данни, получени от самото лице, анализ на кръв и други соматични течности, характерни соматични и психологични симптоми, клинични черти и поведение, и други доказателства като наличие

на веществото сред личните вещи на пациента или данни от информирани трети лица. Много от употребяващите приемат повече от един тип психоактивно вещество. Основната диагноза трябва да бъде класифицирана, когато това е възможно, според веществото (или групата вещества), което е причинило или допринесло най-много за наличната клинична картина. Различни диагнози се поставят, когато психоактивното вещество е прието в количество, причиняващо интоксикация (общ четвърти знак .0), увреждане (общ четвърти знак .1), зависимост (общ четвърти знак .2) или други разстройства (общ четвърти знак .3–.9).

Само в случаите, при които начинът на употреба е крайно хаотичен и безразборен, или при които не може да се уточни приносът на различните вещества, следва да се поставя диагноза F19 (разстройства, дължащи се на комбинирана употреба на вещества).

Не включва: злоупотреба с вещества, непредизвикващи зависимост (F55)

В рубриците F10–F19 се използват следните четвърти знаци:

.0 Остра интоксикация

Състояние, възникващо след употреба на психоактивно вещество и водещо до нарушения в съзнанието, познавателните функции, възприятията, емоциите или поведението, или други психофизиологични функции и реакции. Нарушенията са пряко свързани с острите фармакологични ефекти на веществото, отшумяват с времето и се стига до пълно възстановяване, освен при възникване на тъканно увреждане или друго усложнение. Усложненията могат да включат травма, аспириране на повърнатата материя, делир, кома, гърчове и други соматични нарушения. Естеството на тези усложнения зависи от фармакологичните характеристики на употребяваното вещество и от начина на приемане.

Остро опиване при алкохолизъм

“Лоши пътувания” (“bad trips”) (от лекарства)

Опиване, алкохолно БДУ

Патологична интоксикация

Транс и състояния на обладаност при интоксикация с психоактивни вещества

.1 Вредна употреба

Начин на употреба на психоактивни вещества, който уврежда здравето. Увреждането може да бъде соматично (например хепатит след венозна апликация на психоактивни вещества) или психично (например епизоди на депресивно разстройство като последица от тежко пиене).

Злоупотреба с психоактивни вещества

.2 Синдром на зависимост

Съчетание от поведенчески, когнитивни и физиологични прояви, което се развива след повторна употреба на определено психоактивно вещество и обикновено включва силно желание за приемане на веществото, затруднен контрол върху приема, продължаване на употребата въпреки наличието на вредни последици, даване приоритет на приема на веществото пред другите видове активност и ангажименти, повишен толеранс и понякога физиологично състояние на абстиненция.

Синдромът на зависимост може да е налице по отношение на конкретно психоактивно вещество (например тютюн, алкохол или диазепам), по отношение на група от вещества (например опиоидни лекарства) или по отношение на по-широк кръг от фармакологично различни психоактивни вещества.

Хроничен алкохолизъм

Дипсомания

Наркомания

.3 Абстинентно състояние

Група симптоми с различна тежест и в съчетание помежду си, които се появяват след пълно спиране или намаление на приема на веществото, употребявано редовно дълго време. Началото и протичането на абстинентното състояние са ограничени във времето и зависят от типа на веществото и дозата, достигната непосредствено преди спиране на употребата. Абстинентното състояние може да е усложнено с гърчове.

.4 Абстинентно състояние с делир

Състояние, при което абстиненцията, така както е дефинирана и обозначена с общ четвърти знак .3, се усложнява с делир – така както е дефиниран в F05.–. Това състояние може да се съпровожда с гърчове. Ако в етиологията на разстройството играе роля органичен фактор, състоянието следва да се класифицира в рубриката F05.8.

Delirium tremens (алкохолен)

.5 Психотично разстройство

Група от психотични прояви, които се появяват по време на или непосредствено след употреба на психоактивни вещества, но не могат да се обяснят единствено с острата интоксикация и не представляват част от абстинентното състояние. Разстройството се характеризира с халюцинации (обикновено слухови, но често в повече от една сензорна модалност), припознавания, налудности (често с параноидно или персекуторно съдържание), психомоторни разстройства (възбуда или ступор) и абнормен афект, който може да варира от интензивен страх до екстаз. Обикновено няма нарушения в сензорната сфера, но може да се наблюдава лека степен на помрачено съзнание, която не достига до тежка обърканост.

Алкохолна:

- халюциноза
- ревност
- параноя
- психоза БДУ

Не включва: друго остатъчно и късно появило се психотично разстройство, предизвикано от алкохол или психоактивни вещества (F10–F19 с общ четвърти знак .7)

.6 Амнестичен синдром

Синдром на хронично, силно изразено нарушение на паметта за близки и отдалечени събития. Непосредственото възпроизвеждане обикновено е съхранено, а паметта за близки събития е по-силно засегната отколкото паметта за отдалечени събития. Обикновено е налице разстройство на усета за време и за подреждане на събитията, както и нарушена способност за заучаване на нов материал. Конфабулациите са възможни, но не задължителни. Останалите когнитивни функции обикновено са съхранени относително добре и на този фон амнестичните смущения изпъкват с подчертаната си изразеност.

Амнестично разстройство, причинено от алкохол или наркотик

Корсакова психоза или синдром, причинени от алкохол или други психоактивни вещества, или неуточнени

Не включва: неалкохолна Корсакова психоза или синдром (F04)

.7 Остатъчно и късно появило се психотично разстройство

Разстройство, при което предизвиканите от алкохол или психоактивни вещества промени в познавателните функции, емоциите, личността или поведението продължават и след изтичане на периода, през който може да се смята, че веществото е упражнявало своето пряко въздействие. Началото на разстройството трябва да е пряко свързано с употребата на психоактивното вещество. Случаи, при които началната фаза на остатъчното състояние се появява по-късно от периодите на употреба, могат да се включат тук, само ако са налице ясни и убедителни данни, че състоянието е остатъчен ефект на употребяваното вещество. Внезапното оживяване на сцени от миналото (“flashbacks”) може да се разграничи от психотичното състояние по своята епизодична поява, много кратка продължителност и точно възпроизвеждане на предишни преживявания, причинени от употреба на алкохол или други психоактивни вещества.

Алкохолна деменция БДУ

Хроничен алкохолен церебрален синдром

Деменция или друга по-лека форма на нарушение на когнитивните функции

Оживяване на сцени от миналото (“flashbacks”)

Психотично разстройство с късно начало, предизвикано от психоактивни вещества

Разстройство на възприятията след употреба на халюциногени
Резидуално:

- афективно разстройство
- разстройство на личността и поведението

Не включва: алкохолен или наркотичен:

- Корсаков синдром (F10–F19 с общ четвърти знак .6)
- психотично състояние (F10–F19 с общ четвърти знак .5)

.8 Други психични и поведенчески разстройства

.9 Психично и поведенческо разстройство, неуточнено

F10.– Психични и поведенчески разстройства,
дължащи се на употреба на алкохол
[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F11.– Психични и поведенчески разстройства,
дължащи се на употреба на опиоиди
[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F12.– Психични и поведенчески разстройства,
дължащи се на употреба на канабиноиди
[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F13.– Психични и поведенчески разстройства,
дължащи се на употреба на седативни
или сънотворни средства
[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F14.– Психични и поведенчески разстройства,
дължащи се на употреба на кокаин
[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F15.– Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на други стимуланти (включително кофеин)

[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F16.– Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на халюциногени

[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F17.– Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на тютюн

[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F18.– Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на летливи разтворители

[виж по-горе четиризначните подрубрики]

F19.– Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на комбинирана употреба или употреба на други психоактивни вещества

[виж по-горе четиризначните подрубрики]

Тази рубрика следва да се използва, когато се приемат две или повече психоактивни вещества, но е невъзможно да се прецени кое от тях допринася в най-силна степен за клиничните прояви. Следва да се използва и когато е невъзможно да се уточни някое или дори всичките психоактивни вещества, които се употребяват, тъй като много от онези, които прибягват към комбинирана употреба, често сами не са наясно какво точно приемат.

Включва: злоупотреба с наркотици БДУ

Шизофрения, шизотипни и налудни разстройства (F20–F29)

Този блок съдържа шизофренията като най-значимото разстройство от групата, шизотипното разстройство, персистиращите налудни разстройства и голямата група на острите и преходните психотични разстройства. Шизоафективните разстройства също са представени тук, независимо от спорната им природа.

F20

Шизофрения

Шизофренните разстройства най-общо се характеризират с фундаментални и характерни отклонения в мисленето и възприятията, и с афект, който е или несъответен, или неадекватен. Яснотата на съзнанието и интелектуалните възможности обикновено са запазени, въпреки че с течение на времето може да настъпи известен когнитивен дефицит. Най-важните психопатологични прояви включват ехо на мисълта; вмъкване или отнемане на мисли; предаване на мисли; налудно възприятие и налудности за контрол, въздействие или пасивност; халюцинаторни гласове, коментиращи или обсъждащи пациента в трето лице; мисловни разстройства и негативни симптоми.

Протичането на шизофренните разстройства може да е непрекъснато, или епизодично с прогресиращ или устойчив дефицит, или пък да се наблюдават един или няколко епизода с пълна или непълна ремисия. Диагнозата шизофрения не следва да се поставя при наличие на изразени депресивни или манийни симптоми, освен ако е установено, че шизофренните симптоми са предшестващи появата на афективните нарушения. Шизофрения не следва да се диагностицира и при наличие на манифестно мозъчно заболяване или по време на интоксикация с вещества или абстиненция. Подобни разстройства, възникващи при епилепсия или друго мозъчно заболяване, следва да се кодират в рубриката F06.2, а тези, причинени от психоактивни вещества – във F10–F19 с общ четвърти знак .5.

Не включва: шизофрения:

- остра (недиференцирана) (F23.2)
  - циклична (F25.2)
- шизофреноформна реакция (F23.2)
шизотипно разстройство (F21)

F20.0 Параноидна шизофрения

Клиничната картина се владее от относително устройчиви, най-често параноидни налудности, обикновено придружени от халюцинации, предимно слухови, и разстройства на възприятието. Нарушенията на емоциите, волята и речта, и кататонните симптоми или отсъстват, или са сравнително слабо изразени.

Парафренна шизофрения

Не включва: инволутивно параноидно състояние (F22.8)
параноя (F22.0)

F20.1 Хебефренна шизофрения

Форма на шизофрения, при която изпъкват афективните изменения, налудностите и халюцинациите са бързо преходни и фрагментарни, поведението е безотговорно и непредсказуемо, а маниеризмите – чести. Настроението е с малка амплитуда и несъответно, мисълта е дезорганизирана, а речта – несвързана. Налице е склонност към социална изолация. Обикновено прогнозата е неблагоприятна поради бързото развитие на негативни симптоми, най-вече афективно изравняване и загуба на волева активност. По правило хебефренията следва да се диагностицира само при юноши или млади хора.

Дезорганизирана шизофрения

Хебефрения

F20.2 Кататонна шизофрения

Клиничната картина се доминира от изразени психомоторни разстройства, които алтернират между такива крайности като хиперкинеза и ступор, или автоматична подчиняемост и негативизъм. Неудобни пози и положения могат да се поддържат продължително време. Епизодите на бурна възбуда могат да бъдат особено впечатляваща черта на заболяването. Кататонните явления могат да се комбинират със съноподобни (онероидни) състояния с живи сценични халюцинации.

Кататонен ступор

Шизофренна:

- каталепсия
- кататония
- восъчна гъвкавост

F20.3 Недиференцирана шизофрения

Психотични състояния, отговарящи на общите диагностични критерии за шизофрения, но неотговарящи на нито един от горните подтипове (F20.0–F20.2) или пък показващи чертите на повече от един от тях, без ясно преобладаване на която и да било съвкупност от диагностични признаци.

Атипична шизофрения

Не включва: остро шизофреноподобно психотично разстройство (F23.2)

хронична недиференцирана шизофрения (F20.5)

постшизофренна депресия (F20.4)

F20.4 Постшизофренна депресия

Депресивен епизод, който може да бъде продължителен, възникващ като последица от шизофрения. Някои шизофренни симптоми, или “позитивни”, или “негативни”, трябва все още да са налице, но те вече не доминират клиничната картина. Тези депресивни състояния са свързани с повишен риск от самоубийство. Ако при пациента не се установяват вече никакви шизофренни симптоми, следва да се постави диагнозата депресивен епизод (F32.–). Ако шизофренните симптоми са все още ярки и подчертани, следва да остане диагнозата на съответния шизофренен подтип (F20.0–F20.3).

F20.5 Резидуална шизофрения

Хроничен стадий в развитието на шизофренното заболяване, при който е ясно очертан преходът от ранния стадий към по-късен стадий, който се характеризира с дълготрайни, макар и не непременно необратими, “негативни” симптоми като: психомоторна забавеност; хипоактивност; притъпен афект; пасивност и безинициативност; бедна по количество или съдържание реч; бедна невербална комуникация посредством лицев израз, очен контакт, модулация на гласа и поза; лошо самообслужване и обедняло социално поведение.

Хронична недиференцирана шизофрения

“Restzustand” (шизофренен)

Шизофренно резидуално състояние

F20.6 Обикновена шизофрения

Разстройство, при което се наблюдава подмолно, но прогресиращо развитие на странности в поведението, невъзможност за справяне със социалните изисквания и упадък на цялостната житейска дейност. Характерните за резидуалната шизофрения “негативни” черти (например притъпяване на афекта и загуба на волева активност) се развиват, без да се предхождат от каквито и да било манифестни психотични симптоми.

F20.8 Друга шизофрения

Сенестопатна шизофрения

Шизофреноформно разстройство БДУ

Шизофреноформна психоза БДУ

Не включва: шизофреноформно психотично разстройство (F23.2)**F20.9 Шизофрения, неуточнена****F21 Шизотипно разстройство**

Разстройство, което се характеризира с ексцентрично поведение и аномалии на мисленето и афекта, наподобяващи тези при шизофрения, но на нито един стадий от развитието на това разстройство не възникват истински и характерни шизофренни нарушения. Симптомите могат да включат студен или несъответен афект; анхедония; странно или ексцентрично поведение; склонност към социална изолация; параноидни или причудливи идеи, които не достигат до истински налудности; натрапливо умствено предъвкване; мисловни нарушения и разстройства на възприятието; редки, преходни квазипсихотични епизоди с интензивни илюзии, слухови или други халюцинации и налудоподобни идеи, които обикновено настъпват без външен повод. Няма ясно установимо начало, а развитието и протичането му обикновено са като тези на едно личностово разстройство.

Латентна шизофренна реакция

Шизофрения:

- гранична
- латентна
- препсихотична
- продромална
- псевдоневротична
- псевдопсихопатна

Шизотипно личностово разстройство

Не включва: синдром на Asperger (F84.5)

шизоидно личностово разстройство (F60.1)

F22**Персистиращи налудни разстройства**

Включва различни разстройства, чиято единствена или най-изявена клинична особеност е наличието на дълготрайни налудности и които не могат да се класифицират като органични, шизофренни или афективни. Налудни разстройства с продължителност по-малка от няколко месеца поне временно трябва да се класифицират в рубриката F23.–.

F22.0 Налудно разстройство

Разстройство, което се характеризира с развитието било на единична налудност, било на множество взаимно свързани налудности, които обикновено са трайни и понякога пожизнени. Съдържанието на налудността или налудностите е много разнообразно. Ясните и трайни слухови халюцинации (гласове), шизофренните симптоми, като налудности за въздействие и изразено притъпяване на афекта, както и сигурните данни за мозъчно заболяване, са несъвместими с тази диагноза. Все пак наличието на редки и преходни слухови халюцинации, особено при възрастни пациенти, не изключва тази диагноза, при условие, че не са типично шизофренни и представляват само малка част от цялостната клинична картина.

Параноя

Параноидна психоза

Параноидно състояние

Парафрения (късна)

Sensitiver Beziehungswahn

Не включва: параноидно(-на):

- личностово разстройство (F60.0)
- психогенна психоза (F23.3)
- реакция (F23.3)
- шизофрения (F20.0)

F22.8 Други персистиращи налудни разстройства

Разстройства, при които налудността или налудностите се придружават от трайни халюцинаторни гласове или шизофренни симптоми, но не отговарят на критериите за диагноза шизофрения (F20.-).

Налудна дисморфофобия

Инволутивно параноидно състояние

Кверулантна параноя

F22.9 Персистиращо налудно разстройство, неуточнено

F23**Остри и преходни психотични разстройства**

Хетерогенна група разстройства, които се характеризират с остро начало на психотичните симптоми от рода на халюцинации и разстройства на възприятието и тежки нарушения на обичайното поведение. Острото начало се дефинира с бързо развитие на явно абнормна клинична картина в рамките на две седмици или по-малко. Няма данни за органични причини при тези разстройства. Често са налице недоумение и обърканост, но дезориентацията за време, място и собствена личност не е трайна или достатъчно тежка, за да оправдае диагнозата на органично предизвикан делир (F05.-). Обикновено настъпва пълно възстановяване за няколко месеца, а рядко и за няколко седмици или дори дни. Ако разстройствата придобият устойчив характер, е необходимо да се смени рубриката, в която е класифицирано това състояние. Разстройството може да бъде свързано с остър стрес (не винаги), който се дефинира като стресови ситуации, случили се в рамките на около една-две седмици преди началото на разстройството.

F23.0 Остро полиморфно психотично разстройство без шизофренни симптоми

Остро психотично разстройство с явни халюцинации, халюцинации и нарушения на възприятията, които обаче са твърде променливи и се сменят от ден на ден или дори от час на час. Често е налице емоционална буря с интензивни преходни чувства на щастие и екстаз или страх и раздразнителност. Тези полиморфизъм и нестабилност са характерни за цялостната клинична картина, а психотичните черти не отговарят на критериите за диагноза шизофрения (F20.-). Тези разстройства често започват внезапно, развиват се бързо в рамките на няколко дни и отзвучават също така бързо, без повторни прояви. Ако симптомите продължат, диагнозата следва да бъде променена на персистиращо халюцинозно разстройство (F22.-).

Vouffee delirante без симптоми на шизофрения или неуточнена

Циклойдна психоза без симптоми на шизофрения или неуточнена

F23.1 Остро полиморфно психотично разстройство с шизофренни симптоми

Остро психотично разстройство, при което полиморфната и нестабилна клинична картина отговаря на тази, описана в рубриката F23.0. Освен тази нестабилност, в повечето случаи са налице типични шизофренни симптоми. Ако шизофренните симптоми продължат, диагнозата следва да бъде променена на шизофрения (F20.-).

Vouffee delirante със симптоми на шизофрения

Циклойдна психоза със симптоми на шизофрения

F23.2 Остро шизофреноформно психотично разстройство

Остро психотично разстройство, при което психотичните симптоми са сравнително устойчиви и отговарят на критериите за шизофрения (F20.-), но са с продължителност по-малка от един месец. Полиморфни, нестабилни черти, като описаните в F23.0, липсват. Ако шизофренните симптоми продължат, диагнозата следва да бъде променена на шизофрения (F20.-).

Остра (недиференцирана) шизофрения
Кратко шизофреноформно разстройство
Кратко(-а) шизофреноформно(-а):

- разстройство
- психоза

Онейрофрения
Шизофренна реакция

Не включва: органично налудно [шизофреноподобно] разстройство (F06.0)
шизофреноформно разстройство БДУ (F20.8)

F23.3 Други остри предимно налудни психотични разстройства

Остри психотични разстройства, при които главните клинични признаци са сравнително устойчиви налудности или халюцинации, но те не отговарят на критериите за шизофрения (F20.-). Ако налудностите продължат, диагнозата следва да бъде променена на персистиращо налудно разстройство (F22.-).

Параноидна реакция
Психогенна параноидна психоза

F23.8 Други остри и преходни психотични разстройства

Всяко друго остро психотично разстройство, за което няма данни за органична етиология и което не може да се отнесе към рубриците F23.0–F23.3.

F23.9 Остро и преходно психотично разстройство, не-уточнено

Кратка реактивна психоза БДУ
Реактивна психоза

F24**Индуцирано налудно разстройство**

Налудно разстройство, което се споделя от двама души или повече хора с тесни емоционални връзки помежду им. Само единият от тях страда от действително психотично разстройство; у другия (другите) налудностите са индуцирани и обикновено изчезват, когато участниците бъдат разделени.

Folie à deux

Индуцирано:

- параноидно разстройство
- психотично разстройство

F25**Шизоафективни разстройства**

Епизодични разстройства, при които са налице както изразени афективни, така и изразени шизофренни симптоми, но не отговарят на диагностичните критерии нито за шизофрения, нито за депресивен или маниен епизод. Други състояния, при които афективните симптоми са наслоени върху предшестващо шизофренно заболяване, или пък съществуват успоредно, или алтернират с други видове персистиращи налудни разстройства, се класифицират във F20–F29. Несъответни с настроението психотични симптоми при афективните разстройства не са сами по себе си основание за диагноза шизоафективно разстройство.

F25.0**Шизоафективно разстройство, маниен тип**

Разстройство, при което както шизофренни, така и манични симптоми, са подчертани в един и същ болестен епизод, така че не отговарят на диагностичните критерии нито за шизофрения, нито за маниен епизод. Тази рубрика следва да се използва както за единичен епизод, така и за рекурентно разстройство, при което повечето епизоди са шизоафективни, маниен тип.

Шизоафективна психоза, маниен тип

Шизофреноформна психоза, маниен тип

F25.1**Шизоафективно разстройство, депресивен тип**

Разстройство, при което както шизофренните, така и депресивните симптоми, са подчертани в един и същ болестен епизод, така че не отговарят на диагностичните критерии нито за шизофрения, нито за депресивен епизод. Тази рубрика следва да се използва както за единичен епизод, така и за рекурентно разстройство, при което повечето епизоди са шизоафективни, депресивен тип.

Шизоафективна психоза, депресивен тип

Шизофреноформна психоза, депресивен тип

F25.2 Шизоафективно разстройство, смесен тип

Циклична шизофрения

Смесена шизофренна и афективна психоза

F25.8 Други шизоафективни разстройства

F25.9 Шизоафективно разстройство, неуточнено

Шизоафективна психоза БДУ

F28

Други неорганични психотични разстройства

Налудни или халюцинаторни разстройства, които не отговарят на диагностичните критериите за шизофрения (F20.–), персистиращи налудни разстройства (F22.–), остри и преходни психотични разстройства (F23.–), психотични разновидности на манийния епизод (F30.2) или на тежкия депресивен епизод (F32.3).

Хронична халюцинаторна психоза

F29

Неорганична психоза, неуточнена

Психоза БДУ

Не включва: психично разстройство БДУ (F99)

органична или симптоматична психоза БДУ (F09)

Разстройства на настроението [афективни разстройства] (F30–F39)

Този блок съдържа разстройства, при които основното нарушение е промяна в настроението или афекта към депресия (със или без придружаваща тревожност) или към приповдигнатост. Промяната в настроението обикновено се съпровожда от промяна в общото равнище на активност. Повечето от другите симптоми са или вторични по отношение на тези промени в настроението и активността, или са лесно разбираеми, поставени в този контекст. Повечето от тези разстройства имат тенденция към рецидив и началото на отделните епизоди често може да се свърже със стресови събития или ситуации.

F30**Маниен епизод**

Всички подрубрики на тази тризначна рубрика следва да се използват само при единичен маниен епизод. Хипоманийни или маниейни епизоди у индивиди, които имат прекаран един или повече предишни афективни епизоди (депресивен, хипоманиен, маниен или от смесен тип) следва да бъдат кодирани като биполярно афективно разстройство (F31.–).

Включва: биполярно разстройство, единичен маниен епизод

F30.0**Хипомания**

Разстройство, което се характеризира с трайно леко повишение на настроението, чувство за повишена енергия и активност и, обикновено, подчертано усещане за благополучие и за физическа и психична ефективност. Често са налице повишена общителност, приказливост, прекомерна фамилиарност, повишена сексуална енергия и намалена нужда от сън, но не до степен, която да води до сериозни нарушения на работоспособността или до социална изолация. Раздражителност, високомерие и грубиянство могат да заместят по-обичайната еуфорична общителност. Разстройствата на настроението и поведението не се придружават от халюцинации или налудности.

F30.1**Мания без психотични симптоми**

Настроението е повишено несъразмерно на обстоятелствата и може да варира от безгрижна веселост до почти неконтролируема възбуда. Приповдигнатостта се придружава от повишена енергия, водеща до свръхактивност, речев напор и намалена потребност от сън. Вниманието не може да се концентрира и често е налице значителна разсеяност. Самооценката е повишена, налице са мегаломанни идеи и прекалена самоувереност. Загубата на нормалните социални задръжки може да доведе до поведение, което е необмислено, дръзко, нехармонично или неподходящо за обстоятелствата.

F30.2**Мания с психотични симптоми**

В допълнение към клиничната картина, описана във F30.1, могат да са налице налудности (обикновено мегаломанни) или халюцинации (обикновено гласове, които говорят директно на пациента), а възбудата, повишената двигателна активност и летежът на мислите могат да достигнат такива крайности, че пациентът да стане неразбираем или недостъпен за обичаен контакт.

Мания с:

- психотични симптоми, съответни на настроението
- психотични симптоми, несъответни на настроението

Маниен ступор

F30.8 Други манийни епизоди

F30.9 Маниен епизод, неуточнен
Мания БДУ

F31 Биполярно афективно разстройство

Разстройство, характеризиращо се с два или повече епизода, при които настроението и равнището на активност на пациента са съществено нарушени. Тези нарушения в някои случаи се изразяват в повишаване на настроението и увеличена енергия и активност (хипомания или мания), а в други – в понижаване на настроението и намалена енергия и активност (депресия). Повтарящи се епизоди само на хипомания или мания се класифицират като биполярни.

Включва: манийно-депресивна(-о):

- заболяване
- психоза
- реакция

Не включва: биполярно разстройство, единичен маниен епизод (F30.–)
циклотимия (F34.0)

F31.0 Биполярно афективно разстройство, сегашен епизод – хипоманиен

Пациентът е хипоманиен понастоящем и е имал поне един друг афективен епизод (хипоманиен, маниен, депресивен или смесен) в миналото.

F31.1 Биполярно афективно разстройство, сегашен епизод – маниен без психотични симптоми

Пациентът е маниен понастоящем, без психотични симптоми (както при F30.1) и е имал поне един друг афективен епизод (хипоманиен, маниен, депресивен или смесен) в миналото.

F31.2 Биполярно афективно разстройство, сегашен епизод – маниен с психотични симптоми

Пациентът е маниен понастоящем, с психотични симптоми (както при F30.2) и е имал поне един друг афективен епизод (хипоманиен, маниен, депресивен или смесен) в миналото.

F31.3 Биполярно афективно разстройство, сегашен епизод – умерена или лека депресия

Пациентът е депресивен понастоящем, както е при депресивен епизод с лека или умерена тежест (F32.0 или F32.1) и е имал поне един потвърден хипоманиен, маниен или смесен афективен епизод в миналото.

- F31.4**   **Биполярно афективно разстройство, сегашен епизод – тежка депресия без психотични симптоми**
Пациентът е депресивен понастоящем, както е при тежък депресивен епизод без психотични симптоми (F32.2) и е имал поне един потвърден хипоманиен, маниен или смесен афективен епизод в миналото.
- F31.5**   **Биполярно афективно разстройство, сегашен епизод – тежка депресия с психотични симптоми**
Пациентът е депресивен понастоящем, както е при тежък депресивен епизод с психотични симптоми (F32.3) и е имал поне един потвърден хипоманиен, маниен или смесен афективен епизод в миналото.
- F31.6**   **Биполярно афективно разстройство, сегашен епизод – смесен**
Пациентът е имал поне един потвърден хипоманиен, маниен, депресивен или смесен афективен епизод в миналото, а понастоящем се представя или с манийни и депресивни симптоми, или с бързото им редуване.
Не включва: единичен афективен епизод със смесен характер (F38.0)
- F31.7**   **Биполярно афективно разстройство, сега в ремисия**
Пациентът е имал поне един потвърден хипоманиен, маниен или смесен афективен епизод в миналото и в допълнение поне още един друг афективен епизод (хипоманиен, маниен, депресивен или смесен), но понастоящем не показва съществено нарушение на настроението. Не е имал такива нарушения от няколко месеца. Периодите на ремисия по време на профилактично лечение трябва да бъдат кодирани тук.
- F31.8**   **Други биполярни афективни разстройства**
Биполярно II разстройство
Рецидивиращи манийни епизоди БДУ
- F31.9**   **Биполярно афективно разстройство, неуточнено**

F32**Депресивен епизод**

При типичните епизоди на лека, умерена и тежка депресия пациентът страда от понижено настроение, намалена енергия и спад на активността. Способността за изживяване на удоволствие, интересите и концентрацията са отслабени и често е налице силна умора, дори след минимално усилие. Сънят обикновено е нарушен, а апетитът – намален. Самооценката почти винаги е понижена, често е налице неувереност в себе си и – дори и при лек епизод – известни мисли за виновност и безполезност. Пониженото настроение варира слабо от ден на ден, обикновено не се влияе от обстоятелствата и може да е придружено от така наречените соматични симптоми като загуба на интерес към околния свят и усещания за удоволствие, събуждане сутрин няколко часа преди обичайното време, поизразена потиснатост сутрин, изразена психомоторна забавеност или тревожност, загуба на апетит, отслабване на тегло и загуба на либидо. В зависимост от броя и тежестта на симптомите депресивният епизод може да бъде уточнен като лек, умерен или тежък.

Включва: единичен епизод на:

- депресивна реакция
- психогенна депресия
- реактивна депресия

Не включва: разстройства в адаптацията (F43.2)
рецидивиращо депресивно разстройство (F33.–)
депресивен епизод, свързан с разстройства в поведението, класифицирани в рубриката F91.– (F92.0)

F32.0 Лек депресивен епизод

Обикновено са налице два или три от гореизброените симптоми. Пациентът обикновено страда от изразените симптоми, но вероятно е в състояние да продължава да изпълнява дейностите си.

F32.1 Умерено тежък депресивен епизод

Обикновено са налице четири или повече от гореизброените симптоми и пациентът изпитва значителни затруднения да продължи обичайната си дейност.

F32.2 Тежък депресивен епизод без психотични симптоми

Депресивен епизод, при който няколко от гореизброените симптоми са подчертано изразени и стресиращи, обикновено понижена самооценка, и преживявания за безполезност или виновност. Суицидните мисли и действия са чести и обикновено са налице редица псевдосоматични симптоми.

Депресия с възбуда	} единичен епизод без психотични симптоми
Тежка депресия	
Витална депресия	

F32.3 Тежък депресивен епизод с психотични симптоми

Депресивен епизод като описания във F32.2, но при който са налице халюцинации, налудности, психомоторна забавеност или ступор, изразени в такава степен, че обичайната социална активност е невъзможна. Съществува опасност за живота, която може да бъде резултат от суицидно поведение, дехидратация или гладуване. Халюцинациите и налудностите могат да бъдат съответни или несъответни на настроението.

Единичен епизод на:

- тежка депресия с психотични симптоми
- психогенна депресивна психоза
- психотична депресия
- реактивна депресивна психоза

F32.8 Други депресивни епизоди

Атипична депресия

Единични епизоди на “маскирана” депресия БДУ

F32.9 Депресивен епизод, неуточнен

Депресия БДУ

Депресивно разстройство БДУ

F33**Рецидивиращо депресивно разстройство**

Разстройство, характеризиращо се с повтарящи се депресивни епизоди, както са описани при депресивния епизод (F32.–), без анамнеза за отделни епизоди на приповдигнато настроение или повишена енергия (мания). Може обаче да се наблюдават краткотрайни епизоди на лека приповдигнатост на настроението и свързактивност (хипомания), непосредствено след депресивен епизод, понякога провокирани от лечението с антидепресанти. Най-тежките форми на рецидивиращото депресивно разстройство (F33.2 и F33.3) имат много общи черти с ранните възгледи за манио-депресивната психоза, меланхолията, виталната депресия и ендогенната депресия. Първият епизод може да настъпи по всяко време от детството до късна възраст; началото може да бъде остро или подмолно, а продължителността варира от няколко седмици до месеци наред. Рискът болен с рецидивиращо депресивно разстройство да развие и маниен епизод, никога не изчезва напълно. Ако това се случи, диагнозата следва да бъде променена на биполярно афективно разстройство (F31.–).

Включва: рецидивиращи епизоди на:

- депресивна реакция
- психогенна депресия
- реактивна депресия

сезонно депресивно разстройство

Не включва: рецидивиращи кратки депресивни епизоди (F38.1)

F33.0**Рецидивиращо депресивно разстройство, сегашен епизод – лек**

Разстройство, характеризиращо се с повтарящи се депресивни епизоди, като сегашният епизод е лек, както при F32.0, и няма анамнеза за предишни манийни епизоди.

F33.1**Рецидивиращо депресивно разстройство, сегашен епизод – умерено тежък**

Разстройство, характеризиращо се с повтарящи се депресивни епизоди, като сегашният епизод е умерено тежък, както при F32.1, и няма анамнеза за предишни манийни епизоди.

F33.2 Рецидивиращо депресивно разстройство, сегашен епизод – тежък без психотични симптоми

Разстройство, характеризиращо се с повтарящи се депресивни епизоди, като сегашният епизод е тежък, без психотични симптоми, както при F32.2, и няма анамнеза за предишни манийни епизоди.

Ендогенна депресия без психотични симптоми

Тежка депресия, рецидивираща, без психотични симптоми

Манио-депресивна психоза, депресивен тип, без психотични симптоми

Витална депресия, рецидивираща, без психотични симптоми

F33.3 Рецидивиращо депресивно разстройство, сегашен епизод – тежък с психотични симптоми

Разстройство, характеризиращо се с повтарящи се депресивни епизоди, като сегашният епизод е тежък, с психотични симптоми, както при F32.3, и няма анамнеза за предишни манийни епизоди.

Ендогенна депресия, с психотични симптоми

Манио-депресивна психоза, депресивен тип, с психотични симптоми

Рецидивиращи тежки епизоди на:

- тежка депресия, с психотични симптоми
- психогенна депресивна психоза
- психотична депресия
- реактивна депресивна психоза

F33.4 Рецидивиращо депресивно разстройство, сега в ремисия

Пациентът е прекарал в миналото два или повече депресивни епизода като описаните във F33.0–F33.3, но понастоящем не страда от депресивни симптоми от няколко месеца.

F33.8 Други рецидивиращи депресивни разстройства**F33.9 Рецидивиращо депресивно разстройство, неуточно**

Униполярна депресия БДУ

F34**Персистиращи разстройства на настроението [афективни разстройства]**

Персистиращи и обикновено флукутиращи разстройства на настроението, при които повечето от епизодите не са достатъчно тежки, за да оправдаят категоризирането им като хипоманийни или дори леки депресивни епизоди. Тъй като продължават с години и понякога обхващат по-голямата част от живота на пациента, те водят до значителен субективен дистрес и инвалидизация. В някои случаи повтарящи се или единични епизоди на манийно или депресивно разстройство могат да се насложат върху персистиращо афективно разстройство.

F34.0**Циклотимия**

Персистираща неустойчивост на настроението, изразяваща се в многобройни периоди на лека депресия и лека приповдигнатост, като нито един от тези периоди не е достатъчно тежък или продължителен, за да оправдае диагнозата биполарно афективно разстройство (F31.-) или рецидивиращо депресивно разстройство (F33.-). Това разстройство се среща често сред родствениците на пациенти с биполарно афективно разстройство. Някои пациенти с циклотимия могат да развият биполарно афективно разстройство.

Афективно личностово разстройство

Циклоидна личност

Циклотимна личност

F34.1**Дистимия**

Хронична потиснатост на настроението с продължителност поне няколко години, която не е достатъчно тежка, или пък отделните епизоди не са достатъчно продължителни, за да отговарят на диагностичните критерии за тежко, умерено или леко рецидивиращо депресивно разстройство (F33.-).

Депресивна(-о):

- невроза
- личностово разстройство

Невротична депресия

Персистираща тревожна депресия

Не включва: тревожна депресия (лека или неперсистираща) (F41.2)

F34.8**Други персистиращи разстройства на настроението [афективни разстройства]****F34.9****Персистиращо разстройство на настроението [афективно разстройство], неуточнено**

F38**Други разстройства на настроението
[афективни разстройства]**

Всички други разстройства на настроението, които не отговарят на диагностичните критерии за F30–F34, защото нямат достатъчна тежест или продължителност.

F38.0**Други разстройства на настроението [афективни разстройства] с единични епизоди**

Смесен афективен епизод

F38.1**Други рецидивиращи разстройства на настроението
[афективни разстройства]**

Рецидивиращо краткотрайно депресивно разстройство

F38.8**Други уточнени разстройства на настроението
[афективни разстройства]****F39****Разстройство на настроението
[афективно разстройство], неуточнено**

Афективна психоза БДУ

Невротични, свързани със стрес и соматоформни разстройства (F40–F48)

Не включва: невротични разстройства, свързани с разстройства на поведението, класифицирани в рубриците F91.– (F92.8)

F40

Фобийни тревожни разстройства

Група разстройства, при които тревожността се провокира само от, или предимно от, някои добре определени ситуации, които не представляват опасност в момента. В резултат на това тези ситуации обикновено се избягват или се понасят със страх от пациента. Притеснението на пациента може да се фокусира върху отделни симптоми като сърцебиене, премалвяване и често е свързано с допълнителен страх от смъртта, от загуба на контрол или от полудяване. Само мисълта за поява на страховата ситуация обикновено поражда предварителна тревожност. Фобийната тревожност често съществува едновременно с депресия. Необходимостта от поставяне на две диагнози – фобийна тревожност и депресивен епизод – или само на една от тях, се определя от протичането на двете състояния и от терапевтичните съображения по време на прегледа.

F40.0

Агорафобия

Относително добре дефинирана група от фобии, обхващащи страх от напускане на дома, влизане в магазини, сред тълпи и публични места или пътуване сам във влак, автобус или самолет. Настоящият, както и предишните епизоди, често се съпътстват с пристъпи на паника. Често са налице и други допълнителни симптоми като депресия, obsесивни симптоми и социална фобия. Избягването на фобийната ситуация е силно изразено, но някои страдащи от агорафобия пациенти изпитват ниско ниво на тревожност, защото са в състояние системно да избягват фобийните си ситуации.

Агорафобия без паническо разстройство

Паническо разстройство с агорафобия

F40.1 Социални фобии

Страх от критично отношение от страна на други хора, водещ до избягване на социални контакти. По-генерализираните социални фобии обикновено се съпровождат от понижена самооценка и страх от критика. Те могат да се проявят като оплаквания от изчервяване, треперене на ръцете, гадене или позиви за уриниране. Пациентът понякога е убеден, че една от тези вторични прояви на тревожност е основният му проблем. Симптомите могат да се задълбочат до пристъпи на паника.

Антропофобия

Социална невроза

F40.2 Специфични (изолирани) фобии

Фобии, ограничени до строго специфични ситуации като: близост до определени животни, височини, гръмотевици, тъмнина, летене, затворени пространства, уриниране и дефекиране в обществени тоалетни, ядене на определени храни, зъболечение или гледане на кръв и рани. Въпреки че ситуацията, пораждаща съответната фобия, е дискретна, контактът с нея може да предизвика паника както при агорафобията или социалната фобия.

Акрофобия

Фобия от животни

Клаустрофобия

Обикновена фобия

Не включва: дисморфофобия (неналудна) (F45.2)
нозофобия (F45.2)

F40.8 Други фобийни тревожни разстройства**F40.9 Фобийно тревожно разстройство, неуточнено**

Фобия БДУ

Фобийно състояние БДУ

F41**Други тревожни разстройства**

Разстройства, при които основните симптоми са проявите на тревожност, но не са ситуативно ограничени. Могат да се наблюдават депресивни и натрапливи симптоми, дори и някои елементи на фобийна тревожност, при условие че са вторични или по-леко изразени.

F41.0 Паническо разстройство [епизодична пароксизмална тревожност]

Основна характеристика са повтарящите се пристъпи на силна тревожност (паника), които не се ограничават до определена ситуация или обстоятелства, поради което са непредсказуеми. Както и при другите тревожни разстройства, преобладаващите симптоми обхващат внезапен пристъп на сърцебиене, болка в гърдите, чувство на задушаване, позив за повръщане и чувство за нереалност (деперсонализация или дереализация). Често се срещат вторичен страх от смъртта, от загуба на контрол и от полудяване. Паническото разстройство не бива да се поставя като основна диагноза, ако пациентът е в депресивен епизод по време на появата на пристъпа. При тези случаи пристъпите на паника вероятно са вторични на депресията.

Панически(-о):

- пристъп
- състояние

Не включва: паническо разстройство с агорафобия (F40.0)

F41.1 Генерализирана тревожност

Тревожност, която е генерализирана и постоянна, но не е ограничена до и дори не е силно преобладаваща при никакви конкретни външни обстоятелства (т.е. тя е “свободно плуваща тревожност”). Доминиращите симптоми са разнообразни и обхващат чувство на постоянна нервност, треперене, мускулно напрежение, изпотяване, замайване, сърцебиене, световъртеж и епигастрален дискомфорт. Често се изказват страхове, че пациентът или негов близък внезапно ще се разболее или ще се случи нещастие.

Тревожна(-о):

- невроза
- реакция
- състояние

Не включва: неврастения (F48.0)

F41.2 Смесено тревожно-депресивно разстройство

Тази рубрика следва да се използва, когато симптомите на тревожност и депресия се срещат едновременно, но нито един не е толкова интензивен, че сам да оправдае поставянето на диагноза. Когато пристъпват и двата симптома – депресивният и тревожният – и са силно изразени, така че всеки сам по себе си оправдава поставянето на диагноза, следва да се кодират и двете разстройства, и да не се използва тази рубрика.

Тревожна депресия (лека или преходна)

F41.3 Други смесени тревожни разстройства

Симптоми на тревожност, смесени с черти от други разстройства от рубриките F42–F48. Нито един от симптомите поотделно не е достатъчно изразен, за да оправдае сам поставянето на диагноза.

F41.8 Други уточнени тревожни разстройства

Тревожна хистерия

F41.9 Тревожно разстройство, неуточнено

Тревожност БДУ

F42**Обсесивно-компулсивно разстройство**

Най-съществената характеристика на това разстройство са повтарящи се натрапливи мисли и действия. Натрапливите мисли са представи, образи и импулси, които нахлуват в съзнанието отново и отново в стереотипна форма. Те са почти неизменно мъчителни и обикновено пациентът се опитва безуспешно да им се противопостави. Те се възприемат като собствени мисли, макар и да са нежелани и често отблъскващи. Натрапливите действия и ритуали са повтарящо се стереотипно поведение. Те не са удоволствени по своята същност, нито пък водят до изпълнение на полезни по същество задачи. Тяхната функция е да предотвратят възникването на някое малко вероятно събитие, което може да причини вреда на пациента или с което той може да застраши околните. Обикновено това поведение се възприема от него като безсмислено или безплодно и той прави повторни опити да му се противопостави. Почти неизменно е налице тревожност. Ако пациентът се противопостави на натрапливите действия, тревожността се увеличава.

Включва: ананкастна невроза
обсесивно-компулсивна невроза

Не включва: обсесивно-компулсивна личност (разстройство) (F60.5)

F42.0 С преобладаване на натрапливи мисли или умствени предъвквания

Те могат да приемат формата на представи, образи или импулси за действие, които почти винаги са много мъчителни за пациента. Понякога е налице едно безкрайно нерешително обсъждане на алтернативи, свързано с неспособност за вземане на обикновени, но необходими решения във всекидневния живот. Връзката между натрапливите предъвквания и депресията е особено тясна и диагнозата обсесивно-компулсивно разстройство следва да се предпочете, само когато натрапливостите възникват или персистират в отсъствие на депресивен епизод.

F42.1 С преобладаване на компулсивни действия [натрапливи ритуали]

Повечето компулсивни действия са свързани с очистване (особено миене на ръце), повтарящо се проверяване с цел уверение, че е била предотвратена потенциално опасна ситуация или стремеж към подреденост и спретнатост. В основата на манифестното поведение се крие страхът да не би пациентът да навреди някому или на него да му бъде причинено увреждане. Ритуалното действие е безрезултатен и символичен опит да бъде предотвратена тази опасност.

F42.2 Смесени натрапливи мисли и действия**F42.8 Други obsесивно-компулсивни разстройства****F42.9 Obsесивно-компулсивно разстройство, неуточнено****F43****Реакция на тежък стрес и разстройства в адаптацията**

Тази група разстройства се различава от другите по това, че включва разстройства, които могат да се дефинират не само въз основа на симптоматиката и протичането, но и на базата на едно от две причинни влияния – изключително стресогенно житейско събитие, пораждащо остра стресова реакция, или значима житейска промяна, водеща до продължителни неприятни обстоятелства, които имат за последица разстройство в адаптацията. Въпреки че и не така тежък психосоциален стрес (“жизнени събития”) може да отключи началото или да допринесе за появата на много широк кръг от разстройства, класифицирани другаде в този клас, тяхното етиологично значение не винаги е ясно и при всеки отделен случай може да се установи, че зависи от индивидуалната, често идиосинкратична уязвимост (или с други думи – жизнените събития не са нито необходими, нито достатъчни, за да обяснят появата и вида на разстройството). За разлика от тях, разстройствата, събрани тук, се развиват винаги като пряк резултат от остър стрес или продължителна травма. Стресогенното събитие и продължаващите неприятни обстоятелства са първостепенен и с най-голяма тежест причинен фактор и разстройството не би възникнало без тяхното въздействие. По този начин разстройствата в тази рубрика могат да се разглеждат като неадаптивен отговор на тежък или продължителен стрес, поради това, че пречат на успешните механизми за справяне и следователно водят до нарушение на социалното функциониране.

F43.0 Остра стресова реакция

Преходно разстройство, което се развива без проява на други психични разстройства като реакция на изключително силен соматичен или психичен стрес и обикновено продължава от няколко часа до няколко дни. Индивидуалната уязвимост и възможностите за справяне играят роля за появата и тежестта на острата стресова

реакция. Симптомите показват голямо разнообразие, но обикновено включват първоначално състояние на “зашеметеност” с известно ограничаване на полето на ясното съзнание, стеснение на вниманието, невъзможност за възприемане на стимули и дезориентация. Това състояние може да бъде последвано от по-нататъшно отдръпване от заобикалящата среда (до степен на дисоциативен ступор – F44.2) или от възбуда и свръхактивност (реакция на бягство или fuga). Често са налице вегетативните признаци на паническа тревожност (тахикардия, изпотвяване, изчервяване). Симптомите обикновено се появяват в разстояние на няколко минути след въздействието на стресогенния стимул или събитие и изчезват в разстояние на два-три дни (често след няколко часа). Може да се наблюдава частична или пълна амнезия (F44.0) за стресовото събитие. Ако симптомите продължават, следва да се обмисли промяна на диагнозата.

Остра:

- кризисна реакция
- реакция на стрес

Нервна демобилизация

Кризисно състояние

Психичен шок

F43.1 Посттравматично стресово разстройство

Възниква като закъснъл или протрахиран отговор на стресогенно събитие или ситуация (краткотрайни или по-продължителни), които са с изключително застрашаваща или катастрофална природа и са в състояние да причинят дълбок дистрес у почти всеки човек. Предразполагащите фактори като личностови черти (например компулсивни, астенични) или анамнеза за предишно невротично заболяване могат да снижат прага на възникване на този синдром или да утежнят протичането му, но не са нито необходими, нито достатъчни да обяснят появата му. Типичните симптоми включват епизоди на повтарящо се изживяване на травмата под формата на внезапно оживяване на минали сцени (“flashback”), сънища или кошмари, на фона на продължаващо чувство за “вцепененост”, емоционална притъпеност, отчужденост от другите хора, липса на реакция на заобикалящата среда, анхедония и избягване на дейности и ситуации, напомнящи за травмата. Обикновено се наблюдава състояние на вегетативна свръхвъзбуда с хипервигилитет, повишен старт-рефлекс и безсъние. Тревожността и депресията често съпътстват гореописаните симптоми и белези, и не са редки идеите за самоубийство. Между началото на разстройството и травмата има латентен период от няколко седмици до месеци. Протичането е флукутиращо, но в повечето от случаите може да се очаква възстановяване. В малка част от случаите заболяването може да премине в хронично, с продължителност от много години и да се превърне в трайна личностова промяна (F62.0).

Травматична невроза

F43.2 Разстройство в адаптацията

Състояние на субективен стрес и емоционално разстройство, обикновено нарушаващо социалното функциониране, което възниква в период на адаптация към значими жизнени промени или към последните на стресогенно жизнено събитие. Стресорът може да засяга целостта на социалното обкръжение на индивида (загуба на близък, раздяла) или по-широката система на ценности и социална подкрепа (миграция, статус на бежанец), или да представлява съществен преход или криза в развитието (тръгване на училище, ставане на родител, провал в постигането на жадувана лична цел, пенсиониране). Индивидуалното предразположение или уязвимост имат важна роля като рисков фактор за появата и оформянето на симптомите на разстройствата в адаптацията, но независимо от това, нарушението не би възникнало без наличието на стресогенен фактор. Проявите са разнообразни и обхващат потиснато настроение, тревожност и безпокойство (или смесица от тях), чувство на невъзможност за справяне със ситуацията, за планиране на бъдещето или за продължаване на съществуването в настоящата ситуация, както и известна степен на нарушения в извършването на рутинните всекидневни дейности. Допълнително може да се появи и разстройство в поведението, особено при юношите. По-кратката или протрахирана депресивна реакция може да бъде преобладаваща черта, както и нарушенията на други емоции и поведението.

Културен шок

Реакция на скръб

Хоспитализъм у деца

Не включва: тревожно разстройство при деца, предизвикано от раздяла (F93.0)

F43.8 Други реакции на тежък стрес**F43.9 Реакция на тежък стрес, неуточнена****F44****Дисоциативни [конверсионни] разстройства**

Общото, което обединява дисоциативните (или конверсионните) разстройства, е частичната или пълна загуба на интегрираност между спомените от миналото, осъзнаването на собствения идентитет и непосредствените усещания, и контрола над движенията на тялото. Всички типове дисоциативни разстройства обикновено отшумяват след няколко седмици или месеци, особено ако началото е свързано с травмиращо жизнено събитие. При разстройствата, които стават хронични, особено парализите и анестезиите, началото обикновено е свързано с неразрешими проблеми или трудности в междуличностните контакти. Тези разстройства в миналото бяха класифицирани като различни видове на “конверсионна хистерия”. Предполага се, че те имат “психогенна” етиология, бидейки тясно

свързани по време с травмиращо събитие, неразрешими и непоносими проблеми или разстроени взаимоотношения. Често симптомите отразяват представата на пациента за начина, по който би се проявило едно соматично заболяване. Физикалният преглед и изследванията не доказват наличието на някое познато соматично или неврологично разстройство. В допълнение има данни, че загубата на функции е израз на емоционални конфликти или потребности. Симптомите могат да се развият в тясна връзка с психологичен стрес и появата им често е внезапна. В тази рубрика са включени само разстройства на соматичните функции, които нормално са под волеви контрол, и загубата на усещания. Разстройства, които обхващат болка и други комплексни соматични усещания под контрола на вегетативната нервна система, се класифицират в рубриката психосоматични разстройства (F45.0). Винаги трябва да се има предвид възможността за късна поява на сериозни соматични или психични разстройства.

Включва: конверсионна:
 • хистерия
 • реакция
 хистерия
 хистерична психоза

Не включва: симулиране на болест [умишлена симулация] (Z76.5)

F44.0 Дисоциативна амнезия

Основна клинична характеристика е загубата на памет, особено за важни събития от близкото минало, която не се дължи на органично мозъчно разстройство и е прекалено масивна, за да се обясни с обикновено забравяне или умора. Амнезията обикновено е концентрирана около травмиращи събития като злополука, неочаквана загуба на близък, и обикновено е частична и селективна. Пълната и генерализирана амнезия се среща рядко и обикновено е част от дисоциативната fuga (F44.1). Ако е така, трябва да бъде класифицирана като такава. Тази диагноза не бива да се поставя при наличие на органични мозъчни разстройства, интоксикация или крайна степен на умора.

Не включва: амнестично разстройство, предизвикано от алкохол или други психоактивни вещества (F10–F19 с общ четвърти знак .6)

амнезия:

- БДУ (R41.3)
- антероградна (R41.1)
- ретроградна (R41.2)

неалкохолен органичен амнестичен синдром (F04)

амнезия след пристъп при епилепсия (G40.–)

F44.1 Дисоциативна фуга

Дисоциативната фуга притежава всички характеристики на дисоциативната амнезия, плюс наглед целенасочено пътуване, надхвърлящо рамките на обичайния всекидневен маршрут. Въпреки че за периода на фугата се наблюдава амнезия, поведението на пациента по това време може да изглежда напълно нормално за страничния наблюдател.

Не включва: фуга след пристъп при епилепсия (G40.–)

F44.2 Дисоциативен ступор

Дисоциативният ступор се диагностицира въз основа на силно намаление или отсъствие на волеви движения и нормална реакция на външни дразнителни като светлина, шум и допир, при което прегледът и изследванията не разкриват данни за соматична причина. В допълнение са налице данни за психогенна причина под формата на скорошни стресогенни събития или проблеми.

Не включва: органично кататонно разстройство (F06.1)

ступор:

- БДУ (F40.1)
- кататонен (F20.2)
- депресивен (F31–F33)
- маниен (F30.2)

F44.3 Транс или състояния на обладаност

Разстройства, при които се наблюдава временна загуба на чувството за собствен идентитет и цялостното възприемане на действителността. В тази рубрика са включени само онези състояния на транс, които са неволни или нежелани, и се появяват извън религиозни или други културално приети ситуации.

Не включва: състояния, свързани с:

- остри или преходни психотични разстройства (F23.–)
- органично разстройство на личността (F07.0)
- постконтузионен синдром (F07.2)
- интоксикация с психоактивни вещества (F10–F19 с общ четвърти знак .0)
- шизофрения (F20.–)

F44.4 Дисоциативни разстройства на моториката

При най-често срещаните разновидности се наблюдава загуба на способност за движение на целия крайник или на части от него. Може да има много близко сходство с почти всички видове атаксия, апраксия, акинезия, афония, дизартрия, дискинезия, припадък или парализи.

Психогенна:

- афония
- дисфония

F44.5 Дисоциативни гърчове

Дисоциативните гърчове могат да имитират епилептичен припадък по начина на движенията, но при тях рядко се среща прехапване на езика, сериозно натъртване, причинено от падане, и изпускане по малка нужда. Съзнанието е запазено или заменено от състояние на ступор или транс.

F44.6 Дисоциативна анестезия или загуба на сетивност

Участъците на анестезия по кожата често имат такива граници, които показват, че са свързани по-скоро с представата на пациента за соматичните функции, отколкото с медицински познания. Може да има разлики в степента на загуба на функциите на различните сетива, които не могат да се обяснят с неврологична лезия. Загубата на сетивност може да се придружава от оплаквания от парестезии. Загубата на зрение и слух рядко са пълни при дисоциативните разстройства.

Психогенна глухота

F44.7 Смесени дисоциативни [конверсионни] разстройства

Комбинация от разстройства, класифицирани в рубриците F44.0–F44.6.

F44.8 Други дисоциативни [конверсионни] разстройства

Синдром на Ganzer

Множествена личност

Психогенна(-о):

- обърканост
- сумрачно състояние

F44.9 Дисоциативно [конверсионно] разстройство, не-уточнено

F45**Соматоформни разстройства**

Основната характеристика са упорити оплаквания от соматични симптоми, придружени от непрестанно настояване за медицински изследвания, въпреки повтарящите се негативни резултати и уверения от страна на лекарите, че симптомите не са соматично обусловени. Ако съществуват някакви соматични заболявания, те не обясняват естеството и размера на симптомите или дистреса и свързаната гажираността с тях от страна на пациента.

Не включва: дисоциативни разстройства (F44.–)
скубане на косата (F98.4)
лалация (F80.0)
фъфлене (F80.8)
гризане на нокти (F98.8)
психологични или поведенчески фактори, свързани с разстройства или болести, класифицирани другаде (F54)
сексуална дисфункция, неподизвикана от органично разстройство или болест (F52.–)
смучене на пръст (F98.8)
тикови разстройства, характерни за детството и юношеството (F95.–)
синдром на Tourette (F95.2)
трихотиломания (F63.3)

F45.0**Психосоматично разстройство**

Основната характеристика са многобройни, възобновяващи се и често променящи се соматични симптоми с давност поне две години. Повечето пациенти са многократни посетители както на първичните здравни служби, така и на мрежата от специалисти, при което са били извършени много изследвания с негативен резултат или са осъществени много безрезултатни диагностични манипулации. Симптомите могат да се свържат с всяка една част или система от тялото. Протичането на разстройството е хронично и флукуиращо, и често е свързано с нарушение на социалното функциониране, и на междуличностните и семейните взаимоотношения. Краткотрайните (по-малко от две години) и не така ярко изразени симптомокомплекси трябва да бъдат класифицирани като недиференцирано соматоформно разстройство (F45.1).

Разстройство на Briquet

Множествено психосоматично разстройство

Не включва: симулиране на болест [умишлена симулация] (Z76.5)

F45.1 Недиференцирано соматоформно разстройство

Тази диагноза следва да се използва в случаи, когато соматичните оплаквания са множествени, променливи и трайни, но не задоволяват критериите за цялостната и типична клинична картина на соматоформното разстройство.

Недиференцирано психосоматично разстройство

F45.2 Хипохондрично разстройство

Основната характеристика е трайната, персистираща загриженост относно възможността за наличие на едно или повече сериозни и прогресиращи соматични разстройства. Пациентът демонстрира трайни соматични оплаквания или проявява безпокойство по повод на тяхното възникване. Често нормални и обичайно срещащи се усещания и явления се интерпретират от пациентите като абнормни и предизвикват дистрес. Вниманието обикновено е фокусирано само върху един или два органа, или системи на тялото. Често са налице изразена депресия и тревожност, които могат да оправдаят поставянето на допълнителна диагноза.

Соматично дисморфофобно разстройство

Дисморфофобия (не налудна)

Хипохондрична невроза

Хипохондрия

Нозофобия

Не включва: налудна дисморфофобия (F22.8)

фиксиран налудности относно соматичните функции и форма (F22.–)

F45.3 Соматоформна вегетативна дисфункция

Симптомите се представят от пациента, като че ли са причинени от соматично разстройство на система или орган, които до голяма степен или напълно са под вегетативна инервация и контрол, например сърдечно-съдовата, гастроинтестиналната, дихателната и пикочо-половата система. Симптомите са обикновено два вида, като нито един от двата не е указание за соматично разстройство на съответния орган или система. На първо място има оплаквания, базиращи се на обективни симптоми на вегетативна възбуда като сърцебиене, изпотяване, изчервяване, тремор и изразяване на опасения и страх относно възможността за сериозно соматично заболяване. На второ място има неспецифични и променливи субективни оплаквания като усещане за местещи се болки по цялото тяло, парене, тежест, умора и чувство за подуване и разпъване, които пациентът отнася към определен орган или система.

Сърдечна невроза

Синдром на Da Costa

Стомашна невроза

Невроциркулаторна астения

Психогенни форми на:

- аерофагия
- кашлица
- диария
- диспепсия
- дизурия
- метеоризъм
- хълцане
- хипервентилация
- често уриниране
- синдром на дразнимото черво
- пилороспазъм

Не включва: психологични или поведенчески фактори, свързани с разстройства или заболявания, класифицирани другаде (F54)

F45.4 Персистиращо соматоформно болково разстройство

Основното оплакване е от непрекъсната, тежка и мъчителна болка, която не може да бъде напълно обяснена с физиологичен процес или соматично разстройство и е свързана с емоционален конфликт или психосоциални проблеми, които са достатъчни те да се разглеждат като основна етиологична причина за появата на разстройството. Резултатът обикновено е значително повишаване на подкрепата и вниманието от страна на обкръжаващите или медицинския персонал. Тук не се включва болка от психогенен характер, която възниква в хода на депресивно разстройство или шизофрения.

Психогенна(-о):

- болка в гърба
- главоболие
- соматоформно болково разстройство

Не включва: болка в гърба БДУ (M54.9)

болка:

- БДУ (R52.9)
  - остра (R52.0)
  - хронична (R52.2)
  - неовладима (нелечима) (R52.1)
- главоболие от напрежение (G44.2)

F45.8 Други соматоформни разстройства

Всички други разстройства на сетивността, на функциите и на поведението, които: не се дължат на соматично заболяване; не са под непосредствен контрол на вегетативната нервна система; са ограничени до определени системи или части от тялото; и са тясно свързани по време със стресогенни събития или проблеми.

Психогенен(-на):

- дисменорея
- дисфагия, включително “globus hystericus”
- пруритус
- тортиколис

Скърцане със зъби

F45.9 Соматоформно разстройство, неуточнено

Психосоматично разстройство БДУ

F48**Други невротични разстройства****F48.0****Неврастения**

В проявите на това разстройство се наблюдават значителни културални различия, като се срещат два основни типа, които се припокриват в значителна степен. При първия тип основна черта е оплакването от нарастваща уморяемост след психично усилие, често свързана с влошено професионално функциониране в известна степен или е намалена способността за справяне с всекидневните задачи. Умствената уморяемост обикновено се описва като неприятно нахлуване на разсейващи асоциации или спомени, затруднения в концентрацията и неефективно мислене. При втория тип акцентът се поставя върху чувството за физическа слабост и изтощеност след минимални усилия, придружено от чувство за мускулна болка и невъзможност за релаксация. И при двата типа често се срещат множество други неприятни соматични усещания като замаяност, главоболие от напрежение и чувство за обща нестабилност. Често е налице безпокойство относно влошаващото се психично и физическо благополучие, раздразнителност, анхедония и изразени в различна степен лека депресия и тревожност. Сънят често е разстроен в началната и средната фаза, но може да се наблюдава и хиперсомния.

Синдром на умора

При необходимост от идентифициране на предхождащата соматична болест се използва допълнителен код.

Не включва: астения БДУ (R53)

синдром на изчерпване [“burn-out”] (Z73.0)

физическо неразположение и умора (R53)

поствирусен синдром на умора (G93.3)

психастения (F48.8)

F48.1**Синдром на деперсонализация-дереализация**

Рядко срещано разстройство, при което пациентът спонтанно се оплаква, че неговата психична дейност, тяло и обкръжение са качествено променени – като че ли са нереални, отдалечени или автоматизирани. Освен разнообразните явления на този синдром, пациентите се оплакват най-често от загуба на емоционалност и чувство на отчуждаване или откъсване от собствените си мисли, тяло и околна среда. Независимо от драматичното естество на преживяванията, пациентът осъзнава, че промяната не е действителна. Съзнанието е нормално и способността за емоционална експресия – запазена. Този синдром може да се прояви като част от клиничната картина на уточнено шизофренно, депресивно, фобийно или обсессивно-компулсивно разстройство. В тези случаи следва да се кодира основната диагноза.

- F48.8 Други уточнени невротични разстройства**
 Dhat синдром
 Професионална невроза, включително графоспазъм
 Психастения
 Психастенна невроза
 Психогенен синкоп
- F48.9 Невротично разстройство, неуточнено**
 Невроза БДУ

Поведенчески синдроми, свързани с физиологични разстройства и соматични фактори (F50–F59)

F50 Разстройства на храненето

Не включва: анорексия БДУ (R63.0)
 трудности при кърменето и захранването (R63.3)
 разстройства на храненето в кърмаческа и детска възраст (F98.2)
 полифагия (R63.2)

F50.0 Нервна анорексия

Разстройство, характеризиращо се с преднамерено отслабване, като този процес е предизвикан или поддържан от самия пациент. Среща се най-често при момичета в училищна възраст и млади жени, но може да засегне и юноши и млади мъже, както и деца, навлизащи в пубертета и по-възрастни жени, навлизащи в менопауза. Разстройството е свързано със специфична психопатология, при която страхът от заглъстяване и отпуснатост на тялото персистира като натраплива идея и пациентът си налага ниско тегло. По правило се срещат различни вторични ендокринни и обменни нарушения и функционални разстройства. Симптомите включват стеснен избор на храни, прекомерно натоварване с физически упражнения, умишлено предизвикани повръщания или чревни разстройства, употреба на потискащи апетита вещества и диуретици.

Не включва: загуба на апетит (R63.0)
 психогенна загуба на апетит (F50.8)

F50.1 Атипична нервна анорексия

Разстройство, което покрива част от диагностичните критерии за нервна анорексия, но като цяло клиничната картина не оправдава тази диагноза. Например един от ключовите симптоми, като аменорея или изразен страх от затлъстяване, може да липсва, но да са налице значително отслабване на тегло и поведение, което предизвиква това отслабване. Диагнозата не следва да се поставя при наличие на установени соматични заболявания, които се придружават от загуба на тегло.

F50.2 Нервна булимия

Синдром, при който се наблюдават повтарящи се пристъпи на преяждане, а мисълта е изцяло ангажирана с контрола на соматичното тегло, което води до модел на поведение, характеризиращ се с преяждане, последвано от умишлено предизвикано повръщане и употреба на пургативи. Това разстройство има много психологични характеристики, сходни с тези на нервната анорексия, включително свърхангажираност с теглото и фигурата. Повтарящото се повръщане често води до нарушения в електролитния баланс и соматични усложнения. Често, но не винаги, има данни за предходен епизод на нервна анорексия с продължителност от няколко месеца до няколко години.

Булимия БДУ

Хиперорексия

F50.3 Атипична нервна булимия

Разстройство, което покрива част от диагностичните критерии за нервна булимия, но като цяло клиничната картина не оправдава тази диагноза. Например може да има повтарящи се пристъпи от преяждане и злоупотреба с пургативи, но да не са налице значителна промяна на тегло и свърхангажираност с фигурата и теглото.

F50.4 Преяждане, свързано с други психологични нарушения

Преяждане, свързано със стресогенни събития като внезапна загуба на близък, злополука, раждане на дете и др.

Психогенно преяждане

Не включва: затлъстяване (E66.–)

F50.5 Повръщане, свързано с други психологични нарушения

Повтарящо се повръщане, което се появява при дисоциативните разстройства (F44.–) и хипохондричното разстройство (F45.2), и не е свързано единствено със състояние, класифицирано в този клас. Тази подгрупа може да се използва в допълнение към O21.– (пре-

комерно повръщане при бременност), когато емоционалните фактори преобладават в поражането на повтарящите се пристъпи на гадене и повръщане при бременност.

Психогенно повръщане

Не включва: гадене (R11)

повръщане БДУ (R11)

F50.8 Други разстройства на храненето

Пика при възрастни

Психогенна загуба на апетит

Не включва: пика в кърмаческа и детска възраст (F98.3)

F50.9 Разстройство на храненето, неуточнено

F51

Неорганични разстройства на съня

В много случаи нарушението на съня е един от симптомите на друго разстройство, било то психично или соматично. Това, дали разстройството на съня у даден пациент е самостоятелно състояние или е просто една от проявите на друго разстройство – класифицирано в рубриките на този или друг клас – трябва да се определи въз основа на клиничната му картина и протичане, както и с оглед на терапевтичните съображения и приоритети по време на прегледа. По принцип, когато нарушението на съня е едно от главните оплаквания на пациента и се възприема като болестно състояние, трябва да се постави диагноза разстройство на съня. Необходимо е да се отбележат и всички други уместни диагнози, които описват психопатологията или психофизиологията на всеки конкретен случай. Тази рубрика включва само онези разстройства на съня, при които емоционалните причини са водещ фактор във възникването им, и които не се дължат на установими соматични разстройства, класифицирани другаде.

Не включва: разстройства на съня (органични) (G47.–)

F51.0 Неорганично безсъние

Състояние, характеризиращо се с незадоволителни продължителност и/или качество на съня, които персистират дълго време и включват трудно заспиване, пробуждане по време на сън, ранно събуждане сутрин. Безсънието е често срещан симптом при много психични и соматични разстройства и следва да се класифицира тук като допълнение към основната диагноза, само ако доминира в клиничната картина.

Не включва: безсъние (органично) (G47.0)

F51.1 Неорганична сънливост [хиперсомния]

Хиперсомнията се дефинира или като състояние на прекомерна сънливост през деня и пристъпи на заспиване (без това да се дължи на недоспиване), или като удължен преход на преминаване към напълно бодро състояние при събуждане. При липса на органична причина за появата на хиперсомния, това състояние обикновено се свързва с психични разстройства.

Не включва: хиперсомния (органична) (G47.1)
нарколепсия (G47.4)

F51.2 Неорганично разстройство на ритъма сън-бодърстване

Липса на синхрон между ритъма сън-бодърстване при дадено лице и желанието за обкръжението му ритъм, което води до оплаквания или от безсъние, или от хиперсомния.

Психогенна инверсия на:

- циркадният
  - никтохемералният
  - сънният
- } ритъм

Не включва: разстройства на ритъма сън-бодърстване (органични) (G47.2)

F51.3 Сомнамбулизъм [ходене насън]

Състояние на променено съзнание, при което се съчетават проявите на сън и бодърстване. По време на сомнамбулен епизод лицето става от леглото, обикновено през първата трета от нощния сън, и започва да се разхожда, при което има ниска степен на осъзнаване, реагиране и двигателна сръчност. При събуждане обикновено няма спомен за случилото се.

F51.4 Нощни страхове

Нощни пристъпи на силен ужас и паника, придружени от силни виковете насън, двигателна възбуда и вегетативни реакции. Лицето обикновено сяда или става от леглото по време на първата трета от нощния сън с панически вик. Много често се втурва към вратата, сякаш опитвайки се да избяга, макар много рядко да напуска стаята. Споменът за случилото се, ако въобще има такъв, е много блед (обикновено една или две фрагментарни представи).

F51.5 Кошмари

Преживяване по време на сън, заредено с тревожност или страх. Налице е много ясен спомен за съдържанието на съня. Това преживяване е много живо и обикновено включва теми, свързани със заплата за живота, сигурността или достойнството на лицето. Много често е налице повторемост на една и съща или на няколко сходни ужасяващи кошмарни теми. По време на типичен епизод се наблюдава

дава известна степен на вегетативна възбуда, но рядко е налице викане насън или двигателна активност. При събуждане лицето бързо преминава към състояние на ясно съзнание и ориентация.

Разстройство с тревожност по време на сън

F51.8 Други неорганични разстройства на съня

F51.9 Неорганично разстройство на съня, неуточнено Емоционално разстройство на съня БДУ

F52

Сексуална дисфункция, непредизвикана от органично разстройство или заболяване

Сексуалната дисфункция обхваща различните начини, при които дадено лице е възпрепятствано да осъществи сексуални взаимоотношения, колкото и да го желае. Сексуалната реакция е психосоматичен процес и много често във възникването на сексуалната дисфункция участват както психологични, така и соматични процеси.

Не включва: синдром на Dhat (F48.8)

F52.0 Липса или загуба на желание за полово общуване

Загубата на желание за полово общуване е основният проблем и не е вторично следствие от други сексуални затруднения като слабост на ерекцията или диспареуния.

Фригидност

Намалено сексуално влечение

F52.1 Отвращение към полово сношение и липса на сексуално удоволствие

Перспективата за полов контакт провокира или интензивен страх и тревожност, водещи до избягване на полов акт (отвращение към полово сношение), или сексуалните реакции протичат нормално и се изживява оргазъм, но липсват адекватните на това приятни изживявания (липса на сексуално удоволствие).

Анхедония (сексуална)

F52.2 Недостатъчност на гениталната реакция

Основният проблем при мъжете е нарушаване на ерекцията (затруднения в постигането или поддържането на достатъчна за полово сношение ерекция). При жените основният проблем е сухота на влагалището или недостатъчна лубрикация.

Разстройство на сексуалната възбудимост при жената

Разстройство на ерекцията при мъжа

Психогенна импотентност

Не включва: импотентност от органичен произход (N48.4)

F52.3   Оргазмена дисфункция

Оргазъм или не се постига, или е силно забавен.

Инхибиран оргазъм (при жената)(при мъжа)

Психогенна липса на оргазъм

F52.4   Преждевременна еякулация

Невъзможност да се контролира еякулацията достатъчно, така че и двамата партньори да получат удовлетворение от половото общуване.

F52.5   Неорганичен вагинизъм

Спазъм на мускулите на тазовото дъно, заобикалящи влагалището, който причинява стеснение на влагалищния отвор. Въвеждането на пениса е или невъзможно, или болезнено.

Психогенен вагинизъм

Не включва: вагинизъм (органичен) (N94.2)

F52.6   Неорганична диспареуния

Диспареуния (или болезнен коитус) се наблюдава както при жените, така и при мъжете. Най-често е във връзка с локална патология и в такъв случай следва да се кодира в рубриката на съответното патологично състояние. Тази подрубрика следва да се използва, само когато липсва първична неорганична сексуална дисфункция (например вагинизъм или сухота на влагалището).

Психогенна диспареуния

Не включва: диспареуния (органична) (N94.1)

F52.7   Прекомерно силно полово влечение

Нимфомания

Сатириазис

F52.8   Друга сексуална дисфункция, непредизвикана от органично разстройство или заболяване

F52.9   Сексуална дисфункция, непредизвикана от органично разстройство или заболяване, неуточнена

F53

Психични и поведенчески разстройства, свързани с послеродовия период, неклассифицирани другаде

Тази рубрика включва само психични разстройства, свързани с послеродовия период (с начало до шест седмици след раждане), които не задоволяват критериите за разстройства, класифицирани другаде в този клас, било поради липса на достатъчно информация, било защото са налице допълнителни клинични признаци, които правят неподходящо класифицирането другаде.

F53.0   **Леки психични и поведенчески разстройства, свързани с послеродовия период, неklasифицирани другаде**

Депресия:

- постнатална БДУ
- послеродова БДУ

F53.1   **Тежки психични и поведенчески разстройства, свързани с послеродовия период, неklasифицирани другаде**

Послеродова психоза БДУ

F53.8   **Други психични и поведенчески разстройства, свързани с послеродовия период, неklasифицирани другаде**

F53.9   **Послеродово психично разстройство, неуточнено**

F54

Психологични или поведенчески фактори, свързани с разстройства или болести, класифицирани другаде

Тази рубрика следва да се използва за кодиране на наличните психологични или поведенчески фактори, за които се приема, че играят важна роля в етиологията на соматични разстройства, които могат да се класифицират в други класове. Тези психични нарушения са обикновено леки, често пролонгирани (като например безпокойство, емоционален конфликт, опасения) и сами по себе си не оправдават използването на друга рубрика от този клас.

Психологични фактори, влияещи върху соматичните заболявания

Примери за използване на тази рубрика са:

- астма F54 и J45.–
- дерматит F54 и L23–L25
- язва на стомаха F54 и K25.–
- мукозен колит F54 и K58.–
- улцерозен колит F54 и K51.–
- уртикария F54 и L50.–

При необходимост от идентифициране на придружаващото соматично заболяване се използва допълнителен код.

Не включва: главоболие от напрежение (G44.2)

F55**Злоупотреба с вещества, непредизвикващи зависимост**

Тук се включва голямо разнообразие от лекарствени вещества и средства на народната медицина, но особено важни са следните групи: (а) психотропни медикаменти, които не предизвикват зависимост, като например антидепресанти, (б) лаксативи и (в) аналгетици, които могат да бъдат закупени без рецепта, като аспирин и парацетамол.

Непрекъснатата употреба на тези вещества обикновено е свързана с ненужни контакти с лекари и друг медицински персонал, и понякога води до развитие на странични реакции. Опитите за разубеждаване или забрана на употребата на такива вещества често се посрещат със съпротива. При лаксативите и аналгетичите това може да стане въпреки предупреждението за (или дори развитието на) странична реакция като бъбречна дисфункция или електролитен дисбаланс, макар обикновено да е ясно, че пациентът е силно мотивиран да приема тези вещества; зависимост или абстинентни симптоми не се развиват, както в случаите с психоактивни вещества, класифицирани във F10–F19.

Злоупотреба с(със):

- антиацидни препарати
- билки или други средства на народната медицина
- стероидни или хормонални препарати
- витамини

Хабитуална употреба на лаксативи

Не включва: злоупотреба с (предизвикващи зависимост) психоактивни вещества (F10–F19)

F59**Поведенчески синдроми, свързани с физиологични нарушения и соматични фактори, неуточнени**

Психогенна физиологична дисфункция БДУ

Разстройства на личността и поведението в зряла възраст (F60–F69)

Този блок включва различни състояния и модели на поведение с клинично значение, които са обикновено трайни и са израз на характерни за даден индивид стил на живот и отношение към себе си и другите. Някои от тези състояния и поведенчески стереотипи се появяват още в ранните етапи на индивидуалното развитие, в резултат както на конституционални фактори, така и на социален опит, докато други се придобиват значително по-късно. Специфичните личностови разстройства (F60.–), смесените и други личностови разстройства (F61.–) и трайните промени на личността (F62.–) са дълбоко заложили и трайни модели на поведение, които се изразяват в ригиден начин на реагиране спрямо широк диапазон от лични и социални ситуации. Те представляват крайни и значителни отклонения от начина, по който повечето хора от дадена култура възприемат, мислят, чувстват и, най-вече, се отнасят към другите. Подобен стил на поведение има общо взето устойчив характер и обхваща многобройни области и аспекти на поведението и психологичното функциониране. Често, но не винаги, те са свързани с различна степен на субективно преживяване на дистрес и проблеми в социалната адаптация.

F60

Специфични разстройства на личността

Това са тежки нарушения в структурата на личността и поведенческите стереотипи на индивида; нямат пряка връзка със заболяване, увреждане или друго мозъчно нарушение, или с друго психично разстройство; обикновено обхващат няколко сфери на функциониране; почти винаги са свързани със значителен субективен дистрес и нарушена социална адаптация; и обикновено започват още от детска и юношеска възраст, и продължават в зряла възраст.

F60.0 Параноидно разстройство на личността

Личностово разстройство, което се характеризира с прекомерна чувствителност към преживяване на неуспехи и злопамятност по отношение на нанесени обиди; подозрителност и склонност към изопачено възприемане на околните, като например техни неутрални и дори приятелски действия превратно се тълкуват като враждебни или оскърбителни; трайна мнителност по отношение на сексуалната вярогност на съпруга/та или сексуалния партньор; борбено и непреклонно чувство за собствена правога. Може да е налице склонност към преживяване на изключителна собствена значимост и, често, трайно високо самомнение.

Личност (разстройство):

- експанзивно-параноидна
- фанатична
- кверулантна
- параноидна
- сензитивно-параноидна

Не включва: параноя (F22.0)

- кверулантна (F22.8)
- параноидна(-о):
- психоза (F22.0)
- шизофрения (F20.0)
- състояние (F22.0)

F60.1 Шизоидно разстройство на личността

Личностово разстройство, характеризиращо се с отдръпване от емоционални, социални и други контакти, с предпочитание към фантазиране, самотни дейности и самовглъбяване. Налице е ограничена способност за изразяване на чувства и за преживяване на удоволствие.

Не включва: синдром на Asperger (F84.5)

налудно разстройство (F22.0)

шизоидно разстройство в детството (F84.5)

шизофрения (F20.–)

шизотипно разстройство (F21)

F60.2 Диссоциално разстройство на личността

Личностово разстройство, за което е характерно незначитане на социалните задължения и грубо безразличие към чувствата на другите. Налице е грубо несъответствие между поведението на лицето и съществуващите социални норми. Поведението не се модифицира лесно от негативни преживявания, включително наказание. Има ниска поносимост към фрустрации и нисък праг на отключване на агресивни реакции, включително физическо насилие; и е на-

лице склонност да се обвиняват другите или да се измислят правдоподобни обяснения за проявите, довели лицето до конфликт с обществото.

Личност (разстройство):

- аморална
- антисоциална
- асоциална
- психопатна
- социопатна

Не включва: разстройства на поведението (F91.–)
емоционално нестабилна личност (F60.3)

F60.3 Емоционално нестабилна личност

Личностово разстройство, при което е налице изразена тенденция да се действа импулсивно и без оглед на последиците, в съчетание с непредсказуемо и неустойчиво настроение. Емоционалните изблици са чести и липсва способност за контрол над поведенческите избухвания. Проявява се склонност към свадливост и конфликти с другите, особено когато импулсивните действия бъдат осуетени или порицани. Разграничават се два варианта на това разстройство: импулсивен тип, който се характеризира предимно с емоционална нестабилност и липса на контрол над влеченията; и граничен (borderline) тип, при който в добавка се наблюдават: нарушена представа за собствената личност, собствените цели и вътрешни предпочитания; хронично чувство за празнота; склонност към вълвличане в интензивни и нестабилни взаимоотношения, както и тенденция към себеразрушително поведение, включително суицидни заплахи и опити.

Личност (разстройство):

- агресивна
- гранична (borderline)
- експлозивна

Не включва: диссоциално разстройство на личността (F60.2)

F60.4 Хистерично разстройство на личността

Личностово разстройство, което се характеризира с повърхностна и лабилна емоционалност, склонност към драматизиране на собствените преживявания, театралничене, преувеличено изразяване на чувства, внушаемост, егоцентричност, задоволяване на собствени желания, липса на загриженост към другите, лесна обидчивост, непрекъснато търсене на източници на вълнение и привличане на вниманието и възхищението на околните.

Личност (разстройство):

- хистерична
- психоинфантилна

F60.5 Ананкастно разстройство на личността

Личностово разстройство, което се характеризира със склонност към съмнения, перфекционизъм, прекомерна съвестност, проверяване и свръхангажиране с детайли, упоритост, прекомерна предпазливост и ригидност. Може да има нахлуване на натрапливи и нежелани мисли и действия, които не достигат тежестта на обесивно-компулсивно разстройство.

Личност (разстройство):

- компулсивна
- обесивна
- обесивно-компулсивна

Не включва: обесивно-компулсивно разстройство (F42.–)

F60.6 Тревожна [избягваща контакти] личност

Личностово разстройство, което се характеризира с чувство за напрежение и опасения, несигурност и малоценност. Налице е траен копнеж да бъдеш обичан и прият, свръхчувствителност към отхвърляне и критика, ограничена способност за свързване с другите и тенденция да се избягват определен вид дейности поради навика да се преувеличават потенциалните опасности или рискове на всекидневието.

F60.7 Зависима личност

Личностово разстройство, което се характеризира със силно изразена склонност да се оставят другите да вземат решенията относно важните (или не толкова) страни от живота на лицето, голям страх от изоставяне, чувство за безпомощност и некомпетентност, пасивно съгласие с желанията на другите или по-възрастните, неспособност за справяне с изискванията, които животът налага. Липсата на жизненост може да се изяви в интелектуалната или емоционалната сфера. Налице е честа тенденция да се прехвърля отговорността на другите.

Личност (разстройство):

- астенична
- неадекватна
- пасивна
- саморазрушителна

F60.8 Други специфични разстройства на личността

Личност (разстройство):

- ексцентрична
- “без задръжки”
- незряла
- нарцистична
- пасивно-агресивна
- психоневротична

F60.9   **Разстройство на личността, неуточнено**

Невроза на характера БДУ

Патологична личност БДУ

F61**Смесени и други разстройства на личността**

Тази рубрика е предвидена за личностови разстройства, които често са дисхармонични, но не притежават специфичните съчетания от симптоми, характерни за разстройствата, описани във F60.–. В резултат на това те често се диагностицират по-трудно, отколкото разстройствата във F60.–.

Примери за този тип разстройства са:

- смесени личностови разстройства с черти от няколко от разстройствата, класифицирани във F60.–, но без преобладаване на определен набор от симптоми, който би позволил по-точна диагноза;
- дисхармонични личностови промени, които не могат да се класифицират в категориите F60.– или F62.– и се преценяват като вторични по отношение на основната диагноза на съпътстващо афективно или тревожно разстройство.

Не включва: акцентуация на личностови черти (Z73.1)

F62**Трайни промени на личността, недължащи се на мозъчно увреждане или заболяване**

Разстройства на личността и поведението при възрастни, развили се у лица без предхождащо личностово разстройство, като последица от катастрофални преживявания, изключително продължителен стрес или след тежко психично заболяване. Тези диагнози следва да се поставят само в случаите, когато са налице доказателства за явна и трайна промяна в начина, по който личността възприема, отнася се към, или мисли за околните и себе си. Личностовата промяна трябва да бъде значима и свързана с ригидно и неадаптивно поведение, което не е било налице преди патогенното преживяване. Промяната не бива да бъде израз на друго душевно разстройство или остатъчна симптоматика от предшестващо психично заболяване.

Не включва: личностово и поведенческо разстройство, дължащо се на мозъчно заболяване, увреждане или дисфункция (F07.–)

F62.0   Трайна промяна на личността след преживяване на катастрофа

Промяна на личността с давност не по-малко от две години, която е последица от катастрофален стрес. Стресът трябва да е толкова екстрем, че за обяснението на неговото дълбоко въздействие върху личността не се налага да се взема предвид индивидуалната уязвимост. Разстройството се характеризира с враждебна нагласа и недоверие към света, социално оттегляне, чувство на празнота и безнадеждност, хронично усещане “на ръба”, като че ли под постоянна заплаха и отчужденост. Този вид промяна на личността може да се предхожда от посттравматично стресово разстройство (F43.1).

Промяна на личността след:

- пребиваване в концентрационен лагер
- природно бедствие
- продължителен(-но):
  - плен с опасност за живота
  - излагане на животозастрашаващи ситуации като жертва на тероризъм
  - мъчение

Не включва: посттравматично стресово разстройство (F43.1)

F62.1   Трайна промяна на личността след прекарано психично заболяване

Промяна на личността с давност не по-малко от две години, която е последица от травмиращо преживяване на боледуване от тежка психична болест. Промяната не може да бъде обяснена с предшестващо личностово разстройство и следва да се разграничава от резидуалната шизофрения и другите състояния на непълно възстановяване след предхождащо психично разстройство. Това разстройство се характеризира с прекомерна зависимост и нужда от околните; убеждение у лицето, че е променено или белязано от болестта, водещо до невъзможност за създаване на близки, изпълнени с доверие, взаимоотношения, и до социална изолация; пасивност, стеснени интереси и понижена ангажираност с любими до заболяването занимания в свободното време; непрестанни оплаквания на лицето, че е болно, които могат да бъдат придружени от хипохондрични нагласи и болестно поведение; дисфорично или лабилно настроение, което не се дължи на настоящо психично заболяване или предшестващо психично разстройство с остатъчни афективни симптоми; трайни нарушения на социалното и професионалното функциониране.

F62.8 Други трайни промени на личността
Трайна промяна на личността с хроничен болков синдром

F62.9 Трайна промяна на личността, неуточнена

F63

Разстройства на навиците и влеченията

Тази рубрика включва разстройства на поведението, които не могат да се класифицират в други рубрики. Те се характеризират с повтарящи се действия, които нямат ясна рационална мотивация, не могат да бъдат контролирани и обикновено накърняват собствените интереси на лицето или тези на други хора. Пациентът съобщава, че поведението му е свързано с импулси да действа. Причините за тези разстройства не са изяснени и те са групирани заедно поради голямото сходство в клиничните им прояви, а не защото имат други важни общи характеристики.

Не включва: хабитуална употреба на големи количества алкохол или психоактивни вещества (F10–F19)

разстройства на влеченията и навиците, свързани със сексуалното поведение (F65.–)

F63.0 Патологично влечение към хазарт

Разстройството се характеризира с чести, повтарящи се епизоди на хазартна игра, които доминират в живота на пациента до такава степен, че са в ущърб на социалните, професионалните, материалните и семейните ценности и ангажименти.

Компулсивна игра на хазарт

Не включва: прекомерна игра на хазарт при манийни пациенти (F30.–)

игра на хазарт и залагане БДУ (Z72.6)

игра на хазарт при диссоциално разстройство на личността (F60.2)

F63.1 Патологично влечение към подпалване [пиромания]

Разстройство, за което са характерни множествени действия или опити за подпалване на имущество или други обекти, без очевидна мотивация, както и непрекъснати занимания с предмети, свързани с огън и горене. Това поведение често е свързано с нарастващо напрежение преди самия акт на подпалване и интензивна възбуда непосредствено след това.

Не включва: палежи (от) (при):

- възрастни с диссоциално разстройство на личността (F60.2)
- интоксикация с алкохол или други психоактивни вещества (F10–F19, с общ четвърти знак .0)
- лица, които са под медицинско наблюдение поради съмнение за психично разстройство (Z03.2)
- разстройство на поведението (F91.–)
- органично психично разстройство (F00–F09)
- шизофрения (F20.–)

F63.2 Патологично влечение към крадене [клептомания]

Разстройство, за което е характерно, че лицето прави повторни неуспешни опити да възпре импулсите си да краде предмети, които не са предназначени за лична употреба или обогатяване. Вместо това, то изоставя, подарява или складира тези предмети. Това разстройство обикновено се съпровожда с нарастващо напрежение преди самия акт на кражбата и чувство на удовлетворение по време и непосредствено след това.

Не включва: депресивно разстройство, придружено от кражби (F00–F09)

органични психични разстройства, придружени от кражби (F00–F09)

повтарящи се кражби от магазини при хора, които са под медицинско наблюдение поради съмнение за психично разстройство (Z03.2)

F63.3 Трихотиломания

Разстройство, което се характеризира със забележимо оредяване на косата в резултат на невъзможност да се устои на повтарящи се импулси за скубане на косми. Скубането на косми обикновено се предхожда от нарастващо напрежение и се последва от чувство на облекчение или удовлетворение. Тази диагноза не бива да се поставя, ако преди това е имало някакво кожно възпаление или ако скубането на косми е в резултат на налудности или халюцинации.

Не включва: разстройство със стереотипни движения със скубане на косите (F98.4)

F63.8 Други разстройства на навиците и влеченията

Други видове повтарящи се неадаптивни поведения, които не са вторични по отношение на установен психичен синдром и при които изглежда пациентът периодично не успява да устои на импулсите си за извършване на конкретното действие. Налице е продромален период на напрежение и чувство на облекчение по време на акта.

Периодично експлозивно разстройство

F63.9 Разстройство на навиците и влеченията, неуточно**F64****Разстройства на половия идентитет****F64.0 Транссексуалност**

Лицето желае да живее и да бъде възприемано като принадлежащо към противоположния пол, което обикновено се придружава от чувство на дискомфорт от собствения анатомичен пол, или от преживяването му като несъответен. Налице е желание за подлагане на хирургична операция и хормонално лечение, за да направи тялото си колкото е възможно по-съответно на предпочитания от него пол.

F64.1 Двуролев трансвестизъм

Носене на дрехи на противоположния пол за определен период от време, с цел временно преживяване на удоволствието за принадлежност към противоположния пол, но без желание за трайна промяна на пола или за свързана с това хирургична корекция. Липсва сексуална възбуда по време на акта на смяна на дрехите.

Разстройство на половия идентитет в юношеството или в зряла възраст, нетранссексуален тип

Не включва: фетишистки трансвестизъм (F65.1)

F64.2 Разстройство на половия идентитет в детска възраст

Разстройство, което се проявява за първи път през ранното детство (и винаги далеч преди пубертета) и се характеризира с постоянен и интензивен дистрес поради половата принадлежност, придружено с желание за принадлежност към противоположния пол или настояване, че лицето всъщност принадлежи към него. Налице е постоянно увлечение по дрехите или заниманията на противоположния пол и отхвърляне на собствения пол. Диагнозата разстройство на половия идентитет в детството изисква дълбоко нарушение на нормалния полов идентитет (чувството за мъжественост или женственост); да бъдеш просто “мъжкарана” или “женчо” не е достатъчно. Диагнозата не бива да се поставя при лица, които са достигнали полова зрялост или сега навлизат в пубертета; тези случаи следва да се класифицират във F66.–.

Не включва: дистонна на Аз-а сексуална насоченост (F66.1) разстройство на сексуалното съзряване (F66.0)

F64.8 Друго разстройство на половия идентитет**F64.9 Разстройство на половия идентитет, неуточнено**

Разстройство на половата роля БДУ

F65**Разстройства на сексуалното влечение**

Включва: парафилии

F65.0 Фетишизъм

Лицето използва неодушевени предмети като стимул за сексуална възбуда и задоволяване. Много от фетишите са принадлежности за покриване на човешкото тяло като дрехи или обувки. Други често срещани предмети се характеризират със специфична консистенция като гума, найлон или кожа. Фетишите имат различна значимост за лицето. В някои случаи просто служат за усиляне на сексуалната възбуда, достигната по обичайния начин (например изискване към партньора да носи определено облекло).

F65.1 Фетишистки трансвестизъм

Носене на дрехи на противоположния пол главно с цел постигане на сексуална възбуда и за създаването на представа за личност от противоположния пол. Фетишисткия трансвестизъм се разграничава от транссексуалния трансвестизъм по ясната си връзка със сексуалната възбуда и силното желание на индивида да сваля дрехите, след като вече е постигнат оргазъм и сексуалната възбуда затихва. Това разстройство може да се прояви като по-ранна фаза в развитието на транссексуалността.

Трансвеститен фетишизъм

F65.2 Екксибиционизъм

Повтаряща се или постоянна тенденция към показване на собствени гениталии пред непознати (обикновено от противоположния пол) или на обществени места, без покана или желание за интимен контакт. По време на показването обикновено, но не винаги, е налице полова възбуда и действието често завършва с мастурбация.

F65.3 Воайорство

Повтаряща се или постоянна тенденция да се наблюдават хора в моменти на сексуално или интимно поведение (например събличение). Това обикновено води до сексуална възбуда и мастурбация, и се извършва без знанието на наблюдаваните.

F65.4 Педофилия

Сексуално предпочитание към деца (момчета или момичета, или и двата пола), които са обикновено в предпубертетна или ранна пубертетна възраст.

F65.5 Садомазохизъм

Предпочитание към сексуални действия, които включват причиняване на болка, унижение или принуда. Ако лицето предпочита да получава такъв тип стимулация, това се нарича мазохизъм; ако е извършителят – садизъм. Често един индивид получава сексуална възбуда както от садистични, така и от мазохистични действия.

Мазохизъм

Садизъм

F65.6 Множествени разстройства на сексуалното влечение

Понякога у едно и също лице съществува повече от едно абнормно сексуално предпочитание и нито едно от тях не е първостепенно. Най-честата комбинация е фетишизъм, трансвестизъм и садомазохизъм.

F65.8 Други разстройства на сексуалното влечение

Различни видове сексуално предпочитание и активност, които включват: нецензурни телефонни обаждания, потриване в хора на многолюдни места с цел сексуална стимулация, сексуални действия с животни, удушаване или аноксия за усилване на сексуалната възбуда.

Фротюризъм

Некрофилия

F65.9 Разстройство на сексуалното влечение, неуточнено
Сексуална девиация БДУ

F66

**Психологични и поведенчески
разстройства, свързани със
сексуалното развитие и насоченост**

Забележка: Сама по себе си сексуалната насоченост не следва да се разглежда като разстройство.

F66.0 Разстройство на сексуалното съзряване

Пациентът страда от несигурност по отношение на половия си идентитет или сексуалната насоченост, което води до тревожност или потиснатост. Най-често това се случва при юноши, които не са сигурни дали са хомосексуални, хетеросексуални или бисексуални, или при лица, които след период на явно стабилна сексуална ориентация (често в рамките на дълготрайна връзка), откриват, че тяхната сексуална насоченост се променя.

F66.1 Дистонна на Аз-а сексуална насоченост

Половият идентитет или сексуалното предпочитание (хетеросексуално, хомосексуално или бисексуално) не подлежат на съмнение, но лицето би желало те да са други поради свързаните с това психологични и поведенчески разстройства, и може да търси лечение, за да ги промени.

F66.2 Разстройство на сексуалните взаимоотношения

Половият идентитет или сексуалното предпочитание (хетеросексуално, хомосексуално или бисексуално) са причина за трудности при установяването или поддържането на връзка със сексуалния партньор.

F66.8 Други разстройства на психосексуалното развитие

**F66.9 Разстройство на психосексуалното развитие, не-
уточнено**

F68**Други разстройства на личността и поведението в зряла възраст****F68.0****Преувеличаване на соматични симптоми по психологични причини**

Соматични симптоми, обясними и изводими по принцип от едно доказано соматично разстройство, заболяване или инвалидност, се преувеличават или протрахираат във времето поради психологичното състояние на пациента. Той обикновено е в дистрес от болката и инвалидността, и често е прекалено ангажиран от безпокойство (което може да е основателно) от възможността за продължителна или прогресираща инвалидност и болка.

Компенсаторна невроза

F68.1**Умишлено предизвикване или симулиране на симптоми или недъзи, било то соматични или психологични [мнимо разстройство]**

Пациентът непрекъснато симулира симптоми без видима причина и може дори сам да се нарани, за да предизвика появата на симптоми или белези на заболяване. Мотивацията е неясна и вероятно дълбоко вътрешно обусловена, с цел приемането на ролята на болен. Това разстройство често се комбинира с други изразени разстройства на личността и междуличностните взаимоотношения.

Синдром на обхождане на болниците

Синдром на Munchausen

Синдром на странстващия пациент

Не включва: мним дерматит (L98.1)

лице, което симулира болест (с ясна мотивация) (Z76.5)

F68.8**Други уточнени разстройства на личността и поведението в зряла възраст**

Разстройство на характера БДУ

Разстройство на взаимоотношенията БДУ

F69**Разстройство на личността и поведението в зряла възраст, неуточнено**

Умствена изостаналост (F70–F79)

Състояние на задържано или непълно умствено развитие, характеризиращо се с нарушение на уменията, които възникват в процеса на развитие и дават своя дял във формирането на общото ниво на интелигентност, т.е. когнитивните, речевите, двигателните и социалните умения. Изоставането може да се съчетава, но може и да не се съчетава, с други психични и соматични разстройства.

Степента на умствена изостаналост обикновено се оценява чрез стандартизирани тестове за интелигентност. Към тях може да се добавят скали за оценка на социалната адаптация в конкретно обкръжение. Тези оценки дават приблизителна представа за степента на умствена изостаналост. Диагнозата зависи от цялостната преценка на интелектуалното функциониране от умел диагностик.

С времето интелектуалните способности и социалната адаптация могат да се променят и, макар и слабо, могат да се подобрят в резултат на обучение и рехабилитация. Диагнозата следва да се поставя въз основа на сегашните нива на функциониране.

За идентифициране на степента на умствена изостаналост рубриците F70–F79 се използват със следния четвърти знак:

- .0 няма нарушение или е налице минимално нарушение на поведението**
- .1 значително нарушение на поведението, изискващо грижи или лечение**
- .8 друго нарушение на поведението**
- .9 без споменаване за нарушение на поведението**

При необходимост от идентифициране на съпътстващи състояния, като аутизъм, други разстройства на развитието, епилепсия, разстройства на поведението или тежка инвалидност, се използва допълнителен код.

F70**Лека умствена изостаналост**

Приблизителните нива на IQ (интелектуалния квотиент) са в границите между 50 и 69 (при възрастни лица това отговаря на умствена възраст от 9 до 12 години). Има вероятност да доведе до появата на известни обучителни затруднения в училище. Много от възрастните са в състояние да работят и поддържат добри социални взаимоотношения и да са от полза за обществото.

Включва: слабоумие
лека умствена недостатъчност

F71**Умерена умствена изостаналост**

Приблизителните нива на IQ са в границите между 35 и 49 (при възрастни лица това отговаря на умствена възраст от 6 до 9 години). Има вероятност да доведе до значително изоставане в развитието в детството, но голяма част от засегнатите могат да усвоят някои навици за самообслужване, адекватни умения да установяват контакти и елементарни училищни постижения. Възрастните обикновено имат нужда от различна степен на подкрепа в бита и на работното място.

Включва: умерена умствена недостатъчност

F72**Тежка умствена изостаналост**

Приблизителните нива на IQ са в границите между 20 и 34 (при възрастни лица това отговаря на умствена възраст от 3 до 6 години). Има вероятност да доведе до трайна нужда от подкрепа за функциониране.

Включва: тежка умствена недостатъчност

F73**Дълбока умствена изостаналост**

IQ е под 20 (при възрастни лица това отговаря на умствена възраст под 3 години). Води до тежки ограничения в способността за самообслужване, за контрол на тазовите резервоари, за общуване и двигателна дейност.

Включва: дълбока умствена недостатъчност

F78**Друга умствена изостаналост****F79****Умствена изостаналост, неуточнена**

Включва: умствен(-а):

- дефицит БДУ
- недостатъчност БДУ

Разстройства в психологичното развитие (F80–F89)

Разстройствата, включени в този блок, имат следните общи прояви: (1) начало неизменно в кърмаческа или детска възраст; (2) нарушение или закъснение в развитието на функциите, които са тясно свързани с биологичното съзряване на централната нервна система; и (3) устойчиво протичане без ремисии и рецидиви. В повечето случаи увредените функции засягат езика, пространствено-зрителните умения и двигателната координация. Обикновено задръжката или нарушението в развитието са на лице от толкова ранна възраст, отколкото е възможно да бъдат доловени и прогресивно отшумяват с израстването на детето, макар често да остават леки дефицити в зряла възраст.

F80

Специфични разстройства в развитието на речта и езика

Разстройства, при които нормалните закономерности на усвояването на езика са нарушени още от ранните стадии на развитие. Тези нарушения не се дължат пряко на аномалии в неврологичните функции или говорния апарат, на сензорни нарушения, на умствено изоставане или на въздействия от околната среда. Специфичните разстройства на развитието на речта и езика често биват последвани от свързани с тях проблеми като трудности в четенето и правописа, отклонения в междуличностните взаимоотношения, емоционални и поведенчески разстройства.

F80.0

Специфично разстройство на артикулацията

Специфично разстройство на развитието, при което употребата на речта е под нивото, съответно на умствената възраст на детето, но езиковите умения са на нормално ниво.

Свързано с развитието:

- фонологично разстройство
- разстройство на артикулацията

Дислалия

Функционално разстройство на артикулацията

Лалация

Не включва: нарушения на артикулацията (дължащи се на):

- афазия БДУ (R47.0)
- апраксия (R48.2)
- загуба на слуха (H90–H91)
- умствено изоставане (F70–F79)

- съчетани с разстройство в развитието на езика:
  - експресивен тип (F80.1)
  - рецептивен тип (F80.2)

F80.1 Разстройство на експресивната реч

Специфично разстройство на развитието, при което способността на детето да използва експресивната реч е значително под съответното за неговата умствена възраст ниво, но разбирането на езика е в нормални граници. Може да са налице абнормности в артикулацията, но може и да няма такива.

Дисфазия или афазия на развитието, експресивен тип

Не включва: придобита афазия с епилепсия [синдром на Landau-Kleffner] (F80.3)

дисфазия или афазия на развитието, рецептивен тип (F80.2)

дисфазия и афазия БДУ (R47.0)

елективен мутизъм (F94.0)

умствено изоставане (F70–F79)

генерализирани разстройства на развитието (F84.–)

F80.2 Разстройство на рецептивната реч

Специфично разстройство на развитието, при което способността на детето да разбира езика е под съответното за неговата умствена възраст ниво. Почти във всички случаи е нарушена в значителна степен и експресивната реч, и абнормностите в изговарянето на думи и звуци са чести.

Вродена липса на слухово възприятие

Дисфазия или апраксия на развитието, рецептивен тип

Афазия на развитието на Wernicke

“Глухота” за думи

Не включва: придобита афазия с епилепсия [синдром на Landau-Kleffner] (F80.3)

аутизъм (F84.0–F84.1)

дисфазия и афазия:

- БДУ(R47.0)

- експресивен тип (F80.1)

елективен мутизъм (F94.0)

закъснение в развитието на езика, вследствие на глухота (H90–H91)

умствено изоставане (F70–F79)

F80.3 Придобита афазия с епилепсия [синдром на Landau-Kleffner]

Разстройство, при което детето, след първоначално нормално развитие на езика, загубва както рецептивните, така и експресивните си речеви умения, но запазва общия си интелект. Началото на разстройството е съпроводено с пароксизмална ЕЕГ активност и в повечето от случаите – и с епилептични припадъци. Началото обикновено е между три- и седемгодишна възраст, като загубата на умения настъпва за няколко дни или седмици. Връзката във времето между появата на припадъците и загубата на езика е твърде променлива, като едното може да предхожда другото в разстояние на няколко месеца до две години. Като възможна причина за появата на това разстройство се предполага възпалителен процес в главния мозък. Около две-трети от пациентите остават с по-силно или по-слабо изразен сериозен дефицит в рецептивната реч.

Не включва: афазия:

- БДУ (R47.0)
- при аутизъм (F84.0–F84.1)
- вследствие на дезинтегративно разстройство в детството (F84.2–F84.3)

F80.8 Други разстройства в развитието на речта и езика
Фъфлене**F80.9 Разстройство в развитието на речта и езика, не-уточнено**

Езиково нарушение БДУ

F81**Специфични разстройства в развитието на училищните умения**

Разстройства, при които нормалните начини за придобиване на умения са увредени още в ранните стадии на развитието. Нарушението не е просто последица от липсата на възможност за научаване или резултат от умствено изоставане, както и не се дължи на мозъчна травма или прекарано заболяване на мозъка.

F81.0 Специфично разстройство на четенето

Основният признак е специфично и значимо нарушение в развитието на уменията за четене, което не може да бъде обяснено само с умствената възраст на детето, с проблеми в остротата на зрението или с неадекватно обучение в училище. Могат да се засегнат уменията за разбиране на прочетеното, за разпознаване на прочетените думи, уменията за четене на глас и изпълнението на задачи, изискващи четене. Специфичното разстройство на четенето често се придружава от затруднения в правописа, които понякога продължават в юношеството, даже след постигане на известен напредък в четенето. Децата със специфични разстройства на четенето имат в анамнезата си данни за специфични разстройства в развитието в речта или езика. За годините на ходене на училище често се наблюдават свързани с това разстройство емоционални и поведенчески нарушения.

“Закъсняло четене”

Дислексия на развитието

Специфично изоставане в четенето

Не включва: алексия БДУ (R48.0)

дислексия БДУ (R48.0)

придобити трудности в четенето, дължащи се на емоционални разстройства (F93.–)

F81.1 Специфично разстройство на правописа

Основният признак при това разстройство е специфично и значимо нарушение на развитието на уменията за правопис при липса на специфично разстройство на четенето, което не може да бъде обяснено само с ниска умствена възраст на детето, с проблеми в остротата на зрението или с неадекватно обучение в училище. Засягат се както способността за произнасяне на буквите в думата, така и правилното изписване на думите.

Специфично изоставане в правописа (без разстройство на четенето)

Не включва: аграфия БДУ (R48.8)

трудности в правописа:

- придружаващи разстройство на четенето (F81.0)
- дължащи се на неадекватно обучение (Z55.8)

F81.2 Специфично разстройство на аритметичните умения

Обхваща специфично нарушение на аритметичните умения, което не може да бъде обяснено само с умствено изоставане или неадекватно обучение в училище. Дефицитът засяга предимно уменията за извършване на основните аритметични действия – събиране, изваждане, умножение и деление – а не само по-абстрактните математически умения, свързани с алгебра, тригонометрия, геометрия или изчисления.

Свързан(-а)(-о) с развитието:

- акалкулия
- разстройство на смятането
- синдром на Gertsman

Не включва: акалкулия БДУ (R48.8)

аритметични затруднения:

- свързани с разстройство на четенето или правописа (F81.3)
- дължащи се на неадекватно обучение (Z55.8)

F81.3 Смесено разстройство на училищните умения

Това е недобре определена остатъчна категория от разстройства, при която значително са увредени както аритметичните умения, така и уменията за четене и правопис, но при която нарушението не може да се обясни само с общо умствено изоставане или с неадекватно обучение в училище. Тази рубрика следва да се използва за разстройствата, покриващи едновременно диагностичните критерии за F81.2 и за F81.0 или F81.1.

Не включва: специфично разстройство:

- на аритметичните умения (F81.2)
- на четенето (F81.0)
- на правописа (F81.1)

F81.8 Други разстройства в развитието на училищните умения

Разстройство в развитието на експресивното писане

F81.9 Разстройство в развитието на училищните умения, неуточнено

Неспособност за придобиване на знания БДУ

Обучително:

- затруднение БДУ
- разстройство БДУ

F82**Специфични разстройства в развитието на двигателната функция**

Разстройство, при което отличителният признак е сериозно нарушение в развитието на двигателната координация, което не може да се обясни само с общо умствено изоставане или с някакво специфично вродено или придобито неврологично разстройство. Независимо от това, в повечето случаи внимателното клинично изследване показва подчертана незрялост в развитието на нервната система като хореиформни движения на крайниците или огледални движения и други асоциирани двигателни особености, както и белези на лоша фина и обща двигателна координация.

Синдром на детска тромавост

Свързано(-а) с развитието:

- разстройство на координацията
- диспраксия

Не включва: абнормности в походката или подвижността (R26.–)

липса на координация (R27.0)

- като резултат от умствена изостаналост (F70–F79)

F83**Смесени специфични разстройства в психологичното развитие**

Остатъчна категория от разстройства, при която е налице смесица от специфични разстройства на речта и езика или на училищните умения и двигателната функция, но нито едно от тези разстройства не преобладава достатъчно над останалите, за да обоснове основната диагноза. Тази смесена категория следва да се използва, само когато има голямо припокриване между всички тези специфични разстройства в развитието. Тези разстройства се свързват обикновено с известна степен на общо нарушение на когнитивните функции, но това не винаги се наблюдава. Ето защо, тази рубрика следва да се използва в случаите, когато са налице дисфункции, отговарящи на диагностичните критерии за две или повече рубрики от: F80.–, F81.– и F82.

F84**Генерализирани разстройства
в развитието**

Група разстройства, характеризиращи се с качествени нарушения в социалните взаимоотношения и в начина на комуникация, както и с ограничен, стереотипен, повтарящ се комплекс от интереси и дейности. Тези качествени абнормности са генерализиран признак на функционирането на индивида при всички ситуации.

При необходимост от идентифициране на свързаните с това разстройство болести или умствена изостаналост се използва допълнителен код.

F84.0**Детски аутизъм**

Вид генерализирано разстройство в развитието, което се дефинира с: (а) наличие на абнормно или нарушено развитие, възникнало преди тригодишна възраст и (б) характерен тип на абнормно функциониране във всичките три сфери на психопатологията – на социалните взаимоотношения, на комуникацията и на поведението, което е повтарящо се, ограничено и стереотипно. В допълнение към тези специфични диагностични признаци, децата с аутизъм често страдат и от ред други неспецифични проблеми като фобии, смущения в съня и храненето, краткотрайни изблици на гняв и (насочена към себе си) агресия.

Аутистично разстройство

Детска(-и):

- аутизъм
- психоза

Синдром на Kanner

Не включва: аутистична психопатия (F84.5)

F84.1**Атипичен аутизъм**

Вид генерализирано разстройство в развитието, което се различава от детския аутизъм или по възрастта на поява на първите симптоми, или поради това, че не са удовлетворени всичките три набора диагностични критерии. Тази подрубрика следва да се използва, само когато абнормното или нарушеното развитие се проявява след тригодишна възраст и липсват достатъчно демонстративни нарушения в една или две от трите области на психопатологичната триада, необходими за диагнозата на аутизма (а именно – социалните взаимоотношения, комуникацията и поведението, което е повтарящо се, ограничено и стереотипно), независимо че са налице характерни отклонения в другите области. Атипичният аутизъм възниква най-често при деца с тежко умствено изоставане и при деца с тежко специфично разстройство в развитието на рецептивната реч.

Атипична детска психоза

Умствено изоставане с аутистични черти

При необходимост от идентифициране на умствената изостаналост се използва допълнителен код (F70–F79).

F84.2 Синдром на Rett

Състояние, наблюдавано засега само у момичета, при което явно нормалното ранно развитие обикновено бива последвано от частична или пълна загуба на речта и уменията за придвижване и използване на ръцете, заедно със забавяне растежа на главата. Началото обикновено е във възрастта между 7 и 24 месец. Характерна е загуба на целенасочените движения на ръцете, поява на стереотипия с извиване на ръцете и хипервентилация. Развитието на играта и социалните умения бива задържано, но съществува тенденция за запазване на социалните интереси. Във възрастта около четири години започва да се развива атаксия и апраксия на тялото, които често биват последвани от хореоатетозни движения. Почти неизменно се стига до тежка умствена изостаналост.

F84.3 Друго дезинтегративно разстройство в детството

Вид генерализирано разстройство в развитието, което се определя от наличието на период на явно нормално развитие до отключването на разстройството. След това, в продължение на няколко месеца, се наблюдава ясно очертан период на загуба на овладени отпреди умения, обхващащи няколко области на развитието. Обикновено това се придружава от обща загуба на интерес към околната среда; от стереотипни, повтарящи се двигателни маниеризми; и от нарушения, по типа на аутизма, социални взаимоотношения и комуникация. В някои случаи разстройството може да се дължи на придружаваща енцефалопатия, но диагнозата следва да бъде поставена въз основа на поведенческите признаци.

Инфантилна деменция

Дезинтегративна психоза

Синдром на Heller

Симбиотична психоза

При необходимост от идентифициране на неврологичните болести, свързани с разстройството, се използва допълнителен код.

Не включва: синдром на Rett (F84.2)

F84.4 Хиперактивно разстройство, съчетано с умствено изоставане и стереотипни движения

Това е недобре дефинирано разстройство с неопределена нозологична валидност. Тази рубрика е предназначена да обхване една група деца с тежко умствено изоставане (IQ под 34), чиито основни проблеми са хиперактивност и нарушение на вниманието, както и стереотипно поведение. Обикновено не се влияят добре от стимуланти (за разлика от онези, чиито IQ се движи в нормални граници) и могат да реагират с тежка дисфория (понякога с психомоторно изоставане), когато им се дадат такива медикаменти. В юношеството хиперактивността често се заменя с хипоактивност (тип на развитие, който не е характерен за хиперактивните деца с нормален интелект). Често този синдром се съчетава с разнообразни закъснения в развитието, било то специфични или общи. Не е ясно доколко поведенческите особености се дължат на ниското равнище на IQ или на органично мозъчно увреждане.

F84.5 Синдром на Asperger

Разстройство с неопределена нозологична валидност, което се характеризира със същите качествени нарушения на социалните взаимоотношения, които са присъщи на аутизма, заедно с ограничен, стереотипен, повтарящ се комплекс от интереси и дейности. Различава се от аутизма предимно по липсата на общо закъснение или изоставане в езика, или в когнитивното развитие. Това разстройство често се съчетава с подчертана тромавост. Налице е силно изразена тенденция абнормностите да персистират в юношеството и в зряла възраст. В ранната зряла възраст може да се появят психотични епизоди.

Аутистична психопатия

Шизоидно разстройство в детството

F84.8 Други генерализирани разстройства в развитието**F84.9 Генерализирано разстройство в развитието, неуточнено****F88 Други разстройства в психологичното развитие**

Агнозия на развитието

F89 Разстройство в психологичното развитие, неуточнено

Разстройство в развитието БДУ

Поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството (F90–F98)

F90

Хиперкинетични разстройства

Група разстройства, характеризиращи се с ранно начало (обикновено в първите пет години от живота), липса на постоянство при дейностите, които изискват когнитивно участие, склонност към прехвърляне от една дейност към друга, без да се завършва изцяло нито една от тях, съчетано с дезорганизирана, зле регулирана, прекомерна активност. Могат да се наблюдават и ред други отклонения. Хиперкинетичните деца често са безразсъдни и импулсивни, предразположени към злополуки и нарушават дисциплината по-скоро поради необмислени прояви, отколкото поради преднамерено незачитане и предизвикателство. Взаимоотношенията им с възрастните често са социално дезинхибирани, с липса на нормална предпазливост и сдържаност. Непопулярни са сред другите деца и могат да останат изолирани. Обичайни са нарушенията на когнитивните способности, а специфичното закъснение в двигателното развитие и речта е непропорционално често. Като вторични усложнения се срещат диссоциално поведение и ниска самооценка.

Не включва: тревожни разстройства (F41.–)
афективни разстройства [разстройства на настроението] (F30–F39)
генерализирани разстройства в психологичното развитие (F84.–)
шизофрения (F20.–)

F90.0

Нарушение на активността и вниманието

Разстройство с дефицит във вниманието и хиперактивност
Хиперактивно разстройство с дефицит във вниманието
Синдром на дефицит във вниманието с хиперактивност

Не включва: хиперкинетично разстройство, свързано с поведенческо разстройство (F90.1)

F90.1

Хиперкинетично разстройство на поведението

Хиперкинетично разстройство, свързано с разстройство на поведението

F90.8

Други хиперкинетични разстройства

F90.9 Хиперкинетично разстройство, неуточнено

Хиперкинетична реакция в детството или юношеството БДУ
Хиперкинетичен синдром в детството или юношеството БДУ

F91**Разстройства в поведението**

Разстройства, характеризиращи се с повтарящ се и устойчив модел на диссоциално, агресивно или предизвикателно поведение. Такова поведение трябва да бъде в сериозен разрез със съответните за възрастта социални норми. Следователно то е по-тежко от обикновената детска палавост или юношеско непокорство и предполага траен модел на поведение (шест или повече месеца). Чертите на поведенческото разстройство могат да бъдат симптоми и при други психични заболявания, при което трябва да се кодира основната диагноза.

Могат да се посочат следните примери на поведение, на които се основава диагнозата: прекомерна склонност към побой и грубиянство; жестокост към хора или животни; тежка разрушителност спрямо предмети и вещи; подпалване на пожари, кражби, чести лъжи, бягство от училище и от дома; необичайно чести и тежки изблици на гняв и неподчинение. Всяко едно от тези поведения, ако е подчертано, е достатъчно за диагнозата, но това не се отнася до изолирани диссоциални действия.

Не включва: афективни разстройства [разстройства на настроението] (F30–F39)

генерализирани разстройства в развитието (F84.–)

шизофрения (F20.–)

разстройство на поведението, свързано с:

- емоционални разстройства (F92.–)
- хиперкинетични разстройства (F90.1)

F91.0 Разстройство в поведението, ограничено в семейна обстановка

Поведенческо разстройство, включващо диссоциално или агресивно поведение (а не просто предизвикателно, противопоставящо се или разрушително поведение), при което абнормното поведение е изцяло, или почти изцяло, ограничено до дома и до взаимоотношенията с членовете на семейството или на домакинството. Необходимо е да са удовлетворени всички критерии за F91.–, за да се постави тази диагнозата. Тежко разстроените взаимоотношения дете/родител сами по себе си не са достатъчни за поставяне на диагноза.

F91.1 Несоциализирано разстройство в поведението

Разстройство, характеризиращо се със съчетание от устойчиво диссоциално или агресивно поведение (удовлетворяващо всички диагностични критерии за F91.–, а не просто предизвикателно, противопоставящо се или разрушително поведение) и изразено дълбоко нарушение на взаимоотношенията с другите деца.

Разстройство на самостоятелно агресивно поведение

Несоциализирано агресивно разстройство

F91.2 Социализирано разстройство в поведението

Разстройство, характеризиращо се с устойчиво диссоциално или агресивно поведение (удовлетворяващо всички диагностични критерии за F91.–, а не просто предизвикателно, противопоставящо се или разрушително поведение), срещащо се у деца, които обикновено добре се вграждат в група от връстници.

Разстройство на поведението, групов тип

Групово престъпни действия

Престъпления, извършени като член на банда

Кражба с участието на други лица

Бягство от училище

F91.3 Разстройство с противопоставяне и предизвикателство

Разстройство на поведението, което обикновено се наблюдава у помалки деца и се характеризира с отчетливо предизвикателно, непослушно, разрушително поведение, но не включва престъпни действия или по-тежки форми на агресивно или диссоциално поведение. Разстройството изисква да са удовлетворени общите критерии за F91.–. Крайно невъзпитаното или пакостливо поведение не е достатъчно само по себе си за поставяне на диагнозата. Тази рубрика следва да се използва внимателно, особено при по-големи деца, защото клинично значимите поведенчески разстройства при тях обикновено се съчетават с диссоциално или агресивно поведение, което надхвърля рамките на обикновеното непослушание, предизвикателство или разрушителност.

F91.8 Други разстройства в поведението**F91.9 Разстройство в поведението, неуточнено**

Разстройство на поведението в детска възраст БДУ

Поведенческо разстройство в детска възраст БДУ

F92 Смесени разстройства в поведението и емоциите

Група разстройства, характеризираща се с комбинация от устойчиво агресивно, диссоциално или предизвикателно поведение с явни и подчертани симптоми на депресия, тревожност или други емоционални нарушения. Трябва да бъдат удовлетворени едновременно критериите за поведенческо разстройство в детството (F91.–) и за емоционално разстройство в детството (F93.–), или за някой от видовете невротични разстройства при възрастни (F40–F48), или за афективни разстройства (F30–F39).

F92.0 Депресивно разстройство в поведението

Тази подрубрика изисква съчетание от поведенческо разстройство в детството (F91.–) с устойчива и изразена депресия (F32.–), представена от симптоми като прекомерно нещастие, загуба на интерес и удоволствие от обичайни дейности, самообвинения и чувство за безнадеждност. Могат да се наблюдават и разстройства на съня и апетита.

Поведенческо разстройство (F91.–), свързано с депресивно разстройство (F32.–)

F92.8 Други смесени разстройства в поведението и емоциите

Тази подрубрика изисква съчетание на поведенческо разстройство в детството (F91.–) с устойчиви и изразени емоционални симптоми като тревожност, натрапливост, деперсонализация и дереализация, фобии или хипохондрия.

Поведенческо разстройство (F91.–), свързано с:

- емоционално разстройство (F93.–)
- невротични разстройства (F40–F48)

F92.9 Смесено разстройство в поведението и емоциите, неуточнено

F93**Емоционални разстройства с начало, типично за детството**

Те са по-скоро преувеличение на нормални тенденции в развитието, отколкото явления, качествено абнормни сами по себе си. Съответността на стадия на развитие се приема за ключова диагностична черта в определяне на разликата между тези емоционални разстройства с начало, типично за детството и невротичните разстройства (F40–F48).

Не включва: емоционални разстройства с начало, типично за детството, съчетани с разстройства на поведението (F92.–)

F93.0 Тревожно разстройство при деца, предизвикано от раздяла

Следва да се диагностицира, когато страхът от разделяне представлява ядрото на тревожността и когато тази тревожност е възникнала за първи път в ранно детство. Това разстройство се различава от нормалната тревога от раздяла, когато е в степен (тежест), статистически необичайна (включително абнормно персистиране след обичайния възрастов период), и когато е свързано със силно нарушено социално функциониране.

Не включва: разстройства на настроението [афективни разстройство] (F30–F39)
невротични разстройства (F40–F48)
фобийно-тревожно разстройство в детството (F93.1)
разстройство със социална тревожност в детството (F93.2)

F93.1 Фобийно-тревожно разстройство в детството

Страхове в детството, които показват явна възрастова специфика, свързана със стадия на развитие и възникват (в известна степен) почти при всички деца, но са несъразмерни по интензитет. Други страхове, които възникват в детството, но не са нормална част от психосоциалното развитие (например агорафобията), следва да се кодират в съответните рубрики на този клас (F40–F48).

Не включва: генерализирано тревожно разстройство (F41.1)

F93.2   Разстройство със социална тревожност в детството

При това разстройство е налице страх от непознати и социални опасности или тревожност при сблъскване с нови, странни или социално застрашаващи ситуации. Тази рубрика следва да се използва само за разстройства, които възникват в ранното детство и са необичайни по степен на изразеност, и съчетани с нарушено социално функциониране.

Разстройство в общуването с непознати лица в детството и юношеството

F93.3   Разстройство със съперничество между сиблинги (брата и сестри)

Голяма част от малките деца показват в известна степен емоционални нарушения след непосредственото раждане на по-малък брат или сестра. Диагнозата разстройство със съперничество следва да се поставя само в случаите, когато емоционалното нарушение е абнормно по степен и устойчивост, и е свързано с нарушения в социалните взаимоотношения.

Ревност към братя и сестри

F93.8   Други емоционални разстройства в детството

Разстройство на идентитета

Свърхтревожно разстройство

Не включва: разстройство на половия идентитет в детска възраст (F64.2)

F93.9   Емоционално разстройство в детството, неуточнено

F94

Разстройства на социалното функциониране с начало, типично за детството и юношеството

Донякъде хетерогенна група разстройства, общото при които са абнормности в социалното функциониране, които започват в детството, но, които (за разлика от генерализираните разстройства в развитието) нямат като първоначален белег явна конституционална социална неспособност или дефицит, които да обхващат всички области на функциониране. За много от случаите се смята, че решаваща роля в етиологията им играят социалната депривация или подчертаната неадекватност на средата.

F94.0 Елективен мутизъм

Характеризира се с подчертана, емоционално детерминирана избирателност в речта, така че детето показва езиковите си способности в едни ситуации, но не говори в други (определени) ситуации. Разстройството се съчетава обикновено с подчертани личностови особености, включващи социална тревожност, затваряне в себе си, сензитивност или съпротива.

Селективен мутизъм

Не включва: генерализирани разстройства в развитието (F84.–)

шизофрения (F20.–)

специфични разстройства в развитието на речта и езика (F80.–)

преходен мутизъм като част от тревогата от раздяла у малки деца (F93.0)

F94.1 Разстройство на привързаност в детството, реактивен тип

Разстройство, което възниква през първите пет години от живота и се характеризира с трайни абнормности в структурата на социалните взаимоотношения на детето, които са свързани с емоционално нарушение и реагират на промените в условията на средата (например страхливост и свръхбдителност, лоши социални взаимодействия с връстници, агресия спрямо себе си и околните, децата обикновено са нещастни и понякога растежът им е нарушен). Синдромът се среща вероятно като последица от тежко занемаряване от страна на родителите, малтретиране или жестоко отношение.

При необходимост от идентифициране на всяко, свързано с разстройството, нарушение в израстването или изоставане в растежа, се използва допълнителен код.

Не включва: синдром на Asperger (F84.5)

разстройство на привързаност в детството, дезинхибиран тип (F94.2)

синдром на жестоко отношение (T74.–)

нормални варианти в стила на селективна привързаност

сексуално или физическо малтретиране в детството, водещо до психосоциални проблеми (Z61.4–Z61.6)

F94.2 Разстройство на привързаност в детството, дезинхибиран тип

Особен модел на абнормно социално функциониране, който възниква през първите пет години от живота и показва тенденция към персистиране, дори при изразени промени в средата. Характеризира се с дифузно, неселективно насочено поведение на привързаност, стремеж към привличане вниманието на околните и недиференцирано приятелско отношение, зле модулирани взаимоотношения с връстниците. В зависимост от обстоятелствата могат да се наблюдават и емоционални и поведенчески нарушения.

Анестезна психопатия

Синдром на институционализъм

Не включва: синдром на Asperger (F84.5)

хоспитализъм у деца (F43.2)

хиперкинетично разстройство (F90.–)

разстройство на привързаност в детството, реактивен тип (F94.1)

F94.8 Други разстройства на социалното функциониране в детството**F94.9 Разстройство на социалното функциониране в детството, неуточнено****F95****Тикови разстройства**

Това са синдроми, при които основната проява на разстройството е някакъв вид тик. Тикът е неволно, бързо, повтарящо се, ритмично движение (обикновено включващо ограничена група от мускули) или издаване на звук, който е внезапен и без явна цел. Тиковете се преживяват като непреодолими, но обикновено могат да бъдат потиснати за определен период от време, засилват се при стрес и изчезват по време на сън. Най-честите прости двигателни тикове включват мигане с очи, отмятане на шията, свиване на раменете или лицеви гримаси. Най-честите прости вокални тикове включват леко покашляне, въздишане, подсмърчане и съскане. Най-честите сложни двигателни тикове включват нанасяне на удари по собственото тяло, скачане и подскачане на един крак. Най-честите сложни вокални тикове включват повтаряне на определени думи и понякога употреба на социално неприемливи (често неприлични) думи (копролалия), и повтаряне на собствените звуци или думи (палилалия).

F95.0 Преходни тикови разстройства

Отговарят на общите критерии за тиково разстройство, но тиковете не продължават повече от 12 месеца. Тиковете обикновено са под формата на мигане с очи, лицеви гримаси или отмятане на главата.

F95.1 Хронични двигателни или гласови тикови разстройства

Отговарят на общите критерии за тиково разстройство, при което са налице двигателни или вокални тикове (но не и двете едновременно), които могат да бъдат единични или множествени (но обикновено множествени) и продължават повече от една година.

F95.2 Комбинирани гласови и множествени двигателни тикове [синдром на Tourette]

Форма на тиково разстройство, при което съществуват или са съществували множествени двигателни и един или повече вокални тикове, макар че не е наложително те да са наблюдавани едновременно. Разстройството обикновено се влошава в юношеството и има тенденция да продължи и в зряла възраст. Вокалните тикове често са множествени с експлозивни, повтарящи се издавания на звуци, покашляне, сумтене и може да има употреба на неприлични думи или фрази. Понякога се придружават с ехопраксия на жестове, които също могат да са с неприлично съдържание (копропраксия).

F95.8 Други тикови разстройства**F95.9 Тиково разстройство, неуточнено**

Тик БДУ

F98**Други поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството**

Нееднородна група разстройства, чиято обща характеристика е начало в детството, но иначе се различават в много отношения. Някои от тези състояния представляват добре дефинирани синдроми, но други са само комплекси от симптоми, които следва да бъдат включени тук поради честотата им и съчетанието им с психосоциални нарушения, и защото не могат да бъдат вградени в други синдроми.

Не включва: пристъпи на задържане на дишането (R06.8) разстройство на половия идентитет в детството (F64.2) синдром на Kleine-Levin (G47.8) обесивно-компулсивно разстройство (F42.–) разстройства на съня, дължащи се на емоционални причини (F51.–)

F98.0 Неорганична енуреза

Разстройство, характеризиращо се с неволево изпускане на урина през деня или през нощта, което е абнормно по отношение на умствената възраст на лицето и не е последица от липсата на контрол над мускулатурата на пикочния мехур, дължаща се на някакво неврологично заболяване, на епилептични припадъци или на някаква структурна аномалия на пикочните пътища. Енурезата може да е налице още от раждането или може да е възникнала след период на изработен сфинктерен контрол. Енурезата може да съществува самостоятелно или да се придружава от някое по-общо емоционално или поведенческо разстройство.

Енуреза (първична)(вторична) с неорганичен произход

Функционална енуреза

Психогенна енуреза

Незадържане на урина от неорганичен произход

Не включва: енуреза БДУ (R32)

F98.1 Неорганична енкопреза

Повтарящо се волево или неволево изпускане на изпражнения, с нормална или почти нормална консистенция, на места, които в социокултуралната среда на детето се смятат за неподходящи за тази цел. Състоянието може да представлява абнормно продължение на нормалното за малките деца незадържане, може да се изрази в загуба на вече изработен сфинктерен контрол или може да включва преднамерено изпускане на изпражнения на неподходящи места, въпреки нормалния физиологичен контрол на тазовите резервоари. Състоянието може да се срещне като моносимптомно разстройство или може да бъде част от по-широко разстройство, особено емоционално разстройство (F93.–) или поведенческо разстройство (F91.–).

Функционална енкопреза

Незадържане на изпражнения от неорганичен произход

Психогенна енкопреза

При необходимост от идентифициране на причината за всяка придружаваща констипация се използва допълнителен код.

Не включва: енкопреза БДУ (R15)

F98.2 Разстройство на храненето в кърмаческа и детска възраст

Хранително разстройство с разнообразни прояви, обикновено специфични за кърмаческата възраст и ранното детство. В общи линии включва отказ от храна и крайна капризност при наличието на достатъчна и подходяща храна, достатъчно компетентно лице, грижещо се за детето и липса на органично заболяване. Може да е налице, но може и да не е, съпътстващо преживяне (повторно връщане на храната в устата без гадене или гастроинтестинално заболяване).

Разстройство с преживяне в кърмаческа възраст

Не включва: нервна анорексия и други разстройства на храненето (F50.–)

затруднения в храненето и лошо хранене (R63.3)

проблеми с храненето на новороденото (P92.–)
пика в детството и юношеството (F98.3)

F98.3 Пика в кърмаческа и детска възраст

Упорито хранене с нехранителни вещества (като пръст, парченца боя и др.). Може да се срещне като един от многото симптоми на по-общо психично разстройство (като аутизъм), или като относително изолирано психопатологично поведение. Само последното състояние се кодира тук. Този феномен се среща най-често при деца с умствено изоставане и ако последното е налице, се кодира съответно F70–F79 като основна диагноза.

F98.4 Разстройства със стереотипни движения

Волеви, повтарящи се, стереотипни, нефункционални (и често ритмични) движения, които не са част от някое известно психично или неврологично заболяване. Когато такива движения се проявяват като симптоми на някое друго разстройство, следва да бъде кодирано само общото състояние. Движенията, които не водят до само-нараняване, включват: люлеене на главата, люлеене на тялото, скубане на косите, усукване на косите, щракане с пръсти и пляскане с ръце. Стереотипните движения със самонараняване включват: повтарящо се удряне на главата, пляскане на лицето, бъркане в очите и хапане на ръцете, устните или други части на тялото. Всички разстройства със стереотипни движения се срещат най-често в съчетание с умствено изоставане (в тези случаи следва да бъдат кодирани и двете разстройства). Ако бъркането в очите се наблюдава у дете с нарушение в зрението, следва да се кодират и двете разстройства: бъркането в очите в тази рубрика, а зрителното нарушение – с подходящ за соматичното заболяване код.

Стереотипно/хабитуално разстройство

Не включва: абнормни неволеви движения (R25.–)

двигателни разстройства с органичен произход (G20–G25)

гризане на нокти (F98.8)

чоплене на носа (F98.8)

стереотипии, които са част от по-общо психично заболяване (F00–F95)

смучене на пръст (F98.8)

тикови разстройства (F95.–)

трихотиломания (F63.3)

F98.5 Заекване

При това разстройство речта се характеризира с често повтаряне или удължаване на звуци, срички или думи, или с чести колебания и паузи, които накъсват ритмичния поток на речта. Следва да бъде класифицирано като разстройство само в случаите, когато тежестта му е такава, че забележимо нарушава плавността на речта.

Не включва: тикови разстройства (F95.–)
бърза реч (F98.6)

F98.6 Бърза реч

Говорене с повишена скорост, при което се нарушава плавността, но няма повтаряния или колебания с тежест, която да води до нарушаване на разбираемостта на речта. Речта е накъсана и неритмична с бързи изблици, които обикновено включват неправилно структуриране на фразата.

Не включва: заекване (F98.5)
тикови разстройства (F95.–)

F98.8 Други уточнени поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството

Разстройство с дефицит във вниманието, без хиперактивност
Прекомерно мастурбиране
Гризане на нокти
Чоплене на носа
Смучене на пръст

F98.9 Поведенческо и емоционално разстройство с начало, типично за детството и юношеството, неуточно

Неуточнени психични разстройства (F99)

F99 Психично разстройство без допълнителни уточнения

Психично заболяване БДУ

Не включва: органично психично разстройство БДУ (F06.9)

Болести на нервната система (G00–G99)

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)
травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)
новообразувания (C00–D48)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)

Този клас съдържа следните блокове:

- G00–G09 Възпалителни болести на централната нервна система
- G10–G13 Системни атрофии, засягащи предимно централната нервна система
- G20–G26 Екстрапирамидни и други двигателни нарушения
- G30–G32 Други дегенеративни болести на централната нервна система
- G35–G37 Демиелинизиращи болести на централната нервна система
- G40–G47 Епизодични и пароксизмални разстройства
- G50–G59 Увреждания на отделни нерви, нервни коренчета и плексуси
- G60–G64 Полиневропатии и други увреждания на периферната нервна система
- G70–G73 Болести на нервно-мускулния синапс и мускулите
- G80–G83 Детска церебрална парализа и други паралитични синдроми
- G90–G99 Други разстройства на нервната система

Със звездичка са означени следните категории:

- G01* Менингит при бактериални болести, класифицирани другаде
- G02* Менингит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
- G05* Енцефалит, миелит и енцефаломиелит при болести, класифицирани другаде
- G07* Вътречерепен и вътрегръбначен абсцес и гранулом при болести, класифицирани другаде
- G13* Системни атрофии, засягащи предимно централната нервна система, при болести, класифицирани другаде
- G22* Паркинсонизъм при болести, класифицирани другаде
- G26* Екстрапирамидни и други двигателни нарушения при болести, класифицирани другаде
- G32* Други дегенеративни разстройства на нервната система при болести, класифицирани другаде
- G46* Мозъчносъдови синдроми при цереброваскуларни болести
- G53* Увреждания на черепномозъчните нерви при болести, класифицирани другаде
- G55* Притискане на нервни коренчета и плексуси при болести, класифицирани другаде
- G59* Мононевропатия при болести, класифицирани другаде
- G63* Полиневропатии при болести, класифицирани другаде
- G73* Увреждания на нервно-мускулния синапс и мускулите при болести, класифицирани другаде
- G94* Други увреждания на главния мозък при болести, класифицирани другаде
- G99* Други увреждания на нервната система при болести, класифицирани другаде

Възпалителни болести на централната нервна система (G00–G09)

G00 Бактериален менингит, некласифициран другаде

Включва: арахноидит
лептоменингит
менингит
пахименингит

} бактериален

Не включва: бактериален:

- менингоенцефалит (G04.2)
- менингомиелит (G04.2)

G00.0 Хемофилен менингит
Менингит, предизвикан от *Haemophilus influenzae*

G00.1 Пневмококов менингит

G00.2 Стрептококов менингит

G00.3 Стафиликоков менингит

G00.8 Менингит, предизвикан от други бактерии
Менингит от:

- бацила на Friedlander
- *Escherichia coli*
- *Klebsiella*

G00.9 Бактериален менингит, неуточнен
Менингит:

- гноен БДУ
- пиогенен БДУ
- супуративен БДУ

G01* Менингит при бактериални болести, класифицирани другаде

Менингит (при):

- антракс (A22.8†)
- гонококов (A54.8†)
- лептоспироза (A27.-†)
- листериоза (A32.1†)
- Лаймска болест (A69.2†)
- менингококов (A39.0†)
- невросифилис (A52.1†)
- салмонелоза (A02.2†)
- сифилис:
  - вроден (A50.4†)
  - вторичен (A51.4†)
- туберкулоза (A17.0†)
- тифоидна треска (A01.0†)

Не включва: менингоенцефалит и менингомиелит при бактериални болести, класифицирани другаде (G05.0*)

G02* Менингит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

Не включва: менингоенцефалит и менингомиелит при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде (G05.1–G05.2*)

G02.0* Менингит при вирусни болести, класифицирани другаде

Менингит (предизвикан от):

- аденовирусен (A87.1†)
- ентеровирусен (A87.0†)
- herpes simplex (B00.3†)
- инфекциозна моноклеоза (B27.-†)
- морбили (B05.1†)
- епидемичен паротит (B26.1†)
- рубеола (B06.0†)
- варицела (B01.0†)
- herpes zoster (B02.1†)

G02.1* Менингит при микози

Менингит (при):

- кандидозен (B37.5†)
- кокцидиомикоза (B38.4†)
- криптококов (B45.1†)

G02.8* Менингит при други уточнени инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

Менингит при:

- африканска трипанозомоза (B56.–†)
- болест на Chagas (B57.4†)

G03**Менингит, дължащ се на други и неуточнени причини**

Включва: арахноидит
лептоменингит
менингит
пахименингит

} вследствие на други
и неуточнени причини

Не включва: менингоенцефалит (G04.–)
менингомиелит (G04.–)

G03.0 Непиогенен менингит

Небактериален менингит

G03.1 Хроничен менингит**G03.2** Доброкачествен рецидивиращ менингит [Mollaret]**G03.8** Менингит, предизвикан от други уточнени причинители**G03.9** Менингит, неуточнен
Арахноидит (спинален) БДУ

G04   **Енцефалит, миелит и енцефаломиелит**

Включва: остър възходящ миелит
                          менингоенцефалит
                          менингомиелит

Не включва: доброкачествен миалгичен енцефалит (G93.3)
                          енцефалопатия:
                          • БДУ (G93.4)
                          • алкохолна (G31.2)
                          • токсична (G92)
                          множествена склероза (G35)
                          миелит:
                          • остър трансверзален (G37.3)
                          • подостър некротизиращ (G37.4)

G04.0   **Остър дисеминиран енцефалит**

Енцефалит   }
 Енцефаломиелит   }   постимунизационен

При необходимост от идентифициране на ваксината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G04.1   **Тропическа спастична параплегия**

G04.2   **Бактериален менингоенцефалит и менингомиелит, неклассифицирани другаде**

G04.8   **Други енцефалити, миелити и енцефаломиелити** Постинфекциозен енцефалит и енцефаломиелит БДУ

G04.9   **Енцефалит, миелит и енцефаломиелит, неуточнен** Вентрикулит (церебрален) БДУ

G05*   **Енцефалит, миелит и енцефаломиелит при болести, класифицирани другаде**

Включва: менингоенцефалит и менингомиелит при болести, класифицирани другаде

G05.0* Енцефалит, миелит и енцефаломиелит при бактериални болести, класифицирани другаде

Енцефалит, миелит или енцефаломиелит (при):

- листериоза (A32.1†)
- менингококов (A39.8†)
- сифилис:
  - вроден (A50.4†)
  - късен (A52.1†)
- туберкулозен (A17.8†)

G05.1* Енцефалит, миелит и енцефаломиелит при вирусни болести, класифицирани другаде

Енцефалит, миелит или енцефаломиелит (при):

- аденовирусни (A85.1†)
- цитомегаловирусни (B25.8†)
- ентеровирусни (A85.0†)
- herpes simplex (B00.4†)
- грип (J10.8†, J11.8†)
- морбили (B05.0†)
- епидемичен паротит (B26.2†)
- след варицела (B01.1†)
- рубеола (B06.0†)
- herpes zoster (B02.0†)

G05.2* Енцефалит, миелит и енцефаломиелит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

Енцефалит, миелит или енцефаломиелит при:

- африканска трипанозомоза (B56.-†)
- болест на Chagas (хронична форма) (B57.4†)
- менингит, предизвикан от свободно живеещи амеби (naegleria) (B60.2†)
- токсоплазмоза (B58.2†)

Еозинофилен менингоенцефалит (B83.2†)

G05.8* Енцефалит, миелит и енцефаломиелит при болести, класифицирани другаде

Енцефалит при системен lupus (M32.1†)

G06 **Вътречерепен и вътрегръбначен абсцес и гранулом**

При необходимост от идентифициране на инфекциозния причинител се използва допълнителен код (B95–B97).

G06.0 **Вътречерепен абсцес и гранулом**

Абсцес (емболичен):

- на главния мозък [всяка част]
- на малкия мозък
- церебрален
- отогенен

Вътречерепен абсцес или гранулом:

- епидурален
- екстрадурален
- субдурален

G06.1 **Вътрегръбначен абсцес и гранулом**

Абсцес (емболичен) на гръбначния мозък [всяка част]

Вътрегръбначен абсцес или гранулом:

- епидурален
- екстрадурален
- субдурален

G06.2 **Екстрадурален и субдурален абсцес, неуточнен**

G07* **Вътречерепен и вътрегръбначен абсцес и гранулом при болести, класифицирани другаде**

Абсцес на главния мозък:

- амебен (A06.6†)
- гонококов (A54.8†)
- туберкулозен (A17.8†)

Гранулом на главния мозък при шистозомиаза (B65.–†)

Туберкулом:

- на главния мозък (A17.8†)
- на мозъчните обвивки (A17.1†)

G08**Вътречерепен и вътрегръбначен флебит и тромбофлебит**

Септичен(-на):

- емболия
- ендофлебит
- флебит
- тромбофлебит
- тромбоза

} на вътречерепните или
вътрегръбначните
венозни синуси и вени

Не включва: вътречерепни флебити и тромбофлебители:

- усложняващи:
  - аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.7)
  - бременност, раждане и послеродов период (O22.5, O87.3)
  - с негноен произход (I67.6)
- негноен вътрегръбначен флебит и тромбофлебит (G95.1)

G09**Последици от възпалителни болести на централната нервна система**

Забележка: Тази рубрика следва да се използва за идентифициране на състоянията, които първично са класифицирани в рубриците G00–G08 (с изключение на тези, които са отбелязани със знака *) като причина за последици, които са отнесени другаде. Понятието “последици” включва състояния, уточнени като такива или като късни прояви или последици, съществуващи една или повече години след началото на състоянието, което ги е причинило. При използването на тази рубрика е необходимо да се спазват съответните препоръки и правила за кодиране на заболяемостта и смъртността, посочени в том 2.

Системни атрофии, засягащи предимно централната нервна система (G10–G13)

G10 Болест на Huntington

Хорея на Huntington

G11 Наследствена атаксия

Не включва: наследствена и идиопатична невропатия (G60.–)
детска церебрална парализа (G80.–)
разстройства на обмяната на веществата (E70–E90)

G11.0 Вродена непрогресираща атаксия

G11.1 Ранна малкомозъчна атаксия

Забележка: Започва обикновено преди 20-годишна възраст.

Ранна малкомозъчна атаксия с:

- есенциален тремор
- миоклонии [атаксия на Hunt]
- запазени сухожилни рефлексии

Атаксия на Friedreich (автозомно-рецесивна)

X-свързана рецесивна спиноцеребеларна атаксия

G11.2 Късна малкомозъчна атаксия

Забележка: Започва обикновено след 20-годишна възраст.

G11.3 Малкомозъчна атаксия с нарушение във възстановяването на ДНК

Атаксия-телеангиектазия [синдром на Louis-Bar]

Не включва: синдром на Cockayne (Q87.1)

пигментна ксеродермия (Q82.1)

G11.4 Наследствена спастична параплегия

G11.8 Друга наследствена атаксия

G11.9   **Наследствена атаксия, неуточнена**

Наследствен(-а) малкомозъчен(-на):

- атаксия БДУ
- дегенерация
- болест
- синдром

G12   **Спинална мускулна атрофия и сродни синдроми****G12.0**   **Детска спинална мускулна атрофия, I тип [Werdnig-Hoffman]****G12.1**   **Други наследствени спинални мускулни атрофии**

Прогресираща булбарна парализа при деца [Fazio-Londe]

Спинална мускулна атрофия:

- при възрастни
- детска форма, тип II
- дистална
- юношеска форма, тип III [Kugelberg-Welander]
- скапуло-перонеална форма

G12.2   **Болест на двигателния неврон**

Фамилна болест на двигателния неврон

Латерална склероза:

- амиотрофична
- първична

Прогресираща:

- булбарна парализа
- спинална мускулна атрофия

G12.8   **Други спинални мускулни атрофии и сродни синдроми****G12.9**   **Спинална мускулна атрофия, неуточнена**

G13* Системни атрофии, засягащи предимно централната нервна система, при болести, класифицирани другаде

G13.0* Паранеопластична невромиопатия и невропатия
Карциномна невромиопатия (C00–C97†)
Сетивна паранеопластична невропатия [Denny-Brown] (C00–D48†)

G13.1* Други системни атрофии, засягащи предимно централната нервна система, при новообразувания
Паранеопластична лимбична енцефалопатия (C00–D48†)

G13.2* Системна атрофия при микседем, засягаща предимно централната нервна система (E00.1†, E03.–†)

G13.8* Системна атрофия, засягаща предимно централната нервна система, при болести, класифицирани другаде

Екстрапирамидни и други двигателни нарушения
(G20–G26)

G20 Болест на Parkinson

Хемипаркинсонизъм

Paralysis agitans

Паркинсонизъм или болест на Parkinson:

- БДУ
- идиопатичен(-на)
- първичен(-на)

G21 Вторичен паркинсонизъм

G21.0 Злокачествен невролептичен синдром

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

- G21.1** Други форми на вторичен паркинсонизъм, предизвикан от лекарствени средства
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- G21.2** Вторичен паркинсонизъм, предизвикан от други външни фактори
При необходимост от идентифициране на външния фактор се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- G21.3** Постенцефалитен паркинсонизъм
- G21.8** Други форми на вторичен паркинсонизъм
- G21.9** Вторичен паркинсонизъм, неуточнен
- G22*** Паркинсонизъм при болести, класифицирани другаде
Сифилитичен паркинсонизъм (A52.1†)
- G23** Други дегенеративни болести на базалните ганглии
Не включва: мултисистемна дегенерация (G90.3)
- G23.0** Болест на Hallervorden-Spatz
Пигментна палидарна дегенерация
- G23.1** Прогресираща надядрена офталмоплегия [Steele-Richardson-Olszewski]
- G23.2** Стриатонигрална дегенерация
- G23.8** Други уточнени дегенеративни болести на базалните ганглии
Вкалцяване на базалните ганглии
- G23.9** Дегенеративна болест на базалните ганглии, неуточнена

G24   **Дистония**

Включва: дискинезия

Не включва: атетоидна церебрална парализа (G80.3)

G24.0   **Дистония, предизвикана от лекарствени средства**
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G24.1   **Идиопатична фамилна дистония**
Идиопатична дистония БДУ

G24.2   **Идиопатична нефамилна дистония**

G24.3   **Спастична крива шия**
Не включва: крива шия БДУ (M43.6)

G24.4   **Идиопатична орофациална дистония**
Орофациална дискинезия

G24.5   **Блефароспазъм**

G24.8   **Други дистонии**

G24.9   **Дистония, неуточнена**
Дискинезия БДУ

G25   **Други екстрапирамидни и двигателни нарушения**

G25.0   **Есенциален тремор**
Фамилен тремор
Не включва: тремор БДУ (R25.1)

G25.1   **Тремор, предизвикан от лекарствени средства**
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G25.2   **Други уточнени форми на тремор**
Интенционен тремор

G25.3 Миоклонус

Миоклонус, предизвикан от лекарствени средства

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: лицева миоцимия (G51.4)
миоклонична епилепсия (G40.–)

G25.4 Хорея, предизвикана от лекарствени средства

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G25.5 Други видове хорея

Хорея БДУ

Не включва: хорея БДУ, със засягане на сърцето (I02.0)
хорея на Huntington (G10)
ревматична хорея (I02.–)
хорея на Sydenham (I02.–)

G25.6 Тикове, предизвикани от лекарствени средства и други тикове с органичен произход

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: синдром на de la Tourette (F95.2)
тик БДУ (F95.9)

G25.8 Други уточнени екстрапирамидни и двигателни нарушения

Синдром на “неспокойните” крака

Синдром на скования човек

G25.9 Екстрапирамидно и двигателно нарушение, неуточнено**G26***

Екстрапирамидни и други двигателни нарушения при болести, класифицирани другаде

Други дегенеративни болести на централната нервна система (G30–G32)

G30 Болест на Алцхаймер

Включва: сенилна и пресенилна форма

Не включва: сенилна:

- дегенерация на главния мозък, НКД (G31.1)
- деменция БДУ (F03)
- сенилност БДУ (R54)

G30.0 Ранна болест на Алцхаймер

Забележка: Начало на заболяването – обикновено до 65-годишна възраст.

G30.1 Късна болест на Алцхаймер

Забележка: Начало на заболяването – обикновено след 65-годишна възраст.

G30.8 Други форми на болестта на Алцхаймер

G30.9 Болест на Алцхаймер, неуточнена

G31 Други дегенеративни болести на нервната система, неклассифицирани другаде

Не включва: синдром на Reye (G93.7)

G31.0 Ограничена атрофия на главния мозък

Болест на Pick

Прогресираща изолирана афазия

G31.1 Сенилна дегенерация на главния мозък, неклассифицирана другаде

Не включва: болест на Алцхаймер (G30.–)
сенилност БДУ (R54)

G31.2 Дегенерация на нервната система, предизвикана от алкохол

Алкохолна:

- малкомозъчна:
  - атаксия
  - дегенерация
- церебрална дегенерация
- енцефалопатия

Увреждане на вегетативната [автономната] нервна система, предизвикано от алкохол

G31.8 Други уточнени дегенеративни болести на нервната система

Дегенерация на сивото вещество [болест на Alpers]

Подостра некротизираща енцефалопатия [болест на Leigh]

G31.9 Дегенеративна болест на нервната система, неуточнена**G32*****Други дегенеративни нарушения на нервната система при болести, класифицирани другаде****G32.0* Подостра комбинирана дегенерация на гръбначния мозък при болести, класифицирани другаде**Подостра комбинирана дегенерация на гръбначния мозък при недоимък на витамин В₁₂ (E53.8†)**G32.8* Други уточнени дегенеративни нарушения на нервната система при болести, класифицирани другаде**

Демиелинизиращи болести на централната нервна система (G35–G37)

G35 Множествена склероза

Множествена склероза:

- БДУ
- на мозъчния ствол
- на гръбначния мозък
- дисеминирана
- генерализирана

G36 Друга форма на остра дисеминирана демиелинизация

Не включва: постинфекциозен енцефалит и енцефаломие-
лит БДУ (G04.8)

G36.0 Оптиконевромиелит [болест на Devic]

Демиелинизация при неврит на зрителния нерв

Не включва: неврит на зрителния нерв БДУ (H46)

G36.1 Остър и подостър хеморагичен левкоенцефалит [болест на Hurst]

G36.8 Друга уточнена форма на остра дисеминирана демиелинизация

G36.9 Остра дисеминирана демиелинизация, неуточнена

G37 Други демиелинизиращи болести на централната нервна система

G37.0 Дифузна склероза

Периаксиален енцефалит

Болест на Schilder

Не включва: адренолевкодистрофия [Addison-Schilder]
(E71.3)

- G37.1** Централна демиелинизация на *corpus callosum*
- G37.2** Централна понтинна миелолиза
- G37.3** Остър трансверзален миелит при демиелинизираща болест на централната нервна система
Остър трансверзален миелит БДУ
Не включва: множествена склероза (G35)
оптикомиелит [болест на Devic] (G36.0)
- G37.4** Подостър некротизиращ миелит
- G37.5** Концентрична склероза [Baló]
- G37.8** Други уточнени демиелинизиращи болести на централната нервна система
- G37.9** Демиелинизираща болест на централната нервна система, неуточнена

Епизодични и пароксизмални разстройства (G40–G47)

G40 Епилепсия

Не включва: синдром на Landau-Kleffner (F80.3)
конвулсивен припадък БДУ (R56.8)
епилептичен статус (G41.–)
парализа на Todd (G83.8)

- G40.0** Локализирана (фокална) (парциална) идиопатична епилепсия и епилептични синдроми с тонично-клонични припадъци с фокално начало
Доброчакствена детска епилепсия с пикове в ЕЕГ в центро-темпоралната област
Детска епилепсия с пароксизмална активност в ЕЕГ в окципиталната област

G40.1 Локализирана (фокална) (парциална) симптоматична епилепсия и епилептични синдроми с обикновени парциални припадъци

Пристъпи без промяна в съзнанието

Обикновени парциални пристъпи, преминаващи във вторично генерализирани припадъци

G40.2 Локализирана (фокална) (парциална) симптоматична епилепсия и епилептични синдроми с комплексни парциални конвулсивни припадъци

Пристъпи с промени в съзнанието, често с епилептичен автоматизъм

Комплексни парциални пристъпи, преминаващи във вторично генерализирани припадъци

G40.3 Генерализирана идиопатична епилепсия и епилептични синдроми

Доброкачествена(-и):

- миоклонична епилепсия в ранна детска възраст
- неонатални припадъци (фамилни)

Детски епилептични абсанси [пикнолепсия]

Епилепсия с големи конвулсивни припадъци [grand mal] при събуждане

Юношеска:

- абсанс-епилепсия
- миоклонична епилепсия [импулсивен малък припадък, petit mal]

Неспецифични епилептични припадъци:

- атонични
- клонични
- миоклонични
- тонични
- тонично-клонични

G40.4 Други видове генерализирана епилепсия и епилептични синдроми

Епилепсия с:

- миоклонични абсанси
- миоклонично-астатични припадъци

Детски спазми

Синдром на Lennox-Gastaut

Салаамови тикове

Симптоматична ранна миоклонична енцефалопатия

Синдром на West

G40.5 Специални епилептични синдроми

Частична непрекъсната епилепсия [Kozevnikof]

Епилептични припадъци, свързани с:

- употреба на алкохол
- приемане на лекарствени средства
- хормонални изменения
- лишаване от сън
- въздействие на стресови фактори

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G40.6 Grand mal припадъци (с малки припадъци [petit mal] или без тях), неуточнени**G40.7 Малки припадъци [petit mal], без припадъци grand mal, неуточнени****G40.8 Други уточнени форми на епилепсия**

Епилепсия и епилептични синдроми, неопределени като фокални или генерализирани

G40.9 Епилепсия, неуточнена

Епилептични:

- конвулсии БДУ
- пристъпи БДУ
- припадъци БДУ

G41 Епилептичен статус

G41.0 Епилептичен статус *grand mal* (конвулсивни припадъци)

Тонично-клоничен епилептичен статус

Не включва: частична непрекъснатата епилепсия
[Kozhevnikof] (G40.5)

G41.1 Епилептичен статус *petit mal* (малки припадъци)

Епилептичен статус от абсанси

G41.2 Комплексен парциален епилептичен статус

G41.8 Друг уточнен епилептичен статус

G41.9 Епилептичен статус, неуточнен

G43 Мигрена

Не включва: главоболие БДУ (R51)

G43.0 Мигрена без аура [обикновена мигрена]

G43.1 Мигрена с аура [класическа мигрена]

Мигрена:

- аура без главоболие
- базиларна
- еквиваленти
- фамилна хемиплегична
- хемиплегична
- с:
  - аура с остро начало
  - продължителна аура
  - типична аура

G43.2 Мигренен статус

G43.3 Усложнена мигрена

G43.8 Друга мигрена

Офталмоплегична мигрена

Ретинална мигрена

G43.9 Мигрена, неуточнена

G44 Други синдроми на главоболие

Не включва: атипична лицева болка (G50.1)
главоболие БДУ (R51)
невралгия на троичния нерв (G50.0)

G44.0 Кластърно главоболие

Хронична пароксизмална хемикрания

Кластърно главоболие:

- хронично
- епизодично

G44.1 Съдово главоболие, некласифицирано другаде

Съдово главоболие БДУ

G44.2 Главоболие от тензионен тип

Хронично тензионно главоболие

Епизодично тензионно главоболие

Тензионно главоболие БДУ

G44.3 Хронично посттравматично главоболие**G44.4 Главоболие, свързано с прием на лекарствени средства, некласифицирано другаде**

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G44.8 Други уточнени синдроми на главоболие**G45 Преходни церебрални исхемични пристъпи [атаки] и сродни синдроми**

Не включва: неонатална церебрална исхемия (P91.0)

G45.0 Синдром на вертебробазиларната артериална система**G45.1 Синдром на каротидната артерия (хемисферен)****G45.2 Множествени и двустранни синдроми на церебралните артерии****G45.3 Преходна слепота**

G45.4   **Транзиторна глобална амнезия**

Не включва: амнезия БДУ (R41.3)

G45.8   **Други преходни церебрални исхемични атаки и свързани с тях синдроми**

G45.9   **Преходна церебрална исхемична атака, неуточнена**

Спазъм на церебрална артерия

Преходна церебрална исхемия БДУ

G46*   **Мозъчносъдови синдроми при цереброваскуларни болести (I60–I67†)**

G46.0*   **Синдром на средната мозъчна артерия (I66.0†)**

G46.1*   **Синдром на предната мозъчна артерия (I66.1†)**

G46.2*   **Синдром на задната мозъчна артерия (I66.2†)**

G46.3*   **Синдром при инсулт в мозъчния ствол (I60–I67†)**

Синдром на:

- Benedikt
- Claude
- Foville
- Millard-Gubler
- Wallenberg
- Weber

G46.4*   **Синдром на малкомозъчен инсулт (I60–I67†)**

G46.5*   **Чисто двигателен лакунарен синдром (I60–I67†)**

G46.6*   **Чисто сетивен лакунарен синдром (I60–I67†)**

G46.7*   **Други лакунарни синдроми (I60–I67†)**

G46.8*   **Други съдови синдроми на главния мозък при цереброваскуларни болести (I60–I67†)**

G47 **Нарушения на съня**

Не включва: кошмари (F51.5)
нарушения на съня с неорганична етиология
(F51.-)
нощни ужаси (F51.4)
сомнамбулизъм (F51.3)

G47.0 **Нарушение в заспиването и продължителността на съня [безсъние]****G47.1** **Повишена сънливост [хиперсомния]****G47.2** **Нарушение в цикличността на съня и бодърстването**

Синдром на задържане на фазите на съня
Нарушение в цикъла на съня и бодърстването

G47.3 **Апнея по време на сън**

Апнея по време на сън:

- централна
- обструктивна

Не включва: синдром на Pickwick (E66.2)
апнея по време на сън при новородено (P28.3)

G47.4 **Нарколепсия и катаплексия****G47.8** **Други нарушения на съня**

Синдром на Kleine-Levin

G47.9 **Нарушение на съня, неуточнено**

Увреждания на отделни нерви, нервни коренчета и плексуси (G50–G59)

Не включва: травматични увреждания на нервите, нервните коренчета и плексуси – виж травми на нервите в различните области на тялото

невралгия } БДУ (M79.2)
неврит }
периферен неврит при бременност (O26.8)
радикулит БДУ (M54.1)

G50

Увреждания на троичния нерв

Включва: увреждания на 5-я черепномозъчен нерв

G50.0

Невралгия на троичния нерв

Синдром на пароксизмална лицева болка
Болезнен тик

G50.1

Атипична лицева болка

G50.8

Други увреждания на троичния нерв

G50.9

Увреждане на троичния нерв, неуточнено

G51

Увреждания на лицевия нерв

Включва: увреждания на 7-я черепномозъчен нерв

G51.0

Парализа на Bell

Лицева парализа

G51.1

Възпаление на ganglion geniculi

Не включва: постхерпетично възпаление на ganglion geniculi (B02.2)

G51.2

Синдром на Melkersson

Синдром на Melkersson-Rosenthal

G51.3

Клоничен хемифациален спазъм

G51.4

Лицева миоцимия

G51.8 Други увреждания на лицевия нерв

G51.9 Увреждане на лицевия нерв, неуточнено

G52 Увреждания на други черепномозъчни нерви

Не включва: увреждания:

- на слуховия (8-я) нерв (H93.3)
- на зрителния (2-я) нерв (H46, H47.0)
- паралитично късогледство, дължащо се на увреждане на нерв (H49.0–H49.2)

G52.0 Увреждания на обонятелния нерв
Увреждания на 1-я черепномозъчен нерв

G52.1 Увреждания на *n. glossopharyngeus*
Увреждания на 9-я черепномозъчен нерв
Глософарингиална невралгия

G52.2 Увреждания на *n. vagus*
Увреждания на пневмогастралния (10-я) нерв

G52.3 Увреждания на подезичния нерв
Увреждания на 12-я черепномозъчен нерв

G52.7 Множествени увреждания на черепномозъчните нерви
Краниален полиневрит

G52.8 Увреждания на други уточнени черепномозъчни нерви

G52.9 Увреждане на черепномозъчните нерви, неуточнено

G53* Увреждания на черепномозъчни нерви при болести, класифицирани другаде

G53.0* Невралгия след *herpes zoster* (B02.2†)
Постхерпетично(-а):

- възпаление на *ganglion geniculi*
- невралгия на троичния нерв

- G53.1*** Множествени увреждания на черепномозъчни нерви при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде (A00–B99†)
- G53.2*** Множествени увреждания на черепномозъчни нерви при саркоидоза (D86.8†)
- G53.3*** Множествени увреждания на черепномозъчни нерви при новообразувания (C00–D48†)
- G53.8*** Други увреждания на черепномозъчни нерви при болести, класифицирани другаде

G54

Увреждания на нервни коренчета и плексуси

Не включва: травматични увреждания на нервни коренчета и плексуси – виж травми на нервите в различните области на тялото
 увреждания на междупрешленните дискове (M50–M51)
 невралгия или неврит БДУ (M79.2)
 неврит или радикулит:

- брахиален БДУ
- лумбален БДУ
- лумбо-сакрален БДУ
- торакален БДУ

радикулит БДУ
 радикулопатия БДУ
 спондилоза (M47.–)

(M54.1)

- G54.0** Увреждания на брахиалния плексус
Инфраторакален синдром
- G54.1** Увреждания на лумбо-сакралния плексус
- G54.2** Увреждания на шийните коренчета, неклассифицирани другаде
- G54.3** Увреждания на гръдните коренчета, неклассифицирани другаде
- G54.4** Увреждания на лумбо-сакралните коренчета, неклассифицирани другаде

- G54.5**   **Невралгична амиотрофия**
Синдром на Parsonage-Aldren-Turner
Неврит на раменния пояс
- G54.6**   **Фантомен синдром на крайник с болка**
- G54.7**   **Фантомен синдром на крайник без болка**
Фантомен синдром на крайник БДУ
- G54.8**   **Други увреждания на нервни коренчета и плексуси**
- G54.9**   **Увреждане на нервни коренчета и плексуси, не-
уточнено**

G55*   **Притискане на нервни коренчета
и плексуси при болести,
класифицирани другаде**

- G55.0***   **Притискане на нервни коренчета и плексуси при
новообразувания (C00–D48†)**
- G55.1***   **Притискане на нервни коренчета и плексуси при
болести на междупрешленните дискове (M50–
M51†)**
- G55.2***   **Притискане на нервни коренчета и плексуси при
спондилоза (M47.–†)**
- G55.3***   **Притискане на нервни коренчета и плексуси при
други дорзопатии (M45–M46†, M48.–†, M53–
M54†)**
- G55.8***   **Притискане на нервни коренчета и плексуси при
болести, класифицирани другаде**

G56   **Мононевропатии на горен крайник**

Не включва: травматични увреждания на нерв – виж трав-
ми на нервите в различните области на тя-
лото

- G56.0**   **Синдром на карпалния канал**
- G56.1**   **Други увреждания на медианния нерв**

- G56.2**   **Увреждане на лакътния нерв**
Късна парализа на лакътния нерв
- G56.3**   **Увреждане на лъчевия нерв**
- G56.4**   **Каузалгия**
- G56.8**   **Други мононевропатии на горен крайник**
Междупръстов невром на горен крайник
- G56.9**   **Мононевропатия на горен крайник, неуточнена**

G57   **Мононевропатии на долен крайник**

Не включва: травматични увреждания на нерв – виж травми на нервите в различните области на тялото

- G57.0**   **Увреждане на седалищния нерв**
Не включва: ишиас:
  - БДУ (M54.3)
  - свързан с увреждане на междупрешленния диск (M51.1)
- G57.1**   **Парестетична мералгия**
Синдром на страничния кожен нерв на бедрото
- G57.2**   **Увреждане на бедрения нерв**
- G57.3**   **Увреждане на n. fibularis**
Увреждане на фибуларния (перонеалния) нерв
- G57.4**   **Увреждане на n. tibialis**
- G57.5**   **Синдром на тарзалния канал**
- G57.6**   **Увреждане на n. plantaris**
Метатарзалгия на Morton
- G57.8**   **Други мононевралгии на долен крайник**
Междупръстов невром на долен крайник
- G57.9**   **Мононевропатия на долен крайник, неуточнена**

G58   **Други мононевропатии**

- G58.0**   **Междуребrena невропатия**

- G58.7** Множествен мононеврит
G58.8 Други уточнени мононевропатии
G58.9 Мононевропатия, неуточнена

G59* **Мононевропатия при болести, класифицирани другаде**

- G59.0*** Диабетна мононевропатия (E10–E14† с общ четвърти знак .4)
G59.8* Други мононевропатии при болести, класифицирани другаде

Полиневропатии и други увреждания на периферната нервна система (G60–G64)

Не включва: невралгия БДУ (M79.2)
неврит БДУ (M79.2)
периферен неврит при бременност (O26.8)
радикулит БДУ (M54.1)

G60 **Наследствена и идиопатична невропатия**

- G60.0** **Наследствена моторна и сетивна невропатия**
Болест на:
• Charcot-Marie-Tooth
• Déjerine-Sottas
Наследствена моторна и сетивна невропатия, типове I-IV
Хипертрофична невропатия при деца
Перонеална мускулна атрофия (аксонален тип)(хипертрофичен тип)
Синдром на Roussy-Levy
- G60.1** **Болест на Refsum**
- G60.2** **Невропатия в съчетание с наследствена атаксия**

G60.3   **Идиопатична прогресираща невропатия**

G60.8   **Други наследствени и идиопатични невропатии**

Болест на Morvan

Синдром на Nelaton

Сетивна невропатия:

- с доминантно онаследяване
- с рецесивно онаследяване

G60.9   **Наследствена и идиопатична невропатия, неуточнена**

G61   **Възпалителна полиневропатия**

G61.0   **Синдром на Guillain-Barré**

Остър (пост-)инфекциозен полиневрит

G61.1   **Серумна невропатия**

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G61.8   **Други възпалителни полиневропатии**

G61.9   **Възпалителна полиневропатия, неуточнена**

G62   **Други полиневропатии**

G62.0   **Медикаментозна полиневропатия**

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G62.1   **Алкохолна полиневропатия**

G62.2   **Полиневропатия, предизвикана от други токсични вещества**

При необходимост от идентифициране на токсичното вещество се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

- G62.8**   **Други уточнени полиневропатии**
 Радиационна полиневропатия
 При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- G62.9**   **Полиневропатия, неуточнена**
 Невропатия БДУ
- G63***   **Полиневропатии при болести, класифицирани другаде**
- G63.0***   **Полиневропатия при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде**
 Полиневропатия при:
  - дифтерия (A36.8†)
  - инфекциозна мононуклеоза (B27.-†)
  - проказа (A30.-†)
  - Лаймска болест (A69.2†)
  - епидемичен паротит (B26.8†)
  - herpes zoster (B02.2†)
  - късен сифилис (A52.1†)
  - вроден сифилис (A50.4†)
  - туберкулоза (A17.8†)
- G63.1***   **Полиневропатия при новообразувания (C00–D48†)**
- G63.2***   **Диабетна полиневропатия (E10–E14† с общ четвърти знак .4)**
- G63.3***   **Полиневропатия при други ендокринни болести и разстройства на обмяната на веществата (E00–E07†, E15–E16†, E20–E34†, E70–E89†)**
- G63.4***   **Полиневропатия при недоимъчно хранене (E40–E64†)**
- G63.5***   **Полиневропатия при системни увреждания на съединителната тъкан (M30–M35†)**
- G63.6***   **Полиневропатия при други костно-мускулни увреждания (M00–M25†, M40–M96†)**

G63.8* Полиневропатия при болести, класифицирани другаде
Уремична невропатия (N18.8†)

G64 Други увреждания на периферната нервна система

Увреждане на периферната нервна система БДУ

Болести на нервно-мускулния синапс и мускулите
(G70–G73)

G70 Myasthenia gravis и други увреждания на нервно-мускулния синапс

Не включва: ботулизъм (A05.1)
преходна неонатална Myasthenia gravis (P94.0)

G70.0 Myasthenia gravis

Ако болестта е предизвикана от лекарствено средство, за неговото идентифициране се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G70.1 Токсични увреждания на нервно-мускулния синапс

При необходимост от идентифициране на токсичното вещество се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G70.2 Вродена или придобита миастения

G70.8 Други увреждания на нервно-мускулния синапс

G70.9 Увреждане на нервно-мускулния синапс, неуточнено

G71**Първични мускулни увреждания**

Не включва: arthrogryposis multiplex congenita (Q74.3)
разстройства на обмяната на веществата
(E70–E90)
миозит (M60.–)

G71.0**Мускулна дистрофия**

Мускулна дистрофия:

- автозомно-рецесивна от детски тип, наподобяваща дистрофията на Duchenne или Becker
- доброкачествена [Becker]
- доброкачествена скапуло-перонеална с ранни контрактури [Emery-Dreifuss]
- дистална
- фацио-скапуло-хумерална
- пояс-крайник
- на очните мускули
- околофарингеална
- скапуло-перонеална
- злокачествена [Duchenne]

Не включва: вродена мускулна дистрофия:

- БДУ (G71.2)
- с уточнени морфологични увреждания на мускулното влакно (G71.2)

G71.1**Миотонични увреждания**

Дистрофична миотония [Steinert]

Миотония:

- хондродистрофична
- медикаментозна
- симптоматична

Вродена миотония:

- БДУ
- с доминантно онаследяване [Thomsen]
- с рецесивно онаследяване [Becker]

Невромиотония [Isaacs]

Вродена парамиотония

Псевдомиотония

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждането, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G71.2 Вродени миопатии

Вродена мускулна дистрофия:

- БДУ
- със специфични морфологични увреждания на мускулното влакно

Болест:

- на централното ядро
- миниядрена
- мултиядрена

Диспропорция на типовете влакна

Миопатия:

- миотубуларна (центроядрена)
- немалинова

G71.3 Митохондриална миопатия, неклассифицирана другаде

G71.8 Други първични мускулни увреждания

G71.9 Първично мускулно увреждане, неуточнено

Наследствена миопатия БДУ

G72 Други миопатии

Не включва: arthrogryposis multiplex congenita (Q74.3)
дерматополимиозит (M33.–)
исхемичен инфаркт на мускулите (M62.2)
миозит (M60.–)
полимиозит (M33.2)

G72.0 Медикаментозна миопатия

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждането, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G72.1 Алкохолна миопатия

G72.2 Миопатия, предизвикана от други токсични вещества

При необходимост от идентифициране на токсичното вещество се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

- G72.3**   **Периодична парализа**
Периодична парализа (фамилна):
- хиперкалиемична
  - хипокалиемична
  - миотонична
  - нормокалиемична
- G72.4**   **Възпалителна миопатия, неклассифицирана другаде**
- G72.8**   **Други уточнени миопатии**
- G72.9**   **Миопатия, неуточнена**
- G73***   **Увреждания на нервно-мускулния синапс и мускулите при болести, класифицирани другаде**
- G73.0***   **Миастенни синдроми при ендокринни болести**
Миастенни синдроми при:
- диабетна амиотрофия (E10–E14† с общ четвърти знак .4)
  - тиреотоксикоза [хипертиреоидизъм] (E05.–†)
- G73.1***   **Синдром на Eaton-Lambert (C80†)**
- G73.2***   **Други миастенни синдроми при новообразувания (C00–D48†)**
- G73.3***   **Миастенни синдроми при болести, класифицирани другаде**
- G73.4***   **Миопатия при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде**
- G73.5***   **Миопатия при ендокринни болести**
Миопатия при:
- хиперпаратиреоидизъм (E21.0–E21.3†)
  - хипопаратиреоидизъм (E20.–†)
- Тиреотоксична миопатия (E05.–†)

G73.6* Миопатия при разстройства на обмяната на веществата

Миопатия при:

- болест на натрупването на гликоген (E74.0†)
- разстройства на натрупването на липиди (E75.-†)

G73.7* Миопатия при болести, класифицирани другаде

Миопатия при:

- ревматоиден артрит (M05–M06†)
- склеродермия (M34.8†)
- синдром на Sjogren (M35.0†)
- системен lupus (M32.1†)

Детска церебрална парализа и други паралитични синдроми (G80–G83)

G80 Детска церебрална парализа

Включва: болест на Little

Не включва: наследствена спастична параплегия (G11.4)

G80.0 Спастична церебрална парализа

Вродена спастична парализа (церебрална)

G80.1 Спастична диплегия

G80.2 Детска хемиплегия

G80.3 Дискинетична церебрална парализа

Атетоидна церебрална парализа

G80.4 Атактична церебрална парализа

G80.8 Друга детска церебрална парализа

Смесени синдроми на церебрална парализа

G80.9 Детска церебрална парализа, неуточнена

Церебрална парализа БДУ

G81**Хемиплегия**

Забележка: Тази рубрика следва да се използва за първично кодиране само тогава, когато за хемиплегията (пълна) (непълна) се съобщава без допълнително уточняване или се потвърждава, че тя е установена отдавна, или съществува продължително време, но нейната причина е неуточнена. Рубриката се използва също при кодиране по множество причини за идентифициране на типа хемиплегия, предизвикана от всякаква причина.

Не включва: вродена и детска церебрална парализа (G80.–)

G81.0 Вяла хемиплегия

G81.1 Спастична хемиплегия

G81.9 Хемиплегия, неуточнена

G82**Параплегия и тетраплегия**

Забележка: Тази рубрика следва да се използва за първично кодиране само тогава, когато за състоянията се съобщава без допълнително уточняване или се потвърждава, че те са установени отдавна, или съществуват продължително време, но тяхната причина е неуточнена. Рубриката се използва също при кодиране по множество причини за идентифициране на тези състояния, предизвикани от всякаква причина.

Не включва: вродена и детска церебрална парализа (G80.–)

G82.0 Вяла параплегия

G82.1 Спастична параплегия

G82.2 Параплегия, неуточнена

Парализа на двата долни крайника БДУ
Параплегия (долна) БДУ

G82.3 Вяла тетраплегия

G82.4 Спастична тетраплегия

G82.5 Тетраплегия, неуточнена

Квадриплегия БДУ

G83

Други паралитични синдроми

Забележка: Тази рубрика следва да се използва за първично кодиране само тогава, когато за състоянията се съобщава без допълнително уточняване или се потвърждава, че те са установени отдавна, или съществуват продължително време, но тяхната причина е неуточнена. Рубриката се използва също при кодиране по множество причини за идентифициране на тези състояния, предизвикани от всякаква причина.

Включва: парализа (пълна) (непълна), освен посочената в рубриците G80–G82

G83.0 Диплегия на горни крайници

Диплегия (горна)

Парализа на двата горни крайника

G83.1 Моноплегия на долен крайник

Парализа на долен крайник

G83.2 Моноплегия на горен крайник

Парализа на горен крайник

G83.3 Моноплегия, неуточнена

G83.4 Синдром на cauda equina

Неврогенен пикочен мехур, свързан със синдрома на cauda equina

Не включва: спинален пикочен мехур БДУ (G95.8)

G83.8 Други уточнени паралитични синдроми

Парализа на Todd (постепилептична)

G83.9 Паралитичен синдром, неуточнен

Други разстройства на нервната система (G90–G99)

G90 Разстройства на вегетативната [автономната] нервна система

Не включва: разстройство на вегетативната нервна система, предизвикано от алкохол (G31.2)

- G90.0** Идиопатична периферна вегетативна невропатия
Синкоп, свързан с раздразване на каротидния синус
- G90.1** Фамилна дизавтономия [Riley-Day]
- G90.2** Синдром на Horner
Синдром на Bernard(-Horner)
- G90.3** Мултисистемна дегенерация
Неврогенна ортостатична хипотония [Shy-Drager]
Не включва: ортостатична хипотония БДУ (I95.1)
- G90.8** Други разстройства на вегетативната [автономната] нервна система
- G90.9** Разстройство на вегетативната [автономната] нервна система, неуточнено

G91 Хидроцефалия

Включва: придобита хидроцефалия

Не включва: хидроцефалия:

- вродена (Q03.–)
- предизвикана от вродена токсоплазмоза (P37.1)

- G91.0** Комуникараща хидроцефалия
- G91.1** Обструктивна хидроцефалия
- G91.2** Хидроцефалия с нормално налягане
- G91.3** Посттравматична хидроцефалия, неуточнена

G91.8 Други видове хидроцефалия

G91.9 Хидроцефалия, неуточнена

G92 **Токсична енцефалопатия**

При необходимост от идентифициране на токсичното вещество се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

G93 **Други увреждания на главния мозък**

G93.0 Церебрална киста

Арахноидна киста

Придобита поренцефална киста

Не включва: придобита перивентрикуларна киста у новородено (P91.1)
вродена церебрална киста (Q04.6)

G93.1 Аноксично увреждане на главния мозък, неклассифицирано другаде

Не включва: усложнения при:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.8)
- бременност, раждане или родоразрешаване (O29.2, O74.3, O89.2)
- хирургична и медицинска помощ (T80–T88) неонатална аноксия (P21.9)

G93.2 Доброкачествена вътречерепна хипертензия

Не включва: хипертензивна енцефалопатия (I67.4)

G93.3 Синдром на умора след преболедувана вирусна инфекция

Доброкачествен миалгичен енцефаломиелит

G93.4 Енцефалопатия, неуточнена

Не включва: енцефалопатия:

- алкохолна (G31.2)
- токсична (G92)

- G93.5**   **Притискане на главния мозък**
 Притискане }   на главния мозък
 Херниране }   (на мозъчния ствол)
Не включва: травматично притискане на главния мозък (S06.2)
                   • огнищно (S06.3)
- G93.6**   **Мозъчен оток**
Не включва: мозъчен оток:
                   • дължащ се на родова травма (P11.0)
                   • травматичен (S06.1)
- G93.7**   **Синдром на Reye**
 При необходимост от идентифициране на външния фактор се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- G93.8**   **Други уточнени увреждания на главния мозък**
 Енцефалопатия, предизвикана от облъчване
 При необходимост от идентифициране на външния фактор се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- G93.9**   **Увреждане на главния мозък, неуточнено**
- G94***   **Други увреждания на главния мозък при болести, класифицирани другаде**
- G94.0***   **Хидроцефалия при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде (A00–B99†)**
- G94.1***   **Хидроцефалия при новообразувания (C00–D48†)**
- G94.2***   **Хидроцефалия при други болести, класифицирани другаде**
- G94.8***   **Други уточнени увреждания на главния мозък при болести, класифицирани другаде**
- G95**   **Други болести на гръбначния мозък**
Не включва: миелит (G04.–)
- G95.0**   **Сирингомиелия и сирингобулбия**

G95.1 Съдови миелопатии

Остър инфаркт на гръбначния мозък (емболичен)(неемболичен)

Тромбоза на гръбначномозъчна артерия

Хематомиелия

Непиогенен гръбначномозъчен флебит и тромбофлебит

Оток на гръбначния мозък

Подостра некротизираща миелопатия

Не включва: гръбначномозъчен флебит и тромбофлебит, с изключение на непиогенен (G08)

G95.2 Притискане на гръбначния мозък, неуточнено

G95.8 Други уточнени болести на гръбначния мозък

Спинален пикочен мехур БДУ

Миелопатия:

- медикаментозна
- радиационна

При необходимост от идентифициране на външния фактор се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: неврогенен пикочен мехур:

- БДУ (N31.9)
- свързан със синдрома на cauda equina (G83.4)

нервно-мускулна дисфункция на пикочния мехур без уточняване за увреждане на гръбначния мозък (N31.–)

G95.9 Болест на гръбначния мозък, неуточнена

Миелопатия БДУ

G96

Други увреждания на централната нервна система

G96.0 Ликворея

Не включва: при гръбначномозъчна пункция (G97.0)

G96.1 Увреждания на обвивките на главния мозък, неклассифицирани другаде

Менингеални сраствания (церебрални)(спинални)

G96.8 Други уточнени увреждания на централната нервна система

G96.9 Увреждане на централната нервна система, неуточнено

G97 Увреждания на нервната система след медицински процедури, неklasифицирани другаде

G97.0 Ликворея след гръбначномозъчна пункция

G97.1 Друга реакция след гръбначномозъчна пункция

G97.2 Вътречерепна хипотензия след шънтиране на мозъчните стомахчета

G97.8 Други увреждания на нервната система след медицински процедури

G97.9 Увреждане на нервната система след медицински процедури, неуточнено

G98 Други увреждания на нервната система, неklasифицирани другаде

Увреждане на нервната система БДУ

G99* Други увреждания на нервната система при болести, класифицирани другаде

G99.0* Вегетативна невропатия при ендокринни и метаболитни болести

Амилоидна вегетативна невропатия (E85.-†)

Диабетна вегетативна невропатия (E10–E14† с общ четвърти знак .4)

G99.1* Други увреждания на вегетативната [автономната] нервна система при болести, класифицирани другаде

- G99.2*** **Миелопатия при болести, класифицирани другаде**
Синдроми от притискане на предна спинална и вертебрална артерия (M47.0†)
Миелопатия при:
- увреждания на междупрешленните дискове (M50.0†, M51.0†)
  - новообразувания (C00–D48†)
  - спондилоза (M47.–†)
- G99.8*** **Други уточнени увреждания на нервната ситема при болести, класифицирани другаде**

Болести на окото и придатъците му (H00–H59)

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)
травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)
новообразувания (C00–D48)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)

Този клас съдържа следните блокове:

H00–H06 Болести на клепачите, слъзните пътища и orbitата
H10–H13 Болести на конюнктивата
H15–H22 Болести на склерата, роговицата, ириса и цилиарното тяло
H25–H28 Болести на лещата
H30–H36 Болести на хориоидеята и ретината
H40–H42 Глаукома
H43–H45 Болести на стъкловидното тяло и очната ябълка
H46–H48 Болести на зрителния нерв и зрителните пътища
H49–H52 Болести на мускулите на окото, нарушения на бинокулярното движение на очите, акомодацията и рефракцията
H53–H54 Зрителни разстройства и слепота
H55–H59 Други болести на окото и придатъците му

Със звездичка са означени следните категории:

H03* Увреждания на клепача при болести, класифицирани другаде
H06* Увреждания на слъзния апарат и orbitата при болести, класифицирани другаде

H13*	Увреждания на конюнктивата при болести, класифицирани другаде
H19*	Увреждания на склерата и роговицата при болести, класифицирани другаде
H22*	Увреждания на ириса и цилиарното тяло при болести, класифицирани другаде
H28*	Катаракта и други увреждания на лещата при болести, класифицирани другаде
H32*	Хориоретинални нарушения при болести, класифицирани другаде
H36*	Увреждания на ретината при болести, класифицирани другаде
H42*	Глаукома при болести, класифицирани другаде
H45*	Увреждания на стъкловидното тяло и очната ябълка при болести, класифицирани другаде
H48*	Увреждания на зрителния нерв и зрителните пътища при болести, класифицирани другаде
H58*	Други увреждания на окото и придатъците му при болести, класифицирани другаде

Болести на клепача, слъзните пътища и орбитата (H00–H06)

H00 Хордеолум и халацион

H00.0 Хордеолум и други дълбоки възпаления на клепача

Абсцес	} на клепача
Фурункул	
Ечемик	

H00.1 Халацион

H01 Други възпаления на клепача

H01.0 Блефарит

Не включва: блефароконюнктивит (H10.5)

H01.1 Неинфекциозни дерматози на клепача

Дерматит:

- алергичен
- контактен
- екзематозен

Дисковиден лупус еритематодес

Ксеродерма

} на клепача

H01.8 Други уточнени възпаления на клепача**H01.9 Възпаление на клепача, неуточнено****H02 Други болести на клепача***Не включва:* вродени аномалии на клепача (Q10.0–Q10.3)**H02.0 Ентропион и трихиазис на клепача****H02.1 Ектропион на клепача****H02.2 Лагофталм****H02.3 Блефарохалазис****H02.4 Птоза на клепача****H02.5 Други болести, нарушаващи функцията на клепача**

Анкилоблефарон

Блефарофимоза

Атрофия на клепача

Не включва: блефароспазъм (G24.5)

тик (психогенен) (F95.–)

- от органичен произход (G25.6)

H02.6 Ксантелазма на клепача**H02.7 Други дегенеративни болести на клепача и околоочната област**

Хлоазма

Мадароза

Витилиго

} на клепача

H02.8 Други уточнени болести на клепача

Хипертрихоза на клепача

Задържано чуждо тяло в клепача

H02.9 Болест на клепача, неуточнена

H03* Увреждания на клепача при болести, класифицирани другаде

H03.0* Паразитни болести на клепача при болести, класифицирани другаде

Дерматит на клепача, дължащ се на *Demodex* (B88.0†)

Паразитни инфекции на клепача при:

- лайшманиоза (B55.-†)
- лоалоза (B74.3†)
- онхоцеркоза (B73†)
- фтириоза (B85.3†)

H03.1* Увреждания на клепача при други инфекциозни болести, класифицирани другаде

Увреждания на клепача при:

- херпес-вирусна инфекция [herpes simplex] (B00.5†)
- проказа (A30.-†)
- молускум контагиозум (B08.1†)
- туберкулоза (A18.4†)
- фрамбезия (A66.-†)
- herpes zoster (B02.3†)

H03.8* Увреждания на клепача при други болести, класифицирани другаде

Увреждания на клепача при импетиго (L01.0†)

H04 Болести на слъзния апарат

Не включва: вродени аномалии на слъзния апарат (Q10.4–Q10.6)

H04.0 Дакриоаденит

Хронична хипертрофия на слъзната жлеза

H04.1 Други болести на слъзната жлеза

Дакриопс

Синдром на сухото око

Слъзна жлеза:

- киста
- атрофия

H04.2 Епифора

H04.3 Остро и неуточно възпаление на слъзните пътища

Дакриоцистит (флегмонозен)	}	остър, подостър или неуточнен
Дакриоперицистит		
Каналикулит		

Не включва: неонатален дакриоцистит (P39.1)**H04.4 Хронично възпаление на слъзните пътища**

Дакриоцистит	}	хроничен(-но)
Слъзна жлеза:		
• каналикулит		
• мукоцеле		

H04.5 Стеноза и инсуфициенция на слъзните пътища

Дакриолит
Еверзия на слъзните точки
Стеноза на слъзните:

- каналчета
- дуктуси (протоци)
- торбички

H04.6 Други изменения на слъзните пътища

Фистула на слъзните пътища

H04.8 Други болести на слъзния апарат**H04.9 Болест на слъзния апарат, неуточнена****H05 Болести на orbitата***Не включва:* вродени аномалии на orbitата (Q10.7)**H05.0 Остро възпаление на orbitата**

Абсцес	}	на orbitата
Целулит		
Остеомиелит		
Периостит		
Тенонит		

H05.1 Хронични възпалителни болести на orbitата

Гранулом на orbitата

H05.2 Екзофтальмични състояния

Исместване на очната ябълка (странично) БДУ

Хеморагия }
Оток } на орбитата

H05.3 Деформация на орбитата

Атрофия }
Екзостоза } на орбитата

H05.4 Енофтальм

H05.5 Неотстранено (отдавна попаднало) чуждо тяло след проникващо нараняване на орбитата

Ретробулбарно чуждо тяло

H05.8 Други болести на орбитата

Киста на орбитата

H05.9 Болест на орбитата, неуточнена

H06* Увреждания на слъзния апарат и орбитата при болести, класифицирани другаде

H06.0* Увреждания на слъзния апарат при болести, класифицирани другаде

H06.1* Паразитна инвазия на орбитата при болести, класифицирани другаде

Ехинококова инвазия на орбитата (B67.-†)

Миаза на орбитата (B87.2†)

H06.2* Екзофтальм при нарушение на функцията на щитовидната жлеза (E05.-†)

H06.3* Други увреждания на орбитата при болести, класифицирани другаде

Болести на конюнктивата (Н10–Н13)

Н10 Конюнктивит

Не включва: кератоконюнктивит (Н16.2)

Н10.0 Мукопурулентен конюнктивит

Н10.1 Остър атопичен конюнктивит

Н10.2 Други остри конюнктивити

Н10.3 Остър конюнктивит, неуточнен

Не включва: офталмия на новородено БДУ (Р39.1)

Н10.4 Хроничен конюнктивит

Н10.5 Блефароконюнктивит

Н10.8 Други конюнктивити

Н10.9 Конюнктивит, неуточнен

Н11 Други болести на конюнктивата

Не включва: кератоконюнктивит (Н16.2)

Н11.0 Птеригиум

Не включва: псевдоптеригиум (Н11.8)

Н11.1 Отлагания и дегенерации на конюнктивата

Конюнктивални:

- аргирия
- калцификация
- пигментация
- ксероза БДУ

Н11.2 Цикатрикси на конюнктивата

Симблефарон

Н11.3 Конюнктивална хеморагия

Субконюнктивална хеморагия

H11.4 Други конюнктивални съдови болести и кисти

Конюнктивални:

- аневризма
- хиперемия
- оток

H11.8 Други уточнени болести на конюнктивата

Псевдоптеригиум

H11.9 Болест на конюнктивата, неуточнена

H13* Увреждания на конюнктивата при болести, класифицирани другаде

H13.0* Филариозна инвазия на конюнктивата (B74.-†)

H13.1* Остър конюнктивит при болести, класифицирани другаде

Конюнктивит (предизвикан от):

- акантамебен (B60.1†)
- аденовирусен фоликуларен (остър) (B30.1†)
- хламидиен (A74.0†)
- дифтериен (A36.8†)
- гонококов (A54.3†)
- хеморагичен (остър) (епидемичен) (B30.3†)
- херпес-вирусен [herpes simplex] (B00.5†)
- менингококов (A39.8†)
- Newcastle (B30.8†)
- herpes zoster (B02.3†)

H13.2* Конюнктивит при болести, класифицирани другаде

H13.3* Очен пемфигоид (L12.-†)

H13.8* Други увреждания на конюнктивата при болести, класифицирани другаде

Болести на склерата, роговицата, ириса и цилиарното тяло (Н15–Н22)

Н15 Болести на склерата

Н15.0 Склерит

Н15.1 Еписклерит

Н15.8 Други увреждания на склерата

Екваториален стафилом

(Склерална ектазия) склеректазия

Не включва: дегенеративна миопия (Н44.2)

Н15.9 Болест на склерата, неуточнена

Н16 Кератит

Н16.0 Язва на роговицата

Язва:

- роговица:
  - БДУ
  - централна
  - маргинална
  - с перфорация
  - ануларна
  - с хипопион
- на Мооген

Н16.1 Други повърхностни кератити без конюнктивит

Кератит:

- ареоларен
- филаментарен
- нумуларен (монетовиден)
- звездовиден
- лъчевиден (нишковиден)
- точковиден повърхностен

Фотокератит

Снежна слепота

H16.2 Кератоконюнктивит

Кератоконюнктивит:

- БДУ
  - предизвикан от експозиция (външно въздействие)
  - невротрофичен
  - фликтенулозен
- Офталмия нодоза
Повърхностен кератит с конюнктивит

H16.3 Интерстициален и дълбок кератит

H16.4 Неоваскуларизация на роговицата

Мрежовидни съдове (корнеални)
Панус (корнеален)

H16.8 Други форми на кератит

H16.9 Кератит, неуточнен

H17 Цикатрикси и мътнини на роговицата

H17.0 Левком (адхерентен)

H17.1 Други централни мътнини на роговицата

H17.8 Други цикатрикси (ръбци) и мътнини на роговицата

H17.9 Цикатрикс и мътнина на роговицата, неуточнена

H18 Други болести на роговицата

H18.0 Пигментация и отлагания в роговицата

Кръвоизлив (хематокорнея)
Пръстен на Kayser-Fleischer
Вретено на Krukenberg
Линия на Staehli

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

H18.1 Булозна кератопатия

H18.2 Други корнеални едеми

H18.3 Изменения на мембраната на роговицата

Гънка }
 Руптура } на десцеметовата мембрана

H18.4 Дегенерация на роговицата

Аркус сенилис

Поясовидна кератопатия

Не включва: язва на Мооген (H16.0)

H18.5 Наследствени дистрофии на роговицата

Дистрофия на:

- роговица:
  - епителиална
  - гранулозна
  - мрежовидна
  - петниста
- Fuchs

H18.6 Кератоконус**H18.7 Други деформации на роговицата**

Роговица:

- ектазия
- стафилом

Десцеметоцеле

Не включва: вродени аномалии на роговицата (Q13.3–Q13.4)

H18.8 Други уточнени болести на роговицата

Анестезия

Хипестезия

Рецидивираща ерозия

} на роговицата

H18.9 Болест на роговицата, неуточнена**H19*****Увреждания на склерата и роговицата при болести, класифицирани другаде****H19.0* Склерит и еписклерит при болести, класифицирани другаде**

Сифилитичен еписклерит (A52.7†)

Туберкулозен еписклерит (A18.5†)

Склерит при herpes zoster (B02.3†)

- H19.1*** Кератит и кератоконюнктивит, дължащ се на вируса на herpes simplex (B00.5†)
Дървовиден и дисковиден кератит
- H19.2*** Кератит и кератоконюнктивит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
Инфекциозен кератоконюнктивит (B30.0†)
Кератит и кератоконюнктивит (интерстициален) при:
- акантамебиаза (B60.1†)
  - морбили (B05.8†)
  - сифилис (A50.3†)
  - туберкулоза (A18.5†)
  - herpes zoster (B02.3†)
- H19.3*** Кератит и кератоконюнктивит при болести, класифицирани другаде
Сух кератоконюнктивит (M35.0†)
- H19.8*** Други увреждания на склерата и роговицата при болести, класифицирани другаде
Кератоконус при болестта на Down (Q90.–†)

H20 Иридоциклит

- H20.0** Остър и подостър иридоциклит
Преден увеит	}	остър, рецидивиращ или подостър
Циклит		
Ирит		
- H20.1** Хроничен иридоциклит
- H20.2** Иридоциклит, дължащ се на лещи
- H20.8** Други иридоциклити
- H20.9** Иридоциклит, неуточнен

H21 Други болести на ириса и цилиарното тяло

- Не включва:* симпатичен увеит (H44.1)
- H21.0** Хифема
Не включва: травматична хифема (S05.1)

- H21.1 Други съдови болести на ириса и цилиарното тяло**
Неоваскуларизация на ириса и цилиарното тяло
Рубеоза на ириса
- H21.2 Дегенерация на ириса и цилиарното тяло**
Дегенерация на:
• ириса (пигментна)
• зеничния кант
Иридохизис
Атрофия на ириса (есенциална)(прогресираща)
Миотична зенична киста
Полупрозрачност на ириса
- H21.3 Киста на ириса, цилиарното тяло и предната камера на окото**
Киста на ириса, цилиарното тяло и предната камера:
• БДУ
• ексудативна
• имплантирана
• паразитна
Не включва: миотична киста на зеницата (H21.2)
- H21.4 Зенични мембрани**
Бомбаж на ириса
Зенична:
• оклузия
• секлузия
- H21.5 Други видове сраствания и отлепвания на ириса и цилиарното тяло**
Гониосинехия
Иридодиализа
Задълбочаване (рецесия) на камерния ъгъл
Синехии на ириса:
• БДУ
• предни
• задни
Не включва: коректопия (Q13.2)
- H21.8 Други уточнени болести на ириса и цилиарното тяло**
- H21.9 Болест на ириса и цилиарното тяло, неуточнена**

H22* Увреждания на ириса и цилиарното тяло при болести, класифицирани другаде

H22.0* Иридоциклит при инфекциозни болести, класифицирани другаде

Иридоциклит при:

- гонококова инфекция (A54.3†)
- херпес-вирусна [herpes simplex] инфекция (B00.5†)
- сифилис (вторичен) (A51.4†)
- туберкулоза (A18.5†)
- herpes zoster (B02.3†)

H22.1* Иридоциклит при болести, класифицирани другаде

Иридоциклит при:

- анкилозиращ спондилит (M45†)
- саркоидоза (D86.8†)

H22.8* Други увреждания на ириса и цилиарното тяло при болести, класифицирани другаде

Болести на лещата (H25–H28)

H25 Старческа катаракта

Не включва: капсуларна глаукома с псевдоексфолиация на лещата (H40.1)

H25.0 Начална старческа катаракта

Старческа катаракта:

- коронарна
- кортикална
- точковидна

Субкапсуларна полярна старческа катаракта (предна)(задна)

Водни процепи (пролуки)

H25.1 Старческа нуклеарна катаракта

Катаракта brunescens

Нуклеарна склеротична катаракта

H25.2 Старческа катаракта, морганиев тип

Сенилна хиперматурна катаракта

H25.8 Други старчески катаракти

Комбинирани форми на сенилна катаракта

H25.9 Старческа катаракта, неуточнена**H26****Други видове катаракта***Не включва:* вродена катаракта (Q12.0)**H26.0 Детска, юношеска и пресенилна катаракта****H26.1 Травматична катаракта**

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

H26.2 Усложнена катарактаКатаракта при хроничен иридоциклит
Вторична катаракта при очни болести
След глаукома (подкапсулни мътнини)**H26.3 Катаракта, предизвикана от лекарствени средства**

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

H26.4 Вторична катарактаСекундарна катаракта
Пръстен на Soemmerring**H26.8 Друга уточнена катаракта****H26.9 Катаракта, неуточнена****H27****Други болести на лещата***Не включва:* вродени аномалии на лещата (Q12.–)
механични усложнения, свързани с имплантиране на леща (T85.2)
псевдофакия (Z96.1)**H27.0 Афакия****H27.1 Изкълчване на лещата**

H27.8 Други уточнени болести на лещата

H27.9 Болест на лещата, неуточнена

H28* **Катаракта и други увреждания на лещата при болести, класифицирани другаде**

H28.0* Диабетна катаракта (E10–E14† с общ четвърти знак .3)

H28.1* Катаракта при други болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата, класифицирани другаде
Катаракта при хипопаратиреоидизъм (E20.–†)
Катаракта при недоимъчно хранене и обезводняване (E40–E46†)

H28.2* Катаракта при други болести, класифицирани другаде
Миотонична катаракта (G71.1†)

H28.8* Други увреждания на лещата при болести, класифицирани другаде

Болести на хориоидеята и ретината (H30–H36)

H30 **Хориоретинално възпаление**

H30.0 Огнищно хориоретинално възпаление

Огнищен:

- хориоретинит
- хориоидит
- ретинит
- ретинохориоидит

H30.1 Дисеминирано хориоретинално възпаление

Дисеминиран:

- хориоретинит
- хориоидит
- ретинит
- ретинохориоидит

Не включва: ексудативна ретинопатия (H35.0)

H30.2 Заден циклит

Pars planitis

H30.8 Други хориоретинални възпаления

Болест на Nagada

H30.9 Хориоретинално възпаление, неуточнено

Хориоретинит

Хориоидит

Ретинит

Ретинохориоидит

} БДУ

H31

Други болести на хориоидеята

H31.0 Хориоретинални цикатрикси

Цикатрикси на макулата на задния полюс (след възпаление)
(посттравматични)

Слънчева ретинопатия

H31.1 Дегенерация на хориоидеята

Атрофия

Склероза

} на хориоидеята

Не включва: ангиоидни стрии (H35.3)

H31.2 Наследствена дегенерация на хориоидеята

Хориоидермия

Хориоидна дегенерация (централно-ареоларна)(генерализирана)(перипапиларна)

Кръгообразна атрофия на хориоидеята

Не включва: орнитинемия (E72.4)

H31.3 Кръвоизлив и руптура на хориоидеята

Хеморагия на хориоидеята:

- БДУ
- експулсивна

H31.4 Отлепване на хориоидеята

H31.8 Други уточнени болести на хориоидеята

H31.9 Болест на хориоидеята, неуточнена

H32* **Хориоретинални нарушения при болести, класифицирани другаде**

H32.0* Хориоретинално възпаление при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

Хориоретинит при:

- късен сифилис (A52.7†)
- токсоплазмоза (B58.0†)
- туберкулоза (A18.5†)

H32.8* Други хориоретинални нарушения при болести, класифицирани другаде

H33 **Отлепване и разкъсване на ретината**

Не включва: отлепване на ретиналния пигментен епител (H35.7)

H33.0 **Отлепване на ретината с ретинално разкъсване**

Отлепване на ретината на базата на разкъсване

H33.1 **Ретиносхизис и ретинални кисти**

Киста на ora serrata

Паразитарна киста на ретината

Псевдокиста на ретината

Не включва: вродена ретиносхиза (Q14.1)

микрокистозна дегенерация на ретината (H35.4)

H33.2 **Серозно отлепване на ретината**

Отлепване на ретината

- БДУ
- без разкъсване на ретината

Не включва: централна серозна хориоретинопатия (H35.7)

H33.3 Разкъсвания на ретината без отлепване

Подковообразно разкъсване }
 Кръгъл отвор } на ретината без отлепване
 Opereculum
 Ретинално разкъсване БДУ

Не включва: хориоретинални цикатрикси след операция по повод отлепване на ретината (H59.8)
 периферна дегенерация на ретината без разкъсване (H35.4)

H33.4 Тракционно отлепване на ретината

Пролиферативна витреоретинопатия с отлепване на ретината

H33.5 Други форми на отлепване на ретината**H34 Оклузия на съдовете на ретината**

Не включва: преходна слепота (G45.3)

H34.0 Преходна ретинална артериална оклузия**H34.1 Централна ретинална артериална оклузия****H34.2 Други ретинални артериални оклузии**

Петно на Hollenhorst

Ретинална:

- артериална оклузия:
  - клонова
  - частична
- микроемболия

H34.8 Други ретинални съдови оклузии

Ретинална венозна оклузия:

- централна
- начална
- частична
- на венозен клон

H34.9 Ретинална съдова оклузия, неуточнена

Н35 Други болести на ретината

Н35.0 Фонова ретинопатия и ретинални съдови изменения

Изменения в ретиналната съдова картина

Ретинални:

- микроаневризми
- неоваскуларизация
- периваскулит
- варици
- съдови обвивки
- васкулит

Ретинопатия:

- БДУ
- фонова БДУ
- на Coats
- ексудативна
- хипертензивна

Н35.1 Преретинопатия

РетролентикULARна фиброплазия

Н35.2 Друга пролиферативна ретинопатия

Пролиферативна витреоретинопатия

Не включва: пролиферативна витреоретинопатия с отлепване на ретината (Н33.4)

Н35.3 Дегенерация на макулата и задния полюс

Ангиоидни ивици

Киста

Друзи (дегенеративни)

Отвор

Сбръчкване

} на макулата

Дегенерация на Kuhnt-Junius

Старческа дегенерация на макулата (атрофична)(ексудативна)

Токсична макулопатия

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

H35.4 Периферни ретинални дегенерации

Дегенерация на ретината:

- БДУ
- мрежовидна
- микрокистозна
- палисадна
- паважна
- ретикуларна

Не включва: с разкъсване на ретината (H33.3)**H35.5 Наследствени ретинални дистрофии**

Дистрофия:

- ретинална (пигментна)(албипунктатна)(вителиформена)
- тапеторетинална
- витреоретинална

Пигментен ретинит

Болест на Stargardt

H35.6 Ретинална хеморагия**H35.7 Отделяне, разцепване на слоевете на ретината**

Централна серозна хориоретинопатия

Отлепване на ретинален пигментен епител

H35.8 Други уточнени увреждания на ретината**H35.9 Увреждане на ретината, неуточнено****H36*****Увреждания на ретината при болести, класифицирани другаде****H36.0*** Диабетна ретинопатия (E10–E14† с общ четвърти знак .3)**H36.8*** Други увреждания на ретината при болести, класифицирани другаде

Атеросклеротична ретинопатия (I70.8†)

Пролиферативна сърповидно-клетъчна ретинопатия (D57.–†)

Ретинална дистрофия при болести с натрупване на липиди (E75.–†)

Глаукома (H40–H42)

H40   **Глаукома**

Не включва: абсолютна глаукома (H44.5)
вродена глаукома (Q15.0)
травматична глаукома при родова травма
(P15.3)

H40.0   **Суспектна глаукома**
Очна хипертензия

H40.1   **Първична глаукома с отворен ъгъл**
Глаукома (първична)(резидуален стадий):

- капсулирана с псевдоексфолиация на лещата
- хронична обикновена
- с ниско налягане
- пигментна

H40.2   **Първична глаукома със затворен ъгъл**
Глаукома със затворен ъгъл (първична)(резидуален стадий):

- остра
- хронична
- интермитентна

H40.3   **Вторична глаукома, посттравматична**
При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код.

H40.4   **Вторична глаукома, дължаща се на възпалително заболяване на окото**
При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код.

H40.5   **Вторична глаукома, дължаща се на други болести на окото**
При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код.

H40.6 Вторична глаукома, предизвикана от лекарствени средства

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

H40.8 Друга глаукома**H40.9 Глаукома, неуточнена****H42* Глаукома при болести, класифицирани другаде****H42.0* Глаукома при болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата**

Глаукома при:

- амилоидоза (E85.-†)
- синдром на Lowe (E72.0 †)

H42.8* Глаукома при други болести, класифицирани другаде

Глаукома при онхоцеркоза (B73†)

Болести на стъкловидното тяло и очната ябълка (H43–H45)

H43 Болести на стъкловидното тяло**H43.0 Пропад на стъкловидното тяло**

Не включва: синдром на стъкловидното тяло след операция по повод на катаракта (H59.0)

H43.1 Кръвоизлив в стъкловидното тяло**H43.2 Кристални отлагания в стъкловидното тяло****H43.3 Други помътнявания в стъкловидното тяло**

H43.8 Други болести на стъкловидното тяло

Стъкловидно тяло:

- дегенерация
- отлагания

Не включва: пролиферативна витреоретинопатия с отлепване на ретината (H33.4)

H43.9 Болест на стъкловидното тяло, неуточнена

H44 Болести на очната ябълка

Включва: увреждания, обхващащи множество структури на окото

H44.0 Гноен енд офталмит

Панофталмит

Абсцес на стъкловидното тяло

H44.1 Други енд офталмити

Паразитен енд офталмит БДУ

Симпатичен увеит

H44.2 Дегенеративна миопия

H44.3 Други дегенеративни болести на очната ябълка

Халкоза

Сидероза на окото

H44.4 Хипотония на окото

H44.5 Дегенеративни състояния на очната ябълка

Абсолютна глаукома

Атрофия на очната ябълка

Фтиза на булба

H44.6 Неотстранено (отдавна попаднало) магнитно чуждо тяло в окото

Неотстранено старо магнитно чуждо тяло в:

- предната камера
- цилиарното тяло
- ириса
- лещата
- задната стена на очната ябълка
- стъкловидното тяло

H44.7 Неотстранено (отдавна попаднало) немагнитно чуждо тяло в окото

Неотстранено старо немагнитно чуждо тяло в:

- предната камера
- цилиарното тяло
- ириса
- лещата
- задната стена на очната ябълка
- стъкловидното тяло

H44.8 Други болести на очната ябълка

Хемофталм

Луксация на очната ябълка

H44.9 Болест на очната ябълка, неуточнена**H45* Увреждания на стъкловидното тяло и очната ябълка при болести, класифицирани другаде****H45.0* Кръвоизлив в стъкловидното тяло при болести, класифицирани другаде****H45.1* Ендофталмит при болести, класифицирани другаде**

Ендофталмит при:

- цистецеркоза (B69.1†)
- онхоцеркоза (B73†)
- токсокароза (B83.0†)

H45.8* Други увреждания на стъкловидното тяло и очната ябълка при болести, класифицирани другаде

Болести на зрителния нерв и зрителните пътища (Н46–Н48)

Н46 Неврит на зрителния нерв

Оптичен(-на):

- невропатия, освен исхемична
- папилит

Ретробулбарен неврит БДУ

Не включва: исхемична невропатия на зрителния нерв
(Н47.0)

невромиелит на зрителния нерв [Devic] (G36.0)

Н47 Други болести на зрителния [2-я] нерв и зрителните пътища

Н47.0 Болести на зрителния нерв, неклассифицирани другаде

Компресия на оптичния нерв

Кръвоизлив в обвивката на зрителния нерв

Исхемична невропатия на зрителния нерв

Н47.1 Едем на папилата, неуточнен

Н47.2 Атрофия на зрителния нерв

Темпорално избледняване на папилата на зрителния нерв

Н47.3 Други болести на папилата

Друзи на папилата

Псевдоедем на папилата

Н47.4 Увреждания на хиазмата

Н47.5 Увреждане на други зрителни пътища

Болести на зрителните пътища, nuclei geniculate и на оптичните сияния

Н47.6 Увреждания на зрителната област в кората

Н47.7 Болест на зрителните пътища, неуточнена

H48* Увреждания на зрителния [2-я] нерв и зрителните пътища при болести, класифицирани другаде

H48.0* Атрофия на зрителния нерв при болести, класифицирани другаде

Атрофия на зрителния нерв при късен сифилис (A52.1†)

H48.1* Ретробулбарен неврит при болести, класифицирани другаде

Ретробулбарен неврит при:

- късен сифилис (A52.1†)
- менингококови инфекции (A39.8†)
- множествена склероза (G35†)

H48.8* Други увреждания на зрителния нерв и зрителните пътища при болести, класифицирани другаде

Болести на мускулите на окото, нарушения на бинокулярното движение на очите, акомодацията и рефракцията (H49–H52)

Не включва: нистагъм и други произволни движения на окото (H55)

H49 Паралитичен страбизъм

Не включва: офталмоплегия:

- вътрешна (H52.5)
- интернуклеарна (H51.2)
- прогресивна супрануклеарна (G23.1)

H49.0 Парализа на 3-ти нерв [n. oculomotorius]

H49.1 Парализа на 4-ти нерв [n. trochlearis]

H49.2 Парализа на 6-ти нерв [n. abducent]

H49.3 Пълна (външна) офталмоплегия

H49.4 Прогресираща външна офталмоплегия

H49.8 Друг паралитичен страбизъм

Външна офталмоплегия БДУ

Синдром на Kearns-Sayre

H49.9 Паралитичен страбизъм, неуточнен

H50

Други форми на страбизъм

H50.0 Конвергентен конкомитентен страбизъм

Езотропия (алтернираща)(монокуларна), без интермитираща

H50.1 Дивергентен конкомитентен страбизъм

Екзотропия (алтернираща)(монокуларна), без интермитираща

H50.2 Вертикален страбизъм

Хипертропия

Хипотропия

H50.3 Интермитираща хетеротропия

Интермитираща:

- езотропия
  - екзотропия
- } (алтернираща)(монокуларна)

H50.4 Други и неуточнени хетеротропии

Конкомитентен страбизъм БДУ

Циклотропия

Микротропия

Синдром на монофиксация

H50.5 Хетерофория

Алтернираща хетерофория

Езофория

Екзофория

H50.6 Механичен страбизъм

Синдром на капсулата на Brown

Страбизъм, дължащ се на сраствания

Травматично ограничение на еластичността на очен мускул

H50.8 Друг уточнен страбизъм
Синдром на Duane

H50.9 Страбизъм, неуточнен

H51 Други нарушения на бинокулярното движение

H51.0 Парализа на погледа

H51.1 Недостатъчност на конвергенцията [недостатъчна и излишна]

H51.2 Интернуклеарна офталмоплегия

H51.8 Други уточнени нарушения на бинокулярното движение

H51.9 Нарушение на бинокулярното движение, неуточно

H52 Нарушения на рефракцията и акомодацията

H52.0 Хиперметропия

H52.1 Миопия
Не включва: злокачествена миопия (H44.2)

H52.2 Астигматизъм

H52.3 Анизометропия и анизеокия

H52.4 Пресбиопия

H52.5 Нарушения на акомодацията
Вътрешна офталмоплегия (пълна)(тотална)
Пареза }
Спазъм } на акомодацията

H52.6 Други нарушения на рефракцията

H52.7 Нарушение на рефракцията, неуточно

Зрителни разстройства и слепота (H53–H54)

H53 Разстройства на зрението

H53.0 Амблиопия, дължаща се на анопсия

Амблиопия, обусловена от:

- анизометропия
- зрителна депривация
- страбизъм

H53.1 Субективни зрителни разстройства

Астенопия

Дневна слепота

Хемералопия

Метаморфобсия

Фотофобия

Скотома скинтиланс

Внезапна загуба на зрение

Зрително сияние

Не включва: зрителни халюцинации (R44.1)

H53.2 Диплопия

Двойно виждане

H53.3 Други нарушения на бинокулярното зрение

Несъответствие в кореспонденцията на ретината

Фузия с дефектно стереоскопично зрение

Симултанно виждане без фузия

Липса на бинокулярно зрение

H53.4 Дефекти на зрителното поле

Разширение на сляпото петно

Генерализирано стесняване на зрителното поле

Хемианопсия (хетеронимна)(хомонимна)

Квадрантна анопсия

Скотом:

- дъгообразен (арциформен)
- на Веггум
- централен
- ануларен

H53.5 Аномалии на цветното зрение

Ахроматопсия

Придобита недостатъчност на цветното зрение

Цветна слепота

Деутераномалия

Деутеранопия

Протаномалия

Протанопия

Тританомалия

Тританопия

Не включва: дневна слепота (H53.1)**H53.6 Нощна слепота***Не включва:* дължаща се на недоимък на витамин А (E50.5)**H53.8 Други разстройства на зрението****H53.9 Разстройство на зрението, неуточнено****H54****Слепота и намалено зрение***Забележка:* За определяне на категорията на нарушението на зрението виж таблицата по-долу.*Не включва:* преходна слепота (G45.3)**H54.0 Слепота на двете очи**

Нарушение на зрението от категории 3, 4, 5 на двете очи

H54.1 Слепота на едното око, намалено зрение на другото око

Нарушение на зрението от категории 3, 4, 5 на едното око и категориите 1 и 2 на другото око

H54.2 Намалено зрение на двете очи

Нарушение на зрението от категории 1 или 2 на двете очи

H54.3 Неопределена загуба на зрението на двете очи

Нарушение на зрението от категория 9 на двете очи

H54.4 Слепота на едното око

Нарушение на зрението от категории 3, 4 и 5 на едното око [нормална острота на зрението на другото око]

H54.5 Намалено зрение на едното око

Нарушение на зрението от категории 1 или 2 на едното око [нормална острота на зрението на другото око]

H54.6 Неопределена загуба на зрението на едното око

Нарушение на зрението от категория 9 на едното око [нормална острота на зрението на другото око]

H54.7 Загуба на зрението, неуточнена

Нарушение на зрението от категория 9 БДУ

Забележка: В по-долу посочената таблица е представена класификация на степените на нарушение на зрението, препоръчана от научната група на СЗО по превенция на слепотата, Женева 6-10 ноември 1972 г.¹ Терминът “намалено зрение” в рубриката H54 обхваща категориите 1 и 2 на таблицата, терминът “слепота” – категориите 3, 4 и 5, а терминът “неопределена загуба на зрение” – категория 9. Ако се отчетат и границите на зрителното поле, то пациент със зрително поле не по-голямо от 10⁰, но повече от 5⁰ около централната зрителна ос, следва да се отнесе към категория 3, а пациент със зрително поле повече от 5⁰ около централната зрителна ос – към категория 4, дори ако централната зрителна острота не е нарушена.

Категория на нарушено зрение	Зрителна острота при най-добра корекция	
	Максимален показател под:	Минимален показател равен или над:
1	6/18	6/60
	3/10 (0.3)	1/10 (0.1)
	20/70	20/200
2	6/60	3/60
	1/10 (0.1)	1/20 (0.5)
	20/200	20/400
3	3/60	1/60 (изброяване на пръстите на разстояние 1 м)
	1/20 (0.05)	1/50 (0.02)
	20/400	5/300 (20/1200)
4	1/60 (изброяване на пръстите на разстояние 1 м)	Усещане за светлина
	1/50 (0.02)	
	5/300	
5	Липса на усещане за светлина	
9	Неопределена или неуточнена	

¹ WHO Technical Report Series №518, 1973.

Други болести на окото и придатъците му (H55–H59)

H55 Нистагъм и други непроизволни движения на очите

Нистагъм:

- БДУ
- вроден
- депривиран
- дисоцииран
- латентен

H57 Други болести на окото и придатъците му

H57.0 Аномалия на функциите на зеницата

H57.1 Болка в окото

H57.8 Други неуточнени болести на окото и придатъците му

H57.9 Увреждане на окото и придатъците му, неуточнено

H58* Други увреждания на окото и придатъците му при болести, класифицирани другаде

H58.0* Аномалии на функциите на зеницата при болести, класифицирани другаде

Феномен на Argil Robertson, сифилитичен (A52.1†)

H58.1* Нарушение на зрението при болести, класифицирани другаде

H58.8* Други нарушения на окото и придатъците му при болести, класифицирани другаде

Сифилитична окулопатия, НКД

- вродена:
  - ранна (A50.0†)
  - късна (A50.3†)
- ранна (вторична) (A51.4†)
- късна (A52.7†)

H59

Увреждане на окото и придатъците му след медицински процедури

Не включва: механично увреждане от:

- интраокулярни лещи (T85.2)
  - други очни протезни устройства, имплантати и трансплантати (T85.3)
- псевдофакия (Z96.1)

H59.0 Синдром на стъкловидното тяло след операция по повод на катаракта

H59.8 Други увреждания на окото и придатъците му след медицински процедури

Хориоретинални цикатрикси след операция по повод на отлагания в ретината

H59.9 Увреждане на окото и придатъците му след медицински процедури, неуточнено

Болести на ухото и мастоидния израстък (Н60–Н95)

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)
травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)
новообразувания (C00–D48)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)

Този клас съдържа следните блокове:

Н60–Н62 Болести на външното ухо
Н65–Н75 Болести на средното ухо и мастоидния израстък
Н80–Н83 Болести на вътрешното ухо
Н90–Н95 Други болести на ухото

Със звездичка са означени следните категории:

Н62* Увреждания на външното ухо при болести, класифицирани другаде
Н67* Възпаление на средното ухо при болести, класифицирани другаде
Н75* Други увреждания на средното ухо и мастоидния израстък при болести, класифицирани другаде.
Н82* Вестибуларни синдроми при болести, класифицирани другаде
Н94* Други увреждания на ухото при болести, класифицирани другаде

Болести на външното ухо (H60–H62)

H60 Външен отит

H60.0 Абсцес на външното ухо

Цирей
Карбункул
Фурункул

} на ушната раковина или
външния слухов проход

H60.1 Целулит на външното ухо

Целулит на:

- ушната мида
- външния слухов проход

H60.2 Злокачествен външен отит

H60.3 Други инфекциозни външни отити

Външен отит:

- дифузен
  - хеморагичен
- Ухо на плувец

H60.4 Холестеатом на външното ухо

Кератозис обтуранс на външното ухо (канала)

H60.5 Остър външен отит, неинфекциозен

Остър външен отит:

- БДУ
- актиничен
- химичен
- контактен
- екзематозен
- реактивен

H60.8 Други външни отити

Хроничен външен отит БДУ

H60.9 Външен отит, неуточнен

Н61 Други болести на външното ухо**Н61.0 Перихондрит на външното ухо**

Хондродерматитис нодуларис на ушната висулка

Перихондрит на:

- външното ухо
- ушната мида

Н61.1 Неинфекциозни болести на ушната мида

Придобита деформация на:

- външното ухо
- ушната мида

Не включва: деформация на ушната мида, предизвикана от травма и последвал перихондрит (М95.1)**Н61.2 Церумен**

Ушна кал в ухото

Н61.3 Придобита стеноза на външния слухов проход

Стеснение на външния слухов проход

Н61.8 Други уточнени болести на външното ухо

Екзостоза на външния слухов проход

Н61.9 Болест на външното ухо, неуточнена**Н62* Увреждания на външното ухо при болести, класифицирани другаде****Н62.0* Външен отит при бактериални болести, класифицирани другаде**

Външен отит при еризипел (А46†)

Н62.1* Външен отит при вирусни болести, класифицирани другаде

Външен отит при:

- херпес-вирусна [herpes simplex] инфекция (В00.1†)
- herpes zoster (В02.8†)

H62.2* Външен отит при микози

Външен отит при:

- аспергилоза (B44.8†)
- кандидоза (B37.2†)
- Отомикоза БДУ (B36.9†)

H62.3* Външен отит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

H62.4* Външен отит при други болести, класифицирани другаде

Външен отит при импетиго (L01.–†)

H62.8* Други увреждания на външното ухо при болести, класифицирани другаде

Болести на средното ухо и мастоидния израстък (H65–H75)

H65 Негнойно възпаление на средното ухо

Включва: с мирингит

H65.0 Остро серозно възпаление на средното ухо

Остър и подостър секреторен отит

H65.1 Други остри негнойни отити на средното ухо

Otitis media, остър и подостър:

- алергичен (мукозен)(хеморагичен)(серозен)
- мукозен
- негноен БДУ
- хеморагичен
- серомуцинозен

Не включва: отит в резултат на баротравма (T70.0)
otitis media acuta БДУ (H66.9)

H65.2 Хронично серозно възпаление на средното ухо

Хроничен туботимпанален катар

H65.3 Хронично мукоидно възпаление на средното ухо

“Лепкаво” ухо

Хроничен otitis media:

- мукозен
- секреторен
- трансудатен

Не включва: адхезивна болест на средното ухо (H74.1)

H65.4 Други хронични негнойни възпаления на средното ухо

Хронично възпаление на средното ухо:

- алергично
- ексудативно
- негнойно БДУ
- серомуцинозно
- с излив (негноен)

H65.9 Негнойно възпаление на средното ухо, неуточнено

Възпаление на средното ухо:

- алергично
- катарално
- ексудативно
- мукоидно
- секреторно
- серомуцинозно
- серозно
- трансудатно
- с излив (негноен)

H66**Гнойно и неуточнено възпаление на средното ухо**

Включва: с мирингит

H66.0 Остро гнойно възпаление на средното ухо**H66.1 Хронично туботимпанално гнойно възпаление на средното ухо**

Доброкачествен хроничен гноен отит на средното ухо

Хронична туботимпанална болест [мезотимпанит]

H66.2 Хронично епитимпано-антрален гноен отит на средното ухо

Хронична епитимпано-антрална болест [епитимпанит]

H66.3 Други хронични гнойни отити на средното ухо

Хроничен гноен отит на средното ухо БДУ

H66.4 Гноен отит на средното ухо, неуточнен

Гноен отит на средното ухо БДУ

H66.9 Възпаление на средното ухо, неуточнено

Otitis media:

- БДУ
- остър БДУ
- хроничен БДУ

H67*

Възпаление на средното ухо при болести, класифицирани другаде

H67.0* Възпаление на средното ухо при бактериални болести, класифицирани другаде

Otitis media при:

- скарлатина (A38†)
- туберкулоза (A18.6†)

H67.1* Възпаление на средното ухо при вирусни болести, класифицирани другаде

Otitis media при:

- грип (J10–J11†)
- морбили (B05.3†)

H67.8* Възпаление на средното ухо при други болести, класифицирани другаде

H68

Възпаление и запушване на Евстахиевата тръба

H68.0 Възпаление на Евстахиевата тръба

H68.1 Запушване на Евстахиевата тръба

Компресия
Стеноза
Стриктурa } на Евстахиевата тръба

H69 Други болести на Евстахиевата тръба

- H69.0** Отворена Евстахиевата тръба
- H69.8** Други уточнени болести на Евстахиевата тръба
- H69.9** Болест на Евстахиевата тръба, неуточнена

H70 Мастоидит и сродни състояния

- H70.0** Остър мастоидит
Абсцес	}	на мастоидния израстък
Епием		
- H70.1** Хроничен мастоидит
Кариес	}	на мастоидния израстък
Фистула		
- H70.2** Петрозит
- Възпаление на pars petrosa (остро) (хронично)
- H70.8** Други мастоидити и сродни състояния
- H70.9** Мастоидит, неуточнен

H71 Холестеатом на средното ухо

- Холестеатом на тъпанчето
- Не включва:* холестеатом на външното ухо (H60.4)
рецидивиращ холестеатом след мастоидектомия (H90.5)

H72 Перфорация на тъпанчето

- Включва:* перфорация на тъпанчето:
- устойчива посттравматична
  - след възпаление
- Не включва:* травматична руптура на тъпанчето (S09.2)

- H72.0** Централна перфорация на тъпанчето
- H72.1** Перфорация на тъпанчето в областта на атика
- Перфорация на pars flaccida
- H72.2** Други маргинални перфорации на тъпанчето

H72.8 Други перфорации на тъпанчето:

Перфорация(-и):

- множествени
  - пълна
- } на тъпанчето

H72.9 Перфорация на тъпанчето, неуточнена

H73 Други болести на тъпанчето

H73.0 Остър мирингит

Остър тимпанит

Булозен мирингит

Не включва: с otitis media (H65–H66)

H73.1 Хроничен мирингит

Хроничен тимпанит

Не включва: с otitis media (H65–H66)

H73.8 Други уточнени болести на тъпанчето

H73.9 Болест на тъпанчето, неуточнена

H74 Други болести на средното ухо и мастоидния израстък

H74.0 Тимпаносклероза

H74.1 Адхезивна болест на средното ухо

Адхезивен отит

Не включва: “лепкаво” ухо (H65.3)

H74.2 Разкъсване и разместване на слуховите костици

H74.3 Други придобити дефекти на слуховите костици

Анкилоза

Частична загуба } на слуховите костици

H74.4 Полип на средното ухо

H74.8 Други уточнени болести на средното ухо и мастоидния израстък

H74.9 Болест на средното ухо и мастоидния израстък, неуточнена

- H75*** Други увреждания на средното ухо и мастоидния израстък при болести, класифицирани другаде
- H75.0*** Мастоидит при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
Туберкулозен мастоидит (A18.0†)
- H75.8*** Други уточнени болести на средното ухо и мастоидния израстък, класифицирани другаде

Болести на вътрешното ухо (H80–H83)

- H80** Отосклероза
Включва: отоспонгиоза
- H80.0** Отосклероза, засягаща овалното прозраче, необлитерираща
- H80.1** Отосклероза, засягаща овалното прозраче, облитерираща
- H80.2** Кохлеарна, отосклероза
Отосклероза, засягаща:
  - капсулата на лабиринта
  - овалното прозраче
- H80.8** Други форми на отосклероза
- H80.9** Отосклероза, неуточнена
- H81** Нарушение на вестибуларната функция
Не включва: световъртеж:
  - БДУ (R42)
  - епидемичен (A88.0)
- H81.0** Болест на Meniere
Ендолимфатичен хидропс
Синдром, или вертиго, на Meniere

H81.1 Доброкачествен пароксизмален световъртеж

H81.2 Вестибуларен невронит

H81.3 Други периферни световъртежи

Синдром на Lermoyez

Световъртеж:

- отогенен
- слухов
- периферен БДУ

H81.4 Световъртеж от централен произход

Централен позиционен нистагъм

H81.8 Други нарушения на вестибуларната функция

H81.9 Нарушение на вестибуларната функция, неуточно

Синдром на световъртеж БДУ

H82* **Вестибуларни синдроми при болести, класифицирани другаде**

H83 **Други болести на вътрешното ухо**

H83.0 Лабиринтит

H83.1 Лабиринтна фистула

H83.2 Лабиринтна дисфункция

Повишена чувствителност

Хипофункция

Загуба на функции

} на лабиринта

H83.3 Шумови ефекти на вътрешното ухо

Акустична травма

Загуба на слуха от шумово въздействие

H83.8 Други уточнени болести на вътрешното ухо

H83.9 Болест на вътрешното ухо, неуточнена

Други болести на ухото (Н90–Н95)

Н90 Глухота, свързана с нарушение в провеждането на звука (кондуктивна) и невросензорна загуба на слуха

Включва: вродена глухота

Не включва: мутизъм, НКД (Н91.3)

глухота БДУ (Н91.9)

загуба на слуха:

- БДУ (Н91.9)
- предизвикана от шум (Н83.3)
- ототоксична (Н91.0)
- внезапна (идиопатична) (Н91.2)

Н90.0 Двустранна кондуктивна (проводна) загуба на слуха

Н90.1 Едностранна звукопроводна загуба на слуха с нормален слух на другото ухо

Н90.2 Звукопроводна загуба на слуха, неуточнена
Глухота, свързана с нарушение в провеждането на звука, БДУ

Н90.3 Двустранна невросензорна загуба на слуха

Н90.4 Едностранна невросензорна загуба на слуха с нормален слух на другото ухо

Н90.5 Невросензорна загуба на слуха, неуточнена

Вродена глухота БДУ

Намаление на слуха:

• централно • неврогенно • перцептивно • сензорно	}	БДУ

Невросензорна глухота БДУ

- H90.6** Смесена звукопроводна и невросензорна глухота – двустранна
- H90.7** Смесена звукопроводна и невросензорна глухота – едностранна, с нормален слух на другото ухо
- H90.8** Смесена звукопроводна и невросензорна глухота, неуточнена

H91 Друга загуба на слуха

Не включва: аномалии на слуховото възприятие (H93.2)
загуба на слуха, класифицирана в рубрика H90.–
ушна кал (H61.2)
загуба на слуха от въздействието на шум (H83.3)
психогенна глухота (F44.6)
преходна исхемична глухота (H93.0)

- H91.0** **Ототоксична загуба на слуха**
При необходимост от идентифициране на токсичния агент се използва допълнителен код за външна причина (клас XX).
- H91.1** **Пресбиакузис**
Пресбиакузия
- H91.2** **Внезапна идиопатична загуба на слуха**
Внезапна загуба на слуха БДУ
- H91.3** **Глухонемота, неклассифицирана другаде**
- H91.8** **Други уточнени форми на глухота**
- H91.9** **Загуба на слуха, неуточнена**
Глухота:
• БДУ
• високочестотна
• нискочестотна

H92 Оталгия и отделяния от ухото

- H92.0** **Оталгия**

H92.1 Оторея
Не включва: изтичане на гръбначномозъчна течност от ухото (G96.0)

H92.2 Оторагия (кръвотечение от ухото)
Не включва: травматична оторагия (кодът е според вида на травмата)

H93 Други болести на ухото, неклассифицирани другаде

H93.0 Дегенеративни и съдови болести на ухото
 Преходна исхемична глухота
Не включва: пресбиакузис (H91.1)

H93.1 Шум в ушите (субективен)

H93.2 Други аномалии на слуховото възприятие
 Нарушаване на слуховото възприятие
 Диплакузис
 Хиперакузис
 Преходна смяна на слуховия праг
Не включва: слухови халюцинации (R44.0)

H93.3 Болести на слуховия нерв
 Увреждане на 8-я черепномозъчен нерв

H93.8 Други уточнени болести на ухото

H93.9 Болест на ухото, неуточнена

H94* Други увреждания на ухото при болести, класифицирани другаде

H94.0* Кохлеарен неврит при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
 Кохлеарен неврит при сифилис (A52.1†)

H94.8* Други уточнени увреждания на ухото при болести, класифицирани другаде

- H95**   **Увреждания на ухото и мастоидния израстък след медицински процедури, неклассифицирани другаде**
- H95.0**   **Рецидивиращ холестеатом в кухината след мастоидектомия**
- H95.1**   **Други увреждания след мастоидектомия**
Хронично възпаление }
Гранулация   } на кухината след мастоидектомия
Мукозна киста   }
- H95.8**   **Други увреждания на ухото и мастоидния израстък след медицински процедури**
- H95.9**   **Увреждане на ухото и мастоидния израстък след медицински процедури, неуточнено**

Болести на органите на кръвообращението (I00–I99)

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)
травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)
новообразувания (C00–D48)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)
системни увреждания на съединителната тъкан (M30–M36)
преходни церебрални исхемични атаки и сродни синдроми (G45.–)

Този клас съдържа следните блокове:

- I00–I02   Остър ревматизъм
- I05–I09   Хронични ревматични болести на сърцето
- I10–I15   Хипертонични болести
- I20–I25   Ишемична болест на сърцето
- I26–I28   Белодробно сърце [белодробна сърдечна болест] и болести на белодробното кръвообращение
- I30–I52   Други болести на сърцето
- I60–I69   Мозъчносъдови болести
- I70–I79   Болести на артериите, артериолите и капилярите
- I80–I89   Болести на вените, лимфните съдове и лимфните възли, неклассифицирани другаде
- I95–I99   Други и неуточнени болести на органите на кръвообращението

Със звездичка са означени следните категории:

- I32* Перикардит при болести, класифицирани другаде
- I39* Ендокардит и увреждания на сърдечните клапи при болести, класифицирани другаде
- I41* Миокардит при болести, класифицирани другаде
- I43* Кардиомиопатия при болести, класифицирани другаде
- I52* Други увреждания на сърцето при болести, класифицирани другаде
- I68* Мозъчносъдови увреждания при болести, класифицирани другаде
- I79* Увреждания на артериите, артериолите и капилярите при болести, класифицирани другаде
- I98* Други болести на органите на кръвообращението при болести, класифицирани другаде

Остър ревматизъм (I00–I02)

I00

Ревматизъм без данни за засягане на сърцето

Ревматичен артрит – остър или подостър

I01

Ревматизъм със засягане на сърцето

Не включва: хронични заболявания с ревматичен произход (I05–I09), освен когато има и остър ревматизъм, или данни за рецидив или активност на ревматичния процес. В случаите, когато съществува съмнение за ревматична активност към момента на смъртта, се обърнете към правилата и препоръките за кодиране на смъртността в том 2.

I01.0

Остър ревматичен перикардит

Всяко състояние, включено в I00, с наличие на перикардит
Ревматичен перикардит (остър)

Не включва: перикардит, неуточнен като ревматичен (I30.–)

- I01.1**   **Остър ревматичен ендокардит**
Всяко състояние, включено в I00, с наличие на ендокардит или валвулит
- I01.2**   **Остър ревматичен миокардит**
Всяко състояние, включено в I00, с наличие на миокардит
- I01.8**   **Други остри ревматични болести на сърцето**
Всяко състояние, включено в I00, с наличие на други или множествени форми на засягане на сърцето
Остър ревматичен панкардит
- I01.9**   **Остра ревматична болест на сърцето, неуточнена**
Всяко състояние, включено в I00, с неуточнен вид засягане на сърцето
Ревматични:
• кардит, остър
• болест на сърцето, активна или остра

I02**Ревматична хорея**

Включва: хорея на Sydenham

Не включва: хорея

- БДУ (G25.5)
- на Huntington (G10)

- I02.0**   **Ревматична хорея със засягане на сърцето**
Хорея БДУ със засягане на сърцето
Ревматична хорея със засягане на сърцето от всякакъв вид от посочените в рубриката I01.–
- I02.9**   **Ревматична хорея без засягане на сърцето**
Ревматична хорея БДУ

Хронични ревматични болести на сърцето (I05–I09)

I05 Ревматични болести на митралната клапа

Включва: състояния, класифицирани в рубриците I05.0 и I05.2–I05.9, уточнени или неуточнени като ревматични

Не включва: състояния, уточнени като неревматични (I34.–)

I05.0 Митрална стеноза

(Ревматична) митрална (клапна) обструкция

I05.1 Ревматична митрална инсуфициенция

Ревматична митрална:

- недостатъчност
- регургитация

I05.2 Митрална стеноза и инсуфициенция

Митрална стеноза и недостатъчност или регургитация

I05.8 Други болести на митралната клапа

Митрална (клапна) недостатъчност

I05.9 Болест на митралната клапа, неуточнена

(Хронично) митрално (клапно) увреждане БДУ

I06 Ревматични болести на аортната клапа

Не включва: случаи, неуточнени като ревматични (I35.–)

I06.0 Ревматична аортна стеноза

Ревматична аортна (клапна) обструкция

I06.1 Ревматична аортна инсуфициенция

Ревматична аортна:

- недостатъчност
- регургитация

I06.2 Ревматична аортна стеноза и инсуфициенция
Ревматична аортна стеноза и инсуфициенция или регургитация

I06.8 Други ревматични болести на аортната клапа

I06.9 Ревматична болест на аортната клапа, неуточнена
Ревматична аортна (клапна) болест БДУ

I07

Ревматични болести на трикуспидалната клапа

Включва: случаи, уточнени или неуточнени като ревматични

Не включва: случаи, уточнени като неревматични (I36.–)

I07.0 Трикуспидална стеноза
(Ревматична) трикуспидална (клапна) стеноза

I07.1 Трикуспидална инсуфициенция
(Ревматична) трикуспидална (клапна) инсуфициенция

I07.2 Трикуспидална стеноза и инсуфициенция

I07.8 Други болести на трикуспидалната клапа

I07.9 Болест на трикуспидалната клапа, неуточнена
Увреждане на трикуспидалната клапа БДУ

I08

Болести на няколко клапи

Включва: случаи, уточнени или неуточнени като ревматични

Не включва: ендокардит без уточняване на клапата (I38)
ревматични болести на ендокарда без уточняване на клапата (I09.1)

I08.0 Съчетано засягане на митралната и аортната клапи
Съчетано засягане на митралната и аортната клапи, уточнено или неуточнено като ревматично

I08.1 Съчетано засягане на митралната и трикуспидалната клапи

I08.2 Съчетано засягане на аортната и трикуспидалната клапи

I08.3 Съчетано засягане на митралната, аортната и трикуспидалната клапи

I08.8 Други болести на няколко клапи

I08.9 Болест на няколко клапи, неуточнена

I09 Други ревматични болести на сърцето

I09.0 Ревматичен миокардит

Не включва: миокардит, неуточнен като ревматичен (I51.4)

I09.1 Ревматични болести на ендокарда без уточняване на клапа

Ревматичен:

- ендокардит (хроничен)
- валвулит (хроничен)

Не включва: ендокардит без уточняване на клапа (I38)

I09.2 Хроничен ревматичен перикардит

Адхезивен перикардит – ревматичен

Хроничен ревматичен:

- медиастиноперикардит
- миоперикардит

Не включва: състояния, неуточнени като ревматични (I31.–)

I09.8 Други уточнени ревматични болести на сърцето

Ревматична болест на пулмоналната клапа

I09.9 Ревматична болест на сърцето, неуточнена

Ревматични:

- кардит
- сърдечна недостатъчност

Не включва: ревматоиден кардит (M05.3)

Хипертонични болести (I10–I15)

Не включва: усложняващи бременността, раждането и послеродовия период (O10–O11, O13–O16)
с включване на коронарните съдове (I20–I25)
неонатална хипертония (P29.2)
пулмонална хипертония (I27.0)

I10

Есенциална [първична] хипертония

Високо кръвно налягане

Хипертония (артериална)(доброкачествена)(есенциална)(малигнена)(първична)(системна)

Не включва: с включване на съдовете на:

- мозъка (I60–I69)
- окото (H35.0)

I11

Хипертонична болест на сърцето

Включва: всяко състояние от рубриците I50.–, I51.4–I51.9, дължащо се на хипертония

I11.0   **Хипертонично сърце със (застойна) сърдечна недостатъчност**

Декомпенсирано хипертонично сърце

I11.9   **Хипертонично сърце без (застойна) сърдечна недостатъчност**

Хипертонично сърце БДУ

I12 Хипертоничен бъбрек

[хипертонична бъбречна болест]

Включва: всяко състояние от рубриците N18.–, N19.– или N26.– в съчетание с всяко състояние от рубриката I10
бъбречна атеросклероза
атеросклеротичен нефрит (хроничен)(интерстициален)
хипертонична нефропатия
нефросклероза

Не включва: вторична хипертония (I15.–)

I12.0 Хипертоничен бъбрек с бъбречна недостатъчност

Хипертонична бъбречна недостатъчност

I12.9 Хипертоничен бъбрек без бъбречна недостатъчност

Хипертоничен бъбрек БДУ

I13 Съчетание на хипертонично сърце с хипертоничен бъбрек

Включва: всяко състояние от рубриката I11.– в съчетание с всяко състояние от рубриката I12.– болест:

- сърдечно-бъбречна
- сърдечно-съдова бъбречна

I13.0 Съчетание на хипертонично сърце с хипертоничен бъбрек и със (застойна) сърдечна недостатъчност

I13.1 Съчетание на хипертонично сърце с хипертоничен бъбрек и с бъбречна недостатъчност

I13.2 Съчетание на хипертонично сърце с хипертоничен бъбрек с наличие както на (застойна) сърдечна недостатъчност, така и на бъбречна недостатъчност

I13.9 Съчетание на хипертонично сърце с хипертоничен бъбрек, неуточнено

I15   **Вторична хипертония**

Не включва: с включване на съдовете на:

- мозъка (I60–I69)
- окото (H35.0)

I15.0   **Бъбречно-съдова хипертония**

I15.1   **Хипертония, дължаща се на други бъбречни нарушения**

I15.2   **Хипертония, дължаща се на ендокринни нарушения**

I15.8   **Други видове вторична хипертония**

I15.9   **Вторична хипертония, неуточнена**

Исхемична болест на сърцето (I20–I25)

Забележка: За целите на статистиката на заболяемостта понятието “продължителност”, използвано в рубриците I21–I25, включва интервала от началото на исхемичния пристъп до постъпването на пациента в медицинско заведение. За целите на статистиката на смъртността то обхваща интервала от началото на исхемичния пристъп до настъпването на смъртта.

Включва: със споменаване на хипертония (I10–I15)

При необходимост от идентифициране на наличието на хипертония се използва допълнителен код.

I20   **Стенокардия**

I20.0   **Нестабилна стенокардия**

Стенокардия:

- кресчендо
- новопоявила се при усилие
- влошаваща се при усилие

Интермедиерен коронарен синдром

Прединфарктен синдром

I20.1 Стенокардия с документиран спазъм

Стенокардия:

- ангиоспастична
- на Prinzmetal
- причинена от спазъм
- вариантна

I20.8 Други видове стенокардия

Стенокардия при усилие

I20.9 Стенокардия, неуточнена

Стенокардия:

- БДУ
- сърдечна

Стенокарден синдром

Ишемична гръдна болка

I21

Остър инфаркт на миокарда

Включва: инфаркт на миокарда, уточнен като остър или с установена продължителност 4 седмици (28 дена) или по-малко от началото му

Не включва: някои текущи усложнения след остър инфаркт на миокарда (I23.–)

инфаркт на миокарда:

- стар (I25.2)
  - уточнен като хроничен или с установена продължителност над 4 седмици (над 28 дена) от началото му (I25.8)
  - повторен (I22.–)
- постинфарктен миокарден синдром (I24.1)

I21.0 Остър трансмурален инфаркт на миокарда на предната стена

Трансмурален инфаркт (остър)(на):

- преден (предната стена) БДУ
- предно-върхов
- предно-латерален
- предно-септален

I21.1 Остър трансмурален инфаркт на миокарда на долната стена

Трансмурален инфаркт (остър)(на):

- диафрагмалната стена
- долен (долната стена) БДУ
- долно-латерален
- долно-заден

I21.2 Остър трансмурален инфаркт на миокарда с други уточнени локализации

Трансмурален инфаркт (остър):

- върхово-латерален
- базално-латерален
- висок латерален
- латерален (латералната стена) БДУ
- заден (истински)
- задно-базален
- задно-латерален
- задно-септален
- септален БДУ

I21.3 Остър трансмурален инфаркт на миокарда с неуточнена локализация

Трансмурален инфаркт на миокарда БДУ

I21.4 Остър субендокарден инфаркт на миокарда

Нетрансмурален инфаркт на миокарда БДУ

I21.9 Остър инфаркт на миокарда, неуточнен

Инфаркт на миокарда (остър) БДУ

I22**Повторен инфаркт на миокарда***Включва:* рецидивиращ инфаркт на миокарда*Не включва:* уточнен като хроничен или с установена продължителност над 4 седмици (над 28 дена) от началото му (I25.8)**I22.0 Повторен инфаркт на миокарда на предната стена**

Повторен инфаркт (остър)(на):

- преден (предната стена) БДУ
- предно-върхов
- предно-латерален
- предно-септален

I22.1 Повторен инфаркт на миокарда на долната стена

Повторен инфаркт (остър)(на):

- диафрагмалната стена
- долен (долната стена) БДУ
- долно-латерален
- долно-заден

I22.8 Повторен инфаркт на миокарда с друга уточнена локализация

Повторен инфаркт на миокарда (остър):

- върхово-латерален
- базално-латерален
- висок латерален
- латерален (латералната стена) БДУ
- заден (истински)
- задно-базален
- задно-латерален
- задно-септален
- септален БДУ

I22.9 Повторен инфаркт на миокарда с неуточнена локализация

I23 Някои текущи усложнения на острия инфаркт на миокарда

Не включва: изброените състояния, когато:

- съпровождат острия инфаркт на миокарда (I21–I22)
- не са уточнени като текущи усложнения на острия инфаркт на миокарда (I31.–, I51.–)

I23.0 Хемоперикард като текущо усложнение на острия инфаркт на миокарда

I23.1 Междупредсърден дефект като текущо усложнение на острия инфаркт на миокарда

I23.2 Междукамерен дефект като текущо усложнение на острия инфаркт на миокарда

I24.9   **Остра исхемична болест на сърцето, неуточнена**
Не включва: исхемична болест на сърцето (хронична) БДУ (I25.9)

I25   **Хронична исхемична болест на сърцето**
Не включва: сърдечно-съдова болест БДУ (I51.6)

I25.0   **Атеросклеротична сърдечно-съдова болест – описана така**

I25.1   **Атеросклеротична болест на сърцето**
Коронарен(-на) (артериален(-на)):
• атером
• атеросклероза
• болест
• склероза

I25.2   **Стар инфаркт на миокарда**
Оздравял инфаркт на миокарда
Прекаран инфаркт на миокарда, диагностициран с ЕКГ или друго специално изследване, но с липса на симптоматика в момента

I25.3   **Сърдечна аневризма**
Аневризма:
• на сърдечната стена
• камерна

I25.4   **Аневризма на коронарна артерия**
Коронарна артериовенозна фистула, придобита
Не включва: вродена коронарна (артериална) аневризма (Q24.5)

I25.5   **Исхемична кардиомиопатия**

I25.6   **Безсимптомна исхемия на миокарда**

I25.8   **Други форми на хронична исхемична болест на сърцето**
Всяко състояние от рубриците I21–I22 и I24.–, уточнено като хронично или с установена продължителност над 4 седмици (над 28 дена) от началото му

I25.9   **Хронична исхемична болест на сърцето, неуточнена**
Исхемична болест на сърцето (хронична) БДУ

Белодробно сърце [белодробна сърдечна болест] и болести на белодробното кръвообращение (I26–I28)

I26 Белодробен емболизъм

Включва: белодробен(-на) (артериален)(венозен):

- инфаркт
- тромбоемболизъм
- тромбоза

Не включва: усложняващ:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.2)
- бременност, раждане и послеродов период (O88.–)

I26.0 Белодробна емболия със споменаване на остро белодробно сърце

Остро белодробно сърце БДУ

I26.9 Белодробна емболия без споменаване на остро белодробно сърце

Белодробен емболизъм БДУ

I27 Други форми на белодробно сърце

I27.0 Първична белодробна хипертония

Белодробна (артериална) хипертония (идиопатична)(първична)

I27.1 Кифосколиотично сърце

I27.8 Други уточнени форми на белодробно сърце

I27.9 Белодробно сърце, неуточнено

Хронична белодробно-сърдечна болест

Белодробно сърце [cor pulmonale] (хронично) БДУ

I28 Други болести на белодробните съдове

- I28.0** Артериовенозна фистула на белодробните съдове
- I28.1** Аневризма на белодробна артерия
- I28.8** Други уточнени болести на белодробните съдове
Руптура	}	на белодробен съд
Стеноза		
Стриктурa		
- I28.9** Белодробно-съдова болест, неуточнена

**Други болести на сърцето
(I30–I52)**

I30 Остър перикардит

Включва: остър перикарден излив

Не включва: ревматичен перикардит (остър) (I01.0)

I30.0 Остър неспецифичен идиопатичен перикардит

I30.1 Инфекциозен перикардит

Перикардит:

- пневмококов
- гноен
- стафилококов
- стрептококов
- вирусен

Пиоперикардит

При необходимост от идентифициране на инфекциозния причинител се използва допълнителен код (B95–B97).

I30.8 Други форми на остър перикардит

I30.9 Остър перикардит, неуточнен

I31 Други болести на перикарда

Не включва: текущи усложнения на острия инфаркт на миокарда (I23.–)
 посткардиотомен синдром (I97.0)
 травма на сърцето (S26.–)
 болест, уточнена като ревматична (I09.2)

I31.0 Хроничен адхезивен перикардит

Accretio cordis
 Сраснал перикард
 Адхезивен медиастиноперикардит

I31.1 Хроничен констриктивен перикардит

Concretio cordis
 Перикардна калцификация

I31.2 Хемоперикард, неклассифициран другаде**I31.3 Перикарден излив (невъзпалителен)**

Хилоперикард

I31.8 Други уточнени болести на перикарда

Епикардни плаки
 Огнищни перикардни адхезии

I31.9 Болест на перикарда, неуточнена

Сърдечна тампонада
 Перикардит (хроничен) БДУ

I32* Перикардит при болести, класифицирани другаде**I32.0* Перикардит при бактериални болести, класифицирани другаде**

Перикардит:

- гонококов (A54.8†)
- менингококов (A39.5†)
- сифилитичен (A52.0†)
- туберкулозен (A18.8†)

I32.1* Перикардит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

I32.8* Перикардит при други болести, класифицирани другаде

Перикардит (при):

- ревматоиден (M32.1†)
- системен лупус еритематодес (M32.1†)
- уремичен (N18.8†)

I33

Остър и подостър ендокардит

Не включва: остър ревматичен ендокардит (I01.1)
ендокардит БДУ (I38)

I33.0 Остър и подостър инфекциозен ендокардит

Ендокардит (остър)(подостър):

- бактериален
- инфекциозен БДУ
- лента
- злокачествен
- септичен
- улцерозен

При необходимост от идентифициране на инфекциозния причинител се използва допълнителен код (B95–B97).

I33.9 Остър ендокардит, неуточнен

Ендокардит

Миоендокардит

Периендокардит

} остър или подостър

I34

Неревматични болести на митралната клапа

Не включва: митрална (клапна):

- болест (I05.9)
- недостатъчност (I05.8)
- стеноза (I05.0)

с неуточнена етиология, но със споменаване на:

- болест на аортната клапа (I08.0)
  - митрална стеноза или обструкция (I05.0)
- уточнена като ревматична (I05.–)

I34.0 Митрална (клапна) инсуфициенция

Митрална (клапна):

- недостатъчност
- регургитация

} БДУ или с уточнена етиология,
която е неревматична

I34.1 Митрален (клапен) пролапс

Синдром на пролабираща митрална клапа

Не включва: синдром на Marfan (Q87.4)**I34.2 Неревматична митрална (клапна) стеноза****I34.8 Други неревматични болести на митралната клапа****I34.9 Неревматична болест на митралната клапа, неуточнена****I35****Неревматични болести на аортната клапа**

Не включва: хипертрофична субаортна стеноза (I42.1)
с неуточнена етиология, но със споменаване
на болест на митралната клапа (I08.0)
уточнена като ревматична (I06.–)

I35.0 Аортна (клапна) стеноза**I35.1 Аортна (клапна) инсуфициенция**

Аортна (клапна):

- недостатъчност
- регургитация

} БДУ или с уточнена етиология,
която е неревматична

I35.2 Аортна (клапна) стеноза и инсуфициенция**I35.8 Други болести на аортната клапа****I35.9 Болест на аортната клапа, неуточнена****I36****Неревматични болести на трикуспидалната клапа**

Не включва: с неуточнена етиология (I07.–)
уточнена като ревматична (I07.–)

I36.0 Неревматична трикуспидална (клапна) стеноза

I36.1 Неревматична трикуспидална (клапна) инсуфициенция

Трикуспидална (клапна):

- недостатъчност
  - регургитация
- } с уточнена етиология,
която е неревматична

I36.2 Неревматична трикуспидална (клапна) стеноза и инсуфициенция

I36.8 Други неревматични болести на трикуспидалната клапа

I36.9 Неревматична болест на трикуспидалната клапа, неуточнена

I37 Болести на пулмоналната клапа

Не включва: уточнени като ревматични (I09.8)

I37.0 Стеноза на пулмоналната клапа

I37.1 Инсуфициенция на пулмоналната клапа

Пулмонална клапна:

- недостатъчност
  - регургитация
- } БДУ или с уточнена етиология,
която не е ревматична

I37.2 Стеноза и инсуфициенция на пулмоналната клапа

I37.8 Други болести на пулмоналната клапа

I37.9 Болест на пулмоналната клапа, неуточнена

I38 Ендокардит без уточняване на засегнатата клапа

Ендокардит (хроничен) БДУ

Клапна:

- недостатъчност
  - инсуфициенция
  - регургитация
  - стеноза
- } без уточняване на засегнатата клапа
- } БДУ или с уточнена етиология, която е неревматична
- Валвулит (хроничен)

Не включва: ендокардна фиброеластоза (I42.4)
уточнен като ревматичен (I09.1)

I39***Ендокардит и увреждания на сърдечните клапи при болести, класифицирани другаде**

- Включва:* увреждане на ендокарда при:
- кандидозна инфекция (B37.6†)
  - гонококова инфекция (A54.8†)
  - болест на Libman-Sacks (M32.1†)
  - менингококова инфекция (A39.5†)
  - ревматоиден артрит (M05.3†)
  - сифилис (A52.0†)
  - туберкулоза (A18.8†)
  - коремен тиф (A01.0†)

- I39.0*** Увреждания на митралната клапа при болести, класифицирани другаде
- I39.1*** Увреждания на аортната клапа при болести, класифицирани другаде
- I39.2*** Увреждания на трикуспидалната клапа при болести, класифицирани другаде
- I39.3*** Увреждания на пулмоналната клапа при болести, класифицирани другаде
- I39.4*** Увреждания на няколко клапи при болести, класифицирани другаде
- I39.8*** Ендокардит без уточняване на засегнатата клапа при болести, класифицирани другаде

I40**Остър миокардит**

- I40.0** Инфекциозен миокардит
Септичен миокардит
При необходимост от идентифициране на инфекциозния причинител се използва допълнителен код (B95–B97).
- I40.1** Изолиран миокардит
- I40.8** Други видове остър миокардит
- I40.9** Остър миокардит, неуточнен

I41*

Миокардит при болести, класифицирани другаде

I41.0* Миокардит при бактериални болести, класифицирани другаде

Миокардит:

- дифтериен (A36.8†)
- гонококов (A54.8†)
- менингококов (A39.5†)
- сифилитичен (A52.0†)
- туберкулозен (A18.8†)

I41.1* Миокардит при вирусни болести, класифицирани другаде

Грипен миокардит (остър):

- с идентифициран вирус (J10.8†)
- с неидентифициран вирус (J11.8†)

Паротитен миокардит (B26.8†)

I41.2* Миокардит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

Миокардит при:

- болест на Chagas (хронична) (B57.2†)
  - остра (B57.0†)
- токсоплазмоза (B58.8†)

I41.8* Миокардит при други болести, класифицирани другаде

Ревматоиден миокардит (M05.3†)

Саркоидозен миокардит (D86.8†)

I42

Кардиомиопатия

Не включва: кардиомиопатия, усложняваща:

- бременност (O99.4)
  - послеродов период (O90.3)
- ишемична кардиомиопатия (I25.5)

I42.0 Дилатативна кардиомиопатия

I42.1 Обструктивна хипертрофична кардиомиопатия

Хипертрофична субаортна стеноза

- I42.2** Друга хипертрофична кардиомиопатия
Необструктивна хипертрофична кардиомиопатия
- I42.3** Ендомиокардна (еозинофилна) болест
Ендомиокардна (тропическа) фиброза
Ендокардит на Löffler
- I42.4** Ендокардна фиброеластоза
Вродена кардиомиопатия
- I42.5** Друга рестриктивна кардиомиопатия
- I42.6** Алкохолна кардиомиопатия
- I42.7** Кардиомиопатия, причинена от лекарства и други външни фактори
При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- I42.8** Други кардиомиопатии
- I42.9** Кардиомиопатия, неуточнена
Кардиомиопатия (първична)(вторична) БДУ
- I43*** Кардиомиопатия при болести, класифицирани другаде
- I43.0*** Кардиомиопатия при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
Кардиомиопатия при дифтерия (A36.8†)
- I43.1*** Кардиомиопатия при метаболитни нарушения
Сърдечна амилоидоза (E85.-†)
- I43.2*** Кардиомиопатия при разстройства на храненето
Нутритивна кардиомиопатия БДУ (E63.9†)
- I43.8*** Кардиомиопатия при други болести, класифицирани другаде
Подагрозни тофи на сърцето (M10.0†)
Тиреотоксично сърце (E05.9†)

I44   **Атриовентрикуларен блок и ляв бедрен блок**

- I44.0   **Атриовентрикуларен блок, първа степен**
- I44.1   **Атриовентрикуларен блок, втора степен**
Атриовентрикуларен блок, тип I и II
Блок на Mobitz, тип I и II
Втора степен атриовентрикуларен блок, тип I и II
Блок на Wenckebach
- I44.2   **Атриовентрикуларен блок, пълен**
Пълен сърдечен блок БДУ
Трета степен атриовентрикуларен блок
- I44.3   **Друг и неуточнен атриовентрикуларен блок**
Атриовентрикуларен блок БДУ
- I44.4   **Ляв преден хемиблок**
- I44.5   **Ляв заден хемиблок**
- I44.6   **Друг и неуточнен хемиблок**
Ляв бедрен хемиблок БДУ
- I44.7   **Ляв бедрен блок, неуточнен**

I45   **Други проводни нарушения**

- I45.0   **Десен фасцикуларен блок**
- I45.1   **Друг и неуточнен десен бедрен блок**
Десен бедрен блок БДУ
- I45.2   **Бифасцикуларен блок**
- I45.3   **Трифасцикуларен блок**
- I45.4   **Неспецифичен вътрекамерен блок**
Бедрен блок БДУ
- I45.5   **Друг уточнен сърдечен блок**
Синоатриален блок
Синоаурикуларен блок
Не включва: сърдечен блок БДУ (I45.9)

- I45.6 Синдром на преждевременно възбуждане**
 Абнормно атриовентрикуларно възбуждане
 Атриовентрикуларно провеждане:
- ускорено
  - по допълнителен път
  - с преждевременно възбуждане
- Синдром на Lown-Ganong-Levine
 Синдром на Wolff-Parkinson-White
- I45.8 Други уточнени проводни нарушения**
 Атриовентрикуларна [AV] дисоциация
 Интерферентна дисоциация
- I45.9 Проводно нарушение, неуточнено**
 Сърдечен блок БДУ
 Синдром на Morgagni-Adams-Stokes (MAS-синдром)

I46**Спиране на сърцето**

Не включва: кардиогенен шок (R57.0)

усложняващо:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.8)
- акушерски операции и процедури (O75.4)

- I46.0 Спиране на сърцето с успешно възстановяване на сърдечната дейност**
- I46.1 Внезапна сърдечна смърт, описана така**
Не включва: внезапна смърт:
- БДУ (R96.–)
  - при:
    - проводно нарушение (I44–I45)
    - инфаркт на миокарда (I21–I22)
- I46.9 Спиране на сърцето, неуточнено**

I47 Пароксизмална тахикардия

Не включва: усложняваща:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.8)
- акушерски операции и процедури (O75.4)
тахикардия БДУ (R00.0)

I47.0 Кръгова [re-entry] камерна аритмия

I47.1 Надкамерна тахикардия

Пароксизмална тахикардия:

- предсърдна
- атриовентрикуларна [AV]
- от атриовентрикуларното съединение
- нодална

I47.2 Камерна тахикардия

I47.9 Пароксизмална тахикардия, неуточнена Синдром на Bouveret-Hoffmann

I48 Предсърдно мъждене и трептене

I49 Други сърдечни аритмии

Не включва: брадикардия БДУ (R00.1)
усложняващи:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.8)
- акушерски операции и процедури (O75.4)
ритъмни сърдечни нарушения на новородено (P29.1)

I49.0 Камерно мъждене и трептене

I49.1 Преждевременна предсърдна деполаризация Предсърдни екстрасистоли

I49.2 Преждевременна деполаризация от антриовентрикуларното съединение

I49.3 Преждевременна камерна деполаризация

I49.4 Друга и неуточнена преждевременна деполаризация

- Ектопични систоли
- Екстрасистоли
- Екстрасистолни аритмии
- Преждевременни:
  - систоли
  - съкращения

I49.5 Синдром на болния синусов възел

Тахи(кардия)-бради(кардия) синдром

I49.8 Други уточнени сърдечни аритмии

- Ритъмно нарушение:
- от коронарния синус
  - ектопично
  - нодално

I49.9 Сърдечна аритмия, неуточнена

Аритмия (сърдечна) БДУ

I50**Сърдечна недостатъчност**

Не включва: усложняваща:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.8)
- акушерски операции и процедури (O75.4) в резултат на хипертония (I11.0)
- с наличие на хипертоничен бъбрек (I13.–) като последица от сърдечна операция или поради наличие на клапа протеза (I97.1) неонатална сърдечна недостатъчност (P29.0)

I50.0 Застойна сърдечна недостатъчност

Конгестивна сърдечна болест
 Дяснокамерна недостатъчност (дължаща се на лявоостранна сърдечна недостатъчност)

I50.1 Лявокамерна недостатъчност

Остър оток на белите дробове }
 Остър белодробен оток } със споменаване на
 Кардиална астма } сърдечна болест БДУ или
 Лявоостранна сърдечна недостатъчност } сърдечна недостатъчност

I50.9   **Сърдечна недостатъчност, неуточнена**
Кардиална, сърдечна или миокардна недостатъчност БДУ

I51   **Усложнения и неточно определени
болести на сърцето**

Не включва: всяко състояние в рубриките I51.4–I51.9, дължащо се на хипертония (I11.–)
• с наличие на хипертоничен бъбрек (I13.–)
усложнения на острия инфаркт на миокарда (I23.–)
уточнени като ревматични (I00–I09)

I51.0   **Дефект на сърдечна преграда, придобит**
Придобит дефект на сърдечна преграда (стар):
• предсърден
• аурикуларен
• камерен

I51.1   **Руптура на сухожилни хорди, неклассифицирана
другаде**

I51.2   **Руптура на папиларен мускул, неклассифицирана
другаде**

I51.3   **Вътресърдечна тромбоза, неклассифицирана друга-
де**
Тромбоза (стара):
• върхова
• предсърдна
• аурикуларна
• камерна

I51.4   **Миокардит, неуточнен**
Миокардна фиброза
Миокардит:
• БДУ
• хроничен (интерстициален)

- I51.5**   **Миокардна дегенерация**
Дегенерация на сърцето или миокарда:
• мастна
• сенилна
Болест на миокарда
- I51.6**   **Сърдечно-съдова болест, неуточнена**
Сърдечно-съдов инцидент БДУ
Не включва: атеросклеротична сърдечно-съдова болест,
описана така (I25.0)
- I51.7**   **Кардиомегалия**
Сърдечна:
• дилатация
• хипертрофия
Камерна дилатация
- I51.8**   **Други неточно определени болести на сърцето**
Кардит (остър)(хроничен)
Панкардит (остър)(хроничен)
- I51.9**   **Болест на сърцето, неуточнена**
- I52***   **Други увреждания на сърцето при болести, класифицирани другаде**
Не включва: сърдечно-съдови нарушения БДУ при болести, класифицирани другаде (I98.-*)
- I52.0***   **Други сърдечни увреждания при бактериални болести, класифицирани другаде**
Менингококов кардит, НКД (A39.5†)
- I52.1***   **Други сърдечни увреждания при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде**
Белодробно сърце при шистозомиаза (B65.-†)
- I52.8***   **Други сърдечни увреждания при други болести, класифицирани другаде**
Ревматоиден кардит (M05.3†)

Мозъчносъдови болести (I60–I69)

Включва: със споменаване на хипертония (състояния от рубриците I10 и I15.–)

При необходимост от посочване на наличието на хипертония се използва допълнителен код.

Не включва: транзиторни церебрални исхемични атаки и сродни синдроми (G45.–)
травматичен вътремозъчен кръвоизлив (S06.–)
съдова деменция (F01.–)

I60

Субарахноидален кръвоизлив

Включва: руптура на мозъчна аневризма

Не включва: последици от субарахноидален кръвоизлив (I69.0)

- I60.0** Субарахноидален кръвоизлив от сифона и бифуркацията на каротидната артерия
- I60.1** Субарахноидален кръвоизлив от средната мозъчна артерия
- I60.2** Субарахноидален кръвоизлив от предната свързваща артерия
- I60.3** Субарахноидален кръвоизлив от задната свързваща артерия
- I60.4** Субарахноидален кръвоизлив от базилярната артерия
- I60.5** Субарахноидален кръвоизлив от вертебралната артерия
- I60.6** Субарахноидален кръвоизлив от други интракраниални артерии
Множествено засягане на интракраниални артерии

I60.7 Субарахноидален кръвоизлив от интракраниална артерия, неуточнен

Руптура на (вродена) гроздовидна аневризма БДУ

Субарахноидален кръвоизлив от:

- мозъчна
  - свързваща
- } артерия БДУ

I60.8 Друг субарахноидален кръвоизлив

Менингеален кръвоизлив

Руптура на мозъчен артериовенозен дефект

I60.9 Субарахноидален кръвоизлив, неуточнен

Руптура на (вродена) мозъчна аневризма БДУ

I61**Вътремозъчен кръвоизлив***Не включва:* последици от вътремозъчен кръвоизлив (I69.1)**I61.0 Вътремозъчен кръвоизлив в хемисфера, субкортикален**

Дълбок вътремозъчен кръвоизлив

I61.1 Вътремозъчен кръвоизлив в хемисфера, кортикален

Кръвоизлив в мозъчен дял

Повърхностен вътремозъчен кръвоизлив

I61.2 Вътремозъчен кръвоизлив в хемисфера, неуточнен**I61.3 Вътремозъчен кръвоизлив в мозъчния ствол****I61.4 Вътремозъчен кръвоизлив в малкия мозък****I61.5 Вътремозъчен кръвоизлив в мозъчно стомахче****I61.6 Вътремозъчен кръвоизлив с множествена локализация****I61.8 Друг вътремозъчен кръвоизлив****I61.9 Вътремозъчен кръвоизлив, неуточнен**

I62

Друг нетравматичен вътремозъчен кръвоизлив

Не включва: последици от вътремозъчен кръвоизлив (I69.2)

- I62.0 Субдурален кръвоизлив (остър)(нетравматичен)
- I62.1 Нетравматичен екстрадурален кръвоизлив
Нетравматичен епидурален кръвоизлив
- I62.9 Вътремозъчен кръвоизлив (нетравматичен), неуточнен

I63

Мозъчен инфаркт

Включва: оклузия и стеноза на церебрални и прецеребрални артерии, предизвикващи мозъчен инфаркт

Не включва: последици от мозъчен инфаркт (I69.3)

- I63.0 Мозъчен инфаркт, причинен от тромбоза на прецеребрални артерии
- I63.1 Мозъчен инфаркт, причинен от емболия на прецеребрални артерии
- I63.2 Мозъчен инфаркт, причинен от неуточнена оклузия или стеноза на прецеребрални артерии
- I63.3 Мозъчен инфаркт, причинен от тромбоза на церебрални артерии
- I63.4 Мозъчен инфаркт, причинен от емболия на церебрални артерии
- I63.5 Мозъчен инфаркт, причинен от неуточнена оклузия или стеноза на церебрални артерии
- I63.6 Мозъчен инфаркт, причинен от тромбоза на мозъчна вена – непипогенна
- I63.8 Друг мозъчен инфаркт
- I63.9 Мозъчен инфаркт, неуточнен

I64 Инсулт, неуточнен като кръвоизлив или инфаркт

Мозъчносъдов инсулт БДУ

Не включва: последици от инсулт (I69.4)**I65 Оклузия и стеноза на прецеребрални артерии, които не са предизвикали мозъчен инфаркт**

<i>Включва:</i>	емболия	}	на базилярна, каротидна или вертебрална артерии, които не са предизвикали мозъчен инфаркт
	стеснение		
	обструкция (пълна)(частична)		
	тромбоза		

Не включва: водещи до мозъчен инфаркт (I63.–)

- I65.0** Оклузия и стеноза на вертебрална артерия
- I65.1** Оклузия и стеноза на базилярна артерия
- I65.2** Оклузия и стеноза на каротидна артерия
- I65.3** Оклузия и стеноза на множество и двустранни прецеребрални артерии
- I65.8** Оклузия и стеноза на други прецеребрални артерии
- I65.9** Оклузия и стеноза на неуточнена прецеребрална артерия
- Прецеребрална артерия БДУ

I66 Оклузия и стеноза на церебрални артерии, които не са предизвикали мозъчен инфаркт

<i>Включва:</i>	емболия	}	на средни, предни и задни мозъчни артерии и артерии на малкия мозък, които не са предизвикали мозъчен инфаркт
	стеснение		
	обструкция (пълна)(частична)		
	тромбоза		

Не включва: водещи до мозъчен инфаркт (I63.–)

- I66.0** Оклузия и стеноза на средна церебрална артерия

- I66.1**   **Оклузия и стеноза на предна церебрална артерия**
- I66.2**   **Оклузия и стеноза на задна церебрална артерия**
- I66.3**   **Оклузия и стеноза на артерии на малкия мозък**
- I66.4**   **Оклузия и стеноза на множество и двустранни церебрални артерии**
- I66.8**   **Оклузия и стеноза на друга церебрална артерия**
Оклузия и стеноза на перфорантни артерии
- I66.9**   **Оклузия и стеноза на неуточнена церебрална артерия**

I67

Други мозъчносъдови болести

Не включва: последици от изброените състояния (I69.8)

- I67.0**   **Дисекация на церебрални артерии без руптура**
Не включва: руптура на церебрални артерии (I60.7)
- I67.1**   **Мозъчна аневризма без руптура**
Мозъчна:
• аневризма БДУ
• артериовенозна фистула, придобита
Не включва: вродена мозъчна аневризма без руптура (Q28.–)
мозъчна аневризма с руптура (I60.9)
- I67.2**   **Мозъчна атеросклероза**
Атером на церебрални артерии
- I67.3**   **Прогресивна съдова левкоенцефалопатия**
Болест на Binswanger
Не включва: субкортикална съдова деменция (F01.2)
- I67.4**   **Хипертонична енцефалопатия**
- I67.5**   **Болест Моруа**
- I67.6**   **Непиогенна тромбоза на вътречерепната венозна система**
Непиогенна тромбоза на:
• церебрална вена
• вътречерепен венозен синус
Не включва: водеща до инфаркт на мозъка (I63.6)

I67.7 Мозъчен артериит, неклассифициран другаде

I67.8 Други уточнени мозъчносъдови болести

Остра мозъчносъдова инсуфициенция БДУ

Мозъчна исхемия (хронична)

I67.9 Мозъчносъдова болест, неуточнена

I68*

Мозъчносъдови увреждания при болести, класифицирани другаде

I68.0* Мозъчна амилоидна ангиопатия (E85.-†)

I68.1* Мозъчен артериит при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

Мозъчен артериит:

- листериозен (A32.8†)
- сифилитичен (A52.0†)
- туберкулозен (A18.8†)

I68.2* Мозъчен артериит при други болести, класифицирани другаде

Мозъчен артериит при системен лупус еритематодес (M32.1†)

I68.8* Други мозъчносъдови увреждания при болести, класифицирани другаде

I69

Последици от мозъчносъдова болест

Забележка: Тази рубрика се използва, за да се означат състоянията, включени в рубриците I60–I67 като причина за последици, които сами по себе си са класифицирани другаде. “Последиците” включват състояния, посочени като такива или като остатъчни явления, т.е. които са налице една година или повече след възникване на причинното състояние.

I69.0 Последици от субарахноидален кръвоизлив

I69.1 Последици от вътримозъчен кръвоизлив

- I69.2**   Последници от друг нетравматичен вътречерепен кръвоизлив
- I69.3**   Последници от мозъчен инфаркт
- I69.4**   Последници от инсулт, неуточнен като кръвоизлив или инфаркт на мозъка
- I69.8**   Последници от други и неуточнени мозъчносъдови болести

Болести на артериите, артериолите и капилярите (I70–I79)

I70   Атеросклероза

- Включва:*   артериолосклероза
                    артериосклероза
                    артериосклеротична съдова болест
                    атером
                    дегенерация:
                    • артериална
                    • артериоваскуларна
                    • съдова
                    деформиращ или облитериращ ендартериит
                    сенилен:
                    • артериит
                    • ендартериит
- Не включва:*   мозъчна (I67.2)
                            коронарна (I25.1)
                            мезентериална (K55.1)
                            белодробна (I27.0)

I70.0   Атеросклероза на аортата

I70.1   Атеросклероза на бъбречна артерия

Бъбрек на Goldblatt

Не включва: атеросклероза на бъбречните артериоли (I12.–)

- I70.2**   **Атеросклероза на артерии на крайниците**
Атеросклеротична гангрена
(Медиална) склероза на Mönckeberg
- I70.8**   **Атеросклероза на други артерии**
- I70.9**   **Генерализирана и неуточнена атеросклероза**
- I71**   **Аневризма и дисекация на аортата**
- I71.0**   **Дисекация на (всяка част на) аортата**
Дисекираща аневризма (на всяка част) на аортата (с руптура)
- I71.1**   **Аневризма на торакалната аорта с руптура**
- I71.2**   **Аневризма на торакалната аорта без споменаване на руптура**
- I71.3**   **Аневризма на абдоминалната аорта с руптура**
- I71.4**   **Аневризма на абдоминалната аорта без споменаване на руптура**
- I71.5**   **Аневризма на торако-абдоминалната аорта с руптура**
- I71.6**   **Аневризма на торако-абдоминалната аорта без споменаване на руптура**
- I71.8**   **Аневризма на аортата с неуточнена локализация, с руптура**
Руптура на аортата БДУ
- I71.9**   **Аневризма на аортата с неуточнена локализация без споменаване на руптура**
Аневризма
Дилатация
Хиалинна некроза   }   на аортата

I72 Други видове аневризма

Включва: аневризма (разклонена)(фалшива)(с руптура)

Не включва: аневризма (на):

- аортата (I71.–)
- артериовенозна БДУ (Q27.3)
  - придобита(I77.0)
- мозъчна (без руптура) (I67.1)
  - с руптура (I60.–)
- коронарна (I25.4)
- сърдечна (I25.3)
- белодробна артерия (I28.1)
- ретина (H35.0)
- варикозна (I77.0)

I72.0 Аневризма на каротидна артерия

I72.1 Аневризма на артерия на горен крайник

I72.2 Аневризма на бъбречна артерия

I72.3 Аневризма на илиачна артерия

I72.4 Аневризма на артерия на долен крайник

I72.8 Аневризма на други уточнени артерии

I72.9 Аневризма с неуточнена локализация

I73 Други болести на периферните съдове

Не включва: локални студови реакции (T69.1)

измръзване (T33–T35)

окопна длан и окопно стъпало (T69.0)

спазъм на мозъчна артерия (G45.9)

I73.0 Синдром на Raynaud

Raynaud:

- болест
- гангрена
- феномен (вторичен)

I73.1 Облитериращ тромбангиит [болест на Buerger]

I73.8 Други уточнени болести на периферните съдове

Акроцианоза

Акропарестезия:

- обикновена [тип Schultze]
- вазомоторна [тип Nothnagel]

Еритроцианоза

Еритромелалгия

I73.9 Болест на периферните съдове, неуточнена

Интермитираща клаудикация

Спазъм на артерия

I74**Артериална емболия и тромбоза***Включва:* инфаркт:

- емболичен
- тромботичен

оклузия:

- емболична
- тромботична

Не включва: емболия и тромбоза:

- базиларна (I63.0–I63.2, I65.1)
- каротидна (I63.0–I63.2, I65.2)
- мозъчна (I63.3–I63.5, I66.9)
- коронарна (I21–I25)
- мезентериална (K55.0)
- прецеребрална (I63.0–I63.2, I65.9)
- белодробна (I26.–)
- бъбречна (N28.0)
- на ретината (H34.–)
- вертебрална (I63.0–I63.2, I65.0)
- усложняваща:
  - аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.2)
  - бременност, раждане и послеродов период (O88.–)

I74.0 Емболия и тромбоза на абдоминалната аорта

Синдром на аортната бифуркация

Синдром на Leriche

- I74.1**   **Емболия и тромбоза на други и неуточнени части на аортата**
- I74.2**   **Емболия и тромбоза на артерии на горните крайници**
- I74.3**   **Емболия и тромбоза на артерии на долните крайници**
- I74.4**   **Емболия и тромбоза на артерии на крайниците, неуточнени**
Периферна артериална емболия
- I74.5**   **Емболия и тромбоза на илиачна артерия**
- I74.8**   **Емболия и тромбоза на други артерии**
- I74.9**   **Емболия и тромбоза на неуточнена артерия**

I77

Други болести на артериите и артериолите

Не включва: колагенни (съдови) болести (M30–M36)
ангиит при свръхчувствителност (M31.0)
болести на белодробните артерии (I28.–)

I77.0   **Артериовенозна фистула, придобита**

Аневризмален варикозен възел

Артериовенозна аневризма, придобита

Не включва: артериовенозна аневризма БДУ (Q27.3)

мозъчна (I67.1)

коронарна (I25.4)

травматична – виж травми на кръвоносните

съдове по области на тялото

I77.1   **Стриктура на артерия**

I77.2 Руптура на артерия

Ерозия }
 Фистула } на артерия
 Язва }

Не включва: травматична руптура на артерия – виж травми на кръвоносните съдове по области на тялото

I77.3 Артериална фибромускулна дисплазия**I77.4 Синдром на притискане на целиачната артерия****I77.5 Некроза на артерия****I77.6 Артериит, неуточнен**

Артериит БДУ
 Ендартериит БДУ

Не включва: артериит или ендартериит:

- на аортната дъга [на Takayasu] (M31.4)
- мозъчен, НКД (I67.7)
- коронарен (I25.8)
- деформиращ (I70.–)
- гигантоклетъчен (M31.5–M31.6)
- облитериращ (I70.–)
- сенилен (I70.–)

I77.8 Други уточнени болести на артериите и артериолите**I77.9 Болест на артериите и артериолите, неуточнена****I78 Болести на капилярите****I78.0 Наследствена хеморагична телеангиектазия**

Болест на Rendu-Osler-Weber

I78.1 Невус, ненеопластичен

Невус:

- паяжинен
- паяковиден
- звездовиден

Не включва: невус:

- БДУ (D22.–)
- син (D22.–)
- фламеус (Q82.5)
- космат (D22.–)
- меланоцитен (D22.–)
- пигментиран (D22.–)
- тип портвайн (Q82.5)
- сангвинеус (Q22.5)
- кавернозен (Q82.5)
- съдов БДУ (Q82.5)
- верукозен (Q82.5)

I78.8 Други болести на капилярите

I78.9 Болест на капилярите, неуточнена

I79*

Увреждания на артериите, артериолите и капилярите при болести, класифицирани другаде

I79.0* Аневризма на аортата при болести, класифицирани другаде

Сифилитична аневризма на аортата (A52.0†)

I79.1* Аортит при болести, класифицирани другаде

Сифилитичен аортит (A52.0†)

I79.2* Периферна ангиопатия при болести, класифицирани другаде

Диабетна периферна ангиопатия (E10–E14† с общ четвърти знак .5)

I79.8* Други увреждания на артериите, артериолите и капилярите при болести, класифицирани другаде

Болести на вените, лимфните съдове и лимфните възли, некласифицирани другаде (I80–I89)

I80

Флебит и тромбофлебит

Включва: ендофлебит
възпаление на вените
перифлебит
гноен флебит

Не включва: флебит и тромбофлебит:

- усложняващи:
  - аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.7)
  - бременност, раждане и послеродов период (O22.–, O87.–)
- интракраниален и интраспинален, септичен или БДУ (G08)
- интракраниален, непиогенен (I67.6)
- интраспинален, непиогенен (G95.1)
- портален (портална вена) (K75.1)
- постфлебитен синдром (I87.0)
- мигриращ тромбофлебит (I82.1)

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, ако е предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

I80.0 Флебит и тромбофлебит на повърхностни съдове на долните крайници

I80.1 Флебит и тромбофлебит на феморална вена

I80.2 Флебит и тромбофлебит на други дълбоки съдове на долните крайници

Дълбока венозна тромбоза БДУ

I80.3 Флебит и тромбофлебит на долните крайници, неуточен

Емболия или тромбоза на долните крайници БДУ

I80.8 Флебит и тромбофлебит с друга локализация

I80.9 Флебит и тромбофлебит с неуточнена локализация

I81 **Тромбоза на порталната вена**

Портална (венозна) обструкция

Не включва: флебит на порталната вена (K75.1)

I82 **Емболия и тромбоза на други вени**

Не включва: венозна емболия и тромбоза:

- мозъчна (I63.6, I67.6)
- коронарна (I21–I25)
- интракраниална и интраспинална, септична или БДУ (G08)
- интракраниална, непиогенна (I67.6)
- интраспинална, непиогенна (G95.1)
- долни крайници (I80.–)
- мезентериална (K55.0)
- портална (I81)
- белодробна (I26.–)
- усложняваща:
  - аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.8)
  - бременност, раждане и послеродов период (O22.–, O87.–)

I82.0 Синдром на Budd-Chiari

I82.1 Мигриращ тромбофлебит

I82.2 Емболия и тромбоза на празна вена

I82.3 Емболия и тромбоза на бъбречна вена

I82.8 Емболия и тромбоза на други уточнени вени

I82.9 Емболия и тромбоза на неуточнена вена

Венозна емболия БДУ

Тромбоза (венозна) БДУ

I83**Варикозни вени на долните крайници***Не включва:* усложняващи:

- бременността (O22.0)
- послеродовия период (O87.8)

I83.0**Варикозни вени на долните крайници с язва**

Всяко състояние, включено в рубриката I83.9, с язва или уточнено като язвено

Варикозна язва (долен крайник, всяка част)

I83.1**Варикозни вени на долните крайници с възпаление**

Всяко състояние, включено в рубриката I83.9, с възпаление или уточнено като възпалително

Застоен дерматит БДУ

I83.2**Варикозни вени на долните крайници с язва и възпаление**

Всяко състояние, включено в рубриката I83.9, с язва и възпаление

I83.9**Варикозни вени на долните крайници без язва или възпаление**

Флебектазия

Варикозни вени

Варикозен възел

}
}

на долен крайник [всяка част]
или с неуточнена локализация

I84**Хемороиди**

Включва: хемороидални възли
варикозни вени на ануса и ректума

Не включва: усложняващи:

- раждането и послеродовия период (O87.2)
- бременността (O22.4)

I84.0**Вътрешни тромбозирали хемороиди****I84.1****Вътрешни хемороиди с други усложнения**

Вътрешни хемороиди:

- кървящи
- пролабиращи
- заклещени
- разязвени

- I84.2**   **Вътрешни хемороиди без усложнение**
Вътрешни хемороиди БДУ
- I84.3**   **Външни тромбозирали хемороиди**
- I84.4**   **Външни хемороиди с други усложнения**
Външни хемороиди:
• кървящи
• пролабиращи
• заклещени
• разязвени
- I84.5**   **Външни хемороиди без усложнение**
Външни хемороиди БДУ
- I84.6**   **Остатъчни хемороидални кожни белези**
Кожни белези на ануса и ректума
- I84.7**   **Тромбозирали хемороиди, неуточнени**
Тромбозирали хемороиди, неуточнени като вътрешни или
външни
- I84.8**   **Хемороиди с други усложнения, неуточнени**
Хемороиди, неуточнени като вътрешни или външни:
• кървящи
• пролабиращи
• заклещени
• разязвени
- I84.9**   **Хемороиди без усложнение, неуточнени**
Хемороиди БДУ

I85   **Варици на хранопровода**

- I85.0**   **Варици на хранопровода с кървене**
- I85.9**   **Варици на хранопровода без кървене**
Варици на хранопровода БДУ

I86   **Варикозни вени с други локализации**

Не включва: варици на ретината (H35.0)
варикозни вени с неуточнена локализация
(I83.9)

I86.0   **Подезични варици**

I86.1   **Варици на скротума**

Варикоцеле

I86.2   **Варици на таза**

I86.3   **Варици на вулвата**

Не включва: усложняващи:

- раждането и послеродовия период (O87.8)
- бременността (O22.1)

I86.4   **Варици на стомаха**

I86.8   **Варикозни вени с неуточнени локализации**

Варикозна язва на носната преграда

I87   **Други увреждания на вените**

I87.0   **Постфлебитен синдром**

I87.1   **Притискане на вена**

Стриктура на вена

Синдром на празна вена (долна)(горна)

Не включва: белодробно (I28.8)

I87.2   **Венозна инсуфициенция (хронична)(периферна)**

I87.8   **Други уточнени увреждания на вените**

I87.9   **Венозно увреждане, неуточнено**

I88   **Неспецифичен лимфаденит**

Не включва: остър лимфаденит, с изключение на мезентериален (L04.–)

увеличени лимфни възли БДУ (R59.–)

болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит [HIV], водеща до генерализирана лимфаденопатия (B23.1)

I88.0   **Неспецифичен мезентериален лимфаденит**

Мезентериален лимфаденит (остър)(хроничен)

I88.1 Хроничен лимфаденит, с изключение на мезентериален

Аденит } хроничен, на всеки възел,
Лимфаденит } освен мезентериален

I88.8 Други неспецифични лимфаденити

I88.9 Неспецифичен лимфаденит, неуточнен
Лимфаденит БДУ

I89

Други неинфекциозни болести на лимфните съдове и лимфните възли

Не включва: хилоцеле:

- филариозно (B74.–)
- туника вагиналис (нефилариозно) БДУ (N50.8)

увеличени лимфни възли БДУ (R59.–)

наследствен лимфедем (Q82.0)

лимфедем след мастектомия (I97.2)

I89.0 Лимфедем, неклассифициран другаде
Лимфангиектазия

I89.1 Лимфангит

Лимфангит:

- БДУ
- хроничен
- подостър

Не включва: остър лимфангит (L03.–)

I89.8 Други уточнени неинфекциозни болести на лимфните съдове и лимфните възли

Хилоцеле (нефилариозно)

Липомеланотична ретикулоза

I89.9 Неинфекциозна болест на лимфните съдове и лимфните възли, неуточнена

Болест на лимфните съдове БДУ

Други и неуточнени болести на органите на кръвообращението (I95–I99)

I95 Хипотония

Не включва: сърдечно-съдов колапс (R57.9)
хипотоничен синдром на майката (O26.5)
неспецифично ниско кръвно налягане БДУ
(R03.1)

I95.0 Идиопатична хипотония

I95.1 Ортостатична хипотония

Хипотония, постурална

Не включва: неврогенна ортостатична хипотония [на Shy-Drager] (G90.3)

I95.2 Хипотония, дължаща се на лекарствени средства

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

I95.8 Други видове хипотония

Хронична хипотония

I95.9 Хипотония, неуточнена

I97 Постпроцедурни болести на органите на кръвообращението, неklasифицирани другаде

Не включва: следоперативен шок (T81.1)

I97.0 Посткардиотомен синдром

I97.1 Други функционални нарушения след сърдечна операция

Сърдечна инсуфициенция	}	след сърдечна операция или в резултат на наличието на сърдечна протеза
Сърдечна недостатъчност		

- I97.2**   **Синдром на лимфедем след мастектомия**
 Елефантиаза } дължащи се на
 Облитерация на лимфните съдове } мастектомия
- I97.8**   **Други следпроцедурни болести на органите на кръвообращението, неклассифицирани другаде**
- I97.9**   **Следпроцедурни болести на органите на кръвообращението, неуточнени**

I98*

Други болести на органите на кръвообращението при болести, класифицирани другаде

Не включва: болести, класифицирани в други тризначни рубрики от този клас, означени със звездичка

- I98.0***   **Сърдечно-съдов сифилис**
 Сърдечно-съдов сифилис:
 • БДУ (A52.0†)
 • вроден, късен (A50.5†)
- I98.1***   **Сърдечно-съдови болести при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде**
 Сърдечно-съдови:
 • изменения, НКД – при болестта на Chagas (хронична форма) (B57.2†)
 • увреждания при пинта [карате] (A67.2†)
- I98.2***   **Варици на хранопровода при болести, класифицирани другаде**
 Варици на хранопровода при:
 • чернодробни увреждания (K70–K71†, K74.–†)
 • шистозомоза (B65†)
- I98.8***   **Други уточнени болести на органите на кръвообращението при болести, класифицирани другаде**

I99

Други и неуточнени болести на органите на кръвообращението

Болести на дихателната система (J00–J99)

Забележка: Когато състоянието се описва в повече от едно анатомично място и не е означено специфично, следва да се класифицира към по-ниската анатомична локализация (например трахеобронхит се кодира като бронхит в рубрика J40).

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)

някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)

усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)

вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)

болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)

травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)

новообразувания (C00–D48)

симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)

Този клас съдържа следните блокове:

J00–J06 Остри инфекции на горните дихателни пътища

J10–J18 Грип и пневмония

J20–J22 Други остри респираторни инфекции на долните дихателни пътища

J30–J39 Други болести на горните дихателни пътища

J40–J49 Хронични болести на долните дихателни пътища

J60–J70 Болести на белия дроб, причинени от външни агенти

J80–J84 Други респираторни болести, увреждащи главно интерстициалната тъкан

J85–J86 Гнойни и некротични състояния на долните дихателни пътища

J90–J94 Други болести на плеврата

J95–J99 Други болести на дихателната система

Със звездичка са означени следните категории:

- J17* Пневмония при болести, класифицирани другаде
J91* Плеврален излив при състояния, класифицирани другаде
J99* Респираторни нарушения при болести, класифицирани другаде

Остри инфекции на горните дихателни пътища (J00–J06)

Не включва: хронична обструктивна белодробна болест, обострена БДУ (J44.1)

J00

Остър назофарингит [хрема]

Хрема (остра)
Остър катар на носа
Назофарингит:

- БДУ
- инфекциозен БДУ

Ринит:

- остър
- инфекциозен

Не включва: хроничен назофарингит (J31.1)
фарингит:

- БДУ (J02.9)
- остър (J02.–)
- хроничен (J31.2)

ринит:

- БДУ (J31.0)
- алергичен (J30.1–J30.4)
- хроничен (J31.0)
- вазомоторен (J30.0)

J01**Остър синусит**

Включва: абсцес
емпием
инфекция
възпаление
нагнояване

} остър(-ра)(-ро) на синус
(допълнителен) (назален)

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: синусит, хроничен или БДУ (J32.–)

J01.0 Остър максиларен синусит

Остър антрит

J01.1 Остър фронтален синусит**J01.2 Остър етмоидален синусит****J01.3 Остър сфеноидален синусит****J01.4 Остър пансинусит****J01.8 Друг остър синусит**

Остри синусити, включващи повече от един синус, но не пансинусити

J01.9 Остър синусит, неуточнен**J02****Остър фарингит**

Включва: остро възпалено гърло

Не включва: абсцес:

- перитонзиларен (J36)
- фарингеален (J39.1)
- ретрофарингеален (J39.0)

остър ларингофарингит (J06.0)
хроничен фарингит (J31.2)

J02.0 Стрептококов фарингит

Стрептококово възпалено гърло

Не включва: скарлатина (A38)

J02.8   Остър фарингит, предизвикан от други уточнени причинители

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: фарингит (дължащ се на):

- инфекциозна мононуклеоза (B27.–)
- грипен вирус:
  - идентифициран (J10.1)
  - неидентифициран (J11.1)
- ентеровирусен с везикули (B08.5)
- предизвикан от вируса на herpes simplex (B00.2)

J02.9   Остър фарингит, неуточнен

Фарингит (остър):

- БДУ
- гангренозен
- инфекциозен БДУ
- гноен
- улцерозен

Възпалено гърло(остро) БДУ

J03

Остър тонзилит (ангина)

Не включва: перитонзиларен абсцес (J36)
възпалено гърло:

- БДУ (J02.9)
- остро (J02.–)
- стрептококово (J02.0)

J03.0   Стрептококов тонзилит

J03.8   Остър тонзилит, предизвикан от други уточнени причинители

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: фаринготонзилит, предизвикан от вируса на herpes simplex (B00.2)

J03.9 Остър тонзилит, неуточнен

Тонзилит (остър):

- БДУ
- фоликуларен
- гангренозен
- инфекциозен
- улцерозен

J04 Остър ларингит и трахеит

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: остър обструктивен ларингит [круп] и епиглотит (J05.–)

ларингизъм (стридор) (J38.5)

J04.0 Остър ларингит

Ларингит (остър):

- БДУ
- едематозен
- субглотисен
- гноен
- улцерозен

Не включва: хроничен ларингит (J37.0)

грипен ларингит, грипен вирус:

- идентифициран (J10.1)
- неидентифициран (J11.1)

J04.1 Остър трахеит

Трахеит (остър):

- БДУ
- катарален

Не включва: хроничен трахеит (J42)**J04.2 Остър ларинготрахеит**

Ларинготрахеит

Трахеит (остър) с ларингит (остър)

Не включва: хроничен ларинготрахеит (J37.1)

J05   **Остър обструктивен ларингит [круп] и епиглотит**

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

J05.0   **Остър обструктивен ларингит [круп]**

Обструктивен ларингит БДУ

J05.1   **Остър епиглотит**

Епиглотит БДУ

J06   **Остри инфекции на горните дихателни пътища с множествена и неуточнена локализация**

Не включва: остра респираторна инфекция БДУ (J22)

грипен вирус:

- идентифициран (J10.1)
- неидентифициран (J11.1)

J06.0   **Остър ларингофарингит**

J06.8   **Други остри инфекции на горните дихателни пътища с множествена локализация**

J06.9   **Остра инфекция на горните дихателни пътища, неуточнена**

Горни дихателни пътища:

- болест, остра
- инфекция БДУ

Грип и пневмония (J10–J18)

J10 Грип, предизвикан от идентифициран вирус на грипа

Не включва: предизвикани от *Haemophilus influenzae* [*H. influenzae*]:

- инфекция БДУ (A49.2)
- менингит (G00.0)
- пневмония (J14)

J10.0 Грип с пневмония, идентифициран грипен вирус

Грипна (бронхо)пневмония, грипен вирус идентифициран

J10.1 Грип с други респираторни прояви, идентифициран грипен вирус

Грип

Грипни:

- остра респираторна инфекция на горните дихателни пътища
- ларингит
- фарингит
- плеврален излив

} идентифициран грипен вирус

J10.8 Грип с други прояви, идентифициран грипен вирус

Енцефалопатия, причинена от грип

Грипен:

- гастроентерит
- миокардит (остър)

} идентифициран грипен вирус

J11 Грип, неидентифициран вирус

Включва: грип } без споменаване за идентифициране на вируса
вирусен грип }

Не включва: предизвикани от *Haemophilus influenzae* [*H. influenzae*]:

- инфекция БДУ (A49.2)
- менингит (G00.0)
- пневмония (J14)

J11.0 Грип с пневмония, неидентифициран вирус
 Грипна (бронхо)пневмония, неуточнена или без споменаване за идентифициране на вируса

J11.1 Грип с други респираторни прояви, неидентифициран вирус

Грип БДУ

Грипни:

- остра респираторна инфекция на горните дихателни пътища
  - ларингит
  - фарингит
  - плеврален излив
- } неуточнени или вирусът не е идентифициран

J11.8 Грип с други прояви, неидентифициран вирус

Енцефалопатия, причинена от грип

Грипен:

- гастроентерит
  - миокардит (остър)
- } неуточнени или вирусът не е идентифициран

J12

Вирусна пневмония, неклассифицирана другаде

Включва: бронхопневмония, причинена от други вируси, различни от вируса на грипа

Не включва: вроден пневмонит при рубеола (P35.0) пневмония:

- аспирациона:
  - БДУ (J69.0)
  - при анестезия по време на:
    - раждане и родоразрешаване (O74.0)
    - бременност (O29.0)
    - послеродов период (O89.0)
  - неонатална (P24.9)
  - при вдишване на твърди и течни вещества (J69.–)
- вродена (P23.0)
- при грип (J10.0, J11.0)
- интерстициална БДУ (J84.9)
- липоидна (J69.1)

J12.0 Аденовирусна пневмония

J12.1 Пневмония, причинена от респираторно синцитиален вирус

J12.2 Пневмония, причинена от вируса на парагрипа

J12.8 Друга вирусна пневмония

J12.9 Вирусна пневмония, неуточнена

J13 Пневмония, причинена от *Streptococcus pneumoniae*

Бронхопневмония, причинена от *S. pneumoniae*

Не включва: вродена пневмония, причинена от *S. pneumoniae* (P23.6)

пневмония, причинена от други стрептококи (J15.3–J15.4)

J14 Пневмония, причинена от *Haemophilus influenzae*

Бронхопневмония, причинена от *H. influenzae*

Не включва: вродена пневмония, причинена от *H. influenzae* (P23.6)

J15 Бактериална пневмония, неклассифицирана другаде

Включва: бронхопневмония, причинена от други бактерии, различни от *S. pneumoniae* и *H. influenzae*

Не включва: пневмония, причинена от хламидии (J16.0)
вродена пневмония (P23.–)
болест на легионерите (A48.1)

J15.0 Пневмония, причинена от *Klebsiella pneumoniae*

J15.1 Пневмония, причинена от *Pseudomonas*

J15.2 Пневмония, причинена от стафилокок

J15.3 Пневмония, причинена от стрептокок група В

J15.4 Пневмония, причинена от други стрептококи

Не включва: пневмония, причинена от:

- стрептокок група В (J15.3)
- *Streptococcus pneumoniae* (J13)

- J15.5** Пневмония, причинена от *Escherichia coli*
- J15.6** Пневмония, причинена от други аеробни грам-отрицателни бактерии
Пневмония, причинена от *Serratia marcescens*
- J15.7** Пневмония, причинена от *Mycoplasma pneumoniae*
- J15.8** Други бактериални пневмонии
- J15.9** Бактериална пневмония, неуточнена

J16 Пневмония, причинена от други инфекциозни агенти, неklasифицирана другаде

Не включва: орнитоза (A70)
пнеумоцистоза (B59)
пневмония:
• БДУ (J18.9)
• вродена (P23.-)

- J16.0** Пневмония, причинена от хламидии
- J16.8** Пневмония, причинена от други уточнени инфекциозни агенти

J17* Пневмония при болести, класифицирани другаде

- J17.0*** Пневмония при бактериални болести, класифицирани другаде
Пневмония при:
• актиномикоза (A42.0†)
• антракс (A22.1†)
• гонорея (A54.8†)
• нокардиоза (A43.0†)
• салмонелоза (A02.2†)
• туларемия (A21.2†)
• коремен тиф (A01.0†)
• коклюш (A37.-†)

J17.1* Пневмония при вирусни болести, класифицирани другаде

Пневмония при:

- цитомегалвирусна болест (B25.0†)
- морбили (B05.2†)
- рубеола (B06.8†)
- варицела (B01.2†)

J17.2* Пневмония при микози

Пневмония при:

- аспергилоза (B44.0–B44.1†)
- кандидоза (B37.1†)
- кокцидиоидомикоза (B38.0–B38.2†)
- хистоплазмоза (B39.–†)

J17.3* Пневмония при паразитни болести

Пневмония при:

- аскаридоза (B77.8†)
- шистозомиаза (B65.–†)
- токсоплазмоза (B58.3†)

J17.8* Пневмония при други болести, класифицирани другаде

Пневмония (при):

- орнитоза (A70†)
- Ку-треска (A78†)
- ревматична треска (I00†)
- спирохетна, неклассифицирана другаде (A69.8†)

J18

Пневмония без уточнен причинител

Не включва: абсцес на белия дроб с пневмония (J85.1)
лекарствено причинени интерстициални бело-
дробни нарушения (J70.2–J70.4)

пневмония:

• аспирациона:

• БДУ (J69.0)

• при анестезия по време на:

• раждане и родоразрешаване (O74.0)

• бременност (O29.0)

• последродов период (O89.0)

• неонатална (P24.9)

• при вдишване на твърди и течни вещества
(J69.–)

• вродена (P23.9)

• интерстициална БДУ (J84.9)

• липоидна (J69.1)

пневмонит, причинен от външни агенти (J67–
J70)

J18.0   **Бронхопневмония, неуточнена**

Не включва: бронхиолит (J21.–)

J18.1   **Лобарна пневмония, неуточнена**

J18.2   **Хипостатична пневмония, неуточнена**

J18.8   **Друга пневмония с неуточнен причинител**

J18.9   **Пневмония, неуточнена**

Други остри респираторни инфекции на долните дихателни пътища (J20–J22)

Не включва: хронична обструктивна белодробна болест с остро(-а):

- обостряне БДУ (J44.1)
- инфекция на долните дихателни пътища (J44.0)

J20

Остър бронхит

Включва: бронхит:

- БДУ при лица под 15 години
- остър и подостър (с):
  - бронхоспазъм
  - фибринозен
  - мембранозен
  - гноен
  - септичен
  - трахеит

трахеобронхит, остър

Не включва: бронхит:

- БДУ при лица на 15 и повече години (J40)
- алергичен БДУ (J45.0)
- хроничен:
  - БДУ (J42)
  - слузно-гноен (J41.1)
  - обструктивен (J44.–)
  - обикновен (J41.0)

трахеобронхит:

- БДУ (J40)
- хроничен (J42)
- обструктивен (J44.–)

J20.0 Остър бронхит, причинен от *Mycoplasma pneumoniae*

J20.1 Остър бронхит, причинен от *Haemophilus influenzae*

J20.2 Остър бронхит, причинен от стрептокок

- J20.3   **Остър бронхит, причинен от коксаки-вирус**
- J20.4   **Остър бронхит, причинен от парагрипен вирус**
- J20.5   **Остър бронхит, причинен от респираторно-синци-
тиален вирус**
- J20.6   **Остър бронхит, причинен от риновирус**
- J20.7   **Остър бронхит, причинен от еховирус**
- J20.8   **Остър бронхит, причинен от друг уточнен агент**
- J20.9   **Остър бронхит, неуточнен**

J21   Остър бронхиолит

Включва: с бронхоспазъм

- J21.0   **Остър бронхиолит, причинен от респираторно-син-
цитиален вирус**
- J21.8   **Остър бронхиолит, причинен от друг уточнен агент**
- J21.9   **Остър бронхиолит, неуточнен**
Бронхиолит (остър)

J22   Остра респираторна инфекция на долните дихателни пътища, неуточнена

Остра респираторна инфекция (на долните) (дихателни пъти-
ща) БДУ

Не включва: респираторна инфекция на горните дихателни
пътища (остра) (J06.9)

Други болести на горните дихателни пътища (J30–J39)

J30 Вазомоторен и алергичен ринит

Включва: спазматична хрема

Не включва: алергичен ринит с астма (J45.0)
ринит БДУ (J31.0)

J30.0 Вазомоторен ринит

J30.1 Алергичен ринит, причинен от полени

Алергия БДУ, причинена от полени

Сенна хрема

Полиноза

J30.2 Други сезонни алергични ринити

J30.3 Други алергични ринити

Постоянен алергичен ринит

J30.4 Алергичен ринит, неуточнен

J31 Хроничен ринит, назофарингит и фарингит

J31.0 Хроничен ринит

Озена

Ринит (хроничен):

- БДУ
- атрофичен
- грануломатозен
- хипертрофичен
- обструктивен
- гноен
- улцерозен

Не включва: ринит:

- алергичен (J30.1–J30.4)
- вазомоторен (J30.0)

J31.1 Хроничен назофарингит
Не включва: назофарингит, остър или БДУ (J00)

J31.2 Хроничен фарингит
 Хронично болно гърло
 Фарингит (хроничен):

- атрофичен
- гранулозен
- хипертрофичен

Не включва: фарингит, остър или БДУ (J02.9)

J32 Хроничен синусит

<i>Включва:</i>	абсцес емпием инфекция загнояване	}	хронични на синуса (аксесорен)(назален)
-----------------	--	---	--

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: остър синусит (J01.–)

J32.0 Хроничен максиларен синусит
 Антрит (хроничен)
 Максиларен синусит БДУ

J32.1 Хроничен фронтален синусит
 Фронтален синусит БДУ

J32.2 Хроничен етмоидален синусит
 Етмоидален синусит БДУ

J32.3 Хроничен сфеноидален синусит
 Сфеноидален синусит БДУ

J32.4 Хроничен пансинусит
 Пансинусит БДУ

J32.8 Други хронични синусити
 Синусит (хроничен), включващ повече от един синус, но не пансинусит

J32.9 Хроничен синусит, неуточнен
 Синусит (хроничен) БДУ

J33 Полип на носа*Не включва:* аденоматозни полипи (D14.0)**J33.0 Полип на носните кухини**

Полип:

- на раковините
- назофарингеален

J33.1 Полипозна дегенерация на синуса

Синдром на Woakes или етмоидит

J33.8 Други полипи на синуса

Полип на синуса:

- аксесорен
- етмоидален
- максиларен
- сфеноидален

J33.9 Полип на носа, неуточнен**J34 Други болести на носа и носните синуси***Не включва:* варикозна язва на носната преграда (I86.8)**J34.0 Абсцес, фурункул и карбункул на носа**

Целулит

Некроза

Улцерация

} на носа (преградата)

J34.1 Киста или мукоцеле на носа и носния синус**J34.2 Девиация на носната преграда**

Изкривяване или девиация на преградата (носова)(придобита)

J34.3 Хипертрофия на носната раковина**J34.8 Други уточнени болести на носа и носните синуси**

Перфорация на носната преграда БДУ

Ринолит

J35   **Хронични болести на тонзилите и аденоидите**

J35.0   **Хроничен тонзилит**

Не включва: тонзилит:

- БДУ (J03.9)
- остър (J03.–)

J35.1   **Хипертрофия на тонзилите**

Увеличение на тонзилите

J35.2   **Хипертрофия на аденоидите**

Увеличение на аденоидите

J35.3   **Хипертрофия на тонзилите с хипертрофия на аденоидите**

J35.8   **Други хронични болести на тонзилите и аденоидите**

Аденоидни вегетации

Амигдалолит

Цикатрикс на тонзилите (и аденоидите)

Тонзиларни “белези”

Язва на тонзилите

J35.9   **Хронична болест на тонзилите и аденоидите, неуточнена**

Болест(хронична) на тонзилите и аденоидите БДУ

J36   **Перитонзиларен абсцес**

Абсцес на тонзилите

Перитонзиларен целулит

Куинзи

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: ретрофарингеален абсцес (J39.0)

тонзилит:

- БДУ (J03.9)
- остър (J03.–)
- хроничен (J35.0)

J37**Хроничен ларингит и ларинготрахеит**

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

J37.0**Хроничен ларингит**

Ларингит:

- катарален
- хипертрофичен
- сух(атрофичен)

Не включва: ларингит:

- БДУ (J04.0)
- остър (J04.0)
- обструктивен (остър) (J05.0)

J37.1**Хроничен ларинготрахеит**

Ларингит, хроничен с трахеит (хроничен)

Трахеит, хроничен с ларингит

Не включва: ларинготрахеит:

- БДУ (J04.2)
- остър (J04.2)

трахеит:

- БДУ (J04.1)
- остър (J04.1)
- хроничен (J42)

J38**Болести на гласните връзки и ларинкса, неklasифицирани другаде**

Не включва: вроден стридор на ларинкса (Q31.4)
ларингит:

- обструктивен (остър) (J05.0)
- улцерозен (J04.0)

следпроцедурно субглотисно стеснение (J95.5)

стридор (R06.1)

J38.0**Парализа на гласните връзки и ларинкса**

Ларингоплегия

Парализа на глотиса

J38.1**Полип на гласните връзки и ларинкса**

Не включва: аденоматозни полипи (D14.1)

J38.2 Възли на гласните връзки

Хордит (фибринозен) (възлест) (туберозен)
Певчески възли
Учителски възли

J38.3 Други болести на гласните връзки

Абсцес
Целулит
Гранулом
Левкокератоza
Левкоплакия

} на гласна(-и) връзка(-и)

J38.4 Оток на ларинкса

Оток на:

- глотиса
- субглотиса
- супраглотиса

Не включва: ларингит:

- остър обструктивен [круп] (J05.0)
- едематозен (J04.0)

J38.5 Спазъм на ларинкса

Ларингизъм (стридор)

J38.6 Стеноза на ларинкса

J38.7 Други болести на ларинкса

Абсцес
Целулит
Болест БДУ
Некроза
Пахидермия
Перихондрит
Язва

} на ларинкса

J39**Други болести на горните дихателни пътища**

Не включва: остра респираторна инфекция БДУ (J22)

- на горните дихателни пътища (J06.9)
възпаление на горните дихателни пътища,
предизвикано от химични агенти, газове,
дим и пари (J68.2)

J39.0 Ретрофарингеален и парафарингеален абсцес

Перифарингеален абсцес

Не включва: перитонзиларен абсцес (J36)

J39.1 Друг абсцес на фаринкса

Целулит на фаринкса

Назофарингеален абсцес

J39.2 Други болести на фаринкса

Киста }
Оток } на фаринкса или назофаринкса

Не включва: фарингит:

- хроничен (J31.2)
- улцерозен (J02.9)

J39.3 Реакция на повишена чувствителност на горните дихателни пътища, с неуточнена локализация**J39.8 Други уточнени болести на горните дихателни пътища****J39.9 Болест на горните дихателни пътища, неуточнена**

Хронични болести на долните дихателни пътища (J40–J47)

Не включва: кистозна фиброза (E84.–)

J40   **Бронхит, неуточнен като остър или хроничен**

Забележка: Бронхит, неуточнен като остър или хроничен, при лица под 15 години може да се разглежда като остър по своя характер и следва да се класифицира в рубриката J20.–.

Бронхит:

- БДУ
- катарален
- с трахеит БДУ

Трахеобронхит БДУ

Не включва: бронхит:

- алергичен БДУ (J45.0)
- астматичен БДУ (J45.9)
- причинен от химични вещества (остър) (J68.0)

J41   **Обикновен и слузно-гноен хроничен бронхит**

Не включва: хроничен бронхит:

- БДУ (J42)
- обструктивен (J44.–)

J41.0   **Обикновен хроничен бронхит**

J41.1   **Слузно-гноен хроничен бронхит**

J41.8   **Смесен, обикновен и слузно-гноен хроничен бронхит**

J42 Хроничен бронхит, неуточнен

Хроничен:

- бронхит БДУ
- трахеит
- трахеобронхит

Не включва: хронични:

- астматичен бронхит (J44.–)
- бронхит:
  - обикновен и слузно-гноен (J41.–)
  - с обструкция на дихателните пътища (J44.–)
- емфизематозен бронхит (J44.–)
- обструктивна белодробна болест БДУ (J44.9)

J43 Емфизем*Не включва:* емфизем:

- компенсаторен (J98.3)
- предизвикан от химични агенти, газове, дим и пари (J68.4)
- интерстициален (J98.2)
  - на новородено (P25.0)
- медиастинален (J98.2)
- хирургичен (подкожен) (T81.8)
- травматичен подкожен (T79.7)
- с хроничен (обструктивен) бронхит (J44.–)
- емфизематозен (обструктивен) бронхит (J44.–)

J43.0 Синдром на MacLeod

Едностраничен(-на):

- емфизем
- прозрачност на белия дроб

J43.1 Панлобуларен емфизем

Панацинозен емфизем

J43.2 Центрилобуларен емфизем**J43.8 Друг емфизем**

J43.9 Емфизем, неуточнен

Емфизем (на белия дроб) (белодробен):

- БДУ
- булозен
- везикуларен

Емфизематозен мехур

J44

Друга хронична обструктивна белодробна болест

Включва: хроничен(-ни):

- бронхит:
  - астматичен (обструктивен)
  - емфизематозен
- с:
  - обструкция на дихателните пътища
  - емфизем
- обструктивни:
  - астма
  - бронхит
  - трахеобронхит

Не включва: астма (J45.–)

астматичен бронхит БДУ (J45.9)

бронхоектазия (J47)

хроничен:

- бронхит:
  - БДУ (J42)
  - обикновен и слузно-гноен (J41.–)
- трахеит (J42)
- трахеобронхит (J42)

емфизем (J43.–)

болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60–J70)

J44.0 Хронична обструктивна белодробна болест с остра респираторна инфекция на долните дихателни пътища

Не включва: с грип (J10–J11)

J44.1 Хронична обструктивна белодробна болест с обостряне, неуточнена

J44.8 Друга уточнена хронична обструктивна белодробна болест

Хроничен бронхит:

- астматичен (обструктивен) БДУ
- емфизематозен БДУ
- обструктивен БДУ

J44.9 Хронична обструктивна белодробна болест, неуточнена

Хронична обструктивна:

- болест на дихателните пътища БДУ
- болест на белия дроб БДУ

J45**Астма**

Не включва: остра тежка астма (J46)
хроничен астматичен (обструктивен) бронхит (J44.–)
хронична обструктивна астма (J44.–)
еозинофилна астма (J82)
болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60–J70)
астматичен статус (J46)

J45.0 Астма с преобладаващ алергичен компонент

Алергичен:

- бронхит БДУ
  - ринит с астма
- Атопична астма
Екзогенна алергична астма
Сенна хрема с астма

J45.1 Неалергична астма

Идиосинкратична астма
Ендогенна неалергична астма

J45.8 Смесена астма

Съчетание на състояния, посочени в рубриците J45.0 и J45.1

J45.9 Астма, неуточнена

Астматичен бронхит БДУ
Късно започнала астма

J46   **Астматичен статус [status asthmaticus]**

Остра тежка астма

J47   **Бронхиектатична болест**

Бронхиолектазии

Не включва: вродени бронхоектазии (Q33.4)

туберкулозни бронхоектазии (активни) (A15–A16)

**Болести на белия дроб,
причинени от външни агенти
(J60–J70)**

Не включва: астма, класифицирана в рубриката J45.–

J60   **Пневмокониоза на въглекопачите**

Антракосиликоза

Антракоза

Бял дроб на въглекопачите

Не включва: с туберкулоза (J65)

J61   **Пневмокониоза, причинена от азбест
и други минерални вещества**

Азбестоза

Не включва: плеврална плака с азбестоза (J92.0)

с туберкулоза (J65)

J62   **Пневмокониоза, причинена от прах,
съдържаща силиций**

Включва: силициева фиброза (масивна) на белия дроб

Не включва: пневмокониоза с туберкулоза (J65)

J62.0   **Пневмокониоза, причинена от талк**

J62.8 Пневмокониоза, причинена от друга прах, съдържаща силиций
Силикоза БДУ

J63 Пневмокониоза, причинена от друга неорганична прах

Не включва: с туберкулоза (J65)

J63.0 Алуминоза (на белия дроб)

J63.1 Бокситна фиброза (на белия дроб)

J63.2 Берилиоза

J63.3 Графитна фиброза (на белия дроб)

J63.4 Сидероза

J63.5 Станоза

J63.8 Пневмокониоза, причинена от друга уточнена неорганична прах

J64 Пневмокониоза, неуточнена

Не включва: с туберкулоза (J65)

J65 Пневмокониоза, свързана с туберкулоза

Всяко състояние, посочено в рубриците J60–J64, в съчетание с туберкулоза, класифицирана в рубриците A15–A16.

J66 Болест на дихателните пътища, предизвикана от специфична органична прах

Не включва: багасоза (J67.1)

фермерски бял дроб (J67.0)

хиперсензитивен пневмонит, причинен от органична прах (J67.–)

реактивен синдром на дисфункция на дихателните пътища (J68.3)

J66.0 Бисиноза

Болест на дихателните пътища, предизвикана от прахта на памука

- J66.1** Болест на работещите с лен
- J66.2** Канабиноза
- J66.8** Болест на дихателните пътища, предизвикана от друга уточнена органична прах

J67

Хиперсензитивен пневмонит, предизвикан от органична прах

Включва: алергичен алвеолит и пневмонит, причинени от вдишване на органична прах и частици от гъби, актиномицети или частици от друг произход

Не включва: пневмонит, причинен от вдишване на химични вещества, газове, дим и пара (J68.0)

J67.0 Фермерски бял дроб [на селския стопанин]

Бял дроб на жетваря

Бял дроб на косача

Болест, предизвикана от плесенясало сено

J67.1 Багасоза (от прахта на захарната тръстика)

Багасозна(-ен):

- болест
- пневмонит

J67.2 Бял дроб на любители на птици

Болест или бял дроб на любителя на папагали

Болест или бял дроб на любителя на гълъби

J67.3 Субероза

Болест или бял дроб на обработващия корк

Болест или бял дроб на работещия в корковото производство

J67.4 Бял дроб на работещия с малц

Алвеолит, причинен от *Aspergillus clavatus*

J67.5 Бял дроб на работещия с гъби

J67.6 Бял дроб на белача на кленови кори

Алвеолит, причинен от *Cryptostroma corticale*

Криптостромоза

J67.7 Бял дроб при контакт с климатик и овлажнители на въздуха

Алергичен алвеолит, причинен от гъбична плесен, термофилни актиномицети и други микроорганизми, размножаващи се в системите за вентилация [климатични инсталации] на въздуха

J67.8 Хиперсензитивни пневмонити, причинени от друга органична прах

Бял дроб на сиренаря

Бял дроб на мелача на кафе

Бял дроб на работника при добив на рибно брашно

Бял дроб на кожаухаря

Бял дроб на работещия със секвоя

J67.9 Хиперсензитивен пневмонит, причинен от неуточнена органична прах

Алвеолит алергичен (екзогенен) БДУ

Хиперсензитивен пневмонит БДУ

J68**Респираторни състояния, причинени от вдишване на химични вещества, газове, дим и пари**

При необходимост от идентифициране на причините се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

J68.0 Бронхит и пневмонит, причинени от химични вещества, газове, дим и пари

Химичен бронхит (остър)

J68.1 Остър белодробен оток, причинен от химични вещества, газове, дим и пари

Химичен белодробен оток (остър)

J68.2 Възпаление на горните дихателни пътища, причинено от химични вещества, газове, дим и пари, неклассифицирано другаде**J68.3 Други остри и подостри респираторни състояния, причинени от химични вещества, газове, дим и пари**

Реактивен синдром на дисфункция на дихателните пътища

J68.4 Химични респираторни състояния, причинени от химични вещества, газове, дим и пàри

Емфизем (дифузен) (хроничен) Облитериращ бронхиолит (хроничен)(подостър) Белодробна фиброза (хронична)	}	причинени от химични вещества, газове, дим и пàри
---	---	---

J68.8 Други респираторни състояния, причинени от химични вещества, газове, дим и пàри

J68.9 Респираторни състояния, причинени от химични вещества, газове, дим и пàри, неуточнени

J69

Пневмонит, причинен от твърди вещества и течности

При необходимост от идентифициране на причините се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: аспирационен синдром на новородено (P24.-)

J69.0 Пневмонит, причинен от храна и повърнати материи

Аспирациона пневмония (причинена от):

- БДУ
- храна (при регургитация)
- стомашен сок
- мляко
- повърнати материи

Не включва: синдром на Mendelson (J95.4)

J69.1 Пневмонит, причинен от вдишване на масла и есенции

Липоидна пневмония

J69.8 Пневмонит, причинен от други твърди вещества и течности

Пневмонит, причинен от аспирация на кръв

- J70**   **Респираторни състояния, причинени от други външни агенти**
При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- J70.0**   **Остри белодробни прояви, причинени от облъчване**
Радиационен пневмонит
- J70.1**   **Хронични и други белодробни прояви, причинени от радиация**
Фиброза на белия дроб, дължаща се на радиация
- J70.2**   **Остри интерстициални белодробни нарушения, причинени от лекарствени средства**
- J70.3**   **Хронични интерстициални белодробни нарушения, причинени от лекарствени средства**
- J70.4**   **Белодробни интерстициални нарушения, причинени от лекарствени средства, неуточнени**
- J70.8**   **Респираторни състояния, причинени от други уточнени външни агенти**
- J70.9**   **Респираторни състояния, причинени от неуточнени външни агенти**

Други респираторни болести,
увреждащи главно интерстициалната
тъкан
(J80–J84)

- J80**   **Синдром на респираторно растройство [дистрес] при възрастни**
Болест на хиалинните мембрани при възрастни

J81

Белодробен оток

Остър оток на белия дроб

Белодробен застои (пасивен)

Не включва: хипостатична пневмония (J18.2)

белодробен оток:

- химичен (остър) (J68.1)
- причинен от външни агенти (J60–J70)
- със споменаване на сърдечно заболяване БДУ или сърдечна недостатъчност (I50.1)

J82

**Белодробна еозинофилия,
некласифицирана другаде**

Еозинофилна астма

Пневмония на Löffler

Тропическа (белодробна) еозинофилия БДУ

Не включва: предизвикана от:

- аспергилоза (B44.–)
- лекарствени средства (J70.2–J70.4)
- уточнена паразитна инфестация (B50–B83)
- системни поражения на съединителната тъкан (M30–M36)

J84

Други интерстициални белодробни болести

Не включва: интерстициални болести на белия дроб, причинени от лекарствени средства (J70.2–J70.4)

интерстициален емфизем (J98.2)

болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60–J70)

лимфоиден интерстициален пневмонит, причинен от HIV-вирус (B22.1)

J84.0

Алвеоларни и парието-алвеоларни нарушения

Алвеоларна протеиноза

Белодробна алвеоларна микролитиаза

- J84.1**   **Други интерстициални белодробни болести с фиброза**
 Дифузна белодробна фиброза
 Фиброзиращ алвеолит (криптогенен)
 Синдром на Hamman-Rich
 Идиопатична белодробна фиброза
Не включва: белодробна фиброза (хронична):
- причинена от вдишване на химични вещества, газове, дим или пари (J68.4)
  - причинена от облъчване (J70.1)
- J84.8**   **Други уточнени интерстициални белодробни болести**
- J84.9**   **Интерстициална белодробна болест, неуточнена**
 Интерстициална пневмония БДУ

Гнойни и некротични състояния на долните дихателни пътища (J85–J86)

- J85**   **Абсцес на белия дроб и медиастинума**
- J85.0**   **Гангрена и некроза на белия дроб**
- J85.1**   **Абсцес на белия дроб с пневмония**
Не включва: с пневмония, предизвикана от неуточнен причинител (J10–J16)
- J85.2**   **Абсцес на белия дроб без пневмония**
 Абсцес на белия дроб БДУ
- J85.3**   **Абсцес на медиастинума**

J86 Пиоторакс

Включва: абсцес:
• на плеврата
• на гръдния кош
емпием
пиопневмоторакс

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: дължащ се на туберкулоза (A15–A16)

J86.0 Пиоторакс с фистула

J86.9 Пиоторакс без фистула

Други болести на плеврата (J90–J94)

J90 Плеврален излив, неклассифициран другаде

Плеврит с излив

Не включва: хилозен (плеврален) излив (J94.0)
плеврит БДУ (R09.1)
туберкулозен (A15–A16)

J91* Плеврален излив при състояния, классифицирани другаде

J92 Плеврално срастване

Включва: плеврално удебеляване

J92.0 Плеврално срастване при азбестоза

J92.9 Плеврално срастване без наличие на азбестоза
Плеврално срастване БДУ

J93**Пневмоторакс**

Не включва: пневмоторакс:

- вроден или перинатален (P25.1)
  - травматичен (S27.0)
  - туберкулозен (активно заболяване) (A15–A16)
- пиопневмоторакс (J86.–)

J93.0   **Спонтанен пневмоторакс при напрежение**

J93.1   **Друг спонтанен пневмоторакс**

J93.8   **Друг пневмоторакс**

J93.9   **Пневмоторакс, неуточнен**

J94**Други увреждания на плеврата**

Не включва: плеврит БДУ (R09.1)

травматичен:

- хемопневмоторакс (S27.2)
- хемоторакс (S27.1)

туберкулозно увреждане на плеврата (активно заболяване) (A15–A16)

J94.0   **Хилозен излив**

Хилоподобен излив

J94.1   **Фиброторакс**

J94.2   **Хемоторакс**

Хемопневмоторакс

J94.8   **Други уточнени плеврални състояния**

Хидроторакс

J94.9   **Плеврално увреждане, неуточнено**

Други болести на дихателната система (J95–J99)

J95   **Респираторни нарушения след медицински процедури, некласифицирани другаде**

Не включва: емфизем (подкожен) следпроцедурен (T81.8)
белодробни прояви, причинени от радиация
(J70.0–J70.1)

J95.0   **Нарушение на функционирането на трахеостома**

Кръвоизлив от трахеостомата
Запушване на трахеостомния дихателен път
Сепсис на трахеостомата
Трахеоезофагеална фистула след трахеостомия

J95.1   **Остра белодробна недостатъчност след торакална хирургична намеса**

J95.2   **Остра белодробна недостатъчност след извънтора- кална хирургична намеса**

J95.3   **Хронична белодробна недостатъчност, дължаща се на операция**

J95.4   **Синдром на Mendelson**

Не включва: усложняващ:

- раждане и родоразрешаване (O74.0)
- бременност (O29.0)
- последродов период (O89.0)

J95.5   **Субглотисна стеноза след медицински процедури**

J95.8   **Други респираторни нарушения след медицински процедури**

J95.9   **Респираторно нарушение след медицински проце- дури, неуточнено**

J96**Дихателна недостатъчност, неklasифицирана другаде**

Не включва: кардио-респираторна недостатъчност (R09.2)
следпроцедурна дихателна недостатъчност (J95.–)

- спиране на дишането (R09.2)
- респираторен [дистрес] синдром:
  - при възрастни (J80)
  - при новородено (P22.0)

J96.0 Остра дихателна недостатъчност

J96.1 Хронична дихателна недостатъчност

J96.9 Дихателна недостатъчност, неуточнена

J98**Други респираторни нарушения**

Не включва: апное:

- БДУ (R06.8)
- при новородено (P28.4)
- по време на сън (G47.3)
- при новородено (P28.3)

J98.0 Болести на бронхите, неklasифицирани другаде

Бронхолитиаза

Калцификация

Стеноза

Язва

} на бронх

Трахеобронхиален(-на):

- колапс
- дискинезия

J98.1 Белодробен колапс

Ателектаза

Колапс на белия дроб

Не включва: ателектаза (при):

- новородено (P28.0–P28.1)
- туберкулозна (активно заболяване) (A15–A16)

J98.2 Интерстициален емфизем

Медиастинален емфизем

Не включва: емфизем:

- БДУ (J43.9)
- на плода и новороденото (P25.0)
- хирургичен (подкожен) (T81.8)
- травматичен подкожен (T79.7)

J98.3 Компенсаторен емфизем

J98.4 Други увреждания на белия дроб

Калцификация на белия дроб

Кистозна болест на белия дроб (придобита)

Болест на белия дроб БДУ

Пулмолитиаза

J98.5 Болести на медиастинума, неклассифицирани другаде

Фиброза

Херния

Ретракция

} на медиастинума

Медиастинит

Не включва: абсцес на медиастинума (J85.3)

J98.6 Болести на диафрагмата

Диафрагматит

Парализа на диафрагмата

Релаксация на диафрагмата

Не включва: вродена аномалия на диафрагмата, НКД (Q79)

диафрагмална херния (K44.–)

- вродена (Q79.0)

J98.8 Други уточнени респираторни нарушения

J98.9 Респираторно нарушение, неуточнено

Респираторна болест (хронична) БДУ

J99***Респираторни нарушения при болести, класифицирани другаде****J99.0*** Ревматоидна болест на белия дроб (M05.1†)**J99.1*** Респираторни нарушения при други дифузни нарушения на съединителната тъкан

Респираторни нарушения при:

- дерматомиозит (M33.0–M33.1†)
- полимиозит (M33.2†)
- синдром на Sjogren (M35.0†)
- системен(-на):
  - лупус еритематодес (M32.1†)
  - склеродермия (M34.8†)
- грануломатоза на Wegener (M31.3†)

J99.8* Респираторни нарушения при други болести, класифицирани другаде

Респираторни нарушения при:

- амебиаза (A06.5†)
- анкилозиращ спондилит (M45†)
- криоглобулинемия (D89.1†)
- споротрихоза (B42.0†)
- сифилис (A52.7†)

Болести на храносмилателната система (K00–K93)

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (O00–O99)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)
травми, отравяния и някои други последици от въздействия на външни причини (S00–T98)
новообразувания (C00–D48)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)

Този клас съдържа следните блокове:

- K00–K14 Болести на устната кухина, слюнчените жлези и челюстите
- K20–K31 Болести на хранопровода, стомаха и дванадесетопръстника
- K35–K38 Болести на апендикса
- K40–K46 Хернии
- K50–K52 Неинфекциозни ентерити и колити
- K55–K63 Други болести на червата
- K65–K67 Болести на перитонеума
- K70–K77 Болести на черния дроб
- K80–K87 Болести на жлъчния мехур, жлъчните пътища и задстомашната жлеза
- K90–K93 Други болести на храносмилателните органи

Със звездичка са означени следните категории:

- K23* Увреждания на хранопровода при болести, класифицирани другаде
- K67* Увреждания на перитонеума при инфекциозни болести, класифицирани другаде
- K77* Увреждания на черния дроб при болести, класифицирани другаде
- K87* Увреждания на жлъчния мехур, жлъчните пътища и задстомашната жлеза при болести, класифицирани другаде
- K93* Увреждания на други храносмилателни органи при болести, класифицирани другаде

Болести на устната кухина, слюнчените жлези и челюстите (K00–K14)

K00 Нарушения в развитието и никненето на зъбите

Не включва: вложени и импактни зъби (K01.–)

- K00.0** Анодонтия
Хиподонтия
Олигодонтия
- K00.1** Свърхбройни зъби
Дистомоларни
Четвърти кътник
Мезиодонтия [срединен зъб]
Парамоларни
Допълнителни зъби

K00.2 Аномалии в големината и формата на зъбите

Срастване }
Сливане } на зъбите
Прорастване }

Евагиниран зъб

Зъбче в зъб

Инвагинаран зъб

Перлен емайл

Макродентия

Микродентия

Копиевидни [конични] зъби

Тауродонтия

Туберкул парамоларен

Не включва: туберкул на Karabelli, което се приема като нормална вариация и не подлежи на кодиране

K00.3 Петнисти зъби

Зъбна флуороза

Петна на емайла

Нефлуорни петна на емайла

Не включва: отлагания по зъбите (K03.6)

K00.4 Нарушения в образуването на зъбите

Аплазия и хипоплазия на цимента

Пукнатини в емайла

Хипоплазия на емайла (неонатална) (постнатална) (пренатална)

Регионална одонтодисплазия

Зъби на Turner

Не включва: зъби на Hutchinson и черничевы кътници при вроден сифилис (A50.5)
петнисти зъби (K00.3)

K00.5 Наследствени нарушения на структурата на зъба, неклассифицирани другаде

Емайл }
Дентин } недоразвит
Зъб }

Дисплазия на дентина

Зъби като черупка

K00.6   **Нарушения при никненето на зъбите**

Ранно никнене

Натални (поникнали към
момента на раждането)

Неонатални (при новородено,
поникнали преждевременно)

} зъби

Преждевременно:

- никнене на зъби
  - падане на млечните (временни) зъби
- Задържани [персистиращи] млечни зъби

K00.7   **Синдром на никнене на зъбите****K00.8**   **Други нарушения в развитието на зъбите**

Изменение на цвета на зъбите по време на формирането им
Изразена оцветеност на зъбите БДУ

K00.9   **Нарушение в развитието на зъбите, неуточнено**

Нарушение на одонтогенезата БДУ

K01**Вложени и импактни зъби**

Не включва: вложени и импактни зъби с неправилно положение на същите или на съседни зъби (K07.3)

K01.0   **Вложени зъби**

Вложеният зъб е зъб, непоникнал без пречка от друг зъб.

K01.1   **Импактни зъби**

Импактен зъб е зъб, непоникнал поради пречка от друг зъб.

K02**Зъбен кариес****K02.0**   **Кариес на емайла**

Стадий на бялото петно [начален кариес]

K02.1   **Кариес на дентина****K02.2**   **Кариес на цимента****K02.3**   **Преустановен зъбен кариес**

K02.4   **Одонтоклазия**
Детска меланодентия
Меланодонтоклазия

K02.8   **Друг зъбен кариес**

K02.9   **Зъбен кариес, неуточнен**

K03   **Други болести на твърдите тъкани на зъбите**

Не включва: бруксизъм (F45.8)
зъбен кариес (K02.–)
скърцане със зъби БДУ (F45.8)

K03.0   **Повишено изтъркване на зъбите**

Изтъркване:
• апроксимално }
• оклузионно   } на зъбите

K03.1   **Абразия на зъбите**

Абразия:
• предизвикана от средства за миене }
• привична   }
• професионална   }
• ритуална   }
• традиционна   }
Клиновиден дефект БДУ   } на зъбите

K03.2   **Ерозия на зъбите**

Ерозия на зъбите:
• БДУ
• дължаща се на:
    • диета
    • лекарствени средства и медикаменти
    • персистиращо повръщане
• идиопатична
• професионална

K03.3   **Патологична резорбция на зъбите**

Вътрешен гранулом на пулпата
Резорбция на зъбите (външна)

- K03.4**   **Хиперциментоза**
Хиперплазия на цимента
- K03.5**   **Анкилоза на зъбите**
- K03.6**   **Отлагания [натрупвания] върху зъбите**
Зъбен камък:
• субгингивален
• супрагингивален
Отлагания (натрупвания) върху зъбите:
• бетел
• черни
• зелени
• бяла материя
• оранжеви
• тютюн
Оцветяване на зъбите:
• БДУ
• външно БДУ
- K03.7**   **Промяна в цвета на твърдите зъбни тъкани след поникването**
Не включва: отлагания [натрупвания] върху зъбите (K03.6)
- K03.8**   **Други уточнени болести на твърдите зъбни тъкани**
Облъчен емайл
Чувствителен дентин
При необходимост от идентифициране на радиацията, предизвикала увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- K03.9**   **Болест на твърдите зъбни тъкани, неуточнена**

K04   **Болести на пулпата и периапикалните тъкани**

- K04.0**   **Пулпит**
Пулпарен:
• абсцес
• полип
Пултит:
• остър
• хроничен (хиперпластичен)(улцерозен)
• гноен
- K04.1**   **Некроза на пулпата**
Гангрена на пулпата
- K04.2**   **Дегенерация на пулпата**
Дентикли
Пулпарни:
• калцификации
• камъни
- K04.3**   **Неправилно образуване на твърди тъкани в пулпата**
Вторичен или неправилен дентин
- K04.4**   **Остър апикален периодонтит, произхождащ от пулпата**
Остър апикален периодонтит БДУ
- K04.5**   **Хроничен апикален периодонтит**
Апикален или периапикален гранулом
Апикален периодонтит БДУ
- K04.6**   **Периапикален абсцес с кухина**
Зъбен [дентален] } абсцес с кухина
Дентоалвеоларен }
- K04.7**   **Периапикален абсцес без кухина**
Зъбен [дентален] } абсцес БДУ
Дентоалвеоларен }
Периапикален }

K04.8 Радикулерна киста

Киста:

- апикална (периодонтална)
- периапикална
- радикулодентарна

Не включва: латерална киста периодонтална (K09.0)**K04.9 Други и неуточнени болести на пулпата и периапикалните тъкани****K05 Гингивит и болести на пародонта****K05.0 Остър гингивит***Не включва:* остър некротизиращ улцерозен гингивит (A69.1)
гингивостоматит, предизвикан от вируса на herpes simplex (B00.2)**K05.1 Хроничен гингивит**

Гингивит (хроничен):

- БДУ
- десквамативен
- хиперпластичен
- прост маргинален
- язвен

K05.2 Остър периодонтит

Остър перикоронит

Пародонтален абсцес

Периодонтален абсцес

Не включва: остър апикален периодонтит (K04.4)
периапикален абсцес (K04.7)

- с кухина (K04.6)

K05.3 Хроничен пародонтит

Хроничен перикоронит

Пародонтит:

- БДУ
- комплексен
- прост

- K05.4**   **Пародонтоза**
              Юношеска пародонтоза
- K05.5**   **Други болести на пародонта**
- K05.6**   **Болест на пародонта, неуточнена**

K06   **Други изменения на венците
и беззъбата алвеоларна криста**

Не включва: атрофия на беззъбата алвеоларна криста
(K08.2)

гингивит:

- БДУ (K05.1)
- остър (K05.0)
- хроничен (K05.1)

- K06.0**   **Отдръпване на венците**
Отдръпване на венците (генерализирано)(локално)(постин-
фекциозно)(следоперативно)
- K06.1**   **Хипертрофия на венците**
Фиброматоза на венците
- K06.2**   **Нарушения на венците и беззъбата алвеоларна
криста, причинени от травма**
Иритативна хиперплазия на беззъбата алвеоларна криста
При необходимост от идентифициране на причината се из-
ползва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- K06.8**   **Други уточнени нарушения на венците и беззъбата
алвеоларна криста**
Фиброзен епулис
Атрофичен гребен
Гигантоклетъчен епулис
Гигантоклетъчен периферен гранулом
Пиогенен гранулом на венците
- K06.9**   **Нарушение на венците и беззъбата алвеоларна
криста, неуточнено**

K07**Челюстнолицеви аномалии****[включително аномалии на захапката]**

Не включва: атрофия или хипертрофия на едната половина на лицето (Q67.4)
 едностранна хиперплазия или хипоплазия на кондила (K10.8)

K07.0**Големи аномалии в размерите на челюстите**

Хиперплазия, хипоплазия:

- на долната челюст
- на горната челюст

Макрогнатия (на долната челюст) (на горната челюст)

Микрогнатия (на долната челюст) (на горната челюст)

Не включва: акромегалия (E22.0)
 синдром на Robin (Q87.0)

K07.1**Аномалии на челюстночерепните съотношения**

Асиметрия на челюстта

Прогнатия (на долната челюст) (на горната челюст)

Ретрогнатия (на долната челюст) (на горната челюст)

K07.2**Аномалии в съотношенията между зъбните дъги**

Кръстосана захапка (предна) (задна)

Дистална оклузия

Мезиална оклузия

Срединна девиация на зъбната дъга

Отворена захапка (предна) (задна)

Свръхзахапка:

- дълбока
- хоризонтална
- вертикална

Ветрилообразна захапка

Задноезична захапка на долните зъби

K07.3 Аномалии в положението на зъбите

Застъпване
 Диастема
 Изместване
 Ротация
 Разреждане, абнормно
 Транспозиция

} на един или повече зъби

Вложени или импактни зъби с неправилно положение на същите или на прилежащите зъби

Не включва: вложени или импактни зъби с правилно положение (K01.–)

K07.4 Аномалия на ухапката, неуточнена

K07.5 Челюстнолицеви функционални аномалии

Неправилно затваряне на челюстите
 Неправилна ухапка, дължаща се на:

- нарушение на гълтането
- дишане през устата
- навици да се смучат език, устни или пръст

Не включва: бруксизъм (F45.8)
 скърцане със зъби БДУ (F45.8)

K07.6 Нарушения на темпоромандибуларната става

Синдром, или комплекс, на Costen
 Изместване на темпоромандибуларната става
 “Щракаща” челюст

Синдром на болкова дисфункция на темпоромандибуларната става

Не включва: налично в момента:
 • навяхване (S03.0)
 • изкълчване (S03.4) } на темпоромандибуларната става

K07.8 Други челюстнолицеви аномалии

K07.9 Челюстнолицева аномалия, неуточнена

K08 Други нарушения на зъбите и пародонта

K08.0 Зъбна ексфолиация, дължаща се на общи причини

K08.1 Загуба на зъби, дължаща се на злополука, екстракция или локално заболяване на пародонта

- K08.2**   **Атрофия на беззъбата алвеоларна криста**
- K08.3**   **Задържан зъбен корен [ретенционен]**
- K08.8**   **Други уточнени нарушения на зъбите и пародонта**
 Хипертрофия на алвеоларния гребен БДУ
 Неправилен алвеоларен израстък
 Зъбобол БДУ
- K08.9**   **Нарушение на зъбите и пародонта, неуточнено**

K09

**Кисти в устната кухина,
некласифицирани другаде**

Включва: увреждания с хистологични особености на
аневризмална киста и друго фибро-костно
увреждане

Не включва: радикулерна киста (K04.8)

K09.0   **Кисти, свързани с развитието на зъбите**

Киста:

- съдържаща зъби
- при никнене на зъбите
- фоликуларна
- гингивална
- латерална периодонтална
- рудиментарна

Рогова киста

K09.1   **Кисти при развитието (неодонтогенни) в устната
кухина**

Киста:

- глобуломаксиларна
- на канала на резеца
- медианна на небцето
- носнонебна
- небна папиларна

K10.3 Алвеолит на челюстите

Алвеоларен остейт
Суша алвеола

K10.8 Други уточнени болести на челюстите

Херубизъм
Екзостоза
Фиброзна дисплазия

} на челюстта

Едностранна на кондила на мандибулата:

- хиперплазия
- хипоплазия

K10.9 Болест на челюстта, неуточнена

K11 Болести на слюнчените жлези

K11.0 Атрофия на слюнчена жлеза

K11.1 Хипертрофия на слюнчена жлеза

K11.2 Сиалоаденит

Не включва: епидемичен паротит (B26.–)
увеопаротитна треска [Heetfordt] (D86.8)

K11.3 Абсцес на слюнчена жлеза

K11.4 Фистула на слюнчена жлеза

Не включва: вродена фистула на слюнчена жлеза (Q38.4)

K11.5 Сиалолитиаза

Камък на слюнчена жлеза или канал

K11.6 Мукоцеле на слюнчена жлеза

Мукусна:

- киста с ексудат
- ретенционна киста

} на слюнчена жлеза

Ранула

K11.7 Нарушения на слюнчената секреция

Хипоптиализъм

Птиализъм

Ксеростомия

Не включва: суха уста БДУ (R68.2)

K11.8 Други болести на слюнчените жлези

Доброкачествено лимфоцитопатично увреждане на слюнчените жлези

Болест на Mikulicz

Некротизираща сиалометаплазия

Сиалектазия

Стеноза

Стриктурна

} на слюнчения канал

Не включва: синдром на Sjogren (M35.0)

K11.9 Болест на слюнчена жлеза, неуточнена

Сиалоаденопатия БДУ

K12

Стоматит и сродни увреждания

Не включва: сапстум орис (A69.0)

хеилит (K13.0)

гангренозен стоматит (A69.0)

гингивостоматит, предизвикан от вируса на herpes simplex (B00.2)

нома (A69.0)

K12.0 Рецидивиращи афти в устната кухина

Афтозен стоматит (голям)(малък)

Афти на Bednar

Рецидивиращ мукозен некротичен периаденит

Рецидивираща афтозна язва

Херпетиформен стоматит

K12.1 Други форми на стоматит

Стоматит:

- БДУ
- от зъбна протеза
- улцерозен
- везикуларен

K12.2 Флегмон и абсцес в устната кухина

Флегмон на пода на устната кухина

Субмандибуларен абсцес

Не включва: абсцес (на):

- периапикален (K04.6–K04.7)
- периодонтален (K05.2)
- перитонзиларен (J36)
- слюнчена жлеза (K11.3)
- език (K14.0)

K13 Други болести на устните и устната лигавица*Включва:* епителни нарушения на езика

Не включва: някои нарушения на венците и беззъбата алвеоларна криста (K05–K06)
кисти в областта на устната кухина (K09.–)
болести на езика (K14.–)
стоматит и сродни нарушения (K12.–)

K13.0 Болести на устните

Хеилит:

- БДУ
- ангуларен
- ексфолиативен
- glandуларен

Хеилодиния

Хеилоза

Рагада БДУ

Не включва: арибофлавиноза (E53.0)

хеилит, свързан с облъчване (L55–L59)

рагада, дължаща се на:

- кандидоза (B37.8)
- недоимък на рибофлавин (E53.0)

K13.1 Прехапване на буза и устна

K13.2 Левкоплакия и други изменения на устния епител, включително и на езика

Еритроплакия }
 Левкоедем } на устния епител, включително и на езика
 Левкокератоза на небцето, никотинова
 Небце на пушач
Не включва: космата левкоплакия (K13.3)

K13.3 Космата левкоплакия

K13.4 Гранулом и грануломоподобни увреждания на устната лигавица

Еозинофилен гранулом }
 Пиогенен гранулом } на устната лигавица
 Верукозен ксантом }

K13.5 Субмукозна фиброза на устната кухина

Субмукозна фиброза на езика

K13.6 Хиперплазия на устната лигавица, причинена от дразнене

Не включва: хиперплазия на беззъбата алвеоларна криста, причинена от дразнене (от зъбна протеза) (K06.2)

K13.7 Други и неуточнени увреждания на устната лигавица

Огнищна муциноза на устата

K14 Болести на езика

Не включва: еритроплакия }
 огнищна епителна } на езика (K13.2)
 хиперплазия }
 левкоедем }
 левкоплакия }
 космата левкоплакия (K13.3)
 макрогლოსия (вродена) (Q38.2)
 субмукозна фиброза на езика (K13.5)

- К14.0 Глосит**
 Абсцес
 Улцерация (травматична) } на езика
Не включва: атрофичен глосит (К14.4)
- К14.1 “Географски” език**
 Доброкачествен мигриращ глосит
 Ексфолиативен глосит
- К14.2 Срединен ромбоиден глосит**
- К14.3 Хипертрофия на папилите на езика**
 Глосифития [“черен космат език”]
 Обложен език
 Хипертрофия на papillae foliate
 Lingua villosa nigra
- К14.4 Атрофия на папилите на езика**
 Атрофичен глосит
- К14.5 Нагънат език**
 Фисуриран }
 Набразден } език
 Сбръчкан }
Не включва: вроден фисуриран език (Q38.3)
- К14.6 Глосодиния**
 Глосопироза
 Глосалгия
- К14.8 Други болести на езика**
 Атрофия }
 Назъбване } на езика
 Уголемяване }
 Хипертрофия }
- К14.9 Болест на езика, неуточнена**
 Глосопатия БДУ

Болести на хранопровода, стомаха и дванадесетопръстника (K20–K31)

Не включва: хиатус херния (K44.–)

K20 Езофагит

Абсцес на хранопровода

Езофагит:

- БДУ
- химичен
- пептичен

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: ерозия на хранопровода (K22.1)

рефлукс-езофагит (K21.0)

с гастроезофагеална рефлуксна болест (K21.0)

K21 Гастроезофагеална рефлуксна болест

K21.0 Гастроезофагеална рефлуксна болест с езофагит

Рефлукс-езофагит

K21.9 Гастроезофагеална рефлуксна болест без езофагит

Езофагеален рефлукс БДУ

K22 Други болести на хранопровода

Не включва: варици на хранопровода (I85.–)

K22.0 Ахалазия на кардията

Ахалазия БДУ

Кардиоспазъм

Не включва: вроден кардиоспазъм (Q39.5)

К22.1 Язва на хранопровода

Ерозия на хранопровода

Язва на хранопровода:

- БДУ
- предизвикана от поглъщане на:
  - химични вещества
  - лекарства и медикаменти
- гъбична
- пептична

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

К22.2 Непроходимост на хранопровода

Компресия

Стеснение

Стеноза

Стриктура

} на хранопровода

Не включва: вродена стеноза или стриктура на хранопровода (Q39.3)

К22.3 Перфорация на хранопровода

Руптура на хранопровода

Не включва: травматична перфорация на (гръдната част на) хранопровода (S27.8)

К22.4 Дискинезия на хранопровода

“Спираловиден” хранопровод

Дифузен спазъм на хранопровода

Спазъм на хранопровода

Не включва: кардиоспазъм (K22.0)

К22.5 Дивертикул на хранопровода, придобит

Джоб на хранопровода, придобит

Не включва: вроден дивертикул на хранопровода (Q39.6)

К22.6 Синдром на Mallory-Weiss**К22.8 Други уточнени болести на хранопровода**

Кръвоизлив на хранопровода БДУ

К22.9 Болест на хранопровода, неуточнена

K23* Увреждания на хранопровода при болести, класифицирани другаде

K23.0* Туберкулозен езофагит (A18.8†)

K23.1* Мегахранопровод при болестта на Chagas (B57.3†)

K23.8* Увреждания на хранопровода при други болести, класифицирани другаде

С рубриците K25–K28 се използва следният четвърти знак за подрубрика:

.0 Остра с кръвоизлив

.1 Остра с перфорация

.2 Остра с кръвоизлив и перфорация

.3 Остра без кръвоизлив или перфорация

.4 Хронична или неуточнена, с кръвоизлив

.5 Хронична или неуточнена, с перфорация

.6 Хронична или неуточнена, с кръвоизлив и перфорация

.7 Хронична, без кръвоизлив или перфорация

.9 Неуточнена като остра или хронична, без кръвоизлив или перфорация

K25 Язва на стомаха

[вж. посочените по-горе подрубрики]

Включва: ерозия (остра) на стомаха
язва (пептична) на:

- пилора
- стомаха

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: остър хеморагичен ерозивен гастрит (K29.0)
пептична язва БДУ (K27.–)

K26**Язва на дванадесетопръстника**

[вж. посочените по-горе подрубрики]

Включва: ерозия (остра) на дванадесетопръстника
язва (пептична) (на):

- дванадесетопръстника
- постпилорна

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждането, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: пептична язва БДУ (K27.–)

K27**Пептична язва с неуточнена локализация**

[вж. посочените по-горе подрубрики]

Включва: гастродуоденална язва БДУ
пептична язва БДУ

Не включва: пептична язва на новородено (P78.8)

K28**Гастройеюнална язва**

[вж. посочените по-горе подрубрики]

Включва: язва (пептична) или ерозия:

- на анастомозата
- гастрокOLONна
- гастроинтестинална
- гастройеюнална
- йеюнална
- маргинална
- на стомата

Не включва: първична язва на тънкото черво (K63.3)

K29**Гастрит и дуоденит**

Не включва: еозинофилен гастрит или гастроентерит (K52.8)

синдром на Zollinger-Ellison (E16.8)

K29.0**Остър хеморагичен гастрит**

Остър (ерозивен) гастрит с кръвоизлив

Не включва: ерозия (остра) на стомаха (K25.–)

- K29.1** Други остри гастрити
- K29.2** Алкохолен гастрит
- K29.3** Хроничен повърхностен гастрит
- K29.4** Хроничен атрофичен гастрит
Атрофия на лигавицата
- K29.5** Хроничен гастрит, неуточнен
Хроничен гастрит:
• антрален
• на фундуса
- K29.6** Други гастрити
Гигантски хипертрофичен гастрит
Грануломатозен гастрит
Болест на Ménétrier
- K29.7** Гастрит, неуточнен
- K29.8** Дуоденит
- K29.9** Гастродуоденит, неуточнен

K30

Диспепсия

Нарушение на храносмилането

Не включва: диспепсия

- нервна (F45.3)
  - невротична (F45.3)
  - психогенна (F45.3)
- киселини (R12)

K31

Други болести на стомаха и дванадесетопръстника

Включва: функционални разстройства на стомаха

Не включва: дивертикул на дванадесетопръстника (K57.0–
K57.1)

стомашночревен кръвоизлив (K92.0–K92.2)

- K31.0** Остра дилатация на стомаха
Остро разширение на стомаха

- К31.1 Хипертрофична пилорна стеноза у възрастни**
 Пилорна стеноза БДУ
Не включва: вродена или детска пилорна стеноза (Q40.0)
- К31.2 Стриктурa на стомаха с форма на пясъчен часовник и стеноза на стомаха**
Не включва: стомах с форма на пясъчен часовник, вроден (Q40.2)
 контракция на стомах с форма на пясъчен часовник (K31.8)
- К31.3 Пилороспазъм, неклассифициран другаде**
Не включва: пилороспазъм:
  - вроден или при деца (Q40.0)
  - невротичен (F45.3)
  - психогенен (F45.3)
- К31.4 Дивертикул на стомаха**
Не включва: вроден дивертикул на стомаха (Q40.2)
- К31.5 Непроходимост на дванадесетопръстника**
 Контракция }
 Стеноза } на дванадесетопръстника
 Стриктурa }
 Непроходимост на дванадесетопръстника, хронична
Не включва: вродена стеноза на дванадесетопръстника (Q41.0)
- К31.6 Фистула на стомаха и дванадесетопръстника**
 Фистула гастроколика
 Фистула гастрейеноколика
- К31.7 Полип на стомаха и дванадесетопръстника**
Не включва: аденоматозен полип на стомаха (D13.1)
- К31.8 Други уточнени болести на стомаха и дванадесетопръстника**
 Ахлорхидрия
 Гастроптоза
 Контракция на стомах с форма на пясъчен часовник
- К31.9 Болест на стомаха и дванадесетопръстника, неуточнена**

Болести на апендикса (K35–K38)

K35 Остър апендицит

K35.0 Остър апендицит с дифузен перитонит

Апендицит (остър) с:

- перфорация
- перитонит (дифузен)
- руптура

K35.1 Остър апендицит с перитонеален абсцес

Абсцес на апендикса

K35.9 Остър апендицит, неуточнен

Остър апендицит без:

- перфорация
- перитонеален абсцес
- перитонит
- руптура

K36 Други форми на апендицит

Апендицит:

- хроничен
- рецидивиращ

K37 Апендицит, неуточнен

K38 Други болести на апендикса

K38.0 Хиперплазия на апендикса

K38.1 Апендикуларни отлагания

Фекалом на апендикса

K38.2 Дивертикул на апендикса

K38.3 Фистула на апендикса

K38.8 Други уточнени болести на апендикса

Инвагинация на апендикса

K38.9 Болест на апендикса, неуточнена

Хернии (К40–К46)

Забележка: Херния с гангрена и непроходимост се класифицира като херния с гангрена.

Включва: херния:

- придобита
- вродена [освен диафрагмална или хиатусна]
- рецидивираща

К40

Ингинална херния

Включва: бубоноцеле
ингинална херния:

- БДУ
- директна
- двустранна
- индиректна
- кдса (облика)
- скротална херния

К40.0 **Двустранна ингинална херния с непроходимост без гангрена**

К40.1 **Двустранна ингинална херния с гангрена**

К40.2 **Двустранна ингинална херния без непроходимост или гангрена**

Двустранна ингинална херния БДУ

К40.3 **Едностранична или неуточнена ингинална херния с непроходимост без гангрена**

Ингинална херния (едностранна):

• предизвикваща непроходимост • заклещена • нерепонируема • странгулационна	}	без гангрена

К40.4 **Едностранична или неуточнена ингинална херния с гангрена**

Ингинална херния БДУ с гангрена

K40.9   **Едностранна или неуточнена ингвинална херния без непроходимост или гангрена**
Ингвинална херния (едностранна) БДУ

K41   **Феморална херния**

K41.0   **Двустранна феморална херния с непроходимост без гангрена**

K41.1   **Двустранна феморална херния с гангрена**

K41.2   **Двустранна феморална херния без непроходимост или гангрена**
Двустранна феморална херния БДУ

K41.3   **Едностранна или неуточнена феморална херния с непроходимост без гангрена**

Феморална херния (едностранна):

- предизвикваща непроходимост
  - заклещена
  - нерепонируема
  - странгулационна
- } без гангрена

K41.4   **Едностранна или неуточнена феморална херния с гангрена**

K41.9   **Едностранна или неуточнена феморална херния без непроходимост или гангрена**
Феморална херния (едностранна) БДУ

K42   **Пъпна херния**

Включва: параумбиликална херния

Не включва: омфалоцеле (Q79.2)

K42.0   **Пъпна херния с непроходимост без гангрена**

Пъпна херния:

- предизвикваща непроходимост
  - заклещена
  - нерепонируема
  - странгулационна
- } без гангрена

К42.1 Пъпна херния с гангрена

Гангренозна пъпна херния

К42.9 Пъпна херния без непроходимост или гангрена

Пъпна херния БДУ

К43 Вентрална херния

Включва: херния:

- епигастрална
- инцизионна

К43.0 Вентрална херния с непроходимост без гангрена

Вентрална херния:

- предизвикваща непроходимост
  - заклещена
  - нерепонируема
  - странгулационна
- } без гангрена

К43.1 Вентрална херния с гангрена

Гангренозна вентрална херния

К43.9 Вентрална херния без непроходимост или гангрена

Вентрална херния БДУ

К44 Диафрагмална херния

Включва: хиатус херния (езофагеална) (плъзгаща се)
параезофагеална херния

Не включва: вродена херния:

- диафрагмална (Q79.0)
- хиатална (Q40.1)

К44.0 Диафрагмална херния с непроходимост без гангрена

Диафрагмална херния:

- предизвикваща непроходимост
  - заклещена
  - нерепонируема
  - странгулационна
- } без гангрена

К44.1 Диафрагмална херния с гангрена

Гангренозна диафрагмална херния

K44.9   **Диафрагмална херния без непроходимост или гангрена**
 Диафрагмална херния БДУ

K45   **Други абдоминални хернии**

Включва: херния:

- абдоминална с уточнена локализация, НКД
- лумбална
- обтурационна
- на женските външни полови органи
- ретроперитонеална
- седалищна

K45.0   **Друга уточнена абдоминална херния с непроходимост без гангрена**

Всяка херния, изброена в рубриката K45:

- предизвикваща непроходимост
  - заклещена
  - нерепонируема
  - странгулационна
- } без гангрена

K45.1   **Друга уточнена абдоминална херния с гангрена**

Всяка херния, изброена в рубриката K45, уточнена като гангренозна

K45.8   **Друга уточнена абдоминална херния без непроходимост или гангрена**

K46   **Абдоминална херния, неуточнена**

Включва: ентероцеле
 епиплоцеле
 херния:

- БДУ
- интерстициална
- интестинална
- интраабдоминална

Не включва: вагинално ентероцеле (N81.5)

К46.0 Неуточнена абдоминална херния с непроходимост без гангрена

Всяка херния, изброена в рубриката К46:

- предизвикваща непроходимост
  - заклещена
  - нерепонируема
  - странгулационна
- } без гангрена

К46.1 Неуточнена абдоминална херния с гангрена

Всяка херния, изброена в рубриката К46, уточнена като гангренозна

К46.9 Неуточнена абдоминална херния без непроходимост или гангрена

Абдоминална херния БДУ

Неинфекциозни ентерити и колити (К50–К52)

Включва: неинфекциозни възпалителни болести на червата

Не включва: синдром на колон иритабиле (К58.–)

мегаколон (К59.3)

К50 Болест на Crohn [регионарен ентерит]

Включва: грануломатозен ентерит

Не включва: улцерозен колит (К51.–)

К50.0 Болест на Crohn на тънкото черво

Болест на Crohn [регионарен ентерит] на:

- дванадесетопръстника
- илеума
- йеюнома

Илеит:

- регионарен
- терминален

Не включва: с болест на Crohn на дебелото черво (К50.8)

K50.1 Болест на Crohn на дебелото черво

Колит:

- грануломатозен
- регионарен

Болест на Crohn [регионарен ентерит] на:

- колона
- дебелото черво
- ректума

Не включва: с болест на Crohn на тънкото черво (K50.8)

K50.8 Други разновидности на болестта на Crohn

Болест на Crohn на тънкото и дебелото черво

K50.9 Болест на Crohn, неуточнена

Болест на Crohn БДУ

Регионарен ентерит БДУ

K51 Улцерозен колит

K51.0 Улцерозен (хроничен) ентероколит

K51.1 Улцерозен (хроничен) илеоколит

K51.2 Улцерозен (хроничен) проктит

K51.3 Улцерозен (хроничен) ректосигмоидит

K51.4 Псевдополипоза на колона

K51.5 Мукозен проктоколит

K51.8 Други улцерозни колити

K51.9 Улцерозен колит, неуточнен

Улцерозен ентерит БДУ

K52 Други неинфекциозни гастроентерити и колити

K52.0 Радиационен гастроентерит и колит

K52.1 Токсичен гастроентерит и колит

При необходимост от идентифициране на токсичния агент се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

- K52.2**   **Алергичен и алиментарен гастроентерит и колит**
Хиперсензитивен хранителен ентерит и колит
- K52.8**   **Други уточнени неинфекциозни гастроентерити и колити**
Еозинофилен гастрит или гастроентерит
- K52.9**   **Неинфекциозен гастроентерит и колит, неуточнен**
Диария Ентерит Илеит Йеюнит Сигмоидит	}	уточнени като неинфекциозни или БДУ в страни, където се предполага, че тези състояния имат неинфекциозен произход
- Не включва:** колит, диария, ентерит, гастроентерит:
- инфекциозен(-на) (A09)
  - неуточнен(-а) в страни, където условията предполагат инфекциозен произход на тези състояния (A09)
- функционална диария (K59.1)
 диария при новородено (неинфекциозна) (P78.3)
 психогенна диария (F45.3)

Други болести на червата (K55–K63)

K55   **Съдови болести на червата**

Не включва: некротизиращ ентероколит на плода или новороденото (P77)

K55.0   **Остри съдови болести на червата**

Остър(-ра):

- мълниеносен исхемичен колит
- инфаркт на червата
- исхемия на тънкото черво

Мезентериална(-ен), (артерия)(вена):

- емболия
- инфаркт
- тромбоза

Подостър исхемичен колит

K55.1 Хронични съдови болести на червата

Хроничен исхемичен:

- колит
- ентерит
- ентероколит

Исхемична стриктура на червата

Мезентериална:

- атеросклероза
- съдова недостатъчност

K55.2 Ангиодисплазия на колона

K55.8 Други съдови болести на червата

K55.9 Съдови болести на червата, неуточнени

Исхемичен:

- колит
  - ентерит
  - ентероколит
- } БДУ

K56

Паралитичен илеус и непроходимост на червата без херния

Не включва: вродена стриктура или стеноза на червата (Q41–Q42)

исхемична стриктура на червата (K55.1)

мекониум илеус (E84.1)

непроходимост на червата при новородено, класифицирана в рубриката P76.–

непроходимост на дванадесетопръстника (K31.5)

следоперативна непроходимост на червата (K91.3)

стеноза на ануса или ректума (K62.4)

с херния (K40–K46)

K56.0 Паралитичен илеус

Парализа на:

- червата
- колона
- тънкото черво

Не включва: илеус, предизвикан от жлъчни камъни (K56.3)
илеус БДУ (K56.7)
обструктивен илеус БДУ (K56.6)

K56.1 Инвагинация

Инвагинация на:

- червата
- колона
- тънкото черво
- ректума

Не включва: инвагинация на апендикса (K38.8)

K56.2 Волвулус

Заклещване

Завъртане

Сплитане

} на колона или червата

K56.3 Илеус, предизвикан от жлъчен камък

Запушване на тънкото черво от жлъчен камък

K56.4 Друг вид запушване на червата

Ентеролит

Запушване:

- на колон
- от фекалии

K56.5 Чревни сраствания [бридове] с непроходимост

Перитонеални сраствания [бридове] с чревна непроходимост

K56.6 Друга и неуточнена чревна непроходимост

Ентеростеноза

Обструктивен илеус БДУ

Запушване

Стеноза

Стриктурa

} на колона или червата

K56.7 Илеус, неуточнен

K57

Дивертикули на червата

Включва: дивертикулит }
 дивертикулоза } на (тънко)(дебело) черво
 дивертикул }

Не включва: вроден дивертикул на червата (Q43.8)
 дивертикул на апендикса (K38.2)
 дивертикул на Meckel (Q43.0)

K57.0 Дивертикули на тънкото черво с перфорация и абсцес

Дивертикули на тънкото черво с перитонит

Не включва: дивертикули на тънкото и на дебелото черво с перфорация и абсцес (K57.4)

K57.1 Дивертикули на тънкото черво без перфорация или абсцес

Дивертикули на тънкото черво БДУ

Не включва: дивертикули на тънкото и на дебелото черво, без перфорация или абсцес (K57.5)

K57.2 Дивертикули на дебелото черво с перфорация и абсцес

Дивертикули на колона с перитонит

Не включва: дивертикули на тънкото и на дебелото черво с перфорация и абсцес (K57.4)

K57.3 Дивертикули на дебелото черво без перфорация и абсцес

Дивертикули на колона БДУ

Не включва: дивертикули на тънкото и на дебелото черво без перфорация или абсцес (K57.5)

K57.4 Дивертикули на тънкото и на дебелото черво с перфорация и абсцес

Дивертикули на тънкото и на дебелото черво с перитонит

K57.5 Дивертикули на тънкото и на дебелото черво без перфорация или абсцес

Дивертикули на тънкото и на дебелото черво БДУ

K57.8 Дивертикули на червата на неуточнена част, с перфорация и абсцес

Дивертикули на червата БДУ с перитонит

K57.9 Дивертикули на червата на неуточнена част, без перфорация и абсцес
Дивертикули на червата БДУ

K58 Синдром на раздразненото черво

Включва: колон иритабиле

K58.0 Синдром на раздразненото черво с диария

K58.9 Синдром на раздразненото черво без диария
Синдром на раздразненото черво БДУ

K59 Други функционални чревни нарушения

Не включва: промяна в дефекацията БДУ (R19.4)
функционални нарушения на стомаха (K31.–)
чревна малабсорбция (K90.–)
психогенни чревни нарушения (F45.3)

K59.0 Запек

K59.1 Функционална диария

K59.2 Неврогенни черва, неклассифицирани другаде

K59.3 Мегаколон, неклассифициран другаде

Дилатация на колона

Токсичен мегаколон

При необходимост от идентифициране на токсичния агент се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: мегаколон (при):

- болест на Chagas (B57.3)
- вроден (аганглионарен) (Q43.1)
- болест на Hirschsprung (Q43.1)

K59.4 Спазъм на аналния сфинктер

Краткотрайна прокталгия

K59.8 Други уточнени функционални нарушения на червата

Атония на колона

K59.9 Функционално нарушение на червата, неуточнено

K60 Фисура и фистула на ануса и ректума

Не включва: с абсцес или флегмон (K61.–)

K60.0 Остра анална фисура

K60.1 Хронична анална фисура

K60.2 Анална фисура, неуточнена

K60.3 Анална фистула

K60.4 Ректална фистула

Фистула ректокутанна

Не включва: фистула:

- ректовагинална (N82.3)
- везикоректална (N32.1)

K60.5 Аноректална фистула

K61 Абсцес на ануса и ректума

Включва: абсцес } в областта на ануса и ректума
флегмон } със или без фистула

K61.0 Анален абсцес

Перианален абсцес

Не включва: интрасфинктерен абсцес (K61.4)

K61.1 Ректален абсцес

Периректален абсцес

Не включва: ишиоректален абсцес (K61.3)

K61.2 Аноректален абсцес

K61.3 Ишиоректален абсцес

Абсцес на fossa ischiorectalis

K61.4 Интрасфинктерен абсцес

K62 Други болести на ануса и ректума

Включва: на аналния канал

Не включва: дисфункция след колостомия и ентеростомия (K91.4)

незадържане на фекалии (R15)

хемороиди (I84.–)

улцерозен проктит (K51.2)

- K62.0 Анален полип**
- K62.1 Ректален полип**
Не включва: аденоматозен полип (D12.8)
- K62.2 Пролапс на ануса**
Пролапс на аналния канал
- K62.3 Пролапс на ректума**
Пролапс на ректалната лигавица
- K62.4 Стеноза на ануса и ректума**
Стриктурна на ануса (сфинктера)
- K62.5 Кръвоизлив от ануса и ректума**
Не включва: ректален кръвоизлив при новородено (P54.2)
- K62.6 Язва на ануса и ректума**
Язва:
• солитарна
• фекална
Не включва: фисура и фистула на ануса и ректума (K60.–)
при улцерозен колит (K51.–)
- K62.7 Радиационен проктит**
- K62.8 Други уточнени болести на ануса и ректума**
Перфорация (нетравматична) на ректума
Проктит БДУ
- K62.9 Болест на ануса и ректума, неуточнена**
- K63 Други болести на червата**
- K63.0 Абсцес на червата**
Не включва: абсцес на:
• ануса и ректума (K61.–)
• апендикса (K35.1)
с дивертикули (K57.–)
- K63.1 Перфорация на червата (нетравматична)**
Не включва: перфорация (нетравматична) на:
• апендикса (K35.0)
• дванадесетопръстника (K26.–)
с дивертикули (K57.–)

К63.2 Фистула на червата

Не включва: фистула (на):

- ануса и ректума (K60.–)
- апендикса (K38.3)
- дванадесетопръстника (K31.6)
- чревногенитална при жени (N82.2–N82.4)
- везикоинтестинална (N32.1)

К63.3 Язва на червата

Първична язва на тънкото черво

Не включва: язва (на):

- ануса или ректума (K62.6)
- дванадесетопръстника (K26.–)
- стомашночревна (K28.–)
- гастроеюнална (K28.–)
- йеюнална (K28.–)
- пептична, с неуточнена локализация (K27.–)
- улцерозен колит (K51.–)

К63.4 Ентероптоза

К63.5 Полип на колона

Не включва: аденоматозен полип на колона (D12.6)
полипоза на колона (D12.6)

К63.8 Други уточнени болести на червата

К63.9 Болест на червата, неуточнена

Болести на перитонеума (K65–K67)

K65 Перитонит

Не включва: перитонит:

- асептичен (T81.6)
- доброкачествен пароксизмален (E85.0)
- химичен (T81.6)
- предизвикан от талк или друго чуждо вещество (T81.6)
- неонатален (P78.0–P78.1)
- тазов при жени (N73.3–N73.5)
- периодичен семеен (E85.0)
- послеродов (O85)
- със или след:
  - аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.0)
  - апендицит (K35.–)
  - в съчетание с дивертикули на червата (K57.–)

K65.0 Остър перитонит

Абсцес (на):

- коремнотазов
- мезентериален
- оментума
- перитонеален
- ретроцекален
- ретроперитонеален
- субдиафрагмален
- субхепатален
- субфреничен

Перитонит (остър):

- дифузен
- тазов при мъжа
- субфреничен
- гноен

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

- К65.8 Други видове перитонит**
Хроничен пролиферативен перитонит
Мезентериална:
- мастна некроза
  - сапунификация
- Перитонит, предизвикан от:
- жлъчка
  - урина

- К65.9 Перитонит, неуточнен**

К66 Други увреждания на перитонеума

Не включва: асцит (R18)

- К66.0 Перитонеални сраствания**

Сраствания (на):

- коремната (стена)
- диафрагмални
- червата
- таза при мъже
- мезентериални
- оментума
- стомаха

Адхезионни бридове

Не включва: сраствания [бридове] (на):

- таза при жени (N73.6)
- с чревна непроходимост (K56.5)

- К66.1 Хемоперитонеум**

Не включва: травматичен хемоперитонеум (S36.8)

- К66.8 Други уточнени увреждания на перитонеума**

- К66.9 Увреждане на перитонеума, неуточнено**

К67* Увреждания на перитонеума при инфекциозни болести, класифицирани другаде

- К67.0*** Хламидиен перитонит (A74.8†)

- K67.1*** Гонококов перитонит (A54.8†)
K67.2* Сифилитичен перитонит (A52.7†)
K67.3* Туберкулозен перитонит (A18.3†)
K67.8* Други увреждания на перитонеума при инфекциозни болести, класифицирани другаде

Болести на черния дроб (K70–K77)

Не включва: хемохроматоза (E83.1)
жълтеница БДУ (R17)
синдром на Reye (G93.7)
вирусен хепатит (B15–B19)
болест на Wilson (E83.0)

- K70** Алкохолна болест на черния дроб
- K70.0** Алкохолна мастна дистрофия на черния дроб
- K70.1** Алкохолен хепатит
- K70.2** Алкохолна фиброза и склероза на черния дроб
- K70.3** Алкохолна цироза на черния дроб
Алкохолна цироза БДУ
- K70.4** Алкохолна чернодробна недостатъчност
Алкохолна чернодробна недостатъчност:
- БДУ
  - остра
  - хронична
  - подостра
  - със или без чернодробна кома
- K70.9** Алкохолна болест на черния дроб, неуточнена

K71 Токсично увреждане на черния дроб

Включва: лекарствена:

- идиосинкратична (непредсказуема) болест на черния дроб
- токсична (предсказуема) болест на черния дроб

При необходимост от идентифициране на токсичния агент се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: алкохолна болест на черния дроб (K70.–)
синдром на Budd-Chiari (I82.0)

K71.0 Токсично увреждане на черния дроб с холестаза

Холестаза с увреждане на хепатоцитите
“Чиста” холестаза

K71.1 Токсично увреждане на черния дроб с чернодробна некроза

Чернодробна недостатъчност (остра)(хронична), причинена от лекарствени средства

K71.2 Токсично увреждане на черния дроб, протичащо като остър хепатит

K71.3 Токсично увреждане на черния дроб, протичащо като хроничен персистиращ хепатит

K71.4 Токсично увреждане на черния дроб, протичащо като хроничен лобуларен хепатит

K71.5 Токсично увреждане на черния дроб, протичащо като хроничен активен хепатит

Токсично увреждане на черния дроб, протичащо като лупоиден хепатит

K71.6 Токсично увреждане на черния дроб с картина на хепатит, неklasифицирано другаде

K71.7 Токсично увреждане на черния дроб с фиброза и цироза на черния дроб

K71.8 Токсично увреждане на черния дроб с картина на други нарушения на черния дроб

Токсично увреждане на черния дроб с:

- фокална нодуларна хиперплазия
- чернодробни грануломи
- пелиоза на черния дроб
- венооклузивна болест на черния дроб

K71.9 Токсично увреждане на черния дроб, неуточнено**K72 Чернодробна недостатъчност, неклассифицирана другаде***Включва:* чернодробна:

- кома БДУ
- енцефалопатия БДУ

хепатит:

- остър
- фулминантен
- злокачествен

} НКД, с чернодробна недостатъчност

некроза на черния дроб (клетъчна) с чернодробна недостатъчност

жълта чернодробна атрофия или дистрофия

Не включва: алкохолна чернодробна недостатъчност (K70.4)

чернодробна недостатъчност, усложняваща:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00–O07, O08.8)
- бременност, раждане и последродов период (O26.6)

жълтеница на плода и новороденото (P55–P59)

вирусен хепатит (B15–B19)

с токсично чернодробно увреждане (K71.1)

K72.0 Остра или подостра чернодробна недостатъчност**K72.1 Хронична чернодробна недостатъчност****K72.9 Чернодробна недостатъчност, неуточнена**

K73 Хроничен хепатит, неклассифициран другаде

Не включва: хепатит (хроничен):

- алкохолен (K70.1)
- медикаментозен (K71.–)
- грануломатозен, НКД (K75.3)
- реактивен, неспецифичен (K75.2)
- вирусен (B15–B19)

K73.0 Хроничен персистиращ хепатит, неклассифициран другаде

K73.1 Хроничен лобуларен хепатит, неклассифициран другаде

K73.2 Хроничен активен хепатит, неклассифициран другаде
Лупоиден хепатит, НКД

K73.8 Други хронични хепатити, неклассифицирани другаде

K73.9 Хроничен хепатит, неуточнен

K74 Фиброза и цироза на черния дроб

Не включва: алкохолна фиброза на черния дроб (K70.2)
кардиачна склероза на черния дроб (K76.1)
цироза (на черния дроб):

- алкохолна (K70.3)
- вродена (P78.8)
с токсично увреждане на черния дроб (K71.7)

K74.0 Фиброза на черния дроб

K74.1 Склероза на черния дроб

K74.2 Чернодробна фиброза с чернодробна склероза

K74.3 Първична билиарна цироза
Хроничен негноен деструктивен холангит

K74.4 Вторична билиарна цироза

K74.5 Билиарна цироза, неуточнена

K74.6 Друга и неуточнена цироза на черния дроб

Цироза (на черния дроб):

- БДУ
- криптогенна
- макронодуларна
- микронодуларна
- смесен тип
- портална
- постнекротична

K75**Други възпалителни болести на черния дроб**

Не включва: хроничен хепатит, неклассифициран другаде (K73.–)

хепатит:

- остър или подостър (K72.0)
- вирусен (B15–B19)

токсично увреждане на черния дроб (K71.–)

K75.0 Абсцес на черния дроб

Чернодробен абсцес:

- БДУ
- холангитен
- хематогенен
- лимфогенен
- пилефлебитен

Не включва: амебен абсцес на черния дроб (A06.4)

холангит без чернодробен абсцес (K83.0)

пилефлебит без чернодробен абсцес (K75.1)

K75.1 Флебит на вена порте

Пилефлебит

Не включва: пилефлебитен чернодробен абсцес (K75.0)

K75.2 Неспецифичен реактивен хепатит**K75.3 Грануломатозен хепатит, неклассифициран другаде****K75.4 Автоимунен хепатит****K75.8 Други уточнени възпалителни болести на черния дроб**

K75.9 Възпалителна болест на черния дроб, неуточнена
Хепатит БДУ

K76

Други болести на черния дроб

Не включва: алкохолна болест на черния дроб (K70.–)
амилоидна дегенерация на черния дроб
(E85.–)
кистозна болест на черния дроб (вродена)
(Q44.6)
тромбоза на чернодробната вена (I82.0)
хепатомегалия БДУ (R16.0)
тромбоза на вена порте (I81)
токсично увреждане на черния дроб (K71.–)

K76.0 Мастна дегенерация на черния дроб, неклассифицирана другаде

K76.1 Хронична пасивна конгестия на черния дроб

Кардиачна:

- цирроза (така наречена) } на черния дроб
- склероза }

K76.2 Центрилобуларна хеморагична некроза на черния дроб

Не включва: некроза на черния дроб с чернодробна недостатъчност (K72.–)

K76.3 Инфаркт на черния дроб

K76.4 Пелиоза на черния дроб

Чернодробна ангиоматоза

K76.5 Венооклузивна болест на черния дроб

Не включва: синдром на Budd-Chiari (I82.0)

K76.6 Портална хипертония

K76.7 Хепаторенален синдром

Не включва: съпровождащ раждане (O90.4)

K76.8 Други уточнени болести на черния дроб

Фокална нодуларна хиперплазия на черния дроб
Хепатоптоза

K76.9 Болест на черния дроб, неуточнена

K77* Увреждания на черния дроб при болести, класифицирани другаде

K77.0* Увреждания на черния дроб при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде

Хепатит (при):

- цитомегалвирусен (B25.1†)
- предизвикан от вируса на herpes simplex (B00.8†)
- токсоплазмоза (B58.1†)

Хепатолиенална шистозомиаза (B65.-†)

Портална хипертония при шистозомиаза (B65.-†)

Увреждане на черния дроб при сифилис (A52.7†)

K77.8* Увреждане на черния дроб при други болести, класифицирани другаде

Грануломи на черния дроб при:

- берилиоза (J63.2†)
- саркоидоза (D86.8†)

Болести на жлъчния мехур, жлъчните пътища и задстомашната жлеза (K80–K87)

K80 Жлъчнокаменна болест [холелитиаза]

K80.0 Камъни на жлъчния мехур с остър холецистит
Всяко състояние, класифицирано в подрубриката K80.2, с остър холецистит

K80.1 Камъни на жлъчния мехур с друг холецистит
Всяко състояние, класифицирано в подрубриката K80.2, с холецистит (хроничен)
Холецистит с холелитиаза БДУ

К80.2 Камъни на жлъчния мехур без холецистит

Холецистолитиаза

Холелитиаза

Колика (рецидивираща) на жлъчния мехур

Жлъчен камък на:

- отводния канал на жлъчния мехур
- жлъчния мехур

} неуточнени
или без
холецистит

К80.3 Камъни на жлъчните пътища с холангит

Всяко състояние, класифицирано в подрубриката К80.5, с холангит

К80.4 Камъни на жлъчните пътища с холецистит

Всяко състояние, класифицирано в подрубриката К80.5, с холецистит (с холангит)

К80.5 Камъни на жлъчните пътища без холангит или холецистит

Холедохолитиаза

Жлъчен камък на:

- дуктус холедохус БДУ
- общия проток
- чернодробния проток

Чернодробна:

- холелитиаза
- колика (рецидивираща)

} неуточнени или без
холангит или холецистит

К80.8 Други видове холелитиаза

К81 Холецистит

Не включва: с холелитиаза (К80.–)

К81.0 Остър холецистит

Абсцес на жлъчния мехур

Ангиохолецистит

Холецистит:

- емфизематозен (остър)
- гангренозен
- гноен

Емпием на жлъчния мехур

Гангрена на жлъчния мехур

} без камъни

- K81.1** Хроничен холецистит
K81.8 Други видове холецистит
K81.9 Холецистит, неуточнен

K82 Други болести на жлъчния мехур

Не включва: невизуализиране на жлъчния мехур при рентгеново изследване (R93.2)
 постхолецистектомичен синдром (K91.5)

- K82.0** Запушване на жлъчния мехур
 Запушване }
 Стеноза } на дуктус цистикус или на жлъчния мехур
 Стриктурa } без камъни
Не включва: с холелитиаза (K80.–)
- K82.1** Хидропс на жлъчния мехур
 Мукоцеле на жлъчния мехур
- K82.2** Перфорация на жлъчния мехур
 Руптура на дуктус цистикус или на жлъчния мехур
- K82.3** Фистула на жлъчния мехур
 Холецистоколична }
 Холецистодуоденална } фистула
- K82.4** Холестероза на жлъчния мехур
 “Ягодообразен” жлъчен мехур
- K82.8** Други уточнени болести на жлъчния мехур
 Сраствания }
 Атрофия }
 Киста } на дуктус цистикус
 Дискинезия } или на жлъчния мехур
 Хипертрофия }
 Липса на функция }
 Язва }
- K82.9** Болест на жлъчния мехур, неуточнена

K83

Други болести на жлъчните пътища

Не включва: изброените състояния, включващи:

- жлъчния мехур (K81–K82)
- дуктус цистикус (K81–K82)
- постхолецистектомичен синдром (K91.5)

K83.0

Холангит

Холангит:

- БДУ
- асцендентен
- първичен
- рецидивиращ
- склерозиращ
- вторичен
- стенозиращ
- гноен

Не включва: холангитен абсцес на черния дроб (K75.0)
холангит с холедохолитиаза (K80.3–K80.4)
хроничен негноен деструктивен холангит (K74.3)

K83.1

Запушване на дуктус холедохус

Оклузия }
Стеноза } на дуктус холедохус без камъни
Стриктурa }

Не включва: с холелитиаза (K80.–)

K83.2

Перфорация на дуктус холедохус

Руптура на дуктус холедохус

K83.3

Фистула на дуктус холедохус

Холедоходуоденална фистула

K83.4

Спазъм на сфинктера на Oddi

K83.5

Жлъчна киста

K83.8

Други уточнени болести на жлъчните пътища

Сраствания }
Атрофия } на жлъчните пътища
Хипертрофия }
Язва }

K83.9

Болест на жлъчните пътища, неуточнена

K85**Остър панкреатит**

Абсцес на задстомашната жлеза

Некроза на задстомашната жлеза:

- остра
- инфекциозна

Панкреатит:

- БДУ
- остър (рецидивиращ)
- хеморагичен
- подостър
- гноен

K86**Други болести на задстомашната жлеза**

Не включва: кистофиброза на задстомашната жлеза (E84.–)

тумор от островните клетки на задстомашната жлеза (D13.7)

панкреатична стеаторея (K90.3)

K86.0**Хроничен панкреатит с алкохолна етиология****K86.1****Други хронични панкреатити**

Хроничен панкреатит:

- БДУ
- инфекциозен
- рекурентен
- рецидивиращ

K86.2**Киста на задстомашната жлеза****K86.3****Псевдокиста на задстомашната жлеза****K86.8****Други уточнени болести на задстомашната жлеза**

Атрофия

Камъни

Цироза

Фиброза

} на задстомашната жлеза

На задстомашната жлеза:

- инфантилизъм
- некроза:
  - БДУ
  - асептична
  - мастна

K86.9 Болест на задстомашната жлеза, неуточнена

K87* Увреждания на жлъчния мехур, жлъчните пътища и задстомашната жлеза при болести, класифицирани другаде

K87.0* Увреждане на жлъчния мехур и на жлъчните пътища при болести, класифицирани другаде

K87.1* Увреждане на задстомашната жлеза при болести, класифицирани другаде

Цитомегалвирусен панкреатит (B25.2†)

Панкреатит при епидемичен паротит (B26.3†)

Други болести на храносмилателните органи (K90–K93)

K90 Нарушена резорбция в червата

Не включва: дължаща се на хирургична намеса върху стомашночревния тракт (K91.2)

K90.0 Цьолиакия

Глутеночувствителна ентеропатия

Идиопатична стеаторея

Нетропическо шпру

K90.1 Тропическо шпру

Шпру БДУ

Тропическа стеаторея

K90.2 Синдром на сляпата бримка, неклассифициран другаде

Синдром на сляпата бримка БДУ

Не включва: синдром на сляпата бримка:

- вроден (Q43.8)

- след хирургична намеса (K91.2)

K90.3 Панкреатична стеаторея

K90.4   **Нарушена резорбция, причинена от непоносимост, неклассифицирана другаде**

Нарушена резорбция, причинена от непоносимост към:

- въглехидрати
- масти
- белтък
- нишесте

Не включва: глутеночувствителна ентеропатия (K90.0)
непоносимост към лактоза (E73.–)

K90.8   **Други нарушения на резорбцията в червата**

Болест на Whipple† (M14.8*)

K90.9   **Нарушение на резорбцията в червата, неуточнено****K91****Увреждания на храносмилателните органи след медицински процедури, неклассифицирани другаде**

Не включва: гастроеюнална язва (K28.–)
радиационен:
• колит (K52.0)
• гастроентерит (K52.0)
• проктит (K62.7)

K91.0   **Повръщане след хирургична намеса върху стомашночревния тракт****K91.1**   **Синдроми на оперирания стомах**

Синдром:

- дъмпинг
- постгастроектопичен
- постваготомичен

K91.2   **Нарушение на резорбцията след хирургична намеса, неклассифицирано другаде**

Синдром на сляпата бримка след хирургична намеса

Не включва: нарушение на резорбцията:
• остеомалация при възрастни (M83.2)
• остеопороза след хирургични намеси (M81.3)

K91.3   **Следоперативна чревна непроходимост**

K91.4 Дисфункция след колостомия и ентеростомия

K91.5 Постхолецистектомичен синдром

K91.8 Други увреждания на храносмилателните органи след медицински процедури, неklasифицирани другаде

K91.9 Увреждане на храносмилателните органи след медицински процедури, неуточно

K92 Други болести на храносмилателните органи

Не включва: стомашночревен кръвоизлив при новородено (P54.0–P54.3)

K92.0 Хематемеза

K92.1 Мелена

K92.2 Стомашночревен кръвоизлив, неуточнен

Кръвоизлив:

- стомашен БДУ
- чревен БДУ

Не включва: остър хеморагичен гастрит (K29.0)
кръвоизлив от ануса и ректума (K62.5)
с пептична язва (K25–K28)

K92.8 Други уточнени болести на храносмилателните органи

K92.9 Болест на храносмилателните органи, неуточнена

K93* Увреждания на други храносмилателни органи при болести, класифицирани другаде

K93.0* Туберкулозно увреждане на червата, перитонеума и мезентериалните лимфни възли (A18.3†)

Не включва: туберкулозен перитонит (K67.3*)

K93.1* Мегаколон при болестта на Chagas (B57.3†)

K93.8* Увреждане на други уточнени храносмилателни органи при болести, класифицирани другаде

Болести на кожата и подкожната тъкан (L00–L99)

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)
травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00–T98)
липомеланотична ретикулоза (I89.8)
новообразувания (C00–D48)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)
системни увреждания на съединителната тъкан (M30–M36)

Този клас съдържа следните блокове:

- L00–L08   Инфекции на кожата и подкожната тъкан
- L10–L14   Булозни увреждания
- L20–L30   Дерматит и екзема
- L40–L45   Папулосквамозни увреждания
- L50–L54   Уртикария и еритем
- L55–L59   Болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация
- L60–L75   Болести на кожните придатъци
- L80–L99   Други болести на кожата и подкожната тъкан

Със звездичка са означени следните категории:

- L14*   Булозни увреждания при болести, класифицирани другаде
- L45*   Папулосквамозни увреждания при болести, класифицирани другаде

L54*	Еритем при болести, класифицирани другаде
L62*	Изменения на ноктите при болести, класифицирани другаде
L86*	Кератодермия при болести, класифицирани другаде
L99*	Други увреждания на кожата и подкожната тъкан при болести, класифицирани другаде

Инфекции на кожата и подкожната тъкан (L00–L08)

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: хордеолум (H00.0)
инфекциозен дерматит (L30.3)
локални инфекции на кожата, класифицирани в клас I, като:

- еризипел (A46)
- еризипелоид (A26.–)
- херпес-вирусна [herpes simplex] инфекция (B00.–)
  - аногенитална (A60.–)
- молускум контагиозум (B08.1)
- микози (B35–B49)
- педикулоза, акариаза и други инфестации (B85–B89)
- вирусни брадавици (B07)

паникулит (на)(при):

- БДУ (M79.3)
- лупус (L93.2)
- гърба и шията (M54.0)
- рецидивиращ [Weber-Christian] (M35.6)

рагада на устните (дължаща се на):

- БДУ (K13.0)
- кандидоза (B37.–)
- недоимък на рибофлавин (E53.0)

пиогенен гранулом (L98.0)
херпес зостер (B02.–)

L00**Стафилококов синдром на изгорената кожа**

Пемфигус неонаторум

Болест на Ritter

Не включва: токсична епидермална некролиза [Lyell] (L51.2)**L01****Импетиго***Не включва:* импетиго херпетиформис (L40.1)
пемфигус неонаторум (L00)**L01.0****Импетиго [всеки причинител] [всяка локализация]**

Импетиго на Bockhart

L01.1**Импетигинизация на други дерматози****L02****Абсцес на кожата, фурункул и карбункул***Включва:* фурункул
фурункулоза*Не включва:* анална и генитална локализация (K61.–)
полови органи (външни):
• женски (N76.4)
• мъжки (N48.2, N49.–)**L02.0****Абсцес на кожата, карбункул и фурункул на лицето***Не включва:* външно ухо (H60.0)
клепач (H00.0)
глава [всяка част без лицето] (L02.8)
слъзни:
• жлези (H04.0)
• канали (H04.3)
уста (K12.2)
нос (J34.0)
орбита (H05.0)
субмандибуларна област (K12.2)**L02.1****Абсцес на кожата, фурункул и карбункул на шията**

- L02.2 Абсцес на кожата, фурункул и карбункул на торса**
Коремна стена
Гръб [всяка част без глутеалната област]
Гръдна стена
Ингвинална област
Перинеум
Пъп
Не включва: млечна жлеза (N61)
тазова област (L02.4)
омфалит на новородено (P38)
- L02.3 Абсцес на кожата, фурункул и карбункул на глутеалната област**
Глутеална област
Не включва: пилонидална киста с абсцес (L05.0)
- L02.4 Абсцес на кожата, фурункул и карбункул на крайниците**
Аксила
Бедро
Раменен пояс
- L02.8 Абсцес на кожата, фурункул и карбункул с други локализации**
Глава [всяка област без лицето]
Окосмена част на главата
- L02.9 Абсцес на кожата, фурункул и карбункул с неуточнена локализация**
Фурункулоза БДУ

L03**Целулит**

Включва: остър лимфангит

Не включва: целулит на:

- анална и ректална област (K61.–)
- външен слухов проход (H60.1)
- външни полови органи:
  - женски (N76.4)
  - мъжки (N48.2, N49.–)
- клепач (H00.0)
- слъзен апарат (H04.3)
- уста (K12.2)
- нос (J34.0)

еозинофилен целулит [Wells] (L98.3)

фебрилна неутрофилна дерматоза [Sweet] (L98.2)

лимфангит (хроничен)(субакутен) (I89.1)

L03.0 Целулит на пръст на ръцете и краката

Инфекция на нокът

Онихия

Паронихия

Перионихия

L03.1 Целулит на други части на крайниците

Аксила

Бедро

Раменен пояс

L03.2 Целулит на лицето**L03.3 Целулит на торса**

Коремна стена

Гръб [всяка част]

Гръдна стена

Ингвинална област

Перинеум

Пъп

Не включва: омфалит на новородено (P38)

L03.8 Целулит с други локализации

Глава [всяка област без лицето]

Окосмена част на главата

L03.9 Целулит, неуточнен

L04 Остър лимфаденит

Включва: абсцес (остър) } на всеки лимфен възел
 лимфаденит (остър) } без мезентериален

Не включва: увеличени лимфни възли (R59.–)
 болест, предизвикана от вируса на човешкия
 имунодефицит [HIV], водеща до генерализирана лимфаденопатия (B23.1)

лимфаденит:

- БДУ (I88.9)
- хроничен или подостър, с изключение на мезентериален (I88.1)
- мезентериален, неспецифичен (I88.0)

L04.0 Остър лимфаденит на лицето, главата и шията

L04.1 Остър лимфаденит на торса

L04.2 Остър лимфаденит на горните крайници

Аксила
 Раменен пояс

L04.3 Остър лимфаденит на долните крайници

Бедро

L04.8 Остър лимфаденит с други локализации

L04.9 Остър лимфаденит, неуточнен

L05 Пилонидална киста

Включва: фистула } опашен(-на) или
 синус } пилонидален(-на)

L05.0 Пилонидална киста с абсцес

L05.9 Пилонидална киста без абсцес

Пилонидална киста БДУ

L08 Други локални инфекции на кожата и подкожната тъкан**L08.0** Пиодермия

Дерматит:

- гноен
- септичен
- супуративен

Не включва: пиодерма гангренозум (L88)**L08.1** Еритразма**L08.8** Други уточнени локални инфекции на кожата и подкожната тъкан**L08.9** Локална инфекция на кожата и подкожната тъкан, неуточнена**Булозни увреждания
(L10–L14)**

Не включва: доброкачествен фамилен пемфигус [болест на Hailey-Hailey] (Q82.8)
стафилококов синдром на изгорената кожа (L00)
токсична епидермална некролиза [синдром на Lyell] (L51.2)

L10 Пемфигус*Не включва:* пемфигус неонатум (L00)**L10.0** Пемфигус вулгарис**L10.1** Пемфигус вегетанс**L10.2** Пемфигус фолиацеус**L10.3** Пемфигус бразилиензис (fogo selvagem)**L10.4** Пемфигус еритематозус

Синдром на Senear-Usher

L10.5   **Пемфигус, предизвикан от лекарствени средства**
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

L10.8   **Други видове пемфигус**

L10.9   **Пемфигус, неуточнен**

L11   **Други акантолитични увреждания**

L11.0   **Придобита фоликуларна кератоза**
Не включва: фоликуларна кератоза (вродена) [Darier-White] (Q82.8)

L11.1   **Преходна акантолитична дерматоза [Grover]**

L11.8   **Други уточнени акантолитични увреждания**

L11.9   **Акантолитични увреждания, неуточнени**

L12   **Пемфигоид**

Не включва: херпес гестационис (O26.4)
импетиго херпетиформис (L40.1)

L12.0   **Булозен пемфигоид**

L12.1   **Цикатризиращ пемфигоид**
Доброкачествен пемфигоид на лигавиците

L12.2   **Хронична булозна болест в детска възраст**
Ювенилен дерматитис херпетиформис

L12.3   **Придобита булозна епидермолиза**
Не включва: булозна епидермолиза (вродена) (Q81.-)

L12.8   **Други видове пемфигоид**

L12.9   **Пемфигоид, неуточнен**

L13   **Други булозни увреждания**

L13.0   **Дерматитис херпетиформис**
Болест на Duhring

L13.1 Субкорнеален пustuлозен дерматит

Болест на Sneddon-Wilkinson

L13.8 Други уточнени булозни увреждания**L13.9** Булозни увреждания, неуточнени**L14*** Булозни увреждания на кожата при болести, класифицирани другаде**Дерматит и екзема
(L20–L30)**

Забележка: В този раздел термините “дерматит” и “екзема” се употребяват като синоними и са взаимозаменяеми.

Не включва: хронична (в детска възраст) грануломатозна болест (D71) дерматит:

- при суха кожа (L85.3)
- фактициален (L98.1)
- гангренозен (L88)
- херпетиформен (L13.0)
- периорален (L71.0)
- стазен (I83.1–I83.2)

болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация (L55–L59)

L20 Атопичен дерматит

Не включва: циркумскриптен невродерматит (L28.0)

L20.0 Пруриго на Besnier**L20.8** Други форми на атопичен дерматит

Екзема:

- на гънките, НКД
- в детска възраст (остра)(хронична)
- ендогенна (алергична)

Невродермит:

- атопичен
- дифузен

L20.9 Атопичен дерматит, неуточнен

L21 Себореен дерматит

Не включва: инфекциозен дерматит (L30.3)

L21.0 Себорея капитис
Круста лактеа

L21.1 Себореен дерматит в детска възраст

L21.8 Други форми на себореен дерматит

L21.9 Себореен дерматит, неуточнен

L22 Дерматит от пелени

Предизвикан от пелени:

- еритем
- обрив

Псориазиформен дерматит от пелени

L23 Алергичен контактен дерматит

Включва: алергична контактна екзема

Не включва: алергия БДУ (T78.4)
дерматит (от)(на):

- БДУ (L30.9)
- контактен БДУ (L25.9)
- пелени (L22)
- субстанции, приети вътрешно (L27.–)
- клепач (H01.1)
- иритативен контактен (L24.–)
- периорален (L71.0)

екзема на външното ухо (H60.5)

болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация (L55–L59)

L23.0 Алергичен контактен дерматит от метали

Хром
Никел

L23.1 Алергичен контактен дерматит от залепващи материали

L23.2 Алергичен контактен дерматит от козметични средства

L23.3 Алергичен контактен дерматит от лекарства при контакта им с кожата

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: алергична реакция БДУ от лекарства (Т88.7) дерматит от погълнати лекарствени средства (L27.0–L27.1)

L23.4 Алергичен контактен дерматит от бои

L23.5 Алергичен контактен дерматит от други химични средства

Цимент
Инсектициди
Пластмаса
Каучук

L23.6 Алергичен контактен дерматит от храни при контакта им с кожата

Не включва: дерматит, дължащ се на погълната храна (L27.2)

L23.7 Алергичен контактен дерматит от растения, с изключение на хранителни

L23.8 Алергичен контактен дерматит от други агенти

L23.9 Алергичен контактен дерматит от неуточнена причина

Алергична контактна екзема БДУ

L24

Иритативен контактен дерматит

Включва: иритативна контактна екзема

Не включва: алергия БДУ (Т78.4)

дерматит (от)(на):

- БДУ (L30.9)
- алергичен контактен (L23.–)
- контактен БДУ (L25.9)
- пелени (L22)
- вътрешно приети субстанции (L27.–)
- клепач (H01.1)
- периорален (L71.0)

екзема на външното ухо (H60.5)

болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация (L55–L59)

L24.0 Иритативен контактен дерматит от детергенти

L24.1 Иритативен контактен дерматит от масла и мазнини

L24.2 Иритативен контактен дерматит от разтворители

Разтворители:

- хлорни съединения
- циклохексан
- естери
- гликол
- въглеродороди
- кетони

L24.3 Иритативен контактен дерматит от козметични средства

L24.4 Иритативен контактен дерматит от лекарствени средства при контакта им с кожата

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: алергична реакция БДУ от лекарства (Т88.7) дерматит, дължащ се на погълнати лекарства (L27.0–L27.1)

- L24.5**   **Иритативен контактен дерматит от други химични продукти**
 Цимент
 Инсектициди
- L24.6**   **Иритативен контактен дерматит от храни при контакта им с кожата**
Не включва: дерматит, дължащ се на погълната храна (L27.2)
- L24.7**   **Иритативен контактен дерматит от растения, с изключение на хранителни**
- L24.8**   **Иритативен контактен дерматит от други агенти**
 Бои
- L24.9**   **Иритативен контактен дерматит от неуточнена причина**
 Иритативна контактна екзема БДУ

L25**Контактен дерматит, неуточнен**

Включва: контактна екзема, неуточнена

Не включва: алергия БДУ (Т78.4)

дерматит (от)(на):

- БДУ (L30.9)
- алергичен контактен (L23.–)
- вътрешно приети субстанции (L27.–)
- клепач (H01.1)
- иритативен контактен дерматит (L24.–)
- периорален (L71.0)

екзема на външното ухо (H60.5)

болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация (L55–L59)

- L25.0**   **Контактен дерматит от козметични средства, неуточнен**

**L25.1   Контактен дерматит от лекарствени средства при
              контакта им с кожата, неуточнен**

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: алергична реакция БДУ от лекарства (Т88.7)
дерматит, дължащ се на погълнати лекарства
(L27.0–L27.1)

L25.2   Контактен дерматит от бои, неуточнен

**L25.3   Контактен дерматит от други химични продукти,
              неуточнен**

Цимент
Инсектициди

**L25.4   Контактен дерматит от храни при контакта им с
              кожата, неуточнен**

Не включва: дерматит от погълната храна (L27.2)

**L25.5   Контактен дерматит от растения, с изключение на
              хранителни, неуточнен**

L25.8   Контактен дерматит от други агенти, неуточнен

**L25.9   Неуточнен контактен дерматит от неуточнена при-
              чина**

Контактен(-на):

- дерматит (професионален) БДУ
- екзема (професионална) БДУ

L26

Ексфолиативен дерматит

Питириазис на Hebra

Не включва: болест на Ritter (L00)

L27**Дерматит от вътрешно приети субстанции**

Не включва: неблагоприятно(-а):

- въздействие на лекарствени средства БДУ (Т88.7)
- реакция към храна, с изключение на дерматит (Т78.0–Т78.1)
- алергия БДУ (Т78.4)
- контактни дерматити (L23–L25)
- лекарствена:
  - фотоалергична реакция (L56.1)
  - фототоксична реакция (L56.0)
- уртикария (L50.–)

L27.0 Генерализиран кожен обрив от лекарства и медикаменти

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

L27.1 Локализиран кожен обрив от лекарства и медикаменти

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

L27.2 Дерматит от погълната храна

Не включва: дерматит от храни при контакта им с кожата (L23.6, L24.6, L25.4)

L27.8 Дерматит от други вещества, приети вътрешно**L27.9 Дерматит от неуточнени вещества, приети вътрешно****L28****Лихен симплекс хроникус и прурито****L28.0 Лихен симплекс хроникус**

Циркумскриптен невродермит
Лихен БДУ

L28.1 Прурито нодуларис

L28.2 Други видове пруриго

Пруриго:

- БДУ
- на Hebra
- mitis

Уртикария папулоза

L29

Пруритус

Не включва: невротична ексориация (L98.1)
психогенен сърбеж (F45.8)

L29.0 Пруритус ани

L29.1 Пруритус скроти

L29.2 Пруритус вулве

L29.3 Аногенитален пруритус, неуточнен

L29.8 Други видове пруритус

L29.9 Пруритус, неуточнен

Сърбеж БДУ

L30

Други дерматити

Не включва: дерматит:

- контактен (L23–L25)
  - на сухата кожа (L85.3)
- парапсориазис с малки плаки (L41.3)
стазен дерматит (I83.1–I83.2)

L30.0 Нумуларен дерматит

L30.1 Дисхидроза [помфоликс]

L30.2 Кожна автосенсибилизация

Кандидозна

Дерматофитозна

Екзематозна

L30.3 Инфекциозен дерматит

Инфекциозна екзема

L30.4 Интертригинозен еритем

- L30.5 Пителиазис алба
- L30.8 Друг уточнен дерматит
- L30.9 Дерматит, неуточнен
Екзема БДУ

Папулосквамозни увреждания (L40–L45)

L40 Псориазис

- L40.0 Псориазис вулгарис
Нумуларен псориазис
Псориазис с плаки
- L40.1 Генерализиран пустулозен псориазис
Импетиго херпетиформис
Болест на Von Zumbusch
- L40.2 Акродерматитис континуа
- L40.3 Палмоплантарна пустулоза
- L40.4 Гутатен псориазис
- L40.5[†] Артропатичен псориазис (M07.0–M07.3*, M09.0*)
- L40.8 Други видове псориазис
Инвертен псориазис
- L40.9 Псориазис, неуточнен

L41 Парапсориазис

Не включва: пойкилодерма васкуларе атрофиканс (L94.5)

- L41.0 Pityriasis lichenoides et varioliformis acuta
Болест на Mucha-Habermann
- L41.1 Pityriasis lichenoides chronica
- L41.2 Лимфоматоидна папулоза

- L41.3 Парапсориазис с малки плаки
- L41.4 Парапсориазис с големи плаки
- L41.5 Мрежовиден парапсориазис
- L41.8 Други форми на парапсориазис
- L41.9 Парапсориазис, неуточнен

L42 Пителиазис розеа

L43 Лихен планус

Не включва: лихен планопиларис (L66.1)

- L43.0 Хипертрофичен лихен планус
- L43.1 Булозен лихен планус
- L43.2 Лихеноидна лекарствена реакция
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- L43.3 Подостър (активен) лихен планус
Лихен планус тропикус
- L43.8 Други форми на лихен планус
- L43.9 Лихен планус, неуточнен

L44 Други папулосквамозни увреждания

- L44.0 Пителиазис рубра пиларис
- L44.1 Лихен нитидус
- L44.2 Лихен стриатус
- L44.3 Лихен рубер монилиформис
- L44.4 Папулозен акродерматит в детска възраст [Gianotti-Crosti]
- L44.8 Други уточнени папулосквамозни увреждания

L44.9 Папулосквамозно увреждане, неуточнено

L45* Папулосквамозни увреждания при болести, класифицирани другаде

Уртикария и еритем (L50–L54)

Не включва: Лаймска болест (A69.2)
розацея (L71.–)

L50 Уртикария

Не включва: алергичен контактен дерматит (L23.–)
ангионевротичен оток (T78.3)
наследствен ангиоедем (E88.0)
едем на Quincke (T78.3)
уртикария:
• гигантска (T78.3)
• на новородено (P83.8)
• папулозна (L28.2)
• пигментозна (Q82.2)
• серумна (T80.6)
• соларна (L56.3)

L50.0 Алергична уртикария

L50.1 Идиопатична уртикария

L50.2 Уртикария от студ или топлина

L50.3 Дерматографска уртикария

L50.4 Вибрационна уртикария

L50.5 Холинергична уртикария

L50.6 Контактна уртикария

L50.8 Други видове уртикария

Уртикария:

- хронична
- периодично рецидивираща

L50.9 Уртикария, неуточнена

L51 Erythema multiforme

L51.0 Небулозна erythema multiforme

L51.1 Булозна erythema multiforme

Синдром на Stevens-Johnson

L51.2 Токсична епидермална некролиза [Lyell]

L51.8 Други видове erythema multiforme

L51.9 Erythema multiforme, неуточнена

L52 Erythema nodosum

L53 Други еритематозни състояния

Не включва: еритем:

- при изгаряне (L59.0)
- от външни агенти в контакт с кожата (L23–L25)
- интертриго (L30.4)

L53.0 Токсичен еритем

При необходимост от идентифициране на токсичното вещество се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: неонатален токсичен еритем (P83.1)

L53.1 Erythema annulare centrifugum

L53.2 Erythema marginatum

L53.3 Други хронични фигурирани еритеми

L53.8 Други уточнени еритематозни състояния

L53.9 Еритематозно състояние, неуточнено
Еритем БДУ
Еритродермия БДУ

L54* Еритем при болести, класифицирани
другаде

L54.0* Erythema marginatum при остър ревматизъм (I00†)

L54.8* Еритем при други болести, класифицирани другаде

Болести на кожата и подкожната
тъкан, предизвикани от радиация
(L55–L59)

L55 Слънчево изгаряне

L55.0 Слънчево изгаряне първа степен

L55.1 Слънчево изгаряне втора степен

L55.2 Слънчево изгаряне трета степен

L55.8 Други видове слънчево изгаряне

L55.9 Слънчево изгаряне, неуточнено

L56 Други остри изменения на кожата,
причинени от ултравиолетова радиация

L56.0 Лекарствена фототоксична реакция

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

L56.1 Лекарствена фотоалергична реакция

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

- L56.2**   **Фотоконтактен дерматит [berloque dermatitis]**
- L56.3**   **Слънчева уртикария**
- L56.4**   **Полиморфна слънчева ерупция**
- L56.8**   **Други уточнени остри изменения на кожата, причинени от ултравиолетова радиация**
- L56.9**   **Остро изменение на кожата, причинено от ултравиолетова радиация, неуточнено**

L57

Изменения на кожата, дължащи се на хронична експозиция на нейонизираща радиация

- L57.0**   **Актинична кератоза**
Кератоза:
• БДУ
• сенилна
• соларна
- L57.1**   **Актиничен ретикулоид**
- L57.2**   **Cutis rhomboidalis nuchae**
- L57.3**   **Пойкилодермия на Civatte**
- L57.4**   **Кутис лакса сенилис**
Сенилна еластоза
- L57.5**   **Актиничен гранулом**
- L57.8**   **Други изменения на кожата, дължащи се на хронична експозиция на нейонизираща радиация**
Фермерска кожа
Моряшка кожа
Соларен дерматит
- L57.9**   **Изменение на кожата, дължащо се на хронична експозиция на нейонизираща радиация, неуточнено**

L58 Радиационен дерматит

- L58.0 Остър радиационен дерматит
- L58.1 Хроничен радиационен дерматит
- L58.9 Радиационен дерматит, неуточнен

L59 Други болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация

- L59.0 Еритем от изгаряне [dermatitis ab igne]
- L59.8 Други уточнени болести на кожата и подкожната тъкан, предизвикани от радиация
- L59.9 Болест на кожата и подкожната тъкан, предизвикана от радиация, неуточнена

**Болести на кожните придатъци
(L60–L75)**

Не включва: вродени аномалии на кожата (Q84.–)

L60 Болести на ноктите

Не включва: бухалковидни нокти (R68.3)
онихия и паронихия (L03.0)

- L60.0 Унгвис инкарнатус
- L60.1 Онихолиза
- L60.2 Онихогрифоза
- L60.3 Нокътна дистрофия
- L60.4 Линии на Веау
- L60.5 Синдром на жълтия нокът
- L60.8 Други болести на ноктите
- L60.9 Болест на ноктите, неуточнена

L62*   **Изменения на ноктите при болести, класифицирани другаде**

- L62.0*   Бухалковидни нокти, дължащи се на пахидермопериостоза (M89.4†)
- L62.8*   Изменения на ноктите при други болести, класифицирани другаде

L63   **Алоpecia ареата**

- L63.0   Алоpecia (капитис) тоталис
- L63.1   Алоpecia универсалис
- L63.2   Офиазис
- L63.8   Други форми на алоpecia ареата
- L63.9   Алоpecia ареата, неуточнена

L64   **Андрогенна алоpecia**

Включва: мъжки тип оплешивяване

- L64.0   Андрогенна алоpecia, предизвикана от лекарствени средства
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- L64.8   Други видове андрогенна алоpecia
- L64.9   Андрогенна алоpecia, неуточнена

L65   **Други нецикатризиращи форми на опадане на косата**

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

Не включва: трихотиломания (F63.3)

- L65.0   Телогенно опадане на косата

- L65.1** Анагенно опадане на косата
- L65.2** Муцинозна алоpecia
- L65.8** Други уточнени нецикатризиращи форми на опадане на косата
- L65.9** Нецикатризираща форма на опадане на косата, неуточнена
Алоpecia БДУ

L66 Цикатрициална алоpecia

- L66.0** Псевдопелагра
- L66.1** Лихен планопиларис
Фоликуларен лихен планус
- L66.2** Фоликулит, водещ до оплешивяване
- L66.3** Абсцедиращ перифоликулит на главата
- L66.4** Folliculitis ulerythematosa reticulata
- L66.8** Други форми на цикатрициална алоpecia
- L66.9** Цикатрициална алоpecia, неуточнена

L67 Аномалии в цвета на косата и в косъма

Не включва: монилетрикс (Q84.1)
пили анулати (Q84.1)
телогенно опадане на косата (L65.0)

- L67.0** Трихорексис нодоза
- L67.1** Промени в цвета на косата
Побеляване
Посивяване на косата (преждевременно)
Хетерохромия
Полиоза:
• БДУ
• циркумскриптна, придобита

L67.8 Други аномалии в цвета на косата и косъма
Чупливост на космите

L67.9 Аномалия в цвета на косата и косъма, неуточнена

L68 Хипертрихоза

Включва: свръхокосмяване

Не включва: вродена хипертрихоза (Q84.2)
персистиращо лануго (Q84.2)

L68.0 Хирзутизъм

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало нарушение, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

L68.1 Придобита ланугоозна хипертрихоза

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало нарушение, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

L68.2 Локализирана хипертрихоза

L68.3 Политрихия

L68.8 Други форми на хипертрихоза

L68.9 Хипертрихоза, неуточнена

L70 Акне

Не включва: акне келоид (L73.0)

L70.0 Акне вулгарис

L70.1 Акне конглобата

L70.2 Акне вариолиформис
Акне некротика милиарис

L70.3 Акне тропика

L70.4 Акне в детска възраст

L70.5 Acné excoりée des jeunes filles

L70.8 Други форми на акне

L70.9 Акне, неуточнено

L71 Розацея

L71.0 Периорален дерматит

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

L71.1 Ринофима

L71.8 Други форми на розацея

L71.9 Розацея, неуточнена

L72 Фоликуларни кисти на кожата и подкожната тъкан

L72.0 Епидермална киста

L72.1 Триходермална киста

Пиларна киста

Себацейна киста

L72.2 Стеатоцистома мултиплекс

L72.8 Други фоликуларни кисти на кожата и подкожната тъкан

L72.9 Фоликуларна киста на кожата и подкожната тъкан, неуточнена

L73 Други фоликуларни увреждания

L73.0 Акне келоид

L73.1 Псевдофоликулит на космите на брадата

L73.2 Гноен хидраденит

L73.8 Други уточнени фоликуларни увреждания

Сикоза на брадата

L73.9 Фоликуларно увреждане, неуточнено

L74   **Болести на екринните потни жлези**

Не включва: хиперхидроза (R61.–)

L74.0   **Милиариа рубра**

L74.1   **Милиариа кристалина**

L74.2   **Милиариа профунда**
Милиариа тропикалис

L74.3   **Милиариа, неуточнена**

L74.4   **Анхидроза**
Хипохидроза

L74.8   **Други болести на екринните потни жлези**

L74.9   **Болест на екринните потни жлези, неуточнена**
Болест на потните жлези БДУ

L75   **Болести на апокринните потни жлези**

Не включва: дисхидроза [помфоликс] (L30.1)
гноен хидраденит (L73.2)

L75.0   **Бромхидроза**

L75.1   **Хромхидроза**

L75.2   **Апокринен милиум**
Болест на Fox-Fordyce

L75.8   **Други болести на апокринните потни жлези**

L75.9   **Болест на апокринните потни жлези, неуточнена**

**Други болести на кожата и подкожната
тъкан
(L80–L99)**

L80   **Витилиго**

- L81**   **Други пигментни нарушения**
Не включва: родово петно БДУ (Q82.5)
невус – виж Азбучния указател
синдром на Peutz-Jeghers (Q85.8)
- L81.0**   **Постинфламаторна хиперпигментация**
- L81.1**   **Хлоазма**
- L81.2**   **Лунички**
- L81.3**   **Петна тип “кафе с мляко”**
- L81.4**   **Друга хиперпигментация, дължаща се на натрупване на меланин**
Лентиго
- L81.5**   **Левкодерма, неклассифицирана другаде**
- L81.6**   **Други нарушения, свързани с намалено образуване на меланин**
- L81.7**   **Пигментна пурпурична дерматоза**
Ангиома серпигиозум
- L81.8**   **Други уточнени нарушения на пигментацията**
Желязообусловена пигментация
Татуировки
- L81.9**   **Нарушение на пигментацията, неуточнено**
- L82**   **Себорейна кератоза**
Дерматозис папулоза нигра
Болест на Leser-Trelat
- L83**   **Acanthosis nigricans**
Конфлуираща и ретикулирана папиломатоза
- L84**   **Образуване на мазоли**
Callus
Clavus

L85 Други болести със задебеляване на епидермиса

Не включва: хипертрофични увреждания на кожата (L91.–)

L85.0 Придобита ихтиоза

Не включва: вродена ихтиоза (Q80.–)

L85.1 Придобита палмоплантарна кератоза [кератодермия]

Не включва: наследствена палмоплантарна кератоза (Q82.8)

L85.2 Кератозис пунктата (палмарна и плантарна)

L85.3 Ксерозис кутис

Дерматит на сухата кожа

L85.8 Други уточнени болести със задебеляване на епидермиса

Корну кутанеум

L85.9 Епидермално задебеляване, неуточнено

L86* Кератодермия при болести, класифицирани другаде

Фоликуларна кератоза } дължаща се на недоимък
Ксеродермия } на витамин А (E50.8†)

L87 Болести с трансепидермална елиминация

Не включва: гранулома ануларе (перфорираща) (L92.0)

L87.0 Фоликуларна и парофоликуларна кератоза, проникваща в кожата [болест на Kyrle]

Хиперкератозис фоликуларис пенетранс

L87.1 Реактивна перфорираща колагеноза

L87.2 Пълзяща перфорираща еластоза

L87.8 Други болести с трансепидермална елиминация

L87.9 Болест с трансепидермална елиминация, неуточнена

L88**Гангренозна пиодермия**

Гангренозен дерматит
Фагеденична пиодермия

L89**Декубитална язва**

От залежаване
От гипсова превръзка
От натиск

Не включва: декубитална (трофична) язва на шийката на матката (N86)

L90**Атрофични увреждания на кожата****L90.0****Lichen sclerosus et atrophicus****L90.1****Анетодермия на Schweninger-Buzzi****L90.2****Анетодермия на Jadassohn-Pellizzari****L90.3****Атрофодермия на Pasini-Pierini****L90.4****Хроничен атрофичен акродерматит****L90.5****Цикатрициални състояния и фиброза на кожата**

Придърпващ цикатрикс (кожен)

Цикатрикс

Обезобразяване, дължащо се на цикатрикс

Цикатрикс БДУ

Не включва: хипертрофичен цикатрикс (L91.0)
келоид (L91.0)

L90.6**Атрофични стрии****L90.8****Други атрофични увреждания на кожата****L90.9****Атрофично увреждане на кожата, неуточнено****L91****Хипертрофични увреждания на кожата****L91.0****Келоиден цикатрикс**

Хипертрофичен цикатрикс

Келоид

Не включва: акне келоид (L73.0)
цикатрикс БДУ (L90.5)

L91.8 Други хипертрофични увреждания на кожата

L91.9 Хипертрофично увреждане на кожата, неуточнено

L92 **Грануломатозни изменения на кожата и подкожната тъкан**

Не включва: актиничен гранулом (L57.5)

L92.0 **Granuloma annulare**
Перфорираща granuloma annulare

L92.1 **Некробиозис липоидика, некласифицирана друга-де**
Не включва: свързана със захарен диабет (E10–E14)

L92.2 **Granuloma faciale [еозинофилен гранулом на кожата]**

L92.3 **Гранулом тип “чуждо тяло” на кожата и подкожната тъкан**

L92.8 **Други грануломатозни изменения на кожата и подкожната тъкан**

L92.9 **Грануломатозно изменение на кожата и подкожната тъкан, неуточнено**

L93 **Лупус еритематодес**

Не включва: лупус:

- екзематозен (A18.4)
- вулгарис (A18.4)
- склеродермия (M34.–)
- системен лупус еритематодес (M32.–)

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство, предизвикало увреждане, се използва допълнителен код за външна причина (клас XX).

L93.0 **Дискоиден лупус еритематодес**
Лупус еритематодес БДУ

L93.1 **Субакутен кожен лупус еритематодес**

L93.2 Други форми на кожен лупус еритематодес

Лупус:

- еритематодес профундус
- паникулит

L94 Други локализирани изменения на съединителната тъкан

Не включва: системни болести на съединителната тъкан (M30–M36)

L94.0 Локализирана склеродермия [morphea]

Ограничена склеродермия

L94.1 Линеарна склеродермия

Тип En coup de sabre

L94.2 Кожна калциноза**L94.3 Склеродактилия****L94.4 Папули на Gottron****L94.5 Пойкилодерма васкуларе атрофиканс****L94.6 Аниум****L94.8 Други уточнени локализирани изменения на съединителната тъкан****L94.9 Локализирано изменение на съединителната тъкан, неуточнено**

L95

Кожен васкулит, неклассифициран другаде

Не включва: ангиома серпигиозум (L81.7)
анафилактоидна пурпура на Henoch(-Schönlein) (D69.0)
хиперсензитивен ангиит (M31.0)
паникулит (при)(на):
• БДУ (M79.3)
• лупус (L93.2)
• шията и гърба (M54.0)
• рецидивиращ (Weber-Christian) (M35.6)
полиартериитис нодоза (M30.0)
ревматоиден васкулит (M05.2)
серумна болест (T80.6)
уртикария (L50.-)
грануломатоза на Wegener (M31.3)

L95.0

Ливедо васкулит

Бяла атрофия (с плаки)

L95.1

Erythema elevatum diutinum

L95.8

Други кожни васкулити

L95.9

Кожен васкулит, неуточнен

L97

Язва на долен крайник, неклассифицирана другаде

Не включва: декубитална язва (L89)
гангрена (R02)
кожни инфекции (L00–L08)
специфични инфекции, класифицирани в A00–B99
варикозна язва (I83.0, I83.2)

L98

Други болести на кожата и подкожната тъкан, неклассифицирани другаде

L98.0

Пиогенен гранулом

L98.1

Дерматитис фактиция

Невротична ексориация

L98.2

Фебрилна неутрофилна дерматоза [Sweet]

- L98.3**   **Еозинофилен целулит [Wells]**
- L98.4**   **Хронична язва на кожата, неклассифицирана другаде**
 Хронична язва на кожата БДУ
 Тропическа язва на кожата БДУ
 Язва на кожата БДУ
Не включва: декубитална язва (L89)
                      гангрена (R02)
                      кожни инфекции (L00–L08)
                      специфични инфекции, класифицирани в A00–
                      B99
                      язва на долен крайник, НКД (L97)
                      варикозна язва (I83.0, I83.2)
- L98.5**   **Кожна муциноза**
 Фокална муциноза
 Лихен микседематозус
Не включва: фокална муциноза на устната кухина (K13.7)
                      микседем (E03.9)
- L98.6**   **Други инфилтративни болести на кожата и под-
 кожната тъкан**
Не включва: хиалиноза на кожата и лигавиците (E78.8)
- L98.8**   **Други уточнени болести на кожата и подкожната
 тъкан**
- L98.9**   **Болест на кожата и подкожната тъкан, неуточнена**
- L99***   **Други увреждания на кожата
 и подкожната тъкан при болести,
 класифицирани другаде**
- L99.0***   **Кожна амилоидоза (E85.–†)**
 Лихен амилоидозус
 Макулозен амилоид
- L99.8***   **Други уточнени увреждания на кожата и подкож-
 ната тъкан при болести, класифицирани другаде**
 Сифилитична:
 • алопеция (A51.3†)
 • левкодерма (A51.3†, A52.7†)

Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан (M00–M99)

Не включва: някои състояния, възникващи в перинаталния период (P00–P96)
някои инфекциозни и паразитни болести (A00–B99)
синдром на притискане (T79.6)
усложнения на бременността, раждането и послеродовия период (O00–O99)
травми, отравяния и последици от въздействието на външни причини (S00–T98)
болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00–E90)
вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации (Q00–Q99)
симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде (R00–R99)
новообразувания (C00–D48)

Този клас съдържа следните блокове:

- M00–M25 Артропатии
  - M00–M03 Инфекциозни артропатии
  - M05–M14 Възпалителни полиартропатии
  - M15–M19 Артрози
  - M20–M25 Други увреждания на ставите
- M30–M36 Системни увреждания на съединителната тъкан
- M40–M54 Дорзопатии
  - M40–M43 Деформиращи дорзопатии
  - M45–M49 Спондилопатии
  - M50–M54 Други дорзопатии

- M60–M79 Болести на меките тъкани
M60–M63 Миопатии
M65–M68 Увреждания на синовиалните обвивки и сухожилията
M70–M79 Други увреждания на меките тъкани
- M80–M94 Остеопатии и хондропатии
M80–M85 Нарушения в плътността и структурата на костта
M86–M90 Други остеопатии
M91–M94 Хондропатии
- M95–M99 Други увреждания на костно-мускулната система и съединителната тъкан

Със звездичка са означени следните категории:

- M01* Директно инфектиране на става при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
- M03* Постинфекциозни и реактивни артропатии при болести, класифицирани другаде
- M07* Псориатични и ентеропатични артропатии
- M09* Ювенилен артрит при болести, класифицирани другаде
- M14* Артропатии при други болести, класифицирани другаде
- M36* Системни увреждания на съединителната тъкан при болести, класифицирани другаде
- M49* Спондилопатии при болести, класифицирани другаде
- M63* Увреждания на мускулите при болести, класифицирани другаде
- M68* Увреждания на синовиалните обвивки и сухожилията при болести, класифицирани другаде
- M73* Увреждания на меките тъкани при болести, класифицирани другаде
- M82* Остеопороза при болести, класифицирани другаде
- M90* Остеопатии при болести, класифицирани другаде

Локализация на костно-мускулните увреждания

В клас XIII за означаване на локализацията на увреждането са въведени допълнителни знаци, които могат да се използват факултативно със съответните подрубрики. Доколкото мястото на разпространение или специалната адаптация могат да варират по броя на използваните цифрови характеристики, се предполага, че допълнителната подкласификация по локализация трябва да бъде поставена в отделна ясно идентифицирана позиция (напр. в допълнителен блок). Различните подкласификации, използвани при уточняване на уврежданията на коляното, на дорзопатиите или на биомеханичните нарушения, некласифицирани другаде, са представени съответно на страници 744, 752 и 788.

0 Множествена локализация

1	Раменна област	ключица лопатка	акромиоклавикуларна скапулохумерална стерноклавикуларна	} стави
2	Мишница	раменна кост	лакътна става	
3	Предмишница	лакътна кост лъчева кост	гривнена става	
4	Китка	карпални кости метакарпални кости фаланги	ставите между всички тези кости	
5	Тазова област и бедро	сакрум бедрена кост таз	тазобедрена става сакроилиачна става	
6	Колянна област	голям пищял[тибия] малък пищял[фибула]	колянна става	
7	Глезенна става и стъпало	тарзални кости метатарзални кости фаланги	глезенна става други стави на стъпалото	
8	Други	гръбначен стълб ребра шия череп глава тяло		

9 Неуточнена локализация

Артропатии (M00–M25)

Нарушения, засягащи предимно периферните стави (на крайниците)

Инфекциозни артропатии (M00-M03)

Забележка: Този блок обхваща артропатии, предизвикани от микробиологични агенти. Разделянето е направено според следните типове етиологични връзки:

- а) директно инфектиране на става, при което микроорганизмите проникват в синовиалната тъкан и в ставата се открива микробният антиген;
- б) индиректно инфектиране на става, което може да бъде два типа: реактивна артропатия, когато микробното инфектиране на организма е установено, но в ставата не се идентифицират нито микроорганизми, нито антигени; и постинфекциозна артропатия, при която има наличие на микробен антиген, но оздравяването на организма не е окончателно, а доказателства за локално размножаване на микроорганизма не се установяват.

M00

Пиогенен артрит

[виж кода на локализацията на с.728]

M00.0 Стафилококов артрит и полиартрит

M00.1 Пневмококов артрит и полиартрит

M00.2 Други стрептококови артрити и полиартрити

M00.8 Артрити и полиартрити, предизвикани от други уточнени бактериални агенти

При необходимост от идентифициране на бактериалния агент се използва допълнителен код (B95-B96).

M00.9 Пиогенен артрит, неуточен

Инфекциозен артрит БДУ

M01* **Директно инфектиране на става при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: артропатия при саркоидоза (M14.8*)
постинфекциозна и реактивна артропатия (M03.-*)

M01.0* **Менингококов артрит (A39.8†)**

Не включва: постменингококов артрит (M03.0*)

M01.1* **Туберкулозен артрит (A18.0†)**

Не включва: на гръбначния стълб (M49.0*)

M01.2* **Артрит при Лаймска болест (A69.2†)**

M01.3* **Артрит при други бактериални болести, класифицирани другаде**

Артрит при:

- лепра [болест на Hansen] (A30.-†)
- локализирана салмонелозна инфекция (A02.2†)
- тиф и партиф (A01.-†)

Гонококов артрит (A54.4†)

M01.4* **Артрит при рубеола (B06.8†)**

M01.5* **Артрит при други вирусни болести, класифицирани другаде**

Артрит при:

- треска O'nyong-nyong (A92.1†)
- епидемичен паротит (B26.8†)

M01.6* **Артрит при микози (B35–B49†)**

M01.8* **Артрит при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде**

M02 **Реактивни артропатии**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: синдром на Behçet (M35.2)
ревматична треска (I00)

M02.0 Артропатия след чревна анастомоза

M02.1 Постдизентерийна артропатия

M02.2 Постимунизационна артропатия

M02.3 Синдром на Reiter-Leroy

M02.8 Други реактивни артропатии

M02.9 Реактивна артропатия, неуточнена

M03* Постинфекциозни и реактивни артропатии при болести, класифицирани другаде

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: директно инфектиране на става при инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде (M01.-*)

M03.0* Постменингококов артрит (A39.8†)

Не включва: менингококов артрит (M01.0*)

M03.1* Постинфекциозна артропатия при сифилис

Болест на Clutton (A50.5†)

Не включва: артропатия на Charcot или табесна артропатия (M14.6*)

M03.2* Други постинфекциозни артропатии при болести, класифицирани другаде

Постинфекциозна артропатия при:

- ентерит, предизвикан от *Yersinia enterocolitica* (A04.6†)
- вирусен хепатит (B15–B19†)

Не включва: вирусни артропатии (M01.4–M01.5*)

M03.6* Реактивна артропатия при други болести, класифицирани другаде

Артропатия при инфекциозен ендокардит (I33.0†)

Възпалителни полиартропатии (M05–M14)

M05 Серопозитивен ревматоиден артрит

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: ревматична треска (I00)

ревматоиден артрит:

- на гръбначния стълб (M45)
- юношески (M08.–)

M05.0 Синдром на Felty

Ревматоиден артрит със спленомегалия и левкопения

M05.1† Ревматоидна болест със засягане на белия дроб (J99.0*)

M05.2 Ревматоиден васкулит

M05.3† Ревматоиден артрит със засягане на други органи и системи

Ревматоиден(-на):

- кардит (I52.8*)
- ендокардит (I39.–*)
- миокардит (I41.8*)
- миопатия (G73.7*)
- перикардит (I32.8*)
- полиневропатия (G63.6*)

M05.8 Други серопозитивни ревматоидни артрити

M05.9 Серопозитивен ревматоиден артрит, неуточнен

M06 Други ревматоидни артрити

[виж кода на локализацията на с.728]

M06.0 Серонегативен ревматоиден артрит

M06.1 Болест на Still при възрастни

Не включва: болест на Still БДУ (M08.2)

M06.2 Ревматоиден бурсит

M06.3 Ревматоидни възли

M06.4 Възпалителна полиартропатия
Не включва: полиартрит БДУ (M13.0)

M06.8 Други уточнени ревматоидни артрити

M06.9 Ревматоиден артрит, неуточнен

M07* **Псориатични и ентеропатични артропатии**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: ювенилни псориатични и ентеропатични артропатии (M09.-*)

M07.0* **Дистална интерфалангеална псориатична артропатия (L40.5†)**

M07.1* **Инвалидизиращ артрит (L40.5†)**

M07.2* **Псориатичен спондилит (L40.5†)**

M07.3* **Други псориатични артропатии (L40.5†)**

M07.4* **Артропатия при болестта на Crohn [регионален ентерит] (K50.-†)**

M07.5* **Артропатия при улцерозен колит (K51.-†)**

M07.6* **Други ентеропатични артропатии**

M08 **Юношески [ювенилен] артрит**

[виж кода на локализацията на с.728]

Включва: артрит при деца, започващ преди 16-годишна възраст и продължаващ повече от 3 месеца

Не включва: синдром на Felty (M05.0)
юношески дерматомиозит (M33.0)

M08.0 Юношески ревматоиден артрит

Ювенилен ревматоиден артрит със или без ревматоиден фактор

M08.1 Юношески анкилозиращ спондилит

Не включва: анкилозиращ спондилит при възрастни (M45)

- M08.2**   **Юношески артрит със системно начало**
Болест на Still БДУ
Не включва: болест на Still с начални прояви при възрастни (M06.1)
- M08.3**   **Юношески полиартрит (серонегативен)**
Ювенилен хроничен полиартрит
- M08.4**   **Юношески пауциартикуларен артрит**
- M08.8**   **Други юношески артрити**
- M08.9**   **Юношески артрит, неуточнен**

M09*

Юношески [ювенилен] артрит при болести, класифицирани другаде

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: артропатия при болестта на Whipple (M14.8*)

- M09.0***   **Юношески артрит при псориазис (L40.5†)**
- M09.1***   **Юношески артрит при болестта на Crohn [регионален ентерит] (K50.-†)**
- M09.2***   **Юношески артрит при улцерозен колит (K51.-†)**
- M09.8***   **Юношески артрит при други болести, класифицирани другаде**

M10

Подагра

[виж кода на локализацията на с.728]

- M10.0**   **Идиопатична подагра**
Подагрозен бурсит
Първична подагра
Подагрозни възли [уратни тофи] в сърцето† (I43.8*)
- M10.1**   **Оловна подагра**
- M10.2**   **Медикаментозна подагра**
При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

M10.3 Подагра, предизвикана от нарушение на бъбречната функция

M10.4 Друга вторична подагра

M10.9 Подагра, неуточнена

M11 Други кристалоидни артропатии

[виж кода на локализацията на с.728]

M11.0 Болести с отлагане на хидроксиапатит

M11.1 Наследствена хондрокалциноза

M11.2 Друга хондрокалциноза
Хондрокалциноза БДУ

M11.8 Други уточнени кристалоидни артропатии

M11.9 Кристалоидна артропатия, неуточнена

M12 Други специфични артропатии

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: артропатия БДУ (M13.9)
крикоаритеноидна артропатия (J38.7)
артроза (M15–M19)

M12.0 Хронична постревматична артропатия [Jaccoud]

M12.1 Болест на Kaschin-Beck

M12.2 Вилонодуларен синовит (пигментен)

M12.3 Палиндромен ревматизъм

M12.4 Интермитентна хидрартроза

M12.5 Травматична артропатия

Не включва: посттравматична артроза (на):

- БДУ (M19.1)
- колянна става (M17.2–M17.3)
- тазобедрена става (M16.4–M16.5)
- първа карпо-метакарпална става (M18.2–M18.3)
- други отделни стави (M19.1)

M12.8 Други уточнени артропатии, неклассифицирани другаде
Транзиторна артропатия

M13 Други артрити

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: артроза (M15–M19)

M13.0 Полиартрит, неуточнен

M13.1 Моноартрит, неклассифициран другаде

M13.8 Други уточнени артрити
Алергичен артрит

M13.9 Артрит, неуточнен
Артропатия БДУ

M14* Артропатии при други болести, класифицирани другаде

Не включва: артропатия (при):

- хематологични нарушения (M36.2–M36.3*)

- с реакция на свръхчувствителност (M36.4*)

- новообразувания (M36.1*)

псориатични и ентеропатични артропатии (M07.–*)

- юношеска артропатия (M09.–*)

невропатична спондилопатия (M49.4*)

M14.0* Подагрозна артропатия, дължаща се на ензимни дефекти и други наследствени нарушения

Подагрозна артропатия при:

- сърповидно-клетъчни нарушения (дрепаноцитоза) (D57.–†)

- синдром на Lesch-Nyhan (E79.1†)

M14.1* Кристалоидна артропатия при други болести на обмяната на веществата

Кристалоидна артропатия при хиперпаратиреоидизъм (E21.–†)

M14.2* Диабетна артропатия (E10–E14† с общ четвърти знак .6)

Не включва: диабетна невропатична артропатия (M14.6*)

M14.3* Липоиден дерматоартрит (E78.8†)

M14.4* Артропатия при амилоидоза (E85.-†)

M14.5* Артропатия при други болести на ендокринната система, разстройства на храненето и обмяната на веществата

Артропатия при:

- акромегалия и хипофизарен гигантизъм (E22.0†)
- хемохроматоза (E83.1†)
- хипотиреоидизъм (E00–E03†)
- тиреотоксикоза [хипертиреоидизъм] (E05.-†)

M14.6* Невропатична артропатия

Артропатия на Charcot или табесна артропатия (A52.1†)

Диабетна невропатична артропатия (E10–E14† с общ четвърти знак .6)

M14.8* Артропатия при други уточнени болести, класифицирани другаде

Артропатия при:

- еритем:
  - полиморфен (L51.-†)
  - нодозум (L52.-†)
- саркоидоза (D86.8†)
- болест на Whipple (K90.8†)

Артрози

(M15–M19)

Забележка: В този блок терминът “остеоартрит” е използван като синоним на “артроза” или “остеоартроза”. Терминът “първичен” е употребен в обикновения клиничен смисъл.

Не включва: спондилоартроза (M47.-)

M15 Полиартроза

Включва: артроза на повече от една става

Не включва: двустранно засягане на една и съща става (M16–M19)

M15.0 Първична генерализирана (остео)артроза

M15.1 Възли на Heberden (с артропатия)

M15.2 Възли на Bouchard (с артропатия)

M15.3 Вторична множествена артроза
Посттравматична полиартроза

M15.4 Ерозивна (остео)артроза

M15.8 Друга полиартроза

M15.9 Полиартроза, неуточнена
Генерализиран остеоартрит БДУ

M16 **Коксартроза [артроза на тазобедрената става]**

M16.0 Първична коксартроза, двустранна

M16.1 Друга първична коксартроза
Първична коксартроза:
• БДУ
• едностранна

M16.2 Дисплазична коксартроза, двустранна

M16.3 Други дисплазични коксартрози
Дисплазична коксартроза:
• БДУ
• едностранна

M16.4 Посттравматична коксартроза, двустранна

M16.5 Други посттравматични коксартрози
Посттравматична коксартроза:
• БДУ
• едностранна

M16.6 Други вторични коксартрози, двустранни

M16.7 Други вторични коксартрози
Вторична коксартроза:
• БДУ
• едностранна

M16.9 Коксартроза, неуточнена

M17 Гонартроза [артроза на колянната става]

M17.0 Първична гонартроза, двустранна

M17.1 Други първични гонартрози

Първична гонартроза:

- БДУ
- едностранна

M17.2 Посттравматична гонартроза, двустранна

M17.3 Други посттравматични гонартрози

Посттравматична гонартроза:

- БДУ
- едностранна

M17.4 Други вторични гонартрози, двустранни

M17.5 Други вторични гонартрози

Вторична гонартроза:

- БДУ
- едностранна

M17.9 Гонартроза, неуточнена

M18 Артроза на първа карпо-метакарпална става

M18.0 Първична артроза на първа карпо-метакарпална става, двустранна

M18.1 Други първични артрози на първа карпо-метакарпална става

Първична артроза на първа карпо-метакарпална става:

- БДУ
- едностранна

M18.2 Посттравматична артроза на първа карпо-метакарпална става, двустранна

- M18.3 Други посттравматични артрози на първа карпо-метакарпална става**
Посттравматична артроза на първа карпо-метакарпална става:
• БДУ
• едностранна
- M18.4 Други вторични артрози на първа карпо-метакарпална става, двустранни**
- M18.5 Други вторични артрози на първа карпо-метакарпална става**
Вторична артроза на първа карпо-метакарпална става:
• БДУ
• едностранна
- M18.9 Артроза на първа карпо-метакарпална става, неуточнена**

M19 Други артрози

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: спондилоартроза (M47.–)
халукс ригидус (M20.2)
полиартроза (M15.–)

- M19.0 Първична артроза на други стави**
Първична артроза БДУ
- M19.1 Посттравматична артроза на други стави**
Посттравматична артроза БДУ
- M19.2 Друга вторична артроза**
Вторична артроза БДУ
- M19.8 Друга уточнена артроза**
- M19.9 Артроза, неуточнена**

Други увреждания на ставите (M20–M25)

Не включва: ставите на гръбначния стълб (M40–M54)

M20 Придобити деформации на пръстите на ръката и крака

Не включва: придобита липса на пръсти на ръка и крак (Z89.–)

вродена(-и):

- липса на пръсти на ръка и крак (Q71.3, Q72.3)
- деформации и аномалии в развитието на пръстите на ръка и крак (Q66.–, Q68–Q70, Q74.–)

M20.0 Деформация на пръст(-и)

Деформация на пръсти на ръка във формата на бутониера или лебедова шия

Не включва: “щракащ” палец (M65.3)

фиброматоза на палмарната апоневроза [Dupuytren] (M72.0)

“барабанни” пръсти (R68.3)

M20.1 Hallux valgus (придобит)

Бурсит в областта на палеца на крак

M20.2 Hallux rigidus

M20.3 Други деформации на палеца на крак (придобити)

Hallux varus

M20.4 Деформации тип “пръст-чукче” на пръстите на крак (придобити)

M20.5 Други деформации на пръст(-и) на крак (придобити)

M20.6 Придобити деформации на пръст(-и) на крак, неуточнени

M21 Други придобити деформации на крайниците

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: придобита липса на крайник (Z89.–)
 придобити деформации на пръстите на ръката и крака (M20.–)
 вродена(-и):

- липса на крайник (Q71–Q73)
- деформации и аномалии на крайниците (Q65–Q66, Q68–Q74)

соха plana (M91.2)

M21.0 Валгусна деформация, неклассифицирана другаде

Не включва: metatarsus valgus (Q66.6)
 pes calcaneovalgus (Q66.4)

M21.1 Варусна деформация, неклассифицирана другаде

Не включва: metatarsus varus (Q66.2)
 tibia vara (M92.5)

M21.2 Флексионна деформация

M21.3 “Увиснали” ръка или ходило [pes equinus] (придобити)

M21.4 Плоско стъпало [pes planus] (придобито)

Не включва: вродено плоско стъпало (Q66.5)

M21.5 Придобити нокътовидна длан, крива ръка, стъпало с висок свод и криво стъпало

Не включва: криво стъпало без уточняване на начина на получаване (Q66.8)

M21.6 Други придобити деформации на глезена и стъпалото

Не включва: придобити деформации на пръстите на крак (M21.1–M20.6)

M21.7 Различна дължина на крайниците (придобита)

M21.8 Други уточнени придобити деформации на крайниците

M21.9 Придобита деформация на крайник, неуточнена

M22

Увреждания на капачката (пателата)

Не включва: луксация на пателата (S83.0)

- M22.0** Рецидивираща луксация на пателата
- M22.1** Рецидивираща сублуксация на пателата
- M22.2** Феморопателарни увреждания
- M22.3** Други размествания на пателата
- M22.4** Хондромалация на пателата
- M22.8** Други увреждания на пателата
- M22.9** Увреждане на пателата, неуточнено

- M23.3** Други увреждания на мениска
 Блокаж
 Дегенерация } на мениска
 Отлепване
- M23.4** Свободно тяло в колянната става
- M23.5** Хронична нестабилност на колянната става
- M23.6** Други спонтанни руптури на връзка(-и) в колянната става
- M23.8** Други вътреставни увреждания на колянната става
 Лакситет на връзките на колянната става
 “Щракащо” коляно
- M23.9** Вътреставно увреждане на колянната става, неуточно

M24

Други специфични увреждания на ставите

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: “щракащо” коляно (M23.8)

ганглион (M67.4)

увреждания на темпоромандибуларната става (K07.6)

прясно травматично увреждане – виж ставни травматични увреждания според анатомичната локализация

- M24.0** Свободно тяло в става
Не включва: свободно тяло в колянна става (M23.4)

- M24.1** Други увреждания на ставния хрущял
Не включва: нарушения в метаболизма на калция (E83.5)
 хондрокалциноза (M11.1–M11.2)
 вътреставни увреждания на колянната става (M23.–)
 охроноза (E70.2)

M24.2 Увреждания на връзките

Вторична нестабилност като резултат на старо лигаментарно увреждане (травма)

Лигаментарен лакситет БДУ

Не включва: колянна става (M23.5–M23.8)

наследствена слабост на връзките (M35.7)

M24.3 Патологични луксация и сублуксация на става, не-класифицирани другаде

Не включва: луксация или сублуксация на става:

- вродени – виж вродени аномалии и деформации на костно-мускулната система (Q65 - Q79)
- пресни – виж ставни и лигаментарни травматични увреждания според анатомичната локализация
- рецидивиращи (M24.4)

M24.4 Рецидивиращи луксация и сублуксация на става

Не включва: на пателата (M22.0–M22.1)

сублуксация на гръбначния стълб (M43.3–M43.5)

M24.5 Контрактура на става

Не включва: придобити деформации на крайниците (M20–M21)

контрактура на Dupuytren (M72.0)

контрактура на сухожилните влагалища без контрактура на ставата (M67.1)

M24.6 Ставна анкилоза

Не включва: на гръбначния стълб (M43.2)

ставна ригидност без анкилоза (M25.6)

M24.7 Протрузия на ацетабулума

M24.8 Други уточнени ставни увреждания, не-класифицирани другаде

Нестабилност на тазобедрената става

M24.9 Ставно увреждане, неуточнено

M25

**Други увреждания на ставите,
некласифицирани другаде**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: нарушение в походката и подвижността (R26.–)
калцификация на:

- бурса (M71.4)
- раменна става (M75.3)
- сухожилия (M65.2)

деформации, класифицирани в рубриците
M20–M21

трудности в придвижването (R26.2)

M25.0 Хемартроза

Не включва: прясно травматично увреждане – виж траматични увреждания според анатомичната локализация

M25.1 Ставна фистула

M25.2 Ставен хиперлакситет

M25.3 Друга нестабилност на ставата

Не включва: вторична ставна нестабилност след:

- стара травма на връзките (M24.2)
- изваждане на ставна протеза (M96.8)

M25.4 Ставен излив

Не включва: хидрартроза при фрамбезия (A66.6)

M25.5 Ставна болка

M25.6 Ставна ригидност, некласифицирана другаде

M25.7 Остеофит

M25.8 Други уточнени ставни увреждания

M25.9 Ставно увреждане, неуточнено

Системни увреждания на съединителната тъкан (M30–M36)

- Включва:** автоимунни болести:
- БДУ
  - системни колагенови (съдови) болести:
  - БДУ
  - системни

Не включва: автоимунни болести с увреждане само на един орган или на един тип клетки (кодират се по рубриката за съответното състояние)

M30 Възлест полиартериит и наследствени състояния

M30.0 Възлест полиартериит

M30.1 Полиартериит с увреждане на белия дроб [Churg-Strauss]

Алергичен грануломатозен ангиит

M30.2 Ювенилен полиартериит

M30.3 Слузно-кожен-лимфонодуларен синдром [Kawasaki]

M30.8 Други състояния, свързани с възлест полиартериит
Кръстосан полиангиит-синдром

M31 Други некротизиращи васкулопатии

M31.0 Суперчувствителен ангиит
Синдром на Goodpasture

M31.1 Тромботична микроангиопатия
Тромботична тромбоцитопенична пурпура

M31.2 Злокачествен срединен гранулом

- M31.3** Грануломатоза на Wegener
Некротизираща респираторна грануломатоза
- M31.4** Синдром на аортната дъга [Takayasu]
- M31.5** Гигантоклетъчен артериит с ревматична полими-
алгия
- M31.6** Други гигантоклетъчни артериити
- M31.8** Други уточнени некротизиращи васкулопатии
Хипокомплементемичен васкулит
- M31.9** Некротизираща васкулопатия, неуточнена

M32

Дисеминиран lupus erythematoses

Не включва: lupus erythematoses (дискоиден) (БДУ) (L93.0)

- M32.0** Дисеминиран лекарствен lupus erythematoses
При необходимост от индентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- M32.1†** Дисеминиран lupus erythematoses с увреждане на други органи или системи
Дисеминиран lupus erythematoses с увреждане на:
- белия дроб (J99.1*)
  - бъбреците (N08.5* , N16.4*)
- Болест на Libman-Sacks (I39.-*)
Перикардит при дисеминиран lupus erythematoses (I32.8*)
- M32.8** Други форми на дисеминиран lupus erythematoses
- M32.9** Дисеминиран lupus erythematoses, неуточнен

M33

Дерматополимиозит

- M33.0** Ювенилен дерматомиозит
- M33.1** Други дерматомиозити
- M33.2** Полимиозит
- M33.9** Дерматополимиозит, неуточнен

M34   **Системна склероза**

Включва: склеродермия

Не включва: склеродермия:

- локализирана (L94.0)
- неонатална (P83.8)

M34.0   **Прогресивна системна склероза**

M34.1   **Синдром CR(E)ST**

Съчетание на калциноза, синдром на Рейно, дисфункция на хранопровода, склеродактилия и телеангиектазия

M34.2   **Системна склероза, предизвикана от лекарствени средства и химични продукти**

При необходимост от идентифициране на причината се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

M34.8   **Други форми на системна склероза**

Системна склероза с:

- увреждане на белия дроб† (J99.1*)
- миопатия† (G73.7*)

M34.9   **Системна склероза, неуточнена**

M35   **Други системни увреждания на съединителната тъкан**

Не включва: реактивна перфорираща колагеноза (L87.1)

M35.0   **Синдром на Sjögren**

Синдром на Sjögren с:

- белодробни увреждания† (J99.1*)
- кератоконюнктивит† (H19.3*)
- тубулоинтестичилни увреждания на бъбреците† (N16.4*)
- миопатии† (G73.7*)

M35.1   **Други кръстосани форми**

Асоциирана болест на съединителната тъкан

Не включва: кръстосан полиангиит-синдром (M30.8)

M35.2   **Синдром на Behçet**

- M35.3 Ревматична полимиалгия**
Не включва: ревматична полимиалгия с гигантоклетъчен артериит (M31.5)
- M35.4 Дифузен (еозинофилен) фасциит**
- M35.5 Мултиплена фибросклероза**
- M35.6 Рецидивиращ паникулит [Weber-Christian]**
Не включва: паникулит:
  - БДУ (M79.3)
  - при лупус (L93.2)
- M35.7 Хипермобилен синдром**
 Фамилна слабост на връзките
Не включва: слабост на връзките БДУ (M24.2)
 синдром на Ehlers–Danlos (Q79.6)
- M35.8 Други уточнени системни увреждания на съединителната тъкан**
- M35.9 Системни увреждания на съединителната тъкан, неуточнени**
 Автоимунна (системна) болест БДУ
 Колагенова (съдова) болест БДУ
- M36*** **Системни увреждания на съединителната тъкан при болести, класифицирани другаде**
Не включва: артропатии при болести, класифицирани другаде (M14.–*)
- M36.0*** **Дермато(поли)миозит при новообразувания (C00–D48†)**
- M36.1*** **Артропатия при новообразувания (C00–D48†)**
 Артропатия при:
  - левкоза (C91–C95†)
  - мултиплен миелом (C90.0†)
  - малигнена хистиоцитоза (C96.1†)
- M36.2*** **Артропатия при хемофилия (D66–D68†)**

M36.3* Артропатия при други болести на кръвта (D50–D76†)

Не включва: артропатия при болестта на Schönlein-Henoch (M36.4*)

M36.4* Артропатия при реакции на свръхчувствителност, класифицирани другаде

Артропатия при болестта на Schönlein-Henoch (D69.0†)

M36.8* Системни увреждания на съединителната тъкан при други болести, класифицирани другаде

Системни увреждания на съединителната тъкан при:

- хипогамаглобулинемии (D80.–†)
- охроноза (E70.2†)

Дорзопатии (M40–M54)

Следващите допълнителни знаци, обозначаващи локализацията на увреждането са дадени за факултативно използване със съответните рубрики без M50 и M51; виж също забележката на с. 728.

- 0 Множествено засягане на гръбначния стълб
- 1 Окципито-атланта-аксисен отдел
- 2 Шийна област
- 3 Шийногърден отдел
- 4 Гърден отдел
- 5 Гръднопоясен отдел
- 6 Поясен отдел
- 7 Пояснокръстен отдел
- 8 Кръстен и кръстноопашен отдел
- 9 Неуточнена локализация

Деформиращи дорзопатии (M40–M43)

M40 Кифоза и лордоза

[виж кода на локализацията на с.752]

Не включва: кифосколиоза (M41.–)

кифоза и лордоза:

- вродена (Q76.4)
- след медицински процедури (M96.–)

M40.0 Позиционна кифоза

Не включва: остеохондрит на гръбначния стълб (M42.–)

M40.1 Други вторични кифози

M40.2 Други и неуточнени кифози

M40.3 “Плосък” гръбначен стълб

M40.4 Други лордоза

Лордоза:

- позиционна
- придобита

M40.5 Лордоза, неуточнена

M41 Сколиоза

[виж кода на локализацията на с.752]

Включва: кифосколиоза

Не включва: вродена сколиоза:

- БДУ (Q67.5)
- вследствие на нарушение в развитието на костта (Q76.3)
- позиционна (Q67.5)

сколиоза след медицински процедури (M96.–)
кардиопатия, предизвикваща кифосколиоза
(I27.1)

M41.0 Инфантилна идиопатична сколиоза

M41.1 Ювенилна идиопатична сколиоза

Сколиоза при подрастващи

M41.2 Други идиопатични сколиози

M41.3 Сколиоза при гръдни аномалии

M41.4 Невромускулна сколиоза

Сколиоза, дължаща се на церебрална парализа, на атаксия на Friedreich, на полиомиелит и на други невромускулни нарушения

M41.5 Други вторични сколиози

M41.8 Други форми на сколиоза

M41.9 Сколиоза, неуточнена

M42

Остеохондрит на гръбначния стълб

[виж кода на локализацията на с.752]

M42.0 Ювенилен остеохондрит на гръбначния стълб

Болест на Calve

Болест на Scheuermann-Mau

Не включва: позиционна кифоза (M40.0)

M42.1 Остеохондрит на гръбначния стълб при възрастни

M42.9 Остеохондрит на гръбначния стълб, неуточнен

M43

Други деформиращи дорзопатии

[виж кода на локализацията на с.752]

Не включва: вродена спондилолиза и спондилолистеза (Q76.2)

полупрешлени (Q76.3–Q76.4)

синдром на Klippel-Feil (Q76.1)

лумбализация и сакрализация (Q76.4)

платиспондилиза (Q76.4)

spina bifida occulta (Q76.0)

изкривяване на гръбначния стълб при:

- болест на Paget (деформиращ остейт)(M88.–)
- остеопороза (M80–M81)

- M43.0 Спондилолиза**
- M43.1 Спондилолистеза**
- M43.2 Други сраствания на гръбначния стълб**
Анкилоза на ставите на гръбначния стълб
Не включва: състояние на артродеза (Z98.1)
псевдоартроза след артродеза (M96.0)
анкилозиращ спондилоартрит (M45)
- M43.3 Рецидивираща атланта-аксисна сублуксация с миелопатия**
- M43.4 Други рецидивиращи атланта-аксисни сублуксации**
- M43.5 Други рецидивиращи сублуксации на гръбначния стълб**
Не включва: биомеханични увреждания, НКД (M99.–)
- M43.6 Крива шия [torticollis]**
Не включва: тортиколис:
  - вроден (стерномастоидеусен) (Q68.0)
  - след родова травма (P15.2)
  - прясно травматично увреждане – виж травматични увреждания на гръбначния стълб според анатомичната локализация
  - психогенен (F45.8)
  - спастичен (G24.3)
- M43.8 Други уточнени деформиращи дорзопатии**
Не включва: кифоза и лордоза (M40.–)
сколиоза (M41.–)
- M43.9 Деформираща дорзопатия, неуточнена**
Изкривяване на гръбначния стълб БДУ

Спондилопатии (M45–M49)

M45 Анкилозиращ спондилит

[виж кода на локализацията на с.752]

Ревматоиден артрит на гръбначния стълб

Не включва: артропатия при синдрома на Reiter (M02.3)
ювенилен (анкилозиращ) спондилит (M08.1)
синдром на Behçet (M35.2)

M46 Други възпалителни спондилопатии

[виж кода на локализацията на с.752]

M46.0 Ентезопатия на гръбначния стълб

Увреждане в инсерциите на лигаментите или мускулите на гръбначния стълб

M46.1 Сакроилеит, неклассифициран другаде

M46.2 Остеомиелит на гръбначния стълб

M46.3 Инфекция на междупрешленния диск (пиогенна)

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

M46.4 Дисцит, неуточнен

M46.5 Други инфекциозни спондилопатии

M46.8 Други уточнени възпалителни спондилопатии

M46.9 Възпалителна спондилопатия, неуточнена

M47 Спондилоза

[виж кода на локализацията на с.752]

Включва: артроза или остеоартрит на гръбначния стълб
дегенеративни изменения на ставните фасети

M47.0† Синдром на притискане на вертебралните и предните спинални артерии (G99.2*)

- M47.1 Други спондилози с миелопатия**
 Спондилоза, предизвикваща компресия на гръбначния мозък† (G99.2*)
Не включва: сублуксации на гръбначния стълб (M43.3–M43.5)
- M47.2 Други спондилози с радикулопатия**
- M47.8 Други спондилози**
 Цервикална (шийна) }
 Лумбосакрална } без миело- или радикулопатия
 Торакална }
- M47.9 Спондилоза, неуточнена**
- M48 Други спондилопатии**
 [виж кода на локализацията на с.752]
- M48.0 Спинална стеноза**
 Каудална стеноза
- M48.1 Анкилозираща хиперостоза [Forestier]**
 Дифузна идиопатична хиперостоза
- M48.2 Интерспинална артроза**
- M48.3 Травматична спондилопатия**
- M48.4 Фрактура на гръбначния стълб от пренапрежение**
 Фрактура [стресова] на гръбначния стълб
- M48.5 Деструкция на гръбначния стълб, некласифицирана другаде**
 Деструкция на гръбначния стълб БДУ
 Клиновидна деформация на прешлените БДУ
Не включва: деструкция на гръбначния стълб при остеоопороза (M80.–)
 прясна травма – виж травматични увреждания според анатомичната локализация
- M48.8 Други уточнени спондилопатии**
 Осификация на задния надлъжен лигамент
- M48.9 Спондилопатия, неуточнена**

M49*

**Спондилопатии при болести,
класифицирани другаде**

[виж кода на локализацията на с.752]

Не включва: псориаатична и ентеропатична артропатия
(M07.-*, M09.-*)

M49.0* Туберкулоза на гръбначния стълб (A18.0†)
Болест на Pott

M49.1* Бруцелозен спондилит (A23.-†)

M49.2* Ентеробактериален спондилит (A01–A04†)

M49.3* Спондилопатии при други инфекциозни и паразитни болести, класифицирани другаде
Не включва: невропатична спондилопатия при tabes dorsalis (M49.4*)

M49.4* Невропатична спондилопатия
Невропатична спондилопатия при:
• сирингомиелия и сирингобулбия (G95.0†)
• tabes dorsalis (A52.1†)

M49.5* Деструкция на гръбначния стълб при болести, класифицирани другаде
Метастатично счупване на гръбначния стълб (C79.5†)

M49.8* Спондилопатии при други болести, класифицирани другаде

Други дорзопатии (M50–M54)

Не включва: дисцит БДУ (M46.4)
прясно травматично увреждане – виж травматични увреждания на гръбначния стълб според анатомичната локализация

M50

Увреждания на междупрешленните дискове в шийния отдел

Включва: увреждания на междупрешленните дискове в шийния отдел с болков синдром
увреждания на междупрешленните дискове в шийногръдния отдел

- M50.0†** Увреждане на междупрешленните дискове в шийния отдел с миелопатия (G99.2*)
- M50.1** Увреждане на междупрешленните дискове в шийния отдел с радикулопатия
Не включва: брахиален радикулит БДУ (M54.1)
- M50.2** Друг тип хернизация на междупрешленните дискове в шийния отдел
- M50.3** Друг тип дегенерация на междупрешленните дискове в шийния отдел
- M50.8** Други увреждания на междупрешленните дискове в шийния отдел
- M50.9** Увреждане на междупрешленните дискове в шийния отдел, неуточнено

M51   **Увреждания на междупрешленните дискове в други отдели**

Включва: увреждания на междупрешленните дискове в гръдния, гръднопоясния и пояснокръстния отдел

M51.0†   **Увреждания на междупрешленните дискове в поясния и другите отдели на гръбначния стълб с миелопатия (G99.2*)**

M51.1   **Увреждания на межпрешленните дискове в поясния и другите отдели на гръбначния стълб с радикулопатия**

Ишиас, дължащ се на увреждане в междупрешленен диск

Не включва: лумбален радикулит БДУ (M54.1)

M51.2   **Друг тип уточнена хернизация на междупрешленен диск**

Лумбаго, дължащо се на дискова херния

M51.3   **Друга уточнена дегенерация на междупрешленен диск**

M51.4   **Възли на Schmorl**

M51.8   **Друго уточнено увреждане на междупрешленен диск**

M51.9   **Увреждане на междупрешленен диск, неуточнено**

M53   **Други дорзопатии, неклассифицирани другаде**

[виж кода на локализацията на с.752]

M53.0   **Шийночерепен синдром**

Заден цервикален симпатиков синдром

M53.1   **Шийнобрахиален синдром**

Не включва: увреждане на междупрешленен диск в шийния отдел (M50.–)

инфраторакален синдром [увреждане на брахиалния плексус] (G54.0)

M53.2   **Спинална нестабилност**

M53.3   **Кръстноопашни увреждания, некласифицирани
другаде**

Coccygodinia

M53.8   **Други уточнени дорзопатии**

M53.9   **Дорзопатия, неуточнена**

M54   **Дорзалгия**

[виж кода на локализацията на с.752]

Не включва: психогенна дорзалгия (F45.4)

M54.0   **Паникулит, поразяващ шийния отдел и гръбнач-
ния отдел**

Не включва: паникулит:

- БДУ(M79.3)
- при лупус (L93.2)
- рецидивиращ [Weber-Christian] (M35.6)

M54.1   **Радикулопатия**

Неврит или радикулит:

- брахиален БДУ
- гръден БДУ
- лумбален БДУ
- лумбосакрален БДУ

Радикулит БДУ

Не включва: невралгия и неврит БДУ (M79.2)

радикулопатия при:

- увреждания на междупрешленен диск в ший-
ния отдел (M50.1)
- увреждания на междупрешленен диск в по-
ясния и други отдели (M51.1)
- спондилоза (M47.2)

M54.2   **Цервикалгия**

Не включва: цервикалгия в резултат на увреждане на меж-
дупрешленен диск (M50.–)

M54.3 Ишиас

Не включва: увреждане на седалищния нерв (G57.0)
ишиас:

- предизвикан от увреждане на междупрешленен диск (M51.1)
- с лумбаго (M54.4)

M54.4 Лумбаго с ишиас

Не включва: предизвикано от увреждане на междупрешленен диск (M51.1)

M54.5 Ниска кръстна болка

Поясна болка
Ниско кръстно напрежение
Лумбаго БДУ

Не включва: лумбаго:

- вследствие на хернизация на междупрешленен диск (M51.2)
- с ишиас (M54.4)

M54.6 Болка в гръдния отдел на гръбначния стълб

Не включва: вследствие на увреждане на междупрешленен диск (M51.-)

M54.8 Друга дорзалгия

M54.9 Дорзалгия, неуточнена

Болка в гръбначния стълб БДУ

Болести на меките тъкани (M60–M79)

Миопатии (M60–M63)

Не включва: дерматополимиозит (M33.–)
мускулни дистрофии и миопатии (G71–G72)
миопатии при:

- амилоидоза (E85.–)
- дисеминиран lupus erythematodes (M32.–)
- възлест полиартерит (M30.0)
- ревматоиден полиартрит (M05.3)
- склеродермия (M34.–)
- синдром на Sjögren (M35.0)

M60

Миозит

[виж кода на локализацията на с.728]

M60.0   **Инфекциозен миозит**

Тропически пиомиозит

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

M60.1   **Интерстициален миозит**

M60.2   **Гранулом тип “чуждо тяло” в меките тъкани, не- ласифициран другаде**

Не включва: гранулом тип “чуждо тяло” в кожата и подкожната тъкан (L92.3)

M60.8   **Други миозити**

M60.9   **Миозит, неуточнен**

M61   **Калцификация и осификация
в мускулите**

[виж кода на локализацията на с.728]

M61.0   **Травматичен осифициращ миозит**

M61.1   **Прогресиращ осифициращ миозит**
Погресираща осифицираща фибродисплазия

M61.2   **Паралитична калцификация и осификация на мускулите**
Осифициращ миозит, свързан с квадриплегия или параплегия

M61.3   **Калцификация и осификация на мускулите, свързани с изгаряния**
Осифициращ миозит, свързан с изгаряне

M61.4   **Други калцификации в мускулите**
Не включва: калцифициращ тендинит (M65.2)
• на рамо (M75.3)

M61.5   **Друга осификация на мускулите**

M61.9   **Калцификация и осификация на мускулите, неуточнена**

M62   **Други увреждания на мускулите**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: крампи и спазъм (R25.2)
миалгия (M79.1)
миопатия:
• алкохолна (G72.1)
• лекарствена (G72.0)
синдром на скования човек (G25.8)

M62.0   **Мускулна диастаза**

M62.1   **Друга мускулна руптура (нетравматична)**

Не включва: руптура на сухожилия (M66.–)
травматична мускулна руптура – виж травматични мускулни увреждания по области на тялото

- M62.2**   **Исхемичен инфаркт на мускулите**
Не включва: исхемична контрактура на Volkmann (T79.6)
 травматична исхемия на мускулите (T79.6)
 синдром на притискане (T79.6)
- M62.3**   **Синдром от имобилизация (параплегичен)**
- M62.4**   **Мускулна контрактура**
Не включва: ставна контрактура (M24.5)
- M62.5**   **Мускулна атрофия, неклассифицирана другаде**
 Инактивитетна мускулна атрофия, НКД
- M62.6**   **Мускулна деформация**
Не включва: травматично увреждане – виж травматични
 мускулни увреждания по области на тялото
- M62.8**   **Други уточнени мускулни увреждания**
 Мускулна херния
- M62.9**   **Мускулно увреждане, неуточнено**
- M63***   **Увреждания на мускулите при болести,
 класифицирани другаде**
Не включва: миопатия при:
  - ендокринни болести (G73.5*)
  - метаболитни болести (G73.6*)
- M63.0***   **Миозити при бактериални болести, класифицирани
 другаде**
 Миозит при:
  - лепра [болест на Hansen] (A30.–†)
  - сифилис (A51.4†, A52.7†)
- M63.1***   **Миозити при паразитни и протозойни инфекции,
 класифицирани другаде**
 Миозит при:
  - цистицеркоза (B69.8†)
  - токсоплазмоза (B58.8†)
  - трихинелоза (B75†)
  - шистозомоза [билхарциоза] (B65.–†)

- M63.2 *** **Миозит при други инфекциозни болести, класифицирани другаде**
Миозит при микоза (B35–B49†)
- M63.3*** **Миозит при саркоидоза (D86.8†)**
- M63.8*** **Други мускулни увреждания при болести, класифицирани другаде**

Увреждания на синовиалните обвивки и сухожилията (M65–M68)

M65 **СИНОВИТИ И ТЕНОСИНОВИТИ**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: хроничен крепитиращ синовит на ръката и китката (M70.0)
прясно травматично увреждане – виж увреждания на лигаментите и сухожилията според анатомичната локализация
увреждания на меките тъкани, свързани с натоварване, претоварване и натиск (M70.–)

- M65.0** **Абсцес на сухожилното влагалище**
При необходимост от идентифициране на бактериалния агент се използва допълнителен код (B95–B96)
- M65.1** **Други инфекциозни (тено)синовити**
- M65.2** **Калцифициращ тендинит**
Не включва: на рамото (M75.3)
уточнени тендинити (M75–M77)
- M65.3** **“Щракац” пръст**
Възлеста болест на сухожилието
- M65.4** **Стенозиращ хроничен теносиновит на палеца [de Quervain]**
- M65.8** **Други синовити и теносиновити**

M65.9 Синовит и теносиновит, неуточнен

M66

Спонтанна руптура на синовията и сухожилията

[виж кода на локализацията на с.728]

Включва: руптура на тъканите, предизвикана от приложени нормални натоварвания, дължаща се на намаляване на здравината на меките тъкани

Не включва: травматична руптура от прекомерна сила – виж травми на сухожилията според анатомичната локализация
синдром на притискане на ротаторите (M75.1)

M66.0 Руптура на поплитеална киста

M66.1 Руптура на синовията

Разкъсване на синовиална киста

Не включва: разкъсване на поплитеална киста (M66.0)

M66.2 Спонтанна руптура на екстензорните сухожилия

M66.3 Спонтанна руптура на флексорните сухожилия

M66.4 Спонтанна руптура на други сухожилия

M66.5 Спонтанна руптура на неуточнени сухожилия

Разкъсване на сухожилно-мускулно съединение, нетравматично

M67

Други увреждания на синовията и сухожилията

Не включва: фиброматоза на палмарната апоневроза [Dupuytren] (M72.0)
тендинит БДУ (M77.9)
сухожилна ксантоматоза (E78.2)

M67.0 Скъсяване на ахилесовото сухожилие (придобито)

M67.1 Друга сухожилна контрактура (на влагалището)

Не включва: със ставна контрактура (M24.5)

M67.2 Синовиална хипертрофия, неклассифицирана другаде

Не включва: вилонодуларен синовит (пигментен) (M12.2)

M67.3 Мигриращ синовит

Токсичен синовит

Не включва: палиндромен ревматизъм (M12.3)

M67.4 Ганглион

Ганглион на става или сухожилие (на влагалището)

Не включва: киста:

- на серозните бурси
  - синовиална
- } (M71.2–M71.3)
ганглион при фрамбезия (A66.6)

M67.8 Други уточнени увреждания на синовията и сухожилията

M67.9 Увреждане на синовията и сухожилията, неуточно

M68* **Увреждания на синовиалните обвивки и сухожилията при болести, класифицирани другаде**

M68.0* **Синовит и теносиновит при бактериални болести, класифицирани другаде**

Синовит и теносиновит при:

- гонорея (A54.4†)
- сифилис (A52.7†)
- туберкулоза (A18.0†)

M68.8* **Други увреждания на синовията и сухожилията при болести, класифицирани другаде**

Други увреждания на меките тъкани (M70–M79)

M70 Увреждания на меките тъкани, свързани с натоварване, претоварване и натиск

[виж кода на локализацията на с.728]

Включва: професионални увреждания на меките тъкани

Не включва: бурсит:

- БДУ(M71.9)
- на рамото (M75.5)
- ентезопатии (M76–M77)

M70.0 Хроничен крепитиращ синовит на ръката и китката

M70.1 Бурсит на ръката

M70.2 Бурсит на олекранона

M70.3 Други бурсити на лакътната става

M70.4 Препателарен бурсит

M70.5 Други бурсити на колянната става

M70.6 Бурсит на големия трохантер

Трохантерен тендинит

M70.7 Други бурсити на тазобедрената става

Седалищен бурсит

M70.8 Други увреждания на меките тъкани, свързани с натоварване, претоварване и натиск

M70.9 Увреждане на меките тъкани, свързано с претоварване, натоварване и натиск, неуточнено

M71 Други бурсопатии

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: бунион (бурсит на палеца на стъпалото)
(M20.1)

бурсити, свързани с натоварване, претоварване и натиск (M70.–)
ентезопатии (M76–M77)

M71.0 Абсцес на синовиалната торбичка

M71.1 Други инфекциозни бурсити

M71.2 Синовиална поплитеална киста [Baker]

Не включва: с разкъсване (M66.0)

M71.3 Други кисти на синовиалната торбичка

Синовиална киста БДУ

Не включва: синовиална киста с разкъсване (M66.1)

M71.4 Калциеви отлагания в синовиалната торбичка

Не включва: в рамото (M75.3)

M71.5 Други бурсити, неклассифицирани другаде

Не включва: бурсит:

- БДУ (M71.9)
- на рамото (M75.5)
- на външния страничен лигамент на коляното [Pellegrini-Stieda] (M76.4)

M71.8 Други уточнени бурсопатии

M71.9 Бурсопатия, неуточнена

M72 Фибробластични увреждания

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: ретроперитонеална фиброматоза (D48.3)

M72.0 Фиброматоза на палмарната апоневроза [Dupuytren]

M72.1 Съединително-тъканни възли в дорзалната повърхност на пръстите

- M72.2**   **Фиброматоза на плантарната апоневроза**
Плантарен фасциит
- M72.3**   **Възлест фасциит**
- M72.4**   **Псевдосаркоматозна (пролиферативна) фиброматоза**
- M72.5**   **Фасциит, неклассифициран другаде**
Не включва: фасциит:
  - дифузен (еозинофилен) (M35.4)
  - нодуларен (възлест) (M72.3)
  - плантарен (M72.2)
- M72.8**   **Други фибробластични увреждания**
- M72.9**   **Фибробластично увреждане, неуточнено**
- M73***   **Увреждания на меките тъкани при болести, класифицирани другаде**
[виж кода на локализацията на с.728]
- M73.0***   **Гонококов бурсит (A54.4†)**
- M73.1***   **Сифилитичен бурсит (A52.7†)**
- M73.8***   **Други увреждания на меките тъкани при болести, класифицирани другаде**
- M75**   **Увреждания на рамото**
Не включва: рамо-ръка синдром (M89.0)
- M75.0**   **Адхезивен капсулит на рамото**
Раменен периартрит
“Замръзнало” рамо
- M75.1**   **Синдром на ротаторния маншон на рамото**
Руптура (пълна)(непълна) на supraspinatus или на ротаторния маншон, нетравматична
Супраспинатусен синдром
- M75.2**   **Тендинит на бицепса**

M75.3 Калцифициращ тендинит на рамото

Калцифициращ бурсит на рамото

M75.4 Синдром на удареното рамо

M75.5 Бурсит на рамото

M75.8 Други увреждания на рамото

M75.9 Увреждане на рамото, неуточнено

M76

**Ентезопатии на долен крайник,
с изключение на стъпалото**

[виж кода на локализацията на с.728]

Забележка: Термините “бурсит”, “капсулит” и “тендинит” често се използват без ясна диференциация за различните увреждания на периферните мускулни или лигаментарни инсерции; по-голямата част от тези увреждания са събрани заедно под термина “ентезопатии”.

Не включва: бурсит, свързан с претоварване, натоварване и натиск (M70.–)

M76.0 Глутеален тендинит

M76.1 Псоас-тендинит

M76.2 Екзостоза на криста илиака

M76.3 Синдром на трактус илео-тибиалис

M76.4 Бурсит на външния страничен лигамент на коляното [Pellegrini-Stieda]

M76.5 Тендинит на капачката

M76.6 Тендинит на ахилесовото сухожилие

Бурсит на ахилесовото сухожилие

M76.7 Перонеален тендинит

M76.8 Други ентезопатии на долен крайник, без стъпалото

Синдром на предното тибиялно ложе

Тендинит на m.tibialis posterior

M76.9   **Ентезопатия на долен крайник, неуточнена**

M77   **Други ентезопатии**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: бурсит:

- БДУ (M71.9)
- при натоварване, претоварване и натиск (M70.-)

ентезопатия на гръбначния стълб (M46.0)
остеофит (M25.7)

M77.0   **Медиален епикондилит**

M77.1   **Латерален епикондилит**

Лакът на тенисиста

M77.2   **Периартрит на китката**

M77.3   **Екзостоза на калканеуса**

M77.4   **Метатарзалгия**

Не включва: метатарзалгия на Morton (G57.6)

M77.5   **Други ентезопатии на стъпалото**

M77.8   **Други ентезопатии, неklasифицирани другаде**

M77.9   **Ентезопатия, неуточнена**

Капсулит БДУ

Екзостоза БДУ

Периартрит БДУ

Тендинит БДУ

M79   **Други увреждания на меките тъкани, неklasифицирани другаде**

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: психогенна болка в меките тъкани (F45.4)

M79.0   **Неуточнен ревматизъм**

Фибромиалгия

Фиброзит

Не включва: палиндромен ревматизъм (M12.3)

M79.1 Миалгия

Не включва: миозит (M60.–)

M79.2 Неуточнени невралгия и неврит

Не включва: мононевропатии (G56–G58)

радикулит:

- БДУ
  - брахиален
  - лумбосакрален
- } (M54.1)
- ишиас (M54.3–M54.4)

M79.3 Неуточнен паникулит

Не включва: паникулит (на)(при):

- шията и гръбначния стълб (M54.0)
- lupus erythematodes (L93.2)
- рецидивиращ [Weber-Christian] (M35.6)

M79.4 Хипертрофия на мастната тъкан под пателата

M79.5 Остатъчно чуждо тяло в меките тъкани

Не включва: гранулом, предизвикан от наличието на чуждо
тяло в:

- кожата и подкожната тъкан (L92.3)
- меките тъкани (M60.2)

M79.6 Болка в крайник

M79.8 Други уточнени увреждания на меките тъкани

M79.9 Увреждане на меките тъкани, неуточнено

Остеопатии и хондропатии (M80–M94)

Нарушения в плътността и структурата на костта (M80–M85)

- M80**   **Остеопороза с патологична фрактура**
 [виж кода на локализацията на с.728]
Включва: остеопоротично разрушаване и заклещване на прешлен
Не включва: патологична фрактура БДУ (M84.4)
                   деструкция на прешлен БДУ (M48.5)
                   клиновидна деформация на прешлен БДУ (M48.5)
- M80.0**   **Остеопороза с патологична фрактура след менопауза**
- M80.1**   **Остеопороза с патологична фрактура след овариектомия**
- M80.2**   **Инактивитетна остеопороза с патологична фрактура**
- M80.3**   **Остеопороза с патологична фрактура, дължаща се на следхирургично намаляване на чревната резорбция**
- M80.4**   **Медикаментозна остеопороза с патологична фрактура**
 При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).
- M80.5**   **Идиопатична остеопороза с патологична фрактура**
- M80.8**   **Друга остеопороза с патологична фрактура**

M80.9   **Остеопороза с патологична фрактура, неуточнена**

M81

Остеопороза без патологична фрактура

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: остеопороза с патологична фрактура (M80.–)

M81.0   **Остеопороза след менопауза**

M81.1   **Остеопороза след овариектомия**

M81.2   **Инактивитетна остеопороза**

Не включва: атрофия на Sudeck-Leriche (M89.0)

M81.3   **Остеопороза, дължаща се на следхирургично намаляване на чревната резорбция**

M81.4   **Медикаментозна остеопороза**

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

M81.5   **Идиопатична остеопороза**

M81.6   **Локализирана остеопороза [Lequesne]**

Не включва: атрофия на Sudeck-Leriche (M89.0)

M81.8   **Други остеопорози**

Старческа остеопороза

M81.9   **Остеопороза, неуточнена**

M82*

Остеопороза при болести, класифицирани другаде

[виж кода на локализацията на с.728]

M82.0*   **Остеопороза при множествена миеломатоза (C90.0†)**

M82.1*   **Остеопороза при ендокринни нарушения (E00–E34†)**

M82.8*   **Остеопороза при други болести, класифицирани другаде**

M83

Остеомалация при възрастни

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: остеомалация:

- инфантилна и ювенилна (E55.0)
- витамин D-резистентна (E83.3)
- ренална остеодистрофия (N25.0)
- рахит (активен) (E55.0)
- последици (E64.3)
- витамин D-резистентен (E83.3)

M83.0   **Послеродова остеомалация**

M83.1   **Старческа остеомалация**

M83.2   **Остеомалация при възрастни, дължаща се на намаляване на чревната резорбция**

Остеомалация при възрастни при следхирургично намаляване на чревната резорбция

M83.3   **Остеомалация при възрастни, дължаща се на недоимъчно хранене**

M83.4   **Болест на костите, свързана с алуминий**

M83.5   **Други медикаментозни остеомалации при възрастни**

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX).

M83.8   **Друга остеомалация при възрастни**

M83.9   **Остеомалация при възрастни, неуточнена**

M84

Нарушения в целостта на костите

[виж кода на локализацията на с.728]

M84.0   **Лошо зараснала фрактура**

M84.1   **Незараснала фрактура [псевдоартроза]**

Не включва: псевдоартроза след артродеза (M96.0)

M84.2   **Забавена консолидация при фрактура**

M84.3 Стресови фрактури, неклассифицирани другаде

Стресови фрактури БДУ

Не включва: стресова фрактура на гръбначния стълб
(M48.4)

M84.4 Патологична фрактура, неклассифицирана другаде

Патологична фрактура БДУ

Не включва: деструкция на прешлен БДУ (M48.5)
патологична фрактура при остеопороза
(M80.–)

M84.8 Други нарушения в целостта на костите

M84.9 Нарушение в целостта на костите, неуточнено

M85

Други нарушения в плътността и структурата на костта

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: osteogenesis imperfecta (Q78.0)

множествена костна фиброзна дисплазия
(Q78.1)

остеопетроза (Q78.2)

остеопойкилоза (Q78.8)

M85.0 Фиброзна дисплазия (на една кост)

Не включва: фиброзна дисплазия на челюстта (K10.8)

M85.1 Флуороза на скелета

M85.2 Хиперостоза на черепа

M85.3 Остеит, дължащ се на отлагане на минерални соли (склерозиращ)

M85.4 Солитарна костна киста

Не включва: солитарна костна киста на челюстта (K09.1–K09.2)

M85.5 Аневризмална костна киста

Не включва: аневризмална костна киста на челюстта
(K09.2)

- M85.6 Други костни кисти**
Не включва: костни кисти на челюстта БДУ (K09.1–K09.2)
 генерализиран фиброзно-кистозен остейт [болест на Recklinghausen] (E21.0)
- M85.8 Други уточнени нарушения в плътността и структурата на костта**
 Костна хиперостоза, без на черепа
Не включва: дифузна идиопатична скелетна хиперостоза [DISH] (M48.1)
- M85.9 Нарушение в плътността и структурата на костта, неуточнено**

Други остеопатии (M86–M90)

Не включва: остеопатии след медицински процедури (M96.–)

M86 Остеомиелит

[виж кода на локализацията на с.728]

При необходимост от идентифициране на инфекциозния агент се използва допълнителен код (B95–B97).

Не включва: остеомиелит:

- предизвикан от салмонелоза (A01–A02)
- на челюстта (K10.2)
- на гръбначния стълб (M46.2)

- M86.0 Остър хематогенен остеомиелит**
- M86.1 Други форми на остър остеомиелит**
- M86.2 Подостър остеомиелит**
- M86.3 Мултиплен хроничен остеомиелит**
- M86.4 Хроничен остеомиелит с фистула**
- M86.5 Други хронични хематогенни остеомиелити**
- M86.6 Други хронични остеомиелити**

M86.8 Друг остеомиелит

Абсцес на Brodie

M86.9 Остеомиелит, неуточнен

Костна инфекция БДУ

Периостит без споменаване за остеомиелит

M87

Остеонекроза

[виж кода на локализацията на с.728]

Включва: исхемична (аваскуларна) остеоонекроза

Не включва: остеохондропатии (M91–M93)

M87.0 Асептична идиопатична остеоонекроза

M87.1 Медикаментозна остеоонекроза

При необходимост от идентифициране на лекарственото средство се използва допълнителен код за външни причини (клас XX)

M87.2 Остеонекроза след предшестваща травма

M87.3 Други вторични остеоонекрози

M87.8 Други остеоонекрози

M87.9 Остеонекроза, неуточнена

M88

Болест на Paget [деформиращ остейт]

[виж кода на локализацията на с.728]

M88.0 Увреждане на черепа при болестта на Paget

M88.8 Увреждане в други кости при болестта на Paget

M88.9 Болест на Paget, неуточнена

M89

Други болести на костите

[виж кода на локализацията на с.728]

M89.0 Алгоневродистрофия

Синдром рамо-ръка

Атрофия на Sudeck

Симпатикова рефлексорна дистрофия

- M89.1**   **Преждевременно срастване на епифизата с диафизата (епифизарен стоп)**
- M89.2**   **Други нарушения в растежа и развитието на костта**
- M89.3**   **Костна хипертрофия**
- M89.4**   **Друга хипертрофична остеоартропатия**
 Болест на Marie-Vamberger
 Пахидермопериостоза
- M89.5**   **Остеолиза**
- M89.6**   **Остеопатия след полиомиелит**
 За идентифициране на прекарания полиомиелит се използва допълнителен код (B91).
- M89.8**   **Други уточнени увреждания на костите**
 Кортикална хиперостоза при деца
 Посттравматична субпериостална осификация
- M89.9**   **Болест на костта, неуточнена**

M90*   **Остеопатии при болести, класифицирани другаде**

[виж кода на локализацията на с.728]

- M90.0***   **Костна туберкулоза (A18.0†)**
Не включва: туберкулозен спондилит (M49.0*)
- M90.1***   **Периостит при други инфекциозни болести, класифицирани другаде**
 Вторичен сифилитичен периостит (A51.4†)
- M90.2***   **Остеопатия при други инфекциозни болести, класифицирани другаде**
 Остеомиелит:
 • ехинококов (B67.2†)
 • гонококов (A54.4†)
 • салмонелозен (A02.2†)
 Сифилитична остеопатия или остеохондропатия (A50.5†, A52.7†)

- M90.3*** Остеонекроза при кесонна болест (T70.3†)
- M90.4*** Остеонекроза при хемоглобинопатия (D50–D64†)
- M90.5*** Остеонекроза при други болести, класифицирани другаде
- M90.6*** Деформиращ остейт при новообразувания (C00–D48†)
Деформиращ остейт при злокачествени новообразувания в костите (C40–C41†)
- M90.7** Фрактури на костите при новообразувания (C00–D48†)
Не включва: фрактура на гръбначния стълб при новообразувания (M49.5*)
- M90.8*** Остеопатия при други болести, класифицирани другаде
Остеопатия при бъбречна дистрофия (N25.0†)

Хондропатии (M91–M94)

Не включва: хондропатии след медицински процедури (M96.–)

M91 Юношеска остеохондроза на таза и бедрената кост

[виж кода на локализацията на с.728]

Не включва: епифизиолиза на бедрената глава (нетравматична) (M93.0)

M91.0 Юношеска остеохондроза на таза

Ювенилна остеохондроза (на):

- ацетабулума
- crista iliaca [Buchanan]
- исхиосакралната синхондроза [Van Neck]
- симфизата [Pierson]

M91.1 Юношеска остеохондроза на бедрената глава [Legg-Calve-Perthes]

M91.2 Соха plana
Деформация на тазобедрената става след прекарана ювенилна остеохондроза

M91.3 Псевдококсалгия

M91.8 Други ювенилни остеохондрози на таза и бедрената става

Ювенилна остеохондроза след репозиция при вродена луксация на тазобедрената става

M91.9 Ювенилна остеохондроза на таза и бедрената става, неуточнена

M92 Други юношески остехондрози

M92.0 Ювенилна остеохондроза на раменната кост

Остеохондроза (юношеска):

- на главичката на раменната кост [Panner]
- на главата на раменната кост [Haas]

M92.1 Ювенилна остеохондроза на лъчевата и лакътната кост

Остеохондроза (юношеска):

- на дисталната епифиза на лакътната кост [Burns]
- на главата на лъчевата кост [Brailsford]

M92.2 Ювенилна остеохондроза на ръката

Остеохондроза (юношеска):

- os lunatum [Kienböck]
- на главите на метакарпалните кости [Mauclaire]

M92.3 Друга ювенилна остеохондроза на горния крайник

M92.4 Ювенилна остеохондроза на пателата

Остеохондроза (юношеска):

- първична, на тялото на пателата [Köhler]
- вторична, на apex patellae [Sinding-Larsen]

M92.5 Ювенилна остеохондроза на тибия и фибула

Остеохондроза (юношеска):

- на проксимална епифиза на тибията [Blount]
- на tuberositas tibiae [Osgood-Schlatter]

Tibia vara

M92.6 Юношеска остеохондроза на костите на стъпалото

Остеохондроза (юношеска) на:

- калканеуса [Sever]
- талуса [Diaz]
- ос навикulare тарзи [Köhler]
- външната тибиялна апофиза [Haglund]

M92.7 Юношеска остеохондроза на предния отдел на стъпалото

Остеохондроза (юношеска) на:

- втора метатарзална кост [Freiberg]
- пета метатарзална кост [Iselin]

M92.8 Друга ювенилна уточнена остеохондроза

Апофизит на калканеуса

M92.9 Ювенилна остеохондроза, неуточнена

Апофизит

Епифизит

Остеохондрит

Остеохондроза

} с неуточнена локализация,
но уточнен(-а) като юношески

M93

Други остеохондропатии

Не включва: остеохондрит на гръбначния стълб (M42.–)

**M93.0 Епифизиолиза на бедрената глава (нетравматична)
[coxa vara retrosa]**

M93.1 Болест на Kienböck при възрастни

Остеохондроза на os lunatum при възрастни

M93.2 Дисекиращ остеохондрит

M93.8 Други уточнени остеохондропатии

M93.9   Остеохондропатия, неуточнена

Апофизит
Епифизит
Остеохондрит
Остеохондроза

} с неуточнена локализация, неуточнен(-а)
като при възрастни или юношески

M94   Други увреждания на хрущяла

[виж кода на локализацията на с.728]

M94.0   Синдром на хондрокосталните съчленения [Tietze]

M94.1   Рецидивиращ полихондрит

M94.2   Хондромалация

Не включва: хондромалация на пателата (M22.4)

M94.3   Хондролиза

M94.8   Други уточнени увреждания на хрущяла

M94.9   Увреждане на хрущяла, неуточнено

Други увреждания на костно-мускулната система и съединителната тъкан (M95-M99)

M95 Други придобити деформации на костно-мускулната система и съединителната тъкан

Не включва: придобита(-и):

- липса на крайници и органи (Z89-Z90)
  - деформации на крайници (M20-M21)
- увреждания на костно-мускулната система след медицински процедури (M96.–)
лицевочелюстни аномалии [вкл. аномалии на захапката] (K07.–)
деформиращи дорзопатии (M40-M43)
вродени аномалии и деформации на костно-мускулната система (Q65-Q79)

M95.0 Придобита деформация на носа

Не включва: изкривяване на носната преграда (J34.2)

M95.1 Деформация на ушната мида, предизвикана от травма и последващ перихондрит

Не включва: други придобити деформации на ушната мида (H61.1)

M95.2 Други придобити деформации на главата

M95.3 Придобита деформация на шията

M95.4 Придобита деформация на гръдния кош и ребрата

M95.5 Придобита деформация на таза

Не включва: медицинска помощ на майката при установено или предполагаемо несъответствие между размерите на таза и на плода (O33.–)

M95.8 Други уточнени придобити деформации на костно-мускулната система

M95.9 Придобита деформация на костно-мускулната система, неуточнена

M96

Увреждания на костно-мускулната система след медицински процедури, неклассифицирани другаде

Не включва: артропатия след чревна анастомоза (M02.0) наличие на функционални импланти и на други протези (Z95–Z97) нарушения, свързани с остеопороза (M80–M81)

M96.0 Псевдоартроза след артродеза

M96.1 Синдром след ламинектомия, неклассифициран другаде

M96.2 Пострадиационна кифоза

M96.3 Кифоза след ламинектомия

M96.4 Лордоза след хирургична намеса

M96.5 Пострадиационна сколиоза

M96.6 Фрактура след поставяне на имплантат, ставна протеза или други остеосинтезни средства

Не включва: усложнения, свързани с ендопротезиране, импланти или трансплантати (T84.–)

M96.8 Други увреждания на костно-мускулната система след медицински процедури

Ставна нестабилност след изваждане на ендопротеза

M96.9 Увреждане на костно-мускулната система след медицински процедури, неуточнено

M99**Биомеханични нарушения,
некласифицирани другаде**

Забележка: Тази рубрика не следва да се използва, ако заболяването може да бъде класифицирано в друга рубрика.

Следващите допълнителни знаци, обозначаващи локализацията на увреждането, са дадени за факултативно използване със съответните подрубрики на рубриката M99.-; виж също забележката на с. 728.

0	Област на главата	шийнотилна област
1	Област на шията	шийногърдна област
2	Област на гърдите	поясногърдна област
3	Област на пояса	пояснокръстна област
4	Област на кръста	кръстносакрална област
5	Област на таза	бедрена област
6	Долни крайници	
7	Горни крайници	раменноключична, гърдноключична област
8	Гръден кош	ребренохрущялна, ребреногърбначна, гърднохрущялна област
9	Коремна област и други	

M99.0 Сегментарна или соматична дисфункция**M99.1 Комплексна сублуксация (вертебрална)****M99.2 Стеноза на спиналния канал при сублуксация****M99.3 Костна стеноза на спиналния канал****M99.4 Съединително-тъканна стеноза на спиналния канал****M99.5 Междупрешленна дискова стеноза на спиналния канал****M99.6 Костна и сублуксационна стеноза на интервертебралните отвори****M99.7 Съединително-тъканна и дискова стеноза на интервертебралните отвори**

M99.8 Други биомеханични нарушения

M99.9 Биомеханично нарушение, неуточнено

Превод:

Въведение, Колабориращи центрове към СЗО за Класификацията на болестите, Отчет на Международната конференция по Десетата ревизия на Международната класификация на болестите, Списък на тризначните рубрики – *Мария Венедикова*

Клас I Някои инфекциозни и паразитни болести – *Таня Кузмова*

Клас II Новообразувания – *Здравка Василева - Валерианова*

Клас III Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм – *Наталия Велева*

Клас IV Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата – *Наталия Велева*

Клас V Психични и поведенчески разстройства – *Веселка Христова*

Клас VI Болести на нервната система – *Иво Райчев*

Клас VII Болести на окото и придатъците му – *Стойка Христова*

Клас VIII Болести на ухото и мастоидния израстък – *Стойка Христова*

Клас IX Болести на органите на кръвообращението – *Марияна Васева - Малчева*

Клас X Болести на дихателната система – *Наталия Велева*

Клас XI Болести на храносмилателната система – *Наталия Велева*

Клас XII Болести на кожата и подкожната тъкан – *Ирена Ангелова*

Клас XIII Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан –
Асен Джеров

Редакция: *Таня Чолакова, Румяна Кръстева, Мария Венедикова*